

Holy Bible

Aionian Edition®

Muk̄eddes Kalam (yəngi yezik)
Uyghur Bible (pinyin script)
New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Mukeddes Kalam (yəngi yezik)

Uyghur Bible (pinyin script)

New Testament

Language: Uyghur

China (East Turkestan), Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan

Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/19/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution ShareAlike 4.0

Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee, 2010

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language

Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>

Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Uyghur tili at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Uyghur tili at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoia Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matta	1
Markus	35
Lukा	57
Yuhanna	94
Rosullarning paaliyətliri	122
Rimliklərəqə	159
Korintliklərəqə 1	175
Korintliklərəqə 2	190
Galatiyalıklərəqə	200
Əfəsuslusluqlarəqə	206
Filippiliklərəqə	211
Kolossiliklərgə	215
Tesalonikalıklərəqə 1	219
Tesalonikalıklərəqə 2	223
Timotiyəqə 1	225
Timotiyəqə 2	230
Tituska	233
Filemonəqə	235
Ibraniylarəqə	236
Yağup	248
Petrus 1	252
Petrus 2	257
Yuhanna 1	260
Yuhanna 2	264
Yuhanna 3	265
Yəhuda	266
Wəhiy	268

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Əysə: — I Ata, ularnı kəqürgin, qünki ular əzinining nemə kiliwatkanlığını bilməydu, — dedi.

[Ləxkərlər] qək taxlap, uning kiyimlirini bəlüxüwaldı.

Luğa 23:34

Matta

1 Bu İbrahîmning oqlı wə Dawutning oqlı bolojan Əysa Məsihning nəsabnamə kitabidur: — **2** İbrahîmdin Ishak tərəldi, Ishaktin Yakup tərəldi, Yakup Yəhûda wə uning aka-ukilirining atisi boldi; **3** Yəhûdadın Tamar arkılık Pərəz wə Zərah tərəldi; Pərəzдин Həzron tərəldi, Həzrondın Ram tərəldi, **4** Ramdin Amminadab tərəldi, Amminadabdin Naḥṣon tərəldi, Naḥṣondın Salmon tərəldi, **5** Salmondın Rahab arkılık Boaz tərəldi, Boazdin Rut arkılık Obəd tərəldi, Obədtin Yəssə tərəldi, **6** Yəssədin Dawut padixah tərəldi. Dawuttin Uriyaning ayali arkılık Sulayman tərəldi, **7** Sulaymandın Rəhəboam tərəldi, Rəhəboamın Abiya tərəldi, Abiyadin Asa tərəldi, **8** Asadin Yəhoxafat tərəldi, Yəhoxafattin Yəhoram tərəldi, Yəhoramın Uzziya tərəldi, **9** Uzziyadin Yotam tərəldi, Yotamdin Ahaz tərəldi, Ahazdin Həzəkiya tərəldi, **10** Həzəkiyadin Manassəh tərəldi, Manassəhtin Amon tərəldi, Amondin Yoxiya tərəldi; **11** Babiloşa sürgün kılinoqanda Yoxyadin Yəkoniyah wə uning aka-ukiliri tərəldi. **12** Babiloşa sürgün bolojandin keyin, Yəkoniyahdin Xealtıəl tərəldi, Xealtıdin Zərubbabəl tərəldi, **13** Zərubbabəldin Abihud tərəldi, Abihuddin Eliakim tərəldi, Eliakimdin Azor tərəldi, **14** Azordin Zadok tərəldi, Zadoktin Akım tərəldi, Akımdin Əlihud tərəldi, **15** Əlihudtin Əliazar tərəldi, Əliazardin Mattan tərəldi, Mattandın Yakup tərəldi, **16** Yakuptin Məryəmning eri bolojan Yüslüp tərəldi; Məryəm arkılık Məsih atalojan Əysa tuquldi. **17** Xundak bolup, İbrahîmdin Dawutkığa bolojan arılıktə jəmiy on tet əwlad bolojan; Dawuttin Babiloşa sürgün kılinoqə jəmiy on tet əwlad bolojan; wə Babiloşa sürgün kılınıxtın Məsih kəlgüqə jəmiy on tet əwlad bolojan. **18** Əysa Məsihning dunyaoqa kelixi mundak boldi: — Uning anisi Məryəm Yüslükə yatlık boluxka wədə kılınışanidi; lekin tehi nikah kılınmayla, uning Muğəddəs Rohtin həmilidar bolojanlığı məlum boldi. **19** Lekin uning [boloqusı] eri Yüslüp, durus kixi bolup, uni jəmiyat aldida hijalətkə kəlduruxni halimay, uningdin astirtin ajrixip

ketixni niyət kıldı. **20** Əmma u muxu ixlarnı oylap yürginidə, mana Pərvərdigarning bir pərixtisi uning qüxicə kərünüp uningoşa: — Əy Dawutning oqlı Yüsüp, ayaling Məryəmni əz əmringgə elixtin körkəma; qunki uningda bolojan həmилə Muğəddəs Rohtin kəlgən. **21** U bir oqlu tuqıdu, sən uning ismini Əysa dəp koyojin; qunki u əz həlkini gunahlıridin kütküzidü» — dedi. **22** Mana bularning həmmisi Pərvərdigarning pəyəqəmbər arkılık degənlirining əmalğa axurulux üçün bolojan, demək: — **23** «Pak kız həmilidar bolup bir oqlu tuqıdu; ular uning ismini Immanuel (mənisi «Huda biz bilən billə») dəp ataydu». **24** Yüslüp oyοqinip, Pərvərdigarning xu pərixtisining degini boyiqə kılıp, Məryəmni əmrigə aldı. **25** Lekin Məryəm boxanoqş u uningoşa yekinqlaxmıldı. Bu Məryəmning tunjisi idi; Yüslüp uningoşa Əysa dəp isim koydı.

2 Əysa Herod padixah həküm sürgən künlərdə Yəhudiyyə elkisining Bəyt-Ləhəm yezisidə dunyaoqa kəlgəndin keyin, mana bəzi danixmənlər məxrikətin Yerusaleməqə yetip kelip, pukralardin: **2** Yəhudiylarning [yengidin] tuqulajan padixahı kəyərdə? Qunki biz uning yultuzining kətürülgənləkini kerdük, Xunga, uningoşa səjdə kılıqılı kəldük, — deyixti. **3** Buni anglojan Herod padixah, xuningdək pütküll Yerusalem həlkimə alakəzadılıkka qüxti. **4** U pütküll bax kahinlar wə həlkinq Təwrat ustazlırını qakırıp, ulardin «Məsih kəyərdə tuquluxi kerək?» — dəp soridi. **5** Ular: «Yəhudiyyədiki Bəyt-Ləhəm yezisidə boluxi kerək, — qunki pəyəqəmbər arkılık xundaq pütülgən: — **6** «I Yəhudiyyə zeminidiki Bəyt-Ləhəm, Həlkinq Yəhudiyyə yetəkqılırinining arısında əng kiçiki bolmayıdu; Qunki səndin bir yetəkqi qıkıdu, U həlkim Israillarning bəkəqüsisi bolidu» — deyixti. **7** Buning bilən, Herod danixmalərnı məhpip qakırtıp, yultuzning қaşan pəyda bolojanlığını sürüxtürüp biliwaldı. **8** Andin: «Berip balını sürüxtə kılıp tepinglər. Tapşan həman kaytip manga həwər kilinglər, mənmu uning aldiqə berip səjdə kılıp keləy» — dəp, ularnı Bəyt-Ləhəmgə yoloja saldı. **9** Danixmənlər padixahning səzini anglap yoloja qıktı; wə

mana, ular xərkətə kərgən həlikə yultuz ularning arkılık; «U Nasarətlik dəp atilidu» deyilgini aldida yol baxlap mangdi wə bala turojan yərgə əməlgə axurului.

kelip tohtidi. **10** Ular həlikə yultuzni kərginidin intayın kəttik xadlinixti **11** həm eygə kirip, balini anisi Məryəm bilən kərüp, yərgə yikilip uningoja səjdə kilixti. Andin, həzinilirini ekip, altun, məstiki, murməkki qatarlıq sowoqtarlarnı sunuxti. **12** Ular oqa qüxicə Hərodning yenioqa barmaslıq tooprısındaki wəhiy kəlgənlilik üçün, ular baxka yol bilən eż yurtioqa kaytixti. **13** Ular yoloja kətkəndin keyin, Pərvərdigarning bir pərixtisi Yüsüpning qüxicə kerünüp; Ornundin tur! Bala wə anisi ikkisini elip Misiroja қaq. Mən sanga ukturoquqə u yərda turojin. Qünki Hərod balini yokitixka izdəp kelidu — dedi. **14** Xuning bilən u ornidin turup, xu keqila bala wə anisi ikkisini elip Misiroja қarap yoloja qıktı. **15** U Hərod əlgüqə xu yərdə turdi. Xundak boldiki, Pərvərdigarning pəyoqbərbər arkılık aldin eytkən: «Oqlumni Misirdin Mən qakırdim» degən səzi əməlgə axurului. **16** Hərod bolsa danixmənlərdin aldanqanlığını bilip, kəttik oşəzəpləndi. U danixmənlərdin enikliojan waqıtka asasən, adəmlərni əwətip Bəyt-Ləhəm yezisi wə ətrapidiki ikki yax wə uningdin təwən yaxtiki oşul balilarning həmmisini eltürguzdi. **17** Xu qaçda Yərəmiya pəyoqbərbər arkılık eytiloqan munu səz əməlgə axurului: — **18** «Ramał xəhiri də bir sada, Aqqik yioqa-zarning piqənə anglinar, Bu Rahiləning balılıri üçün ketürgən ah-zarlırı; Balılırinin yok kiliwetilgini tüpəylidin, Təsəllini kobul kilmay piqən kətüridi». **19** Əmdi Hərod əlgəndin keyin, Hudanıng bir pərixtisi Misirda turojan Yüsüpning qüxicə kerünüp uningoja: — **20** Ornundin tur! Bala wə anisini elip Israil zemini oqa kayt! Qünki balining jenini almakçı bolоjanlar əldi, — dedi. **21** Buning bilən Yüsüp ornidin turup bala wə anisini elip Israil zemini oqa kaytti. **22** U Arhelausning atisi Hərod padixaḥning ornioja təhtkə olтурup Yəhudiyə əlkisigə həkümranlıq kiliwatqınından həwər tepip, u yərgə kaytixin körkti; wə qüxicə uningoja bir wəhiy kelip, Galiliyə zemini oqa berip, **23** Nasarət dəp atilidioqan bir yezida olturaklıxti. Xuning bilən pəyoqbərbərlər

3 Xu qaçlarda, qəmüldürgüqi Yəhya Yəhudiyədiki qəl-bayawanoja kelip **2** kixilergə: — Towa kiliŋlar! Qünki erx padixalılık yekinlixip կaldı! — dəp jakar laxxa baxlidi. **3** Qünki [qəmüldürgüqi Yəhya] bolsa ilgiri Yəxaya pəyoqbərbər bexaritidə kərsətkən kixining dəl əzi bolup: — «Bayawanda towlaydiojan bir kixining: Rəbning yolini təyyarlangalar, Uning qioqır yollırını tüptüz kiliŋlar! — degən awazi anglinidu». **4** Yəhya [pəyoqbərbər] təgə yungidin kiliqan qiyim kiygən, beligə kən tasma baqlıqanıdi. Yəydiqini bolsa qekatkilər bilən yawa hərə həsili idi. **5** Əmdi Yerusalem xəhiri, pütün Yəhudiyə elkisi wə pütkül Iordan dərya wadisining ətrapidiki kixilər uning aldiqə kelixip, **6** gunahlırını ikrar kilixti wə uning əzlirini Iordan dəryasında qəmüldürükini kobul kilixti. **7** Lekin Pərisiy wə Sadukiy məzhipidikilərdin kəplirining uning qəmüldürükini kobul kılıqlı kəlgənlilikini kərginidə u ularoja: — Əy yılanlarning balılıri! Kim silərni [Hudanıng] qüxiç aldeda turojan oşzipidin keqinglər dəp agaḥlandurdu?! **8** Əmdi towloqə layik mewini kəltürüngələr! **9** Wə ez iqinglarda: «Bizning atımız bolsa İbrahımdurl» dəp hiyal kilipli yürməngələr; qünki mən xuni silərgə eytip koyayki, Huda İbrahimoqa muxu taxlardınmu pərzəntlərni apiridə kılalaydu. **10** Palta allıqاقan dərəhlərning yiltizişa təngləp koyuldu; yahxi mewə bərməydiqən hərkəysi dərəhlər kesilip otka taxlinidu. **11** Mən dərwəkə silərni towa kilixinglər üçün suqə qəmüldürümən. Lekin məndin keyin kəlgüqi zat məndin kudrətliktur. Mən hətta uning kəxini ketüriyxim u layik əməsmən; u silərni Mukəddəs Rohķa həm otka qəmüldürüridu. **12** Uning soruoquqi küriki kolida turidu; u eż haminini [topa-samandin] təlteküs tazilaydu, sap buoqdayni ambaroja yiojidu, əmma topa-samanni eqməs otta kəydürüyüvetidu, — dedi. **13** Xu waqitta, Əysə Yəhyəadin qəmüldürülükni kobul kiliç üçün Galiliyə əlkisidin Iordan dəryası boyioja, uning yenioqa kəldi. **14** Biraq Yəhya qəmüldürükə unimay uni tosup: —

Əsl qəmündürülüxni mən səndin köbul kılıxım aldı. **13** U Nasarət yezisini taxlap, Zəbulun wə kerək idi, bırak sən mening aldimoğa kəpsənənə? Naftali rayonidiki [Galiliyə] dengizi boyidiki — dedi. **15** Lekin Əysə uningoşa jawabən: Kəpərnəhüm xəhīrigə kelip orunlaxtı. **14** — Həzirqə xuningçoşa yol köyərin; qünkü Xundak kılıp, Yəxaya rəyçəmbər arkılık həkkənənlilikning barlıq [tələplirini] əməlgə eytiloqan xu bexarət əməlgə axurului, demək: axurux üçün, xundak kılıximizə toqra kelidi, — **15** «Zəbulun zemini wə Naftali zemini, — dedi. Xuning bilən, Yahya uningoşa yol köydi. Iordan dəryasining nerikı təripidiki «dengiz **16** Wə Əysə qəmündürülüp bolupla, sudin qıkılı; yoli» boyida, «Yat əllərning makani» bolovan u sudin qıkixi bilən mana, ərxlər uningoşa Galiliyədə, **16** Qarangoçuluukta yaxioqan həlk eqilip, Hudanıng Rohı kəptər kiyapitidə ərxtin parlak bir nurni kerd; Yəni əlüm kələnggisining qüxüp, üstigə konuwaqtənlikini kerd. **17** Wə yurtida olturoquqlarıraq, Dəl ularning üstigə mana, ərxtin bir awaz: — «Bu Mening seyümlük nur qüxti». **17** Xu wakittin baxlap, Əysə: «Towa oqlum, Mən uningdin toluk hursənmən!» — kilinglar! Qünkü ərx padixalılığı yekinlixip dəp anglandı. **18** [Bir kün], u kaldıl! — dəp iar kilişkə baxlıdı.

4 Andin Әysa Roħning yetəkqılıkida Iblisning sinak-azduruxliriqa yüzlinix üçün qelbayawanoja elip berildi. **2** U kırık keqə-kündüz roza tutkandin keyin, uning körsikı eqip kətkənidi. **3** Әmdi azduroquqi uning yenoja kelip uningoja: — Әgər sən rasttinla Hudanining Ooqli bolsang, muxu taxlarni nanoja aylinixka buyruqin! — dedi. **4** Lekin u jawabən: — [Təwratta]: «İnsan pəkət nan bilənlə əməs, bəlkı Hudanining aqzidin qıkkən hərbir səz bilənmə yaxaydu» dəp pütülgən, — dedi. **5** Andin Iblis uni mukəddəs xəhərgə elip berip, ibadəthanining əng egiz jayioja turquzup uningoja: **6** — Hudanining Ooqli bolsang, eziñgni pəskə taxlap bakıñ! Qünki [Təwratta]: «[Huda] Əz pərixtıliriga sening həkkində əmr kılıdu»; wə «putungning taxka urulup kətməsliki üçün, ular seni kollırıda ketürüp yürüdü» dəp pütülgən — dedi. **7** Әysa uningoja: «Təwratta yənə, «Pərvərdigar Hudayingni siniouqi bolma!» dəpmu pütülgən — dedi. **8** Andin, Iblis uni naħayiti egiz bir taoqka qıkırıp, uningoja dunyadiki barlıq padixahlıklarnı xərəpliri bilən kərsitip: **9** Yərgə yıklılıp manga ibadət kılışang, bularning həmmisini sanga beriwtimən, — dedi. **10** Andin Әysa uningoja: — Yoħal, Xəytan! Qünki [Təwratta]: «Pərvərdigar Hudayingiqla ibadət kıl, pəkət Uningla ibadət-hizmitidə bol!» dəp pütülgən, — dedi. **11** Buning bilən Iblis uni taxlap ketip kəldi, wə mana, pərixtılər kelip uning hizmitidə boldi. **12** Әmdi [Әysa] Yəħyanıng tutkun kılınojanlığını anglap, Galiliyəgə yol Galiliyə dengizi boyida ketiwetip, ikki aka-uka, yəni Petrus dəpmu atilojan Simon isimli bir kixini wə uning inisi Andiriyasni kərdi. Ular belikqi bolup, dengizə tor taxlawatatti; **19** u ularoja: — Mening kəynimdin menginglər — Mən silərnı adəm tutkuqi belikqi kılımən! — dedi. **20** Ular xuan belik torlurını taxlap, uningoja əgixip mangdi. **21** U xu yərdin etüp, ikkinqi bir aka-ukini, yəni Zəbədiyning oqulları Yakup wə inisi Yuħannani kərdi. Bu ikkisi kemidə atisi Zəbədiy bilən torlurını ongxawatatti. U ularnimu qakirdi. **22** Ular dərħal kemini atisi bilən kəldurup uningoja əgixip mangdi. **23** Wə Әysa Galiliyəning həmmə yerini kezip, ularning sinagoglırıda təlim berip, Hudanining padixahlığının hux həwirini jakarlaytti, həlk arısida hərhil kesəllərni wə ajiz-meyiplarnı sakaytti. **24** U tooruluk həwər pütkül Suriyə elkisigə tarkaldı; u yərdiki halayıq hərhil bimarlarnı, yəni härtürlük kesəllər wə aqrıksilaklarını həmdə jin qaplaxçamları, tutkaklık wə paləq kesiligə griptar bolovanları uning aldioja elip kelixti; wə u ularnı sakaytti. **25** Galiliyə, «on xəhər» rayoni, Yerusalem, Yəħudiyyə wə İordan dəryasining u kətidin kəlgən top-top adəmlər uningoja əgixip mangdi.

3

ular təsəlli tapıdu. **5** Mubarək, yawax-məminlər! həqqaqan kirəlməysilər. **21** Burunkilaroja Qünki ular yər yüzigə mirashordur. **6** Mubarək, «Katillik kılma, katillik kılıqan hərkəndək həkkaniyilikə wə təxnlar! Qünki ular toluk adəm sorakqa tartılıdu» dəp buyruloğanlığını toyunidu. **7** Mubarək, rəhimbillər! Qünki ular angloqansılər. **22** Bırak mən əzüm xuni rəhimbər kəridü. **8** Mubarək, kəlbə pak bolqanlar! silərgə eytip koyayki, eż kerindixioja bikardin- Qünki ular Hudani kəridü. **9** Mubarək, bikar aqqıqlanoğanlarning hərbirimə sorakqa tinqlik tərəpdarları! Qünki ular Hudanıng tartılıdu. Əz kerindixini «əhmək» dəp tillioğan pərzəntləri dəp atılıdu. **10** Mubarək, həkkaniyilik hərkim aliy kengəxmidə sorakqa tartılıdu; yolda ziyanxəllikkə uqrıqanlar! Qünki ərx emma kerindaxlirini «təlwə» dəp həkərətligən padixahlılı ularoja təwədər. **11** Mubarək, hərkim dozahning otioja layık bolidu. (**Geenna** mən üçün baxkılarning həkərət, ziyanxəllik **g1067**) **23** Xuning üçün, sən kurbangah aldişa wə hərtürlük təhmitigə uqrıqanlar; **12** xad- kelip [Hudaqə] hədiyə atımkı bolqiningda, huram bolup yayranglar! Qünki ərxlərdə katta kerindixingning seningdin aqırınqan yeri in'am silər üçün saklanmakta; qünki silərdin barlıki yadingoja kəlsə, **24** hədiyəngni kurbangah ilgiriki pəyoğəmbərlərgimu ular muxundak aldişa koyup turup, awwal kerindixing bilən ziyanxəlliklərni kılıqan. **13** Silər yər yüzidiki yarixival, andin kelip hədiyəngni ata. **25** Əgər tuzdursılər. Əlbuki, əgər tuz eż təmini üstüngdin dəwa kilməkqi bolqan birsi bolsa, yokatsa, uningoja kəytidin tuz təmini qandağmu uning bilən birgə yolda bolqiningda uning kırğızılı bolidu? U qaoğda, u həqnemigə bilən tezdirin yarixip, dost bolqın. Bolmisa, yarimas bolup, taxlinip kixılarning ayioji astida u seni sorakqıja, sorakqı bolsa gundipayqa dəssilixtin baxka həq ixtərə yarımdaydu. **14** Silər tapxuridu, sən zindanoja solitiwetilisən. **26** Mən dunyaning nuridursılər. Taqı üstigə selinoğan sanga xuni bərhək eytip koyayki, [kərzingning] xəhər yoxurunalmayıdu. **15** Həqkim qiraqını əng ahirkı bir tiyininimu koymay təlimiqə, xu yekip koyup, üstigə sewətni kəmtürüp koymas, yərdin qıqlımsısan. **27** Silər «Zina kılmangalar» bəlki qiraqıdanın üstigə koyidu; buning dəp buyruloğanlığını angloqansılər. **28** Bırak mən bilən, u əy iqidiki həmmə adəmlərgə yorulkük əzüm xuni silərgə eytip koyayki, birər ayaloja beridu. **16** Xu tərikidə, silər nurunglarnı xəhwani niyat bilən karıqan kixi kənglidə insanlar aldida xundak qaknitinglarki, ular u ayal bilən allıkaqan zina kılıqan bolidu. **29** yahxi əməlliringlarnı kərüp, ərxtiki atanglarnı Əgər əmdi ong kəzüng seni gunahka azdursa, uluqlusun. **17** Meni Təwrat əkanununu yaki pəyoğəmbərlərning yazılalarını bikar kılıqılı uni oyup taxliwət. Qünki pütün bədiningning kəldi, dəp oylap kəlmangalar. Mən ularını bikar asman-zemin yokimiqə, uningda pütülgənlər dozahka taxlanojinidin kərə, bədiningdiki bir kələmə, əzaying yok kılınojini kəp əwzəl. (**Geenna** **g1067**) **30** kılıqılı əməs, bəlki əməlgə axurojılı kəldim. **18** Əgər ong kələng seni gunahka azdursa, uni kesip Qünki mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, taxliwət. Qünki pütün bədiningning dozahka asman-zemin yokimiqə, uningda pütülgənlər taxlanojinidin kərə, bədiningdiki bir əzaying əməlgə axurulmiqə Təwrattiki «yod» bir yok kılınojini kəp əwzəl. (**Geenna** **g1067**) **31** Yənə: — hərp, hətta birər qəkitmu bikar kılınmayıdu. **19** «Kimdikim ayalını talak kilsa, uningoja talak Xu səwəbtin, Təwrat əkanunining əkidlilirigə, hetini bərsun» dəpmu buyruloğan. **32** Bırak mən hətta uning əng kiçiklərinin birini bikar kılıp, əzüm xuni silərgə eytip koyayki, kimdikim eż wa baxkılaroja xundak kılıxni əgitidiqan ayalining buzukluk kilmixidin baxka [hərkəndək hərkim ərx padixahlılı] əng kiçik hesablinidu. ixni baḥanə kılıp] uni talak kilsa, əmdi uni Əmma əksiqə, Təwrat əkanuni əkidlilirigə əməl zinaoja tutup bərgən bolidu; talak kılınoğan kılıqanlar wə baxkılaroja xundak kılıxni ayalni əmrigə aloğan kiximu zina kılıqan bolidu. əgətküqilər bolsa ərx padixahlılıda uluq **33** Silər yənə burunkilaroja «Kəsimindin yanma, hesablinidu. **20** Qünki mən silərgə xuni eytip Pərvərdigarə kılıqan kəsiminggə əməl kıl» koyayki, həkkaniyiliklər Təwrat ustazlırları wə dəp buyruloğanlığını angloqansılər. **34** Bırak Pərisiylərningkidin axmisa, ərx padixahlılıqoja mən əzüm xuni silərgə eytip koyayki, kət'iy

kəsəm kilmanglar; ərxni tiloja elip kəsəm Atanglarning in'amişa erixəlməysilər. 2 kilmanglar, qünki ərx Hudanıng təhtidur; 35 yaki Xunga həyr-sahawət kılqiningda, dawrang yərni tiloja elip kəsəm kilmanglar, qünki yər salma. Sahtipəzlərlə sinagoglarda wə koqılarda yüzü Hudanıng təhtipəridur. Yerusalemni tiloja adəmlərning mahtixiqa erixix üçün xundak elipmu kəsəm kilmanglar, qünki u yər uluq kılıdu. Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, padixaḥning xəhīridur. 36 Hətta ez bexinglarnı ular kəzligən in'amişa erixkən bolidu. 3 tiloja elipmu kəsəm kilmanglar, qünki silərning Lekin sən, həyr-sahawət kılqiningda ong qeqinglarning bir telinimu ak yaki kara rənggə kolungning nema kiliwatkinini sol kolung əzgərtix kolunglardın kəlməydi. 37 Pəkət bilmisun. 4 Xuning bilən həyr-sahawiting degininglar «Bolidu», «bolidu», yaki «Yak, yak, yoxurun bolidu wə yoxurun ixlarnı kərgüqi bolmaydu» bolsun. Buningdin ziyadisi rəzil Atang sanga buni kıyaturredi. 5 Dua kılıqan bolouqidin kelidi. 38 Silər «Kəzgə kez, qixqa waktingda, sahtipəzlərdək bolma; qünki ular qix» dəp buyruləşənlərini anglioqansilər. 39 baxkilaroja kez-kez kılıx üçün sinagoglar Bırak mən eżüm xuni silərgə eytip koyayki, yaki tət koqa eçizida turuwelip dua kılıxka əski bilən təng bolmanglar. Kimdəkim ong amraktur. Mən silərgə xuni bərhək eytip məngzinggə ursa, sol məngzingnimu tutup koyayki, ular kezligən in'amişa erixkən bolidu. bər; 40 wə birsti üstüngdin dəwa kılıp, 6 Lekin sən bolsang, dua kılıqan waktingda, kənglikingni almakqi bolsa, qapiningnimu bər. iqkiri əygə kirip, ixikni yepip, yoxurun turoquqi 41 Birsi sanga [yük-takını yüdküüp] ming Atangoja dua kilinglar; wə yoxurun kərgüqi kədəm yol yürüxkə zorlisa, uning bilən ikki Atang buni sanga kıyaturredi. 7 Dua-tilawət ming kədəm mang. 42 Birsi səndin tilisə, kılıqanda, [butpərəs] yat əlliklərdidikəd kuruq uningoja bər. Birsi səndin etnə-yerim kilmakqi gəplərni təkrarlawərməngərlər. Qünki ular bolsa, uningoja boynungni tolqıma. 43 Silər degənlərimiz kəp bolsa [Huda] tiliginimizni «Qoxnangni seygin, düxmininggə nəprətlən» qoqum ijabət kılıdu, dəp oylayıdu. 8 Xunga, dəp eytiləqənni anglioqən. 44 Bırak mən eżüm silər ularni dorimanglar. Qünki Atanglar xuni silərgə eytip koyayki, silərgə düxmənlik silərning ehтиajinglarnı silər tiliməst in bolouqalaroja mehîr-muhəbbət kersitinglar, burunla bili. 9 Xuning üçün, mundak dua silərdin nəprətləngənlərgə yahxilik kilinglar, kilinglar: — «I asmanlarda turoquqi Atımız, silərgə ziyanəxilik kılıqanlaroja dua kilinglar. Sening naming mukəddəs dəp uluqlanoqay. 45 Xundaq kılıqanda, ərxtiki Atanglarning 10 Padixaḥlıqing kəlgəy, İradəng ərxtə ada pərzəntliridin bolisilər. Qünki U kuyaxining kılınoqandək yər yüzidimə ada kılınoqay. 11 nurini yahxilarojumu wə yamanlarojumu Bugünki nenimizni bugün bizgə bərgəysən. 12 qüxüridü, yamoqurnimu həkkənayılarojumu, Bizgə kərzədar bolouqları kəqürğinimizdək, həkkənayıtsızlərgimi yaqduridu. 46 Əgər silər Sənmu kərzlimizni kəqürgəysən. 13 Bizni əzüngləroja muhəbbət kərsətkənlərgila mehîr- azduruluxlaroja uqratkuzmioysən, Bəlki muhəbbət kərsətsənglər, buning kəndakmu bizni rəzil bolouqidin kutulduroqaysən». 14 in'amişa erixküçükləri bolsun? Hətta bajgırlarmu Qünki silər baxkilararning gunah-səwənliklərini xundak kiliwatmadı? 47 Əgər silər kəqürsənglər, ərxtiki Atanglarmu silərni pəkət kərindaxliringlar bilənla salam-səhət kəqüridü. 15 Bırak baxkilarning gunah- kılıxsanglar, buning nema pəziliti bar? Hətta səwənliklərini kəqürmisənglər, ərxtiki yat əlliklərə xundak kilidioq! 48 Xunga, Atanglarmu gunah-səwənlikliringlərini ərxtiki Atanglar mukəmməl bolojinidək, silərni kəqürməydi. 16 Roza tutkan waktinglarda, mukəmməl bolunglar.

6 Həzi bolunglarki, həyr-sahawətlik ixliringlarnı baxkilararning aldida kəz-kez kilmanglar. Bundak kilsanglar, ərxtiki

roza tutkiningda, qaqliringni maylap, yüzüngni Atanglar silərning bu həmmə nərsilərgə yuyup yür. **18** Xu qaođa, roza tutkining möhtajlıqları bilidu; **33** xundak ikən, insanlarça əməs, balki pəkət yoxurun turoquqi həmmidin awwal Hudanıng padixahlıkı wə Atangojıla kərünüd; wə yoxurun kərgüqi Atang həkəkaniylikçə intilinglar. U qaođa, bularning uni sanga əyturidu. **19** Yər yüzidə əzünglarçə həmmisi silərgə köxulup nesip bolidu. **34** bayılıkları toplimanglar. Qünki bu yərdə ya Xuning üçün, ətining ojemini kilmanglar. Küyə yəp ketidu, ya dat basidu yaki oörlər ətining ojemi atığ əksun. Hər künning dərdi tam texip oörləp ketidu. **20** Əksiqə, ərxtə xu küngə tuxluk bolidu.

əzünglarçə bayılıklar toplanglar. U yərdə küyə yeməydu, dat basmaydu, oörimu tam texip oörlimaydu. **21** Qünki bayılığın kəyərdə bolsa, kəlbingmu xu yərdə bolidu. **22** Tənning qırıcıq kəzdur. Xunga əgər kəzüng sap bolsa, pütün wujudung yorutulidu. **23** Lekin əgər kezüng yaman bolsa pütün wujudung karangojı bolidu. Əgər wujudungdiki «yorukluk» əməliyətə karangojuluq bolsa, u karangojuluq nemidegən korkunqluk-hə! **24** Həqkim [birlə wakıttı] ikki hojayinning küllükida bolmayıdu. Qünki u yaki buni yaman kərüp, uni yahxi kəridu; yaki buningoja baqlinip, uningoja etibarsız karaydu. [xuningoja ohxax], silərning həm Hudanıng, həm mal-dunyanıng küllükida boluxunglar mümkün əməs. **25** Xunga mən silərgə xuni eytip koyayki, həyatınglarçə kerəklik yemək-iqmək yaki ugangojlarçə kiyidiojan kiyim-keqəkninq ojemini kilmanglar. Həyatlıq ozukṭın, tən kiyim-keqəktin əziz əməsmu? **26** Asmandıki uqar-kanatlarçə karangları! Ular terimaydu, ormaydu, ambarlarçə yiöymaydu, lekin ərxtiki Atanglar ularnimu ozuklanduridu. Silər axu kuxlardın kəp əziz əməsmu? **27** Aranglarda kaysinglar oğəm-kayoju bilən əmrünglərni birər saat uzartalaysılər? **28** Silərning kiyim-keqəkninq ojemini kilişinglarning nemə hajiti?! Daladıki nelupərlərning kəndə əsidiyojanlığın karap bekinglar! Ular əmgəkmə kılmayıdu, qak egirmaydu; **29** lekin silərgə xuni eytayki, hətta Sulayman toluk xan-xərəpta turojandimu uning kiyinixi nilupərlərning bir güliqilikmu yok idi. **30** Əmdi Huda daladıki bügün eqilsə, ətisi kurup oqakka selinidiojan axu gül-giyahlarnı xunqa bezigən yərdə, silərni tehimu kiyindürməsmu, ay ixənqi ajizlar! **31** Xunga «nemə yəymiz», «nemə iqimiz», «nemə kiyimiz?» dəp oğəm kilmanglar. **32** Qünki yat əldikilər mana xundak həmmə nərsigə intiliđu, əmma ərxtiki

7 Baxkılarning üstidin həküm kılıp yürmənglər. Xundakta [Hudanıng] həkümigə uqrımaysılər. **2** Qünki silər baxkılalar üstidin kəndək bəhə bilən həküm kilsanglar, [Hudamu] silərning üstünlərdin xundak bəhə bilən həküm qikiridu. Silər baxkılarnı kəndək elqəm bilən elqisənglər, [Hudamu] silərni xundak elqəm bilən elqəydu. **3** Əmdi nemə üçün buradiringning kezidiki kılni kərüp, əz kezüngdiki limni baykiyalmaysən?! **4** Sən kəndəkmu buradiringgə: «Keni, kezüngdiki kılni eliwtəyl!» deyələysən? Qünki mana, əzüngning kezidə lim turidu?! **5** Əy sahitpəz! Awval əzüngning kezidiki limni eliwtə, andin enik kərüp, buradiringning kezidiki kılni eliwtələysən. **6** Muqəddəs nərsini itlarçə bərmənglər, yaki ünqə-mərəwayıtlıringlərni tonguzlarning aldiqə taxlap köymanglar. Bolmisa, ular bularnı putlırıda dəssəp, andin burulup silərni talaydu. **7** Tilənglər, silərgə ata kılınidu; izdənglər, tapisılər; ixikni qekinglər, eqilidu. **8** Qünki hərbir tiligüqi tiliginə erixidu; izdigiqi izdigimini tapidu; ixikni qəkküqilərgə ixik eqilidu. **9** Aranglarda əz oöli nan tələp kilsə, uningoja tax beridiojanlar barmu?! **10** Yaki belik tələp kilsə, yilan beridiojanlar barmu? **11** Əmdi silər rəzil turupmu əz pərzəntliringlərçə yahxi iltipatlarnı berixni bilgən yərdə, ərxtiki Atanglar Əzidin tiligənlərgə yahxi nərsilərni tehimu iltipat kılmasmu? **12** Xunga hər ixtə baxkılarning əzünglarçə kəndək muamılə kilişini ümid kilsanglar, silərmə ularçə xundak muamılə kilinglər; qünki Təewrat kanunu wə pəyoğəmbərlərning təlimatlıri mana xudur. **13** Tar dərvazidin kiringlər. Qünki kixini halakətkə elip baridiojan dərwaza kəng bolup, yoli kəngtaxa wə daqdamlıdur, wə uningdin kiridiojanlar kəptur. **14** Birak həyatlıqça elip

baridioqan dərwaza tar, yoli kıstang bolup, kesili xuan pak bolup sakaydi. **4**Əysa uningoja: — uni tapalaydiojanlarmu az. **15** Aldinglarşa Həzir bu ixni həqkimgə eytma, bəlkı udu berip koy terisigə oriniwelip kəlgən, iqi yirtküq kahinoja ezungni kərsitip, ularda bir guwahlıq qilberidək bolğan sahta pəyəombərlərdin bolux üçün, Musa bu ixta əmr kılqan hədiyə-hoxyar bolunglar. **16** Silər ularnı mewiliridin қurbanlıqni sunoqin, — dedi. **5** U Kəpərnəhüm tonuwalalaysilər. Tikəndin üzümlər, կամոյакtin xələrigə baroqanda, [rimlik] bir yüzbəxi uning ənjürlər alojılı bolamdu? **17** Xuningoja ohxax, aldioja kelip, uningdin yelinip: **6** — Təksir, hər yahxi dərəh yahxi mewə beridu, por dərəh qakirim paləq bolup kelip, bək azablinip eydə naqar mewə beridu. **18** Yahxi dərəh naqar mewə yatiđu, — dedi. **7** Mən berip uni sakayıtip bərməydu, por dərəh yahxi mewə bərməydu. կoyay, — dedi Əysa. **8** Yüzbəxi jawabən: — **19** Yahxi mewə bərməydiqan hərbir dərəh Təksir, torusumming astioja kirixingizgə layik kesilip otka taxlinidu. **20** Xuningdək, muxundak əmasmən. Paçat bir eoizla səz kılıp koysingiz, kixilərni mewiliridin tonuwalalaysilər. **21** Manga qakirim sakiyip ketidu. **9** Qünki mənmu baxxa «Rəbbim, Rəbbim» degənlərning həmmisila birsining höküki astidiki adəmmən, mening ərx padixahlıqioja kirəlməydu, bəlkı ərxta kol astimdə ləkkərlirim bar. Bırığa bar desəm turoquqi Atamning iradisini ada kılqanlarla baridu, birığa kəl desəm, kelidu. Қulumqa kirələydu. **22** Xu künidə nuroqun kixilər bu ixni kıl desəm, u xu ixni kılıdu, — dedi. manga: «Rəbbim, Rəbbim, biz sening naming **10** Əysa bu gəplərni anglap, həyran boldi. bilən wəhiy-bexarətlərni yətküzduk, sening Əzi billə kəlgənlərgə: — Mən silərgə xuni naming bilən jinlarnı koojlıduk wə naming bərhək eytip կoyayki, bundak ixənqni həttə bilən nuroqun məjizilərni kərsəttük» dəydu. Israillar arisidimu tapalmioqanidim. **11** Silərgə **23** Həlbuki, u qaođa mən ularoja: «Silərni xuni eytayki, nuroqun kixilər künqikix wə əzəldin tonumaymən. Kəzümdin yokilinglar, künpetixtin kelip, ərx padixahlıkida İbrahim, əy itaətsizlər!» dəp elan kilmən. **24** Əmdi Ishəq wə Yakuplar bilən bir dastihanda olturnidu. hərbiri bu səzlirimni anglap əməl kılqan **12** Lekin bu padixahlıkning ez pərzəntliri bolsa, bolsa, u ez əyini կoram tax üstigə saloqan sirtta կarangojulukka taxlinip, u yərdə yioja-pəm-parasətlik kixigə ohxaydu. **25** Yamoqur zarlar kətürülidu, qixliri oququrlaydu, — dedi. yeoüp, kəlkün kelip, boran qıkıp soksimu, u əy **13** Andin, Əysa yüzbəxiə: — Өyüngə կayt, ərüləmidi; qünki uning uli կoram taxning üstigə ixənginindək sən üçün xurdak kılınidu, dedi. selinoqan. **26** Bırak səzlirimni anglap turup, Həlikı qakarning kesili xu pəyttə sakayıldi. **14** əməl kilməydiqan hərbiri əyini կumning Əysa Petrusning əyigə baroqanda, Petrusning üstigə կuroqan əhməkə ohxaydu. **27** Yamoqur կeynanisining kizip orun tutup yetip կalojinini yaqkanda, kəlkün kəlgəndə, boran qıkqanda xu kərdi. **15** U uning қolını tutuwidi, uning kizitmisi əy ərülüp kətti; uning ərülüxi intayin dəhəxətlik yandi. [Ayal] dərhal ornidin turup, Əysani boldi! **28** Wə xundak boldiki, Əysa bu səzlirini kütüxkə baxlıdi. **16** Kəq kirkəndə, kixilər jin ahirlaxturoqandın keyin, bu top-top halayık qaplaxkan nuroqun adəmlərni uning aldioja elip uning təlimlirigə həyranuhəs boluxti. **29** kelixti. U bir eoiz səz bilənlə jinlarnı həydiwətti Qünki uning talimlari Təwrat ustazliriningkigə wə barlıq kesəllərni sakaytti. **17** Buning bilən, ohximaytti, bəlkı tolimu nopuzluk idi.

8 U taqdın qüvkəndə, top-top kixilər uningoja əgixip mangdi. **2** Wə mana, mahaw kesili bar bolğan bir kixi uning aldioja kelip, bexini yərgə urup tizlinip: — Təksir, əgər halisingiz, meni kesilimdin pak kılalaysız! — dedi. **3** Əysa uningoja қolını təqküzip turup: — Halaymən, pak bolojin! — dewidi, bu adəmning mahaw

Yəxaya pəyəombər arkılık yatküzülgən: «U əzi aqprik-silaklırimizni kətürdi, kesəllərimizni üstigə aldı» deyən səz əməlgə axuruldi. **18** Əysa əzini oriwaloqan top-top kixilərni kərüp, [muhlisirloq] dengizning u ketioja etüp ketixni əmr kıldı. **19** Xu qaođa, Təwrat ustazliridin biri kelip, uningoja: — Ustaz, sən kəyərgə barsang, mənmu sanga əgixip xu yərgə barımən, — dedi. **20** Əysa uningoja: — Tükkilərning

əngkürliri, asmandiki құxlarning uwiliri bar; gunahlıring kəqürüm kılindi, — dedi. 3 Andin biraқ Insan'ooqlining bexini қоюјудақ yerimu mana, Təwrat ustazliridin bəziliri köngliðə: yok, — dedi. 21 Muhlisliridin yənə biri uningoja: «Bu adəm kupurluk kiliwatidu!» dəp oylidi. 4 — Rəb, mening awwal berip atamni yərlikkə Ularning köngliðə nemə oylawatkanlığını bilgən қoyxumqa ijazat bərgəysən, — dedi. 22 Birak Əysə ularoja: — Nemə üçün könglünglarda Əysə uningoja: — Manga əgəxkin, wə elüklər eż rəzil oylarda bolisilər? 5 «Gunahlıring kəqürüm elüklirini yərlikkə қoysun, — dedi. 23 U kemigə kılindi» deyix asanmu yaki «Ornungdin tur, qüxti, muhlislirimu qüxüp billə mangdi. 24 Wə mang!» deyixmu? — dedi wə yənə ularoja: mana, dengiz üstidə қattık boran qikip kətti; — 6 Əmma hazır silərning Insan'ooqlining yər xuning bilən dolğunlar kemidin həlkip kemini yüzidə gunahlarnı kəqürüm kılıx həkükioja oqərk kiliwetə dəp kəldi. Lekin u uhlawatatti. igə ikənlikini bilixinglar üçün, — u paləq 25 Muhlislar kelip uni oyçıpit: — I ustaz, bizni kesəlgə: — Ornungdin tur, orun-kərpəngni kutulduroğaysən! Biz ھalakət aldida turimiz — yiçixturup əyünggə kayt, — dedi. 7 Həlikə dedi. 26 — Nemixkə korkışılər, i ixənqi ajızlar! adəm ornidin turup əyigə kaytti. 8 Buni — dedi u wə ornidin turup, boran-qapkunoja kərgən top-top adəmlər korkuxup, insanlar oja wə dengizə tənbih beriwidi, həmmisi birdinla bundak həkükni bərgən Hudani uluqlaxtı. tinqidi. 27 Muhlislar intayın həyran bolup, bir- 9 Əysə u yərdin qikip aldioja ketiwetip, baj biriga: — Bu zadi қandaq adəmdu? ھətta boran- yiçidiojan orunda olturoğan, Matta isimlik bir qapkunlar wə dengizmu uningoja boy sunidikən- [bajgirni] kərdi. U uningoja: — Manga əgəxkin! hə! — dəp ketixti. 28 Əysə dengizning u — dedi. Wə Matta ornidin turup, uningoja ketidiki Gadaralıklärning yurtioja baroqinida, əgəxti. 10 Wə xundak boldiki, Əysə [Mattanıng] jin qaplaqşan ikki kixi gerliridin qikip uningoja eyidə mehman bolup dastihanda olturoğanda, aldioja kəldi. Ular xunqə wəhxiy idiki, həqkim nuroğun bajgırlar wə gunahkarlarmu kirip, bu yərdin etüxkə jür'ət kılalmayıttı. 29 Uni Əysə wə uning muhlisliri bilən həmdastihan kərgəndə ular: — I Hudanıng Oqlı, sening biz boldi. 11 Buni kərgən Pərisiyər uning bilən nemə karing! Sən wəkit-saiti kəlməyə muhlislirioja: — Ustazinglar nemixkə bajgir bizni kiyinjılı kəldingmu? — dəp towlidı. 30 wə gunahkarlar bilən bir dastihanda yəp-Xu yərdin heli yırakta qong bir top tongguz iqip olturnu? — dedi. 12 Bu gəpnı anglıojan padisi otlap yürətti. 31 Jinlar əmdi uningoja: — Əysə: — Saqlam adəmlər əməs, bəlki bimarlar Əgər sən bizni կօղլիատմէкqı bolsang, bizni tewipkə mohtajdur. 13 Silər berip [mukəddəs tongguz padisi iqigə kirgüzüwətkəysən, — dəp yazmilardiki]: «İzdəydiqinim қurbanlıklar yalwuruxti. 32 U ularoja: — Qikinglar! — dewidi, əməs, bəlki rəhim-xəpkət» deyilgən xu sezning jinlar qikip, tonguzlarning tenigə kiriwaldi. mənisini egininqlər; qünki mən həkkənialarnı Mana, pütkül tongguz padisi tik yardin etilip əməs, bəlki gunahkarları qakirojılı kəldim, qüxüp, sularda oqərk boldi. 33 Lekin tongguz dedi. 14 Xu wəkitlarda, Yəhya [pəyəqəmbərning] bəkəqilər bədər keqip, xəhərgə kirip, bu ixning muhlisliri Əysanıng yenioja kelip uningoja: — bax-ahirini, jümlidin jin qaplaqşan kixilərning Nemixkə biz wə Pərisiyər pat-pat roza tutimiz, kəqürmixlirini halayikkə eytip berixti. 34 Wə lekin sizning muhlisliringiz tutmaydu? — dəp mana, pütün xəhərdikilər Əysə bilən korükkili soraxti. 15 Əysə jawabən: — Toyi boluwatqan qikti. Ular uni kərgəndə, uning ezliriningu xu yigit tehi toyda həmdastihan oltuoğan qaçda, rayonidin ayrılip ketixini etti. toy mehmanlıri həza tutup oltursa қandaq bolidul? Əmma xu künər keliduki, yigit ulardin elip ketilidu, ular xu kündə roza tutidu. 16 Həqkim kona köngləkkə yengi rəhettin yamak salmaydu. Undak kilsa, yengi yamak [kirixip], kiyimni tartip yirtiwei. Nətijidə, yirtik tehimu yoqınap ketidu. 17 Xuningdək, həqkim

9 Xuning bilən u kemigə qüxüp dengizdin etüp, ezi turoğan xəhərgə kaytip kəldi. 2 Wə mana, kixilər zəmbilgə yatkuzuloğan bir paləqni uning aldioja elip kəldi. Əysə ularning ixənqini kərüp həlikə paləqkə: — Oqlum, yürəklik bol,

toy mehmanlıri həza tutup oltursa қandaq bolidul? Əmma xu künər keliduki, yigit ulardin elip ketilidu, ular xu kündə roza tutidu. 16 Həqkim kona köngləkkə yengi rəhettin yamak salmaydu. Undak kilsa, yengi yamak [kirixip], kiyimni tartip yirtiwei. Nətijidə, yirtik tehimu yoqınap ketidu. 17 Xuningdək, həqkim

yengi xarabni kona tulumlarqa қақилимаду. jinlarning əmirigə tayinip қоопладыкән, deyixti. Әгөр undak қылса, [xarabning eqixi bilən] 35 Wə Әysa barlıq xəhər wə yeza-кىxlaklarnı tulumlar yerilip ketidü-də, xarabmu tekülüp kezip, ularning sinagoglırıda təlim berip, ərx ketidü həm tulumlarmu kardin qıkıldı. Xuning padixaḥlıkiddiki hux həwərnı jakarlidi wə hərhil üçün kixılər yengi xarabni yengi tulumlarqa kesəllərni wə hərhil meyip-ajızlarnı sakayıtti. қақılaydu; xundak kılıqanda, hər ikkilisi saklinip 36 Lekin u top-top adəmlərni kerüp ularqa қalıdu. 18 U [Yəhyaning muhlisliroja] bu iq aqrittı, qünki ular harlinip padiqisiz köy səzlərni kiliwatkan waktida, mana bir hökümdar padiliridək panahsız idi. 37 Xuning bilən u kelip, uning aldişa bax urup: — Mening kızım muhlisliroja: — Həsul dərwəkə kəp ikən, birak hazırlıa əlüp kətti; əmma siz berip uningoja [həsul elix üçün] ixləydiojanlar az ikən. 38 Xunga қolinqizni təgküzüp koysingiz, u tirilidü, dedi. həsulning Igisidin, Əz həsulning yiojwelixinqə 19 Әysa ornidin turup, muhlisliri bilən billə ixlamqılerni jiddiy əwətkaysın, dəp tilənglər, — uning kəynidin mangdi. 20 Wə mana, yolda hun dedi.

təwrəx kesiligə griptar bolqınıoja on ikki yıl bolqan bir ayal Əysanıng arkısidin kelip, uning tonining pexini silidi. 21 Qünki u iqidə «Uning tonini silisamla, qokum sakiyip ketimən» dəp oyliojanidi. 22 Əmma Әysa kəynigə burulup, uni kerüp: — Kızım, yürəklilik bol, ixənqing seni sakayttı! dedi. Xuning bilən u ayal xu saätta sakaydi. 23 Əmdi Әysa həlikı hökümdarning əyigə kirgəndə, nəy qeliwatkan wə haza tutup waysawatkan kixılər topını kerüp, 24 ularqa: — Qikip ketinglar, bu kız əlmidi, bəlkı uhlawatidü, dedi. [Xuni anglap] kəpqilik uni məshirə kıldı. 25 Kixılər qikiriwetligəndin keyin, u kızning yenoja kirip, uning kolını tutuwidi, kız ornidin turdi. 26 Bu tooprısidiki həwər pütün yurtta pur kətti. 27 Әysa u yərdin qikqanda, ikki karioq uning kəynidin kelip: — I Dawutning oqlı, bizgə rəhîm kılıqaysız! — dəp nida kılıxti. 28 U əygə kirgəndin keyin, xu ikki karioq uning aldişa kıldı. Әysa ulardin: — Silər mening bu ixka ədirik ikənlilikimə ixinəmsilər? — dəp soridi. — I Rəbbim, ixinimiz, — dəp jawab bərdi ular. 29 U kolını ularning kəzlrigə təgküzüp turup: — Ixənqinglar boyiqə bolsun! dewidi, 30 Ularning kəzliri eqildi. Әysa ularqa: Bu ixni heqkingə eytmanglar! dəp kattık tapılıdi. 31 Lekin ular u yərdin qikipla, uning nam-xəhritini pütkül yurtka yeyiwətti. 32 Ular qikip ketiwatkanda, kixılər jin qaplaxkan bir gaqını uning aldişa elip kıldı. 33 Uningoja qaplaxkan jinninq həydilixi bilənla, həlikı adəm zuwanoja kıldı. Halayık intayın həyrənuhəs bolup: — Bundak ix Israilda zadi kərülüp baqmıqan, — deyixti. 34 Lekin Pərisiyłər: — U jinlarnı

10 U on ikki muhlisini yenoja qakirip, ularqa napak rohłarnı kooplax wə hərbir kesəllikni həm hərbir meyip-ajızni sakaytix hökükini bərdi. 2 On ikki rosulning isimləri tewəndikiqə: Awwal Petrus dəpmu atilidiojan Simon wə uning inisi Andiriyas, andin Zəbədiyning oqlı Yakup wə uning inisi Yuḥanna, 3 Filip wə Bartolomay, Tomas wə bajgir Matta, Alfayning oqlı Yakup wə Ləbbaus dəpmu atilidiojan Təday, 4 millətpərvər dəp atalojan Simon wə keyin Əysaqa satqunluk kılıqan Yəhuda Ixkariyot. 5 Әysa bu on ikkisini [həlkning arisioja] mundak tapılıp əwətti: — Yat əllikkərning yollirioja qıkmangalar, yaki Samariyəliklərning xəhərlirigimu kirmənglər, 6 bəlkı tenigən köy padiliri bolqan Israil jəmətidikilər arisioja beringlar. 7 Baroqan yeringlarda: «Ərx padixaḥlıki yekinlixip kaldi!» dəp jakarlanglar. 8 Aqırıq-silaklarnı sakayıtinglar, əltükərni tirildürüngrələr, mahaw kesəllirini sakayıtinglar, jinlarnı həydiwetinglar. Silərgə xapaat halis berilgəndur, silərmə halis iltipat kilinglər. 9 Bəlwecinqılar ola altun, kümüx wə mis pullarnı baqlap elip yürmənglər. 10 Səpər üçün birlə yəktəktin baxxə nə hurjun, nə kəx, nə hasa eliwal manglar. Qünki hizmətkar ez ix həkəkini elixka həkliklər. 11 Hərkəysı xəhər yaki yeziqa baroqan waktinglarda, aldi bilən xu yərdə kimning hərmətkə layik mətiwər ikənlilikini soranglar; xundak kixini tapkanda, u yərdin kətküqə uning əyidila turunglar. 12 Birər əygə kirgininglarda, ularqa salam beringlar. 13 Әgər u ailidikilər [hərmətkə] layik mətiwər kixılər bolsa, tiligən amanlıqinglar ularqa

ijabət bolsun; əgər ular layık bolmisa, tiligən tən wə jan-rohni dozahta ھالاك қилиخقا amanlıkinglar өzüngləroja kaytsun. **14** Silərni կաdir bolqoqidin korkunglar. (*Geenna g1067*) kobul kilmiojan, səzliringlarni anglimiojan **29** İkki қuxqaqni bir tiyingə setiwaloqılı kimdəkim bolsa, ularning əyidin yaki xu boliduoqu? Lekin ulardin birimu Atanglarsız xəhərdin kətkininglarda, ayojınglardiki topini yərgə qüxməydu. **30** Əmma silər bolsanglar, kekewetinglar. **15** Mən silərgə xuni bərhək eytip hətta hərbir tal qeqinglarmu sanaloqandur. կոյayki, կիամէ կünidə Sodom wə Gomorra **31** Xunga, қorkmanglar. Silər nuroqunloqan zeminidikilərning hali xu xəhərdikilərningkidin қuxqaqtinmu կիմմətliktursilər! **32** Xunga, yenik bolidu. **16** Mana, mən silərni կոյլarni meni insanlarning aldida etirap կiloqanlarning bərilərning arisoja əwətkəndək əwətimən. հərbirini mənmu ərxtiki Atamning aldida Xunga, yilandək səzgür, pahtaktək sap dillik etirap կilimən; **33** Birək insanlarning aldida bolunglar. **17** İnsanlardın pəhəs bolunglar; məndin tanoqanlarning hərbiridin mənmu qünki ular silərni tutuwelip sot məhkimilirigə ərxtiki Atam aldida tanımən. **34** Mening tapxurup beridu, sinagoglrida կamqilaydu. dunyaqə keliximni tinqlik elip kelix üzündür, **18** Ular wə xundakla yat əlliklär üçün bir dəp oylap կalmanglar. Mən tinqlik əməs, bəlkı guwahlıq boluxka, silər menin səwəbimdin կiliqni yürgürüxkə keldim. **35** Qünki menin əmirlər wə padixaħħalar aldioja elip berilip kelixim «Oqulni atisoja, kizni anisoja, kelinni sorakka tartilisilər. **19** Lekin ular silərni sorakka կeynanisoja կarxi qikirix» üçün bolidu. **36** tartkan wakğıda, կandaq jawab berix yaki Xuning bilən «Adəmning düxmanlıri ez ailisidiki nemə jawab berixtin ənsirəp kətmənglar. Qünki kixilər bolidu». **37** Ata-anisini məndinmu əziz xu waktı-saitidə eytix tegixlik səzlər silərgə կeridioqanlar manga munasip əməstur. Өz oqul-təminlinidu. **20** Qünki sezligiçi өzünglar əməs, kizini məndinmu əziz կeridioqanlarmu manga bəlkı Atanglarning rohı silər arkılık səzleydu. **21** munasip əməs. **38** Өzining krestini ketürüp, Kerindax կerindixioja, ata balisioja hainlik kilipl, manga əgəxmigənlərmə manga munasip əməs. əlümğə tutup beridu. Balilarmu ata-anisoja **39** Өz կayatini ayadıqan kixi uningdin məhərum կarxi qikip, ularını əlümğə məhkum կilduridu. bolidu; mən üçün əz կayatidin məhərum **22** Xundakla silər menin namim tüpəylidin bolqan kixi uningqa erixidu. **40** Silərni կobul həmmə adəmning nəpritiqə uqraysılər. Lekin կiloqanlar menim կobul կiloqan bolidu; meni ahıroqıqə bərdaxlıq bərgənlər bolsa kutkuzulidu. կobul կiloqanlar bolsa meni əwətküçinimə **23** Ular silərgə bu xəhərdə ziyanıkəxlik կilsa, կobul կiloqan bolidu. **41** Bir pəyojəmbərnı yənə bir xəhərgə կeqip beringlar. Qünki pəyojəmbərlək salahiyitidə կobul կiloqan kixi mən silərgə xuni bərhək eytip կoyayki, pəyojəmbərgə has bolqan in'amoja erixidu. İnsan'ooqli կaytip kəlgüqə silər Israilning barlık Həkkaniy adəmni u həkkaniy ikən dəp bilip xəhərlirini arilax [wəzipinglar] tüğiməydu. կobul կiloqanlar həkkaniy adəmgə has bolqan **24** Muhlis ustazidin, կul hojayinidin üstün in'amoja erixidu. **42** Mən silərgə xuni bərhək turmaydu. **25** Muhlis ustazioja ohxax bolsa, կul eytip կoyayki, menin bu xakiqiklirimdin əng hojayinoja ohxax bolsa razi bolsun. Ular əynin kiqiki birini menin muhlisim dəp bilip uningoja igisini «Bəəlzibul» dəp tilliojan yərdə, uning hətta pəkət birər qinə soquk su bərgən kiximu əyidikilirini tehimu kattik հakaratlıməndu? **26** jəzmən əziga layık in'amdın məhərum bolmaydu. Xunga ulardin қorkmanglar; qünki heqkandak yepik կoyulojan ix axkarilanmay կalmaydu, wə heqkandak məhpip ix ayan bolmay կalmaydu. **27** Mening silərgə karangoquda eytidioqanlirimni yorukta eytiveringlar. Կulikingləroja piqirlap eytiloqanlarni əgzilərdə jakarlanglar. **28** Tənni əltürsimu, lekin adəmning jan-rohini əltürəlməydiqanlardın қorkmanglar; əksiqə,

11 Əysa on ikki muhlisioja bu ixlarni tapılap bolqandin keyin, əzimu xu yərdiki hərkəysi xəhərlərdə talim berix wə [Hudanıg kalamını] jakarlax üçün u yərdin kətti. **2** Zindanoja solanojan Yəhya [pəyojəmbər] Məsihning կiloqan əməllirini anglap, muhlislirini əwətip, ular arkılık

Əysadin: 3 «Kelixi mukərrər zat əzüngmu, balilaroqa ohxaydu. 18 Qünki Yəhya kelip yaki baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» ziyanətə olturmayıttı, [xarab] iqməytti. Xuning — dəp soridi. 4 Əysa ularoqa jawab bilən, ular: «Uningoja jin qaplixiptu» deyixidu. berip mundak dedi: — Yəhyanıng yenioja 19 İnsan'oqlı bolsa kelip həm yəydu həm iqidu əytiq berip, əz angławatqanliringlarnı wə wə mana, ular: «Taza bir toymas wə bir məyhor kərūwatqanliringlarnı bayan kılıp — 5 Korlar ikən. U bajgırlar wə gunahkarlarning dosti» kərələydiqan wə tokurlar mangalaydiqan deyixidu. Lekin danalıq bolsa əz pərzəntliri boldi, mahaw kesili bolqanlar sakayıldı, gaslar arkılıq durus dəp tonulidu». 20 Andin u angliyalaydiqan boldi, əlgənlərmə tirildürüldi əzi kəp möjizilərni kərsətkən xəhərlərdə wə kəmbəqəllərgə hux həwər jakarlandı» turuwatqanlarnı towa kilmiojanlıq üçün — dəp eytinglar 6 wə [uningoja yəna]: əyibləp, mundak dedi: — 21 Halinglaroqa «Məndin gumanlanmay putlixip kətmigən kixi way, ay Kərazinliklər! Halinglaroqa way, ay bolsa bəhtliktür!» dəp koyunglar, — dedi. Bəyt-Saidalıklär! Qünki silərdə kərsitilgən 7 Ular kətkəndə, Əysa top-top adəmlərgə möjizilər Tur wə Zidon xəhərliridə kərsitilgən Yəhya toopruluk səzləxkə baxlıdı: — «Silər əslı bolsa, u yərlərdikilər heli burunla bəz [Yəhyani izdəp] qələgə baroqininglarda, zadi kiyimigə yəginip, külgə milinip towa kılqan nemini kərgili bardinglar? Xamalda yəlpünüp bolatti. 22 Mən silərgə xuni eytip koyayki, turojan əkomuxnimu? 8 Yaki esil kiyinən bir kiyamət künidə Tur wə Zidondikilərning ərbənimu? Mana, esil kiyimlərni kiygonlər kəridiqinini silərninkidin yenik bolidu. 23 Əy han ordiliridin tepilidioq! 9 Əmdi silər nemə ərxkə kətürulgən Kəpərnəhəmələklər! Silər kərgili bardinglar? Bir pəyəqəmbərnim? Durus, təhətisaraqa qüxtürülislər. Qünki aranglarda əmma mən xuni silərgə eytip koyayki, [bu yaritilojan möjizilər Sodomda yaritilojan bolsa] pəyəqəmbərdinmə üstün bir boloquqidur. bolsa, u xəhər bügüngiçə əhalak bolmiojan 10 Qünki [mukəddəs yazmilardiki]: — «Mana, bolatti. (Hadəs g86) 24 Əmma mən silərgə yüz aldingoja əlqimni əwətimən; U sening xuni eytip koyayki, kiyamət künidə Sodom aldingda yoluñni təyyarlaydu» — dəp pütülgən zeminidikilərning kəridiqinini silərninkidinmə söz dəl uning tooprısında pütülgəndür. 11 yenik bolidu. 25 Xu wakıtlarda, Əysa bu ixlaroqa Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, karap mundak dedi: — Asman-zemin İgisi i Ata! ayallardin tuçulqanlar arısında qəmüldürgüqi Sən bu [həkikətlərni] danixmən wə əkilliklardin Yəhyadınmə uluñi turoquzulqını yok; əmma ərx yoxurup, səbiy balilaroqa axkariliojanlıq padixahlılıkdıki əng kiqik bolqanımın uningdin üçün Sanga mədhiyilər okuymən! 26 Bərhək, i uluoq turidu. 12 Əmma qəmüldürgüqi Yəhya Ata, nəzirində bundak kılıx rawa idi. 27 Həmmə otturioja qıkqan künərdin bügünki küngiçə, manga Atamdin təkdim kılındı; Ooqulni Atidin ərx padixahlılıqoja kirix yoli xiddət bilən eqildi baxka həqkim tonumaydu, wə Atinimu Ooqul wə wə kixilər uni xiddət bilən tutuwalidu. 13 Qünki Ooqul axkarilaxni layik kərgən kixilərdin baxka barlıq pəyəqəmbərlərning beşarət berix hizmiti, həqkim tonumaydu. 28 Əy japakəxlər wə eojir xundakla Təwrattiki yazmilar arkılıq beşarət yüksəkləngən həmmimgələr! Mening yenimoja yətküzülük hizmiti Yəhya bilən ahirlixidu. 14 Wə kelinglər, mən silərgə aramlıq berəy. 29 Mening əgor xu sezni kobul kılalısanlar, «[kayıtip] kelixi boyunturukumni kiyip, məndin əgininglar; mukərrər bolqan İlyas [pəyəqəmbər]» bolsa, qünki mən məmin wə kəmtərmən; xundak [Yəhyanıng] əzidur. 15 Anglıqdək kulki barlar kılqanda, kənglüngələr aram tapidu. 30 Qünki buni anglisun! 16 Lekin bu dəwrəndiki kixilərni menin boyunturukumda bolux asan, menin zadi kimlərgə oxhitəy? Ular huddi rəstə- artidiqan yüküm yeniktur.

bazarlarda olturwelip, bir-birigə: 17 «Biz silərgə sunay qelip bərsəkmə, ussul oynimidinglər», «Matəm pədisigə qelip bərsəkmə, yiçə-zar kilmidinglər» dəp [kəkçaydiqan tuturuksız]

12 Xu qaoqlarda bir xabat künü, Əysa bu öqənlərindən etüp ketiwatatti. Korsikə eqip kətkən muhlisləri baxaklıları üzüp, yeyixkə

baxlidi. 2 Lekin buni kərgən Pərisiyər uningoşa: Xuning bilən u əllərgə həküm-həkikətni — Kara, muhlisliring xabat künü Təwratta jakarlaydu. 19 U nə talax-tartix kilmaydu nə qəkləngən ixni kiliwatidu, deyixti. 3 Birak u qukan kəturməydu, Koqılarda uning ketürgən ularoşa: — Dawut wə uning həmrəhlirinin awazını həq anglioşuqi bolmaydu. 20 Taki u aq əhalijanda nemə kələjanlılığını [mukəddəs əjəlibə bilən toqra həkümlərni qılıcarıq, yazmilardin] okumioğanmusilər? 4 U Hudanining Yanlıqlan qomuxni sundurmayıdu, Tütəp əqəy əyigə kirip, [Hudaoşa] ataloğan, xundakla əzi dəp əhalijan pilikni əqürməydu; 21 Wə əllər wə həmrəhliroja nisbətən Təwrat əhanəti uning namıqə ümid baqlaydu». 22 Xu qaoqda, boyiqə yeyixkə bolmayıdışın «təkdim nanlar»ni uning aldiqə jin qaplıxiyalıqan kor wə gaqa [sorap elip], ularni [həmrəhli] bilən billə biri elip kelindi. U uni sakaytti, kor gaqını yegən. Əslidə bu nanlarnı pəkət kahinlarning səzliyələydiqan wə kərələydiqan kıldı. 23 Yeyixigila bolatti. 5 Silər Təwrattin xuni Barlıq halayıq, həyran boluxup: — Əjəba, okup bəkmioğansılları, ibadəthanıda ixləydiqan bu Dawutning oqlımidu? — deyixti. 24 Kahinlər xabat künləri ixləp xabat tərtipini Lekin Pərisiyər bu səzni anglap: — U pəkət buzsımı, gunahqə buyrulmaydu. 6 Birak jinlarning əməri bolğan Bəəlzbubka tayinip mən xuni silərgə eytip koyayki, bu yərdə jinlərni kooqlıwetidikən, deyixti. 25 Lekin u ibadəthanidinmə uluq birsə bar. 7 Əmdilikdə ularning nemə oylawatqanlığını bilip ularoşa əgər silər [Hudanining] «[mukəddəs yazmilarda]: mundak dedi: — Əz iqidin bəlünüp əzara «İzdəydiqinim kurbanlıqlar əməs, bəlkı rəhim - sokuxkan hərkəndək padixaḥlıq wəyrən bolidu; xəpkət» deyilgən xu səzining mənisi bilgən hərkəndək xəhər yaki ailə eż iqidin bəlünüp bolsanglar, bigunah kixilərni gunahkar dəp əzara sokuxsa zawallikkə yüz tutidu. 26 Əgər bekitməyyitngərlər. 8 Qünki İnsan'ıqlı xabat Xəytan Xəytanni kooqlısa, u eż-ezığə karxi küninig İgisidur. 9 U yərdin ayrılip, ularning qıkkən bolidu. Undakta, uning padixaḥlıqı sinagogiqa kirdi. 10 Wə mana, u yərdə bir əndaqımu put tirəp turalisun? 27 Əgər koli yegiləp əhalijan bir adəm bar idi. Ular mən jinlərni Bəəlzbulqan tayinip kooqlısam, uning üstidin ərz kılıxka səwəb tapmakçı silərning pərvəntlirinqər kimət tayinip jinlərni bolup uningdin: — Xabat künü kesəl sakaytix kooqlaydu?! Xunga ular silər toqrluluk həküm Təwrat əhanəti uyğunmu? — dəp soridi. qıkkarsun! 28 Lekin mən Hudanining Rohıqə 11 Lekin ularoşa mundak jawab bərdi: — tayinip jinlərni kooqlıqan bolsam, undakta Birərsinqlarning koyı xabat künü orıqə qüçüp Hudanining padixaḥlıqı dərwəkə üstüngərlərə kətsə, uni dərhal tartip qıkıriwalımaydiqan qüçüp namayan boldi. 29 Bir kixi küqtünggür adəm barmidu? 12 İnsan bolsa koydin xunqə birsinqə eyigə kirip, uning mal-mülkini əndaq ətibarlıktır! Xunga, xabat künü yahxılık kılıx bulap ketəlisun? Pəkət u xu küqtünggürni Təwrat əhanəti uyğunundur. 13 Andin u həlikə awwal baqlıyalisa, andin əyini bulang-talang kesəlgə: — Əkolungni uzat, — dedi. U əkolini kılalaydu. 30 Mən tərəptə turmioğanlar manga uzitixi bilənlə koli ikkinçi koliqə ohxax əsligə karxi turoquşqdır. Mən tərəpkə [adəmlərni] kəltürüldi. 14 Birak Pərisiyər taxkırıqə qıkıp, yioğmioğuqlar bolsa tozutuwətküqidur. 31 Uni əndaq yokitix həkkidə məslihət kılıxtı. 15 Xuning üçün mən silərgə xuni eytip koyayki, əmma əysə buni biliwlip u yərdin ayrıldı. Top- ularning etküzgən hərtürlük gunahlıları wə top kixilər uningoşa əgixip mangdi. U ularning kiliqan kupurluklirinin həmmisini kəqürükə həmmisini sakaytti; 16 andin ularoşa əzining bolidu. Birak Muqəddəs Rohıqə kupurluk kılıx salahiyitini axkarilimaslıknı kəttik tapılıdi. həq kəqürüləməydu. 32 İnsan'ıqlıqə karxi səz 17 Buning bilən Yəxaya pəyoğəmbər arkılıq kiliqan kimdəkim bolsa kəqürümə erixələydi; yətküzləngən munu səzərə əməlgə axuruldi: 18 lekin Muqəddəs Rohıqə karxi gəp kiliqanlar — «Kərəngərlər, mana Mən tallıqan Əz kulum! bolsa bu dunyadımu, u dunyadımu kəqürümə Mening seyümlüküm, dilimning seyüngin! erixəlməydi. (aiən g165) 33 Dərəhə yahxi bolsa, Mən Əz Rohımlı uning wujudioğa kondurıbmən, mewisimə yahxi bolidu — yaki dərəhə por

bolsa, mewisimu naqar bolidu; qünki hərkəndək U toplaxkan halayıkka dawamlıq səzləwatlaşdırır. 34 Əy yılalarning mana, anisi bilən iniliri kelip, uning bilən pərzəntliri! Silər rəzil tursanglar, aqzinglardin səzləxməkqi bolup taxkırıda turuxti. 47 Xuning kəndakmu yahxi səz qıksun? Qünki adəmning bilən birəylən uningoşa: — Aningiz wə iniliriniz kəlbidə nemə tolup taxkın bolsa eojızdır xu siz bilən səzliximiz dəp taxkırıda turidi, — qıkıdu. 35 Yahxi adəm ez yahxi həzinisidin dedi. 48 Lekin u jawabən xu həwərni yatküzgən yahxi nərsilərni qıkıridu. Yaman adəm yaman kixidin: «Kim mening anam, kim mening həzinisidin yaman nərsilərni qıkıridu. 36 Mən inilirim?» — dəp soridi. 49 Andin u əolini sozup silərgə xuni eytip koyayki, insanlar kılıqan muhlislirini kərsitip: — Mana mening anam, hərbir eojız kuruk səzi üçün soraq künü mana mening inilirim! 50 Qünki kim ərxtiki hesab beridu. 37 Qünki ez sezliring bilən ya Atamning iradisini ada kilsa, xu mening akahəkkaniy ispatlinisən, ya sezliringlar bilən inim, aqa-singlim wə anamdur, — dedi.

gunahkar dəp bekitilisən. 38 Xu qaçda bəzi Təwrat ustazları wə Pərisiyər uningoşa jawabən: Ustaz, səndin bir məjizilik alamət kərgümiz bar, — dedi. 39 Lekin u ularoşa mundak jawab bərdi: — Rəzil həm zinahor bu dəvr bir «alamət»ning kəristilikini istəp yürüdü. Bırak bu dəwrlikilərgə «Yunus pəyoğəmbər»da kərulgən məjizilik alamət»tin baxxa həqkəndək məjirilik alamət kərsitilməydi. 40 Qünki Yunus pəyoğəmbər yoqan belikning korsikida üç keqə-kündüz yatkəndək, İnsan-oqlumu ohxaxla üç keqə-kündüz yərning baqırda yatidu. 41 Sorak künü Ninəwə xəhəridikilər bu dəwrlikilər bilən təng kopup, bu dəwrlikilərning gunahlarını bekitidu. Qünki ular Yunus [pəyoğəmbər] jakarlıqan həwərni anglap, [yamanlıigidin] towa kılıqarı; wə mana, muxu yərdə Yunus [pəyoğəmbər]dinnu uluq birsi turidi! 42 Sorak künü «Jənubtiki ayal padixah»mu bu dəwrlikilər bilən təng tirilip, ularning gunahlarını bekitidu. Qünki u Sulaymanning dana səzlirini anglax üçün yər yüzining qetidin kəlgən; wə mana, hazır muxu yərdə Sulaymandınnu uluq birsi turidi. 43 Napak roh birawning tenidin qikiriwetilgəndin keyin, u kurojak dalalarnı qərgiləp yürüp, birər aramagħanı izdəydi, bıraq tapalmaydı 44 wə: «Mən qikkən makəniməjə kaytay» dəydi. Xuning bilən kaytip kelip, xu makəninə yənilə box turojanlığını, xundakla pakiz tazilanojanlığını wə rətləngənlilikini baykaydu-də, 45 berip eżidinmu bəttər yətta jinni baxlap kelidu; ular kirip billə turidi. Buning bilən həlikə adəmning keyinkı hali burunkidinmu tehimu yaman bolidu. Bu rəzil dəwrlikilərning halımı mana xundak bolidu. 46

13 Xu künü əysa əydi qikip, dengiz boyida olturatti. 2 Ətrapişa top-top adəmlər olixiwaloqaqka, u bir kemigə qikip olturdu. Pütküll halayık bolsa dengiz boyida turuxatti. 3 U ularoşa təmsillər bilən nuroğun həkmətlərni eytip birip, mundak dedi: — Mana, uruk qaqquqi uruk qaqqılı [etizoşa] qikiptu. 4 Uruk qaqqanda uruklardın bəziləri qıçır yol üstigə qüxüptü, kuxlar kelip ularni yəp ketiptu. 5 Bəziləri texi kəp, topisi az yərlərgə qüxüptü. Tupriki qongkur bolmioqaqka, tezla ünüp qikiptu, 6 lekin kün qikixi bilənla aptapta keytip, yiltizi bolmioqaqka kurup ketiptu. 7 Bəziləri tikənlərning arisioşa qüxüptü, tikənlər əsüb maysılarnı boquwaptu. 8 Bəziləri bolsa yahxi turprakka qüxüptü. Ularning bəziləri yüz həssə, bəziləri atmix həssə, yənə bəziləri ottuz həssə həsul beriptu. 9 Külük barlar buni anglisun! 10 Muhlislirli kelip, uningdin: — Sən nemə üçün ularoşa təmsillər arkılık təlim berisən? — dəp soridi. 11 U ularoşa mundak jawab bərdi: — Silər ərx padixahlığının sirlərinin bilikxə müvəssər kılindinglar, lekin ularoşa nesip kılınmidi. 12 Qünki kimdə bar bolsa, uningoşa tehimu kəp berildi, uningda molqılık bolidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar bolоjanlırimu uningdin məhərum kılınidu. 13 Ularoşa təmsil bilən səzliximning səwəbi xuki, ular karisimu kerməydi, anglisimu tingimaydı həm həkikiy qüxənməydi. 14 Buning bilən Yəxaya pəyoğəmbər eytən bexarəttiki munu səzlər əməlgə axuruldi: — «Silər anglaxni anglaysılər, bıraq qüxənməysılər; Karaxni karaysılər, bıraq kərməysılər. 15 Qünki muxu həlkəning yürükini may kaplap kətkən, ular

anglioqanda құлакларını eօғır kiliwalojan, Ular deməkqimu?» — dəp soraptu. 29 «Yak,» — kezlerini uhlıojandək yumuwalojan; Undak dəptu hojayin, «undak қilojanda kürməklərni bolmisidi, ular kezleri bilən kerüp, Kuliki yulojanda, buoqdaylarnımu yuluwetixinglar bilən anglap, Kengli bilən qüxinip, Əz yolidin mumkin. 30 Bu ikkisi orma waktiqiqa billə yanduruluxi bilən, Mən ularni sakaytkaň oßsun, orma waqtida, mən ormiqilaroja: — bolattim. 16 Lekin, kezliringlar bəhtliktur! Aldı bilən kürməklərni ayrip yioqip, baqlap Qünki ular keridu; қulikinglar bəhtliktur! keydürüxkə koyunglar, andin buoqdaylarnı Qünki ular anglaydu. 17 Mən silərgə xuni yioqip ambirimoja əkiringlar, dəymən» — dəptu bərhək eytip koyayki, burunkı nuroqun hojayin. 31 U ularoja yənə bir təmsilni ettti: pəyəqəmbərlər wə həkkaniy adəmlər silərning — Ərx padixaḥlıki huddi bir adəm қolioja elip kərgininglarnı kerükə intizar bolovan bolsimu etizioja qaqqan kiqa urukioja ohxaydu. 32 Kiqa ularni kermigan; silərning angliojininglarnı uruki dərwəkə barlık, uruklarning iqidə əng anglaxkə intizar bolovan bolsimu ularni kiqik bolsimu, u hərkəndək ziraəttin egiz əsüb, anglimiōjan. 18 Əmdi uruk qaqquqi tooprısidiki dərəh bolidu, hətta asmandiki қuxlarmu kelip təmsilning mənisi anglangalar: 19 Əgər biri uning xahlırida uwilaydu. 33 U ularoja yənə [ərx] padixaḥlıkinin səz-kalamini anglap bir təmsilni etti: — Ərx padixaḥlıki huddi turup qüxənmisə, Xəytan kelip uning kəngligə bir ayal қolioja elip üq jawur unning arisioja qeqilojan səzni elip ketidu. Bu dəl qiojir yoxurup, taki pütün hemir bolouqə sakliqan yol üstigə qeqilojan uruklardur. 20 Taxlık eqitkənənən ohxaydu. 34 Əysə bu ixlarning yərlərgə qeqilojan uruklar bolsa, ular səz- həmmisini təmsillər bilən kəpqilikkə bayan kalamni anglap, huxallık bilən dərəhəl kobul կildi. U təmsilsiz həqkandaq təlim bərməyitti. kilojanlarnı kərsitudu. 21 Həlbuki, kəlbidə həq 35 Buning bilən pəyəqəmbər arkılık aldin'ala yiltiz bolmiojaqka, pəkət wakitlik məwjut bolup eytilojan munu səzlər əməlgə axuruldi: — turidu; səz-kalamning wəjədin kiyinqilik yaki «Aozsimni təmsil səzləx bilən aqımən, Aləm ziyankəxlikkə uqrıojanda, ular xuan yoldın apirdə bolojandin beri yoxurunup kəlgən qətnəp ketidu. 22 Tikənlərning arisioja qeqilojini xundak adəmlərni kərsətkənki, ular səz-kalamni angliojini bilən, lekin bu dunyanıng əndixiliri wə bayılığın eziketuruxi [kəlbidiki] səz-kalamni boqouwetidu-də, ular həsulsız қalidu. (aiən g165)

23 Lekin yahxi yərgə qeqilojan uruklar bolsa — səz-kalamni anglap qüxəngən adəmlərni kərsitudu. Bundak adəmlər həsul beridu, birsi uruk bolsa [ərx] padixaḥlıkinin pərzəntliridur, yüz həssə, birsi atmix həssə, yənə birsi ottuz lekin kürmək rəzil bolouqining pərzəntliridur. həssə həsul beridu. 24 U ularning aldida 39 Kürmək qaqqan düxmən — İblistur. Orma yənə bir təmsilni bayan կildi: — — Ərx padixaḥlıki huddi etizioja yahxi urukni qaqqan pərixtılardur. (aiən g165) 40 Kürməklər yulunup, bir adəmgə ohxaydu. 25 Əmma kixilər uykuqoja otta kəydürüwetilginidək, zaman ahiridimə qəmğən qaođda, düxmini kelip buoqday arisioja əna xundak bolidu. (aiən g165) 41 İnsan'oqli kürmək uruklirimi qeqiwetip, ketiptu. 26 Əmdi pərixtılirini əwətip, ular insanlarnı gunahka maysilar əsüb, baxak qıkarojanda, kürməkmə azdurouqıllarning həmmisini, xundakla barlık axkarlinixkə baxlaptu. 27 Hojayinning qakarları itaatsizlik қilojuqlarıñi əz padixaḥlıkindin xallap kelip uningoja: — «Əpəndi, siz etizingizoja qikip, 42 humdanning lawuldap turojan otioja yahxi uruk qaqqan əməsmidinqiz? Kürməklər taxlaydu. U yərdə yioja-zarlar ketürülidü, qıxları nədin kelip կaldi?» dəptu. 28 Hojayin: «Buni oququrlaydu. 43 U qaođda həkkaniylar Atisining bir düxmən қilojan» — dəptu. Qakarlar padixaḥlıkida huddi kuyaxtak julalinidu. uningdin: «Siz bizni berip ularni otiwetinglar Angliojudək қuliki barlar buni anglisun! 44 —

Ərx padixahlılı huddi etizda yoxuruloğan bir həzinigə ohxaydu. Uni tepiwalıqı həzinini kaytidin yoxurup, həzinining xad-huramlığı — Bu adəm qəmüldürgüqi Yəhyya bolidu, iqidə bar-yokını setiwetip, xu etizni setiwalidu. u elümdin tirilgən bolsa kerək. Xuning 45 Yənə kelip, ərx padixahlılı esil ünqə- üçün muxu alahidə kudratlər uningda küqini mərwayitlarnı izdigən sodigərgə ohxaydu. 46 kərsətməktə, — dedi. 3 Hərodning bundak Sodiger nahayiti kimmət bahalıq bir mərwayitni deyixininə səwəbi, u [əgəy] akisi Filipning ayali tapkanda, kaytip berip bar-yokını setiwetip, Hərodiyəning wəjидin Yəhyyani tutğun kılıp, u mərwayitni setiwalidu. 47 — Yənə kelip, zindanoğa taxlıqanidi. 4 Qünki Yəhyya Hərodka ərx padixahlılı dengizəga taxlinip hərhil [tənbih berip]: «Bu ayalni tartiwelixing Təwrat beliklərni tutidioğan torqa ohxaydu. 48 Tor əanuniqə hilaptur» dəp kəlgənidi. 5 Hərod toxkanda, [belikqlar] uni kiroqakka tartip [xu səwəbtin] Yəhyyani eltürməkqi boləjan qikiridu. Andin olturup, yahxi beliklərni bolsimu, biraq halayıqtın қorkkanıdi, qünki iloqiwelip, қaqılar oqaqılap, ərziməslərni ular Yəhyyani pəyoqəmbər, dəp bilətti. 6 Əmmə taxliwetidu. 49 Zaman ahirida xundak bolidu. Hərodning tuqulmuş künü təbrikləngəndə, ayali Pərixtılər qikip, rəzil kixilərni həkkənək kixilər Herodiyanın kizi otturiqə qikip ussul oynap arisidin ayriydu (aiən g165) 50 wə humdanning bərdi. Bu Hərodka bək yakıti; 7 xuning üçün u lawuldap turoğan otioğa taxlaydu. U yərdə uningoja: — Hərnemə tilisəng xuni sanga berəy, yioqa-zarlar kətürülidü, qıxları oququrlaydu. dəp kəsəm kıldı. 8 Lekin kız anisining küxkürtüxi 51 Əysə ulardin: — Bu ixlarning həmmisini bilən: — Qəmüldürgüqi Yəhyyanın kallisini elip, qüxəndinglərmə? dəp soridi. Qüixəndük, — dəp bir təhsigə koyup əkəlsilə, — dedi. 9 Padixaḥ jawab bərdi ular. 52 Andin u ularoja: — Xunga, buningə qəsrət qəkkənən bolsimu, kəsəmləri ərx padixahlılığının təlimigə müyəssər bolup tüpəyildin wə dastihanda olturoğanlar wəjidin, muhlis boləjan hərbir Təwrat ustazı huddi [kallisini] elip kelinglər, dəp buyrudi. 10 U adəm həzinisidin yengi həm kona nərsilərni elip əwətip, zindanda Yəhyanın kallisini aldurdı. qikip tarkatkuqı əy hojayinoğa ohxaydu, — 11 Xuning bilən kallisi bir təhsigə koyulup, dedi. 53 Əysə bu təmsillərni sezləp boləqandin kızning aldiqə elip kelindi. Kız buni anisining keyin, xundak boldiki, u yərdin ayrılip, 54 aldiqə apardi. 12 [Yəhyanın] muhlisləri bolsa əz yurti oqaqı kətti wə əz yurtidiki sinagogta berip, jəsətni elip dəpnə kıldı; andin berip həlkə təlim berixkə kirixti. Buni angliqan əysəsaqə bu ixlarnı həwər kıldı. 13 Əysə bu halayıq intayın həyran boluxup: — Bu adəmning həwərni anglap, ezi yaloquz pinşan bir jayqa bunqıwala danalıq wə möjizə-karamətləri nədin ketəy dəp bir kemigə olturup u yərdin ayrıldı. kəlgəndə? 55 U pəkət həlikə yaqəqqining Halayık buning həwirini tapkanda, ətraptiki oqlı əməsmə? Uning anisining ismi Məryəm, xəhərlərdin kelixip, uning kəynidin piyadə Yakup, Yüsüp, Simon wə Yəhudalar uning mangdi. 14 U [Kiroqakka] qikip kətkinidə, zor iniliri əməsmə? 56 Uning singillirining həmmisi bir top adəmlərni kəriwidi, ularoja iq aqritip, bizning arimizdiq? Xundak ikən, uningdiki ularning aqırıklırını sakayıttı. 15 Kəq kərgəndə, bu ixlarning həmmisi zadi nədin kəlgəndə? muhlisləri uning yenioqa kelip: — Bu qəl bir jay — deyixətti. 57 Xuning bilən ular uningoja ikən, wakitmu bir yərgə berip kıldı. Halayıkni həsət-bizar bilən ərəbi. Xunga Əysə ularoja yoloqə seliwtən bolsang, andin ular kəntlərgə mundak dedi: — Hərkəndək pəyoqəmbər baxka berip ezelrigə ozuk setiwalısun, — dedi. 16 Lekin yərlərdə hərmətsiz kalmayıdu, pəkət əz yurti Əysə ularoja: — Ularning ketixining hajiti yok, wə əz eyidə hərmətkə sazawər bolmaydu. 58 əzüngələr ularoja ozuk beringlər, — dedi. 17 Ularning iman-ixənqəsizlikidin u u yərdə kəp Lekin muhlislər: — Bizdə bəxnan bilən ikki danə möjizə kərsətmidi.

14 U qəqlarda, Hərod hakim əysanıq nam-xəhəritidin həwər tezip, 2 hismətkarlırıq: — Bu adəm qəmüldürgüqi Yəhyya bolidu, 3 Hərodning bundak Sodiger nahayiti kimmət bahalıq bir mərwayitni deyixininə səwəbi, u [əgəy] akisi Filipning ayali tapkanda, kaytip berip bar-yokını setiwetip, Hərodiyəning wəjidin Yəhyyani tutğun kılıp, u mərwayitni setiwalidu. 47 — Yənə kelip, zindanoğa taxlıqanidi. 4 Qünki Yəhyya Hərodka ərx padixahlılı dengizəga taxlinip hərhil [tənbih berip]: «Bu ayalni tartiwelixing Təwrat beliklərni tutidioğan torqa ohxaydu. 48 Tor əanuniqə hilaptur» dəp kəlgənidi. 5 Hərod toxkanda, [belikqlar] uni kiroqakka tartip [xu səwəbtin] Yəhyyani eltürməkqi boləjan qikiridu. Andin olturup, yahxi beliklərni bolsimu, biraq halayıqtın қorkkanıdi, qünki iloqiwelip, қaqılar oqaqılap, ərziməslərni ular Yəhyyani pəyoqəmbər, dəp bilətti. 6 Əmmə taxliwetidu. 49 Zaman ahirida xundak bolidu. Hərodning tuqulmuş künü təbrikləngəndə, ayali Pərixtılər qikip, rəzil kixilərni həkkənək kixilər Herodiyanın kizi otturiqə qikip ussul oynap arisidin ayriydu (aiən g165) 50 wə humdanning bərdi. Bu Hərodka bək yakıti; 7 xuning üçün u lawuldap turoğan otioğa taxlaydu. U yərdə uningoja: — Hərnemə tilisəng xuni sanga berəy, yioqa-zarlar kətürülidü, qıxları oququrlaydu. dəp kəsəm kıldı. 8 Lekin kız anisining küxkürtüxi 51 Əysə ulardin: — Bu ixlarning həmmisini bilən: — Qəmüldürgüqi Yəhyyanın kallisini elip, qüxəndinglərmə? dəp soridi. Qüixəndük, — dəp bir təhsigə koyup əkəlsilə, — dedi. 9 Padixaḥ jawab bərdi ular. 52 Andin u ularoja: — Xunga, buningə qəsrət qəkkənən bolsimu, kəsəmləri ərx padixahlılığının təlimigə müyəssər bolup tüpəyildin wə dastihanda olturoğanlar wəjidin, muhlis boləjan hərbir Təwrat ustazı huddi [kallisini] elip kelinglər, dəp buyrudi. 10 U adəm həzinisidin yengi həm kona nərsilərni elip əwətip, zindanda Yəhyanın kallisini aldurdı. qikip tarkatkuqı əy hojayinoğa ohxaydu, — 11 Xuning bilən kallisi bir təhsigə koyulup, dedi. 53 Əysə bu təmsillərni sezləp boləqandin kızning aldiqə elip kelindi. Kız buni anisining keyin, xundak boldiki, u yərdin ayrılip, 54 aldiqə apardi. 12 [Yəhyanın] muhlisləri bolsa əz yurti oqaqı kətti wə əz yurtidiki sinagogta berip, jəsətni elip dəpnə kıldı; andin berip həlkə təlim berixkə kirixti. Buni angliqan əysəsaqə bu ixlarnı həwər kıldı. 13 Əysə bu halayıq intayın həyran boluxup: — Bu adəmning həwərni anglap, ezi yaloquz pinşan bir jayqa bunqıwala danalıq wə möjizə-karamətləri nədin ketəy dəp bir kemigə olturup u yərdin ayrıldı. kəlgəndə? 55 U pəkət həlikə yaqəqqining Halayık buning həwirini tapkanda, ətraptiki oqlı əməsmə? Uning anisining ismi Məryəm, xəhərlərdin kelixip, uning kəynidin piyadə Yakup, Yüsüp, Simon wə Yəhudalar uning mangdi. 14 U [Kiroqakka] qikip kətkinidə, zor iniliri əməsmə? 56 Uning singillirining həmmisi bir top adəmlərni kəriwidi, ularoja iq aqritip, bizning arimizdiq? Xundak ikən, uningdiki ularning aqırıklırını sakayıttı. 15 Kəq kərgəndə, bu ixlarning həmmisi zadi nədin kəlgəndə? muhlisləri uning yenioqa kelip: — Bu qəl bir jay — deyixətti. 57 Xuning bilən ular uningoja ikən, wakitmu bir yərgə berip kıldı. Halayıkni həsət-bizar bilən ərəbi. Xunga Əysə ularoja yoloqə seliwtən bolsang, andin ular kəntlərgə mundak dedi: — Hərkəndək pəyoqəmbər baxka berip ezelrigə ozuk setiwalısun, — dedi. 16 Lekin yərlərdə hərmətsiz kalmayıdu, pəkət əz yurti Əysə ularoja: — Ularning ketixining hajiti yok, wə əz eyidə hərmətkə sazawər bolmaydu. 58 əzüngələr ularoja ozuk beringlər, — dedi. 17 Ularning iman-ixənqəsizlikidin u u yərdə kəp Lekin muhlislər: — Bizdə bəxnan bilən ikki danə möjizə kərsətmidi.

keyin, bəx nan bilən ikki belikni қolioja elip, **15** Bu qaoqda, Təewrat ustazliridin wə asmanoja қarap [Hudaşa] təxakkür eytti. Andin Pərisiyıldırın bəziliri Yerusalemın kelip nanlarnı oxtup muhlislirioja bərdi, muhlisliri Əysanıng aldioja berip: **2** — Muhlisliring halayıqka üləxtürüp bərdi. **20** Həmməylən yəp nemixkə ata-bowilirimizning ən'ənilirigə toyundi. [Muhlislar] exip қalojan parqıllarınlıq hilaplıq kılıdı? Qünki ular kollirini yumay on ikki sewətkə teriwaldi. **21** Ozuklanoqanlarning tamak yəydiqənoju, — dedi. **3** Lekin u sani ayallar wə balılardın baxxa təhminən ularoja mundak jawab bərdi: — Silərqu, silər bəx ming kixi idi. **22** Arķidinla, u muhlislirini nemixkə ən'ənimizni saklaymız dəp Hudanıng kemigə olturoquzup: Əzüm bu halayıknı yoloja əmrigə hilaplıq kılısilər? **4** Qünki Huda: «Ata-seliwetimən, silər angolqə dengizning қarxi anangni hərmət kıl» wə «Atisi yaki anisini kiroqliqoja etüp turunqlar, dəp buyrudi. **23** Həkarətlətgənlər elümgə məhkum kılınsun» Halayıknı yoloja seliwtəkəndin keyin, u dua kılıx dəp əmr kılıjan. **5** Lekin silər: — Hərkəndək, üçün ezi hilwət taoqka qikti. Kəq kirkəndimu kixi «Atisi yaki anisioja: — Mən silərgə u yərdə yaloquz kəldi. **24** Bu qaoqda, kemə yardım bərgüdək nərsilərnı alliqəqan [Hudaşa] kiroqliqtın heli kəp qakırim yürgənidi, lekin atiwəttim — desila, **6** uning ata-anisioja xamal қarxi yenilihindin qikiwatqaqka, kemə hərmət-wapadarlıq kılıx məjburiyyəti kalmayıdu, dolğunlar iqidə qaykılıp turatti. **25** Keqə tətinqə — dəysilər. Buning bilən ən'ənənglarnı dəp, jesək waktida, u dengizning üstidə mengip, Hudanıng əmrini yokka qikiriwəttinglər. **7** muhlislirli tərəpkə kəldi. **26** Muhlislar uning əy sahiplərlər! Yaxaya payoqəmbar bərgən dengizning üstidə mengip keliwatqanlığını muxu bexarət toptooqra silər toqqruluq ikən: kərüp, alakzadə bolup: — Alwasti ikən! — — **8** «Muxu həlk aozzida meni hərmətlığını dəp korkup quşan selixti. **27** Lekin əysa bilən, Birək kəlbə məndin yirək. **9** Ular manga dərəhal ularoja: — Yürəklik bolunglar, bu mən, bihüdə ibadət kılıdı. Ularning əgətkən təlimliri korkmanglar! — dedi. **28** Petrus buningoja pəkət insanlardın qıkqan pətiwalarla, halas», jawabən: — I Rəb, bu sən bolsang, su üstidə **10** Andin u halayıknı yenioja qakırıp, ularoja: mengip yeningoja beriximoja əmr kılıqaysən, — — Kulaq selinglər həm xuni qüxininqlərki, **11** dedi. **29** Kəl, — dedi u. Petrus kemidin qüxüp, su Insanni napak kılıdiqını aozzidin kiridiqını üstidə mengip, əysaşa қarap ketiwatatti; **30** əməs, bəlki aozzidin qikidiojinidur, — dedi. **12** lekin boranıng qattik qikiwatqanlığını kərüp Keyin muhlislirli uning aldioja kelip: — Sening korkup, suoja qəkükə baxlıdı: — Rəb, meni bu səzüngni Pərisiyərən anglap, uningdinizar kütküzuwaloqaysən! — dəp warkırıcı. **31** Əysa bolup rənjigənlilikini bildingmu? — dedi. **13** dərəhal қolini uzitip, uni tutuwaldi wə uningoja: Lekin u mundak jawab կayturdu: — Ərxiki Atam — əy ixənqi ajiz bəndə, nemixkə guman kilding? tikmigən hərkəndək eşümlük yiltizidin yulunup — dedi. **32** Ular kemigə qıkqanda, xamal tohtidi. taxlinidu. **14** Silər ularoja pisənt kilmanglar; **33** Kemidə olturoqanlar uning aldioja kelip səjdə ular korlaroja yol baxlaydioqan korlardur. Əgar kılıp: — Bərhək, sən Hudanıng Oqlı ikənsən, kor koroja yol baxlısa, hər ikkisi orioja qüxüp — deyixti. **34** Ular dengizning қarxi təripigə ketidü. **15** Lekin Petrus uningoja: — Baya etkəndə, Ginnisarət yurtida [kərəklukkə] eytən təmsilni bizə qüxəndürüp bərgəysən, qikti. **35** U yərdiki adəmlər uni tonup kəlip, — dedi. **16** Lekin u: — Silərmi tehiqə qüxənqığə ətraptiki barlıq jaylaroja həwər əwətti; xuning eriximidinglər?! — dedi. **17** Eçizoja kirkən bilən kixilər barlıq bimarlarnı uning aldioja barlıq nərsilərning axkazan arkılık tərət bolup elip kəldi; **36** ular uningdin bimarlarning qıkıp ketidiojanlığını tehi qüxənməmsilər? **18** heqbolmioqanda uning tonining pexigə bolsimu Lekin eojizdin qikidiojını kəlbtin qikidu, insanni қolini təgküzüwelixioja yol köyuxini etündi. napak kılıdiqinimu xudur. **19** Qünki yaman Uningoja қolini təgküzgənlərning həmmisi oylar, katillik, zinahorluk, buzukqılık, oqırılık, səllimaza sakayıdi.

xulardur; yuyulmiojan kollar bilən tamak yeyix insanı napak kilmaydu. **21** Əysa u yerdin qikip, üləxtürdi. **37** Həmməylən toyotuqə yedi; andin Tur wə Zidon xəhərlirining atrapidiki yurtlarqa [muhlislar] exip қalojan parqilarni yioip yəttə bardi. **22** Mana, u qat yərlardin kəlgən kənaniy qong sewətni toxkuzdi. **38** Tamak yegənlərning bir ayal uning aldioja kelip: — I Rəb! Dawutning sani balilar wə ayallardin baxka tət ming kixi oöqli, һalimoja rəhim kiloqaysız! Kizimoja jin idi. **39** U halayıkni yoloja saloqandin keyin, qaplixiwalojanikən, kiynilip ketiwaitidu! — dəp kemigə qüxüp, Magadan yurtining qat yərlirigə uningoja nida kılıp zarlıdi. **23** Lekin u u ayaloja bardi.

bir eojizmu jawab bərmidi. Muhlisliri uning yenioja kelip: — Bu ayalni yoloja salsang! Qünki u kəynimizdin əgixip yalwurup nida kiliwaitidu, — dedi. **24** Əmdi u jawab berip: — Mən pəkət yoldın tenigən koy padiliri bolqan Israil jəmətidikilərgə əwətilgənmən, — dedi. **25** Əmma həlikı ayal uning aldioja kelip səjdə kılıp: — Rəb, manga yardım kiloqaysən! — dəp yalwurdi. **26** U uningoja: — Balilarning nenini kiqik itlarqa taxlap berix yahxi əməs, — dedi. **27** Lekin həlikı ayal: — Durus, i Rəb, birək hətta itlarmu hojayinin dastihinidin qüxkən uwaklarnı yəydiqou, — dedi. **28** Xuning bilən Əysa uningoja: — Əy hanım, ixənqinq küqlük ikən! Tiliginingdək bolsun! — dedi. U ayalning kizi xuan sakiyip kətti. **29** Əysa u yerdin qikip, Galiliyə dengizining boyidin ətüp, taoqka qikip olturdu. **30** Uning aldioja top-top halayık yioqıldı. Ular tokur, қarioqu, gaqa, qolak wə nuroqun baxka hil kesəllərnimü elip kelip, uning ayioji aldioja kojuxti; u ularni sakayttı. **31** Xuning bilən halayık gaqılarning səzliyələydiqən bolqanlığını, qolaklarning sakayqinini, tokurlarning mangajanlığını wə қariqularning kəridiqən bolqanlığını kərüp, həyran boldı wə Israilning Hudasını uluoqlıdı. **32** Andin Əysa muhlislirini yenioja qakirip: — Bu halayıkça iqim aqriydu; qünki ular üq kündin beri yenimda boldı, yegüdək bir nərsisimən kalmidi. Ularnı eylirigə aq kəyturuxni halimaymən, yolda һalidin ketixi mumkin, — dedi. **33** Muhlislar uningoja: — Bu qəlda bunqıwala adəmni toyozuzulədək kəp nanni nədin tapımız? — deyixti. **34** Əysa ulardin: Қanqə neninglər bar? — dəp soridi. — Yəttə nan bilən birnəqqə tal kiqik belik bar, — deyixti ular. **35** Buning bilən u halayıkni yerdə olтурuxka buyrudi. **36** Andin, yəttə nan bilən beliklarnı қolioja elip [Hudaοja] təxəkkür eytip, ularni

oxtup muhlislirioja bərdi, muhlislar halayıkça məksitidə yenioja kelip, uningdin bizgə asmandın möjizilik bir əlamət kərsətsəng, dəp tələp kiliixti. **2** Birək Əysa ularoja mundak dedi: — Kəqkuron silər kizil xəpəknı kərgininglarda, «Hawa əta oquk bolidu» dəysilər **3** wə ətigəndə: «Bügün boran qikidu, qünki asmannı rənggi kizil həm tutuk», dəysilər. Asman rənggirəyini pərk etələysilər-yu, lekin bu zamanda yüz beriwaṭkan əlamətlərni pərk etəlməysilər! **4** Rəzil həm zinahor bu dəwr «möjizilik bir əlamət»ning keristilixini istəp yürüdü. Birək bu [dəwrdikilergə] «Yunus pəyojəmbərdə kərülgen möjizilik əlamət»din baxka həqkandak möjizilik əlamət kərsitiilməydi. Andin u ularni taxlap qikip kətti. **5** Muhlisliri [dengizning] u kətiqə ətkinidə, nan eliwellixni untuqanıdi. **6** Əysa ularoja: — Həxyar bolunglar, Pərisiylər bilən Saduqıylarning eqitküsudin ehtiyat kiliinglar, — dedi. **7** [Muhlislar] əzara mulahizilixip: — Nan əkəlmigənlikimiz üçün buni dəwatsa kerək, — deyixti. **8** Əysa ularning nema [deyixiwtəqənlilikini] bilip mundak dedi: — Əy ixənqi ajızlar! Nema üçün nan əkəlmigənlikinglər tooprısında mulahizə kilişilər? **9** Tehiqə qüxənmidinglərmiş? Bəx nan bilən bəx ming kixinin [toyoquzuləqənlilik], қanqə sewət ozuk yioqıwalojanlıqları esinglardin qıktımı? **10** Yəttə nan bilən tət ming kixinin [toyoquzuləqənlilik], yənə қanqə qong sewət ozuk yioqıwalojanlıqları esinglardin qıktımı? **11** Silər қandağmu mening silərgə: «Pərisiylər bilən Saduqıylarning eqitküsudin ehtiyat kiliinglar» deginimning nan toopruluk əməslikini qüxənməysilər? **12** Muhlislar xundila uning nandiki eqitkudin əməs, bəlkı Pərisiylər bilən Saduqıylarning təlimidin ehtiyat kiliixni eytəqənlilikini qüxinip yətti. **13** Əysa Қəysəriyə-

Filippi rayonioja kəlginidə, u muhlisliridin: silərgə xuni bərhək eytip köyayki, bu yerdə Kixılər mən İnsan'oqlını kim dəp bili dikən? turqanlarning arisidin olümning təmimi tetixtin — dəp soridi. **14** Muhlisliri: — Bəzilər burun jəzmən İnsan'oqlining ez padixaḥlıki seni qəmüldürgüqi Yəhya, bəzilər İlyas bilən kəlgənlikini kərdiojanlar bardur.

[pəyəqəmbər] wə yənə bəzilər Yərəmiya yaki baxka pəyəqəmbərlərdin biri dəp bilidikən, — dəp jawab bərdi. **15** U ulardin: — Əmdi silərqu? Silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. **16** Simon Petrus: — Sən Məsih, mənggülük həyat Hudanıng Oqli ikənsən, — dəp jawab bərdi. **17** Əysə uningoja: — Bəhtliksən, i Yunus ooli Simon! Buni sanga ayan kılçuqi həq et-kan igisi əməs, bəlki ərxtiki Atamdur. **18** Mən sanga xuni eytayki, sən bolsang Petrusdursən. Mən jamaitimni bu uyultax üstigə kurimən. Uning üstdin təhtisaraning dərwazilirimu qəlib keləlməydu. (**Hadəs g86**) **19** Ərx padixaḥlıkinin aqküqlərini sanga tapxurimən; sən yər yüzidə nemini baqlısanq ərxtimu baqlanqan bolidu, sən yər yüzidə nemini köyup bərsəng, ərxtimu koyup berilgən bolidu, — dedi. **20** Bu sezlərni eytip bolup, u muhlislirioja əzining Məsih ikənləkini həqkimgə tinmaslıknı tapılıdi. **21** Xu wakittin baxlap, Əysə muhlislirioja ezingin Yerusalemə oja ketixi, akşakallar, bax kahinlar wə Təwrat ustazlıri təripidin kəp azab-oğubət tartixi, eltürülüxi mukərrər boloqanlıkini, xundakla üçinqi künü tirdürülidinqanlıkını ayan kılıxka baxıldı. **22** Xuning bilən Petrus uni bir qətkə tartip, uni əyibləp: — Ya Rəb, sanga rəhim kılınoq! Bexingoja bundak ixlar kət'iy qüxməydü! — dedi. **23** Lekin u burulup Petruska karap: — Arkəmoja et, Xəytan! Sən manga putlikaxangsən, sening oyliqanlıring Hudanıng ixliri əməs, insanning ixliridur, — dedi. **24** Andin Əysə muhlislirioja mundak dedi: Kimdəkim manga əgixixni halisa, ezipin waz keqip, əzining krestini ketürüp manga əgəxsun! **25** Qünki əz jenini kütkuzmakqi boloqan kixi qoqum jenidin məhərum bolidu, lekin mən üçün əz jenidin məhərum boloqan kixi uningoja erixidu. **26** Qünki bir adəm pütün dunyaoja igə bolup jenidin məhərum əlsə, buning nemə paydisi bolsun?! U nemisini jenioja tegixsun?! **27** Qünki İnsan'oqli Atisining xan-xəripi iqidə pərixtılıri bilən kelix aldida turidu; wə u həmmə adəmning əz əməllirigə tuxluk, jawab kəyturidu. **28** Mən

17 Wə altə kündin keyin, Əysə Petrus, Yakup wə Yakupning inisi Yuhananni ayrip elip, egiz bir taqka qıktı. **2** U yerdə uning siyakı ularning kəz alidila əzgirip, yüzi կuyaxtək parlidi, kiyimliri nurdək ap'ak bolup qaqnıdi. **3** Wə mana, [muhlislaroja] Musa wə İlyas [pəyəqəmbərlər] uning bilən səzlixiwatkan haldə kəründi. **4** Xuning bilən Petrus Əysəoja: — I Rəb, bu yerdə bolqonimiz nemidegən yahxi! Halisang, birini sanga, birini Musa oqa, yənə birini Ilyaska atap bu yərgə üç kapə yasaylı! — dedi. **5** Uning gepi tügiməyla, mana nurluk bir bulut ularni kəpliwaldi. Mana, buluttin: «Bu Mening səyümlük Ooğlu mdur, Mən uningdin hursənmən. Uningoja kulaq selinglər!» degən awaz anglandı. **6** Muhlislar buni anglap əzlərini yərgə taxlap düm yetip wəhəmigə qüxti. **7** Bırak Əysə kelip, ularqa əolini tagküzüp: Kopunglar, korkmanglar, — dedi. **8** Ular bexini ketürüp kariwidi, Əysadin baxka həqkimni kermidi. **9** Taqdın qüxiwetip, Əysə ularoja: — İnsan'oqli olümdin tirildürülmüşqə, bu alamət kərənütixni həqkimgə eytmanglar, — dəp tapılıdi. **10** Andin muhlisliri uningdin: — Təwrat ustazlıri nemə üçün: «İlyas [pəyəqəmbər Məsih kelixtin] awwal կaytip kelixi kerək» deyixidu? — dəp soraxti. **11** U ularoja jawabən: — İlyas [pəyəqəmbər] dərvəzə [Məsihtin] awwal kelidu, həmmə ixni orniqa kəltüridu. **12** Əmma mən silərgə xuni eytip köyayki, İlyas allığa qan kəldi, lekin kixılər uni tonumidi, bəlki uningoja halıqanqə muamilə kıldı. Xuningoja ohxax, İnsan'oqlımu ularning kollırıda azab qekix aldida turidu, — dedi. **13** Xu qəoşa muhlislar uning qəmüldürgüqi Yəhya toqrisida səzliwatkanlıkini qüxəndi. **14** Ular halayıknıng yenioja baroqinida, bir kixi uning aldioja kelip, tizlinip: **15** Rəb, oqlum oja iqingni aqritkaysən! Qünki uning tutkaklık kesili bar boloqaqka, zor azab qekiyatidu; qünki u daim otning yaki suning iqigə qüxüp ketidu. **16** Uni muhlisliringoja elip kəlgənidim, saqaytalmidi,

— dedi. 17 Әysa jawabən: — Әy etikadsiz wə əng uluq bolidu. 5 Bundak, kiqik bir tətür dəwr, silər bilən қaqqanlıqə turay?! Mən balini mening namimdə կöbul kilsa, u meni silərgə yənə қaqqanlıqə səwr kılıay? — Balini կöbul kılqan bolidu. 6 Lekin manga etikad aldimoja elip kelinglar — dedi. 18 Xuning kılqan bundak, kiqiklərdin birini [gunahkə] bilən Әysa [jinoja] tənbih beriwidi, jin balidin putlaxturojan hərkəndək adəmni, u boynioja qıkip kətti, balimu xuan sakayıdi. 19 Keyin, yoqan tügmən texi esilqan һaldə dengizning Әysa ayrim կalqanda, muhlislar uning yenioja tegigə qektürüwetilgini əwzəl bolatti. 7 İnsanni kelip: — Biz nemə üçün jinni կoqlıwetəlmidük? gunahkə putlaxturidiojan ixlar tüpəylidin bu — dəp soraxti. 20 U ularoja: — İxənqinglar bolmiojanlılıq üçün. Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, silərdə kiqa urukidək zərriqə ixənq bolsila, silər awu taqka: «Bu yərdin u mumkin bolmaydiojan һeq ix bolmaydu. 21 Birak, bundak, jinlarnı dua kılıx wə roza tutux bilən bolmisa həydigili bolmaydu — dedi. 22 Ular Galiliyə elkisidə aylınip yürginidə, Әysa ularoja: — İnsan'oqli [satkunluktin] insanlarning կolioja tapxurulidu; 23 ular uni əltüridü, lekin üqinqi küni u tirilidü, — dedi. Buni anglap muhlislar eçir oğəm-kayqoqa qəmüp kətti. 24 Andin ular Kəpərnəhüm xəhırığə kəlgində, [ibadəthana] səl կaraxtin һəzi bolunglar. Qünki xuni silərgə «ikki drakma» [bejini] yioqkuqilar Petrusning eytayki, ularning ərxtiki pərixtiliri ərxtiki yenioja kelip: — Ustazinglar «ikki drakma»ni Atamning jamalini hərdaim kərüp turidu. tələmdü? — dəp soridi. 25 Tələydu, — dedi 26 Petrus uningoja: Yatardin, — dewidi, կoyını izdəydiq? 13 Wə əgar uni tepiwalsa, Әysa uningoja: — Undakta, pərzəntlər [bajdin] mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, u halıy bolidu. 27 Birak [baj yioqkuqilaroja] koy üçün bolovan huxallikə azmiojan toksan putlikaxang bolmaslikimiz üçün, dengizoja tokkuziningkidin zor bolidu. 14 Xuningoja berip կarmaknı taxla. Tutkan birinqi belikni ohxax, bu səbiy kiqiklərning hərkəndikining elip, aqzını aqsang, tet drakmılık bir tənggə һalakətkə ezip կelixi ərxtiki Atanglarning iradisi pul qılıdu. Uni elip mən wə sən ikkimizning [beji] üçün ularoja bər, — dedi.

18 Bu qaçıda, muhlislar Әysanıng yenioja kelip: Әrx padixahlılıkida kim əng uluoq? — dəp soridi. 2 Әysa yenioja kiqik bir balini qakırıp, uni otturida turoquzup, mundak dedi: 3 — Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, əz yoluñglardin yenip, kiqik balillardək sabiy bolmisanglar, әrx padixahlılıqə hərgiz kirəlməysilər. 4 Əmdi kim əzini bu kiqik balidak kiqik peil tutsa, u әrx padixahlılıkida

dunyadikilərning һaliqə way! Putlaxturidiojan ixlar mukərrər bolidu; lekin xu putlaxturojuqi adəmning һaliqə way! 8 Əgər əmdi կolung yaki putung seni gunahkə putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki կolung yaki ikki putung bar һaldə dozahtiki otka taxlanojiningdin kərə, qolak yaki tokur һaldə həyatlıkka kirgining əwzəldur. (*aiōnios g166*) 9 Əgər kezüng seni gunahkə putlaxtursa, uni oyup əzüngdin neri taxliwət. Ikki kezüng bar һaldə dozahtiki otka taxlanojiningdin kərə, birlə kezüng bilən bolsimu həyatlıkka kirgining əwzəldur. (*Geenna g1067*) 10 — Bu səbiy kiqiklərning һeqbirişim Kəpərnəhüm xəhırığə kəlgində, [ibadəthana] səl կaraxtin һəzi bolunglar. Qünki xuni silərgə «ikki drakma» [bejini] yioqkuqilar Petrusning eytayki, ularning ərxtiki pərixtiliri ərxtiki yenioja kelip: — Ustazinglar «ikki drakma»ni Atamning jamalini hərdaim kərüp turidu. 11 Qünki İnsan'oqli һalakətkə azoqlanlarnı Petrus. Lekin u əyga kirgixigila, tehi bir nemə կutkuçozılı kəldi. 12 Қandaq կaraysilər? deməstila Әysa uningdin: — Simon, seninqə Birawning yüz tuyak կoyı bolup, uningdin bu dunyadiki padixahlar kimlərdin baj alidu? biri ezip toptin qüxüp կalsı, u toksan tokkuz Əz pərzəntliridinmü, yaki yatlardinmü, — dəp koynı taoqlarоja koyup koyup, heliki azojan soridi. 13 Wə əgar uni tepiwalsa, Әysa uningoja: — Undakta, pərzəntlər [bajdin] mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, u halıy bolidu. 14 Xuningoja berip կarmaknı taxla. Tutkan birinqi belikni ohxax, bu səbiy kiqiklərning hərkəndikining elip, aqzını aqsang, tet drakmılık bir tənggə һalakətkə ezip կelixi ərxtiki Atanglarning iradisi pul qılıdu. Uni elip mən wə sən ikkimizning əməstur. 15 — Əmdi əgər կerindixing sanga ziyan selip gunah կilsa, uning yenioja berip ikinglar halıy qaqında səwənlilikini kərsitip կoy. 16 Lekin anglimisa, yənə bir-ikki [guwahlqını] elip, uning yenioja baroqin. Xundak կilip, həmmə ix ikki-üq guwahlqining sezi bilən կilinsun. 17 Lekin əgər [kerindixing] ularning səzığımı կulak salmisa, əhwalni jamaətkə yətkütüp eytikin. Əgər u jamaəttikilərgə կulak salmisa, uni yat əllik yaki bajır կatarida kərünglər. 18 Mən silərgə xuni

bərhək eytip koyayki, silər yər yüzidə nemini adəm kiyinoquqi gundipaylarning қolida baqlısanglar, ərxtimu xu baqlanıjan bolidu turuxqa tapxurup beriptu. **35** Xuningoja ohxax, wə silər yər yüzidə nemini koyup bərsənglar, əgər hərbiringlar eż kərindaxliringlarnı qin ərxtimu koyup berilgən bolidu. **19** Mən yənə silərgə bərhək eytip koyayki, yər yüzidə silərgə ohxax muamilə kılıdu.

aranglardın ikkisi əzləri tiligən bir ix toopruluk kəlbi bir bolup hərkəndək nərsini tiləp dua kılısa, ərxtiki Atam ularning tilikini ijabət kılıdu.

20 Qünki ikki yaki üçqaylı meninq namim bilən kəyərdə yioqilojan bolsa, mən xu yərdə ularning arisida bolimən. **21** Andin Petrus uning aldişa kelip: — I Rəb, kərindiximning manga ziyan selip ətküzgən ənqə ketimlik gunahını kəqürüküm kerək? Yəttə ketimmu? — dedi. **22** Əysə uningoja mundak dedi: — Mən sanga xuni eytip koyayki, yəttə ketim əməs, yətmix həssə yəttə ketim! **23** Ərx padixahlıki qakarlıri bilən hesab-kitab kilmakçı bolojan bir padixahka ohxaydu. **24** Hesab-kitabnı baxlıqında, uningoja on ming talant pul kərzdar bolojan bir qakar kəltürülliptu. **25**

Qakarning təlidiyək həqnərsisi bolmioqqa, hojisi qakarning eżini, hotun bala-qakısı wə bar-yokını setip, kərzini teləxini buyruptu. **26** Xunga qakar uning aldida yərgə yiğilip bax urup: «Hojam, manga kəngqılık kılqayla, mən pütün kərzimni qoşum tələymən» dəp yalwuruptu. **27** Qakarning hojisi uningoja iq aqritip, uni koyup berip, kərzini kaqürüüm kiliptu. **28** Lekin qakar u yərdin qikip, əzığə yüz dinar kərzdar bolojan yənə bir qakar buradırını uqrıtiptu. Uni tutuwelip, boynını boçup turup: «Kərzni tələl» dəptu. **29** Buning bilən bu qakar buradırı yərgə yiğilip uningdin: «Manga kəngqılık kıl, kərzni qoşum kəyturimən» dəp yalwuruptu. **30**

Lekin u unimaptu wə: «Pütün kərzni təlimiqüə zindanda yatisən» dəp uni zindanoja taxlitiptu. **31** Bundaq ixning yüz bərgənlilikini kergən baxka qakarlar intayın azablinip hojisining aldişa berip, əhwalni baxtin-ahir səzləp beriptu. **32** Buning bilən hojisi həlik qakarnı qakırtıp: «Əy rəzil qakar! Manga yelinojanlıqıñ üçün xunqə kəp kərzinqning həmmisini kəqürdüm. **33** Mən sanga iq aqritkinimdək, sənmu qakar buradiringgə iq aqritixingoja toqra kəlməmdu?!» dəptu. **34** Buning bilən hojisi oqəzəplinip uni pütün kərzini tələp bolouqə

19 Xundak boldiki, əysə bu səzlərni eytip bolğandan keyin, Galiliyə əlkisidin ayrılip, Yəhudiyə əlkisining qət yərlirigə, yəni İordan dəryasining u kətidiki yurtlarqa bardi. **2** Top-top adəmlər uningoja əgixip kəlgən bolup, u ularnı xu yərdila sakaytti. **3** Əmdi bəzi Pərisiyələr uning yenioja kelip uni kiltäkka qüxtürük məksitidə uningdin: — Bir adəmning hərkəndək səwəbtin ayalını köyüwetixi Təwrat ənənəvi uyuşunmu? — dəp soridi. **4** Xuning bilən u jawabən mundak dedi: — [Təwrattin] xuni okumidinglarmu, mukəddəmdə insanları Yaratkuqi ularnı «Ər wə ayal kılıp yaratti» wə

5 «Xu səwəbtin ər kixi ata-anisidin ayrıldı, ayali bilən birlixinikkisi bir tən bolidu». **6** Xundak ikən, ər-ayal əmdi ikki tən əməs, bəlkı bir tən bolidu. Xuning üçün, Huda koxkənni insan ayrimisun. **7** Pərisiyələr uningdin yənə: — Undakta, Musa [pəyoğəmbər] nemə üçün [Təwrat ənənəvidə] ər kixi eż ayalioja talak hetini bərsila andin uni ənənəvi bolidu, dəp buyruqan? — dəp soraxtı. **8** U ularqa:

— Tax yürəkliklarda Musa [pəyoğəmbər] ayalliringlarnı talak kılıxka ruhsət kılqan; lekin əlmənning baxlimida bundak əməs idi. **9** Əmdi xuni silərgə eytip koyayki, ayalını buzuqluktin baxka birər səwəb bilən talak kiliplər, baxka birini əmrigə aloqan hərkəndək kixi zina kılqan bolidu. **10** Muhlislar uningoja: — Əgər ər bilən ayali otturisidiki əhwal xundak bolsa, undakta eylənməslik yahxi ikən, — dedi. **11** U ularqa: — Bu səzni həmmila adəm əməs, pəkət nesip kılinojanlarla kobul kılalaydu. **12**

Qünki anisining balyatkusidin tuğma bəzi aqwatlar bar; wə insan təripidin ahta kılinojan bəzi aqwatlar bar; wə ərx padixahlıki üçün eżini aqwat kılqanlarmu bar. Bu səzni kobul kılalaydıcılar kobul kılısun! — dedi. **13** Kəlungsı təgkizüp dua kılqaysən dəp, bəzilər kicik balıllarını uning aldişa elip kıldı. Birək muhlislar elip kəlgənlərni əyiblidi. **14** Əmma

Əysa: — Balilar menin aldimoja kəltürülsün, ularni tosmanglar. Qünki ərx padixahlıkı dəl muxundaklaroja təwədürü, — dedi. **15** Wə қollirini ularoja təgküzgəndin keyin, u yərdin ayrıldı. **16** Mana, bir küni birsi uning aldiqə kelip: — Ustaz, mən կandak yahxi ixni kışsam, mənggülük həyatka eriximən? — dəp soridi. (*aiōnios g166*) **17** U uningoja: — Nemixka məndin yahxilik tooprısında soraysən? «Yahxi bolouqılar» bolsa pəkət birila bar. Əmma həyatlıkka kirimən desəng, əmrlərgə əməl kıl, — dedi. **18** Kaysi əmrlərgə daysan? — dəp soridi u. Əysa uningoja: — «Katillik kılma, zina kılma, oqrılık kılma, yaloğan guwahlıq bərmə, **19** ata-anangoja hərmət kıl wə қoxnangni eziungni səygəndək sey» — dedi. **20** Yax yigit uningoja: — Bularning həmmisigə əməl kılıp keliwatiñən. Əmdi manga yənə nemə kəm? — dedi. **21** Əysa uningoja: — Əgər mukəmmal boluxni halisang, berip bar-yokungni setip, pulini kəmbəqəllərgə bərgin. Xuning bilən ərxtə həzinəng bolidu. Andin kelip manga əgəxkin, — dedi. **22** Yigit muxu sözni anglap, қayoluqa qəmüp u yərdin ketip қaldı. Qünki uning mal-mülki nahayiti kəp idi. **23** Əysa muhlisliroja: — Mən silərgə xuni bərhək eytip қoyayki, baylarning ərx padixahlıkoja kirixi təslikti bolidu. **24** Wə yənə xuni silərgə eytayki, təgining yingnining kəzidin etüxi bay adəmnin Hudanıng padixahlıkoja kirixidin asandur! — dedi. **25** Muhlislar buni anglap intayın bək həyran boluxup: — Undakta, kim nijatka erixałeydu? — dəp soraxtı. **26** Əmma Əysa ularoja қarap: — Bu ix insan bilən wujudka qıkıxi mumkin əməs, lekin Hudaşa nisbatən həmmə ix mumkin bolidu, — dedi. **27** Buning bilən Petrus uningdin: — Mana, biz həmmidiñ waz keqip sanga əgəxtük! Biz buning üçün nemiga eriximiz? — dəp soridi. **28** Əysa ularoja mundak dedi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip қoyayki, aləmdiki həmmə käytidin yengilanojinida, İnsan-oqlı xanlıq təhtidə olturojan waqtida, manga əgəxkən silər on ikki təhttə olтурup, Israillarning on ikki қabilisigə həküm qıkırısilər. **29** Mening namim dəp əylər, aka-uka, aqasingil қerindaxlıri, ata-anisi, ayali, balılıri yaki yər-zeminlardin waz kəqkənlərning həmmisi ularoja yüz həssə artuk erixidu wə mənggülük

hayatka miras bolidu. (*aiōnios g166*) **30** Lekin xu qəjda nuroğun aldida turojanlar arkıqə etidu, nuroğun arkıda turojanlar aldiqə etidu.

20 — Qünki ərx padixahlıkı bir yər igisigə ohxaydu. Igisi üzümzarlıkida ixləxkə adəmlərni yallax üçün tang səhərdə sirtkə qikiptu. **2** U ixləmqılər bilən künlüki üçün bir kümüx dinardin berixkə kelixip, ularni üzümzarlıkoja əwətiptu. **3** Saət tokkuzlarda u yənə sirtkə qikip, bazarda bikar turojan baxxa kixilərni kərüptü. **4** Ularoja: «Silərmü üzümzarlıkoja beringlar, həkkinglaroja tegixlikini berimən» — dəptu. **5** Ular üzümzarlıkka beriptu. Qüxtə wə saət üqtimu u yənə qikip yənə xundaq kiliptu. **6** Lekin [kəqkərun] saət bəxlərdə qıkkanda u yərdə turojan yənə baxxılarnı kərüpt, ulardin: «Nemə üçün bu yərdə kün boyi bikar turisilər?» dəp soraptu. **7** Ular: «Bizni həqkim yallimidi» dəp jawab kəyturuptu. Ularoja: «Undakta, silərmü üzümzarlıkoja berip ixlənglər» — dəptu. **8** Kəq boloxanda, üzümzarlık igisi oqijdarioja: «Ixlamqılərni qakırıp, əng ahirida kəlgənlərdin baxlap əng awwal kəlgənlərgiqə həmmisining ix həkkini bər» dəptu. **9** Awwal kəqkərun saət bəxtə ixkə kəlgənlər kelip, hərbiri bir kümüx dinardin eliptu. **10** Əng awwal yallap kelingənlərning newiti kəlgəndə, ular: Tehimu kəp ix həkki alimizoju, dəp oylixiptu; bırak ularmu bir kümüx dinardin eliptu. **11** Ular ix həkkini alojını bilən yər igisidin aqırınip: **12** «Bu ahirda kəlgənlər pəkət bir saətlə ixlidi, bırak siz ularni kün boyi japalıq wə qattık issikni qəkkən bizlər bilən barawər hesablıdingizə, dəp oqdurixiptu. **13** Lekin [yər igisi] ularning biriga jawab kəyturup: «Buradər, sanga nahəklik kılıqinim yok! Sən bilən bir kümüx dinaroja kelixmigənmidük? **14** Həkkingni elip kəytip kətkin. Bu ahirda kəlgəngimu sanga ohxax bərgüm bar. **15** Əzümningkini eziüm bilgənqə ixlitix həkükum yokmu? Sehiy boloxanlıkoja kəzüng kiziriwatamdu? **16** Xundak kılıp «Aldida turojanlar arkıqə etidu, arkıda turojanlar aldiqə etidu»; qünki qakırılojanlar kəp, əmma tallanojanlar az bolidu. **17** Əysa Yerusalemə qikiwetip, yolda on ikki muhlisini bir qatka

tartip, ularoja mundağ dedi: **18** — Mana Ya Rəb, kezlirimiz eqilsun! — deyixti ular. **34** biz hazır Yerusalemoja qikip ketiwatimiz. Əysa ularoja iq aqritip, қolini ularning kezlirigə Insan'ooqli bax kahinlar wə Təwrat ustazliriqa təgküzüwidi, kezliri xuan əsligə kelip kəridiojan tapxurulidu. Ular uni əlümğə məhkum kıldıru boldi; ular dərhal uningoja əgixip mangdi.

19 andin uni məshirə kılıp, қamqılap wə krestləxkə yat əlliklərgə tapxuridu. Lekin u üqinqi künü käyta tirilidu. **20** Xu qaojda, Zəbədiyning oqullirining anisi ikki oqlını elip, Əysanıng aldioja kelip uningdin bir ixni tələp kılmakçı bolup səjdə kıldı. **21** Nemə təliping bar? — dəp soridi u. Ayal uningoja: — Xuni əmr kilojsənki, sening padixahlıkingda bu ikki oqlumdin biri ong yeningda, biri sol yeningda oltursun, — dedi. **22** Əysa ularoja jawabən: — Silər nemə tələp kiliwatkininqlarnı bilməywatisilər. Mən iqixkə təmxəlgən կədəhni iqələmsilər? — dedi. Iqələymiz, — deyixti ular. **23** U ularoja: — Silər həkikətənmə mening կədəhimdən ortak iqisilər. Bırak ong yaki sol yenimda olturux nesiwisi mening ihtiyyarimdə əməs, bəlkı Atam kimlərgə təyyarliojan bolsa, xularoja nesip bolidu. **24** [Kalojan] on muhlis buningdin həwər tapkanda, ikki kərindixidin hapa boldi. **25** Lekin Əysa ularni yenoja qakirip, mundak dedi: — Silərgə məlumki, əllərdiki həkümranlar kol astidikidikilər üstidin buyrukəwazlıq kılıp hakimiyyət yürgüzidu, wə ularning hökükdarları ularni hojayinlarqə idarə kıldıru. **26** Bırak silərnin aranglarda xurdak bolmisun; bəlkı silərdin kim üstün boluxni halisa, silərnin hizmitinglarda bolsun; **27** wə kim aranglardikilərning aldinkisi boluxni halisa, silərnin կulunglar bolsun. **28** Insan'ooqlimu dərəwəkə xu yolda kəpqılık hizmitimdə bolsun deməy, bəlkı kepqılıkning hizmitidə bolay wə jenimni pida kılıx bədiligə nuroqun adəmlərni hərlükkə erixtürəy dəp kəldi. **29** Ular Yeriho xəhirdin qıkkanda, zor bir top adamlar umingoja əgixip mangdi. **30** Wə mana, yol boyida olturojan ikki əma Əysanıng u yərdin etüp ketiwatkinini anglap: — I Rəb, Dawutning oqlı, bizgə rəhim kilojsən, — dəp towlidi. **31** Kepqılık ularni «Ün qıqarmanglar!» dəp əyiblidi. Lekin, ular: — Ya Rəb, i Dawutning oqlı, bizgə rəhim kilojsən! — dəp tehimu kattık towlidi. **32** Əysa kədimini tohitip, ularni qakirip: — Silər üçün nemə ix kılıp beriximni halaysilər? — dəp soridi. **33**

21 Ular Yerusalemoja yekinlixip, Zəytun teqininq etikidiki Bəyt-Fagi yezisiqə kəlginidə, Əysa ikki muhlisioja munularni tapılap aldin əwətti: **2** — Silər udululgardiki yeziqə beringlar. Barsanglarla, baqlaklıq bir exək wə uning yenidiki bir təhəyni kərisilər. Ularnı yexip aldimoja yetiləp kelinglar. **3** Əgər birsti silərgə bir nemə desə, «Rəbning bularoja hajiti qüxti» dəngər, u dərhal ularni կoyup beridu. **4** Bu pütün wəkə pəyoqəmbər arkılıq etiləqan munu sezlərni əmalgə axurux üçün boldi: — **5** «Zion կizioja eytinglar: — Mana, Padixahıng keliyatidu, Kəmtər-memİN bolup, minip bir exakkə, Boyunturuqluk exəkninq təhiiyigə, Keliyatidu yeningoja sening». **6** Əmdi həlikə ikki muhlis berip Əysanıng tapiliojinidək kıldı. **7** Exək bilən təhəyni yetiləp kılıp, üstigə yepinqə-qapanlırını saldı wə u üstigə mindi. **8** Əmdi top-top kixilər yepinqə-qapanlırını yoloja payandaz kılıp saldı; yənə bir kismi dərəh xahlirini kesip yoloja yayatti. **9** Aldida mangojan wə kəynidin əgəxkən top-top halayıq: — «Dawutning oqlıja հօսանа болоյ! Pərvərdigarning namida kəlgüçigə mubarək bolsun! Ərxıeləda təxəkkür-həsannalar okulsun!» — dəp warkirixatti. **10** U Yerusalemoja kirgəndə, pütkül xəhər lərzigə kəldi. Kixilər: — Bu zadi kimdu? — deyixətti. **11** Halayıq; — Bu Galiliyə elkisidiki Nasarətlilik pəyoqəmbər Əysa, dəp jawab berixətti. **12** Əmdi Əysa ibadəthana höylilirioja kirip, u yərdə elim-setim kiliwatqanlarning həmmisini həydəp qıvardı. Pul tegixküqilərning xırəlirini wə pahtək-kəptər satqıqların orunduklirini ərüp, **13** ularoja: — [Mukəddəs yazmilarda] [Hudanıng]: «Mening əyüm dua-tilawəthana dəp atılıdu» degən sezi pütülgən; lekin silər uni bulangıqların uwisiqə aylanduruwapsılər! — dedi. **14** İbadəthana höylilirida bolqanda karioqu wə tokurlar uning aldioja kəldi, u ularni sakayttı. **15** Lekin bax kahinlar bilən Təwrat ustazlrları uning yaratkan möjizilirini kərüp wə balınlarning

ibadəthanida: «Dawutning oqlıqası hosanna- kelip: «Oqlum, bugün üzümzarlığımıqa berip təxəkkürlər bolşayı!» dəp towliojını anglap ixligin» dəptu. **29** «Barmaymən» dəptu u, əqəzəpləndi. **16** Ular uningoja: — Bu balilararning lekin keyin puxayman kılıp yənilə beriptu. **30** nemə dəwatqanlığını anglawatamsən? — dəp U ikkinçi oqlining yenioja kelip uningoju soridi. U ularoja: — Anglawatimən! Silər xundak dəptu. U: «Hop əpəndim, baray» dəptu-[mukəddəs yazmilardin] xuni okup bəkmiqələnki, yu, lekin barmaptu. **31** Bu ikkiylənning kəsisi «Əzünggə kiqik balilar wə bowaklarning atisining iradisini ada kılajan bolidu? — Birinqi tilliridin mədhiyə səzlərini mukəmməl kılding» oqlı, — dəp jawab bərdi ular. Əysə ularoja dedi. **17** Andin ulardın ayrılip, xəhərdin qıçıq mundak dədi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip Bəyt-Aniya yezisioja berip, xu yərdə kəndi. **18** köyayki, bajgırlar bilən pañixilər Hudanıng Əmdi səhərdə, xəhərgə kaytip ketiwatkanda, padixahlıqıa silərdin burun kirmakta. **32** Qünki uning kərsikə aşkanıdi. **19** U yol boyidiki bir gərgə Yəhya [pəyoqəmbər] silərgə həkçaniyat tūp ənjür dərihini kərüp, uning yenioja bardı. Lekin dərəhtin yopurmaktın baxxa heq nərsə tapalmay, uningoja karap: — Həzirdin baxlap keyinki waqtılarda yolunglardın puxayman dərihi xuan kərüp kətti. (**a16n g165**) **20** Muhlislar kilmay uningoja ixənmidinlar. **33** Yənə bir buni kərüp təejüplənilip: — Ənjür dərihi nemənqə təmsilni anglangalar: Bir yər igisi bir üzümzarlık tezla kərüp kətti! — dedi. **21** Əysə ularoja jawab bərpa kılıp, ətrapını qitlapı. U uningda bir bərdi: — Mən silərgə xuni bərhək eytip köyayki, xarab kəlqiki keziptu wə bir kəzət munarı əgər heq guman bolmay ixənqinglər bar bolsa, yasaptu. Andin üzümzarlığını baqwənlərgə ənjür dərihidə bolojan ixlar bolupla kalmay, ijarigə berip, ezi yaka yurtka ketiptu. **34** Üzüm bəlkı silər hətta bu təoşka: «Bu yərdin ketürülüp pəslə yekinlaxkanda, əzığə tegixlik həsulni dengizə taxlan!» desənglər, u xundak bolidu. eliwellix üçün küllirini baqwənlərinən yenioja **22** Dua kılıp nemini tilisənglər, ixənqinglər əwətiptu. **35** Lekin baqwənlər küllirini tutup, bolsila, xularoja erixisilər, dedi. **23** U ibadəthana birini dumbalaptu, birini eltürüwetiptu, yənə həylilixirıq kirgəndin keyin, kixilərgə təlim birini qalma-kesək kılıptu. **36** U yənə bir beriwaṭkanda, bax kahınlar wə aksakallar uning ketim aldinkidinmu kəp küllirini əwətiptu, aldişa kılıp: — Sən kiliwatkan bu ixlarnı kəysi birak baqwənlər ularojumu olhxax muamilə həkükə tayinip kiliwatisən? Sanga bu həkükni kılıptu. **37** Ahirda, u «Oqlumniqıu hərmət kim bərgən? — dəp soraxti. **24** Əysə ularoja jawab kılalar» dəp, oqlını əwətiptu. **38** Lekin baqwənlər berip: — Mən awwal silərgə bir soal köyay. Əgər ooulnı kərüp, əzara: «Bu bolsa mirashor; silər jawab bərsənglər, mənəm bu ixlarnı kəysi kelinglər, uni eltürüwetip mirasını igiliwalaylı» həkükə tayinip kiliwatqanlığımı eytimən. **25** deyixiptu. **39** Xuning bilən ular uni tutup Yəhya yürgüzən qəmüldürűx nədin kəlgən? üzümzarlığının sırtıqə taxlap eltürüwetiptu. Ərxtinmu, yaki insanlardınmu? — dəp soridi. **40** Əmdi üzümzarlığının igisi kəlgəndə, xu Ular əzara mulahizə kılıxip: — Əgər «Ərxtin baqwənlərni kəndak kılars? **41** Ular uningoja: kəlgən» desək, u bizgə: «Undakta, silər nemə — Bu rəzil adəmlərni wəhxiyilik bilən yokitidu. üçün uningoja ixənmidinlar?» dəydu. **26** Əgor: Üzümzarlığını bolsa mewilirini əz waqtida «İnsanlardın kəlgən» desək, həlkətin korkımız, əzığə tapxuridiojan baxxa baqwənlərgə ijarigə qünki ular həmmisi Yəhyani pəyoqəmbər dəp beridu, — dəp jawab berixti. **42** Əysə bilidu — deyixti. **27** Buning bilən, ular əysəqə: ulardın soridi: — Muqəddəs yazmilardiki munu Bilməymiz, — dəp jawab berixti. — Undakta, səzlərni okup bəkmiqələnmişilər?: — «Tamqılar mənəm bu ixlarnı kəysi həkükə tayinip taxliwətkən tax bolsa, Burjək taxi bolup tikləndi. kiliwatqanlığımı eytmaymən, — dedi u ularoja. Bu ix Pərvərdigardindur, Bu kəzimiz aldida **28** Əmdi bu ixkə kəndak əkaraysılər? Bir adəmning karamət bir ixtur». **43** Xu səwəbtin silərgə xuni ikki oqlı bar ikən. U birinqi oqlining yenioja eytip köyayki, Hudanıng padixahlıqı silərdin

tartiweliniп, uningqa muwapiк mewilerni u yerdin qikip, kandaк kilip uni eз sеzi bilen beridiojan baxka bir elgə ata klinidu. **44** Bu tuzakka qixuriх hækjidə məslihətləxti. **16** Ular «tax»ka yikilojan kixi parə-parə bolup ketidu; muhlisirini Herodning tərəpdarları bilen billə lekin bu tax hərkimning üstigə qüxsə, uni uning yenioja əwətip: — Ustaz, silini səmimiу kukum-talkan kiliwetidu. **45** Bax kaһinlar wə adəm, kixilergə Hudanıng yolını sadiklik bilen Pərisiyler uning eytkan təmsillini anglap, egitip keliwatidu wə adəmlərgə kət'iy yüz-hatirə ularnı əzlirigə karitip eytkanlıkını qüxəndi. kilmay həqkimə yan basmaydu, dəp bilimiz. **46** Uni tutux yolını izdigən bolsimu, lekin **17** Kəni, kandaк oylayla? [Rim imperatori] halayık uni pəyəqəmbər dəp karioqaqka, ulardin korkuxti.

22 Əysa ularoja yənə təmsillər bilən mundak

dedi: **2** Ərx padixahlıki huddi eз ooqli üçün toy ziyanitini təyyarlıqan bir padixahqə ohxaydu. **3** U qakarlrını toy ziyanitiga təklip klinojanlarnı qakirixka əwətipti, lekin ular kelixkə unimaptu. **4** U yənə baxka qakarlrını əwətipl, ularoja tapilap: «Qakirilojanlaroja: — Mana, mən ziyanitimi təyyar kıldım; mening torpaqlırim, bordak mallırim soyuldu, həmmə nərsə təyyar. Ziyanatkə mərhəmət kılçay, dəydu, dəp eytinglar, — dəptu. **5** Birak ular təklipini etibaröja almay, birsi etizliköja kətsə, yənə biri sodisioja ketiptu. **6** Kalojanlıri bolsa [padixahning] qakarlrını tutuwelip, horlap eлtürüwetiptu. **7** Padixah, buni anglap kəttik, oqəzəplinip, əskərlərini qikirip, u katillarnı yokitip, ularning xəhiringə ot kojuwetiptu. **8** Andin u qakarliroja: «Toy ziyaniti təyyar boldi, lekin qakirilojanlar [mehmanlıkkə] munasip kəlmidi. **9** Əmdi silər aqa yollaroja berip, udul kəlgən adəmlərning həmmisini toy ziyanitiga təklip kilinglar» dəptu. **10** Buning bilən qakarlar yollaroja qikip, yahxi bolsun, yaman bolsun, udul kəlgənləki adəmlərning həmmisini yioqip əkəptu. Toy sorunu mehmanlar bilən lik toluptu. **11** Padixah mehmanlar bilən körükli kirdən, u yerdə ziyanat kiyimi kiyimigən bir kixini kərüptu. **12** Padixah uningdin: «Buradər, ziyanat kiyimi kiyməy, bu yərgə kandaк kirding?» dəp soraptu, birak u kixi jawab berəlməy kaptu. **13** Padixah, qakarliroja: «Uni put-kolliridin baqlap, texidiki қarangojuluкka aqikip taxlanglar! U yerdə yioja-zarlar kətürülid, qixliri oququrlaydu» dəptu. **14** Qünki qakirilojanlar kəp, lekin tallanojanlar azdur. **15** Buning bilən Pərisiyler

Kəysərgə baj-selik tapxurux Təwrat kənuniyoja uyğunmu-yok? — deyixti. **18** Lekin Əysa ularning rəzil niyitini bilip: — Əy sahitəzələr, meni nemixkə sinimakqisilər? **19** Kəni, bajşa tapxurulidiojan bir tənggə manga kərsitinglar, — dedi. Ular bir dinar pulini əkəldi. **20** U ulardin: — Buning üstidiki sürət wə nam-isim kimning? — dəp soridi. **21** Kəysərning, — dəp jawab bərdi ular. U ularoja: — Undak bolsa, Kəysərning həkkini Kəysərgə, Hudanıng həkkini Hudaoja tapxurunglar, — dedi. **22** Ular bu sözni anglap, həyran bolup kəlixti-də, uning yenidin ketip kaldi. **23** Xu küni, «Əlgənlər tirilməydu» dəydiqan Sadukiyalar uning aldiqə kelip kistap soal қoydi: **24** — Ustaz, Musa [pəyəqəmbər Təvratta]: «Bir kixi pərzəntsiz olüp kətsə, uning aka yaki inisi tul yənggisini əmrigə elip, kərindixi üçün nəsil қalduruxi lazım» dəp tapiliojan. **25** Burun arimizda yəttə aka-uka bar idi. Qongi eyləngəndin keyin olüp kətti. Pərzənt kərmigərliliktin, ayalını ikkinçi kərindixiniing əmriga қaldurdu. **26** Birak ikkinqisidiki əhwalmu uningkigə ohxax boldi, andin bu ix üçinqisidə taki yettinçi kərindaxkığə ohxax dawamlaxti. **27** Ahirda, u ayalmu olüp kətti. **28** Əmdi tirilix kündə bu ayal yəttə aka-ukining kəyisisining ayalı bolidu? Qünki uni həmmisi əmrigə alojan-də! **29** Əysa ularoja mundak jawab bərdi: — Silər nə mukəddəs yazmilarnı nə Hudanıng կudritini bilmigənlikinglar üçün azojansılar. **30** Qünki olümdin tirilgəndə insanlar eylənməydu, ərgə təqməydu, bəlkı Hudanıng ərxtiki pərixtilirigə ohxax bolidu. **31** Əmdi olümdin tirilix məsilisi həkkidə Hudanıng silergə eytikan: **32** «Mən İbrahim, İshak wə Yakuplarning Hudasidurmən!» degən xu sözünü okumidinglarmu? Huda əlüklərning əməs, bəlkı tiriklərning Hudasidur!». **33** Bu sözni angliojan həlk uning təlimidin həyranuňəs

keletalı. **34** Pərisiyler uning Sadukiyarlarning amraķ kelidu. **8** Birak silər bolsanglar «Ustaz» aqzını tuwaķıjanlığını anglap, bir yərgə jəm dəp atılıxni köbul kılmangalar; qünki silərning boluxti. **35** Ularning arisidiki bir Təwrat-kanun yaloquz birla ustazinglar bar wə həmminglər ustazı uni sinax məksitidə uningdin: **36** — Ustaz, kərindaxtursılsı. **9** Yər yüzidə həqkandak kixini Təwrat kanunidiki əng muhim əmr kəysi? — «Atam» demənglər, qünki pəkət birla Atanglar, dəp kistap soridi. **37** U uningoqa mundak dedi: yəni ərxtə Turoquqi bardur. **10** Silər «muəllim» — «Pərwərdigar Hudayingni pütün ķelbing, dəp atılıxnimu köbul kılmangalar, qünki pəkət pütün jening, pütün zehning bilən səygin» **38** — birla muəllim, yəni Məsihning ezi bardur; **11** əng uluoj, birinqi orunda turidioqan əmr mana bəlkı aranglarda əng mərtiwiilik bolqan kixi xu. **39** Uningoqa ohxaydioqan ikkinçi əmr bolsa silərning hizmitinglarda bolidu. **12** Əzini yüksiri «Koxnangni ezungni səygəndək səy». **40** Pütün tutmaqçı bolqını təwən kılınıdu, ezzini təwən Təwrat kanunu wə pəyojəmbərlarning sezləri bu tutkını yüksiri kılınıdu. **13** Birak ħalinglaroja way, ikki əmrgə esiloqan ħalda mangıdu. **41** Pərisiyler əy Təwrat ustazları wə Pərisiyler, sahitpəzler! jəm bolup turoqan wakıttı, əysa ulardin: **42** Silər ərx padixaħlıkining ixikini insanlaroja — Məsih tooprısında կandak oylawatisilər? U taqap keliwatisilər! Ya ezunglar kirməysilər, ya kimning oqlı? — dəp soridi. Dawutning oqlı, kirixni istigənlərning kirixigə yol koymaysilər. — deyixti ular. **43** U ularoja mundak dedi: **14** ħalinglaroja way, əy Təwrat ustazları wə Undakta, nemə üçün [Zəburda] Dawut uni Pərisiyler, sahitpəzler! Silər tul ayallarning mal-Rohħa «Rəbbim» dəp atap, — **44** «Pərwərdigar dunyasını yəwatisilər, xundaktimu baxkilar mening Rəbbimgə eyttiki: — «Mən sening aldida təkəwadar kərünsək dəp, uzundin-uzun düxmənlirilingni ayiojing astida dəssətküqə, dua kılısilər. Xunga, silər tehimu eçir jazaşa Ong yenimda olturoqin!» — dəydi? **45** Dawut tartilisilər. **15** ħalinglaroja way, əy Təwrat [Məsihni] xundak «Rəbbim» dəp atiojan tursa, əmdi u կandakmu Dawutning oqlı bolidu? **46** Wə ھeqkim uningoqa jawabən bir eçizmu söz қayturalmadi; xu kündin etibarən, ھeqkim uningdin soal soraxkımı petinalmidi.

23 Bu sezlərdin keyin, əysa top-top halayıkkə

wə muhlisliroja mundak dedi: **2** — Təwrat ustazları wə Pərisiyler Musa pəyojəmbərning [həküm qıkırıx] ornida olturoqan bolidu. **3** Xunga, ularning silərgə eytqan həmmə sezliriga kəngül köyup, degənlərini ķilinglar. Lekin ularning kiloqanlıridək kılmangalar; qünki ular ezlirining deginiga ezləri əmal kilmaydu, **4** Bəlkı ular kətürəlmigüdək eçir yüklərni başlap adəmlərning zimmisigə artip koyidu. Əmma ezləri bu yükərni kətürəvkə birmu barmikini midirlitixni huxyakmaydu. **5** Ular həmmə əməllirini insanlaroja kəz-kəz kılıx üzünlə kılıdu; qünki ular «ayət kapılıri»ni kəng kilipli qigiwelip, tonlınını quqılırını uzun sanggilitip koyidu; **6** ular ziyanətlərdə tərdə, sinagoglarda aldinkı orunlarda olturuxka, **7** bazarlarda kixılerning ularoja bolqan [uzun] salamlıroja wə ezlərini «Ustaz, ustaz» dəp ataxlirioja

olturoquning nomi bilen kəsəm kılajan bolidu. əltürgən Bərəkiyaning oqlı Zəkəriyaning 23 Halinglarqa way, əy Təwrat ustazliri wə kan kərzigiqə, həkkaniylarning yər yüzidə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Qünki silər hətta yalpuz, ekitilojan barlıq kan kərziləri silərning bexioja arpibədiyan wə zirilərning ondin bir ülüxini qüixürülüdu. 36 Mən silərgə bərhək xuni əxrə kılıp Hudəoja ataysilər-yu, birak Təwrat eytip köyayki, xu kilmixlarning jazasining əkanunining tehimu wəzinlik tərəplri bolojan həmmisi muxu dəwrning bexioja qüxicidu. 37 adalət, rəhimdillik wə sadıqlikni etibarəqə həq Əy Yerusalem, Yerusalem! Pəyojəmbərlərni almaysilər. Awwal muxu ixlarnı orundixinglar əltüridiqən, əzığ əwətilgən əlqılerni qalmakerək, andin xu ixlarnimu ada kılmay kesək kılıdıcıjan xəhər! Mekiyən qüjilirini köyməsliliklər kerək. 24 Əy karioqu yolbaqxıllar! əcanat astioja yioğandək pərzəntliringni əcanqə Silər [qinənglərdiki] paxını süzüp eliwtisilər, qetim koynumoja almakçı boldum, lekin silər lekin birər təqini pütün peti yutuwetisilər! unimidinglar! 38 Mana, əmdi eyüngər silərgə 25 Halinglarqa way, əy Təwrat ustazliri wə harabə bolup əkalidu! 39 Qünki mən xuni silərgə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Silər qinə-kaqıllarning eytip köyayki, silər: «Pərvərdigarning namida texinila yuyup pakizliojinınglar bilən ularning kəlgüçigə mubarək bolsun!» demigüqə, silər iqi hərtürlük hərislik wə ixrətpərəslikkə tolojan. meni kaytidin həq kərəlməysilər.

26 Əy karioqu Pərisiy! Awwal qinə-kaqıning iqini pakla, xundaqtə teximu pak bolidu! 27 Halinglarqa way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Silər akartıp köyulojan, sirti qıraylıq kərünidıcıjan lekin iqi elüklərning ustihanlıri wə hərhil napak nərsilərgə tolojan kəbrilərgə ohxaysilər. 28 Xuningdək texinglardin insanlarning aldida həkəkaniy adəmlərdək kərünisilər, lekin iqinglar sahtipəzlək wə itaətsizlik bilən tolojan. 29 Halinglarqa way, əy Təwrat ustazliri wə Pərisiyələr, sahtipəzlər! Qünki silər pəyojəmbərlərning kəbrilirini yasap keliwatisilər, həkkaniylarning mazarlarını bezəp keliwatisilər 30 wə silər: «Ata-bowlıririmizning zamanida yaxiojan bolsak iduk, ularning pəyojəmbərlərning əkenini təküxlirigə xerik bolmayıttu» — dəysilər. 31 Xunga silər ez sözüngər bilən əzünglarning pəyojəmbərlərni əltürgənlərning əwlədləri ikənlikinglarqa guwahlıq bərdinglər. 32 Undakta, ata-bowlıringlar baxlıqan kilmixlirini toluklangalar!

33 Əy yilanlar! Zəhərlik yilanlarning nəsilliri! Dozah jazasidin kəndakmu kutulalarsilər? (Geenna g1067) 34 Xunga mana, silərgə pəyojəmbərlər, danixmənlər wə alimlərni əwətip turimən. Silər ularning bəzilərini krestləp əltürisilər, bəzilərini sinagogliringlarda dərrigə basisilər, xəhərdin xəhərgə kooqlaysilər. 35 Xundaq kılıp, həkəkaniy Həbilning kan kərzidin tartip taki silər ibadəthanidiki mukəddəs jay bilən kurbangahning arılıkda

24 Əysə ibadəthanidin qikip, aldioja ketiwatqanda, muhlisliri yenioja kelip uning dikkətini ibadəthana binalırıqə tartmakçı boldi. 2 U ularqa: — Mana bularning həmmisini kəruwatsılsılar? Mən silərgə bərhək xuni eytip köyayki, bu yerdə bir tal taxmu tax üstidə kalmayıdu, həmmisi qaldurulmay gumran kilinidu, — dedi. 3 U Zəytun teojudə olturoqanda, muhlisliri astiojına uning yenioja kelip: — Bizgə eytkinqu, bu degnərliring əqəm yüz beridu? Sening [kayıtip] kelixing wə zamanning ahirini kərsitidıcıjan qandaq, alamət bolidu? — dəp soraxti. (aiən g165) 4 Əysə ularqa jawabən mundak dedi: — Həzi bolunglarki, həqkim silərni azdurup kətmisun. 5 Qünki nuroğun kixilər mening namimda kelip: «Məsih mən bolıman» dəp, kəp adəmlərni azduridu. 6 Silər urux həwərliri wə urux xəpilirini anglaysilər, bulardın alakzadə bolup kətməngərlər; qünki bu ixlarning yüz berixi mukərrər. Lekin bular ahirət əməs. 7 Qünki bir millət yənə bir millət bilən uruxka qıkıldı, bir padixahlıq yənə bir padixahlıq bilən uruxka qıkıldı. Jay-jaylarda aqarqılık, wabalar wə yər təwrəxlər yüz beridu. 8 Lekin bu ixlarning yüz berixi «tuqutnung tolojikining baxlinixi» bolidu, halas. 9 Andin kixilər silərni tutup azab-ökubətkə selip, əltüridü, mening namim wəjidiñ pütküllərlər silərdin nəprətlinidu. 10 Xuning bilən nuroğunlar etikadidin tanidi, bir-birini tutup

beridu wə bir-birigə eqmənlik ķılıdu. **11** Nuroqun yüzidiki pütkül ķabililər yioqa-zar kətirüxidu. sahta pəyərəmbərlər məydanıq qıkıp, nuroqun Ular İnsan'oqlining küq-kudrat wə uluq kixılerni azduridu. **12** Itaətsizlik-rəzilliklərning xan-xərəp iqidə asmandiki bulutlar üstidə kəpiyixi tüpəylidin, nuroqun kixılərdiki mehîr- keliwatqanlığını kəridu. **31** U pərixtılirini zor muhəbbət sowup ketidu. **13** Lekin ahıroqıqə jaranglıq bir kanay sadası bilən əwətidü, ular bərdaxlıq bərgənlər ķutkuzulidu. **14** Barlıq uning tallıqanlırını dunyaning tət bulungidin, əllərgə agah-guwahlıq bolsun üçün, [Hudanıng] asmanning bir qetidin yənə bir qetiqə padixaħlıqli həkkidiki bu hux həwər pütkül həryərdin yioqip bir yərgə jəm ķılıdu. **32** Ənjudur dunyaqə jakarlını; andin zaman ahiri dərihidin mundak təmsilni biliwelinglar: – bolidu. **15** Daniyal pəyərəmbər կeyt kilojan Uning xahlıri kəkirip yopurmak qıqaroqanda, «wəyran kiloqarı yirginqlik nomussızlıq»ning yazning yekinlap қaloqanlığınızı bilisilər. **33** mukəddəs jayda turqinini kərgininqarda Huddi xuningdək, [mən baya degənlirimning] (kitabhan bu səzning mənisiñi qüixəngəy), **16** həmmisini kərgininqarda, uning yekinlap Yəhudiyyə əlkisidə turuwatqanlar taqılarqə қaloqanlığınızı, hətta ixik alıda turuwatqanlığınızı қaqsun; **17** əgziđə turqan kixi əyidiki nərsə- biliwelinglar. **34** Mən silərgə bərhək xuni eytip kerəklirini aloqili qüxməyla [qaqsun]. **18** Etizlikə koyayki, bu alamətlərning həmmisi əməlgə turqan kiximu qapınıñi aloqili əyigə yanmışsun. axurulmay turup, bu dəwr etməydi. **35** Asman-**19** U kün'lərdə һamildar ayallar wə bala zemin yokılıdu, bırak menin səzlirim hərgiz emitiwatqanlarning һaliqə way! **20** Қaqıdiojan yokalmayıd. **36** Lekin xu kün i wə wakit-waktinglarning kix yaki xabat künigə tooqra saitining həwirini bolsa, həqkim bilməydi – kelip қalmaslıq üçün dua kilinglar. **21** Qünki hətta ərxiki pərixtılormu bilməydi, uni pəkət u qaođda dunya apiridə bolqandan muxu Atamla bolidu. **37** Əmdi Nuḥ pəyərəmbərning qaoqıqə kərülüp bakmiojan həm kəlgüsidi mu kün'liridə қandak bolqan bolsa, İnsan'oqli kərülməydiqən dəhxətlik azab-okubət bolidu. [kayıtip] kəlgəndimə xundak bolidu. **38** Qünki **22** U kün'lər azaytilmisa, həqkandak ət igisi topan kelixidin ilgiriki kün'lərdə, Nuḥ kemigə kutulamayıtti; lekin [Hudanıng] Əz tallıqanlıri kirip olturoqan küngiçə, [xu zamandik] kixılər üçün u kün'lər azaytilidu. **23** Əgər u qaođda yəp-iqip, əylinip wə yatlıq bolup kəlgənidə. birsti silərgə: «Qaranglar, bu yerdə Məsih, **39** Topan tuyuksız kelip həmmisini əqrək bar!» yaki «[Məsih] ənə u yərdə!» desə, kılouqə, kixılər bu ixning uningdin həwərsiz ixənmənglər. **24** Qünki sahta məsihələr wə bolup turqanıqə ohxax, İnsan'oqlining kaytip sahta pəyərəmbərlər məydanıq qıkıldı, qəltis keliximu xundak bolidu. **40** U kün, etzidə ikki möjizilik alamətlər wə karamətlərni kərsitudu; kixi turqan bolidu; uların biri elip ketilidu, xuning bilən əgər mumkin bolidiojan bolsa, yənə biri կaldurulidu; **41** ikki ayal tügmən hətta [Huda] tallıqanlarnımu azduratti. **25** bexida turup un tartıwatqan bolidu; uların biri Mana, mən bu ixlar yüz berixtin burun silərgə elip ketilidu, yənə biri կaldurulidu. **42** Xuning ukıturup koyдум. **26** Xuning üçün, birsti silərgə: üçün, ҳоxyar bolungle, qünki Rəbbinglarning «Qaranglar, u qəl-bayawanda!» desə, u yərgə kaytip kelidiojan wakti-saitini bilməysilər. **43** barmanglar. «Qaranglar, u iqkiridiki əylərdə!» Lekin xuni bilinglarki, əgər ey igisi oqrınining desə, ixənmənglər. **27** Qünki qakmaq xərkətin keqisi կaysi jesəktə kelidiojanlığınızı bilgən əqrəbka yalt-yult kiliq қandak qakqan bolsa, bolsa, səgək turup oqrınining əyni texip kirixığə İnsan'oqlining kelixi xundak bolidu. **28** Qünki hərgiz yol koymayıtti. **44** Xuningi qə ohxax, jəsət կaysi yerdə bolsa, u yərdimə kuzoğunlar silərmə təyyar turunglar. Qünki İnsan'oqli toplixidu! **29** U kün'lərdiki azab-okubətlər etüp silər oylimiojan wakit-saättə kaytip kelidu! **45** kətəkən һaman, kuyax қarıyidu, ay yoruklukını Hojayini əz əyidikilərgə məs'ul kiliq, ularıqə bərməydi, yultuzlar asmandın təkülüp qüxitidu, ozuk-tültükini wakti-waktida təksim kiliq asmandiki küqlər lərzigə kelidu. **30** Andin berixkə təyinligən ixənqlik wə pəmlik qakar İnsan'oqlining alamiti asmandın kərünidü; yər kim bolidu? **46** Hojayan [əyigə] kaytkanda,

qakirining xundak kiliwatkinining üstigə kəlsə, Bəx talant tənggə alojan qakar berip okət kılıp, bu qakarning bəhtidur! **47** Mən silərgə bərhək, yənə bəx talant tənggə payda tepiptu. **17** Xu xuni eytip koyayki, hojayin uni pütün igilikini yolda ikki talant tənggə alojinimu yənə ikki baxkurusuxka koyidu. **48** Lekin mubada xu qakar talant tənggə payda aptu. **18** Lekin bir talant rəzil bolup kənglidə: «Hojayinim həyal bolup tənggə alojini bolsa berip yərni kolap, hojayini ələdi» dəp oylap, **49** baxka qakar buradərlirini bərgən pulni kemüp yoxurup koyuptu. **19** Əmdı bozək kiliixka wə əhərəkəxlərgə əhmərah uzun wəkət ətkəndin keyin, bu qakarlarning bolup yəp-iqixkə baxlisa, **50** xu qakarning oqjisini kaytip kelip, ular bilən hesablıxiptu. hojayini kütülmigən bir künü, oylimöjan bir **20** Bəx talant tənggə alojini yənə bəx talant wəkitta kaytip kelidi **51** wə uni kesip ikki tənggini koxup elip kelip: «Olojam, sili manga parqa kılıp, uning nesiwisini sahitpəzlər bilən bəx talant tənggə tapxuroqandila. Qarsila, yənə oxhax təkdirdə bekitidu. Xu yərda yioja-zarlar bəx talant tənggə payda aldim» dəptu. **21** kətürülidu, qixliri oququrlaydu.

25 U wəkitta, ərx padixahlıki huddi kollirioqa

qiraqlarnı elip toyi boləjan yigitni karxi elixka qikkan on kiz koldaxka oxhaydu. **2** Bu kızlarning bəxi pəmlik, bəxi bolsa pəmsiz. **3** Pəmsiz kızlar qiraqlarını alojan bolsimu, yəniqə may eliwalıaptu. **4** Pəmlik kızlar bolsa qiraqları bilən billə əqəmləridə maymu eliwaptu. **5** Yigit keqikip kəlgəqkə, ularning həmmisini uyku besip uhləp kaptu. **6** Yerim keqidə: «Mana, yigit kəldi, karxi elixka qikqınlar!» degən awaz angliniptu. **7** Buning bilən bu kızlarning həmmisi ornidin turup qiraqlarını pərləptu. **8** Pəmsiz kızlar pəmlik kızlar oqa: «Qiraqlarımız əqüp əhaliyatidu, meyinglardın beringlarqu» dəptu. **9** Bırak pəmlik kızlar: «Yak, bolmaydu! Bərsək, bizgimu həm silərgimu yətməsliki mümkün. Yahxisi, əzüngələr [may] satkuçılarning yəniqə berip setiwelingərlər!» dəptu. **10** Lekin ular may setiwalıqli ketiwatkanda, yigit kelip kaptu, təyyar bolup boləjan kızlar uning bilən birliktə toy ziyapitigə kiriptu. Ixik takılıptu. **11** Keyin kələqan kızlar kaytip kelip: «Olojam, oqjam, ixikni egiwətkəylə!» dəptu. **12** Bırak u: «Silərgə bərhək eytayki, mən silərni tonumaymən» dəp jawab beriptu. **13** Xuning üqün səgək bolunglar, qünki nə İnsan'oqlining kelidioqan künini nə saitini bilməysilər. **14** [Ərx padixahlıki] huddi yakə yurtka qikmakçı bolup, ez qakarlirini qakirip dunyasını ularoğa tapxuroqan adəmgə oxhaydu. **15** U adəm hərbir qakarning əməkliyitigə karap, birsigə bəx talant, birsigə ikki talant, yənə birsigə bir talant kümüx tənggə berip, yakə yurtka yol aptu. **16**

Hojayini uningoqa: Obdan boptu! Yahxi wə ixənqlik qakar ikənsən! Mən sanga əhəwələ kələqan kiqikkinə ixta ixənqlik bolup qikting, seni kəp ixlaroja koyımən. Kəl, hojayiningning huxallikioqa ortak bol!» dəptu. **22** Ikki talant tənggə alojinimu kelip: «Olojam, sili manga ikki talant tənggə tapxuroqandila. Qarsila, yənə ikki talant tənggə payda aldim» dəptu. **23** Hojayini uningoqa: «Obdan boptu! Yahxi wə ixənqlik qakar ikənsən! Mən sanga əhəwələ kələqan kiqikkinə ixta ixənqlik bolup qikting, seni kəp ixlaroja koyımən. Kəl, hojayiningning huxallikioqa ortak bol!» dəptu. **24** Andin, bir talant tənggə alojinimu kelip: «Olojam, silining qing adəm ikənliliklərini biləttim, qünki əzliyi terimiqan yərdin həsulni oruwalalayla, həmdə uruk qaqmioqan yərdinmə haman alila. **25** Xunga korkup, silining bərgən bir talant tənggilirini yərgə kəmüp yoxurup koyojanidim. Mana pullirini alsila» dəptu. **26** Olojisi uningoqa: «Əy, rəzil, hürün qakar! Sən meni terimiqan yərdin oruwalidioqan, uruk qaqmioqan yərdin haman alidioqan adəm dəp bilip, **27** həq bolmioqanda pulumni jazanıhorlaroja amanət koyuxung kerək idioq! Xundak kələqan bolsang mən kaytip kəlgəndə pulumni esümi bilən alojan bolmamtim?! **28** Xunga, uning əhəmidliki talant tənggini elip, on talant tənggə bar boləjan oqa beringlar! **29** Qünki kimdə bar bolsa, uningoja tehimi kəp berildi, uningda molqılık bolidi; emma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləjanlırimu uningdin məhərəm kılınidu. **30** Bu yaramsız qakarnı texidiki karangoşuluğu aqıkıp taxlanglar! U yərde yioja-zarlar kətürülidu, qixliri oququrlaydu» dəptu. **31** İnsan'oqli əz

xan-xəripi iqidə barlıq pərixtılıri bilən billə **26** Əysa bu səzlərni kılıp bolqandan keyin, kəlginidə, xərəplik təhtidə oltrıdu. **32** Barlıq muhlislirioja: 2 — Silərgə məlumki, ikki əllər uning aldioqa yiçilidu. Padıqi koylarnı kündin keyin «etüp ketix həyeti» bolidu, xu əqkilərdin ayriqinidək u ularnı ayriydu; **33** qəođa İnsan'ooqlı krestlinix üçün tutup berilidu, u koylarnı ong yenioja, əqkilərnı sol yenioja — dedi. **3** Bax kahinlər wə akşakallar Қayafa ayriydu. **34** Andin Padixaħ ong yenidikilərgə: isimlik bax kahinning sariyida jəm boluxti. **4** «Əy Atam bəht ata kıləjanlar, kelinglər! Aləm Ular Əysani kəndək kılıp hıylə-nəyrəng bilən apirdə bolqandan beri silər üçün təyyarlanan tutup əltürük toqrısında məslihət kılıxtı. **5** Birək padixaħlılkə waris bolup iğə bolunglar! **35** Qünki ular: — Bu ix həyt-ayəm künlli kılınmışın, aq kəlojinimda silər manga yeməklik bərdinglər, Bolmisa, həlkə arisida malimanqılıq qıqxı ussuz kəlojinimda ussuluk bərdinglər, musapir mumkin, — deyixti. **6** Əmdi Əysa Bəyt-Aniya bolup yərginimdə ez eyünglarqa aldinglər, yezisida, «Simon mahaw»ning eyidə bolqanında, **36** yalingaq kəlojinimda kiydürdünglər, kesəl **7** bir ayal uning yenioja kirdi. U ak қaxtexi bolup kəlojinimda əhalimdin həwər aldinglər, xəxidə naħayiti kimmətlik ətirni elip kəlgən zindanda yatkinimda yoklap turdunglar» — bolup, Əysa dastihanda olturoqanda, ətirni uning dəydu. **37** U qaođa, həkkaniy adəmlər uningoja: bexoja kuydi. **8** Lekin muhlislar buni kərüp hapa «I Rəb, biz Seni қaqqan aq kərüp ozuk bərdük boluxup: — Zadi nemixka bundak israpqılık yaki ussuz kərüp ussuluk bərdük? **38** Seni kılınidu? **9** Qünki bu ətirni kəp puloja setip, қaqqan musapir kərüp əyümizgə aldük yaki pulini kəmbəqəllərgə sədikə kilsa bolattiq! yalingaq kərüp kiygüzduk? **39** Sening қaqqan — deyixti. **10** Lekin Əysa ularning kənglidikini kesəl bolqanıñni yaki zindanda yatkinıñni bilip ularoja: — Bu ayalning kənglini nemə dəp kərüp yoklap barduk?» dəp soraydu. **40** Wə aoritilisər? Qünki u mən üçün yahxi bir ixni Padixaħ ularoja: «Mən silərgə bərhək xuni kıldı. **11** Qünki kəmbəqəllər daim silərning eytayki, muxu kərindaxlırlımdın əng kiçikidin aranglarda bolidu, lekin mening aranglarda birərsigə xularni kıləjininglərmə, dəl manga boluxum silərgə daim nesip boluwərməydu! **12** kəlojan boldunglar» dəp jawab beridu. **41** Andin Bu ayalning bu ətirni bədiniñgə kuyuxi mening u sol yenidikilərgə: «Əy lənitilər, kəzümdin yokilinglər! Xəytan bilən uning pərixtılırigə əhəmiyyətli əməkdaşlığından mənggülərə qədər! **13** Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu hux həwər pütkü'l dunyaniñg kəyeridə jakarlansa, (aiōnios g166) **42** Qünki aq kəlojinimda manga bu ayal aslinip, uning kəlojan bu ixi təriplinidu, ozuk bərmidinqələr, ussuz kəlojinimda ussuluk — dedi. **14** Bu ixtin keyin, on ikkiyləndin Yəhuda bərmidinqələr; **43** musapir bolup yərginimdə ez Ixkariyot isimlik biri bax kahinlarning aldioqa əyünglaroja almidinglər, yalingaq kəlojinimda berip: **15** — Uni tutup bərsəm, manga nemə kiydurmidinglər, kesəl bolqanıñda wə zindanda berisilər? — dedi. Ular uning aldioqa ottuz yatkinimda yoklimidinglər» dəydu. **44** U qaođa, kümüx tənggə koydi. **16** Yəhuda xuningdin ular: «I Rəb, Seni қaqqan aq, ussuz, musapir, etibarən uni tutup berixkə muwapik pursət yalingaq, kesəl yaki zindanda kərüp turup izdəxkə baxlıdı. **17** Petir nan həytinən birinqi hizmitində bolmiduk?» dəydu. **45** Andin küni, muhlislar Əysanın yenioja kelip: — Etüp padixaħ ularoja: «Mən silərgə bərhək xuni ketix həytinə tamikini yeyixing üçün kəyərdə eytayki, muxulardın əng kiçikidin birərsigə təyyarliximizi halaysən? — dəp soridi. **18** U xundak kilmiojininglər mangimu kilmiojan ularoja: — Xəhərgə kirip palanqının əyigə berip boldunglar» dəp jawab beridu. **46** Buning bilən ular mənggülük jazaqə kirip ketidu, lekin həkkaniylar bolsa mənggülük həyatka kiridu. **19** Muhlislar Əysanın tapılıqınıñdək etüp ketix həytinə tamikini bilən birliktə sening əyüngdə etküzəy — dəydu» dəp eytinglər, — dedi. **20** Muhlislar Əysanın tapılıqınıñdək etüp ketix həytinə tamikini bilən yərdə təyyarlıdı. **21** Kəqkuron, u on ikkiylən bilən (aiōnios g166)

dastihanda olturdi. **21** Ular oqızaliniwatqanda degən yərgə kəldi. U muhlislarqa: «Mən u yakka u: — Mən silərgə bərəhək xuni eytip köyayki, berip dua-tilawət kılıp kəlgüqə, muxu jayda aranglardiki birəylən manga satğunluk kılıdu, olturup turunglar» dedi. **37** U Petrusni, xundakla — dedi. **22** [Buni anglap] ular intayın käyçoja Zəbədiyning ikki oqlını birgə elip mangdi wə qəmüp, bir-birləp uningdin: — Ya Rəb, mən əttik azablinip, kəngli tolimu pərişan boluxka əməstimən? — dəp soraxka baxlıdi. **23** U jawabən: baxlıdi. **38** U ularqa: — Jenim əlidioqandək — Kolidiki nanni mən bilən təng tawakka bəkmə azablanmağta. Silər bu yərdə kəlip, mən təğürən kixi, manga satğunluk kılıquqi xu bilən birlikə oyoqak turunglar, — dewidi, **39** Wə bolidu. **24** İnsan'ooqli dərvəkə [mukəddəs səl nerirək berip, ezzini yərgə etip düm yetip dua yazmilarda] ezi tooprısida pütülginidək [əlümgə] kılıp: — I Atam, mumkin bolsa, bu kədəh məndin ketidü; biraq İnsan'ooqlining tutup berilixigə etüp kətsun! Lekin bu ix mən halioqandək wasitiqioloqan adəmning həlioqa way! U əməs, sən halioqandək bolsun, — dedi. **40** U adəm tuqulmiojan bolsa yahxi bolatti! — muhlislarning yenioja käytip kəlginidə, ularning dedi. **25** Uningoja satğunluk kılıdiojan Yəhuda: uhlap ələqənlilikini kərəp, Petruska: — Mən bilən — Ustaz, mən əməstimən? — dəp soridi. U billə birə saatmu oyoqak turalmidinqarmu?! uningoja: — Əzüng deding jumu, — dedi. **26** **41** Ezikturuluxtin saklinix üçün, oyoqak turup Ular oqızaliniwatqanda, əysa bir nanni ələqəna dua kilinglar. Roh pidakar bolsimu, lekin elip [Hudaşa] təxakkür-həmdusana eytkəndin kixining ətliri ajizdur, — dedi. **42** U ikkinçi keyin, uni oxup, muhlislirioqa üləxtürüp bərdi kətim berip, yənə dua kılıp: — I Atam, əgar wə: — Elinglar, yənglər, bu menin tenim, — mən bu kədəhəni iqmisəm u məndin kətmisə, dedi. **27** Andin, ələqəna jamni elip [Hudaşa] undakta sening iradəng ada kılinsun, — dedi. təxakkür-həmdusana eytip, uni muhlislirioqa **43** U ularning yenioja [käytip] kəlginidə, yənə tutup: — Həmməylən buningdin iqinglar. **28** uhlap ələqənlilikini kərdi, qünki ularning kezləri Bu menin nuroqun adəmlərning gunahlırinə uykuqə ilinojanidi. **44** Xuning bilən u uların kəqürüm əliniçi üçün təkülüdiojan, yengi ayrılip üçinqi kətim berip, yənə xu sezlər bilən əhdini tüzidiojan kənimdir. **29** Lekin mən xuni dua kıldı. **45** Andin u muhlislarning yenioja silərgə eytayki, Atamning padixahlıkıda silər kəlip ularqa: — Silər tehiqə uhlawatamsilər, bilən birlikə yengidin xarabtin iqmiqüqə, üzüm tehiqə dəm eliwatamsilər? Mana, wəkət-saiti telining xərbətini hərgiz iqnamymən, — dedi. **30** yekinlaxtı; İnsan'ooqli gunahkarlarıning ələqəna Ular mədhiyyə kuyunu eytkəndin keyin talaqə tapxuruludu. **46** Kəpungular, ketəlyi; mana, manga qıkip, Zəytun teoqıja ətaraf ketixti. **31** Andin satğunluk kılıdiojan kixi yekin kəldi! — dedi. Əysa ularqa: — Bugün keqə silər həmmiməngər **47** Uning səzi tehi tügiməyla, on ikkiyləndin menin tüpəyilimdin tandurulup putlixisilər, biriolojan Yəhuda kəldi; uning yenida bax qünki [mukəddəs yazmilarda]: — «Mən padıqını kahinlər wə həlkə akşakalları təripidin əwətilgən, uruwetimən, Padidiki əloyalar patiparak bolup kiliq-toğmaklarnı kətürən zor bir top adəm tarkitiwetiliidü» dəp pütülgən. **32** Lekin mən bar idi. **48** Uning satğunluk kılıquqi ular bilən tirilgəndin keyin Galisiyəgə silərdin burun alliburun ixarətni bekitip: «Mən kimni səysəm, barımən, — dedi. **33** Petrus uningoja jawabən: — u dal xudur. Silər uni tutunglar» dəp kelixkənidi. Həmməylən sening tüpəyilingdin tandurulup **49** U udul əysanıng aldiqə berip: — Salam, ustaz! putlaxsimu, mən hərgiz putlaxmaymən, dedi. **34** — dəp uni seyüp kətti. **50** Əysa uningoja: — Əysa uningoja: — Mən sanga bərəhək xuni eytip Aqınəm, nemə dəp kəlding? — dedi. Xuning köyayki, bugün keqə horaz qıllaxtin burun, bilən, həlikə adəmlər yopurulup kəlip, əysa qəsən məndin üç kətim tanisən, — dedi. **35** kol selip, uni tutkun kəldi. **51** Wə mana, əysanıng Petrus uningoja: — Sən bilən billə əlüxüm yenidikilərdin birəylən kiliqini suqurup, bax kerək bolsimu, səndin hərgiz tanmaymən, — kahinning qakirioqa uruwidi, uning kuliqini xilip dedi. Ələqənənə muhlislarning həmmisimə xundak qüixürübətti. **52** Əysa uningoja: — Kiliqingni deyixti. **36** Andin əysa ular bilən billə Getsimanə əkinçə sal, kiliq kətürənlər kiliq astida əhalak

bolidu. **53** Yaki meni Atisioja nida kılalmaydiqan Buningoja nemə dəysilər? — dedi. — U əlüm boldi, dəp oylap qaldingmu?! Xundak kılsamlı jazasioja layiktur! — dəp jawab qayturuxti ular. U manga xuan on ikki kısımın artıq pərixtə **67** Buning bilən ular uning yüzigə tükürüp, mangdurmamdu? **54** Bırak mən undak kılsam, uningoja muxt atkılı turdi. Bəziliri uni kaqatlap: mukəddəs yazmilardiki bu ixlar mukərrər bolidu **68** — Əy Məsih, pəyoğembərqilik kılmamsən, degən bexarətlər kəndakmu əməlgə axurulsun? eytip bakkına, seni kim urdi? — deyixti. **69** Əmdi — dedi. **55** Xu pəytə Əysa toplaxkan adəmlərgə Petrus sarayning taxkırıki höylisidə oltrattı. karap: — Bir karaqını tutidiqandək kiliq- Bir dedək uning yenioja kelip: — Sən Galiliyəlik tokmaklarnı kətürüp meni tutkılı kəpsilərə? Əysa bilən birgə idingoqu, — dedi. **70** Lekin u Mən hər künü ibadəthana höylilirida silər həmməylənning aldida inkar kılıp: — Sening bilən billə oltrurup təlim berəttim, lekin silər nema dəwatqanlıkingni qüxənmidim! — dedi. u qaođda meni tutmidinglar. **56** Lekin bu **71** Andin u dalanoja qikkanda, uni kərgən yənə pütün ixlarning yüz berixi pəyoğembərlərning bir dedək u yerdə turojanlar oja: — Bu adəmmu mukəddəs yazmilirida aldin eytənərining Nasarətlik Əysa bilən birgə idi, — dedi. **72** U əməlgə axuruluxi üçün boldi, — dedi. Bu yənə inkar kılıp: — Mən u adəmni tonumaymən! qaođda, muhlislarning həmmisi uni taxlap — dəp kəsəm iqti. **73** Bir'azdin keyin, u yerdə keqip ketixti. **57** Əmdi Əysani tutkun kələşənlər turojanlar Petrusning yenioja kelip uningoja: uni bax kahin Қayafaning aldioja elip berixti. — Xübhisizki, sən ularning biri ikənsən, qünki Təwrat ustazlıri bilən akşakallarmu u yerdə tələppuzung seni pax kılıdu, — deyixti. **74** jəm boluxkənidi. **58** Petrus uningoja taki bax [Petrus] kəttik қarəqaxlar bilən kəsəm kılıp: — U kahının sariyining [höylisiojqə] yirəktin adəmni zadi tonumaymən! — deyixigila horaz əgixip kelip, ixning akıwetini körük üçün qillidi. **75** Petrus Əysanıng: «Horaz qillaxtin iqlikirə kirip, karawullarning arısida oltrurdi. **59** burun, sən məndin üq ketim tanisən!» degən Bax kahinlər, akşakallar wə pütün aliy kengəxma səzini esigə aldı. U taxkırıqa qikip, kəttik yioqəzalıri Əysani əlüm jazasioja məhkum kılıx zar kətirdi.

üçün, yalojan guwah-ispat izdəyitti. **60** Nuroğun yalojan guwahçılar otturıqa qıkqan bolsimu, ular bulardin heqkandak ispatka erixəlmidi. Ahirda, ikki yalojan guwahçı otturıqa qikip: **61** — Bu adəm: «Mən Hudanıng ibadəthanisini buzup taxlap, üç kün iqidə kəyta kərəp qikalaymən» degən, dedi. **62** Bax kahin ornidin turup, uningoja: — Kəni, jawab bərməmsən? Bular sening üstündin zadi kəndak guwahlıklarnı beriwaitidu? — dedi. **63** Lekin Əysa süküt kılıp turiwərdi. Bax kahin uningoja: — [Mənggү] hayat bolouqı Huda bilən sening kəsəm kılıxingni buyruymənki, bizgə eyt, Hudanıng Ooqli Məsih sənmə?» — dedi. **64** Əysa mundak jawab kəyturdı: — Xundak, sening deginindək. Lekin xunumu silərgə eytayki, buningdin keyin silər İnsan'oqlıning Қadir Bolouquning ong yenida oltridiqinini wə kəktiki bulutlar üstidə kelidiqinini kərisilər. **65** Xuning bilən bax kahin tonlarını yırtıp taxlap: — U kupurluk kıldı! Əmdi baxka hərkəndək guwahqıning nemə hajiti? Mana, əzüngler bu kupurluknı anglidinglar! **66**

27 Tang atkandila, pütün bax kahinlər bilən həlk akşakalları Əysani əlümə məhkum kıldurux üçün məslihətləxti. **2** Ular uni baqlap apirip, waliy Pontius Pilatuska tapxurup bərdi. **3** Uningoja satğunluk kələşən Yəhuda uning əlümə həküm kılınojanlığını kərəp, bu ixlar oja puxayman kıldı wə bax kahinlər bilən akşakallar oja ottuz kümüx tənggini kəyturup berip: **4** — Mən bigunañ bir janning kəni təkülükə satğunluk kılıp gunah ətküzdüm, — dedi. Buningoja bizning nemə karımız? Əz ixingni bil! — deyixti ular. **5** Yəhuda kümüx tənggilərni ibadəthanining iqiqə qərūwətti wə u yerdin ketip, talaqa qikip, esilip əlüwaldi. **6** Bax kahinlər kümüx tənggilərni yioqıwelip: — Bu hun təlimi bolouq [tənggilərdur], ularni ibadəthanining həzinisigə koyx haram, — deyixti. **7** Ular əzara məslihətləxip, bu pullar bilən yaqa yurtluqlar oja yərlik bolsun dəp, sapalqining bir parqə etizlikini setiwaldi. **8** Xunga bu yər həziroqıqə «qanlıq etiz» dəp

atılıp kəlməktə. **9** Xu ix bilən Yərəmiya əniqə mən jawabkar əməsmən, buningə qəyinəmber təripidin burun eytiləşən munu əzüngələr məs'ul bolungalar! — dedi. **25** Pütün bexarət əməlgə axuruldu: — «İsrail həlkə həlkə jawabən: — Uning əni bizning üstimizgə uning üçün bahalap bəkitkən bahasını, Yəni wə balılırimızning üstigə qüxsun! — deyixti. **26** ottuz kümüx tənggini ular elixti, **10** Wə Buning bilən Pilatus Barabbasni ularoja qıkırıp Pərvərdigar manga kərsətkəndək, Sapalqining bərdi. Əysani bolsa kəttik əməkqılıtlərinin keyin, etizini setiwellikə həjləxti». **11** Əmdi əysa krestləxkə [ləxkərlirigə] tapxurdi. **27** Andin waliyning aldioja turoquzıldı. Waliy uningdin: waliyning ləxkərləri əysani uning ordisiqə elip — Sən Yəhudiylarning padixahımı? — dəp kirip, pütün ləxkərlər topini bu yərgə uning soridi. Eytkinindək, — dedi əysa. **12** Lekin ətrapıqə yiojdı. **28** Ular əysani yalingaqlap, bax kahinlər wə aksakallar uning üstidin ərz- uqisioja pərəng rənglik ton kiydürüxti. **29** xikayət kılqanda, u bir eojizmu jawab bərmidi. Tikənlilik xahqılları erüp bir taj yasap, bexioja **13** Buning bilən Pilatus uningoja: — Ularning kiydürüdi wə ong əolioja bir əməkuxni tutkuzdi. sening üstüngdin kılqan xunqə kəp xikayətlərini Andin uning aldioja tizlinip: «Yaxiqayla, anglimaywatamsən? — dedi. **14** Birak u Yəhudiylarning padixahı!» dəp mazaq kılıxtı. [Pilatuska] jawabən [xikayatlərning] birsigimu **30** Uningoja tükürüxti, əməkuxni elip uning jawab bərmidi. Waliy buningə intayın həyran bexioja uruxti. **31** Uni xundak mazaq kılqandıñ əaldi. **15** Hər kətimlik [ətəp ketix] həytida, keyin, tonni saldurup, uqisioja əz kiyimlərini waliyning halayıq tələp kılqan bir məhbusni kiydürüdi wə krestləx üçün elip mengixti. ularoja koyup berix aditi bar idi. **16** Əyni wağitta, **32** Ular taxkırıqə qıkqınıda, Kurini xəhərlik [rimliklarning] Barabbas isimlik atıcı qıkkən Simon isimlik bir kixini uqrıtıp, uni tutup bir məhbusi [zindanda] idi. **17** Halayıq jəm kelip əysanıng krestini uningoja məjburiy bolqanda, Pilatus ulardin: — Kimni silərgə kətürgüzdi. **33** Ular Golgota, yəni «Bax səngək» koyup beriximni halaysılər? Barabbasnimu degən yərgə kəlgəndə, **34** [Əysa] iqix üçün yaki Məsih, dəp atalojan əysanımı? — dəp kəkrə süyi arılasturulojan aqqık xarab bərdi; soridi **18** (qünki u [bax kahin qatarlıqların] lekin u uni tetip bağkəndin keyin, iqliki həsəthorlukı tüpəylidin uni tutup bərgənlilikini unimidi. **35** Ləxkərlər uni krestligəndin keyin, bilətti). **19** Pilatus «sorak təhti»də olturoqanda, qək taxlixip kiyimlərini əzara belüxüwaldi. **36** ayalı uningoja adəm əwətip: — U həkkaniy Andin u yərdə olturup uningoja kezətqılık kixining ixioja arılastırıb. Qünki tünüğün keqə kıldı. **37** Ular uning beximinqə yüksəkliyə uning səwəbidin qüximdə kəp azab qəktim, «Bu əysa, Yəhudiylarning padixahıdur» dəp — dəp həwər yətküzdi. **20** Lekin bax kahinlər yeziləşən xikayətnamə tahtiyini bekitti. **38** wə aksakallar bolsa halayıqni mağul kılıp, [əysa] bilən təng ikki əməkqılıtları krestkə Barabbasni koyup berixni wə əysanı yokitixni mihlanojan bolup, biri ong təripidə, yənə tələp kıldırdı. **21** Waliy jawabən ulardin yənə: — biri sol təripidə idi. **39** Bu yərdin ətkənlər Silərgə bu ikkisinin əməkqılıtlarını koyup beriximni baxlırını qayğıxip, uni həkərətləp: **40** — Kəni, halaysılər? — dəp soridi. Barabbasni, — deyixti sən ibadəthanını buzup taxlap, üç kün iqidə ular. **22** Pilatus əmdi: — Undak bolsa, Məsih, kaytidin yasap qıkıldığan adəm, əmdi əzüngni dəp atalojan əysanı qandak bir tərəp kılıy? kütkuzu! Hudanıng Ooqli bolsang, kresttin — dedi. Həmməylən: — U krestlənsün! — qüxpək kəpənə! — deyixti. **41** Bax kahinlarmu, deyixti. **23** Pilatus: — Nemixka? U zadi nemə Təwrat ustazlırı wə aksakallar bilən birgə uni yamanlıq ətkübüptü? — dəp soridi. Birak ular məshirə kılıp: **42** — Baxkilarını kütkuzuptikən, tehimu kəttik warkırıxip: U krestlənsün! — dəp əzinə kütkuzalmayıdu. U İsrailning padixahımix! turuwelixti. **24** Pilatus səzləwerixning bihudə əmdi kresttin qüxpək baxsunqu, andin uningoja ikənlilikini, bəlkı buning ornioja malimanqılıq etikəd kılımız. **43** U Hudaşa tayanojan! Huda qıkıldığanlığını kərüp, su elip, kəpəqilinkən uni əzizlisə, hazır kütkuzup bəkəy! Qünki u: aldida əolini yuqəq: — Bu həkkaniy adəmning «Mən Hudanıng Ooqli» degənidə, — deyixti. **44**

Uning bilən təng krestləngən қarakqılarımı kelip: **63** — Janabliri, həlikı aldamqining hayat uni xundak həkarətləxti. **45** Əmdi künning waktida: «Mən elüp üqinqi künü tirilimən» altinqı saitidin tokkuzinqı saitigiqə pütkül degini esimizdə bar. **64** Xuning üçün, kəbri zeminni қarangoğuluk bastı. **46** Tokkuzinqı üqinqi künigiqə məhkəm қoqdilixi üçün əmr saətlərdə əysa yukarı awazda: «Eli, eli, ləma bərgəysiz. Undak қılınmisa, muhlisliri kelip sawaktanı?» yəni «Hudayim, Hudayim, meni jəsətni oöqrılap ketip, andin həlkə: «U əlümdin nemikə taxliwətting?» dəp kəttik nida կildi. **47** tirildi» deyixi mumkin. Bundaq aldamqılık U yərdə turoqanlarning bəziliri buni anglap: Bu aldinkisidinmu bəttər bolidu, — deyixti. **65** adəm Ilyas [pəyoqəmbər]gə murajıat қiliwatidu, Pilatus ularoja: — Bir guruppa kəzətqi ləxkərnı — deyixti. **48** Ularning iqidin birəylən dərhal silərgə tapxurdum. Kəbrini қurbinglarning yügüürüp berip bir parqə bulutni əkelip, uni aqqıq yetixiqə məhkəm қoqdanglar, — dedi. **66** Xuning xarabka qılın, komuxning uqıqə selip uningoja bilən ular [kəzətqi ləxkərlər] bilən billə berip, iqtüzüüp կoydi. **49** Bırak baxkilar: — Tohta! Karap taxni peqətləp, kəbrini muhəpizət astıqə կoydi. bakayli, Ilyas [pəyoqəmbər] kelip uni կutkuzup կalarmikin? — deyixti. **50** Əysa yukarı awaz bilən yənə bir warkiridi-də, rohını կoyuwətti. **51** Wə mana, xu dəkikidə ibadəthanining [iqlik] pərdisi yukiridin təwəngə ikki parqə bəltüp yirtildi. Yər-zemin təwrinip, taxlar yerilib, **52** Kəbrilər eqildi (U tirilgəndin keyin, [əlümdə] uhlawatkan nuroqun mukəddəs bəndilərnin tənlirimu tirildi; ular kəbrilərdin qıktı wə mukəddəs xəhərgə kirip, u yərdə nuroqun kixilərgə kəründi). **54** Əmdi əysani kəzət қiliwatkan yüzbəxi həm yenidiki ləxkərlər yərning təwxirini wə baxxa yüz bərgən hədilərni kərüp, intayın қorkuxup: — U həkikətən Hudanıng Oqlı ikən! — deyixti. **55** U yərdə yənə bu ixlaroja yiraktın karap turoqan nuroqun ayallarmu bar idi. ULAR əslidə əysanıñ hizmitidə bolup, Galiliyədin uningoja əgixip kəlgənidi. **56** Ularning arısida Magdallik Məryəm, Yaçup bilən Yüstpıning anisi Məryəm, Zəbədiyning oqlullırıning anisimu bar idi. **57** Kəqkuron, Arimatiyalıq Yüsüp isimlik bir bay kəldi. Umu əysanıñ muhlisliridin idi. **58** U Pilatusning aldiqə berip, əysanıñ jəsətinə tələp կildi. Pilatus jəsətni uningoja tapxuruxka əmr կildi. **59** Yüsüp jəsətni elip, pakız kanap raht bilən orap kepənlidi **60** wə uni ezi üçün kiyada oyduroqan yengi kəbrisiga կoydi. Andin kəbrininq aqzıqə yoojan bir taxni domilitip կoyup, ketip կaldı **61** (xu qaçda Magdallik Məryəm bilən yənə bir Məryəmmu u yərdə, kəbrininq udulida olturatti). **62** Əmdi atisi, yəni «Təyyarlax künü» ətkəndin keyin, bax kahinlar bilən Pərisiyələr jəm boluxup Pilatusning aldiqə

28 Xabat künü ətüp, həptining birinqi künü

tang atay degəndə, Magdallik Məryəm bilən yənə bir Məryəm kəbrini kərükə kəldi.

2 Wə mana, yərlər tuyuksız қattık təwrəp kətti; qünki Pərvərdigarning bir pərixtisi asmandın qüxüp, [kəbrigə] berip, taxni bir qətə domilitip, üstidə olturoqanıdi. **3** Pərixtining kiyapiti qakmaktək, kiyimliri қardək ap'ak idi. **4** Kəzətqilər uningdin xunqə қorkuxtiki, titrixip, əltükət kətiplə կaldı. **5** Pərixtə ayallaroja կarap: — Korkmanglar! Silərning krestləngən əysani izdəwatqıninglarnı bilimən. **6** U bu yərdə əməs; u ezi eytkandək tirildürüldi. Kelinglar, Rəb yatkan jayni kərunglar; **7** andin dərhal berip uning muhlislirioja: «U əlümdin tirilipti. Wə mana, u silərdin awwal Galiliyəgə baridikən, uni xu yərdə kəridikənsilər» dənglər. Mana mən bularnı silərgə eytip bərdim, — dedi. **8** Xunga ayallar həm қorkunq həm zor huxallıq iqidə kəbridin dərhal ayrılip, uning muhlislirioja həwər berixkə yügürtüxti. **9** Ular muhlislirini həwərləndürükə mangoanda, mana əysa ularning aldiqə qıkıp: — Salam silərgə! — dedi. Ularmu aldiqə berip, uning putiqə esilip, uningoja səjdə կildi. **10** Andin əysa ularoja: — Korkmanglar! Berip kərindaxlimoja: Galiliyəgə beringlər, dəp ukтурunglar, ular meni xu yərdə kəridü, — dedi. **11** Ayallar tehi yolda ketiwatkanda, mana kəzətqilərnin bəziliri xəhərgə kirip, boloqan wəkələrnin həmmisi toorisida bax kahinlar oja həwər կildi. **12** [Bax kahinlar] akşakallar bilən bir yərgə yiojılıp məslihətləxkəndin keyin, ləxkərlərgə bək kəp

pul berip: **13** — Silər: «Uning muhlisliri keqisi
kilip, biz uhlawatkanda uning jəsitini oörilap
əketiptu» — dənglər. **14** Əgər bu həwər waliyning
kulikioja yetip կalsa, biz uni կayil կilip silərni
awariqiliktin saklaymiz — dedi. **15** Xundak կilip,
ləxkərlər pulni aldi wə ezlirigə tapilanqandək
kildi. Xuning bilən bu gəp bütüngiçə Yəhudiylar
arisida tarkilip kəlməktə. **16** On bir muhlis
Galiliyəgə berip, əysa ularoja bekitkən taojka
qikıxtı. **17** Ular uni kərginidə uningoja səjdə
kilixti; lekin bəziliri gumanlinip կaldi. **18** Əysa
ularning yenioja kelip, mundak dedi: — Ərxtə
wə yər yüzidə barlıq hökük manga berildi. **19**
Xuning üqün, berip pütkül əllərni [əzümgə]
muhlis կilip yetixtürünglər, xundakla ularni Ata,
Ooşul wə Mukəddəs Roħning namiqə təwə կilip
qəmündürüp, **20** ularoja mən silərgə tapiliojan
barlıq əmrlərgə əməl կilixnı əgitinglar. Wə
mana, mən zaman ahiriojqə hər künü silər bilən
billə bolimən. (aīōn g165)

Markus

Hudaning oqli Əysa Məsihning ularoqa: — Mening kəynimdin menginglər, hux həwirining baxlinixi: 2 Yəxaya mən silərnı adəm tutkuqı belikqi kılımən! — pəyoğəmbərninq yazmışsida hatırılangəndək: dedi. 18 Ular xuan torlirini taxlap, uningoja — «Mana, aldingda əlqimni əwətimən. U əgixip mangdi. 19 U xu yərdin bir'az etüp sening yolungni aldin'ala təyyarlaydu. 3 Zəbədiyning oqli Yakupni inisi Yuhanınna Anglanglar, dalada birsining towliojan awazını! bilən kerdi. Bu ikkisi kəmədə turup torlirini U: «Pərvərdigarning yolını təyyarlanglar, ongxawatatti. 20 U xuan ularnimu qakırdı. Uning üçün qioqır yollarını tüptüz kilinglər!» Ular atisi Zəbədiyini mədikarlar bilən billə — dəydi». 4 Kixilərni qəmündürük elip kemədə kəldurup, ezliri uning bilən mangdi. 21 baridiojan Yəhya [pəyoğəmbər] qəl-bayawanda Ular KəpərNağum xəhərığa kirdi. Xabat küni u pəyda bolup, gunahlarqa kəqürüm elip udul sinagogka kirip, təlim berixkə baxlıdı. 22 kelidiojan, towa kılıxını bildüridiojan [suqə] Halayıq uning təlimiga həyranuňəs boluxtı. «qəmündürük»ni jakarlaxka baxlıdı. 5 Pütün Qünki uning təlimləri Təwrat ustazlırinin kığa Yəhudiyyə əlkisidikilər wə pütkül Yerusalem ohximaytti, balki tolimu nopuzluq idı. 23 xəhəridikilər uning aldioja qıkıp, gunahlarını ikrar kılıxi bilən uning təripidin İordan Sinagogta napak roh qaplaxkan bir adəm bar dəryasında qəmündürüldi. 6 Yəhya bolsa təqə idi. U: 24 — I Nasarətlik Əysa, biz bilən karing yungidin kılınojan kiyim kiygən, beligə kən tasma baqlıqanı; yeməklikli qekətkə bilən bolmisun! Sən bizni yokatkılı kəldingmu? Mən yawa hərə həsili idı. 7 U mundak dəp jakarlaytti: Lekin Əysa [jinoq] tənbih berip: — Aqızingni — Məndin kudratlıq bołoqan biri məndin yum, bu adəmdin qık! — dedi. 26 Napak roh keyin kelidu. Mən hətta engixip kəxlirininq heliki adəmning tenini tartıxturup, kattik boşkuqını yexixkimu layik əməsmən! 8 warkırıcıqınıq uningdin qıkıp kətti. 27 Halayıq Mən silərni suoqla qəmündürimən, lekin u həmmisi buningdin intayın həyran bolup, eżara silərni Muqəddəs Rohka qəmündürudu. 9 qołoqula kılıxip: — Bu qandaq ix? Yengi bir Xu künlərdə xundak boldiki, Əysa Galiliyə təlimoju! Qünki u həkük bilən hətta napak əlkisining Nasarət xəhəridin kelip, Yəhya rohlarojumu buyruk kılalaydikən, ularnu təripidin İordan dəryasında qəmündürüldi. 10 uning sezigə boysunidikən, — deyixti. 28 U sudin qıkkandıla, asmanlarning yerilip, Roñning kəptər kiyapitidə qüçüp, ez üstüge Buningdin uning xəhəriti xu həman pütün konuwartıqlıqını kerdi. 11 Xuning bilən Galiliyə əlkisining ətrapıqı pur kətti. 29 asmanlardın: «Sən Mening seyümlük Oqlum, Ular sinagogtin qikipla, Yakup wə Yuhanınna Mən səndin toluk hursənmən!» degən bir awaz bilən Simon wə Andriyasning əyigə bardı. 30 anglandı. 12 Wə Roh dərhal uni qəl-bayawanoja əmma Simonning keynanisi kizitma iqidə yetip süyələp qıckardı. 13 U qoldə kırıq kün turup, eytti. 31 U ayalning kəxiqə berip, kolidin tutup, Xəytan təripidin sinilip turatti. U xu yərdə yeləp əra turoquzdi. Uning kizitmisi dərhal yawayi həyanlar bilən billə idı; xu künlərdə yandi wə ularnı kütüxkə kirişti. 32 Kəqkurun pərixtılər uning hizmitini kıldı. 14 Əmdi Yəhya kün patkanda, kixilər barlıq aqrıqlarını wə jin solanoqandin keyin, Əysa Galiliyə əlkisigə qaplaxkanları uning aldioja elip kelixti. 33 berip: «Wakıt-saiti toxtı, Hudanıng padixahlıkı pütün xəhərdikilər ixik aldioja toplaxkanı. 34 yekinləxti! Towa kilinglər, hux həwərgə xuning bilən u hər türlük kesəllorgə giriptar ixininglər!» dəp Hudanıng padixahlıqının hux bołożan nuroğun kixilərni sakayıttı wə nuroğun həwirini jakarlaxka baxlıdı. 16 [Xu künlərdə] jinlərini kixilərdin həydiwatti. Lekin u jinlarning u Galiliyə dengizi boyida ketiwetip, Simon gəp kılıxka yol կöymidi, qünki ular uning kim ikanlıklarını biliyattı. 25 Ətisi etiqən tang

tehi atmastinla, u ornidin turup, [xəhərdin] xuan rohida ularning kəngülliridə xundak qikip, hilwət bir jayoja berip dua-tilawat kıldı. gumaniy soallarni koyuwatkanlığını bilip 36 Simon bilən uning həmrəhliri uni izdəp yetip, ularoja mundaq dedi: — Silər kəngüldə qikti. 37 Uni tapkanda: — Həmmədə adəm seni nemixkə xundak soallarni koyisilər? 9 Muxu izdixiwatidu! — deyixti. 38 U ularoja: — Baxka paləqkə: «Gunahlıring kəqürüm kılindi!» yərlərgə, ətraptiki yezilaroimu səz-kalamni deyix asanmu, yaki «Ornungdin tur, zəmbil-jakarlixim üçün baraylı. Qünki mən dəl muxu ix kərpəngni yioqixturup mang!» deyix asanmu? üçün kelixim, — dedi. 39 Xundak kılıp, u pütkül 10 Əmma hazır silərning Insan'ooqlining yər Galiliyə əlkisini aylinip, sinagoglridə səz- yüzidə gunahları kəqürüm kılıx həkükioja kalamni jakarlaytta həmdə jinlarnı kixilərdin igə ikənlilikini bilixinglar üçün, — U paləq həydiwetətti. 40 Mahaw kesili bar bir kixi uning kesəlgə: 11 — Sanga eytayki, ornungdin tur, aldioja kelip yelinip, tizlinip turup: — Əgər zəmbil-kərpəngni yioqixturup əyüngə kayt! — halisingiz, meni kesilimdir pak kılalaysız! — dedi. 12 U dərhal ornidin dəs turup, zəmbildəp etündi. 41 Əysə iqi aqriqəq qolını sozup kerpisini yioqixturdı wə həmməylənnin kez uningoja təgküzüp turup: — Halaymən, pak alidda [eydin] qikip kətti. Həmməylən kattik kılınoqın! — dewidi, 42 xu səz bilənla mahaw həyran kəlip Hudani uluoqlıxit: — Muxundak kesili dərhal bimardin ketip, u pak kılindi. ixni əzəldin kərüp bakmiojanıduk, — deyixti. 13 43 U uningoja: — Hazır bu ixni həqkimgə U yənə dengiz boyioja karap mangdi. Kixilər eytma, bəlki udul berip [mas'ul] kaḥinqa topı uning ətrapioqa olixiwaldı. U ularoja təlim əzüngni kərsitip, kaḥinlarda guwahlıq bolux bərdi. 14 U yoldın etüp ketiwatkanda, baj üçün, Musa bu kesəldin paklanojanlaroja əmr alidiojan orunda olturoqan Alfayning oqlı kılıqan [kürbənliliklərni] sunqın, — dəp uni Lawiyini kərüp, uningoja: — Manga əgəxkin, kattik agahlandıdurup yoloja saldı. 45 Bırak u — dedi. U ornidin turup, uningoja əgəxti. adəm qikip, bu ixni kəp yərlərdə jar selip, 15 Wə xundak boldiki, u [Lawiyning] əyidə kəng yeyiwətti. Xuning bilən əysə həqkandak dastihanda olturoqanda, nuroqun bajgırlar wə xəhərgə oquq-axkara kirelməy, bəlki xəhərlər gunahkarlar əysə wə uning muhlisliri bilən sirtidiki hilwət jaylarda turuxkə məjbur boldi; həmdastihan boldi. Bundaq kixilər heli kəp idi, halayık hər tərəptin uning yenioja toplixatti.

2 Birnəqqə kündin keyin u kəytidin

Kəpərnahum oja kirdi. U əydikən, degən həwər tərkiliwidi, 2 xunqə kəp adəm u yərgə yioqıldıki, hətta ixik alididimu put dəssigüdək yər kalmioqanıdi. U ularoja səz-kalam yətküzüwatı tətbiq etdi. 3 Mana xu əsnada, birnəqqə adəm uning aldioja bir paləqnı elip kəldi; uni ulardin təti kətürüp əkəlgənidi. 4 Adəmning kəplükidin uningoja yekinlixalmay, ular uning üstidin əgzini texip, təxük aqkəndin keyin paləqnı zəmbil bilən [Əysanıng aldioja] qüxürdi. 5 Əmdi əysə ularning ixənqını kərüp paləqkə: — Balam, gunahlıring kəqürüm kılindi, — dedi. 6 Lekin u yərdə olturoqan bəzi Təwrat ustazlırları kənglidə gumaniy soallarnı koyup: 7 «Bu adəm nemə üçün mundaq dəydi? U kupurluk kiliwatidiq! Hudadin baxka kimmu gunahları kəqürüm kılalısim?» deyixti. 8 Əysə

ularmu uningoja əgəxkənidi. 16 Əmdi Təwrat ustazlırları wə Pərisiylər uning gunahkarlar wə bajgırlar bilən bir dastihanda olturoqanlığını kərüp, muhlislirioja: — U nemixkə bajgır wə gunahkarlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olтурıdu! — deyixti. 17 Buni angliyan əysə ularoja: — Saqlam adəm əməs, bəlki bimarlar tewiçkə mohtajdır. Mən həkkənayılnı əməs, bəlki gunahkarları qəkirojılı kəldim, — dedi. 18 Əmdi Yəhyanıng muhlisliri bilən Pərisiylər roza tutuwatı tətbiq etdi. Bəzilər uning aldioja kəlip: — Nemixkə Yəhyanıng muhlisliri wə Pərisiylərning muhlisliri roza tutidu, lekin sening muhlisliring tutmayıdu? — dəp soraxtı. 19 Əysə jawabən mundaq dedi: — Toyi boluwatkan yigit tehi toyda həmdastihan olturoqan qaoğda, mehmanlıri roza tutup oltursa əndək bolidu! Toyi boluwatkan yigit toyda bolsila, ular həqkandak roza tutalmaydu. 20 Əmma xu künlər keliduki, yigit ulardin

elip ketilidu, ular xu kündə roza tutidu. **21** billə u yərdin ayrılip dengiz boyıqə kətti; Həqkim kona köngləkkə yengi rəhəttin yamaq Galiliyə elkisidin qong bir top adamlar uningçə salmaydu. Undak kilsa, yengi yamaq [kirixip], əgixip bardı; xundakla uning kılɔjan əməllirini kona kiyimni tartıxturup yırtıwtetidu. Natijida, angloqan haman, pütün Yəhudiyə elkisidin, yırtıq tehimu yoqınap ketidu. **22** Həqkim yengi Yerusalem xəhīridin, İdumiya elkisidin, İordan xarabni kona tulumlarqa қaqılımaydu. Əgər dəryasining karxi təripidin, Tur wə Zidon undak kilsa, xarabning [eqixi bilən] tulumlar xəhərlirining ətrapidiki jaylardın zor bir yerilip ketidu-də, xarabmu tekütlüp ketidu həm top adamlərmə uning yenioqə kelixti. **9** U tulumlarmu kardin qıkıdu. Xuning üçün yengi adəmlərning keplikidin əzini kıştap koymisun xarab yengi tulumlarqa қaqılıxını kerək. **23** Bir dəp muhlislırıqə kiqik bir kemining uningçə xabat künü xundak boldiki, u buğdaylıklardın yekin turuxini tapılıdi. **10** Qünki u nuroqun etüp ketiwatatti. Uning muhlislırı yolda bimarlarnı sakayıtkını tüpəylidin hərkəndək mengiwtəkanda baxaklarnı üzüvkə baxlıdi. waba-kesəlliliklərgə giriptar boloqlarınarning **24** Pərisiyər uningçə: — Kara, ular nemixkə həmmisi uningçə [kolumnı] bir təgküziwalsam xabat künü [Təwratta] qəkləngən ixni kildi? — dəp kistixip kelixkənidi. **11** Napak rohlar deyixti. **25** U ularoq: — [Padixah] Dawutning [qaplixivaloqları] қaşanla uni kərsə, uning əzi wə həmrəhliyi hajətmən boloqanda, yəni aldioqə yıqılıp: «Sən Hudanıng Oqlısan!» dəp aq ələndə nemə kılɔjanlığını [mukəddəs warkırıxatti]. **12** Lekin u [napak rohlaroq] yazmılardın okumıqənmişilər? **26** — Demək, əzinin kim ikanlığını axkarılmasılıkka kattıq Abiyatar bax kahjin boloqan waqtida, u Hudanıng tənbih berip agaḥlanduratti. **13** U taoqka əyigə kirip, Hudaqə ataloqan, Təwratta pəkət qıkip, əzi halıqan kixilərnı yenioqə qakırdı; kahinlarning yeyixigila bolidioqan nanlarnı ular uning yenioqə kelixti. **14** U ulardin on [sorap] yegən, xundakla həmrəhliriyimu ikkisini əzi bilən billə boluxkə, səz-kalamni bərgən? — dedi. **27** U ularoq yənə: — İnsan jakarlaxkə, **15** kesəllərni sakayıtx wə jinlarnı xabat künü üçün əməs, xabat künü insan üçün həydəx həkükioqə iğə boluxkə tallap bekitti. **16** yaritildi. **28** Xuning üçün, İnsan'oqlı xabat U [bekitkən on ikki kixi]: Simon (u uningçə küniningmu Igisidur, — dedi.

3 U yənə sinagogkə kirdi. Xu yərdə bir kəli yigiləp kətkən bir adəm bar idi. **2** [Pərisiyər] Əysanıng üstidin ərz kılaylı dəp xabat künidə kesəl sakayıtidioqan-sakayıtmaydioqanlığını paylap yürətti. **3** Əysa kəli yigiləp kətkən adəmgə: — Ornungdin turup, otturiqə qıqqın! — dedi. **4** Andin, sinagogdikilərdin: — Təwrat kanuniyoqə uyğun bolojini xabat künü yahxilik kılıxmu, yaki yamanlık kılıxmu? Janni kütkuzuxmu yaki ھalak kılıxmu? — dəp soridi. Lekin ular zuwan sürütxmidi. **5** U oğəzəp bilən ətrapioqə nəzər selip ularoq kəz yügürtüp, ularning tax yürəklikidin կayojurdu. Andin u kesəlgə: — Қolungni uzat, — dedi. U əlini uzititiwidi, kəli əsliga kəltürüldi. **6** Əmdı Pərisiyər dərhal sirtkə qıkip, uni җandak yokjıtix toqrisida Herod [padixahıning] tərəpdarları bilən məslihət kılıxkə baxlıdi. **7** Andin Əysa muhlislırı bilən Petrus dəp isim koyoqan), **17** Zəbədiyining oqlı Yakup wə uning inisi Yuhanna, (u ularni «Birinci-Ragaz», yəni «Güldürməma oojulları» dəpmu atioqan), **18** Andriyas, Filip, Bartolomay, Matta, Tomas, Alfayning oqlı Yakup, Taday, millətpərvər dəp ataloqan Simon **19** wə uningçə satkunluk kılɔjan Yəhūda Ixkariyotlardın ibarət. **20** U əyigə կayıtip kəlgəndin keyin, u yərgə yənə xunqə nuroqun adamlar toplandıki, ularning hətta ojızalanıqdəkmə wəkti qıkmıdı. **21** [Əysanıng] ailisidikilər buni anglap, uni tutup kelixkə berixti. Qünki ular uni «əklini yokıtiptu» deyənidi. **22** Yerusalemdin qüzxən Təwrat ustazlıri bolsa: «Uningda Bəəlzibub bar», wə «U pəkət jinlarning əmirigə tayinip jinlarnı қoojliwetidikən», deyixətti. **23** Xuning üçün u [Təwrat ustazlarını] yenioqə qakırıp, ularoq təmsillərni ixlitip mundak dedi: — Xəytan Xəytanni җandakmu қooqlisun? **24** Əgər padixahlıq əz iqidin bəlünüp əzara sokuxkən bolsa xu padixahlıq put tirəp turalmaydu; **25**

xuningdək əgər bir ailə əz iqidin belünüp yüz həssə həsul beriptu. 9 — Angloqudək əzara sokuxsa xu ailə put tirəp turalmaydu. əlikli barlar buni anglisun! — dedi u. 10 26 Əgər Xəytan əz-əzığə karxi qıçıq belünsə, U uning ətrapidikilər həm on ikkiylən bilən u put tirəp turalmay, yokalmay kalmaydu. 27 yaloız ələqanda, ular uningdin təmsillər Həqkim küütüngür birsining eyigə kirip, uning tooruluk soraxti. 11 U ularoja mundak dedi: — mal-mülkini bulap ketəlməydu — pəkət u xu Hudaning padixaḥlıqinинг sirini bilixkə silər küqtüngürni awwal baoqlıyalisa andin əyini nesip boldunglar. Lekin sirttikilərgə həmmə ix bulang-talang kılalaydu. 28 Xuni silərgə bərhək təmsillər bilən ukturulidu; 12 buning bilən: «Ular eytip köyayki, insan balılırlı ətküzgən türülü karaxni karaydu, biraq kərməydu; Anglaxni gunahlırinin həmmisini, xundakla ular kılıjan anglaydu, biraq qüxənməydu; Xundak bolmisidi, kupurluklirinining həmmisini kəqürüvkə bolidu. ular yolidin yanduruluxi bilən, Kəqürüm 29 Biraq kimdikim Muqəddəs Rohka kupurluk kılınatti» [değən səz əməlgə axurulidu]. 13 kilsə, əbədil'əbədgıqə heq kəqürülməydu, bəlkı Andin u ularoja: — Silər muxu təmsilnimü mənggülü bir gunahning həkümü astida turidu. əiōn g165, əiōnios g166] 30 [Əysanıng bu səzi] ularning hərhil təmsillərni qüxinələysilər? — dedi. «uningoja napak roh qaplixiptu» degini üçün 14 Uruk qaqquqi səz-kalam qaqidu. 15 [eytiloqanidi]. 31 Xu wakıttı uning anisi bilən Üstigə səz-kalam qeqilojan qiojır yol boyi iniliri kəldi. Ular sırtida turup, uni qakırıxka xundak adəmlərni kərsətkənki, ular səz-adəm kirdüzdi. 32 Bir top halayıq uning ətrapida kalamni angliojan həman Xəytan dərhəl kelip olturatti. Ular: — Mana, aningiz, iniliringiz ularning kəlbigə qeqilojan səz-kalamni elip sizni izdəp sırtta turidu, — deyixti. 33 Əysa ketidu. 16 Buningoja ohxax, taxlıq yərlərgə ularoja jawabən: — Kim mening anam, kim qeqilojan uruklar bolsa, səz-kalamni angliojan mening inilirim? — dedi. 34 Andin, u əpqürisidə həman huxallık bilən kobul kılıqanlarnı olturoqanlaroja karap mundaq dedi: Mana bular kərsitudu. 17 Həlbuki, kəlbidə heq yiltiz mening anam wə inilirim! 35 Qünki kimki bolmioqaqka, pəkət wakıtlıq turidu; səz-Hudaning iradisini ada kilsə, xu mening aka-inim, aqa-singlim wə anamdur.

4 U yənə dengiz boyida [həlkə] təlim berixkə baxıldı. Uning ətrapiqa zor bir top adamlar olibiwalıqaqka, u bir kemigə qıçıq dengizda olturdu; pütkül halayıq bolsa dengiz kiroqıkında turuxattı. 2 U ularoja təmsil bilən nuroqun ixləri əgətti. U təlim berip mundaq dedi: 3 — Külap selinglar! Uruk qaqquqi uruk qaqqılı [etizoja] qıçıptu. 4 Uruk qaqqanda uruklardın bəziliri qiojır yol boyioja qüxüptu, kuxlar kelip ularını yəp ketiptu. 5 Bəziliri tupraklı az taxlıq yərgə qüxüptu. Topisi qongkər bolmioqanlıktın, tezla ünüp qıçıptu, 6 lekin kün qıçış bilənlə aptaptə kəyüp, yiltizi bolmioqaqka kurup ketiptu. 7 Bəziliri tikənlərning arisioja qüxüptu, tikənlər əsüb maysılarnı boquweliq, ular heq həsul bərməptu. 8 Bəziliri bolsa, yahxi tuprakka qüxüptu. Ular əsüb awup qongoloqanda həsul beriptu. Ularning bəziliri ottuz həssə, bəziliri atmix həssə, yənə bəziliri 18 Tikənlərning arisioja qeqilojini xundak bəzəi adəmlərni kərsətkənki, bu adəmlər səz-kalamni angliojini bilən, 19 lekin kəngligə bu dunyaning əndixiliri, baylıqlarning eziketuruxi wə baxka nərsilərgə bolqan həwəslər kiriwelip, səz-kalamni boquwetidu-də, u heq həsul qıçarmaydu. (əiōn g165) 20 Lekin yahxi tuprakka qeqilojan uruklar bolsa — səz-kalamni anglix bilən uni kobul kılıjan adəmlərni kərsitudu. Bundak adəmlər həsul beridu, birsti ottuz həssə, birsti atmix həssə, yənə birsti yüz həssə həsul beridu. 21 U ularoja yənə mundaq dedi: — Qiraoq sewət yaki kariwat astioja koyulux üçün kəltürüləmdü? U qiraqdanning tüstigə koyulux üçün kəltürüləmdü? 22 Qünki yoxurulojan heqkandaq ix axkarilanmay kalmaydu, xuningdək hərkandaq məhpiv ix yüz bərgəndin keyin ayan bolmay kalmaydu. 23 Angloqudək əlikli barlar buni anglisun! 24 Anglojanlıringlaroja kəngül belünglər!

Qünki silər [baxkilaroja] kəndak əlqəm bilən kimdu? Hətta xamal wə dengizmu uningoja əlqisənglər, silərgimu xundak əlqəm bilən itaət kılıdikən-hə! — dəp ketixti.

Əlqəp berilidu, hətta uningdinmu kəp köxup berilidu. **25** Qünki kimdə bar bolsa, uningoja tehimu kəp berilidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta uningda bar boləşənlərimu uningdin məhərum kılınidu. **26** U yənə mundak dedi: — Hudanıng padixaḥlıki yənə birsining turpaqka uruk qaqkınışa ohxaydu: **27** U uhləydi, orundın turidu, keqə-kündüzlər etüwerip, uruk bih urup əsidü. Lekin qaqquqi kəndak yol bilən əsidişənlilikini bilməydi. **28** Tuprak əzlükidin həsul beridu; uruk awwal bih uridu, keyin bax qikiridu, ahirda baxaqlar toluk dan tutidu. **29** Dan pixkanda, [qaqquqi] dərhəl orojaq salidu, qünki həsul wakti kəlgən bolidu. **30** U yənə mundak dedi: — Hudanıng padixaḥlıkjını nemigə ohxitimiz? Yaki kəndak bir təmsil bilən sürətləp berələymiz? **31** U goya bir tal kığa urukışa ohxaydu. U yərgə terilojanda, gərqə yər yüzdikli barlik uruklarning iqidə əng kiqiki bolsimu, **32** terilojandin keyin, hərkəndak ziraəttin egiz əstüp xundak qong xahlayduki, asmandiki kuxlarmu uning sayisiga könidi. **33** U xuningoja ohxax halayıq anglap qüxinəligüdək nuroqun təmsillər bilən sez-kalamni yətküzdi. **34** Lekin təmsil kəltürməy turup ularqa həqkəndak sez kılmayıtti. Lekin əz muhlisilri bilən yaloqz kəlojinida, ularqa həmməni qüxəndürüp beratti. **35** Xu künü kəq kirgəndə, ularqa: — Dengizning u kətişa ətəyi, — dedi. **36** Ular halayıknı yoloja seliwtəkəndin keyin, uni kemida olturoqan peti elip yürüp ketixti. Ular bilən billə mangojan baxka kemilərmə bar idi. **37** Wə mana, əxəddiy kara kuyun qikip kətti; xuning bilən dolğunlar kemini urup, su həlkip kirip, kemigə toxay dəp kəlojanidi. **38** Lekin u kemining ayaq təripida yastükka bax koyup uykuşa kətkənidü. Ular uni oyojitip: — I ustaz, həlak boluwtəkinimizə karing yokmu? — dedi. **39** U ornidin turup, boranoja tənbilə berip, dengizoja: «Tinqlan! Jim bol!» dewidi, boran tohtap, qongkur bir jimjilik həküm sürdi. **40** — Nemixkə xunqə korkışılər? Silərdə kəndakşığa tehiqə ixənq bolmayıdu? — dedi u ularqa. **41** Ularnı intayin zor bir korkunq bastı, ular bir-birigə: — Bu adəm zadi

5 Ular dengizning u kətişa, Gadaralıklarning yurtioja yetip bardı. **2** U kemidin qübüxi bilənla, napak roh qaplaxkən bir adam gər əngkürləridin qikip, uning aldioja kəldi. **3** U adəm əngkürlərni makan kıləjan bolup, uni heqkim hətta zənjirlər bilənmə baqlıyalmayıttı. **4** Qünki kəp ketim put-kolliri kixən-zənjirlər bilən baqlanən bolsimu, u zənjirlərni üzüwetip, kixənlərni qekiwətəkənidü; heqkim uni boysunduralmiojanidi. **5** U keqə-kündüz mazarlıkta wə taqlar arisida tohtawsız warkırap-jarkırap yürətti, əz-əzini taxlar bilən kesip yarilanduratti. **6** Lekin u əysani yıraktın kərüp, uning aldioja yügürüp berip, səjda kıldı **7** wə ətəkkə awazda warkırap: — Həmmidin aliy Hudanıng Oqlı Əysa, sening menin bilən nemə karing! Huda həkkə, səndin ətünüp ələy, meni kiynimə! — dedi **8** (qünki Əysa uningoja: «Həy napak roh, uningdin qik!» degenəndi). **9** U uningdin: — Isming nemə? — dəp soridi. — Ismin «köxon» — qünki sanimiz kəp, — dəp jawab bərdi u. **10** Wə u əysadin uların bu yurttin həydiwətmigəysən, dəp kəp ətünüp yalwurdu. **11** Taq baqrıda qong bir top tongguz padisi otlap yürətti. **12** Jinlar uningoja: — Bizni muxu tongguzlarqa əwətkin, ularning iqidə kirip ketixkə yol կoyqaysən, — dəp yalwuruxti. **13** Əysa dərhəl yol կoydi. Xuning bilən napak rohlar qikip, tongguzlarning teniqə kirixi bilənla, tongguzlar tik yardin etilip qübüp, dengizoja oqrək boldi. Ular ikki mingoja yekin idi. **14** Tongguz bəkəkçilər bolsa u yərdin keqip, xəhər-yezilarda bu ixlərni pur kıldı. Xu yərdikilər nemə ix yüz bərgənləkini kergili qikixti. **15** Ular əysanıng yenioja kəldi wə ilgiri jinlar qaplixiwaləjan heliki adəmning kiyimlərni kiyip, əs-hoxi jayida olturoqinini — yəni «köxon jinlar» qaplaxkən xu adəmni kərüp, körkup ketixti. **16** Bu wəkəni kərgənlər jinlar qaplaxkən adəmdə nemə yüz bərgənləkini wə tongguzlarning akıvitini həlkə bayan kılıp bərdi. **17** Buning bilən halayıq əysaşa: Yurtlirimizdin qikip kətkəysən, dəp yalwuruxkə baxlıdi. **18** U kemigə qikiwətəkənda,

ilgiri jinlar qaplaqçan həlikı adəm uningdin: yənə awarə kılısiz?! — deyixti. **36** Lekin Əysa bu Mərnu sən bilən billə baray, dəp etündi. **19** sözləri anglap dərhal sinagogning qongioja: Lekin u buningoqa unimay: — Əz əydikiliring Korkmioq! Pəkət ixənqtə bol! — dedi. **37** wə yurdaxlıringning yenioqa berip, ularoja U pəkət Petrus, Yakup wə Yakupning inisi Pərvərdigarning sanga xunqılık uluoq ixlarnı Yuhanna bilən yoloja qıktı; baxka heqkimning kılıp bərgənlilikini, Uning sanga rəhîm-xəpkət ezi bilən billə berixioqa yol қoymidi. **38** U kərsətkənlikini həwərləndürən, — dedi. **20** sinagogning qongining əyi aldioqa kəlgəndə, U kaytip berip, Əysanıng əzığə կandak uluoq kiykas-quqanni, halayıknıng kattik nalə-pəryad ixlarnı kılqanlığını «On xələr rayoni»da jar wə ah-zar kətürgənlilikini kərüp, **39** əygə kirip kılıxka baxlıdi. Buni anglojanlarning həmmisi ularoja: — Nemixka kiykas-quqan wə ah-zar tolimu həyran kəlixti. **21** Əysa kaytidin kemə kətūrisilər? Bala əlməptu, uhlap kaptu, — dedi. bilən dengizning u ketioqa etkənda, zor bir **40** Ular uni məshirə kılıxtı; lekin u həmməylənni top halayık uning yenioqa yiojildi; u dengiz taxkırıoqa qikirivetip, balining ata-anisini wə boyida turatti. **22** Mana, məlum bir sinagogning ez həmrəhlini elip, bala yatkan əygə kirdi. qongı Yairus isimli bir kixi kəldi. U uni kərüp **41** U balining կolini tutup, uningoja: «Talita ayiojoqa yıqılıp: — Kiqılk kızım əley dəp қaldı. kumi» dedi. Bu seznıng mənisi «Kızım, sanga Berip uningoja kolliringizni təgküzüp koysingiz, eytimənki, ornungdin tur» degənlik idi. **42** u sakıyip yaxıqayı! — dəp kattik yelindi. **24** Əysa Kız dərhal ornidin turup mangdi (u on ikki uning bilən billə bardı. Zor bir top halayıkmu yaxta idi). Ular bu ixka mutlak həyran kəlixti. olixip kıştaxqan haldə kəynidin mengixti. **25** **43** U ularoja bu ixni heqkimgə eytməsilikni Hun təwrəx kesiligə giriptar bolojiniqa on ikki kattik tapılıdi, xundakla kizoja yegüdək birnemə yil boloqan bir ayal bar bolup, **26** u nuroqun berixni eytti.

tewiplarning kolida kəp azab tartıp, bar-yokını həjləp tüğətkən bolsimu, heqkandak ünümü bolmay, tehimu eojirlixip kətkənidi. **27** Bu ayal Əysa həkkidiki gəplərni anglap, halayıknıng otturisidin kistilip kelip, arkə tərəptin uning tonini silidi. **28** Qünki u kənglidə: «Uning tonini silisamlı sakaymay kalmaymən» dəp oyliqanidi. **29** Hun xuan tohtap, ayal kesəl azabidin sakayıtiloşanlığını ez tenidə səzdi. **30** Əysa dərhal wujudidin kudratıning qıkqanlığını sezip, halayıknıng iqidə kəynigə burulup: — Kiyimimni siliojan kim? — dəp soridi. **31** Muhlisliri uningoja: — Halayıknıng əzüngni kistap mengiwatqanlığını kərüp turuqluk, yənə: «Meni siliojan kim?» dəp soraysənoq? — deyixti. **32** Bırak Əysa ezzini silioquqını tepix üçün tehiqə ətrapiqa қarawatattı. **33** Əzidə nemə ixning yüz bərgənlilikini səzgən ayal korkup-titrigən haldə kelip uning aldioqa yıqıldı wə uningoja həkikiyə əhwalını pütünləy eytti. **34** U uningoja: — Kızım, ixənqing seni sakayttı! Tinq-hatırjəmliktə kayıt! Kesilingning azabidin sakayoqın, — dedi. **35** U bu seznı kiliwatqanda, sinagogning qongining əyidin bəzilər kelip uningoja: Kizingiz əldi. Əmdi ustazni nemixka

6 U yərdin ketip, ez yurtioqa kəldi. Uning muhlisirimi uningoja əgixip bardı. **2** Xabat künü kəlgənda, u sinagoqta təlim berixka kirixti. Təlimini anglojanlardın kəp adəm intayın həyran boluxup: — Bu adəm bularoja nədin erixkəndü? Uningoja muxundaq danalıq կandak berilgən? Uning kolida muxundaq məjizilər կandak yaritildiyoqandu? **3** U həlikı yaşaqqı əməsmu, Məryəmning oğlı, xundakla Yakup, Yosə, Yəhuda wə Simonlarning akisiq? Uning singillirim u yərdə arımızda turuwtamadu? — deyixti. Xuning bilən ular uningoja həsət-bizarlık bilən karidi. **4** Xuning bilən Əysa ularoja: — Hərkəndək pəyəqəmbər baxka yərlərdə hərmətsiz kalmayıdu, pəkət ez yurti, ez uruk-tuqənlıri arisida wə ez əyidə hərmətkə sazawər bolmayıdu, — dedi. **5** Xuning bilən kollirini birqanqə bimarning üstigə təgküzüp, ularnı sakaytqandın baxka, xu yərdə u heqkandak məjiza yaritalmadi. **6** Wə u ularning iman-ixənqsizlikidin həyran kəldi. **7** Andin u ətraptiki yeza-kəntlərni aylınip təlim bərdi. U on ikkiylənni yenioqa qakjirdi wə [həlk arisoja] ikki-ikkidin əwətixkə baxlıdi. U

ularoja napak rohłarnı həydəx hökükinı bərdi; dedi. **23** Andin u kəsəm kılıp yənə: — Məndin wə ularoja: — Səpərdə yeninglaroja həsidiñ nema tələp kilsang, hətta padixahlıkımning baxka nərsə eliwal manglar, nə hurjun nə nan yerimini desəngmu xuni berimən, — dedi. eliwal manglar, bəlwəqə pulmu salmanglar, **24** Kız sırtqa qıkıp, anisidin: — Nemə tələp **9** putunglaroja kəxlərni kiyinglar, biraq ikki kılay? — dəp soriwidi, anisi: — Qəmüldürgüqi yəktək kiyiwalmanglar, — dəp tapılıdi. **10** U Yəhyaning kallisini tələp kıl, — dedi. **25** Kız yənə: — [Bir yurtka barojininglardı], kimning dərhal padixahning aldioqa aldirap kirip: — əyigə [köbul kılınip] kirsənglər, u yurttin Qəmüldürgüqi Yəhyaning kallisini hazırla bir kətkükə xu eydila turunglar. **11** Kəysi yərdikilər təhsigə köyup əkilixlirini halaymən, — dedi. silərni köbul kilmisa, xundakla səzünglərni **26** Padixah buningəna nahayiti həsrət qəkkən anglimisa, u yərdin kətkininglarda, ularoja bolsimu, kəsəmləri tüpəylidin wə dastihanda agah-guwaḥ bolsun üçün ayıqinqardiki topını olturqanlar wəjидин, uningəna bərgən sezidin əkekiwetinglar! — dedi. **12** Xuning bilən ular yanoqası kəlmidi. **27** Xunga padixah dərhal bir yoloqa qıkıp, kixilərni gunahlıriqə towa kilişkə jallat əwətip, uning kallisini elip kelixni əmr jar selip tündidi. **13** Ular nuroqun jinlərni həyədidi, kıldı. Jallat zindanəna berip Yəhyaning kallisini nuroqun bimarları zəytun meyi bilən məsih, elip, **28** uni bir təhsigə köyup, kizning aldioqa elip kılıp sakayıtti. **14** Uning nami məxhur boləqəkə, kelip uningoja bərdi. Kız uni anisioqa tapxurdu. Hərod padixah uning həkki də anglap: «Bu **29** Bu ixni angliojan Yəhyaning muhlisləri adam [qokum] elümdin tirilən Qəmüldürgüqi kelip, jəsətni elip ketip bir kəbrigə köydi. **30** Yəhyadur. Xuning üçün muxu alahidə kudrətlər Kəytip kəlgən rosullar Əysanıng yenioja yiojıldı, uningda küqini kersitidu» dəyitti. **15** Baxxilar: «U nemə kılıqanlıri həm nemə talim bərgənlərinin Ilyas [pəyoqəmbər]» desə, yənə bəzilər: «Burunki uningoja məlum kilişti. **31** Kelip-ketiwatkanlar pəyoqəmbərlərdək bir pəyoqəmbər bolsa kerək» nahayiti kəplikidin ularoja tamaklılinixkimu deyixətti. **16** Biraq bularnı angliojan Hərod: wakit qıkmidi. Xunga u ularoja: — Yürünglər, — Mən kallisini alojan Yəhyaning ezi xu — u mən bilən hilwət bir jayoja berip, birdəm aram əlümdin tirilipti! — dedi. **17** Hərodnıng bundak elinglar, — dedi. **32** Buning bilən ular kemigə deyixinining səwəbi, u [əgəy] akisi Filipning ayali qüxüp, hilwət bir qəl yərgə karap mangdi. **33** Hərodiyəning wəjidiñ adəm əwətip Yəhyani Biraq nuroqun kixilər ularning ketiwaterkanlığını tutup, zindanəna taxliqənidi. Qürki xu ayal baykap, ularni tonuweliwidi, atraptiki barlıq bilən nikahlananı; Yəhya Hərodka [tənbih xəhərlərdin piyadə yoloqa qıkıp, yügürüp, berip]: «Akangning ayalini tartiwellix Təwrat ulardin burun u yərgə berip yioqilixti. **34** Əysa əkanumioja hilap» dəp käyta-käyta degənidi. kemidin qüxüp, zor bir top adəmni kərüp, **19** Xuning üçün Hərodiyə Yəhyaoja adawət ularning padiqisiz köy padisidək bolənlikioja saklaytti; uni əltürməkqi boləjan bolsimu, iq aqritti. Xunga u ularoja kəp ixlarnı egitixkə lekin xundak kılalmaytti. **20** Qürki Hərod baxlığı. **35** Kəq kirip kələqəndə, muhlisləri uning Yəhyani diyanətlilik wə mükəddəs adəm dəp bilip, yenioja kelip: — Bu qəl bir jay ikən, kəq kirip uningdin körkətti, xunglaxka uni kooqdaytti; kətti. **36** Halayıknı yoloja seliwtəkən bolsang, u uning səzlərini angliojan qaoqlırıda alakzadə ular atraptiki kənt-kıxlaklaroja berip, ezlirigə bolup ketətti, lekin yənilə sozlərini anglaxka nan setiwalısun; qürki ularda yegüdək nərsə yok, amraq idi. **21** Əmma [Hərodiyə kütkən] pəyt — dedi. **37** Lekin u ularoja jawabən: — Ularqa ahir yetip kəldi; Hərod tuqulqan künidə ez əzünglər ozuk beringlar, — dedi. Muhlislər əməldarlırı, mingbexiliri wə Galiliyə əlkisidiki uningdin: — İkki yüz kümüx dinarəna ularoja nan katta ərbablarnı ziyanət bilən kütüwaldı; əkelip ularni ozuklanduramduq? — dəp soridi. **22** Əqliki Hərodiyəning kizi sorunoja qüxüp **38** Əysa ularoja: — Kənqə neninglər bar? Berip ussul oynap bərdi. Bu Hərod wə həmdastihan karap bekinglar, — dedi. Ular karap bağçandin bolənlaroja bəkmə yarap kətti. Padixah kizoja: keyin: — Bəxi bar ikən, yənə ikki belikmə — Məndin nemə tələp kilsang, xuni berimən, — bar ikən, — deyixti. **39** U ularoja kixilərni

top-top kılıp yexil qıməndə olturoquzuxni təgküzüwalsak, dəp etündi. Uningoja қolini buyrudi. **40** Halayık yüzdin, əlliktin səp-səp təgküzgənlərin həmmisi sakayıdı.

bolup olturuxti. **41** U bəx nan bilən ikki belikni қolioja elip, asmanoja қarap [Hudaqə] təxəkkür-mədhiyə eytti, andin nanlarnı oxtup, kəpqılıkkə tutup berix üçün muhlislırıqa berip turattı; ikki beliknimə həmməyləngə tarkitip bərdi. **42** Həmməylən yəp toyundi. **43** [Muhlislar] exip қalojan nan wə belik parqılırını lik on ikki sewətkə teriwaldi. **44** Nanlarnı yegən ərlərning sanila bəx mingqə idi. **45** Bu ixtin keyinla, u muhlislırını kemigə olturoquzup: Əzüm bu halayıkni yoloja seliwtimən, silər angοriqə dengizning қarxi қiroqıkidiki Bəyt-Saida yezişiətə etüp turunglar, dəp buyrudi. **46** Ularnı yoloja seliwtəkəndin keyin, u dua-tılławat kılıx üçün taqka qıktı. **47** Kəq kirgəndə, kemə dengizning otturisioja yətkənidi, u əzi yaloquz қuruklukta idi. **48** U muhlislırının palaklısı küçəp uruwatşanlığını kərdi; qünki xamal tətür yənilixtə qıkkənidi. Keqə tətinqi jesək waktida, u dengizning üstidə mengip, muhlislırı tərəpkə kəldi wə ularning yenidin etüp ketidioğandək ələndi. **49** Lekin ular uning dengizning üstidə mengip keliwatşanlığını kərüp, uni alwasti ohxaydu, dəp oylap quşan selixti. **50** Qünki ularning həmmisi uni kərüp sarasimigə qüxti. Lekin u dərħal ularoja: — Yürəklilik bolunglar, bu mən, korkmanglar! — dedi. **51** U kemigə, ularning yəniət qıkkəndila, xamal tohtidi. Ular buningdin həxidin kətküdək dərijidə կattıq həyran ələndi, nemini oylaxnı bilməydi; **52** qünki ular nan berix [məjizisini] tehiqə qüxənmigənidi, ularning қəlbini bihud əhaləttə turattı. **53** Ular dengizning қarxi təripiga etüp, Ginnisarət degən yurtta [kuruklukka] qıkip, kemini baqlap koydu. **54** Ular kemidin qübüxi bilənla, [halay'k] uni dərħal tonuwelip, **55** ətraplı həmma jaylaroja yügürütüp bardı wə «U palanqı yərgə qübüptü» dəp anglıxi bilənla, bimarlarnı zəmbilgə selip, xu yərgə [uning aldioja] elip berixti. **56** U məyli yeza, məyli xəhər yaki kıxlaklaroja barsun, əlkə aqrıqları bazarlaroja elip qıkip yatqızatti; ular uningdin aqrıqlar həq bolmioğanda sening yepinqangning pexigə bolsimu қolini

7 Bu qaođda, Pərisiyələr wə Təwrat ustazlıridin bəziliri Yerusalemın kelip uning aldioja yiojıldı; **2** xu Pərisiyələr wə Təwrat ustazlıri uning muhlislırıdan bəzilirining tamakni қolini yumay, yəni «napak» əldə yəwətşanlığını kərüp, uningdin: — Muhlisliring nemixə ata-bowlirimizning ən'ənilirigə riaya kilmay, bəlkı yuyulmioğan қolları bilən tamaq yəydi? — dəp soraxtı (qünki Pərisiyələr wə pütün Yəhədiylər ata-bowlılıri təripidin əldəndən kəlduruloğan ən'ənin qing tutkaqka, awwal қollırını əstəyidillik bilən yumisa, tamaq yeməydi. Xuningdək bazardın kaytip kəlgəndim, ular kol yumay birnərsə yeməydi. Uningdin baxka, piyalə-kədəh, das-qəgün wə mis қaçılar wə diwanlarnı yuyux tooprısida tapxurulogan nuroqunloğan ən'ənilərdim qing turidu). **6** U ularoja jawab berip mundak dedi: — Yəxaya pəyoqəmbər silər sahitpəzlər toopranglarda aldin'ala toptoqra bəxərət bərgən! [uning] yazmisida pütülgəndək: — «Muxu həlk aqızda Meni hərmətlığını bilən, Biraq қəlbə Məndin yirak; **7** Ular Manga bihudə ibadət kılıdu. Əlarning əgərkən təlimlili pəkət insanlardın qıkkən pətiwalarla, halas». **8** Qünki silər Hudanıng əmrini taxlap koyup, insanlarning ən'ənisini qing tutuwalidikənsilər — das-qəgün, piyalə-kədəhənləri yuyux wə xuningoja ohxap ketidioğan nuroqan baxka ixlarnı ən'əna kılıp yürüsilər. **9** U ularoja yənə mundak dedi: — Silər ezliringlarning ən'ənisini qing tutumiz dəp Hudanıng əmrini əpqillik bilən bir qətək əyriplər koydunglar! **10** Qünki Musa [pəyoqəmbər]: «Ata-anangni həmat kıl» wə «Atisi yaki anisini həkarətligənlər əlümə məhkum kılinsun» dəp əmr kılən. **11** Lekin silər: — Birsi «Atisi yaki anisioja: — Mən silərgə yardım bərgüdək nərsilərni allikəqan «kurban kılıp» Hudaqə atıwəttim — desila, **12** xu kixininə ata-anisining əhalidin həwər elixka bolmayıdu, dəp egitisilər. **13** Xundaq kılıp, silər [əwlədliringləroja] tapxuroğan ən'ənənglərni dəp Hudanıng əmrini yokka qıkıriwəttinglər, wə xuningoja ohxax kəp ixlarnı kılısilər. **14** Andin halayıkni yənə yəniət qakırıp, ularoja:

— Həmminglər manga կulak selinglar wə adəmni elip kelip, uning uqisioqa կolungni xuni qüxininglərki, **15** insanning sırtidin iqigə təgküzüp koysang, dəp etünüxti. **33** U u adəmni kiridiqan nərsilərning həqkandıqi uni napak halayıqtın ayrip bir qətkə tartıp, barmaklirini կilmaydu, bəlki eż iqidin qıkıdıcıqan nərsilər uning կulaklırioqa tikti, tükürüp, [barmikjını] bolsa, ular insanni napak կildi. **16** Anglojudək uning tilioqa təgküzdü. **34** Andin u asmanoja կulukı barlar buni anglisun! — dedi. **17** U կarap uğ tartıp horsinqandın keyin, u adəmgə: halayıqtın ayrılip өygə kirgəndə, muhlisliri «Əffata» (mənisi «eqil») dedi. **35** U adəmning uningdin bu təmsil həkkidə soridi. **18** Ularoja: կulaklıri dərhal eqili, tilimü eqili rawan gəp — Silərmu tehiqə qüxənməy yürüwatamsılər?! կilixka baxlıdi. **36** Əysa ularoja buni həqkimə Sırttin insanning iqigə kiridiqan hərkəndək eytmaslıknı tapılıdi. Lekin ularoja hərkənqə nərsinинг uni napak կilalmaydiqanlığını tonup tapilioqan bolsimu, bu həwərni yənilə xunqə yətmaywatmamsılər? **19** [Sırttin kirgən nərsə] kəng tarkitiwatti. **37** Halayık [bu ixka] mutlək insanning kəlbigə əməs, axkazinoqa kiridü, həyran kelixinip: — U həmmə ixlarnı kəltis andin u yərdin tərət bolup taxlinidü, — dedi կildikən! Hətta gaslarnı anglaydiqan, gaqılnı (u bu gəpni deyix bilən, həmmə yeməklilərni səzləydiqan կildikən, — deyixti). **halal kiliwətti.** **20** U yənə səz կilip mundak dedi: — Insanning iqidin qıkıdıcıqinila, insanni napak կildi. **21** Qünki xular — yaman niyətlər, zinahorluk, jinsi buzuqluklar, katılılik, oqrılık, aqkezliük, rəzzilliklər, aldamqılık, xəhwaniyilik, həsəthorluk, til-aħanət, təkəbburluk wə һamakətliklər insanning iqidin, yəni uning kəlbidin qıkıdu **23** — bu rəzil ixlarning həmmisi insanning iqidin qıkıp, eżini napak կildi. **24** U ornidin turup u yərdin ayrılip, Tur wə Zidon ətrapidiki rayonlaroja bardı wə bir өygə kirdi. Gərqə u buni həqkim bilmisun degən bolsimu, lekin yoxurup կalalmidi. **25** Dərwəkə, napak roh qaplaxkan kiçik bir kızının anisi uning tooprısidiki həwərni anglioqan һaman yetip kelip, uning ayiojoqa yikıldı **26** (ayal Yunanlık bolup, Suriya əlkisidiki Fənikiy millitidin idi). U uningdin kızının jinni həydiwetixni etündi. **27** Lekin Əysa uningoja: — Aldı bilən balilar կorsikini toyquzsun; qünki balilarning nenini kiçik itlaroja taxlap berix toora əməs, — dedi. **28** Lekin u buningoqa jawabən: — Durus, i Rəb, biraq hətta itlarmu üstəl astida turup balillardın qüxkən nan uwaklırını yəydişü, — dedi. **29** Əysa uningoja: — Seming muxu səzüng tüpəylidin yolungoja կayt, jin kizingdin qıkıp kətti, — dedi. **30** Ayal өygə կaytip kəlgəndə, mana kız kariwatta yatatti, jin uningdin qıkıp kətkəndi. **31** Əysa yənə Tur wə Zidon xəhərinin ətrapidiki rayonlardın qıkıp, «On xəhər» rayoni otturisidin etüp, yənə Galiliyə dengizioqa kəldi. **32** Halayık uning aldioqa tili eoşır, gas bir

8 Xu künlərdə, yənə zor bir top halayık yiqilojanidi. Ularning yegüdək həqnemisi bolmioqaqka, u muhlislirini yenioqa qakırıp: **2** — Bu halayıkka iqim aqriydu. Qünki ular mening yenimda turojılı üç kün boldı, ularda yegüdək həqnərsimu կalmdi. **3** Ularnı eylirigə aq կorsak կaytursam, yolda һalidin ketixi mumkin. Qünki bəziliri yiraktın kəlgənökən, — dedi. **4** Muhlisliri buningoqa jawabən: — Bundaq hilwət bir jayda bu kixilərni toydurqujudək nanni nədin tapkili bolsun? — deyixti. **5** — Kənqə neninglar bar? — dəp soridi u. Yəttə, — deyixti ular. **6** Buning bilən u һəlkəni yərdə olтурuxka buyrudi. Andin yəttə nanni կolioqa aldi wə [Hudaşa] təxəkkür-mədhiyə eytip oxup, kəpqılıkkə tutuxka muhlislirioqa bərdi. Ular halayıkka üləxtürüp bərdi. **7** [Muhlisler]da yənə birkənqə kiçik belikmü bar idi. U Hudaşa təxəkkür eytip ularni bərikətləp, muhlislirioqa üləxtürüp berixni eytti. **8** Halayık toyqoqə yedi; ular exip կalojan parqılnarı yəttə sewətkə teriwaldi. **9** Yegənlər tət mingqə kixi idi. U ularnı yoloja saldı, **10** andin muhlislirı bilən billə dərhal kemigə qüxüp, Dalmanuta tərəplirigə bardı. **11** Pərisiyər qıkıp, uni sinax məksitidə uningdin bizgə asmandın bir möjizilik alamət կorsətsəng, dəp tələp կilixip, uning bilən munaziriləxkili turdi. **12** U iqidə bir uluq-qıkıp tinip: — Bu dəwr nemixkə bir «möjizilik alamət»ni istəp yürüdü? Xuni silərgə bərhək eytip կoyayki, bu dəwrgə həqkandak möjizilik

alamat kərsitilməydu, — dedi. **13** Andin ulardin Məsihdursən, — dedi. **30** U ularoja əzi tooqrluluk ayrılip, yənə kemigə qıkıp, dengizning u qetigə həqkimgə tınmışlıkni jiddiy tapılıdi. **31** Xuning etüp kətti. **14** Muhlislar nan elip kelixni untuojan bilən u İnsan'oqlining nuroqun azab-okubat bolup, kemidə bir tal nandin baxka yəydiojini tartixi, aksakallar, bax kaḥinlər wə Təwrat yok idi. **15** U ularni agahlandurup: — Ehtiyat ustazliri təripidin qətkə kekilixi, əltürülüxi kilinglar, Parisiyərning eqitkusi wə Hərodning wə üq kündin keyin tirildürülüxi mukərrər eqitkusidin həzi bolunglar, — dedi. **16** Muhlislar ikənlilikini [muhlislirioja] əgitixkə baxladı. **32** Əzara mulahizilixip: — Uning bundaş deyixi U bu ixni oquq-axkara səzləp bərdi. Buning nan əkəlmigənlikimizdən bolsa kerək, — deyixti. bilən Petrus uni bir qətkə tartip, uni əyibləxkə **17** Əysə ularning nemə [deyixiwatqanlılığını] baxladı. **33** Lekin u burulup muhlislirioja karap, bilip: — Nemixkə nan yoqlukı tooqrisida Petrusuñ ayibləp: — Arkamoja et, Xəytan! Sening mulahizə kılısilər? Silar tehiqə pəm-parasət yaki oylioqanlıring Hudanıng ixliri əməs, insanning qüxənqigə igə bolmidinglərmə? Kələbliringlar ixliridur, — dedi. **34** Andin muhlisliri bilən tehimu bihudlixip ketiwatamdu? **18** Kezünglar halayıknımı qakırıp mundak dedi: — Kimdəkim turup kərməywatsımlı? Külikinglar turup manga əgixixni niyat kilsa, əzidin keqip, əzinin anglimaywatsımlı? Esinglarda yokmu? **19** krestini kətürüp manga əgəxsun! **35** Qünki Bəx ming kixigə bəx nanni oxtuojinimda, kimdəkim əz jenini kütkuzay desə, qoqum parqılaroja lik tolojan ənqə qıqık sewətni uningdin məhrum bolidu; lekin kimdəkim mən yiqiwaldinglar? — dedi. — On ikkini, — jawab üçün wə hux həwər üçün əz jenidin məhrum bərdi ular. **20** — Yəttə nanni tət ming kixigə bolsa, uni kütkuzidu. **36** Qünki bir adəm pütkül oxtuojinimda, parqılaroja lik tolojan ənqə dunyoşa igə bolup, jenidin məhrum kalsa, sewətni yiqiwaldinglar? — dedi u. — Yəttini, buning nemə paydisi bolsun?! **37** U nemisini — Jawab bərdi ular. **21** U ularoja: — Undakta, jenioja tegixsun?! **38** Qünki kimdəkim zinahor kandaksıga silər tehi qüxənməysilər? — dedi. wə gunahkar bu dəwr aldida məndin wə menin **22** Ular Bəyt-Saida yezisioja kəldi; halayık bir səzlirimdin nomus kilsa, İnsan'oqlimu atisining kor adəmni uning aldioja elip kelip, uningoja xan-xəripi iqidə mukəddəs pərixtılər bilən billə əkolungni təvküüp əyisəng, dəp etündi. **23** U kor kalginidə, uningdin nomus kılıdu.

adəmning kolidin tutup yezining sırtıqə yetiləp bardı; uning kəzlinrigə tükürüp, üstigə kollırını təvküüp: — Birər nərsə kərūwatamsən? — dəp soridi. **24** U bexini kətürüp: — Kixilərnı kərūwatımən; ular huddi mengip yürüwatkan dərəhlərdək kərünüwatıdu, — dedi. **25** Andin u kaytidin kollırını u adəmning kəzlinrigə təvküzdü. U kəzlinini eqiwidı, kəzlini əsligə kelip, həmmə nərsini enik kərdi. **26** Əysə uni eyigə kayturup: — Yeziqim kirmə, yaki yezidiki həqkimgə bu ixni ukturma, — dəp tapılıdi. **27** Əysə muhlisliri bilən qıkıp Kəysəriya-Filippi rayoniqa karaxlıq kənt-yezilaroja bardı. Yolda u muhlisliridin: — Kixilər meni kim dəydu? — dəp soridi. **28** Ular uningoja: — Bəzilər seni Qəmüldürgüqi Yahya, bəzilər İlyas [pəyəqəmbər] wə yənə bəzilər ilgiriki pəyəqəmbərlərdin biri dəp karaydikən, — dəp jawab berixti. **29** U ulardin: — Əmdi silərqu, silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. Petrus jawabən: — Sən

9 U ularoja yənə: — Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, bu yərda turoqanlarning arisidin elümming təmini tetixtin burun jəzmən Hudanıng padixahlığının küq-kudrət bilən kəlgənlikini kəridiojanlar bardur. **2** Wə altə kündin keyin, əysə Petrus, Yağup wə Yuḥannani ayriq elip, egiz bir taçka qikti. U yərdə uning siyakı ularning kəz aldidila eżgirip, **3** kiyimliri yər yüzidiki həqbir akartkuqimu akartalmıqdək dərijidə parkirap kardək ap'ak boldi. **4** Ularning kəz aldida Musa wə İlyas [pəyəqəmbərlər] tuyuksız kəründi; ular əysə bilən səzlixiwatkanıdı. **5** Petrus bu ixşa jawabən əysəoja: — Ustaz, bu yərdə bolqınımız intayın yahxi boldi! Birini sanga, birini Musaoja, yənə birini İlyaska atap bu yərgə üq kəpə yasaylı! — dedi **6** (qünki Petrus nemə deyixini bilməy kalojanıdı, qünki ular korkunqka qəmüp kətkənidi). **7** Tuyuksız bir

parqə bulut ularni қaplıwaldı wə buluttin: U: — Kiqikidin tartip xundak, **22** jin uni «Bu Mening səyümlük Oqlumdur; uningoja һalak қılıx üçün kəp ketim otka wə suşa қulaq selinglar!» degən awaz anglandı. **8** taxlidi. Əmdi bir amal қılalisang, bizgə iq ular lappidə ətrapiqa қarixiwidi, lekin yənə aqrıtıp xapaət қilojaysən! — dedi. **23** Əysa həqkimni kərmidi, ez yenida pəkət əysanila uningoja: — «Kılalisang!» dəysənoju! Ixənqətə kərdi. **9** ular təqdin qüxiwatqanda, əysa bolqan adəmgə həmmə ix mumkindur! — ularoja, İnsan'oqli əlündin tirildürümgüqə, dedi. **24** Balining atisi dərhal: — Mən ixinimən; kərgənlirini həqkimgə eytmaslıknı əmr kılıp ixənqsızlikimgə mədət қilojaysən! — dedi yioqlap tapılıdi. **10** ular uning bu səzini köngliga püküp, nida kılıp. **25** Əmdi əysa kəpqılıknıng yügürüxüp «elümdin tirilix» deyənning zadi nemə ikənlikli kəlgənlikini kerüp, həlikə napak rohka tənbilə həkkidə əzara mulahiziləxti. **11** ular uningdin berip: — Əy adəmni gas wə gaqa қiloquqi yəna: — Təwrat ustazlıri nemə üçün: «İlyas roh! Buyruk, kılımənki, uningdin qık, ikkinçi [pəyoqəmbər Məsih kelixtin] awwal kaytip kirgüqi bolma! — dedi. **26** Xu һaman jin kelixi kerək» deyixidu? — dəp soraxti. **12** U bir qırkıridi-də, balını dəhəxətlik tartixturup, ularoja jawabən: — İlyas [pəyoqəmbər] dərwəkə uningdin qıkıp kətti. Bala əlüktək yetip kəldi, [Məsihtin] awwal kelidu, andin həmmə ixni halayikning kepinqisi «U eldi!» deyixti. **27** Lekin orniqə kəltüridu; əmdi nemixkə mukəddəs əysa balını қolidin tutup yəlidi, bala ornidin yazmilarda İnsan'oqli kəp azab-okubət qekidu turdi. **28** Əysa əygə kirgəndin keyin, muhlisliri wə horlinidu, dəp pütülgən? **13** Lekin mən silərgə uning bilən yalozuz қaloqanda uningdin: — xuni eytayki, İlyas [pəyoqəmbər] dərhəkikət Biz nemə üçün jinni həydiwətəlmidük? — kəldi wə dəl mukəddəs yazmilarda u həkkidə dəp soraxti. **29** U ularoja: — Bu hil [jin] pütülgəndək, kixilər uningoja nemini halisa dua wə rozidin baxka yol bilən qikirilmas, — xundak kıldı. **14** ular muhlislarning yenioja dedi. **30** ular xu yərdin ayrılip, Galiliyədin kaytip baroqinida, zor bir top adəmlərning etüp ketiwatatti. Birak u buni həqkimning ularning ətrapiqa olixıwaloşanlıknı, birnəqqə bilişini halimaytti. **31** Qünki u muhlislirioja: Təwrat ustazlirining ular bilən munazirə — İnsan'oqli insanlarning қolioqa tapxurulup, қılıxiwatqanlıknı kərdi. **15** Uni kərgən pütün ular uni əltüridu. Əltürülüp üç kündin keyin u halayık intayın həyran boluxti wə yügürüp kelip tirilidu, — degən təlimni beriwatatti. **32** Lekin uning bilən salamlaxtı. **16** U ulardin: — ular [muhlisler] bu səzni qüxənmidi həmdə uningdin bilən nemə toopruluk munazirə қılıxiwatisilər, soraxkimu petinalmidi. **33** U KəpərNahum — dəp soridi. **17** Halayıktın bərəylən uningoja: xəhəririgə kəldi. Əygə kirgəndə u ulardin: — — Ustaz, mən oqlumnni sening aldingoja Yolda nemə tooprısida mulahiziləxtinqərlər? — elip kəldim, qünki uningoja gaqa қiloquqi bir dəp soridi. **34** Lekin ular xük turdi, qünki roh qaplıxiwaloşan. **18** Hər ketim roh uni ular yolda қaysımız əng uluq dəp bir-biri qirmiwsa, uni tartixturup yıkitidu, xuning bilən mulahiziləxkənidi. **35** U olturup, on bilən balining aqzı kəpüklixip, qixliri kirixip ikkəylənni yenioja qakirip, ularoja: — Kim ketidu; қakxal bolup қalidu. Muhlisliringdin birinqi boluxni istığın bolsa, xu həmməylənning jinni həydiwətkəysilər dəp tilidim, birak ular əng ahirkisi wə həmməylənning hizmətkarı қılalmidi, — dedi. **19** U jawabən: — Əy etikadsız bolsun, — dedi. **36** Andin u kiqik bir balını dəwr, silər bilən қaçanqıqə turay?! Mən silərgə otturida turqozdzi wə uni қuqikiqə elip turup, yənə қaçanqıqə səwr kılay? — Balını aldimoja ularoja mundak dedi: **37** — Kim mening elip kelinglər — dedi. **20** ular balını uning aldioja namimda muxundaq kiqik balını қobul kilsa, elip kəldi. Əysani kərrix bilənlə roh balining meni қobul қiloqan bolidu. Kim meni қobul pütün bədinini tartixturuwətti. Bala yikilip, kilsa, u meni əməs, bəlkı meni əwətküqini қobul aqzidin kəpük qikqən peti yərdə yumilap қiloqan bolidu. **38** Yuhanınna uningoja: — Ustaz, kətti. **21** U balining atisidin: — Bu ix bəxioja sening naming bilən jinlərni həydiwətqən kəlginigə қanqə uzun boldi? — dəp soridi. birsini kərdük. Lekin u biz bilən birgə sanga

əgəxkənlərdin bolmioqaqka, uni tostuk, — ayalini talaq kılıxi Təwrat қanunişa uyoqunmu? dedi. **39** Lekin Əysa: — Uni tosmanglar. Qünki — dəp soridi. **3** Lekin u jawabən: — Musa mening namim bilən bir möjizə yaratkan birsi [pəyəqəmbər] silərgə nemə dəp buyruqan? — arkıdinla mening üstümdin yaman gəp kılıxi dedi. **4** Ular: — Musa [pəyəqəmbər] kixining mumkin əməs. **40** Qünki bizgə қarxi turmiojanlar ayalini bir parçə talaq heti yezipla talaq kılıxişa bizni қollioqanlardur. **41** Qünki mən silərgə ruhsət kiloqan, — deyixti. **5** Əysa ularoja: — Tax xuni bərəkə eytip қoyayki, Məsihkə mənsup yürəkliklərdin u silərgə bu əmrni pütkən; **6** bołożanlıkinglar üçün, mening namimda silərgə lekin Huda aləm apiridə bołożinida [insanlarnı] hətta birər piyalə su bərgən kiximu ez in'amişa «Ər wə ayal kılıp yarattı». **7** «Xu səwəbtin ər erixməy қalmayıdu. **42** Lekin manga etikəd kixi ata-anisidin ayrılidu, ayali bilən birlixip **8** kiloqan bundaқ қiqliklərdin birini gunahka ikkilisi bir tən bolidu». Xundak ikən, ər-ayal putlaxturoqan hərkəndək adəmni, u boynioşa əmdi ikki tən əmas, bəlkı bir tən bolidu. **9** yoojan tügmən texi esilojan əldəna dengizoşa Xuning üçün, Huda қoxkənni insan ayrimisun, taxliwetilgini əwzəl bolatti. **43** Əgər əmdi қolung — dedi. **10** Ular əygə kaytip kelip kirgəndə, seni gunahka putlaxtursa, uni kesip taxliwət. muhlisliri uningdin bu həqtə soridi. **11** Ularoja: — Qünki ikki қolung bar əldəna dozahka, yəni əqrürilməs otka kirginingdin kərə, qolak əldəna — Ayalini talaq kılıp, baxka birini əmrigə alojan kixi ayalışa gunah kılıp zina kılıqan bolidu. **12** həyatlıkkə kirgining əwzəldür. (**Geenna g1067**) Erini қoyuwetip, baxka ərgə təgkən ayalmu zina **44** Qünki dozahta xularni [yəydiqən] kurt- əldəp, kixilər қiqlik balılırını uning aldişa elip kongozuzlar əlməydu, yalkunluk ot əqməydu. **45** Əgər əmdi putung seni [gunahka] putlaxtursa, uni kesip taxliwət. Qünki ikki putung bar əldəna dozahka, yəni əqrürilməs otka taxlanojiningdin kərə, tokur əldəna həyatlıkkə kirgining əwzəl. (**Geenna g1067**) **46** Qünki dozahta xularni [yəydiqən] kurt-kongozuzlar əlməydu, yalkunluk ot əqməydu. **47** Əgər kəzüng seni [gunahka] putlaxtursa, uni oyup taxliwət. İkki kəzüng bar əldəna otluk dozahka taxlanojiningdin kərə, singar kəzlük bolup Hudanıng padixahlıkişa kirgining əwzəl. (**Geenna g1067**) **48** Qünki dozahta xularni [yəydiqən] kurt-kongozuzlar əlməydu, yalkunluk ot əqməydu. **49** Həmmə adəm ot bilən tuzlinidu wə hərbir kurbanlıq tuz bilən tuzlinidu. **50** Tuz yahxi nərsidur. Həlbuki, əgər tuz ez tuzlukını yoqatsa, uningoşa kaytidin tuz təmini қandağmu kirgüzgili bolidu? Əzünglarda tuz teplisun wə bir-biringlar bilən inaklıkta qüfürük məksitidə uningdin: — Bir adəmning

səbiy balidak қobul kılınma, uningoşa hərgiz kırılməydu, — dedi. **16** Xuning bilən u balılları kuiqlişa elip, ularoja қollırını təgküzüp baht tilidi. **17** U yolqa qıkkanda, birsi uning aldişa yığırıp kelip, uning aliddə tizlinip uningdin: — I yahxi ustaz, mən қandaq kilsam mənggülükhəyatka miraslık kılımən? — dəp soridi. (**aiōnios g166**) **18** Lekin Əysa uningoşa: — Meni nemixkə yahxi dəysən? Pəkət biridin, yəni Hudadin baxka həqkim yahxi əməstur. **19** Sən Təwrattiki «Zina kılma, katillik kılma, oqrılık kılma, yalojan guwahlıkh bərmə, hiyanət kılma, ata-anangni hərmət kıl» degen pərhiz-pərzlərni bilisən, — dedi. **20** U adəm jawabən: — Ustaz, bularning həmmisigə қiqlikmdin tartip əməl kılıp keliwatımən, — dedi. **21** Əysanıng uningoşa karap muhəbbiti қozəldi wə uningoşa: — Səndə yənə bir ix kəm. Berip pütün mal-mülkingni setip, pulini yoksullarqa bərgin wə xundak kilsang, ərxtə həzinəng bolidu; andin kelip krestrni kətürüp manga əgəxkin! — dedi. **22**

Lekin muxu sözni anglap, uning qirayi tutulup, oqulliri Yakup bilən Yuḥanna uning aldioja kayojuşa qəmüp u yerdin kətti. Qünki uning kelip: — Ustaz, səndin nemə tilisək orundap mal-dunyasi nəhayiti kəp idi. **23** Andin Əysa bərsəng, dəp etünimiz, — deyixti. **36** U qərisigə səpselip kərap, muhlislirioqa: — Mal- ularoqa: — Silərgə nemə kılıp beriximni dunyasi kəplərning Hudanining padixahlıkoja halaysılər? — dedi. **37** — Sən xan-xəripingdə kirixi nemidegən təsliktə bolidu-hə! — dedi. bolojiningda, birimizni ong yeningda, birimizni **24** Muhlislar uning sözlirigə intayın həyran sol yeningda olturoquzoqaysən, — deyixti boluxti, lekin Əysa ularoqa yənə jawabən: ular. **38** Əysa ularoqa jawabən: — Nemə tələp — Balilirim, mal-mülükə tayanojanlar üçün kıləjanlıqlarını bilməywatisilər. Mən iqidiojan Hudanining padixahlıkoja kirix nemidegən təs- kədəhni iqələmsilər? Mən köbul kılıdiqan həl! **25** Tegining yingnining kezidin etüxi bay qəmündürüxnı silərmə köbul kılalamsılər? **39** adəmning Hudanining padixahlıkoja kirixidin — Kılalaymiz, — deyixti ular. Əysa ularoqa: — asandur! — dedi. **26** Ular buni anglap intayın Dərwəkə, mən iqidiojan kədəhəimni silərmə bək həyran boluxup, bir-birdin: Undakta, iqisilər wə mən köbul kılıdiqan qəmündürülük kim nijatka erixələydu? — dəp soraxti. **27** bilən qəmündürülisilər. **40** Bırak ong yaki Əysa ularoqa kərap: — Bu ix insan bilən sol yenimda olturuxka nesip bolux mening wujudka qikixi mumkin əməs, lekin Huda ilikimdə əməs; bəlkı kimlərgə təyyarlanojan üçün mumkin əməs bolmayıdu; qünki Hudaqə bolsa, xularoqa berilidu, — dedi. **41** Buningdin nisbətən həmmə ix mumkin bolidu, — dedi. həwər tapḳan [kalqan] on [muhlis] Yakup bilən **28** Buning bilən Petrus uningoja: — Mana, Yuḥannadin hapa boluxka baxlidi. **42** Lekin biz bolsak, həmmi taxlap sanga əgəxtük! Əysa ularni yenioja qakirip, mundaq dedi: — degili turdi. **29** Əysa uningoja jawabən Silərgə məlumki, yat əllər üstdidiki həkümran mundaq dedi: — Mən silərgə bərhək xuni dəp hesablanojanlar kol astidiki həlk, üstdidin eytip koyayki, mən üçün wə hux həwər üçün buyrukəwazlıq kılıp həkimiyət yürgüzidu, wə əyi, aka-ukiliri, aqa-singilliri, atisi, anisi, ayali, həkükdarları ularni hojayinlarqa idarə kıldı. **43** baliliri yaki yər-zeminiłridin waz kəqkənlərning Bırak silərning aranglarda bundak ix bolmaydu; həmmisi **30** bu zamanda bularning yüz bəlkı silərdin kim mərtiwlilik boluxni halisa, həssisigə, yəni əy, aka-uka, aqa-singil, ana, u silərning hizmitinglarda bolsun; **44** wə kim balilar wə yər-zeminiłlaroja (ziyarkəxliliklər aranglarda birinqi boluxni istisə, u həmmə koxulojan haldə) tuyəssər bolmay kalmayıdu adəmning kuli bolsun. **45** Qünki İnsan'ooqlimu wə kelidiqan zamandimu mənggülük həyatka dərwəkə xu yolda kəpqilik mening hizmitimdə erixməy kalmayıdu. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** bolsun deməy, bəlkı kəpqilikning hizmitidə Lekin xu qaojda nuroqun aldida turojanlar bolay wə jenimni pida kılıx bədiligə nuroqun arkıja etidu, nuroqun arkıda turojanlar aldioja adəmlərni hərlükə qılqıray dəp kəldi. **46** Ular etidu. **32** Ular Yerusaleməqə qikidiojan yolda idi, Yeriho xəhiringə kəldi. [Əysa] muhlisliri wə zor Əysa həmmining aldida ketiwatatti. [Muhlisli] bir top adəmlər bilən billə Yerihodin qıkqan bək həyran idi həmdə uningoja əgəxkənlərnu wakitta, Timayning Bartimay isimlik karioju körkənq iqidə ketiwatatti. Əysa on ikkəylənni oqlı yol boyida olturup, tiləmqilik kılıwatatti. yənə əz yenioja tartip, ularoja əz bexioja **47** U «Nasarətlik Əysa»ning u yərdə iğənləkini qüxicidioqanlarını ukturuxka baxlap: **33** — Mana anglap: — I Dawutning oqlı, manga rəhim biz həzir Yerusaleməqə qıkıp ketiwatımız. kıləqaysən! — dəp tow laxka baxlıdi. **48** Nuroqun İnsan'ooqlı bax kahinlər wə Təwrat ustazlırioja adəmlər uni «Ün qıkarma» dəp əyiblidı. Lekin tapxurulidu. Ular uni əlümgə məhkum kılıdu u: — I Dawutning oqlı, manga rəhim kiləqaysən, wə yat əlliklərgə tapxuridu. **34** Ular bolsa — dəp tehimü ünlük towlidi. **49** Əysa tohət: Uni uni məshirə kılıp, kamqılap, uning üstigə qakirinqalar, — dedi. Xuning bilən ular kariojuni tüküridu wə uni əltüridu. Lekin üç kündin qakirip uningoja: — Yürəklik bol! Ornungdin keyin u kayta tirlidu, — dedi. **35** Zəbədiyning tur, u seni qakiriwatidu! — deyixti. **50** U adəm

qapinini selip taxlap, ornidin dəs turup Əysanıng söz kılıp: — Buningdin keyin mənggү həqkim aldişa kəldi. **51** Əysa jawabən uningdin: — səndin mewə yemigəy! — dedi. Muhlislrimu Sən meni nema kıl dəysən? — dəp soridi. buni anglidi. (aioñ g165) **15** Ular Yerusalemoqa Kərioq: — I igəm, qayta kəridioqan bolsam'idi! kəldi; u ibadəthana høyilirioqa kirip, u — dedi. **52** Əysa uningoja: — Yolungoja kaytsang yerdə elim-setim kiliwatqanlarnı həydəxkə bolidu, etikading seni sakayıtti, — dewidi, u baxlıdi wə pul tegixküçilərnинг xırəlirini xuan kərələydiqan boldi wə yol boyi Əysaşa pahtək-kaptər satkuqılarning orunduklirini əgixip mangdi.

11 Ular Yerusalemoqa yekinlixip, Zəytun teoqining etikidiki Bəyt-Fagi wə Bəyt-Aniya yezilirioqa yekin kəlginiidə, u ikki muhlisiqə aldın mangdurup ularqa: — Silər udulunglardiki yeziqə beringlar. Yeziqə kiripla, adəm balisi minip bəkmiqoqan, baoqlaklıq bir təhəyni kərisilər. Uni yexip bu yərgə yetiləp kelinglar. **3** Əgər birsi silərdin: «Nemixka bundak kılısilər?» dəp sorap қalsa, «Rəbning buningoja hajiti qüxti wə u həlila uni bu yərgə əwətip beridu» — dənglər, — dəp tapılıdi. **4** Ular ketip aqa yol üstidiki əyning dərvazisi sirtida baoqlaklıq turoqan bir təhəyni kərdi. Ular tanını yəxti. **5** U yerdə turoqanlardın bəzilər: — Təhəyni yexip nemə kılısilər? — deyixti. **6** Muhlislar Əysanıng buyruqjinidək jawab bərdi, həlikı kixilər ularqa yol koydi. **7** Muhlislar təhəyni Əysanıng aldiqa yetiləp kelip, üstigə eż yepinqa-qapanlarını taxlidi; u üstigə mindi. **8** Əmdi nuroğun kixilər yepinqa-qapanlarını yoloja payandaz kılıp saldı; baxķılıri dərəhlərdin xah-xumbilarnı kesip yoloja yaydı. **9** Aldida mangojan wə kəynidin əgərkənlər: «Hosanna! Pərvərdigarning namida kəlgüqigə mubarək bolsun! **10** Atımız Dawutning kelidioqan padixahlıqıja mubarək bolsun! Ərxialada təxəkkür-hosannalar okulsun!» — dəp warkirixatti. **11** U Yerusalemoqa berip ibadəthana høyilirioqa kirdi; wə ətrapidiki həmmmini kəzdiñ kəqürgəndin keyin, wakit bir yərgə berip қaloqąqka, on ikkəylən bilən billa yənə Bəyt-Aniyaoja qıktı. **12** Ətisi, ular Bəyt-Aniyadin qıkkanda, uning korsiķi eqip kətkənidı. **13** Yıraktiki yopurmaklıq, bir tüp ənjür dərihini baykap, uningdin birər mewə tapalarmənmikin dəp yenioja bardı; lekin tūwigə kəlgəndə yopurmakṭın baxka həq nərsə tapalmidi. Qünki bu ənjür pixidioqan pəsil əməs idi. **14** U dərəhkə

səndin mewə yemigəy! — dedi. Muhlislrimu buni anglidi. (aioñ g165) **15** Ular Yerusalemoqa Kərioq: — I igəm, qayta kəridioqan bolsam'idi! kəldi; u ibadəthana høyilirioqa kirip, u — dedi. **52** Əysa uningoja: — Yolungoja kaytsang yerdə elim-setim kiliwatqanlarnı həydəxkə bolidu, etikading seni sakayıtti, — dewidi, u baxlıdi wə pul tegixküçilərn Ning xırəlirini xuan kərələydiqan boldi wə yol boyi Əysaşa pahtək-kaptər satkuqılarning orunduklirini ərüwətti; **16** wə həqkimning həqkandak mal-buyumlarnı ibadəthana høyiliridin kətürüp etüxigə yol koymidi. **17** U həlkə: — Muqəddəs yazmilarda: «Mening əyüm barlık əllər üçün dua-tilawəthana dəp atılıdu» dəp pütülgən əməsmu? Lekin silər uni bulangqılarning uwisiqə aylanduruwəttinglar! — dəp təlim baxlıdi. **18** Bax kahinlar wə Təwrat ustazları buni anglap, uni yokitixning qarisini izdəxkə baxlıdi; pütkül halayık uning təlimigə təəjjuplinip қaloqąqka, ular uningdin körkətti. **19** Kəqkuron, u [muhlisliri] [bilən] xəhərning sırtıqə qılıp kətti. **20** Ətisi səhərdə, ular ənjür dərihining yenidin etüp ketiwetip, dərəhning yiltizidin kurup kətkənlilikini baykaxtı. **21** [Dərəhni halitini] esigə kəltürgən Petrus: — Ustaz, kara, sən қarəqıqan ənjür dərihi kurup ketip! — dedi. **22** Əysa ularqa jawabən mundak dedi: — Hudanıng ixənqidə bolunglar. **23** Mən silərgə xuni bərhək eytip koyayki, kimdəkim bu taqka: Bu yerdin kətürülüp dengizə taxlan!» desə wə xundakla kəlbidə həq guman kılınay, bəlkı eytkinining əməlgə exixioja ixənq bar bolsa, u eytkən ix uning üçün əməlgə axidu. **24** Xu səwəbtin mən silərgə xuni eytimənki, dua bilən tiligən hərbir nərsə bolsa, xuningoja erixtim, dəp ixininglar. Xunda, tiligininglar əməlgə axidu. **25** Wə ornunglardın turup dua kılıqininglarda, birərsigə əquminglar bolsa, uni kəqürünglər. Xuning bilən ərxtiki Atanglarmu silərning gunahlıringlarnı kəqürüm kılıdu. **26** Lekin silə baxķılırni kəqürüm kilmisanglar, ərxtiki Atanglarmu silərning gunahlıringlarnı kəqürüm kilmaydu. **27** Ular Yerusalemoqa kaytidin kirdi. U ibadəthana høyilirida aylinip yürgəndə, bax kahinlar, Təwrat ustazları wə akşakallar uning yenioja kelip: **28** — Sən kiliwatqan bu ixlarnı kaysı həkükə tayinip kiliwatisən? Sanga bu ixlarnı kılıx həkükini kim bərgən? — dəp soridi. **29** Əysa ularqa

jawabən: — Mənmu silərdin bir soal soray. Silər Pərvərdigardindur, Kəzimiz aldida karamət bir uningoja jawab bərsənglər, mənmu bu ixlarnı ixtur» **12** Ular uning bu təmsilni əzlirigə karitip əksini həkükka tayinip kiliwatqanlıkimni eytip eytkanlığını qüxəndi; xunga ular uni tutux berimən: **30** — Yəhya yürgüzgən qəməldürűx yolini izdəxti; əhalbuki, halayıqtın qorkuxup, bolsa, ərxtinmu, yəki insanlardınmu? Manga uni taxlap ketip əldi. **13** Xuningdin keyin, ular jawab bərsənglərə! **31** Ular əzara mulahızə birnəqqə Pərisiy wə Hərodning tərəpdarlarını əkilişip: — Əgər «Ərxtin kəlgən» desək, u uni əz səzi bilən kiltakka qüxürűx məksitidə bizgə: «Undakta, silər nemə üçün Yəhyaoja uning aldioqa əwətti. **14** Ular kelip uningoja: ixənmidinglər?» dəydu. **32** Əgər: «İnsanlardın — Ustaz, silini səmimiyy adəm, adəmlərgə kəlgən» desək, ... bolmayıdu! — deyixti (qünki kət'iy yüz-hatırə kilmayıdu, həqkimə yan barlıq həlk Yəhyani pəyoqəmbər dəp əkiloqaqka, basmayıdu, bəlkı kixilərgə Hudanıng yolini ular həlkətin qorkattı). **33** Buning bilən, ular sadıklıq bilən əgitip keliwatidu, dəp bilimiz. Əysəoja: — Bilməymiz, — dəp jawab berixti. [Siliqə], [Rim imperatori] Kəysərgə baj-selik — Undakta, mənmu bu ixlarnı əksini həkükka tapxurux Təwrat əhanəsi uyoqunu-mə-yok? tayinip kiliwatqanlıkimni eytməymən, — dedi u **15** Zadi baj tapxuramduq-tapxurmamduq? — ularoja.

12 Andin, u ularoja təmsillər bilən səzlxəkə baxlıdı: — Bir kixi bir üzümzarlık bərpə kəlip, ətrapını qitlaptu; u bir xarab kəlqiki kezipətə wə bir kəzət munarını yasaptı. Andin u üzümzarlıkçı baqəwənlərgə ijarığa berip, ezi yaka yurtka ketiptu. **2** Üzüm pəslə kəlgəndə, baqəwənlərin üzümzarlıktıki mewilərdin [tegixlikini] əkelix üçün bir əkulini ularning yenioja əwətiptu. **3** Lekin ular uni tutuwəlip dumbalap, kuruq, kol kayturuptu. **4** Hojayin yənə bir əkulni ularning yenioja əwətiptu. Uni bolsa ular qalma-kesək kəlip, bax-kezini yerip, həkarətləp kayturuptu. **5** Hojayin yənə bırsini əwətiptu. Lekin uni ular əltürüptu. U yənə tola kullarnı əwətiptu, lekin ular bəzilirini dumbalap, bəzilirini əltürüptu. **6** Hojayinning yenida pəkət uning səyümlük bir oqlılıq əkiloqaqka, ular oqlumluqnu hərmət kılardı, dəp, u uni əng ahiri bolup baqəwənləarning yenioja əwətiptu. **7** Lekin xu baqəwənlər əzəra: «Bu bolsa mirashor; kelinglər, uni əltürüwətəyi, xuning bilən mirasi bizningki bolidu!» deyixiptu. **8** Xunga ular uni tutup əltürüp, üzümzarlığın şirtioja taxliwətiptu. **9** Əmdi üzümzarlığın hojayını əkəndək kılıdu? U ezi kelip baqəwənləri əltüridə wə üzümzarlıkçı baxkılaroja beridu. **10** Əmdi silər mukaddəs yazmilardin munu ayətni okup baqəmiyanmusılər? — «Tamqılar taxliwatən tax bolsa, Burjək texi bolup tikləndi. **11** Bu ix

jawabən: — Mənmu silərdin bir soal soray. Silər Pərvərdigardindur, Kəzimiz aldida karamət bir uningoja jawab bərsənglər, mənmu bu ixlarnı ixtur» **12** Ular uning bu təmsilni əzlirigə karitip əksini həkükka tayinip kiliwatqanlıkimni eytip eytkanlığını qüxəndi; xunga ular uni tutux berimən: **30** — Yəhya yürgüzgən qəməldürűx yolini izdəxti; əhalbuki, halayıqtın qorkuxup, bolsa, ərxtinmu, yəki insanlardınmu? Manga uni taxlap ketip əldi. **13** Xuningdin keyin, ular jawab bərsənglərə! **31** Ular əzara mulahızə birnəqqə Pərisiy wə Hərodning tərəpdarlarını əkilişip: — Əgər «Ərxtin kəlgən» desək, u uni əz səzi bilən kiltakka qüxürűx məksitidə bizgə: «Undakta, silər nemə üçün Yəhyaoja uning aldioqa əwətti. **14** Ular kelip uningoja: ixənmidinglər?» dəydu. **32** Əgər: «İnsanlardın — Ustaz, silini səmimiyy adəm, adəmlərgə kəlgən» desək, ... bolmayıdu! — deyixti (qünki kət'iy yüz-hatırə kilmayıdu, həqkimə yan barlıq həlk Yəhyani pəyoqəmbər dəp əkiloqaqka, basmayıdu, bəlkı kixilərgə Hudanıng yolini ular həlkətin qorkattı). **33** Buning bilən, ular sadıklıq bilən əgitip keliwatidu, dəp bilimiz. Əysəoja: — Bilməymiz, — dəp jawab berixti. [Siliqə], [Rim imperatori] Kəysərgə baj-selik — Undakta, mənmu bu ixlarnı əksini həkükka tapxurux Təwrat əhanəsi uyoqunu-mə-yok? tayinip kiliwatqanlıkimni eytməymən, — dedi u **15** Zadi baj tapxuramduq-tapxurmamduq? — əysəoja.

ularoja: — Nemixə meni siniməkqisilər? Manga bir «dinar» pulni əkelinglər, mən kerüp bakay, — dedi. **16** Ular pulni elip əldi, u uların: — Buning üstidiki sürət wə nam-isim kimming? — dəp soridi. — Kəysərning, — deyixti ular. **17** Əysə ularoja jawabən: — [Undak, bolsa], Kəysərning həkkini Kəysərgə, Hudanıng həkkini Hudaəoja tapxurunglar, — dedi. Xuning bilən ular uningoja intayın həyran kəlixti. **18** Andin «Əlgənlər tirilməydi» dəydiojan Sadukiyalar uning aldioqa kelip kıştap soal koysi: **19** — Ustaz, Musa [pəyoqəmbər] Təwratta bizgə: «Bir kixi əlip ketip, ayalı tul kelip, pərzənt kərmigənə bolsa, uning aka yəki inisi tul əkalən yənggisini əmrigə elip, kərindixi üçün nəsil əalduruxi lazımlı» dəp yəzəqən. **20** Burun yətta aka-uka bar idı. Qongi əylinip pərzənt əaldurmayla əldi. **21** İkkinqi kərindixi yənggisini əmrigə elip, umu pərzənt kərməy əldi. Üqinqisining əhəwalımı uningkigə oxhax boldi. **22** Xu tərkidə yəttisi oxhaxla uni elip pərzənt kərməy kətti. Ahirda, u ayalmu ələmdin etti. **23** Əmdi tirilix kündə ular tirilgəndə, bu ayal əkysisining ayalı bolidu? Qünki yəttisinin həmmisi uni hotunluğka alojan-də! — deyixti. **24** Əysə ularoja mundak jawab bərdi: — Silər nə mukaddəs yazmilarnı nə Hudanıng əkəndəkini bilmənliklər səwəbidin muxundak azojan əməsmusılər? **25** Qünki əlüməndin tirilgəndə insanlar əylənməydi, ərgə təqməydi, bəlkı ərxtiki pərixtiilərgə oxhax bolidu. **26** Əmdi

əlgənlörning tirilixi məsilisi həkkidə [Təwratta], sinagoglarda aldinkı orunlarda, ziyapətlərdə yəni Musaqa qüxürülgən kitabtiki «tikanlik» tərədə olturuxka amraq kelidi. 40 Ular tul wakasıda, Hudanıng uningoja kandaq etykinini, ayallarning barlıq eý-besatlirini yəwalidu wə yəni: «Mən İbrahimning Hudası, Ishakning kəz-kəz kılıp yaloqandın uzundin-uzun dualar Hudası wə Yakupning Hudasidurmən!» deginini kılıdu. Ularning tartidiojan jazası tehimu eojir okumidinglarmu? 27 U elüklərning Hudası bolidi! 41 U ibadəthanidiki sədikə sandukining əməs, bəlkı tiriklərning Hudasidur! Xunga silər ululida olturup, uningoja pullirini taxlawatkan ķattik ezip kətkənsilər! 28 Ular oja yekin kəlgən, halayikka karap turatti. Nuroqun baylar uningoja munaziriləxkənlərini anglıojan wə əysanıng heli kəp pul taxlaxtı. 42 Namrat bir tul ayalmu ularoja yahxi jawab bərgənlilikini kərgən bir kəlip, tiyinning təttin biri kimmitidiki ikki Təwrat ustazı uningdin: — Pütün əmrlərning ləptonni taxlıdi. 43 U muhlislerini yenioja iqidə əng muhimi kaysi? — dəp soridi. 29 Əysə qakirip, ularoja mundak dedi: — Mən silərgə mundak jawab bərdi: — Əng muhım əmr xuki, bərhək xuni eytip koyayki, bu namrat tul «Angliqin, əy Israil! Pərvərdigar Hudayimiz ayalning ianə sandukıja taxlıqını baxkılarning bolovan Rəb birdur. 30 Pərvərdigar Hudayingni həmmisining taxlıqanlıridin kəptur. 44 Qünki pütün kəlbing, pütün jening, pütün zehning baxkıları əzlirining exip taxkənlərinin sədikə wə pütün küqüng bilən səygin». Mana bu əng kıldı; lekin bu ayal namrat turupmu, əzinin mühüm əmr. 31 Uningoja ohxaydiojan ikkinqi bar-yokını — tirikqilik kılıdiojinining həmmisini əmr bolsa: — «Koxnangni əzüngni səygəndək sədikə kılıp taxlıdi.

sey». Həqkəndək əmr bulardın üstün turmaydu.

32 Təwrat ustazı uningoja: — Toqra eyttingiz, ustaz, həqiqət boyiqə sezlidinqiz; qünki U birdur, Uningdin baxkısı yoktur; 33 insanning Uni pütün kəlbi, pütün əkli, pütün jeni wə pütün küqi bilən səyüxi həm koxnisinimu ezzini səygəndək səyüxi barlıq kəydürmə kurbanlıklar həm baxka kurbanlıq-hədiyələrdinmu artıqtur. 34 Əysə uning aqılanılık bilən jawab bərginini kerüp: — Sən Hudanıng padixaqlikdidin yırak əməssən, — dedi. Xuningdin keyin, həqkim uningdin soal soraxka petinalmirdi. 35 İbadəthana höylilirida təlim bərgəndə, Əysə bularoja jawabən mundak soalni otturioja կoydi: Təwrat ustazlirining Məsihni «Dawutning oqlı» deginini kandaq qüxinisilər? 36 Qünki Dawut ezi Mukəddəs Rohəta mundak degənoju: — «Pərvərdigar menin Rəbbimə eytti: — «Mən sening düxmənlirinqni tahtipəring kiloquqə, Mening ong yenimda olturoqin!». 37 Dawut [Məsihni] xundak «Rəbbim» dəp atiojan tursa, əmdi [Məsih] kandaqmu [Dawutning] oqlı bolidi? U yərdiki top-top həlk uning səzini hursənlik bilən anglaytti. 38 U ularoja təlim bərginidə mundak dedi: — Təwrat ustazliridin hoxyar bolunglar. Ular uzun tonlarnı kiyiwaloqan haldə kerilip yürüxkə, bazarlarda kixilərninq ularoja bolovan [uzun] salamlırioja, 39

13 U ibadəthanidin qikiatkanda, muhlislerindən biri uningoja: — Ustaz, kara, bu nemidegən həywətlik taxlar wə imarətlər-hə! — dedi. 2 Əysə uningoja jawabən: — Sən bu həywətlik imarətlərni kərdüngmu? Bir tal taxmu tax üstidə kalmayıdu, həmmisi կaldurulmay gumran kılınidu, — dedi. 3 U Zəytun teoqıda, yəni ibadəthanining ululida olturojanda, Petrus, Yakup, Yuhanna wə Andriyaslar uningdin astiojına: 4 — Bizgə etykinqu, bu ixlər qaqqan yüz beridu? Bu barlıq wəkələrning yüz beridiojanlığını kərsitidiojan nemə alamət bolidi? — dəp soraxti. 5 Əysə ularoja jawabən səz baxlap mundak dedi: — Həzi bolunglarki, həqkim silərni azdurup katmisun. 6 Qünki nuroqun kixilər mening namimdə kelip: «Mana əzüm xudurmən!» dəp, kəp adəmlərni azduridu. 7 Silər urux həwərlili wə urux xəpilirini anglıqininglarda, bulardın alaķazadə bolup kətmənglər; qünki bu ixlarning yüz berixi mukərrər. Lekin bu zaman ahiri yetip kəlgənlikli əməs. 8 Qünki bir millət yənə bir millət bilən uruxkə qıçıdu, bir padixaqlik yənə bir padixaqlik bilən uruxkə qıçıdu. Jay-jaylarda yər təwrəxlər yüz beridu, aqarqılıqlar wə կalaymikənqılıqlar bolidi. Mana bu ixlarning yüz berixi «tuqutning

toloqikining baxlinixi» bolidu, halas. 9 Silər 24 Əmdi xu künlərdə, xu azab-okubət etüp bolsanglar, ezingləroja pəhəs bolunglar; qünki kətkən haman, kuyax kariyidu, ay yoruklukini kixilər silərni tutkun kılıp sot məhkəmilirigə bərməydi, 25 yultuzlar asmandin tekəlüləp tapxurup beridu, sinagoglarda kamqılınilıslər. qüxicidu, asmandiki küqlər lərzigə kelidu. Silər mening səwəbimdin əmirlər wə padixaşlar 26 Andin kixilər İnsan-oçlining uluoj küq-alidoja elip berilip, ular üçün bir guvahlıq կudrət wə xan-xərəp bilən bulutlar iqidə bolsun dəp sorakqa tartılısilər. 10 Lekin bulardin keliwatkanlıqını kəridu. 27 U əz pərixtilirini awwal hux həwər pütküll əllərgə jakarlinixi əwətidu, ular uning tallioqanlırını dunyaning kerək. 11 Əmdi ular silərni apirip [sorakqa] tət təripidin, zeminning qətliridin asmanning tapxuroğanda, nemə deyix həkkidə nə əndixə qətlirigiqə yiojip jəm kildidu. 28 — Ənjür nə mulahızə kilmanglar, bəlkı xu wakit-saitida dərihidin mundak təmsilni biliwelinglar: — silərgə kaysi gəp berilsə, xuni eytinglar; qünki Uning xahlıri kekirip yopurmak qıkarçanda, səzligüqi silər əməs, Muqəddəs Rohetur. 12 yazning yekinlap կalojanlıqını bilisilər. 29 Huddi Քerindax կerindixiqa, ata balisiqa hainlik xuningdək, [mən baya degənlirimning] yüz kılıp elümgə tutup beridu. Balıarmu ata-anisi beriwatkanlıqını kərgininqarda, uning yekinlap bilən zitlixip, ularni elümgə mahkum kılduridu. կalojanlıqını, hətta ixik aldida turuwatkanlıqını 13 Xundakla silər mening namim tüpəylidin biliwelinglar. 30 Mən silərgə bərhək xuni eytip həmmə adəmning nəpritiqə uqraysilər, lekin կoyayki, bu alamətlərning həmmisi əməlgə ahıroqa bardaxlıq bərgənlər kütkuzıldı. 14 axurulmay turup, bu dəwr etməydi. 31 Asman- «Wəyran kələquqi yirginqlik nomussızlıq»ning zemin yokıldı, biraq mening səzlirim hərgiz əzi turuxka tegixlik bolmiojan yerdə turoqinini yokalmayıdu. 32 Lekin xu künü yaki wakit-kərgininqarda, (kitabhan bu səzning mənisiini saiti toopruluq həwərni həqkim bilməydi — qüxəngəy) Yəhudiyyə əlkisidə turuwatkanlar hətta nə ərxtiki pərixtilərmə bilməydi, nə taoqlarqa կaqsun. 15 Əgəzidə turoqan kixi oouq bilməydi, uni pəkət Atila biledi. 33 Əyigə qüxməy yaki əyidiki birər nemini Հoxyar bolunglar, səgək bolup dua kilinglar, alojili iqigə kirməy [կaqsun]. 16 Etizlarda qünki u wakit-saətning կaqan kelidiqanlıqını turuwatkan kixi bolsa qapinimi alojili eyigə bilməsilər. 34 Bu huddi yaka yurtka qıkmakçı yanmisun. 17 U künlərdə hamilidar ayallar bolovan adəmning əhəwaliqa ohxaydu. Yoloja wə bala emitiwatkanlarning һaliqa way! qıkıdiojan qaojda, u կullirioja əz hoükünü 18 [Kaqidiojan] waktinglarning kixka toçra bekitip, hərbirigə əz wəzipisini tapxuridu wə kelip kəlməsliyi üçün dua kilinglar. 19 Qünki dərwaziwənniŋmu səgək boluxini tapilaydu. u qaojda Huda yaratkan dunyaning apirida 35 Xuningdək, silərmə səgək bolunglar; kiliqoşandan buyan muxu qaoqkiqə kərəlüp qünki əyning igisining [կaytip] kelidiqan baķmiojan həm kəlgüsidi muğan kərəlməydiqən waktining — kəqkurunmu, tün yerimimu, horaz zor azab-okubət bolidu. 20 Əgər Pərvərdigar qilliojan wakıtmu yaki səhər wakıtmu — uni u künlərni azaytmisa, həqkandak ət igisi biləlməsilər; 36 u tuyuksız kəlgəndə, silərning կutulalmaydu. Lekin U əz tallioqanlıri üçün uhlawatqininqalarning üstigə qüxmisin! 37 u künlərni azaytidu. 21 Əgər u qaojda birsi Silərgə eytkinimni mən həmməyləngə eytimən: silərgə: «Kərangler, bu yerdə Məsih bar!» yaki Səgək turunglar!

«Kərangler, u ənə u yerdəl» desə, ixənmənglər. 22 Qünki sahta məsihələr wə sahta pəyojəmbərlər məydanoja qıxicidu, möjizilik alamətlər wə karamətlərni kərsitidu; xuning bilən əgər mumkin bolidiojan bolsa, ular hətta [Huda] tallioqanlarnı həm azduridu. 23 Xuning üçün, silər հoxyar bolunglar. Mana, mən bu ixlarning həmmisini silərgə aldin'ala ukturup կoydum.

14 «Ətüp ketix» həyeti wə «petir nan həyeti» oqa ikki kün կalojanidi. Bax kahinlər wə Təwrat ustazlıri uni hıylə-nayrəng bilən tutup əltürüxning qarısını izdəyti. 2 Qünki ular: — Bu ix həyt-ayəm künləri kiliñmişun. Bolmisa, həlk arisida malimanqılıq qıqxı mumkin, — deyixətti. 3 Əmdi u Bəyt-Aniya yezisida, «Simon həmmisini silərgə aldin'ala ukturup կoydum.

mahaw»ning өйидә dastihanda olturoqanda, heytining tamikini təyyarlaxtı. 17 Kəq kirgəndə, ak қaxtexi xixidə naħayiti kimmətlilik sap u on ikkəylən bilən eygə kəldi. 18 Ular sumbul ətirni ketürüp kəlgən bir ayal uning dastihanda olturnup ojizalanıqanda Əysa: — Mən yenioqa kirdi. Ayal ak қaxtexi xexini qekip, silərgə bərəkək xuni eytip köyayki, aranglardiki ətirni Əysanıng bexiøa kuydi. 4 Lekin bəzilər birəylən, mən bilən billə ojizaliniwatçan birsi buningoqa hapa boluxup, bir-birigə: — Bu manga satkunluk kılıdu, — dedi. 19 Ular [bu ətir nemə dəp xundak israp kılınidu? 5 səzdiñ] կայօսօյa qəmüp, bir-birləp uningdin: Qünki bu ətirni üq yüz dinardin artuk puloqa — Mən əməstimən? — dəp soridi. Yənə birisi: satkılı bolatti, puli kəmbəoqəllərgə sədikə — Mən əməstimən? — dedi. 20 Lekin u kılinsa bolmamit! — deyixti. Ular ayalqa ularoqa: — [Xu kixi] on ikkəylənnning biri, xundak tapa-təna kılqılı turdi. 6 Lekin Əysa yəni kölidiki nanni mən bilən təng tawakka ularoqa: — Uning iňtiyariøa köyunglar, nema tegürgüqi bolidu. 21 Insan'ooqlı dərvəkə ezi dəp uning kənglini aqrıtilisilər? U mening toqrisida [mukəddəs yazmilarda] pütülgəndək üstümgə yahxi ix kıldı. 7 Qünki kəmbəoqəllər aləmdin ketidü; biraq Insan'ooqlining tutup daim aranglarda bolidu, halıqan wakitinglarda berilixigə wasitiqi bolajan adəmnинг haliqə ularoqa həyr-sahawət kərsitələysilər; lekin way! U adəm tuquulmioqan bolsa uningoja yahsi mening aranglarda boluxum silərgə daim nesip bolatti! — dedi. 22 Ular ojizaliniwatçanda, boluwərməydu! 8 Ayal qamining yetixiqa kıldı; u Əysa bir nanni kölioqa elip təxəkkür eytkəndin mening bədininming dəpnə kılınixiqa aldın'ala keyin, uni oxturnup, muhlisliriqa üləxtürüp təyyarlık kılıp, uningoja ətir-may kuyup köydi. bərdi wə: — Elinglar, bu mening tenim, — 9 Mən silərgə bərəkək xuni eytip köyayki, bu hux dedi. 23 Andin u kölioqa jamni elip [Hudaqə] həwər pütkül dunyaning kəyeridə jakarlansa, təxəkkür eytkəndin keyin, uni muhlisliriqa bu ayal əslinip, uning kilojan bu ixi təriplinidu, sundi. Ularning həmmisi uningdin iqixti. 24 U — dedi. 10 Xu waqitta, on ikkiyləndin biri ularoqa: — Bu mening kənim, nuroqun adəmlər bolajan Yəhūda Ixkəriyot uni ularoqa tutup berix üçün təkəlidiojan, yengi əhdini tüzidiojan məksətidə bax kahınlarning aldioja bardı. 11 kənimdir. 25 Mən silərgə bərəkək xuni eytip Ular buni anglap huxal bolup kətti wə uningoja köyayki, Hudanıng padixahlıkıda yengidin pul berixkə wədə kılıxtı. Yəhūda uni tutup xarabtin iqidiojan küngiqa, üzüm telining berixkə muwapik pursat izdəp yürətti. 12 Petir xərbitini hərgiz iqılmaymən, — dedi. 26 Ular nan həytining birinqi künü, yəni ətüp ketix bir mədhıyə kuyunu eytkəndin keyin talaçoja həytining kurbanlıq [közisi] soyulidiojan künü, qıkıp, Zəytun teojoja ƙarap ketixti. 27 Andin muhlislər uningdin: — Ətüp ketix həytining Əysa ularoqa: Silər həmmiməklər tandurulup [tamikini] yeyixing üqün bizning kəyərgə berip putlixisilər, qünki [mukəddəs yazmilarda]: «Mən təyyarliximizni halaysən? — dəp soridi. 13 padığını uruwetimən, Koylar patiparak bolup U muhlisliridin ikkiylənni aldın mangozuzup tarkitiwetilidu» dəp pütülgən. 28 Lekin mən ularoqa: — Xəhərgə kiringlar, u yerdə kozida tirilgəndin keyin Galiliyəgə silərdin burun su kətürüüwalojan bir ər kixi silərgə uqraydu. barımən, — dedi. 29 Lekin Petrus uningoja: Uning kəynidin menginglar. 14 U adəm nəgə — Həmməylən tandurulup putlaxsimu, mən kirsə xu oyning igisigə: «Ustaz: Muhlislirim hərgiz putlaxmaymən, dedi. 30 Əysa uningoja: bilən ətüp ketix həytining tamikini yəydiojan — Mən sanga bərəkək xuni eytip köyayki, mehmanhana kəyərdə? — dəp sorawatidu» — bügün, yəni bügün keqə horaz ikki ketim dəngələr. 15 U silərni baxlap üstüñki kəwəttiki qilliojuqə, sən məndin üq ketim tanisən, — rətləngən sərəmjənlaxturulojan qong bir eoqız dedi. 31 Lekin Petrus tehimu kət'iylilik bilən eyni kərsitidü. Mana xu yerdə bizgə təyyarlık uningoja: — Sən bilən billə əlidiojan ix kerək kılıp turunglar, — dedi. 16 Muhlislər yoloja qıkıp bolsimu, səndin hərgiz tanmaymən, — dedi. xəhərgə kiriq, yolukkan ixlarning həmmisi Қalojan həmmisimə xundak deyixti. 32 Andin u eytkəndək boldi. Xu yerdə ular ətüp ketix ular Getsimanə degən bir jayoja kəldi. U

muhlislarqa: — Mən dua-tilawət kılıp kalgiiqə, bolup təlim berəttim, lekin silər u qaođa meni muxu yərdə olturup turunglar, dedi. **33** U Petrus, tutmidinglar. Lekin bu ixlarning yüz berixi Yaķup wə Yuḥannani birgə elip mangdi wə mukəddəs yazmilarda aldin pütülgənlərning sür besip, roh-kəlbidə tolimu pərixtan boluxka əmalgə axuruluxi üçün boldi, — dedi. **50** Bu baxlıdi. **34** U ularoja: — Jenim əlidiojandək qaođa, həmmaylən uni taxlap keqip ketixti. **51** bəkmə azablanmakta. Silər bu yərdə kəlip, Pəkət uqisioqa kanap rəht yepinqaqlıwalıqan oyoqak turunglar, — dedi. **35** U səl nerirək bir yigit uning kəynidin əgixip mangdi. Yax berip, əzini yərgə etip düm yatti wə mumkin əskərlər uni tutuweliwidi, **52** lekin u kanap bolsa, u dəkikinə eż bexişa qüxməy etüp rəhttin boxinip, yalingaq peti ulardin keqip ketixi üçün dua kılıp: **36** — I Abba Ata, Sanga kətti. **53** Əmdi ular əysani bax kahinning aldioja həmmə ix mumkindur; bu kədəhnli məndin elip berixti. Bax kahinlar, barlıq aksakallar etküziwətkəysən! Lekin bu ix mən haliojandək bilən Təwrat ustazlırimu u yərgə uning yenioşa əməs, sən haliojandək bolsun, — dedi. **37** U yiqıldı. **54** Petrus uningoşa taki bax kahinning [üqaylənnəng] yenioşa kaytip kəlgini də, ularning sarayidiki höylining iqiqiqə yıraktın agixip kəldi; uhlap kəlojanlığını körüp, Petruska: — Əy u қarawullar bilən billə otning nurida otsinip Simon, uhlawatamsən?! Bir saətmu oyoqak olturdu. **55** Bax kahinlar wə pütün aliy kengəxmə turalmidingmu?! **38** Eziketuruluxtin saklinix əzaliri əysani əlümğə məhəkum kılıx üçün, üçün, oyoqak turup dua kilinglar. Roh pidakar guwahlıspat izdidi, əmma tapalmidi. **56** Qünki bolsimu, lekin kixining ətlili ajizdur, — dedi. nuroğun kixilər uni arz kılıp yalojan guwahlılik **39** Andin u yənə berip, ohxax səzlər bilən bərgən bolsimu, ularning guwahlıkları bir-kaytidin dua kıldı. **40** U ularning yenioşa kaytip birigə udul kəlməyitti. **57** Bəzi adəmlər ornidin kəlgini də, ularning yənə uhlap kəlojanlığını turup, uning üstidin ərz kılıp yalojan guwahlılik kərdi, qünki ularning kəzliyi uykuoşa ilinojanidi. berip: **58** — Biz uning: «İnsan koli bilən Ular uningoşa nemə deyixini bilməy kəldi. yasalojan bu ibadəthanini buzup taxlap, insan **41** U üqinqi kətim ularning yenioşa kaytip koli bilən yasalmıqan baxka bir ibadəthanini ularoja: — Silər tehiqə uhlawatamsılər, tehiqə üq kün iqidə yasap qıkımən» degənlikini dəm eliwatamsılər? Əmdi boldi bəs! Wakıt-saiti anglidük, — dedi. **59** Hətta ularning bu həktiki kəldi; mana, İnsan'ooqli gunahkarlarning kəlioşa guwahlıklırimu bir-birigə mas kəlmədi. **60** Andin tapxuruldi! **42** Kəpunglar, kətəyli; mana, manga bax kahin həmmaylənnəng aliddə ornidin turup, satğunluk kılıdiqan kixi yekin kəldi! — dedi. Əysadin: — Kəni, jawab bərməmsən? Bular **43** Wə xu dəkikidə, uning sezi tehi tükiməyla, sening üstündən zadi qandaq guwahlıklärni mana, on ikkəyləndin biri bolqan Yəhuda kəldi; beriwaitidu? — dəp soridi. **61** Lekin Əysa xük uning yenida bax kahinlar, Təwrat ustazlıri wə turup, həqkandak jawaab bərmədi. Bax kahin aksakallar təripidin əwətilgən kiliq-tokmaklarnı uni kistap yənə uningdin: — Sən Mubarək kətürən zor bir top adəm bar id. **44** Uningoşa Bolqoquning Ooqli Məsihəmusən? — dəp soridi. satğunluk kilojuqi ular bilən alliburun ixarətni **62** Xundak, mən əzüm, — dedi Əysa, — wə bekitip: «Mən kimni səysəm, u dəl xudur. Silər silər keyin İnsan'ooqlining Қudrat Igisinining ong uni tutup, yalap elip ketinglar» dəp kelixkənidi. yenida olturidiojanlığını wə asmandiki bulutlar **45** U kılıp udul [əysanıñ] aldioja berip: — Ustaz, bilən keli dijanlığını kərisilər. **63** Xuning bilən ustaz! — dəp uni səyüp kətti. **46** Ular uningoşa bax kahin tonlurını yırtıp taxlap: — Əmdi kəl selip, uni tutkun kıldı. **47** Wə uning yenida baxka hərkandak guwahlıqning nemə həjiti? turojanlardın birəylən kiliqini suçurup, bax **64** Əzungular bu kupurlukni anglıdinglar! Əmdi kahinning qakirioşa uruwidi, uning külükini buningə nema dəysilər? — dedi. Əlarning xiliq qüxürübətti. **48** Əysa jawabən ularoja: — həmmisi u əlüm jazasioşa buyrulsun, dəp Bir karakqını tutidiojandək kiliq-tokmaklarnı həküm qıkırıxtı. **65** Andin bəziləri uningoşa kətürəp meni tutkılı kəpsiləroq? **49** Mən hər tükürükə baxlıdi, yənə uning kəzlini tengip, künü ibadəthana höylilirida silər bilən billə muxtlap: «Kəni, [pəyəqəmbərqilik kılıp] bəxərət

bera!» deyixti. Karawullarmu uni xapılık bilən halayıknı: «Buning ornioja, Barabbasni köyup kaqtatlidi. **66** Petrus sarayning təwənki höylisida bər» dəp tələp kilişkə küxkürtti. **12** Pilatus turoqanda, bax kahinning dedəkliridin biri kelip, jawabən ulardın yənə: — Undaç bolsa, silər **67** issinip olturoqan Petrusni körüp, uningoja «Yəhudiylarning padixahı» dəp atiojan kixini tikilip ƙarap: — Sənmu Nasarətlik Əysa bilən ƙandak bir tərəp kıl dəwatisilər? — dedi. **13** — billə idingoju, — dedi. **68** Lekin u tenip: — Ular yənə awazını kətürüp: — Uni krestligin! — Sening nemə dəwatkanlığının bilmidim həm dəp warkırıxatti. **14** Pilatus ularoja: — Nemixkə? qüxənmidim, — dedi-də, taxkirişa, dərwazining U nemə rəzillik ətküzüptü? — dedi. Biraq ular aywinişa qıkıp turdi. Xu əsnada horaz bir qillidi. tehimu ojaljırlixip: — Uni krestligin! — dəp **69** Uni yənə kərgən həlikə dedək yənə u yərdə warkıraxtı. **15** Xunga Pilatus, halayıknı razi turoqanlaroja: — Bu ulardin biri, — degili turdi. kilmakqi bolup, Barabbasni ularoja qıkırıp bərdi. **70** [Petrus] yənə inkar қıldı. Bir'azdin keyin, Əysani bolsa ƙamqılatkandin keyin, krestləx u yərdə turoqanlar Petruskə yənə: — Bərhək, üqün [ləxkərlirigə] tapxurdi. **16** Andin ləxkərlər sən ularning birisən. Qünki sənmu Galiliyəlik Əysani walıy ordisidiki səynəqə elip kirip, ikənsənəqə?! — deyixti. **71** Lekin u ƙattik pütün ləxkərlər topini bu yərgə jəm boluxka karoqaxlar bilən kəsəm kılıp: — Silər dəwatkan qakirdi. **17** Ular uning uqisiqa səsün rənglik həlikə adəmni tonumaymən! — dedi. **72** Dəl ton kiydürüxti, andin ular tikənlik xahqılardın xu qaçıda horaz ikkinqi ketim qillidi. Petrus toquojan bir tajni bexioja kiygüzdi. **18** Andin Əysanıñ ezişa: «Horaz ikki ketim qilliçoqqa, uni mubərəkləp: «Yaxıqayla, i Yəhudiylarning sən məndin üq ketim tanışən» degən səzini padixahı!» deyixti. **19** Andin bexioja қomux bilən hədəp urup, uningoja ƙarap tükrüxti wə uning aldida tiz püküp, səjdə ƙilixti. **20** Ular uni xundak mazaq ƙilojandin keyin, uningdin səsün tonni salduruwetip, uqisiqa eż kiyimlirini kiydürüdi; andin ular uni krestləx üqün elip qıkixti. **21** Kurini xəhəridin bolоjan, Simon isimlik bir kixi yezidin kelip, u yərdin etüp ketiwatatti (bu kixi İskəndər bilən Rufusning atısı idi). [Ləxkərlər] uni tutup kelip, [Əysanıñ] krestini uningoja məjburiy kətürgüzdi. **22** Ular Əysani Golgota (tərjimi, «bax səngək») degən yərgə elip kəldi; **23** andin ular uningoja iqix üqün murməkki arilaxturulmuş aqqık xarab bərdi; lekin u uni қobul ƙilmidi. **24** Ular uni krestligəndin keyin, kiyimlirini eżara bəlüxüwelik üqün, hərkəyəsining ülüxini bekitixkə hərbir kiyimning üstigə qək taxlidi. **25** Uni krestligən wakit künning üqinqi saiti idi. **26** Uni əyibligən xikayətnamidə «Yəhudiylarning padixahı» dəp pütülgənidir. **27** Ular uning bilən təng ikki karəkqinimu krestlidi, biri ong təripidə, yənə biri sol təripidə idi. **28** Xundak ƙilip, mukəddəs yazmilardıki: «U jinayətqılerning qatarida sanalı» degən səz əməlgə axuruldi. **29** U yərdin ətkənlər baxlırını qaykixip, uni həkarətləp: — Uhuy, sən ibadəthanini buzup taxlap, üq kün iqidə

15 Ətisi tang etixi bilənla, bax kahinlar akşakallar, Təwrat ustazlıri wə pütkül alıy kengəxmidikilər bilən məslihətlixip, Əysani baçlap apirip, [walıy] Pilatuska tapxurup bərdi. **2** Pilatus uningdin: — Sən Yəhudiylarning padixahımı? — dəp soridi. U jawabən: — Eytkinindək, — dedi. **3** Bax kahinlar uning üstidin ƙayta-ƙaytidin ərz-xikayətlərni ƙılıxtı. **4** Pilatus uningdin yənə: — Jawab bərməmsən? Қara, ular üstündin xunqiwala xikayət kiliyatidu!? — dəp soridi. **5** Biraq Əysa yənilə həq jawab bərmidi; Pilatus buningə intayın həyran ƙalıdı. **6** Hər ketimlik [ətüp ketix] heytida, halayık ƙaysıbir məhbusni tələp kilsə, walıy uni köyup berətti. **7** Əyni wakıttı, zindanda Barabbas isimlik bir məhbus bar idi. U əzi bilən billə topilang kətürgən həmdə topilangda ƙatılık ƙilojan nəqqəylən bilən təng solanəqanı. **8** Halayık quşan-sürən selip walıyın burun həmixə ularoja ƙilojinidək yənə xundak ƙılıxını tiləxti. **9** Pilatus ularoja: — Silər Yəhudiylarning padixahını köyup beriximni halamsılər? — dedi **10** (qünki u bax kahinlarning həsəthorlukı tüpəylidin uni tutup bərgənlilikini bilətti). **11** Lekin bax kahinlar

keytidin yasap qikidioqan adəm, **30** əmdi **46** Yüsüp esil kanap rəht setiwelip, jəsətni eziungni kütkuzup kresttin qüxüp bakkına! [kresttin] qüxürüp kanap rəhətə kepənlidi wə — deyixti. **31** Bax kahinlar bilən Təwrat uni kiyada oyulqan bir kəbrigə köydi; andin ustazlirimu əzara xundak məshirə kılıp: — U kəbrining aqzıqə bir taxni domilitip köydi. baxkilarnı kütkuzuptıkən, ezzini kütkuzalmaydu. **47** Wə Magdallik Məryəm bilən Yosəning anisi **32** Israilning padixaḥı bolqan Məsih əmdi kresttin qüxüp baksunqu, xuni kərsəkla uningoja etikad kılımiz! — deyixti. Uning bilən təng krestləngənlərə uni xundaq həkəratlıxtı. **33** Əmdi [künning] altinqı saiti kəlgəndə, pütkül zeminni ərangoquluk əplidi wə tokkuzinqı saitiqə dawam kıldı. **34** Tokkuzinqı saätta əysa yükiri awaz bilən: «Eloj, Eloj, lama xawaqtanı?», mənisi: — «Hudayim, Hudayim, meni nemixka taxliwətting?» dəp kəttik nida kıldı. **35** U yərdə turuwatkanlarning bəzili buni anglap: — Mana, u İlyas pəyoğəmbərgə nida kiliwatidu, — deyixti. **36** Ulardin birəylən yığırtıp berip, bir parqə bulutni aqqıq, xarabka qılın, komuxning uqıqə selip uningoja iqtüzüp: — Tohtap turunglar! Ərəb bəkaylı, ilyas [pəyoğəmbər] uni qüxiygili kelərmikin? — dedi. **37** Əysa kəttik warkıriddə, rohını köyuwətti. **38** Wə [xu əsnada] ibadəthanining iqtırı pərdisi yukiridin təwəngə ikti parqıqə bəltüp yirtildi. **39** Əmdi uning udulida turojan yüzbexi uning əkəndə nida kılıp rohını köyuwətkənlikini körüp: — Bu adəm həkikətən Hudanı oqlı ikən! — dedi. **40** U yərdə yənə bu ixlarqa yıraktın ərəb turuwatkan birnəqqə ayallarmu bar idı. Ularning arısında Magdallik Məryəm, kiqik Yakup bilən Yosəning anisi Məryəm wə Salomilar bar idı. **41** Ular əslidə əysa Galiliyə əlkisidə turojan wakitta uningoja əgixip, uning hizmitidə bolqanlar idı; bulardın baxka uning bilən Yerusaleməqə birgə kəlgən yənə nuroğun ayallarmu [uning əhəwalıqə] ərəb turattı. **42** Kəqkərun kirip ələqəndə («təyyar lax künü», yəni xabat küninining aldinkı künü bolqaqka), **43** aliy kengəxmining tolimu metiwar əzasi, Arimatyalıq Yüsüp bar idı. Umu Hudanıgə padixaḥlıqını kütatkan bolup, jür'ət kılıp [waliy] Pilatusning aldioja kirip, uningdin əysanıgə jəsitini berixnə tələp kıldı. **44** Pilatus əysanıgə allıqاقan əlgənlikiga həyran boldı; u yüzbexini qakırıp, uningdin əysanıgə elginiga heli wəkət boldımu, dəp soridi. **45** Yüz bexidin əhəwalı ukkəndin keyin, Yüsüpək jəsətni bərdi.

16 Xabat künü ətüxi bilənla, Magdallik Məryəm, Yakupning anisi Məryəm wə Salomilar berip əysanıgə jəsitigə sürüx üçün huxpuraklıq buyumlarnı setiwaldi. **2** Həptining birinqi künü ular bək baldur, tang səhərdə ornidin turup, kün qikixi bilən kəbrigə bardi. **3** Ular əzara: «Bizgə kəbrining aqzidiki taxni kim domilitixip berər?» deyixti. **4** Lekin ular baxlırını ketürüp kəriwidı, taxning bir yanğına domilitiwtiginini kərdi — əslidə u tax nahayıti yoqan idı. **5** Ular kəbrigə kərgəndə, ong tərəptə olturoqan, ak ton kiygən, yax bir adəmni kərdi, wə kəttik dəkkə-dükkigə qüxti. **6** Lekin u ularoja: — Dəkkə-dükkigə qüxmənglər. Silər krestləngüqi Nasarətlik əysani izdəwatisilər. U tirdi, u bu yərdə əməs. Mana ular uni köyoqan jay! **7** Lekin beringlar, uning muhlisliroja wə Petruska: «U Galiliyəgə silərdin awwal baridikən; u silərgə eytkinidək, silər uni xu yərdə kəridikənsilər» dənglər, — dedi. **8** Ular kəbridin qikipla bədər qaqtı. Uları titrək besip hoxını yokşitay degenidi; bək korkup kətkəqkə, həqkimə heqnemini eytmidi. **9** (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Əysa həptining birinqi künü tang səhərdə tirilgəndin keyin, awwal Magdallik Məryəmgə kəründi. U əslidə uningdin yəttə jinni həydiwətkənidi. **10** Məryəm qikip, matəm tutup yiojlixip turojan, burun uning bilən billə bolqanlarqa həwər bərdi. **11** Uning tirik ikənlikini wə Məryəmgə kərüngənlikini anglioqanda, ular ixənmidi. **12** Bu ixlardın keyin, u ularning iqidiki yezişa ketiwatkan ikkiyləngə baxka siyakta kəründi. **13** Buları kələqənlarning yenioja kaytip, ularoja həwər kələqən bolsimu, lekin ular bularoqimu ixənmidi. **14** Andin on birəylən dastihanda olturnup ojızalınıwatkənda, u ularoja kəründi wə ularning etikadsızlıq wə tax yürəkləki üçün uları tənbiləh berip əyiblidı; qünki ular əzininigə tirilginini kərgənlərgə ixənmigənidi.

15 U ularoja mundaқ dedi: — Pütkül jahanoja berip, yaritilqoqılarning hərbirigə hux həwərni jakarlanglar. **16** Etikad kılıp, qəmüldürüxni kobul kilojanlar kutkuzulidu. Etikad kilmiojanlar bolsa gunaḥka bekitilidu. **17** Etikad kilojanlarning izlirioja muxundak möjizilik alamətlər əgixip həmrəh bolidu: — ular Mening namim bilən jinlarnı həydiwetidu; ular yengi tillarda səzləydu, **18** ular yılamlarıñı kollırıda tutidu, hərkəndək zəhərlilik nərsini iqsimu, ularoja zərər yətküzməydu; kollırını bimarlar oja təgküzüp koysa, kesəlliri sakiyip ketidu. **19** Xunga Rəb ularoja bu səzlərni kılıp bolğandan keyin, asmanoja kətürüldi, Hudanıng ong yenida olturdi. **20** Muhlislar qıkıp, hər yərgə berip hux həwərni jakarlap yürdi. Rəb ular bilən təng ixləp, səz-kalamioja həmrəh bolup əgəxkən möjizilik alamətlər bilən uningoja ispat bərdi.

Luķa

1 Gērķ nuroqun adəmlər arimizda mutlək ixənqlik dəp karalojan ixlarnı toplap yezixka kirixkən bolsimu, **2** (huddi söz-kalamoja baxtin-ahir eż kezi bilən guwahqı boləjanlar, xundakla uni saklap yətküzgüqilərning bizgə amanət kıləjan bayanlıridək), **3** mənmu barlıq ixlarnı baxtin təpsiliy təkxürüp enikliqəndin keyin, i hərmətlik Teofilus janablırı, silihə bu ixlarnı tərtipi boyiqə yezixni layıkaptım. **4** Buningdin məksət, sili qobul kıləjan talimlərning mutlək həkikət ikənlikiga jəzm kılıxları üqündür. **5** qokum əməlgə axurulidiojan bu səzleriməgə Yəhudiya əlkisigə padixah boləjan Herod saltənat kıləjan künləridə, «Abiya» kahinlik nəwitidin bir kahin bar bolup, ismi Zəkəriya idı. Uning ayalimu Hərunnig əwlədidin bolup, ismi Elizabit idi. **6** Ular ikkisi Hudanıng alidida həkkiyani kixilər bolup, Pərvərdigarning pütün boyiqə əyibsiz mangatti. **7** gəp kılalmıdı; uning ularoja kol ixarətlərinin əmma Elizabit tuoqmas boləraqka, ular pərzənt kılıxidin, xundakla zuwan sürəlməgənlərindən kərməğənidi. Uning üstügə ular ikkisi heliha yaxınip kıləjanidi. **8** U eż türkümidiki kahinlar arisida [ibadəthanida] nəwətqılık wəzipisini Huda aldida ada kılıwatkanda, **9** [xu qaqdiki] kahinlik aditı boyiqə, ular Pərvərdigarning «mukəddəs jay»iə kirip huxbuy selixka muyəssər boluxka qək taxliqanda xundak boldiki, qək uningoja qıktı. **10** Əmdi u huxbuy seliwatkan waktida, jamaət taxkırıda turup dua kılıxiyatatti. **11** Tuyuksız Pərvərdigarning bir pərixtisi uningoja huxbuygahning ong təripidə kəründi. **12** Uni kərgən Zəkəriya hodukup korkunqka qəmüp kətti. **13** Birək pərixtə uningoja: — Əy Zəkəriya, korkmiojin! Qünki tiliking ijabət kılındı, ayaling Elizabit sanga bir oqul tuoqup beridu, sən uning ismini Yəhya koyojin. **14** U sanga xad-huramlıq elip kelidu, uning dunyaoja kelixi bilən nuroqun kixilər xadlinidu. **15** Qünki u Pərvərdigarning nəziridə uluq bolidu. U həqkəndək hərak-xarab iqməsliki kerək; hətta anisining korsikidiki waktidin tartipmu Muqəddəs Rohka tolduruləjan bolidu. **16** U Israillardin nuroqunlını Pərvərdigar Hudasinig yenioja kəyturidu. **17** U [Rəbning] alidida Iliyas pəyəqəmbərgə has boləjan roh wə kütq-kudrətə bolup, atilarning kəlbərini balilaroja mayıl kılıp, itaətsizlərni həkkəniylərning akilanılıkığa kırğızüp, Rəb üqün təyyarlanəjan bir həlkəni hazırlı kılıx üqün uning aldida mangidu, — dedi. **18** Zəkəriya bolsa pərixtidin: Mənmu kərip kıləjan, ayalımmu heli yaxinip kıləjan tursa, bu ixni kəndək jəzm kılalaymən? — dəp soridi. **19** Pərixtə jawabən: — Mən Hudanıng həzurında turoquçı Jəbrailmən. Sanga söz kılıxka, bu hux həwərnı sanga yətküzüxkə mən əwətildim. **20** Wakit-saiti kəlgəndə qokum əməlgə axurulidiojan bu səzleriməgə ixənmigənliking tüpəylidin, bu ixlər əməlgə axuruləjan künigiqə mana sən tiling tutulup, zuwanoqa keləlməysən, — dedi. **21** Əmdi jamaət Zəkəriyani kütüp turattı; ular u mukəddəs ismi Elizabit idi. **22** U qıkkında ularoja jayda nemə üqün bunqıwala həyran kıləjili turdi. **23** Xundak əmr-bəlgilimiləri boyiqə əyibsiz mangatti. **24** Dərəvəkə, əlkisigə kərənlikini qüxinip yətti. **25** Əmdi Pərvərdigarnı qüfürüp, meni halayıq arisida normuska kelixtin halas kılıp, manga bu künlərdə xunqılık xapaət boldiki, uning [ibadəthanidik] hizmət mudditi toxuxi bilənla, u eyigə kəytti. **26** [Elizabit əhamilidər bolup] əlkisidən kündin keyin uning ayali Elizabit hamilidər boldi; u bəx ayoqıqə tala-tüzgə qıkmayı: **27** «Əmdi Pərvərdigarn mening halimoja nəzirini qüfürüp, meni halayıq arisida normuska kelixtin halas kılıp, manga bu künlərdə xunqılık xapaət kərsətti» — dedi. **28** [Elizabit əhamilidər bolup] altə ay boləanda, pərixtə Jəbrail Huda təripidin Galiliyə əlkisidiki Nasarət degən bir xəhərgə, pak bir kızning kəxiəja əwətildi. Kız bolsa Dawut [padixahning] jəmətidin boləjan Yüsüp isimlik bir kixığa deyixip koyuləjanidi; kızning ismi bolsa Məryəm idi. **29** Jəbrail uning aldioja kirip uningoja: — Salam sanga, əy xəpkətkə moyəssər boləjan kız! Pərvərdigar sanga yاردur! — dedi. **30** U pərixtini kərgəndə, uning səzidin bək hodukup kətti, kənglidə bundak salam səzi zadi nemini kərsətidiojandu, dəp oylap kəldi. **31** Pərixtə uningoja: — Əy Məryəm, korkmiojin. Sən Huda alidida xəpkət tapkənsən. **32** Mana, sən əhamilidər bolup bir oqul tuoqisən, sən uning ismini əysə dəp koyisən. **33** U uluq bolidu, Həmmidin Aliy Bolqoqining oqlı dəp atılıdu;

wə Pərvərdigar Huda uningoja atisi Dawutning Pekirlarni egiz kətürdi. **53** U aqlarnı nazi-təhtini ata կılıdu. **33** U Yakupning jəməti nemətlər bilən toyundurdu, Ləkin baylarnı kuruk kol kəyturdu. **55** U ata-bowilirimizoja eytkinidək, Yəni İbrahim həm uning nəsligə mənggü wədə կılıjinidək, U Өz rəhİM-xəpkitini esidə tutup, Kuli Israiloja yardımğa kəldi». (**aiōn g165**) **56**

dəp soridi. **35** Pərixtə uningoja jawabən: — Məryəm Elizabitning yenida üq ayqə turup, eż Muğəddəs Roh sening wujudungoja qüxitu əyigə kəytti. **57** Elizabitning tuoqutining ay-küni wə Həmmidin Aliy Bolqoqining küq-küdrəti toxup, bir oqul tuxıldı. **58** Əmdi uning kolumn-sanga sayə bolup yekinlixidu. Xunga, səndin қoxniliri wə uruk-tuoqanlırları Pərvərdigarning tuoqulidiojan mukəddəs [pərzənt] Hudanıng uningoja kərsətkən mehîr-xəpkitini xunqə Oqli dəp atılıdu. **36** Wə mana, tuoqjining ulqaytqanlığını anglap, uning bilən təng Elizabitmu yaxınıp қalojan bolsimu, oqul ola xadlandı. **59** Wə xundak boldiki, bowak tuoqulup hamilidər boldı; tuoqmas deyilgütinqinqıñ qorsaq səkkiz kün bolqanda, halayıq balining hətnisini kətürqinigə hazırlıq altə ay bolup կəldi. **37** կələjili kəldi. Ular uningoja Zəkəriya dəp Qünki Huda bilən həqkəndək ix mumkin atisining ismini koymaqçı boluxtı. **60** Ləkin anisi bolmay կəlməydu, — dedi. **38** Məryəm: — jawabən: — Yak! Ismi Yəhya atalsun — dedi. **61** Mana Pərvərdigarning dedikimən; manga Ular uningoja: — Bırak uruk-jəmətingiz iqidə səzüng boyiqə bolsun, — dedi. Xuning bilən bundak isimdikilər yokku! — deyixti. **62** Xuning pərixtə uning yenidin kətti. **39** Məryəm xu bilən ular balining atisidin pərzəntingizgə künlərdə ornidin kopup aldırıp Yəhudiyyə taqlıq nema isim կoyuxni halaysız, dəp ixarət bilən rayonidiki bir xəhərgə bardi. **40** U Zəkəriyanıng soraxtı. **63** U bir parqə [mom] tahtaynı əkilixnı əyigə kirip, Elizabitka salam bərdi. **41** Wə tələp kilipli: «Uning ismi Yəhyadur» dəp yazdı. xundak boldiki, Elizabit Məryəmning salimini Həmməylən intayın həyran kəlixti. **64** Xuan angliyandıla, qorsikidiki bowak oynaklap kətti. uning aqzı eqildi, uning tili yexilip, zuwanoja Elizabit bolsa Muğəddəs Rohka toldurulup, kəldi wə xuning bilən Hudaqa təxəkkür-yukarı awaz bilən təntənə կiliq mundak dedi: — mədhiyə eytti. **65** Ularning epqürisidikilərnin Kız-ayallar iqidə bəhtliklərsən, qorsikindiki həmmisini korkunq bastı; Yəhudiyyə taqlıq mewimi bohtliklər! **43** Manga xundak [xərap] rayonlırida bu ixlarning həmmisi əl aqzida nədin kəldikin, Rəbbimning anisi bolqoqi pur kətti. **66** Bu ixlardin həwər tapkuqılarning meni yoklap kəldi! **44** Qünki mana, saliming həmmisi ularni kəngligə püküp: «Bu bala kulinikmoqa kirkəndila, qorsikimdiki bowak zadi կəndək adəm bolar?» deyixti. Qünki səyünüp oynaklap kətti. **45** Ixəngən kız Pərvərdigarning կoli dərwəkə uningoja yar nəkədər bəhtliklər; qünki uningoja Pərvərdigar idi. **67** Xu qaojda balining atisi Zəkəriya təripidin eytiloqan səz jəzmən əməlgə axuruludu! Mukəddəs Rohka toldurulup, wəhiy-bexarətni **46** Məryəmmu hux bolup mundak dedi: — «Jenim yətkütüp, mundak dedi: — **68** «Israilning Hudasi Rəbnii uluoqlaydu, **47** rohım Kutkuzoquqim Pərvərdigarə təxəkkür-mədhiyə okulsun! Hudadin xadlandı, **48** Qünki U dedikining miskin Qünki U Өz həlkini yoklap, ulardin həwər haliqə nəzər saldı; Qünki mana, xundin baxlap elip, bədəl tələp ularni hər կəldi. **70** U barlıq dəwrlər meni bəhtlik dəp ataydu; **49** կədimdin beri mukəddəs pəyqəmbərlirininq Qünki Қadir Bolqoqi mən üqün uluq ixlarnı aqzı arkılıq wədə կələjiniidək, Կuli bolqan əməlgə axurdu; Mukəddəstur Uning nami. **50** Dawutning jəməti iqidin biz üqün bir nijat münğüzini əstürüp turoquzdi; Bu zat bizni կərəkdiqoşanlarning üstididur, **51** U biliki bilən düixmənlirimizdən wə bizni eq կərəkdiqoşanlarning küq-küdrətini namayan կəldi, U təkəbburlarnı կəlidin kutkuzoquqı nijsattur. (**aiōn g165**) **72** U kənglidiki niyat-hiyalları iqidila tarmar կəldi. xu yol bilən ata-bowilirimizoja iltipat əyləp, **52** U küqlük həkümardarlarnı təhtidin qüfürdi, Mukəddəs əhdisini əməlgə axurux üçün, Yəni

atımız İbrahimoja bolqan kəsimini esidə tutup, bir hux həwərni silərgə elan қilimən. **11** Qünki Bizni düxmənlirininq kolidin azad kılıp, Barlık bugün Dawutning xəhirdə silər üçün bir künlirimizdə həqkimdən korkmay, Əz aldida Kütkuzoquqi tuoquldı. U — Rəb Məsihdur! **12** ihlasmənlik wə həkəcanlılıq bilən, Hizmət- [Uni] tepixinglar [üqün] xu alamət boliduki, ibaditidə bolidiojan kıldı. **76** Əmdi sən, i balam, bowakni zakilanqan haldə bir okurda yatkan Həmmidin Aliy Bolqoquning pəyoqəmbiri dəp petidə tapisilər, — dedi. **13** Birdinla, pərixtining atılışə; Qünki sən Rəbning yollarını təyyar lax etrapida zor bir top samawi əxundikilər üçün Uning aldida mangisən. **77** Wəzipəng uning pəyda bolup, Hudani mədhiyiləp: **14** «Ərxıəlada həlkigə gunahlırininq kəqürüm kılınıxi arkılık Hudaşa xan-xərəplər bolqay! Yər yüzidə bolsa bolidiojan nijatning həwirini bildürüxtür; **78** u səyünidiojan bəndilirigə aram-hatırjəmlik Qünki Hudayimizning iqı-baqqrıdin uroqup bolsun!» deyixti. **15** Pərixtilər ulardın ayrırap qıkkən xəpkətlər wajidin, Karangoquluk wə asmanoja qıkıp ketiwidi, padıqlar bir-biriga: əlüm kələnggisi iqidə olturoqanları yorutux — Bəyt-Ləhəmgə yol elip, Pərwərdigar bizgə üçün, Putlirimizni amanlık yolioqa baxlax üçün, ukturoqan, əməlgə axuroqan bu ixni kərüp ərxtin tang xəpikı üstimizgə qüxüp yokladı. **80** keləlyi, — deyixti. **16** Xuning bilən ular aldirap Bala bolsa əsüb, rohta küqləndürüldi. U Israil xəhərgə berip, Məryəm bilən Yüsüpnı wə jamaitining aldida namayan kılınoqqa qəllərdə okurda yatkan bowakni izdəp taptı. **17** Padıqlar [bowakni] kərgəndin keyin, əzlirigə uning həkəkdə eytılqan sezlərni kəng tarķitiwətti. **18** Buni angloqanlarning həmmisi padıqların degenlirigə intayın həyran kəlixti. **19** Məryəm bolsa bu ixlarning həmmisini kəngligə püküp, qongkur oylinip yürətti. **20** Padıqlar kərgən wə angloqanlirininq həmmisi üçün Hudani uluqlap, mədhiyə okuxkan peti kəytixti; barlık ixlar dəl ularoja həwərləndürülgəndək bolup qıkkənidir. **21** Bowakni hətnə kılıx wakti, yəni səkkizinqi künü toxkanda, uningoja Əysə dəp isim koyuldu. Pərixtə bu isimni u tehi anisining baliyatçusuda apiridə bolmayla koyojanidi. **22** Əmdi Musa [pəyoqəmbərgə] qüxürülgən kanun boyiqə Yüsüp bilən Məryəmning paklinix wakti toxkanda ular balını Pərwərdigar oja atap tapxurux üçün Yerusalem oja elip bardi **23** (Pərwərdigarning Təwrat kanunida: «Barlık tunji oqul Pərwərdigar oja mukəddəs mənsup atılıxi kerək» dəp yeziloqinidək) **24** wə xundakla Pərwərdigarning Təwrat kanunida deyilgini boyiqə, bir jüp pahtək yaki ikki kəptər baqkisini kurbanlıqka sunux kerək idi. **25** Wə mana xu qaqlarda, Yerusalemda Simeon isimlik bir kixi turatti. U həm həkəcanlı wə ihlasmən adəm bolup, «Israil oja Təsəlli Bərgüqı»ni intizarlıq bilən kütkənidir. Muğəddəs Roh uning wujudioja yar idi. **26** U Muğəddəs Rohin kəlgən wəhiyidin əzininə Pərwərdigarning Məsihini kərmigüqə əlüm kərməydiqənlilikini

2 Əmdi xu künlərdə, [Rim imperatori] Kəysər

Awoqustustin barlık həlkətin baj elix üçün ularning royhəti tizimlansın dəp pərman qüxti. **2** Tunji kətimlik bu nopus tizimlax Kiriniyus Suriyə əlkisini idarə kılıp turoqan waktida elip beriloqanidi. **3** Xuning bilən həmmə adəm nopuska tizimlinix üçün əz yurtlirioja kəytix kerək boldi. **4** Yüsüpmu Dawut [padixahning] jəmətidin bolqoqka, xundakla uning biwasitə əwladi bolqoqka, Galiliyə əlkisidiki Nasarət xəhəridin ayrılip, Yəhədiyə əlkisidiki, Dawutning yurti Bəyt-Ləhəm degən xəhərgə kətti. **5** Nopuska tizimlinix üçün layik, bolqusu ayalı Məryəmmü billa bardi. Məryəm həmilidər bolup, korsikı helila yooqınap ələqənəndi. **6** Wə xundak boldiki, ular Bəyt-Ləhəmdə turoqan waktida Məryəmning tuqutining ay-küni toxup əldi. **7** Bırak sarayda ularoja orun bolmioqqa, Məryəm xu yərdə tunji oqlını tuqkanda uni zakilap, eoqildiki okuroja yatkuzdi. **8** Xu yərning ətrapidiki bəzi padıqlar dalada turatti; ular keqiqə tünəp, padisoja ərəyattı. **9** Wə mana, Pərwərdigarning bir pərixtisi ularning aldida turatti; Pərwərdigarning parlak xəripi ularning ətrapini yorutuwətti. ular intayın bək körküp kətti. **10** Bırak pərixtə ularoja: — Körkmanglar! Qünki mana, pütün həlkə huxallıq bolidiojan

bilgənidi. **27** U Muqəddəs Rohning baxlıxi bilən tapalmay, ular kəynigə yenip Yerusaleməməja ibadəthanining [höylilirioja] kirdi; ata-anisi berip yənə izdidi. **46** Wə xundak boldiki, Təwratta bekitilgən adətni bejirix üçün bowak üçinqi künü ular uni ibadəthana höylisida Əysani kətürüp kirgəndə, **28** Simeon bowaknı Təwrat ustazlirining arısında olturup, ularning ķuqıqıja elip, Hudaşa təxəkkür-mədhiyə okup təlimlirini anglawatkan həm ulardin soal mundak dedi: — **29** «Əmdi, i Igəm, hazır səzüng sorawatkanning üstidə taptı. **47** Uning səzlirini boyiqə ķulungning bu aləmdin hatırjəmlik angliojanlarning həmmisi uning qüxənqisigə bilən ketixigə yol қoyoqaysən; **30** Qünki əz wə bərgən jawablirioja intayın həyran ķelixti. kəzüm Sening nijatingni kerdi, **31** Uni barlık **48** Ata-anisi uni kərüp naħayiti həyranuňas həlkələr aldida hazırlıqənsən; **32** U əllərgə wəhij boluxti, uning anisi uningoja: — Way balam! bolidiojan nur, Wə həlkinq Israelning xan- Nemixka bizgə xundak muamilə kılding? Atang xəripidur!» **33** Balining ata-anisi bala həkkında ikkimiz parakanda bolup seni izdəp kəlduk! — eytiloqanlırrioja intayın həyran ķelixti. **34** Simeon dedi. **49** U ularoja: — Nemixka meni izdidinglar? ularoja bəht tiləp, apisi Məryəmgə mundak dedi: Əjəba, mening Atamning ixlirida boluxum — Mana! Bu bala Israildiki nuroqun kixılerning kerəklikimni bilməmtinglar? — dedi. **50** Lekin yikiliyi wə nuroqun kixılerning kətürültüxi ular uning ularoja eytkinini qüxənmidi. **51** üçün təyinləndi, xundakla kixılər ərəxi qıçıq Andin u ular bilən Nasarətkə çaytti wə ularning həkarətləydiqən, [Hudanıng] bexarətlik alamiti gepigə izqıl boysunattı. Lekin anisi bu ixlarning bolidu. **35** Xuning bilən nuroqun kixılerning həmmisini kəngligə püküp қoysdi. **52** Xundak kənglidiki əqrəzləri axkarilinidu — wə bir kılıp, Əysə akılanılık-danalıkta wə կամəttə kiliqmu sening kənglüngə sanjılıdu! **36** Xu yetilip, Huda wə kixılər aldida baroqanseri yərdə Axır ķebilisidin bolqan Fanuilning səyülməktə idi.

kizi Anna isimlik heli yaxaŋan bir ayal pəyəqəmbərmə bar idi. U kiz waqtida ərgə təğkəndin keyin uning bilən yəttə yil billə yaxap, **37** andin səksən tet yil tul turoqan idi. U ibadəthana höyliliridin qıçmay, keqə-kündüz roza tutuxlar wə dualar bilən Hudaşa ibadət kılatti. **38** U dəl xu pəyttə yetip kelip Pərvərdigarоja təxəkkür eytti, həmdə Yerusalemda nijat-hərlükni kütatkan barlık halayıqka bala toqrisida söz kıldı. **39** [Yüsüп] bilən [Məryəm] Təwratta bekitilgən barlık ixlarnı ada kıləjəndin keyin, Galiliyəgə, ez xəhiri Nasarətkə çaytti. **40** Bala bolsa əsüb, dana-akılanılık bilən tolup, rohla küqləndürüldi, Hudanıng mehîr-xəpkitimu uning üstidə idi. **41** Uning ata-anisi hər yili «etüp ketix heyti»da Yerusaleməməja baratti. **42** Əysə on ikki yaxka kirgən yili, ular uni elip, həytnıng aditi boyiqə yənə qıçıq bardı. **43** Heyt künnlirini etküzgəndin keyin, ular əyigə ķarap ketiwaṭkanda, bala Əysə Yerusalemda қaldı. Ata-anisining bu ixtin həwiri yok idi, **44** bəlkı uni səpərdax-həmrəhələri bilən billə keliwatidu, dəp oylap, bir kün yol yürüdi. Andin ular uni uruk-tuoqşanları wə dostburadərləri arisidin izdəxkə baxlıdi; **45** izdəp

3 Rim imperatori Tiberius Kəysərning səltənitining on bəixinqi yili, Pontius Pilatus Yəhudiyə əlkisining waliysi, Herod han Galiliyə əlkisining həkimi, Herod hanning inisi Filip han Ituriyə wə Trahonitis əlkisining həkimi, Lisanyas han Abiliniy əlkisining həkimi bolqanda, **2** Hannas həm Қayafa bax kahinlik kiliwatkanda, Hudanıng səz-kalami qəldə yaxawatkan Zəkəriyanıñ oqlı Yəhya oja kəldi. **3** U İordan dəryası wadisidiki barlık rayonlarını kezip, kixılərgə gunahlaroja kəqürüm elip kelidiqən, towa kılıxni bildüridiqən [suojə] «qəmüldürüx»ni jakarlaxni baxlıdi. **4** Huddi Təwrattiki Yəxaya pəyəqəmbərnin səzləri hatiriləngən kisimda pütulgəndək: «Bayawanda towlioquqi bir kixining: Rəbning yolunu təyyarlangalar, Uning yollırını tüz kılınqlar! — degən awazi anglandı. **5** Barlık jiloqlar toldurulidu, Barlık taq-dənglər pəslitilidu; Əgri-tokay jaylar tüzlinidu, Ongöçül-dongoçul yərlər təkxi yollar kılınidu. **6** Xundak kılıp, barlık at igiliri Hudanıng nijatını kərələydiqən bolidu! — dəp towlaydu». **7** Yəhya əmdi aldioja qəmüldürüxni қobul kılıxka qıçkan

top-top halayıkka: — Эй зәһәрлік yilan baliliri! Roħ kaptər siyakida qüxüp uning üstigə kondı. Kim silərni [Hudaning] qüxüx aldida turoqan Xuning bilən asmandın: «San Mening seyümlük əqəzipidin keletalıqlar dəp agahlandırdı?! 8 Əmdi Oqlum, Mən səndin toluk hursənmənl!» degeñ towioja layik mewilərni kəltürüngrələr! Wə eż bir awaz anglandı. 23 Əysə eż [hizmitini] iqinqlarda: «Bizning atımız bolsa İbrahimdurl!» baxlıqjanda, ottuza ja kirip қalojanidi. U dəp hiyal əylimənglər; qunki mən xuni (həkning nəziridə) Yüsüpning oqlı idi; Yüsüp silərgə eytip koyayki, Huda İbrahimə moxu Heliyning oqlı, 24 Heliy Mattatning oqlı, taxlardın tip pərzəntlərni yaritip berələydi. 9 Mattat Lawiyning oqlı, Lawiy Məlkıyning oqlı, Palta allıqاقan dərəhlərning yiltiziqa təngləp Məlkıy Yannayning oqlı, Yannay Yüsüpning koyuldu; yahxi mewa bərməydiojan hərkəndək oqlı, 25 Yüsüp Mattatiyaning oqlı, Mattatiya dərəhlər kesip otka taxlinidu!» — dedi. 10 [Uning Amosning oqlı, Amos Nahumning oqlı, Nahum ətrapıq] toplaxkan kixilər əmdi uningdin: — Heslining oqlı, Hesli Naggayning oqlı, 26 Undakta, biz kəndək қılıxımız kerək? — dəp Naggay Maħatning oqlı, Maħat Mattatiyaning soridi. 11 U jawabən: — İki kur qapını bar kixi oqlı, Mattatiya Seməyning oqlı, Seməy birini yok kixigə bərsun, yəydiojini bar kiximu Yüsüpning oqlı, Yüsüp Yudanıng oqlı, 27 xundak əlksun, — dedi. 12 Bəzi bajgırlarmu Yuda Yoananning oqlı, Yoanan Resaning qəmündürüxnı köbul kılqılı uning aldioja kelip: oqlı, Resa Zərubbabəlning oqlı, Zərubbabəl — Ustaz, biz kəndək қılımımız? — dəp soridi. 13 U Salatiyəlning oqlı, Salatiyəl Neriyning oqlı, 28 ularoja: — Bəlgiləngəndin artuk baj almanglar, Neriy Məlkıyning oqlı, Məlkıy Addining oqlı, — dedi. 14 Andin bəzi ləxkərlərmi uningdin: — Addi Kəsamning oqlı, Kəsam Elmadamning Bizqu, kəndək қılıxımız kerək? — dəp soraxti. oqlı, Elmadam Erning oqlı, 29 Er Yosəning U ularoja: — Baxkilarning pulini zorawanlıq oqlı, Yosə Əliezərning oqlı, Əliezər Yorimning bilən eliwal manglar, həqkimə yalqandın oqlı, Yorim Mattatning oqlı, Mattat Lawiyning xikayət kıl manglar wə ix həkkinqilaroja razi oqlı, 30 Lawiy Simeonning oqlı, Simeon bolunglar, — dedi. 15 Əmdi həlkə təkəzzalıqta Yəhūdanıng oqlı, Yəhūda Yüsüpning oqlı, bolup həmməylən kənglidə Yəhya tooruluk Yüsüp Yonanning oqlı, Yonan Əliağımning «Məsih muxu kiximidi?» dəp oylaxtı. 16 Yəhya oqlı, 31 Əliağım Meleahning oqlı, Meleah, həmməyləngə jawabən: — Mən silərni dərwəkə Mənnanıng oqlı, Mənna Mattatanıng oqlı, suşa qəmündürimən. Lekin məndin kudratlık Mattata Natanning oqlı, Natan Dawutning bołożan birsi kelidu; mən həttə kəxlirining oqlı, 32 Dawut Yəssənning oqlı, Yəssə Obədnıng boqkuqını yexikimə layik əməsmən! U silərni oqlı, Obəd Boazning oqlı, Boaz Salmonning Mukəddəs Roħka həm otka qəmündüridu. 17 oqlı, Salmon Naħxonning oqlı, Naħxon Uning soruquqi küriki қolidə turidu; u eż Amminadabning oqlı, 33 Amminadab Aramning hamini topa-samandin taltəküs tazilaydu, oqlı, Aram Hezronning oqlı, Hezron Pərəzning sap buoqdayni ambaroja yiojidu, əmma topa- oqlı, Pərəz Yəhūdanıng oqlı, 34 Yəhūda samanni eqməs otta kəydüretidu, — dedi. Yakupning oqlı, Yakup Ishäknıng oqlı, Ishäk 18 Əmdi xundak kəp baxka nəsihətlər bilən İbrahimning oqlı, İbrahim Tərahıning oqlı, Yəhya hux həwərnı həlkə yatküzdı. 19 [Keyin], Tərah Naħorning oqlı, 35 Naħor Serugning һäkim Herod [egoy] akisining ayali Herodiyanı oqlı, Serug Raquning oqlı, Raqū Pələgning [tartıwaloqanlıq] tüpəylidin wə xuningdək oqlı, Pələg Ebərning oqlı, Ebər Xelahıning uning barlıq baxka rəzil kilmixliri üçün Yəhya oqlı, 36 Xelah Kainanning oqlı, Kainan təripidin əyibləngən, 20 Herod bu barlıq Arpahxadning oqlı, Arpahxad Xəmning oqlı, rəzillikining üstigə yənə xuni қıldiki, Yəhyani Xəm Nuħning oqlı, Nuħ Ləməhning oqlı, zindan oja taxlidi. 21 Xundak boldiki, həmmə 37 Ləməh Mətuxəlahıning oqlı, Mətuxəlah həlk Yəhyadin qəmündürüxnı köbul kılqanda, Hanohnıng oqlı, Hanoh Yaradning oqlı, Yarad Əysamu qəmündürüxnı köbul қıldı. U dua Maħalalılnıng oqlı, Maħalalil Қenanning oqlı, kiliwatkanda, asmanlar yerilip, 22 Mukəddəs 38 Қenan Enoxning oqlı, Enox Setning oqlı, Set

Adəm'atining oɔlı, Adəm'ata bolsa, Hudanıng oɔlı idi.

4 Andin Əysa Muğəddəs Rohka tolup, Iordan dəryasidin qayıtip kelip, Roh təripidin qelbayawanoqa elip berildi. **2** U u yardım kırık kün İblis təripidin sinaldı. U bu künnlərdə həqnərsə yemidi. Künnlər ayaqlaxkanda, uning körsikи taza aqşanıdi. **3** Əmdi İblis uningoqa: — Sən əgər Hudanıng Oɔlı bolsang, muxu taxqa: «Nanoqa aylan!» dəp buyruqın — dedi. **4** Əysa uningoqa jawabən: — [Təwratta]: «Insan pəkət nan bilənlə əməs, bəlki Hudanıng hərbir sezi bilənmə yaxaydu» dəp yeziloğan, — dedi. **5** İblis yənə uni egiz bir taqqa baxlap qıkıp, bir dəkikə iqidə dunyadiki barlıq delətlərni uningoqa kərsətti. **6** İblis uningoqa: — Mən bu həkimiyətning həmmisini wə uningoqa təwə barlıq xanu-xəwkətlərni sanga təkdirim kılımən; qunki bular manga tapxuruloğan, mən uni kimgə berixni halisam, xuningəqə berimən. **7** Əgər bax koyup manga səjdə kilsang, bularning həmmisi seningki bolidu, — dedi. **8** Əysa uningoqa jawab berip: — [Təwratta]: «Pərvərdigar Hudayingçılə ibadət kıl, pəkət Uningla kullukında bol!» dəp yeziloğan, — dedi. **9** Andin İblis uni Yerusaleməqə elip bardı wə uni ibadəthanining əng egiz jayığa turquzup: — Hudanıng Oɔlı bolsang, əzüngni pəskə taxlap bakğın! **10** Qunki [Təwratta]: «[Huda] Əz pərixtılırigə seni қoqdax həkkidə əmr kılıdu»; **11** wə, «Putungning taxqa urulup kətməslikü üqün, ular seni қollırıda kətürüp yürüdü» dəp yeziloğan, — dedi. **12** Əysa uningoqa: — [Təwratta]: «Pərvərdigar Hudayingni sinioquqı bolma!» dəpmu yeziloğan, — dedi. **13** İblis barlıq sinaxlarnı ixlitip qıkqandın keyin, uni waktingə taxlap ketip kıldı. **14** Əysa Rohning küq-kudriti iqidə Galiliyə əlkisigə qayıtip kəldi. Xuning bilən uning həwər-xəhərti ətraptiki hərbir yurtlar oqa tarkalı. **15** U ularning sinagoglrida təlim bergili turdi wə ularning uluqlaxlıri oqa sazawər boldı. **16** U ezi bekip qong kiliqən yurti Nasarətkə kelip, xabat küni adəttikidək sinagogka kirdi wə xundakla [mukəddəs yazmilarnı] okuxka ərə turdi **17** wə Təwrattiki «Yəxaya» degən kisim uningoqa tapxuruldu.

U oram yazmini eqip, munu sezlər yeziloğan yərni tepip okudi: **18** — «Pərvərdigarning Rohı menin wujudumda, Qunki U meni yokşullar oja hux həwərlər yətküzükə məsih kıldı. Tutkunlar oja azadlıknı, Wə korlar oja kərük xipasını jakarlaxka, Ezilgənlərni halas kılıxka, Pərvərdigarning xapaət kərsitidiojan yilini jakarlaxka meni əwətti». **19** U yazmini türetip, sinagog hizmətqisigə qayturup berip, olturdi. Sinagogta olturoğanlarning həmmisining kezliyi uningoqa tikilip turatti. **20** U kəpqılıkkə: — Mana bu ayət bugün kulisinqılar oja anglanıojında əməlgə axurulmakta, — dedi. **21** Həmmisi uning yahxi gepini kılıxip, uning aqşızı qıkıwatqan xapaətlik səzlirigə həyran kəlixip: — Bu Yüsüpnıng oɔlı əməsmu? — deyixti. **22** U lar oqa: — Xübhisizki, silər manga «Əy tewip, awwal əzüngni sakayı!» degən təmsilni kəltürüp, «Həwər tapşınımızdək, Kəpərnəhüm xəhiri idə nemə ixlar yüz bərgən bolsa, muxu yərdim, eż yurtungdimu xularni kərsətməmsən?» dəwatisilər, — dedi. **23** — Birək xuni silərgə bərhək eytip koyayki, həqkandak pəyoğəmbər eż yurti təripidin kobul kiliqən əməs. **24** Mən silərgə xu həkikətni əslitimənki, Ilyas [pəyoğəmbər]ning waktida, asman uşa üq yil altə ay etilip, dəhxətlik bir kəhətqılık barlıq, zeminni baskanda, Israilda nuroğun tul ayallar bar idi; **25** birək Ilyas ularning həqkəyisini qəxiqə əməs, bəlki Zidonnıng Zarəfat xəhiri idiki bir tul ayalning qəxiqə ilə əwətilgən. **26** Wə [xuningəqə oxħax], Elixa pəyoğəmbərning waktida, Israilde mahaw kesiligə giriqtar bolovanlar nuroğun bolsimu, lekin Suriyəlik Naamandin baxka, həqkəyisi sakayıloğan əməs! — dedi. **27** Sinagogdikilər bu səzlərni anglap, həmmisi kattik əqəzəpləndi; **28** ornidin turuxup, uni xəhərdin həydəp qıkırıp, xu xəhər jaylaxkan təqning lewigə əqikip, tik yardin taxliwətməkqi boluxti. **29** Lekin u ularning arisidin bimalal etüp, eż yolioqa qıkıp kətti. **30** U Galiliyə əlkisinin Kəpərnəhüm degən bir xəhiri qüxti, u yərdə xabat künnləridə həlkəkə təlim berətti. **31** Ular uning təlimi qəyran kəlixti, qunki uning sezi tolımı nopuzluk idi. **32** Əmdi sinagogta napak jinning rohı qaplaxkan bir kixi bolup, [uningdiki jin] kattik awazda:

34 — Әй Nasarətlik Әysa, sening biz bilən 4 Səzi tügigəndin keyin, u Simonoja: — Kemini nemə karing?! Bızni yokatkılı kəldingmu? qongkurraq yərgə həydəp berip, beliklarnı Mən sening kimlikingni bilmən, Hudanıng tutuxka torliringlarnı selinglar, — dedi. **5** Simon Muğəddəs Bolouqisən! — dəp towlap kətti. uningoja jawabən: — Ustaz, biz pütün keqiqə **35** Lekin Әysa jinoja tənbih berip: — Açızingni japa tartıp həq nərsə tutalmidük. Birak sening yum! Uningdin qık! — dewidi, jin həlikı adəmni sözüng bilən torni salsam salay, dedi. **6** Ular halayıq otturısında yikitiwetip, uningdin qıkıp xundak kiliwidi, nuroqun beliklər toroja qüxti; kətti. Lekin uningoja həq zərər yətküzmidi. **36** tor sekülütxə baxlıdi. **7** Xuning bilən ular baxxə Həmməylən buningdin kəttik həyran boluxup, kemidiki xeriklirini yardımğa kelixkə ixarət bir-birigə: — Bu zadi qandaq ix! U dərwəkə kilixti. Ular kelip, [beliklarnı] ikki kemigə lik hökük wə kudrat bilən napak rohlaroja əmr қaqiliwidi, kemilər qeküp ketəy dəp kəldi. **8** kilsila, ular qıkıp ketidikən, — deyixti. **37** Simon Petrus bu ixni kərüp, Әysanıng tizliri Xuning bilən uning həwər-xəhrəti ətraptiki alıldı yikilip: — Məndin yirak laxkəysən, i Rəb! hərbir yurtlar oja tarkaldı. **38** Әysa sinagogtin Qünki mən gunahkarmən! — dedi. **9** Qünki qıkıp, Simonning əyigə kirdi. Lekin Simonning bunqə kəp belik tutulojanlığının u wə uningoja əynanisi eçir təp kesili bolup қalojanidi; həmrəh bolqanlırını həyranlıq başkanıdi. **10** ular Әysadin uning hajitidin qıkixini etündi. Wə Simonning xerikliri — Zəbədiyning oğulları **39** U ayalning bexida turup, təpkə tənbih. Yakup bilən Yuḥannamu həm xundak həyran beriwidə, təp xuan uningdin kətti. U dərhal kəldi. Əmdi Әysa Simonoja: — Қorkmiojin, ornidin turup, ularnı kütüxkə baxlıdi. **40** Kün buningdin keyin sən adəm tutkuqi bolisən petixi bilənla, kixılər hərhil kesəllərgə giriştar — dedi. **11** Ular kemilərnı kirojakka qıkırıp, bolqan yekinləri bolsila, ularnı uning aldioja həmmə nərsini taxlap koyup, uningoja əgixip elip kəlixti. U ular oja bir-birləp əqlini təgküzüp, mangdi. **12** Xundak boldiki, u xəhər-yezilarning ularnı sakayıtti. **41** Kixilərgə qaplaxkan nuroqun biridə bolqanda, mana xu yərdə, pütün bədininini jinlar ulardin qıkıp: «Sən Hudanıng Oqlı!» dəp mahaw besip kətkən bir adəm bar idi; u towlap ketətti. Lekin ular oja tənbih berip, Әysani kərüpla uning ayiojoja əzini etip söz kilixiqə yol koymidi; qünki ular uning uningdin: — Təksir, əgər sən halisang, meni Məsih, ikənlilikini bilətti. **42** Kün qıkixi bilən, u sakayıtip pak kılalaysən! — dəp yalwurdi. **13** xəhərdin qıkıp, pinqan bir jayəja kətti. Birak Әysa əqlini sozup uningoja təgküzüp turup: — top-top halayıq uni izdəp yürətti; ular uni Halaymən, paklanojın! — dewidi, bu adəmning tapkanda aldioja kelip, uni arımızda əqləsən dəp mahaw kesili dərhal uningdin kətti. **14** Әysa ketixidin tosmaqçı boluxti. **43** Lekin ular oja: — uningoja: — Həzir bu ixni həqkimə eytma, Hudanıng padixaḥlığının hux həwirini baxxə bəlki ulul berip kahinoja əzüngni kərsitip, xəhər-yezilarojumu yətküzüxüm kerək; qünki ularda bir guvahlıq bolux üçün, Musa bu mən dəl bu ixka əwətilgənmən, — dedi. **44** ixta əmr kılıqandək əzüngning sakayıti loqining Xuning bilən u Galiliyədiki sinagoglarda təlim üçün bir [kurbanlığın] sunojın, — dedi. **15** berip yürüwərdi.

5 Xundak boldiki, u Ginnisarət kelinin boyida turoqanda, halayıq Hudanıng söz-kalamını anglaş üçün uning ətrapijo olixip kistilixip turattı. **2** U kel boyida turoqan ikki kemini kərdi. Belikqıllar bolsa kemidin qüxtüp, [kirojakta] torliringlarnı yuyuxuwatatti. **3** U kemilərdin birigə, yəni Simonningkigə qıkıp, uningdin kemini kirojaktañ səl yiraklitixni iltimas kıldı. Andin u kemidə olturup top-top halayıqka təlim bərdi.

Lekin u tooprisidiki həwər tehimu tarkılıp pur kətti; xuning bilən top-top həlk uning sözünü anglaş wə ez aörik-kesəllirini sakayıtxı üçün uning aldioja yioqılıp kelətti. **16** Halbuki, u pat-pat ulardin qekinip qəllük yərlərgə berip dua kılatti. **17** Xu künlərning biridə xundak boldiki, u təlim beriwaṭkanda, yenida Pərisiyələr wə Təwrat əhliliri olturatti. Ular Galiliyə, Yəhudiyyə əlkilirining hərkəysi yeza-ķixlakları wə Yerusalemın kəlgənidi. Pərwərdigarning kesəllərni sakayıtxı kūq-kudriti uningoja yar

boldi. **18** Xu pəyttə, mana birqanqə kixi xundak kılıdu, lekin sening muhlisliring yəp-zəmbilgə yatkuzulojan bir paləqni kətürüp iqipla yürüdöq! — dəp soraxtı. **34** U ularoja: — kəldi. Ular uni uning aldioja əkirixkə intilixti. Toyi boluwatkan yigit toyda toy mehmanlıri **19** Bırak adəmlərning tolilikidin kesəlni əkirixkə bilən həmdastıhan olturojan qaoqda ularni roza amal tapalmay, ular eəggizə elip qikip, eəgzidiki tutkuzalamıslırlar? **35** Əmma xu künlər keliduki, kahxılxarnı eqip, kesəlni əyninq iqiqə zəmbildə yigit ulardin elip ketilidu, ular xu künlərdə yatkan haldə halayıkning otturisoja, əysaninq roza tutidu. **36** U ularoja bir təmsilmə kəltürdi: aldioja qüxürdi. **20** U ularning ixənqini kərüp — Həqkim yengi kəngləktin yırtıp, uni kona [paləqkə]: — Buradər, gunahlırlıng kəqürüm kəngləkkə yamaq kılmayıdu. Undak kılsa, yengi kılındı! — dedi. **21** Təwrat ustazlırları bilən kəngləknimə yırtkan bolidu, xundakla yengidin Pərisiyər kəngülliridə: — Bundak kupurluk alojan yamaqmə kona kəngləkkə mas kəlməydu. səzligən bu adəm kimdir?! Hudadin baxxa **37** Xuningdək, həqkim yengi xarabni kona gunahlarnı kəqürələydiqən kim bar? — dəp tulumlaroja қaqılımaydu. Undak kılsa, yengi oylaxtı. **22** Bırak Əysə ularning kənglidə xarabning [kəpüxi bilən] tulumlar yerilidü-də, əyib izdəxəlirini bilip yetip, jawabən: — Silər xarabmu təkülüp ketidu; tulumlarmu kardin kənglünglarda nemixkə əyib izdəysilər? **23** qıkıldı. **38** Xunga yengi xarab yengi tulumlaroja «Gunahlırlıng kəqürüm kılındı!» deyix asanmu қaqilinin kerək, xundakta ikkilisi saklinip қalidu. yaki «Ornungdin tur, mang!» deyixmu? **24** **39** Uning üstigə, həqkim kona xarabtin keyin Əmma hazır silərning İnsan'oqlining yər yengisini iqixni halimaydu, qünki u: «Boldi, yüzidə gunahlarnı kəqürüm kılıx həkükioja konisi yahxi!» dəydu.

igə ikənlikini bilixinglər üçün, — U paləq kesalğə: — Sanga eytayki, ornungdin tur, ornungni yiojixturup əyünggə käyt! — dəp buyrudi. **25** Həlikə adəm dərhal ularning aldida ornidin dəs turup, ezi yatkan zəmbilni elip, Hudani uluqlıqınıqə əyigə կayıtti. **26** Həmməylənni dəhəxətlik həyranlıq bastı; ular Hudani uluqlıqip, körkunqka qəmgən haldə: — Biz bugün tilsimat ixlarnı kerdük! — deyixti. **27** Bu ixlardın keyin, u yolqa qikip, Lawiy isimlik bir bajgirni kərdi. U baj yiojidojan orunda olturatti. U uningoja: — Manga əgəxkin! — dedi. **28** U ornidin turup, həmmmini taxlap, uningoja əgəxti. **29** Lawiy əyidə uningoja katta bir ziyanət bərdi. Ular bilən zor bir top bajgırlar wə baxķılmış xu yerdə həmdastıhan bolonganidi. **30** Bırak Pərisiyər wə ularning ekimidiki Təwrat ustazlırları oqudungxup uning muhlislirioja: — Silər nemixkə bajgir wə gunahkarlar bilən bir dastihanda yəp-iqip olturisilər?! — dəp aqırinxisti. **31** Əysə ularoja jawabən: — Saçlam adəmlər əməs, bəlkı kesəl adəmlər tewiçkə möhtajdır. **32** Mən həkkəniylarnı əməs, bəlkı gunahkarları towioja qakırojılı kəldim, — dedi. **33** Andin ular uningdin: — Nemixkə Yəhyanıng muhlisliri daim roza tutup dua-tılawət kılıdu, Pərisiyərning muhlislirimu

6 İkkinqi «muhım xabat künü», u buğdaylıklardın etüp ketiwatatti. Uning muhlisliri baxaklarnı üzüwəlip, alichinida uwulap yəwatatatti. **2** Lekin buni kərgən bəzi Pərisiyər ularoja: — Silər nemixkə xabat künü Təwratta qəkləngən ixni kılısilər? — deyixti. **3** Əysə ularoja jawabən: — Silər hətta Dawut [pəyərəmbər] wə uming həmrəhlirininə aq қalojanda nemə kilojanlığını [mukəddəs yazmilardin] okumiojanmusilər? **4** Demək, u Hudaning əyigə kirip, [Hudaqə] atalojan, [Təwratta] kahjinlardın baxxa hərkəndək adəmning yeyexi qəkləngən «takdim nanlar»ni [sorap] elip yegən wə həmrəhliroiimu bərgən — dəp jawab bərdi. **5** Ahirida u ularoja: — İnsan'oqlı xabat küniningmu Igisidur, — dedi. **6** Yənə bir xabat künü xundak boldiki, u sinagogka kirip təlim beriwayatatti. Sinagogta ong koli yigiləp kətkən bir adəm bar idi. **7** Əmdi Təwrat ustazlırları bilən Pərisiyər uning üstidin ərz kılqıdək birər ixni izdəp tapayılı dəp, uning xabat künimə kesəl sakayıtdiojan-sakayıtmaydojanlığını paylap yürüxətti. **8** Bırak Əysə ularning kənglidikini bilip, koli yigiləp kətkən adəmə: — Ornungdin tur, otturioja qikkin! — dewidi, həlikə adəm ornidin

köpup xu yerdə turdi. **9** Andin Əysa ularoja: **24** — Lekin halinglaroja way, əy baylar! — Silərdin sorap bağayqu, Təwratka uyoqun Qünki silər allıqaqan rahət-paraoqitinglaroja bolonini xabat küni yahxilik kılıxmu, yaki igə boldunglar! **25** Halinglaroja way, əy yamanlıq kılıxmu? Janni kütküzuxmu yaki қarmi toyunojanlar! Qünki silər aq қalısılər. janova zamin boluxmu? — dəp soridi. **10** Halinglaroja way, əy kültüwatkanlar! Qünki haza Ətrapidikilərnинг hemmisigə nəzər saloqandin tutup yiçlaysılər. **26** Hemməylən silərni yahxi keyin, u ھeliki adəmgə: — Қolungni uzat, deyəndə, halinglaroja way! Qünki ularning ata — dedi. U xundak kılıxi bilənla koli əsliga bowilirim [burunkı] sahta pəyoqəmbərlərgə kəltürülüp ikkinqi kolioja ohxax boldi. **11** Lekin xundak kılıqan». **27** — Biraq mänga қulak saloqan ular oqəzəptin hoxini yokitip, Əysaqa қandaq silərgə xuni eytip koyayki, düxmənlirinqlaroja takabil turux tooprısida məslıhətlixixə baxlıdı. mehîr-muhabbat kərsitinglar; silərgə eq **12** Xu künlərdə xundak boldiki, u dua kılıxka bolovanlaroja yahxilik kilinglar. **28** Silərni taoqka qıktı wə u yerdə Hudəoja keqiqə dua karojiyanlaroja bəht tiləngler; silərgə yaman կıldı. **13** Tang atkanda, muhlisirini aldiqa muamilidə bolovanlaroju dua kilinglar. **29** qakırıp, ularning iqidin on ikkiylənni tallap, Birsı məngzingə ursa, ikkinqi məngzingnimü ularni rosul dəp atidi. **14** Ular: Simon (Əysa uni tutup bər; birsı qapiningni eliwaliman desə, Petrus dəpmu atiojan) wə uning inisi Andiriyas; kənglikingnimü ayimay bərgin. **30** Birsı səndin Yakup wə Yuhanna, Filip wə Bartolomay, **15** birnemə tilisə, uningoja bərgin. Birsı sening Matta wə Tomas, Alfayning oqlı Yakup wə birər nərsəngni elip kətsə, uni կayturup millətpərvər dəp atalojan Simon, **16** Yakupning berixni sorima. **31** Baxkılarning ezunglaroja oqlı Yəhuda wə keyin uningoja satkunluk қandaq muamilə kılıxını ümid kilsanglar, kılıqan Yəhuda Ixkariyotlar idi. **17** Əysa silərmu ularoja xundak muamilə kilinglar. [rosulları] bilən taoqdin qüxüp, bir tüzlənglikdə **32** Əgər silər ezunglarnı yahxi kərgənlərgə turatti. Xu yerdə nuroqun muhlisirli həmdə mehîr-muhabbat kərsətsənglər, undakta pütkül Yəhudiya əlkisidin wə Yerusalemın, silərdə nemə xapaət bolsun? Qünki hətta Tur wə Zidon xəhərlirigə қaraydiyan dengiz gunahkarlarmu əzini yahxi kərgənlərgə boyidiki yurtlardın top-top kixilər yiçilixti. mehîr-muhabbat kərsitidiq. **33** Əgər silər Ular uning təlimlərini anglax wə kesəllirigə ezunglaroja yahxilik kılıqanlaroqla yahxilik xipalıq izdəx üçün kəlgənidi. **18** Napak rohłardin kilsanglar, undakta silərdə nemə xapaət azablanqanlarmu xipalıq tepixti. **19** Bu top- bolsun? Qünki hətta gunahkarlarmu xundak top adəmlərning hemmisi kollirini uningoja kılıdiq! **34** Əgər silər kərzini «qokum կayturup təkzüwelixinə intilətti; qünki küq-kudrat beridu» dəp oyliqanlaroja bərsənglər, undakta uning wujudidin qıkıp ularning hemmisigə silərdə nemə xapaət bolsun? Qünki hətta xipalıq beriwayattı. **20** Xuning bilən u bexini gunahkarlarmu əynən կayturup alımız dəp kətürüp muhlisirioja қarap mundaq dedi: baxka gunahkarlaroja kərz beridiq! **35** Lekin — «Mubarək, əy yokşular! Qünki Hudanıng silər bolsanglar, düxmininglaroju mehîr-padixaqliki silərningkidur. **21** Mubarək, muhabbat kərsitinglar, yahxilik kilinglar, əy hazır aq kələjanlar! Qünki silər toluk baxkılaroja etnə beringlar wə «Ular bizgə toyunisılər. Mubarək, əy yiçlawatkanlar! Qünki bernemə կayturidu» dəp oyliqanglar. Xu kılıdiojan bolisilər. **22** Kixilar İnsan'oqlining qaçda, in'aminglar zor bolidu wə silər wəjidiñ silərdin nəprətlənsə, silərni ezliridin Həmmidin Aliy Bolouqining pərzəntliyi qətkə қaçsa, silərgə təhmət-haqqarət kilsə, bolisilər. Qünki u tuzkorlaroja wə rəzillərgimu naminglarnı rəzil dəp қarɔjsa, silərgə mubarək! mehribanlıq kılıdu. **36** Atanglar mehriban **23** Xu küni xadlinip təntənə kılıp səkrənglər. bolojinidək silərmu mehriban bolunglar. **37** — Qünki mana, ərxtə bolovan in'aminglar Baxkılarning üstidin həküm kılıp yurmənglər. zordur. Qünki ularning ata-bowlılıri [burunkı] Bolmisa, silər [Hudanıng] həkümigə uqraysılər. pəyoqəmbərlərgimu ohxax ixlarnı kılıqan. Baxkılarnı gunahqə bekitmənglər wə

silermu gunahka bekitilmaysilər. Baxkilarnı [kayta] kirdi. 2 U yerdə məlum bir yüzbexining kəqürüngrəwə silermu kəqürüm kılınisilər. Ətiwarlıq külü eojir kesəl bolup, səkratta yatatti. 38 Beringlar wə silərgimu berilidu — hətta 3 Yüzbəxi Əysanıng həwirini anglap, birnəqqə qong əlqigüqkəlik qingdap, silkip toldurulup Yəhudiylı aksakalnı uning yenioja berip, uning üstidin texip qüxkidək dərijidə koynunglaroja kelip kulinı kutkuzuxi üçün ətünüxkə əwətti. 4 təküp berilidu. Silər baxkilaroja qandaq əlqəm ular Əysanıng aldioja kəlgəndə uningoja: — Bu bilən əlqəp bərsənglər, silərgimu xundak ixni tiligüqi bolsa, tilikini ijabət kili xingizəja əlqəm bilən əlqəp berilidu. 39 Andin u ularoja həkikətən ərziyidioqan adəm. 5 Qünki u bizning təmsil eytip mundak dedi: — Əriolu əriolu [Yəhudiylı] elimizni yahxi kəridu wə hətta yetiləp mangalamdu? Undak kilsa, hər ikkisi biz üçün bir sinagogmu selip bərdi, — dəp orəkkə qüxüp kətməmdü? 40 Muhlis ustazidin jiddiy kiyapəttə etünüxti. 6 Əysa ular bilən üstün turmaydu; lekin takamullaxturulqını billə bardi. Birak eygə az əhalisində, yüzbəxi ustazioja ohxax bolidu. 41 Əmdi nemə Əysanıng aldioja birnəqqə dostini əwətip üçün buradiringning kəzidiki kılni kərüp, uningoja mundak degüzdi: — «Təksir, əzlirini əz kəzüngdiki limni baykiyalmaysən?! 42 awarə kilmisila, əzlirining torusumning astioja Sən qandaqmu əz kəzüngdə turojan limni kelixlirigə ərziməymən. 7 Xunga əzümnimü kərməy turup buradiringəja: «Keni, kəzüngdiki silining aldilirioja berixkə layık hesablimidim. kılni eliwətəy!» deyələysən?! Əy sahihpəz! Sili pəkət bir eojiz söz kılıp əqəsila, qakirim Awwal əzüngning kəzidiki limni eliwət, andin sakçıyp ketidu. 8 Qünki mənmu baxkə birsining enik kərüp, buradiringning kəzidiki kılni həkükü astidiki adəmmən, kol astimdimu eliwətəlysən. 43 Qünki heqkandak yahxi dərəh ləxkərlirim bar. Birigə bar desəm baridu, birigə yaman mewə bərməydu, heqkandak yaman kəl desəm, kelidu; kulumqə bu ixni kıl desəm, dərəhmu yahxi mewə bərməydu. 44 Hərkəndək u xu ixni kılıdu». 9 Əysa bu gəpni anglap dərəhni bərgən mewisidin pərk ətkili bolidu. [yüzbəxiqə] təəjjüpləndi. U burulup kəyniqə Qünki tikəndin ənjürni üzgili bolmas, yantaktın əgəxkən halayılkə: Dərwəkə, hətta Israildimu üzüm üzgili bolmas. 45 Yahxi adəm kəlbidiki bundak zor ixənqni tapalmioqanidim! — dedi. yahxilik həzinisidin yahxilik qıçıridu; rəzil 10 Yüzbəxi əwətkən kixilər əytiq barənəndə, adəm kəlbidiki rəzillik həzinisidin rəzillikni kesəl bolən külning səllimaza sakayoranlığını qıçıridu. Qünki kəlb nemigə toldurulqan kərdi. 11 Bu ixtin keyin u Nain deyən bir bolsa, eojizdin xu qıkıldı. 46 — Silər nemixkə xəhərgə bardi. Uning muhlisliri wə yənə top-meni «Rəb! Rəb!» dəysilər-yu, birak silərgə top kixilər uningoja əgixip mangdi. 12 U xəhər eytənərimoja əməl kilməsilər? 47 Əmisə, kowukiqə yekinləxkanda, mana kixilər jinaza mening aldimoja kelip, səzlimmi anglap əməl kətürüp qıçıwatkanidi. Əlgüqi anisining yakkə kılqan hərkimning kimə ohxiojanlığını silərgə yeganə oqlı idi, uning üstigə anisi tul ayal idı. kərsitip berəy. 48 U huddi qongkər kolap, ulini Xəhərdin qong bir top adəm ayalqa həmrah qoram taxning üstigə selip əy saloqan kixigə bolup qıkkənidir. 13 Rəb uni kərüp, uningoja ohxaydu. Kəlkün kəlgəndə, su ekimi u eyning iqini aqırıtip: — Yiojlimiojin, — dedi. 14 Xuning üstigə zərb bilən urulqını bilən, uni midir-sidir bilən u etüp, tawutka əlini təgküzüwidir, tawut kılalmidi, qünki u puhta selinojan. 49 Lekin kətərgənlər tohtidi. U: — Yigit, sanga eytimən, səzlimmi anglap turup, əməl kilmədiqan kixi oyojan! — dedi. 15 Əlgüqi bolsa ruslinip tik bolsa, kuruq yərning üstigə əlsiz əy saloqan əlturdı wə gəp kili xingəkə baxlıdı. [Əysa] uni anisioja kixigə ohxaydu. [Kəlkün] ekimi xu eyning tapxurup bərdi. 16 Həmməylənni korkunq üstigə uruluxi bilən u ərəlüp kətti; uning besip, ular Hudani uluqlap: — «Arimizda uluq ərəlüxi intayin dəhəxətlik boldi! bir pəyəqəmbər turoquzuldi!» wə «Huda Əz həlkini yoklap kəldi!» — deyixti. 17 Uning toqrisidiki bu həwər pütün Yəhudiylə zemini wə ətraplıki rayonlaroja tarkılıp kətti. 18

7 Əysa kəpqılıkkə bu sezlərning həmmisini kiliplə bolqandan keyin, Kəpərnəkum xəhərigə

Yəhyaning muhlisliri əmdi bu barlıq ixlarning Təwratxunaslar Yəhyaning qəmüldürüxini həririni uningoja yətküzdi. Yəhya muhlisliridin köbul kılmay, Hudanıng əzliyə bolğan ikkiylənni əzığa qakırıp, **19** Ularnı Əysanıng məksət-iradisini qətkə қakşanıdı). **31** Lekin bu aldişa əwətip: «Kelixi mukərrər zat ezungmu, zamanning kixilirini zadi kimlərgə ohxitay? yaki baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» Ular kimlərgə ohxaydu? **32** Ular huddi rəstədəp sorap kelixkə əwətti. **20** Ular Əysanıng bazarlarda olturuwelip, bir-birigə: «Biz silərgə aldişa berip: — Qəmüldürgüqi Yəhya bizni sunay qelip bərsəkmə, ussul oynimidinglar», səndin: «Kelixi mukərrər zat ezungmu, yaki «Matəm pədisigə qelip bərsəkmə, yioqa-zar baxka birsini kütüximiz kerəkmu?» dəp sorap kilmidinglar» dəp [kakxaydiojan tuturukşız] kelixkə yeningoja əwətti — dedi. **21** Dəl balilaroja ohxaydu. **33** Qünki Qəmüldürgüqi xu wakitta [Əysa] aqırıq-silək wə kesəl-waba Yəhya kelip ziyanəttə olturmaytti, [xarab] başkan wə yaman rohlar qaplaxkan nuroqun iqməyti. Xuning bilən silər: «Uningoja jin kixilərni sakaytti wə nuroqun қarioqlarını qaplixiptu» deyixisilər. **34** İnsan'oqlı bolsa kərədiyən kıldı. **22** Xuning bilən u [Yəhyanıng kelip həm yəydi həm iqidi wə mana silər: muhlislirioja]: — Silər kayıtip berip, Yəhyaoja əz «Taza bir toymas wə məyhor ikən. U bajgırlar angliojan wə kərgənliringlar toopruluk həwər wə gunahkarlarning dostidur» deyixisilər. **35** yətküzüp — «Korlar kərəleydiyən wə tokurlar Lekin danalıq bolsa əzining barlıq pərzəntlili mangalaydiyən boldi, mahaw kesili bolojalar arkılıq durus dəp tonulidu». **36** Pərisiyələrdin sakayıltıdı, gaslar angliyalaydiyən boldi, biri uningdin əyümədə mehəman bolsingiz əlgənərlərmə tirildürüldi wə kəmbəqəllərgə dəp etündi. Əmdi u Pərisiyning əyigə kirip hux həwər jakarlandı» — dəp eytinglar. dastihanda olturdu. **37** Wə mana, u xəhərdə **23** [Uningoja yənə]: «Məndin gumanlanmay buzuk dəp tonulqan bir ayal Əysanıng bu putlixip kətmigən kixi bolsa bəhtlikturl!» dəp Pərisiyning əyidə dastihanda olturoqanlığını қoyungalar, — dedi. **24** Yəhyanıng əlqılıri anglap, ak қaxtexidin yasaloqan bir kütida kətkəndin keyin, u top-top adəmlərgə Yəhya murməkkı elip kəldi. **38** U yiqliqan peti uning toopruluk söz ekip: — «Silər [burun Yəhyani kəynidə, putiqə yekin turup, kəz yaxliri kılıp, izdəp] qəlgə baroqininglarda, zadi nemini putlirini həl kılıwtı; andin qaqları bilən uning kərgili bardingalar? Xamalda yəlpünüp turoqan putlirini ertip kuruftı həm putlirini tohtimay komuxnimu? **25** Yəki esil kiyim kiyən bir səyüp, üstigə atır sürdi. **39** Əmdi uni qakırojan ərbabnimu? Mana, esil kiyimlərni kiyən, Pərisiy bu ixni kərüp, iqidə: «Bu adəm rast əyx-ixrət iqidə yaxaydiyənlar padixahlarning pəyoqəmbər bolojansı, əzığə tegiwatkan bu ordiliridin tepilidioqu! **26** Əmdi silər nema ayalning kim wə kəndək ikənlikini bilətti. Qünki kərgili bardingalar? Bir pəyoqəmbərnimu? Durus, u bir buzuk!» dəp oylidi. **40** Xuning bilən Əysa əmma mən xuni silərgə eytip қoyayki, [bu uningoja jawabən: — Simon, sanga dəydiyən bolsa] pəyoqəmbərdinmə üstün bir boloqquadır. bir gepim bar, — dedi. — Eyting, ustaz, — dedi **27** Qünki [muqəddəs yazmilardı]: — «Mana, Simon. **41** — İkki adəm məlum bir kərz igisigə yüz aldingoja əlqimni əwətimən; U sening kərzdar ikən. Biri bəx yüz kümüx dinaroja, aldingda yolungni təyyarlaydu» — dəp yənə biri bolsa əllik kümüx dinaroja kərzdar yeziloqan söz mana dəl uning tooprısında ikən. **42** Lekin hər ikkisinin kərznı kəyturojılı yeziloqandur. **28** Qünki mən silərgə xuni heqnərsisi bolmioqaqka, kərz igisi mehribanlıq eytip қoyayki, ayallardin tuquloqanlar arisida kılıp hər ikkisinin kərznini kəqürüm kiptu. Yəhyadinmu uluoqi yok; əmma Hudanıng Seningqə, ularning kəyisisi uni bəkrək səyidü? — padixahlıkıdiki əng kiqik bolojinumu uningdin dəp soridi Əysa. **43** Simon jawabən: — Meningqə, uluoq turidu **29** (əmdi [Yəhyani] angliojan [kərzi] kəprək kəqürüm kılınoqan kixi, — dedi. pukralar, hətta bajgırlarmu Hudanıng yolını — Toqra həküm kılding, — dedi Əysa. **44** Andin toqra dəp Yəhyanıng qəmüldürüxi bilən həlikə ayalqa burulup, Simonoja: — Bu ayalni qəmüldürülgənidi. **30** Lekin Pərisiyələr wə kərdüngmu? Mən əyüngə kirginim bilən, sən

putlirimni yuyukça su bərmigənidir; lekin u anglisun! dəp towlidi. **9** Keyin uning muhlisliri kəz yexi bilən putlirimni yudi wə qeqi bilən ertip uningdin: — Bu təmsilning mənisi nema? kurutti. **45** Sən meni salam berip səymidir; — dəp soridi. **10** U ularoja mundak dedi: — lekin u mən kirgəndin tartip putlirimni Hudanıng padixahlıqının sirlirini bilix silərgə səyüxtin tohtimidi. **46** Sən beximojimu may nesip kılındı. Birak bu ixlar қalojan baxçılar oja sürkəmigənidir; birak u menin putlirim oja təmsillər bilənlə eytilidu. Məksiti xuki, «Ular murməkkini sürkəp koydi. **47** Xunga xuni karisimu kərməydu, anglisumu qüxənməydu». sanga eytip koyayki, uning nuroqun gunahlıları **11** Əmdi təmsilning mənisi mundak: — Uruk kəqürüm kılındı. Qünki mana, uning kərsətkən bolsa, Hudanıng səz-kalamidur. **12** Qoqır yol mehîr-muhəbbiti qongkur əməsmi? Əmma boyidikilər bolsa muxular: Ular səz-kalamni kəqürümü az bolqanlarning mehîr-muhəbbətni anglaydu; lekin Iblis kelip, ularning ixinip kərsitiximu az bolidu, — dedi. **48** Andin u kütkuzuluxining aldini elixi üçün ularning ayalqa: — Gunahlıring kəqürüm kılındı, — əlbiddiki səzni elip ketidu. **13** Taxlık yərgə dedi. **49** Ular bilən həmdastıhan olturoqanlar qüvkən uruklar səz-kalamni angliojan һaman kənglidə: «Kixılerning gunahlırinimi kəqürüm huxallık bilən қobul қilojanlar oja təmsil kiloquqi bu adəm zadi kimdu?» deyixti. **50** Əysə қilinojan. Ularda yiltiz bolmioqaqka, pəkət həlikə ayalqa: — Etikəding seni kütkuzdi; aman- bir məhəl ixinip, andin sinak-müxküllük hatırjəmlik bilən kaytキン! — dedi.

8 Keyin, [Əysə] xu yurtlarnı kezip, xəhərmu-xəhər, yezimu-yeza Hudanıng padixahlıqının hux həwirini elan kılıp jakarlıdı; on ikkiylənmə uning bilən birgə bardı. **2** Uning bilən billə barojanlardın yənə yaman rohłardin wə aqırıq-silaklardın sakayılojan bəzi ayallarmu bar idi; ularning arısında əzidin yəttə jin həydəp qikirilojan Məryəm (Magdallik dəp atalojan), **3** Hərod [han]ning saray oyojidarı Huzanıng ayalı Yoanna, Suzanna wə baxka nuroqun ayallarmu bar idi. Bular əz mal-mülükliri bilən u [wə uning muhlislirining] hajətliridin qıqatti. **4** Qong bir top adəmlər yiqoiloqanda, xundakla hərkəyasi xəhərlərdin kixılər uning yenioja kəlgəndə, ularoja bir təmsil səzləp bərdi: **5** — «Uruk qaqquqi uruk qaqqılık [etizoja] qıkiptu. Uruk qaqqanda, uruklardın bəziliri qoqır yol üstigə qüxpü, dəssilip ketiptu wə asmandiki uqar-kanatlar kelip ularni yəp ketiptu. **6** Baxka bəziliri taxlık yərgə qüxpü. Yerdə nəmlik bolmioqaqka, ünüp qikkını bilən kürup ketiptu. **7** Baxka bəziliri tikənlərning arisoja qüxpü, tikənlər maysilar bilən təng əsiüp maysilarını boouwaptu. **8** Baxka bəziliri bolsa yahxi tuprakka qüxpü. Üngəndin keyin, yüz həssə həsul beriptu». Bularni degəndin keyin u yukiri awaz bilən: — Angliqudək қulukı barlar buni

wakğı kəlgəndə, [etiqadın] teyilip ketidu. **14** Tikənlilikə qüvkən uruklar bolsa xundak adamlarını kərsətkənki, səzni angliojan bolsımı, yoloja qikkandin keyin bu paniy hayattiki əndixilər, baylıklar wa halawatlırning eziketuruxliri bilən booujulup, uruk pixmay həsul bərməydu. **15** Lekin yahxi tuprakka qeqilojan uruklar bolsa — səz-kalamni anglap, səmimi wə yahxi կəlbə bilən uni tutidiojanları kərsitidu; bundak adəmlər səwrqanlıq bilən həsul beridu. **16** Həqkim qıraoqni yekip koyup üstigə idixni kəmtüriüp koymas yaki kariwat astioja turoquzmas, bəlki qıraoqdannıng üstigə koyidu; buning bilən eygə kirgənlər yorukluknı kəridu. **17** Qünki yoxurulojan həqkandaq ix axkarılanmay kalmaydu, wə həqkandaq məhpiy ix ayan bolmay, yoruklukka qikmay kalmaydu. **18** Xuning üçün, anglixinglarning қandaq ikənlikigə kəngül koyungalar! Qünki kimdə bar bolsa, uningoja tehimu kəp berilidu; əmma kimdə yok bolsa, hətta bar dəp hesablıqınımu uningdin məhrum kılınıdu. **19** Əmdi uning anisi wə iniliri uning bilən kərüzkili kəldi. Lekin adəm nuroqun boloqaqka, yenioja keləlmigənidi. **20** Xuning bilən birsi uningoja: — Aningiz wə iniliringiz siz bilən kərüximiz dəp, sirtta turidu, — dedi. **21** Lekin u jawabən: — Mening anam wə aka-uka қerindaxlirim bolsa Hudanıng səzini anglap, uningoja əməl kılqoqılardur, dedi. **22** Wə xundak boldiki, xu künlərdin biri,

u muhlisliri bilən bir kemigə qüxüp, ularoqa: jinlar qıkkən həlikə adəmning kiyim-keqəknı — Kəlning u ketiçə baraylı, — dedi. Xuning kiyip, əs-hoxi jayida haldə Əysanıng ayiojı bilən ular yoloja qıktı. **23** Kema ketiwatqanda u aldida olturoqını kərdi; ular körkup ketixti. uykuqəja kətkənidi. Kəlgə tuyuksız kara boran **36** Bu wəkəni kərgənlərmə jinlar qaplaçkan kelip, kemigə su toxup ketip, ular həwpətə adəmning қandak sakayıtiloqını kəpqılıkkə կaldi. **24** Muhlislar kelip uni oyoqitip: — Ustaz, təswirləp bərdi. **37** Andin Gerasalıqlarning ustaz, tügixidiojan bolduk! — dedi. Lekin u yurtidikilər wə ətrapidiki barlık kixilər uning ornidin turup, boranoja wə dawaloqojan ularning arisidin ketixini etünüxti. Qünki dolğunlaroja tənbih bərdi; həmmisi tohtap, tinq dəlxəxətlək korkunq ularni başkanıdi. Xunga boldi. **25** U muhlislirijoja қarap: — Ixənqınglar u kemigə qüxüp, kaytixka yol aldı. **38** Əmma nəgə kətti? — dedi. Ular həm korkuxup, həm jinlar əzidin qıkıp kətkən həlikə adəm uningoja, bəkmə həyran bolup, bir-biriga: — Bu adəm Mən sən bilən billə ketəy, — dəp yalwurdi. zadi kimdu, buyruk kilsa, hətta xamallar wə Lekin u uni yoloja selip: **39** — Əyünggə kaytip dolğunlarmu uningoja boysunidikən-hə! — berip, Hudanıng sanga xunqə qong ixlarnı kılıp dəp ketixti. **26** Xuning bilən ular Galiliyəning bərgənləkini yətküzgin, — dedi. U adəm kaytip udulidiki Gerasalıqlarning yurtiçə yetip bardı. berip, pütkül xəhərni arılap, Əysanıng əzığə **27** U kirojakka qıkixi bilənla, uzundın beri xunqə qong ixlarnı kılıp bərgənləkini elan կildi. jinlar qaplaçkan, xəhərdin kəlgən məlum adəm **40** Əysa kaytip kəlgini də, xundak boldiki, halayıq uning aldioja կəldi. Bu adəm kiyim kiymayı, həq uni huxallıq bilən қarxi elixti; qünki həmməylən əydə turmay, gərlər arisida yaxayttı. **28** Lekin uning kaytip kelixini kütüp turattı. **41** Wə mana, u Əysani kərəpla warkirap, uning ayioqioja bir kixi, sinagogning qongı bolovan Yairus yikilip kəttik awaz bilən: — Həmmidin Aliy isimlik kiximu Əysanıng aldioja kelip ayioqioja Hudanıng Oqlı Əysa, sening mən bilən nemə əzini etip, uning əyigə berixini etündi. **42** Qünki karing! Səndin etünimənki, meni kiyinima! — uning on ikki yaxlıq yaloquz kizi sekratta idi. dəp towlap կətti. **29** Qünki Əysa napak rohning Əysa u yərgə baroqinida, top-top kixilər uning uningdin qıkixini buyruwatattı (qünki jin ətrapioja ziq olıxip uni kistixatti). **43** Arısida hun nuroqun ketim uni tutuwaloqanıdi; u qaoqlarda təvrəx kesiligə giriptar bolqınıoja on ikki yil kixilər uning put-köllərini kixən-zənjirlər bolovan bir ayal bar idi; u bar-yokını tewipləroja bilən baqlap uni կənap koyovan bolsimu, u həjləp tügətkən bolsimu, həqkaysisidin xipa zənjirlərni üzüp keqip qıkkən wə jin təripidin tapmioqanıken. **44** U [Əysanıng] arkısidin kelip, qəl-bayawanlaroja həydiwetilgənəni). **30** Əysa uning tonining pexini siliwidı, xuan hun bu adəmdin: — Isming nemə? — dəp sorıwidı, tohtidi. **45** Əysa: — Manga kol təgküzgən kim? u: — Ismim «Koxun», — dedi. Qünki nuroqun — dəp soridi. Həmməylən inkar kılqanda, jinlar uning iqığa kirip qaplixıwaloqanıdi. **31** Petrusmu wə uning bilən bolovanırmu: — Əmdi ular Əysadin əzlirini tegi yok hangoja Ustaz, halayıq top-top bolup tət ətrapıngı kətküzməslikni etünüp yalwurdi. (*Abyssos g12*) **32** olıxip, seni kistixiwatqan yərdə, sən «Manga Xu yərdə təqə baqrıda qong bir top tongguz təgkən kim?», dəp soraysənoju? — dedi. **46** padisi ozuklınıwatattı. Jinlar Əysaşa yalwurup, Lekin Əysa: — Yak! Birsi manga təgdi; qünki tonguzlarning tenigə kirişə ijazət berixini wujudumdin kudratning qıkıp ketiwatkınıni etündi. U ularoja ijazət bərdi. **33** Jinlar xu səzdim, — dedi. **47** Həlikə ayal əzining yoxurup adəmdin qıkıp, tonguzlarning tenigə kiriwaldı; қalalmaydiaoqanlığını bilip, titrigən haldə uning xuning bilən pütkül tongguz padisi tik yardin aldioja yikıldı wə kəpqılık alındı əzining nemə etilip qüxüp, kəlgə oqək boldı. **34** Tonguzlarnı səwəbtin Əysaşa kol təgküzgənlikini, xundakla bəkəqıqlaremu bu wəkəni kərəp u yerdin xuan қandak sakayqoşanlığını eytti. **48** Əysa keqip, xəhər-yezilarda bu həwərni tarkətti. **35** uningoja: — Yürəklik bol, kizim, ixənqıng seni Halayıq zadi nemə ix bolovanlığını kərgili qıktı; sakayttı! Aman-hatırjəmlik bilən mangojin! — Əysanıng aldioja kəlgəndə, xu yerdə əzidin dedi. **49** U səz kiliwatqanda, sinagog qongining

eyidin qıkkın biraylən kelip sinagog qongioqa: degən xəhərdiki hilwət bir yərgə kəldi. 11 — Kizingiz jan üzdi. Əmdi ustazni kayitmioqın, Birak halayık buningdin həwər tezip uningoja — dedi. 50 Lakin Əysa buni anglap uningoja: əgixip kəldi. U ularni ƙarxi elip, ularoqa — Korkmioqın! Pəkət ixənqətə bol, u sakıyip Hudanıng padixaḥlıki toqlrisida səzlidi wə ketidü, — dedi. 51 U eygə barojanda Petrus, xipaşa mohtajlarnı sakayıttı. 12 Kün olturay Yuḥanna, Ya kup wə kızning ata-anisidin baxka degəndə, on ikkiylən uning aldioqa kelip həqkimning əzi bilən billə eygə kirixigə ruhsət uningoja: — Halayıknı yoloja salsang, ular kilmidi. 52 U yərdikilər həmmisi kizoqa matəm ətraptiki yeza-ķıxlaklaroja wə etizlaroqa berip tutup yioqa-zar kətürüüwatattı. Lakin u: — Boldı, қonoğudək jaylar wə ozuk-tülük tapsun; qünki yioqlimanglar! Qünki kız əlmidi, pəkət uhlap muxu yər qəllük ikən, — dedi. 13 Lakin ularoqa: kaptu! — dedi. 53 Ular bolsa kızning allıqاقan — Ularoqa əzüngler ozuk beringlar, — dedi. — jan üzdi dəp bilgəqək, uni məshira kıldı. 54 Bizdə pəkət bəx nan bilən ikki beliktin baxka Lakin u ularni qikiriwetip, kızning қolidin nərsə yok. Bu barlıq həlkə ozuk-tülük setiwelip tartıp: — Balam, ornungdin tur, — dəp qakirdı. keləmdük?! — deyixti ular. 14 Qünki xu yərdə 55 [Kızning] rohı kaytip kelip, u dərħal ornidin yiojlojan ərlərningla sani bəx mingqə idi. U turdi. U kizoqa yegüdək birnemə berixni eytti. muhlislaroqa: — Halayıknı əlliktin-əlliktin bəlüp 56 Kızning ata-anisi intayın həyran kəlixti. olturozunqlar, — dedi. 15 Ular uning deginiqə Lakin ularoqa bu ixni həqkimgə eytmaslikni kılıp həmməylənni olturozuzdi. 16 Əysa bəx nan tapılıdi.

9 Əysa on ikkiylənni qakırıp, ularoqa barlik jinlarnı həydiwetix wə kesəllərni sakaytixka կudrat wə həkük bərdi. 2 Andin ularni Hudanıng padixaḥlıkını jar қılıx wə kesəllərni sakaytixka əwətti. 3 U ularoqa: — Silər səpər üçün həq nərsə almanglar, nə həsa, nə hurjun, nə nan, nə pul eliwal manglar; birər artuk yəktəkmu eliwal manglar. 4 Wə қaysı eygə [kəbul kılınıp] kirsənglər, u yurttin kətküqə xu əydə turunglar. 5 Əmdi қaysı yərdiki kixilər silərni kəbul қilmisa, u xəhərdin qikkininglarda ularoqa agah-guvalı bolsun üçün ayiojinglardıki topinimü kekiwetinglər! — dedi. 6 Muhlislar yoloja qikip, yeza-ķıxlakları arılap hux həwərnı elan kılıp, həmmə yərdə kesəllərni sakayıttı. 7 Əmdi Hərod həkim uning barlıq kılıqanlıridin həwər tezip, käymüküp kəldi. Qünki bəzilər: «Mana Yəhya elümdin tiriliptu!» desə, 8 yənə bəzilər: «İlyas pəyojəmbər [kayta] pəyda boldı» wə yənə baxkilar: «Qədimki pəyojəmbərlərdin biri kaytidin tiriliptu!» dəyətti. 9 Hərod: «Mən Yəhyaning kallisini aldurojanidim, əmdi mən muxu gepini anglawatkan zat zadi kimdu?» — dedi. Xuning bilən u uni kərük pursuitini izdidi. 10 Rosullar bolsa kaytip kelip, əzlinining kılıqan ixlinining həmmisini Əysəqə məlum kıldı. U ularni elip, hupiyana haldə Bəyt-Saida [Hudaşa] təxəkkür eytip bularni bərikətlidi. Andin ularni oxtup, halayıkkə sunup berix üçün muhlisirioqa bərdi. 17 Həmməylən yəp toyundi. Andin xulardin exip қalojan parqılırını on ikki sewətkə yiojip қaqılıdi. 18 Wə xundak boldiki, u ezi yalozuz dua kılıwatkanda, muhislirli yenida turattı. U ulardin: — Halayık meni kim dəydi? — dəp soridi. 19 Ular jawabən: — Bəzilər seni Qəmündürgüqi Yəhya, bəzilər İlyas [pəyojəmbər], wə yənə bazılər kədimki pəyojəmbərlərdin biri tirilipti dəydi, — dedi. 20 U ulardin: — Silərqu? Silər meni kim dəp bilisilər? — dəp soridi. Petrus jawab berip: — Sən Hudanıng Məsihədursən, — dedi. 21 U ularoqa қattık jekiləp, bu ixni həqkimgə tinmmanglar, dəp tapılıdi. 22 — Qünki İnsan'oqlining nuroğun azab-okübat tartixi, aksakallar, bax kahinlar wə Təwrat ustazlıri təripidin qətkə kekilixi, eltürülüxi wə üq kündin keyin tirildürülüxi mukərrər, — dedi. 23 Andin u ularning həmmisigə mundaq dedi: — Kimdəkim manga əgixixni niyət kilsə, əzidin keqip, hər künü əzinin krestini ketürüp manga əgəxsun! 24 Qünki kimdəkim ez həyatını kutkuzimən dəydi, qoqum uningdin məhərum bolidu, lekin mən üçün əz həyatidin məhərum boləjan kixi həyatını kutkuzidu. 25 Qünki bir adam pütün dunyaşa igə bolup, əzini halak kilsə yaki əzidin

məhrum kalsa, buning nema paydisi bolsun?! **26** **40** Mən muhlisiringizdən rohni həydiwetixni Qünki kimdəkim məndin wə mening sözlirimdin etümüwidim, biraq ular undak kılalmıdı, — dedi. nomus kilsa, İnsan'oqlı eźining xan-xəripi iqidə, **41** Əysa jawabən: — Əy etikadsız wə tətür dəwr, uning Atisining wə mukəddəs pərixtılerning silər bilən қaçanqıqa turup, silergə səwr kılıay? xan-xəripi iqidə käytip kəlginiñə uningdinmu — Oqlungni aldimoja elip kəlgin — dedi. **42** nomus kılıdu. **27** Lekin mən dərhəkikət silergə Bala tehi yolda keliwatqanda, jin uni yıkitip, xuni eytip koyayki, bu yerdə turojanlarning pütün bədinini tartixturdi. Əysa napak rohka arisidin əlümning təmimi tetixtin burun jəzmən tənbih berip, balini sakayttı wə uni atisioqa Hudanining padixahlığını kəridiojanlar bardur. käyturup bərdi. **43** Həmməylən Hudanining **28** Bu səzlərin təhminən səkkiz kün keyin xərəplik küq-kudritigə qın-qınıoja patmay xundak boldiki, u Petrus, Yuhananna wa Yakupni təajjüpləndi. Həmmisi Əysanıng kiloqanlırioja elip, dua kılıx üçün bir taoqka qıktı. **29** U həyran kəlixip turojanda, u muhlisirlioja dua kiliwatqınıda, uning yüzining kiyapiti mundak etti: **44** — Bu səzlərni կulaklıringlaroja əzgərdi wə kiyimliri ap'ak bolup qakmaqtək obdan singdürüp koyunqlar. Qünki İnsan'oqlı qaknidi. **30** Wə mana, ikki adəm pəyda pat arida [satkunluktin] insanlarning kolioja bolup uning bilən səzlixixiwatqanidi; ular tapxurup berilidu, — dedi. **45** Birak ular Musa wə İlyas [pəyəqəmbərlər] idi. **31** Ular bu səzni qüxinəlmidi. Buning mənisi ular parlak jula iqidə ayan bolup, uning bilən qüxinip yətmisun üçün ulardin yoxuruləjanidi. Yerusalemda ada kılıdiqan «dunyadın etüp Ular uningdin bu səz toopruluk soraxkımı ketix» i tooprısında sehbətləxti. **32** Əmdi Petrus petinalmadi. **46** Əmdi muhlislars arisida ulardin wə uning həmrəhələrini heli ügidək başkanidi; kimning əng uluoq bolidiojanlıki toopruluk talax-lekin ularning uyküsi toluk eqiləğanda ular tartix pəyda boldi. **47** Əmma Əysa ularning uning xan-xəripini wə uning bilən billə turojan kənglidiki oylarnı kərüp yetip, kiqik bir balini ikki adəmzatni kərdi. **33** Wə xundak boldiki, bu elip yenida turozuzup, **48** ularoja: — Kim ikkisi Əysadin ayrıwatqanda, Petrus eźining mening namimdə bu kiqik balini қobul kilsa, nemini dəwatqanlığını bilmigən haldə Əysa: meni қobul kılıqan bolidu wə kim meni қobul — Ustaz, bu yerdə bolojnimiz intayın yahxi kilsa, meni əwətküqini қobul kılıqan bolidu. boldi! Birini sanga, birini Musaqa, yənə birini Aranglarda eżini əng təwən tutkını bolsa İlyaska atap bu yərgə üç kəpə yasaylı, — dedi. uluq bolidu, — dedi. **49** Yuhananna jawabən **34** Lekin bu gəplərni kiliwatqanda, bir parqə uningoja: — Ustaz, sening naming bilən jinlarnı bulut pəyda bolup ularnı қaplıwaldı; ular bulut həydəwatqan birsini kərdük. Lekin u biz iqigə kirip қalojinida қorxuxup kətti. **35** Buluttin bilən birgə sanga əgəxmigənlikü tüpəylidin, tuyuksız bir awaz anglinip: — Bu Mening uni tostuk, — dedi. **50** Lekin Əysa uningoja: səyümlük Oqlumdur. Uningoja կulak selinglar! — Uni tosmanglar. Qünki kim silergə karxi — dedi. **36** Awaz anglanqandın keyin, karisa, turmisa silərni kolliojanlardindur, — dedi. **51** Wə Əysa ezi yaloz қalojanidi. ular süküt kılıp xundak boldiki, uning asmanoja elip ketiliqan қelixti wə xu kürnlərdə əzləri kərgən ixlardın künllirininq toxuxıqə az қalojanda, u kət'iyilik həqkaysisini həqkiməgə eytmidi. **37** Ətisi, ular bilən yüzini Yerusalemə moja berixkə karatti. **52** taoqdin qüvkən waktida, zor bir top kixilər uni [Xuning üçün] u aldin əlqilərnı əwətti. ular karxi aldı. **38** Mana, topning arisidin bıryəlyn yoloqa qıkıp, uning kelixigə təyyarlık kılıx üçün warkırap: — Ustaz, etünüp қalay, oqlumoja Samariya əlkisidiki bir yeziqə kirdi. **53** Birak iqingini aqşritip қarap қojojaysən! Qünki u u yüzini Yerusalemə moja қaratkanlıki tüpəylidin mening birlə balam idi. **39** Mana, uni daim bir roh yezidikilər Əysani қobul kılmedi. **54** Uning tutuwelip, u əziqila warkırap-jarkırap ketidiqan muhlisliridin Yakup bilən Yuhananna bu ixni bolup қaldi; u uning bədinini tartixturup, kərüp: — I Rəb, ularnı kəydürüp yokitix üçün aqzidin ak kəpük kəltürüwetidu. [Jin] uni daim İlyas pəyəqəmbərdək asmandın ot yeqoxını degüdək kiynap, uningoja həq aram bərməydu. qikiriximizni halamsən? — dedi. **55** Lekin u

burulup ularni əyibləp: «Silər qandaq rohtin koqilirioqa qıkıp kəpqilikkə: 11 «Silərgə agah bolğanlıqlıqlarını bilməydikənsilər» — dedi. bolsun üçün hətta xəhiringlarning ayiojimizoja 56 Andin ular baxxa bir yezişa ətüp kətti. 57 qaplaçkan topisini mu əkekip qüxürüwetimiz! Wə xundak boldiki, ular yolda ketiwatqanda, Həlbuki, xuni bilip köyunglarki, Hudanining birsi uningoja: — I Rəb, sən əyərgə barma, padixahlıqli silərgə [rasttinla] yekinlaxtıl! — mən sanga əgixip mangımən, — dedi. 58 Əysə dənglər. 12 Mən silərgə eytip əyayki, xu uningoja: — Tülkilərning engkürliri, asmandiki küni hətta Sodom xəhirdikilərning kəridiqini kuxlarning uwiliri bar. Birak İnsan'ooqlining bu xəhərdikilərningkidin yenik bolidu. 13 bexini əyoqoudək yerimu yok, — dedi. 59 U Həlinglar oja way, əy əkorazinliklər! Həlinglar oja yənə baxxa birsigə: — Manga əgəxkin! — dedi. way, əy Bəyt-Saidalıqlar! Qünki silərdə Ləkin u: — Rəb, awwal berip atamni yərlikkə kərsitilən möjizilər Tur wə Zidon xəhərliridə əyoqili ijazət bərgəysən, — dedi. 60 Ləkin kərsitilən bolsa, u yərlardikilər heli burunla əysə uningoja — Əlüklər eż olüklərini kəmsun! bezgə yeginip, külgə milinip towa kılıqan bolatti. Birak sən bolsang, berip Hudanining padixahlıqlikini 14 Kiyamət künidə Tur wə Zidondikilərning jakarılojın, — dedi. 61 Yənə birsi: — Əy Rəb, mən kəridiqini silərningkidin yenik bolidu. 15 Əy sanga əgiximən, lekin awwal əyümə berip, ərxkə ketürülən Kəpərnəhəmluluklar! Silər əydikilirim bilən hoxliximə oja ijazət bərgəysən, təhətsara oja qüxürüləsilər! (Hadəs g86) 16 [U — dedi. 62 — Kim əkolida əkoxning tutkuqını tutup muhlislirioja yənə]: — Kimdəkim silərni tingxisa, turup kəynigə karısa, u Hudanining padixahlıqliqoja layik əməstur, — dedi.

10 Bu ixlardin keyin, Rəb muhlislardin yənə

yətmixini təyinləp, ezi barmaqçı bolən barlıq xəhər-yezilar oja ikki-ikkidin əzidin burun əwətti. 2 U ular oja mundak tapılıdi: — Yiojılıdi ojan hoşul dərwəkə kəp, lekin hoşulni yiojkuqi ixləmqılər az ikən. Xunga hoşul Igisidin kəprək ixləmqılərni Əz hoşulungni yiojixka əwətkəysən, dəp tilənglər. 3 Menginglar! Mən əkəzilərni berilərning arisoja əwətkəndək silərni əwətimən. 4 Həmyan, hurjun wə kəxlər almanglar; yolda kixilər bilən salamlixixka [tohtimanglar]. 5 Kəysi əygə kirsənglər, aldi bilən: «Muxu əydikilərgə aramlıq boloqay!» dənglər. 6 U əydə «aramlıq igisi» bolsa, tiligən aramlıqlıqlar xu əygə konidu; əgər bolmisa, u aramlıq əzüngləroja yanidu. 7 Andin qüxkən əydə turup yətkəlmənglər, xu əydikilərning bərginini yəp-iqinglər, qünki ixləmqi eż ix həkkini elixka həkliklər. U əydiñ bu əygə yətkilip yürmənglər. 8 Silər kəysi xəhərgə kirsənglər, ular silərni kobul kilsə, ular aldingləroja nemə əyoşa xuni yənglər. 9 U yərdiki kesəllərni sakayıp, ular oja: «Hudanining padixahlıqli silərgə yekinlaxtıl!» dənglər. 10 Birak silər kəysi xəhərgə kirsənglər, ular silərni kobul kilmisa, ularning rəstə-

qatkə kəkşə, menim qatkə kəkşən bolidu; kim meni qatkə kəkşən bolsa, meni əwətküqinim qatkə kəkşən bolidu, — dedi. 17 Yətmix muhlis huxal-huramlıq iqidə kəytip kelip: — I Rəb! Hətta jinlərmi sening naming bilən bizgə boy sunidikən! — dəp məlum kıldı. 18 U ular oja: — Mən Xəytanning asmandın qakmakətək qüxüp kətkənləkini kərgənmən. 19 Mana, mən silərgə yilan-qayanları dəssəp yanjixka wə dütəmnəning barlıq küq-kudritini besip taxlaxka hokuk bərdim. Həqqaqan həqkəndək nərsə silərgə zərər yətküzəlməydi. 20 Ləkin silər rohlar larning silərgə boysunoqanlıq təpəylidin xadlanmanglar, bəlkı naminglarning ərxlərdə pütülgənlik təpəylidin xadlininglər, — dedi. 21 Xu wakitta, əysə rohta huxallinip mundak dedi: «Asman-zemir İgisi i Ata! Sən bu həkikətlərni danixmən wə əkilliliklərдин yoxurup, səbiy balılar oja axkariləqanlıq üqün seni mədhiyiləymən! Bərhək, i Ata, nəzirində bundak əkili rawa idi. 22 Həmmə manga Atamdin təkdim kılındı; Ooqluning kimlikini Atidin baxxa həqkim bilməydi, wə Atiningmu kimlikini Ooql wə Ooql axkarilaxni layik kərgən kixilərdin baxxa həqkim bilməydi». 23 Andin u muhlislirioja burulup, ular oja astiojina: Silər kərūwatlıq ixlərni kərgən kezələr nəkədər bəhtliktur! 24 Qünki mən silərgə xuni eytit

köyayki, nuroqun pəyəqəmbərlər wə padixahlar bir yezişa kirdi. U yerdə Marta isimlik bir silər kərgən ixlarnı kərükə intizar bolojını ayal uni əyigə qakırıp mehman կildi. **39** bilən ularni kərmigən; wə silər anglawatkan ixlarnı anglaxka intizar bolojını bilən, ularni Təwrat ustazliridin biri ornidin turup Əysani sinimakçı bolup: — Ustaz, mənggülük həyatka waris bolmak üçün nemə ixni қılıxım kerək? — dəp soridi. **(aləniş 9:16)** **26** U jawabən: — Təwrat қanunida nemə püttulgən? Buningə qarşılıqlı kəndən kərəmətli? — dedi. **27** Həliki xixijawabən: — «Parwərdigar Hudayingni pütün kəlbing, pütün jening, pütün küqüng wə pütün zehning bilən seygin»; wə «Koxnangni ezungni seygəndək sey» — dedi. **28** Əysa uningoşa: — Toqra jawab bərding. Mana xundak қilsang əzini həkkənəyi dəp ispatlimakçı bolup, Əysadin yənə sorap: — Əmdi «Mening koxnam» kimdur? — dedi. **30** Əysa jawabən mundak dedi: — Bir adəm Yerusalemın Yeriho xəhəriqə qüxtüwetip, yolda karakqılarning қolioqa qüxtüp kaptı. Karakqılar uning kiyim-keqəklirini salduruwelip, uni yarilandurup, qala əlük əldə taxlap ketiptu. **31** Wə xundak boldiki, məlum bir kahin xu yoldin qüxtüwetip, həliki adəmni kərüp, yolning u qeti bilən mengip ətüp ketiptu. **32** Xuningdək bir Lawiyilik [rohənij] bu yərgə kəlgəndə, yenioşa kelip karap koyup, yolning u qeti bilən mengip ətüp ketiptu. **33** Lekin səpərdə bolovan bir Samariyalık həliki adəmnin yenioşa kəlgəndə, uni kərüpla iq aqoritiptu **34** wə aldioşa berip, jaraħətligə may wə xarab kuyup, tengip koyuptu. Andin uni əz uliojlıqə mindürüp, bir sarayoşa elip berip, u yerdə halidin həwər aptu. **35** Ətisi yoloşa qılkanda, ikki kümüx dinarnı elip saraywəngə berip: «Uningə karap koyung, buningdin artuk qıkım bolsa, kaytiximda sizgə tələymən» dəptu. **36** [Əmdi Əysa həliki ustazdin]: — Seningqə, bu üq adəm iqidə kəyəsi karakqılarning қolioqa qüxtən həliki kixigə [həkikiy] koxna bolovan? — dəp soridi. **37** — Uningə mehribanlıq kərsətkən kixi, — dəp jawab bərdi u. Əysa uningoşa: — Undak bolsa, sən həm berip xuningə ohxax қilojin, — dedi. **38** Wə xundak boldiki, u [muhlisliri bilən billə] yolda ketiwetip, məlum Martanıg Məryəm isimlik bir singlis bar idi. U Əysanıg ayioja aldida olturup, uning səz-anglap bakmiojan, — dedi. **25** Wə mana, kalamini tingxiwatatti. **40** Əmdi mehmanlarnı kütüx ixlirining kəplükidin kengli bəlünüp kətkən Marta Əysanıg aldioja kelip: — I Rəb, singlimning meni mehman kütkili yaloquz taxlap əzüng kəndən kərəmətli? — dedi. **41** Lekin Əysa əzüng kəndən kərəmətli? — dedi. **42** Birak birlə ix zərürdər; wə Məryəm xuningdin əzizə nesiwə bolidiqən yahxi ülüxni tallidi; bu hərgiz uningdin tartiwellinmaydu — dedi.

11 Əmdi xundak boldiki, u bir yerdə dua kiliwatatti; dua ayaqlaxkanda, muhlisliridin biri uningdin: — I Rəb, Yəhəya əz muhlislirioğlu əgətkinidək, sənmə bizgə dua kələxni əgətsəng, — dedi. **2** U ularoja mundak dedi: — Dua kələxninglarda, mundak dəngərər: «I Ata, Sening naming mukəddəs dəp uluqlanıq. Sening padixahlıqıng kələgəy. **3** Hər künlük nenimizni bizgə hərküni bərgəysən. **4** Bizgə kərzədar bolovan hərkimni kəqürginimizdək, Sənmə gunahlırimizni kəqürgəysən. Bizni azduruluxlaroja uqratkuzmioğaysən». **5** U sezini [dawam kılıp] ularoja mundak dedi: — Silərning iqinglardin biringlarning bir dosti bolup, yerim keqidə uning kəxişa berip: — Dostum, manga üq nan etna bərgin; **6** qünki manga səpərdin bir dostum kəldi wə uning aldioşa koyuqdək bir nərsəm kəlməptu, desə, **7** u əyininq iqidə turup: «Meni awarə kilmiojin, ixic takaklık, balılar orunda yeniməda yatıdu. Sanga elip berixkə kopalmaymən», deyixi mümkün. **8** Silərgə xuni eytimənki, gərqə u uning dosti bolux süpiti bilən berixkə ornidin turmisimu, uning hijil bolmay kəyta-kəyta yalwuruxi bilən u qoqum ornidin turup, kənqə lazımlı bolsa uningoşa beridu. **9** Xuning üqün mən silərgə eytayki, tilənglər, silərgə ata kəlinidu; izdənglər, tapışılər. İxikni qekinglər, eqilidu. **10** Qünki hərbir tiligüqi tiligininə erixidu; izdigüqi izdiginini tapidu; ixikni qəkküqilərgə ixic eqilidu. **11** Aranglarda ata bolquqlar əz oolı nan tələp қılsa, uningoşa

tax beridiojanlar barmu?! Yaki belik tələp kilsa, billə turidu. Buning bilən həlikı adəmning yilan beridiojanlar barmu? **12** Tuhum tələp keyinki həli burunkidinmu tehimu yaman kilsa, qayan beridiojanlar barmu? **13** Əmdi bolidu. **27** Wə xundaq boldiki, u bu gəplərni silər rəzil turup əz pərzəntliringlar oja yahxi kiliwatqanda, kəpqilik arisida bir ayal awazini iltipatlarnı berixni bilgən yerdə, ərxtiki Ata kötürüp: — Seni kətürgən qorsak wə emitkən Əzidin tiligənlərgə Muğaddəs Rohni tehimu ata əməqək bəhtliktur! — dedi. **28** Birək u jawabən: kılmasmu? **14** Əmdi u bir kixidin «adəmni gaqa — Bəlki Hudanıng səzini anglap, Uningoja itaət kılıquqi» jinni həydiwətkəndə, xundaq boldiki, kılıdiojanlar bəhtliktur! — dedi. **29** Xu qaoğda, jin uningdin qıkqanda, gaqa zuwanoja kəldi. top-tap adəmlər uning ətrapişa olaxkanda, u Halayık buningoja intayın həyran boluxti. **15** mundaq səzlərkə baxlıdı: — Bu dəwr dərvəkə Birək, ulardın bəziliri: «U jinlarnı jinlarning rəzil bir dəwrdür; u möjizilik bir alamətning əmiri bolovan Bəəlzəbuloja tayinip həydiwətidü» keristilixni istəp yürüdü. Birək, buningoja — dedi. **16** Wə baxka bəzilər uni sinax məksitidə «Yunus pəyojəmbərdə kərülən möjizilik uningdin bizgə asmandın bir möjizilik alamət alamət»tin baxka həqkandak ikkinçi bir alamət kərsətsəng, dəp tələp kılıqlı turdu. **17** Lekin u kərsitməydu. **30** Qünki Yunus pəyojəmbərnin ularning nemə oylawatqanlığını bilip ularoqa əzi Ninəwə xəhīridikilərgə alamət-karamət mundak dedi: — Əz iqidin bəlünüp əzara bolqinoja ohxax, İnsan'oqlımu bu dəwrgə soküxkan hərkəndək padixahlıq wəyran bolidu; yənə xundaq bolidu. **31** Kiyamət künü «Jənubtin wə hərkəndək ailə əz iqidin bəlünüp əzara kəlgən ayal padixahı»mu bu dəwrdikilər bilən soküxsa zawallikkə yüz tutidu. **18** Xuningoja təng tirilip, ularning gunaşlırını bekitidu. ohxax, əgər Xəytan əz-əzığa karxi qıkqan bolsa, Qünki u Sulaymannıng dana səzlərini anglax undakta, uning padixahlıq kəndakımı put üçün yər yüzinəng qetidin kəlgən; wə mana, tırəp turalisun? Qünki silər meni, «Jinlarnı Sulaymandınmu uluq birsı muxu yerdə turidu. Bəəlzəbuloja tayinip həydaydikən» dəysilər. **32** Kiyamət künü Ninəwəliliklər bu dəwrdikilər **19** Əgər mən jinlarnı Bəəlzəbuloja tayinip bilən təng kopyup, bu dəwrdikilərning kooqlısam, silərning pərzəntliringlar kimgə gunaşlırını bekitidu. Qünki Ninəwəliliklər Yunus tayinip jinlarnı kooqlayıdu?! Xunga ular silər pəyojəmbər jakarlıqan həwərni anglap towa toopruluk həküm qıqarsun! **20** Lekin mən kılıqan; wə mana, Yunus pəyojəmbərdinmu Hudanıng barmiki bilən jinlarnı kooqlısam, uluq birsı muxu yerdə turidu! **33** Həqkim undakta Hudanıng padixahlıq üstüngləroja qıraqnı yekip kopyup, uni yoxurun jayda koymas, qüçüp namayan bolovan bolidu. **21** Toluk yaki üstigə sewətni kəmtürüp koymas, bəlki korallanoğan küqtünggür əz əyini kooqdap qıraqdanning üstigə koyidu; buning bilən əygə turoqanda, uning mal-mülki aman əkalidu; **22** kirgənlər yorukluknı kəridu. **34** Tənning qırioqi lekin uningdin küqtünggür biri uning üstigə kəzdür. Xunga əgər kəzüng sap bolsa, pütün hujum kılıp uni yəngsə, uning tayanəqan wujudung yorutulidu. Lekin əgər kəzüng hunük əkorallırını tərtiwalidu wə mal-mülklərini olja bolsa pütün wujudung kərangoğu bolidu. **35** kılıp əzidikilərgə təksim kılıp beridu. **23** Mən Xuning üçün həzi bolqinkı, wujudungdiki tərəptə turmiojanlar manga karxi turoqıqdır. «yorukluk» kərangoğuluq bolmisun! **36** Əmdi Mən tərəpkə [adəmlərni] yiomioquqlar bolsa əgər barqə wujudung yoruk bolsa wə uning tozutuwətküqidur. **24** Napak roh birawning həq yeri kərangoğu bolmisa, wujudung huddi tenidin qıkırıwetilixi bilən, u kurojak jaylarnı qıraqı parlak nuri bilən seni yorutkandək qərgiləp yürüp birər aramgahını izdəydi; birək tamamən ayding bolidu. **37** Əysə sez tapalmioqandin keyin, «mən qıkqan makanimoja kiliwatqanda, bir Pərisiy uni əyigə əqizəqə kəytay!» dəydu. **25** Xuning bilən kaytip kılıp, təkliplə kıldı. Xuning bilən u əygə kirip, xu makanining pakız tazilanoğanlığını wə dastihanda olturdu. **38** Lekin həlikı Pərisiy rətləngənlikini baykaydu-də, **26** berip əzidinmu uning tamakṭın ilgiri kol yumioqinini kərüp, bəttər yəttə rohni baxlap kelidu; ular kirip intayın həyran boldi. **39** Lekin Rəb uningoja:

— Əmdi silər əy Pərisiyələr, qinə-kaqıllarning bolidu! **52** Halinglaroja way, əy Təwrat əhlilir! texinila yuyup pakizliojininglar bilən iqinglar Qünki həkmət həzinisining aqquqini elip hərtürlük hərislik wə rəzillikkə toloqandur. turup, əzünglar uning iqigə kirmidinqalar wə **40** əy nadanlar, texini Yaratkuqi iqinimu kirəy degənlərnimə kirgüzmidinqalar. **53** U yaratkan əməsmu?! **41** Əmdi əz iq-iqinglardın xu yərdin qikqəndin keyin, Təwrat ustazlıri həyrəhəlik kilinglar wə mana, həmmə nərsə bilən Pərisiyələr uning bilən kattik əxarxılıxip, silərgə pakiz bolidu. **42** Halinglaroja way, uningoja kəp ixlarnı muzakirilixixkə kistidi **54** əy Pərisiyələr! Qünki silər hətta yalpuz bilən wə uning üstidin xikayat kilişkə sezinin birər suzapning wə hərhil dora-dərmanlarning əyib tepiwelikxə paylap yürətti.

ondin birini əxrə kılıp Hudaşa ataysiləryu, birak adalət wə Hudanıng muhəbbitini həq etibarоja almay ketiwerisilər. Dərwəkə, awwal muxu ixlarnı orundixinglar kerək, andin xu ixlarnimə ada kilmay koymaslikinqalar kerək. **43** Halinglaroja way, əy pərisiyələr! Qünki silər sinagoglarda aldinkı orunlarda əlturuxkə, bazarlarda kixilərning silərgə bolqan [hərmətlik] salamlırıqə amraksilər. **44** Silərgə way! Qünki silər huddi kixilər ketiweretip, üstiga dəssəp selipmu səzməy etüp kətkən gerlərgə ohxaysilər! — dedi. **45** Təwrat əhliliridin biri uningoja: — Ustaz, bularnı eytkining bizgimu həkarət boldi! — dedi. **46** U uningoja mundak jawab bərdi: — Silərgimu way, əy Təwrat əhlilir! Qünki silər kətürəlmigüdək eojir yüksəlni adəmlərinə zimmisə artip koysiləryu, əmma əzünglar bu yüksəlni kətürəkə birmu barmiqinglarnı təvküzməysilər! **47** Silərgə way! Qünki pəyojəmbərlərinə kəbrilirini yasap keliwatisilər, lekin ata-bowliringlar ularni əltürdi. **48** Xuning bilən silər ata-bowliringlar kılqanlırıqə razi bolqanlıkingləroja guvahlıq berisilər. Qünki ular pəyojəmbərləni əltürdi wə silər ularning kəbrilirini yasaysilər. **49** Bu səwəbtinmu Hudanıng danalığı dəyduki: «Mən ularoja pəyojəmbərlər wə rosullarnı əwətimən wə bulardın bəzilərini ular əltüridü wə bəzilərini ziyankəxlik bilən kəqəliwetidü». **50** Xuning bilən dunya apirdə bolqandın buyankı barlıq pəyojəmbərlərinə tekülgən kan kərzilri, yəni Həbilning tekülgən kənidin tartip taki [ibadəthanidiki] kurbangah bilən mukəddəs jay arılıkida kətl kiliqan [kahin]. Zəkəriyaning tekülgən kəniqiqə barlıq kan kərzilər üçün muxu dəwrdikilərdin hesab elinidü. Mən silərgə bərəkək xuni eytip koyayki, bularning həmmisi muxu dəwrdin elinidiqan

12 Xu qaoqlarda, mingliqən kixilər yioqılıp, bir-birini dəssiwətküdək kista-kistang boluxup kətkəndə, u awwal muhəslisliroiça söz kılıp mundak dedi: — Pərisiyələrning eqitkəsidin, yəni sahit-pəzlikidin hoxyar bolunglar. **2** Qünki yoxurulqan həqkəndək ix axkarilanmay kalmayıdu, wə həqkəndək məhpip ix ayan bolmay kalmayıdu. **3** Xunga silərning ərəngənə qarangojudə eytənlərlər yorukta anglinidü; əyni iqkiridə hupiyanə piqirləxkənlərlərə əgziłərdə jakarlinidü. **4** Mən silər dostliriməja xuni eytimənki, tənni əltürüp, baxka həq ix kılalmaydiqənlərdin korkmanglar. **5** Lekin mən silərgə kimdin korkuxunglar kerəklikini kərsitip koyay: Əltürgəndin keyin, dozahka taxlaxka həküklik bolqanlıqidin korkunglar; bərəkək silərgə eytay — Uningdin korkunglar! (*Geenna g1067*) **6** Bəx kuxkəq ikki tiyingə setiliqə? Lekin ularning həqbirimi Huda təripidin untilup kalojini yok. **7** Lekin hətta hərbir tal qeqinglarmu sanaloqandur. Xundak ikən, korkmanglar; silər nuroqunlıqan kuxkəqtin kimmətliksilər! **8** — Birak mən silərgə xuni eytip koyayki, kim meni insanlarning aldida etirap kilsə, Insan'oqlımu uni Hudanıng pərixtiləri aldida etirap kılıdu. **9** Birak insanlarning aldida meni tonumıqan kixi, Hudanıng pərixtiləri aldidi mu tonulmayıdu. **10** Insan'oqlıqə karxi söz kılqan hərkəndək kixi kəqürümə erixəleydü; lekin Muğəddəs Rohka kupurluk kılqanlıqı bolsa kəqürümə erixəlməydü. **11** Lekin kixilər silərni sinagoglara yaki həkümdarlar wə əməldərlarning aldiqə elip berip sorakça tartıkanda, «[ərzəgə] kəndək jawab bərsəm?» yaki «Nemə desəm bolar?» dəp əndixə kilmanglar. **12** Qünki nema deyix kerəklikini xu wakti-

saitidə Muğaddəs Roḥ silərgə əgitidü. 13 kiyindürməsmu?! 29 Xundak ikən, nemə yəymiz, Kəpəlik arisidin birsi uningoja: — Ustaz, nemə iqimiz dəp bax qaturmanglar, həqñemidin akamoqa [atımızdin] [kaloqan] mirasni mən əndixə kilmanglar. 30 Qünki hərkəysi bilən təng ülixixkə buyruqayla — dedi. 14 əldikilər mana xundak həmmə nərsilərgə Lekin u uningoja jawabən: — Buradər, kim meni intiliđi. Bırak Atanglar silərnin bu nərsilərgə silərnin üstüngləroja sotqi yaki üləxtürgüqi möhtəjlikinqlarnı bilidü; 31 xundak ikən, Uning kıldı? — dedi. 15 U kəpəlikkə əşrap: — padixahlıkioja intilinglər wə u qəođa, bularning Pəhəs bolup əzünglarnı hərhil tamahorluktin həmmisi silərgə қoxulup nesip bolidü. 32 saklanglar. Qünki insanning hayatı uning Korkmanglar, i kiçik pada! Qünki Atanglar mal-mülüklinin keplükigə baqlıq əməstur, padixahlıkni silərgə ata қilixni hux kərdi. dedi. 16 Andin u ularoqa mundak bir təmsilni 33 Mal-mülkünglarnı setip, [kəmbəbaqallərgə] eytip bərdi: — «Bir bayning yeri mol hosul həyrəhəlik kilinglər. Əzüngləroja uprimaydiaojan beriptu. 17 U kənglidə «Qandak əşrap? Qünki həmyan, ərxlərdə hərgiz tügəp kətməydiqan bunqıwala əhosulni əyoqudək yerim yok» — bir həzinə əhəzirləngərlər; — xu yerdə oqri dəp oylaptu. 18 Andun u: — «Mundak əşrap: yekin kəlməydu, küyə yəp yokəp kətməydu. 34 — Həzirki ambarlirimni quwuwtip, tehimu Qünki baylikinqlər kəyərdə bolsa, kəlbinglarmu qongini yasap, barlıq məhsulatlırim wə baxka xu yerdə bolidü. 35 Silər belinqlarnı qing mal-mülüklinimni xu yərgə yiojip saklay! 19 baqlap, qiraqliringlarnı yandurup turunglar; Andin əz-əzümgə: «Əy jenim, yiojip sakliojan, 36 huddi hojayinin toy ziyanitidin kaytip kəp yil yətkündək nemətliring bar, rahət iqidə kelixinini kütüp turojan qakarlardək, hərdaim yəp-iqip hux boloqin!» dəydiqan bolimən» dəp təyyar turunglar. Xuning bilən hojayın kelip oylaptu. 20 Lekin Huda uningoja: «Əy əhmək, ixikni əkkanda, qakarlar dərhal qikip ixikni bugün keqila jening səndin tələp əşrap elinidü; aqidiqan bolidü. 37 Hojayın kaytip kəlgəndə, undakta bu toploqining kimə əkalidu?» dəptu. qakarlırinin oyoqak, təyyar turoqanlığını kərsə, 21 Hudanıng alidda dələtmən bolmay, əzigə bu qakarlarning bəhtidur! Mən silərgə bərəkək həzinə yioqənning həli xundak bolar». 22 Andin xuni eytip əyoqayki, hojayın əzi belini baqlap, u muhlisliroja mundak dedi: — Xuning üçün ularni dastihanoja olturoquzup, ularning aldiqası mən silərgə xuni eytip əyoqayki, turmuxunglar kelip xəhsən əzi ularni kütüwalidü! 38 Wə toopruluk, nemə yərmiz yaki nema kiyərmiz, əgər hojayın ikkinçi yaki üçinçi jesəktə dəp əndixə kilmanglar. 23 Qünki həyatlık kəlsimu, qakarlırinin xundak oyoqaklığını yeməkliktin, tən kiyim-keqəktin əzizidur. 24 kərsə, bu ularning bəhtidur! 39 Lekin xuni Kuzoqunlaroja əkaranglar! Ular teriməydu wə biliq əyoqaylarki, əgər əy igisi ooprininq keqidə yioqmaydu, ularning ambar, iskilatlırimu yok. əksisi wakıttı kelidioqanlığını bilgən bolsa, u Lekin Huda ularnimu ozuklanduridu. Silər oyoqak turup ooprininq əygə texip kirixığə əkənlərin ənqılık əziz-hə! 25 Aranglarda hərgiz yol əyoqmaytti! 40 Xuning üçün silərmə əyoqaylalar qəməm-əyiqinə bilən əmrünglarnı birər hərdaim təyyar turunglar; qünki İnsan'ooqli saat uzartalaysılar? 26 Əgər xunqılık kiqikkinə silər oylimiojan wakıt-saettə kaytip kelidü. ixmu əkolunglardın kəlmisə, nemə üçün kaloqan 41 Petrus uningdin: — I Rəb, sən bu təmsilni ixlar tooprisida əyam-əndixə kilişilər? 27 bizgila əkaritip eyttingmu yaki həmməyləngə Nelupərlərinə kəndak əsidiqanlıqoja əşrap əkaritipmu? — dəp soridi. 42 Rəb mundak bekinqlər! Ular əməkəmə kilməydu, qakmu dedi: — Hojayini əz əyidikilərgə məs'ul kiliq, egiroməydu; lekin silərgə xuni eytayki, hətta ularoja tegixlik boləjan axılıkni waktı-waktida Sulayman toluk xan-xərəpə turoqandım uning təkşim kiliq berixkə təyinləydiqan ixənqlik wə kiyinixi nilupərlənin bir güliqılıkımı yok idi. pəmlik oyojidar kim bolidü? 43 Hojayın əyigə 28 əy ixənqi ajızlar! Əmdi Huda daladiki bugün əkəndə, qakarlırinin xundak kiliwatqınıning eqilsə, ətisi kürup oqakqə selinidiojan axu gül- üstigə kəlsə, bu qakarlıning bəhtidur! 44 Mən giyahlarnı xunqə bezigən yerdə, silərni tehimu silərgə bərəkək xuni eytip əyoqayki, hojayın

uni pütün igilikini baxkurusuxka koyidu. **45** tiyininimu koymay təlimigüqə, xu yərdin hərgiz Lekin mubada xu qakar kenglidə: «Hojayinim qikalmaysən.

häyal bolup կalid» dəp, baxka qakarlar wə dedəklərni bozək կilixka wə yəp-iqip, məst boluxka baxlisa, **46** Xu qakarning hojayini kütülmigən bir küni, oylimiqan bir wakitta kaytip kelidu wə uni kesip ikki parqə կilip, uning nesiwisini etikədsizlər bilən ohxax təkdirdə bekitidu. **47** Əmdi hojayinining iradisini biliq turup, təyyarlinip turmiojan wə hojayinining iradisi boyiqə կilmiojan qakar boluxioja tayaq yəydi. **48** Birək hojayinining iradisini bilməy turup, tayaq yeyixkə tegixlik ixlarnı կilojan qakar azraq tayaq yəydi. Kimgə kəp berilsə, uningdin tələp կilidiojinumu kəp bolidu. Qünki adəmlər kimgə kəp amanət կyoqan bolsa, uningdin tələp կilidiojinumu kəp bolidu. **49** Mən yər yüzigə ot taxlap tutaxturuxka kəldim wə bu otning tutixixioja nəkədar təkəzzamən! **50** Lekin mən aldi bilən bir qəmündürütx bilən qəmündürülüxüm kerək wə bu qəmündürülüxüm əməlgə axurulqoqə intayın kiynilimən! **51** Silər meni yər yüzigə tinqlik elip kəldimikin, dəp oylap կaldinglarmu? Yak, mən xuni silərgə eytayki, tinqlik əməs, bəlünük elip kəldim! **52** Qünki buningdin keyin, bir əydiki bəx kixi bəlünidu; üqi ikkisigə կarsi wə ikkisi üqiga կarxi bəlünidu. **53** Ata oοqlıqə wə oοql atısiqə, ana kiziqə wə kiz anisioja, կeynana keliniga wə kelin կeynanisoja կarxi turidu. **54** Əysə yənə toplaxkən adəmlərgə mundak dedi: — Silər künpetix tərəptin bulutning qikkinini kərsənglər, dərhal «yamoqur yaqıdu» dəysilər, wə dərwəkə xundak bolidu. **55** Jənub tərəptin xamalning qikkini kərsənglər, «Hawa issiydu» dəysilər wə dərwəkə xundak bolidu. **56** Əy sahihpəzlər! Silər yər bilən kekninq rənggini pərk etələysilər-yu, կandaksigə bu zamanni pərk etəlməysilər?! **57** Əmdi nemixkə կaysi ixlarning durus ikenlikigə əzünglər һəküm կilip bakmaysilər?! **58** Qünki dəwagiring bilən birgə sotqi aldioja barojiningda, uning bilən yolda ketiwatqınıngda, uning bilən arini oquq կilixka intilgin; bolmisa, u seni sotqioja, sotqi bolsa gundipayoja tapxuridu wə gundipay seni zindanoja taxlaydu. **59** Mən sanga xuni eytip կoyayki, [kərzinqning] əng ahirki bir

13 Xu qaçıda, birnəqqə adəm uningoja [waliy]

Pilatusning bir kisi Galiliyəliklərning kənini teküp, ularning կanlırını ular kiliwatqan [ibadəthanidik] կurbanlıqning կanlıri bilən arilaxturoqanlıqını məlum կildi. **2** U ularoja jawabən mundak dedi: — Ularning bu azablarnı tartıjını üçün bu Galiliyəliklərni baxka Galiliyəliklərдин gunahı eçir dəp karamsilər? **3** Mən silərgə eytayki, undak əməs! Bəlkı silər towa կilmisanglar, հəmminglarmu ohxax akiwəttə һalak bolisilər. **4** Siloam məhəllisidiki munar ərülüp qüxüp, on səkkiz kixini besip əltürüp կoyojan, silər ularnı Yerusalemda turuwatqan baxklardın կəbih, dəp կaramsilər? **5** Mən silərgə eytayki, undak əməs! Bəlkı silər towa կilmisanglar, հəmminglarmu ohxax akiwəttə һalak bolisilər. **6** Andin u bu təmsilni səzləp bərdi: — Məlum bir kixinin üzümzarlıkida tikilgən bir tüp ənjür dərihi bar ikən. U u dərəhtin mewə izdəp kəptu, lekin heq mewə tapalmaqtu. **7** U baqwəngə: «Kara, üq yıldın beri bu ənjür dərihidin mewə izdəp keliwatımən, birək bir talmu mewə tapalmidim. Uni kesiwət! U nəmə dəp yərni bikardin-bikar igiləp turidu?» dəptu. **8** Lekin baqwən: «Hojayin, uningoja yənə bir yil təqəmigəyla. Bu wakit iqidə uning tütüdiki topilarını boxitip, oqutlap bakay. **9** Əgər kelər yili mewə bərsə, yahxi hop! Birək bərmisə, kesiwətkəyla» dəptu baqwən. **10** Bir xabat künü, u bir sinagogta təlim beriwayattı. **11** Mana xu yərdən on səkkiz yıldın beri zəipləxtürgüqi bir jin təripidin tutulup, dəmqiyp erə turalmaydiqan bir ayal bar idi. **12** Əysə uni kərgəndə, yenioja զakirip: — Hanım, sən bu zəiplikingdin azad boldung! — dedi. **13** Andin u կolını uning uqisoja կoyuwidi, ayal dərhal ruslinip tik turup, Hudani uluoqlidi. **14** Birək sinagogning qongi əysanıng xabat künü kesəl sakaytkınından oqəzəplinip, kəpqılıkkə: — Adəmlər ix կilix kerək boləqan altə kün bar, xu kūnlərdə kəlip sakaytilinglər; lekin xabat künidə undak կilmanglar, — dedi. **15** Xunga Rəb uningoja mundak jawab bərdi: — Əy sahihpəzlər! Hərbiringlər xabat künü torpak wə exikinglarnı okurdin yexip, suçarəqili

baxlimamsilər?! **16** Əmdi Xəytan mana on səkkiz al. Qünki Hərod seni əltürməkqi, — dedi. **32** yil boopup kələn, İbrahimning bir kizi bolən U ularoja: — Berip xu tülkigə eytinglar: Mana bu ayal dəl xabat künidə bu sırtmaqtın boxitilsa, mən jinlarnı həydiwetip, bugün wə ətə xipa bu xabat künining yarixikı bolmamdu?!

17 U berərmən wə üçinqi künü takamullaxturulimən, muxu səzni kəlojanda, uningoja əşəri qıqqanlar dənglər. **33** Həlbuki, bugün wə ətə wə hijalətkə əldə; birək halayık uning kiliwatkan egnüllükə mengip yürüxüm kerəktür; qünki həmmə ajayib ixlidin xadlinip yayridi. **18** Həq pəyojəmbərnin əltürülüxi Yerusalemın U səzini [dawamlaxturup] mundak dedi: — baxka heqkandak jayda mumkin bolmas. **34** Hudanıng padixahlılı nemigə ohxitay? Mən əy Yerusalem, Yerusalem! Pəyojəmbərlərni uni nemigə ohxitay? **19** U goya bir tal kığa əltüridiojan wə sanga əwətilgənlərni qalma-urukıqa ohxaydu; birsi uni elip əz beoında kesək kılıdiojan xəhər! Mən ənqə ketimlap teriçanidi; u esüp yoojan dərhə boldi; asmandiki mekiyan əz qüjilirini ənat astioqa aloqandək uqar-kanatlar kelip uning xahlırıda uwulidi. sening balılıringni koynumoja almakçı boldum,

20 U yənə: — Hudanıng padixahlılıını nemigə lekin silər halimidinglar. **35** Mana eyünglar ohxitay? U huddi eiqitkuşa ohxaydu; bir ayal taxlinip wəyrana bolup kəlidü; wə mən silərgə uni əolioqa elip, üq jawur unning arisioqa xuni eytip koyayki, silər «Pərvərdigarning nami yoxurup, taki pütün hemir bolouqə saklıdı, bilən kəlgüçiqə mubarək bolqay!» demigüqə, — dedi. **22** [Əysə] Yerusalemıja əşəri səpirini meni yənə kərəlməysilər.

dawamlaxturup, besip etkən hərkəysi xəhər-yezilarda təlim berip mangdi. **23** Birəylən uningdin: — I təksir, kütkuzulidiojanlarning sani azmu? — dəp soridi. Əysə kəpqilikə mundak jawab bərdi: **24** — Silər tar ixiktin kirixkə kürək kilinglər. Qünki mən silərgə xuni eytayki, nuroqun adəmlər kirəy dəp izdənsim, əmma kiralmayıdu. **25** Əyniñig işisi ornidin turup ixiñni takıqəndin keyin, silər taxkırıda turup ixiñni keçip: «Rəb, bizgə aqkiñ!» dəp yalwuroqili turojininglarda, u silərgə jawabən: «Silərning nəlikinglarnı bilməymən» — dəydu. **26** Andin silər: «Biz sening aldingda yegən, iqlikən, sənmə bizning koqılırimızda təlim bərgən» desənglər, **27** u yənə jawabən: «Silərning nəlikinglarnı bilməymən, məndin neri ketinglər, əy kəbihlik əlioqları!» — dəydu. **28** Silər İbrahim, İshak, Yakup wə barlıq pəyojəmbərlərning Hudanıng padixahlılılığı iqidə ikənlikini, ezunglarning sırtka taxliwetilgininglarnı kərginenglarda, yiozazalar kətürilidü, qıqlar oququrlaydu. **29** U qaoqda, kixilər məxrək bilən məoqrıbtıñ wə ximal bilən jənubtin kelixip, Hudanıng padixahlılıkıda dastihanda oltruridu. **30** Xuning bilən mana, xu qaoqda aldida turoqanlardın arkıja etidiojanlar, arkıda turoqanlardın aldioja etidiojanlar bar bolidu. **31** Dəl xu wakitta birnəqqə Pərisiyər Əysanıng aldioja kelip uningoja: — Muxu yərdin qıkip əzüngni nerioja

14 Wə xundak boldiki, bir xabat künü u Pərisiyərəndin bolən bir həkümərning eygə ojizaqa bardı; əmdi ular uni paylap yürüwatatti. **2** Wə mana, u yerdə suluk ixxik kesiligə giriştər bolən bir adəm bar idi. **3** Əysə Təwrat əhlilili wa Pərisiyərəndin: — Xabat künü kesəl sakayıtx Təwrat ənənəvi uyoqunmuyok? — dəp soridi. **4** Birək ular lam-jim demidi. U həlikəi kesəlgə əolini təgküzüp, sakayıtip yoloja saldı. **5** Andin ulardın yənə: — Aranglardın biringlarning mubada xabat künidə exiki ya kalisi kuduçkə qüxüp kətsə, uni dərhəl tartıp qıqarmaydiojan zadi kim bar? — dəp soridi. **6** Wə ular uning bu səzlirigə həq jawab berəlmidi. **7** Əysə qakirilojan məhmanlarning əzlirigə tərdin orunlarnı əndək talliqinini kərüp, ularoja mundak bir təmsilni eytip bərdi: **8** — Birsi seni toy ziyapitigə təklip kıldı, tərdə oltrumiqin. Bolmisa, səndin hərmətlikrək birsi təklip kılıqojan bolsa, **9** U qaoqda seni wə uni qakirilojan sahibhana kelip sanga: «Bu kixigə orun bərgəsiz» dəp kalsa, sən hijaləttə kelip pəgahıja qüxüp kəlisən. **10** Lekin sən qakirilojanda, berip pəgahıta oltrumiqin. Xuning bilən seni qakirilojan sahibhana kelip: «Əy dostum, yüksərija qıking» deyixi mumkin wə xuning bilən sening bilən dastihanda oltrumiqinlarning həmmisining aldida sanga

izzət bolidu. **11** Qünki hərkim əzini üstün tutsa heqkəysisi dastihinimdin tetimaydu», dəptu. tewən kılınıdu wə kimdəkim əzini tewən tutsa **25** Əmdi top-top adəmlər uningoja həmrah, üstün kılınıdu. **12** U əzini mehmanoja qakırojan bolup ketiwatatti. U burulup ularoqa қarap sahıbhanioja mundağ dedi: — Mehmanni mundağ dedi: **26** — Manga əgəxkənlər [manga tamakka yaki ziyanətkə qakırojiningda, dost-olojan səyüxliridin] əz atisi wə anisi, ayalı buradər, kərindax, uruk-tuqışan yaki bay wə balılır, aka-ukiliri wə aqa-singilliri, hətta kolumn-koxnilarıngı qakırmıojın. Qünki ularmu əz jeninimu yaman kermisə manga muhlis seni mehmanoja qakırıp, mərhəmitingni bolalmas. **27** Kimdəkim əzinin krestini yüdüp kəyturuxi mumkin. **13** Xuning üçün ziyanət manga əgəxmisə u manga muhlis bolalmas. **28** berəy desəng, ojerib-əqurwa, meyip-nakar, Aranglardın birsi munar salmaqçı bolsa, aldi aksak-qolak, kor-əmalarnı qakırojin **14** wə bilən olturup bu kəruluxni pütküzgündək hirajət bəht-bərikət kərisən; qünki u kixilarning əzümədə barmu-yoq dəp hesab kılmasmu? **29** yahxılıkingni kəyturuxning amali yoktur. Undak kilmiojanda, ulni selip pütküzəlmisə, Xuning bilən həkkənialarning kəytirilən kərgənlərinin həmmisi mazaq kılıp: «Bu adəm künidə kələjining əzüngə kəyturulidu. **15** binani baxlap koyup pütküzəlmidi» — deməy Uning bilən həmdastihan olturojanlardın biri kalmaydu. **31** Yaki bir padixaḥ yənə bir padixaḥ bu sözlərni anglap, uningoja: — Hudanıng bilən jəng kələjili qığsa aldi bilən olturup: — padixaḥlıkıda əqizalanojuqılar nemidegən Mening üstümgə kelidiojan yigirmə ming kixilik bəhtlik-hə! — dedi. **16** Birak u uningoja jawabən əqoxun işigisə mən on ming əskirim bilən takabil mundağ dedi: — Bir kixi katta ziyanətkə turalarımənmə? dəp məlqərləp kərməndu?! **32** tutux kılıp, nuroğun mehmanlarnı qakırıp əgər u «Sökəxalmaymən» dəp oylisa, düxmən koyuptu. **17** Dastihan selinojan xu saəttə, tehi yıraklıtı qaoqda əlqi əwətip, sulu xərtlirini qakırını əwətip, qakırojan mehmanlaroja: sorayı. **33** Xuningoja ohxax, silərdin kimdəkim «Mərhəmət, həmmə nərsə təyyar boldi!» dəp [kənglidə] əzinin bar-yoqı bilən hoxlaxmisa, eytiptu. **18** Birak, mehmanlarning həmmisi manga muhlis bolalmas. **34** Tuz yahxi nərsidur; barmaslıqka bir-birləp ezsə-bahənə kərsətkili əhalibuki, tuz əz təmini yokatsa, uningoja kəytidin turuptu. Birinqisi uningoja: «Mən həlila tuz təmini əşəndəkən kirgüzgili bolidu? **35** U bir parqə yər setiwaloqanidim, berip kərəp təpəkə xilitixə yaki oqutka arilaxturuxkımı kəlmisəm bolmayıdu. Meni əpu kələjaya, yarimay, talaqə taxlinidu. Anglojudək ələkili baralmaymən» dəptu. **19** Yənə biri: «Mən barlar buni anglisun!

bəx əxoluk əküz setiwaldim, həzir berip ularını sinap kərəxüm kerək. Meni əpu kələjaya, baralmaymən» dəptu. **20** Yənə birsti: «Mən yengi əyləngən, xunga baralmaymən» dəptu. **21** Qakar kəytip kelip, bu ixlarnı hojayinioja məlum kiptu. Hojayin əqəzəpləngən halda qakirioja: «Dərəhəl xələrning qong-kıqık koqilirioja kirip, ojerib-əqurwa, meyip-nakar, aksak-qolak wə kor-əmalarnı muxu yərgə yioqip kəl» dəptu. **22** Andin qakar kəytip kelip: «Hojayin, əmr bərginindək ada kılindi, wə yənə box orun bar!» dəptu. **23** Xuning bilən hojayin qakaroja: — «Thetaum mehmanlaroqa tolux üçün yezillardiki qong-kıqık yollarnı, məhəllilərni arılap, udul kəlgən adimingga zorlap elip kəlgin! **24** Qünki mən silərgə xuni eytayki, baxta qakırojan adəmlərinə

15 Əmdi bajgırlar wə baxka gunahkarlarning həmmisi uning səzini anglaçka uning etrapıqə olaxmakta idi. **2** Lekin Pərisiylər bilən Təwrat ustazlıri ojudungxup: — Bu adəm gunahkarlarnı ərəxi alidu wə ular bilən həmdastihan olтурudu! — deyixti. **3** Xunga u ularoja munu təmsilni səzləp bərdi: **4** — Əgər aranglarda bərəylənnəng yüz tuyak koyı bolup, uların biri yitip kətsə, toksan tokəküzini qəldə koyup koyup yitip kətkinini tapkuqə izdiməsmu? **5** Uni tepiwaloqanda, xadlanıjan halda mürisiga artıdu; **6** andin eyiga elip kelip, yar-buradərliri bilən kolumn-koxnilarını qakırıp, ularoja: «Mən yitkən əqumnu tepiwaldim, menin bilən təng xadlininqlər!» dəydu. **7** Mən silərgə xuni eytayki, xuningoja ohxax,

towa kiliwatkan bir gunahkar üçün ərxtə zor üzük selinglar, putlirioqa ayaq kiydürünglər; hursənlik bolidu; bu hursənlik towioqa möhtaj 23 wə bordak torpakni əkelip soyunglar; andin bolmioqan toksan tokkuz həkkaniy kixidin obdan yəp, rawurus təbrikleyli! 24 Qünki menin bolğan hursənliktin kəp artuktur. 8 — Yaki bir bu oqlum əlgənidi, tirildi, yitip kətkənidı, ayalning on kümüx dinari bolup, bir dinarnı tepildi!» — dəptu. Andin ular təbrikləxkili yokitip koysa, qiraqno yekip, taki uni tapkuqə baxlaptu. 25 Əmdi qong oqlı etizoqa kətkənikən, eyni süpürüp, zən koyup izdiməsmə? 9 Uni U kayıt tip keliwetip eygə yekin kəlgəndə nəoymə-tapkanda yar-buradər, kolumn-koxnlırını qakirip, nawa bilən ussulning awazini anglaptu. 26 U ularıqə: «Mening bilən təng xadlininglar, qünki qakarlardın birini qakirip, uningdin nemə ix mən yokitip koyojan dinarimni tepiwaldım» — boluwatkinini soraptu. 27 Qakar uningoja: Ukang dəydu. 10 Mən silərgə xuni eytayki, xuningə kəldi wə atang uni sak-salamət tepiwaloqanlıkı ohxax towa kiliwatkan bir gunahkar üçün üçün bordak torpakni soydi» dəptu. 28 Lekin Hudanıng pərixtılirining arısida hursənlik [qong oqlı] hapa bolup, eygə kirgili unimaptu. bolidu. 11 U səzini dawam kılıp mundak dedi: Wə atisi qikip uning eygə kirixini etümüptu. 29 — Məlum bir adəmning ikki oqlı bar ikən. Əmma u atisoja jawab berip: «Kara! Mən xunqə 12 Kiqiq oqlı atisoja: «Əy ata, mal-mülüktein yıldın beri kuldək hizmitində boldum, əsla tegixlik ülüxümni hazırlıa manga bərgin» dəp həqbir əmrindən qikip bəkəmidim. Bırak sən eytiptu. Wə u eż mal-mülüklini ikkisiga təksim manga əl-aqjinilirim bilən hux kəlojili həqkaqan kılıp beriptu. 13 Uzun ətməyla, kiqiq oqlı birar oqlakmu bərməding! 30 Lekin sening mal-bar-yokını yiqiqturup, yirək bir yurtka səpər mülüklliringni pahxilərgə həjləp tügətkən bu kiliptu. U u yerdə əyx-ixratlıq iqidə turmux oqlung kayıt tip kəlgəndə, sən uning üçün bordak kəqürüp mal-dunyasını buzup-qeqiptu. 14 Dəl torpakni soyupsən» — dəptu. 31 Bırak atisi yənə u bar-yokını sərp kılıp tügətkən waktida, u uningoja: «Əy oqlum, sən hərdaim menin yurtta kəttik aqarqılık bolup, u helila kisilqılıkta yenimdisən wə menin barlıkim seningkidur. kaptu. 15 Xuning bilən u berip, xu yurtnıng 32 Əmdi təbrikləp xadlinixkə layıktur; qünki bu bir pukrasıqə mədikar bolup yallınıptu; u uni sening ukang əlgənidi, tirildi, yokılıp kətkənidı, etizlikioja qoxka bekixkə əwətiptu. 16 U hətta tepildi» — dəptu.

korsikini qoxkılarning yemi bolğan purqak postı bilən toyozuzuxka təkəzza boptu; lekin həqkim uningoja həqnərsə bərməptu. 17 Ahir berip u hoxını teip: «Atamning xunqə kəp mədikarlırinining aldidin yemək-iqmək exip-texip turidu; lekin mən bolsam bu yerdə aqlıktın ələy dəp kəldim! 18 Ornumdin turup, atamning aldiqə berip uningoja: «Əy ata, mən ərxning aldidimu wə sening aldingdimu gunah kıldı. 19 Əmdi sening oqlung atılıxkə layık əməsmən. Meni mədikarlıring süpitida köbul kılqaysən! — dəymən» dəp oylaptu. 20 Xuning bilən ornidin turup atisining aldiqə kayıt tip mengiptu. Lekin atisi yırakṭınla uni kərəp uningoja iqı aqritip, aldiqə yügürüp qikip, uning boynioja esilip uni səyüp ketiptu. 21 Oqlı: «Ata, mən ərxning aldidimu, sening aldingdimu gunah kıldı. Əmdi sening oqlung atılıxkə layık əməsmən» — dəptu. 22 Bırak atisi qakarlarioja: «Dərhal əng esil tonni əkelip uningoja kiydürünglər, kolioja

16 U muhlislirioja yənə mundak dedi: — Bir bayning bir oqojidarı bar ikən. Birsi bayoja: «Bu oqojidaringiz mal-mülkingizni buzup qaqtı» dəp xikayət kiptu. 2 U oqojidarnı qakirip, uningoja: «Mening sening toorangda anglojanlırim zadi կandak, gəp? Oqojidarlıkingdiki hesab-kitabni enik tapxur; qünki mundin keyin sən oqojidar bolmaysan» — dəptu. 3 Oqojidar əmdi eż iqidə: «Nemə kılay? Qünki hojayinim meni oqojidarlıktın məhərəm kılıdu. Kətmən qapay desəm unqılık məoqdurdur yok, tiləmqılık kılay desəm nomus kilimən. 4 Hə, taptım! Oqojidarlıktın kələqinimdə kixilərnin meni əylirigə karxi elixi üçün, nemə kilişimni əmdi bildim» dəp 5 eż hojayinioja kərzdar bolovanınları bardin-bardin qakirip kelip, birinqisidin: «Hojayinimoja қanqılık kərzinqiz bar?» dəp soraptu. 6 Wə kərzdar: «Yüz tung zəytun meyi» dəp jawab beriptu. Oqojidar

uningoja: «Mana, һесабат дәптiringizni elip, eridin talak қилюнанни аlsa zina қилоjan bolidu». bu yerdə olturup əllik tungoja өзгәrtiweting!» **19** — Burun bir bay adəm bar idi; u səsün rənglik dəptu. **7** Andin u yənə birigə: «Sizqu, қanqilik ton wə kanap kiyimlerni kiyip, hərküni ayx-kərz boldingiz?» dəp soraptu. U: «Yüz kürə ixrat iqidə təntənə қılatdı. **20** Wə pütün əzayını buojdøy» dəp jawab beriptu. Ojoidar uningoja: qaka-jahərət besip kətkən Lazarus isimlik «Hesabat dəptiringizni elip səksən kürigə bir yokşul bar idi; u bayning dərvazisining əzgərtiweting!» dəptu. **8** Xuning bilən uning aldioja [hərkünü] yatkuzup қoyulattı. **21** Uning hojayini səmimiyyətsiz oqojidarning bu ixtiki dastihinidin qüxüp қalojan parqi-puratlardın pəmlikliki üçün uningoja қayıl bolup mahtaptu. Qünki bu dunyaning pərzəntliri eż dəwriddə қorsikini toyosuzoxşka təxna idi. Həlbuki, nurning pərzəntliridin pəmliktur. (**aioñ g165**) **9** itlar kelip uning yarilirini yalaytti. **22** Əmdi Wə mən silərgə xuni eytip қoyayki, «Naħek xundaq boldiki, yokşul əldi wə pərixtılər uni dunyaoja təwə mal-dunya» arkılıq əzünglar oja dəpnə қılındı; **23** wə təhətsarada kəttik kiynilip, dost tutunglar; xundaq қılsanglar, mal-dunya bexini kətürüp, yıraktin İbrahimni wə uning karoja kəlməydiqən bolojan [künidə] xu қuqıkdiki Lazarusni kərəp: (**Hadəs g86**) **24** «Əy ata dəstlar silərni əbədiy makanlarqa қarxi alidu. İbrahim, manga rəhim kilojaşən! Lazarusni (**aioñios g166**) **10** Kimki kiqikkinə ixta sadık əwatkəysən, u barmikining uqını suşa qılıp, bolsa, qong ixtimu sadık bolidu; wə kimki tilimoja temitip sowutkay. Qünki mən bu kiqikkinə ixta səmimiyyətsiz bolsa, qong ixtimu ot yalkunida kəttik azabliniyatimən!» dəp səmimiyyətsiz bolidu. **11** Xunga əgər «naħek warkirap yalwurdi. **25** Lekin İbrahim mundak dunyaoja təwə bolojan mal-dunya»da sadık dedi: «Əy oǒlum, hayat waktingda halawətni bolmisanglar, kim silərgə həkkiy baylıklarını yətküqə kərgininigni wə Lazarusning dərd-tapxursun? **12** Wə baxkılarning nərsiliridə bala tartkınını yadıngoja kəltürgin. Həzir u sadık bolmisanglar kim silərgə əzünglarning təsəlliaptı, əmma sən azab tartiwiatisən. **26** Wə nərsisini bərsun? **13** Həqkim ikki hojayinoja təng bulardın baxqa, biz bilən silərning arılıkımızda hizmat қılamaydu. Qünki u yaki buni yaman yojan bir həng bekitilgəndurki, bu yerdin silər kərəp, uni yahxi kəridü; yaki buningoja əzinini tərəpkə ətəyli degənlər etələməs wə andin biz pütünləy beqixlap, uningoja etibarsız қaraydu. tərəpkə ətimiz degənlər etələməs». **27** Əmdi [Xuningoja olhxax], silərningmu birlə wakitta bay yənə: «Undakta, i ata, səndin [Lazarusni] həm Hudanıng, həm mal-dunyaning küllükida atamning əyigə əwətixingni etüniimən. **28** Qünki boluxunglar mumkin əməs. **14** Əmdi Pərisiyılər mening bəx aka-ukam bar; ularning bu azab-ular puloja amraķ idı) bularning həmmisini okubətlik yergə kəlməsliki üçün [Lazarus] ularni anglap əysani məshirə қılıxtı. **15** Wə u ularoja kəttik agahlandurup koysun» — dedi. **29** Birək mundak dedi: — «Silər əzünglarnı adəmlərning İbrahim jawab berip uningoja: «Ularda Musa wə aldida həkkəniy қılıp kərsətküqidürsiler; [baxqa] pəyərəmbərlərning [agah-guwaḥlık] lekin Huda kəlblinglarnı bilidu. Qünki bar; ular xularnı anglisun» — dedi. **30** Lekin u: adəmlərning arısında kədirlinidioqını Hudanıng «Yak, i İbrahim ata, əgər əlgənlərin biri tırılıp nəziridə yirginqliktur. **16** Təwrat қanunu wə ularning aldioja barsa, ular towa қılıdu» — dedi. pəyərəmbərlərning yazmılıri [qomüldürgüç] **31** Əmma İbrahim uningoja: «Əgər ular Musa Yəhyaçıqə hidayət bolup kəldi; xu wakıttın wə [baxqa] pəyərəmbərlərning [guwaḥlıkini] baxlap Hudanıng padixaḥlıkınını hux həwiri anglimisa, hətta əlgənlərin birsi tırılsımı, ular jakarlinip keliwatidu; [padixaḥlıkka] kirməkqi yənilə ixinixni rət қılıdu» — dedi. bolonlarning hərbiri uningoja bəsüp kiriwelisi kerəktur. **17** Lekin asman bilən zeminning yok қiliwetiliyi Təwratning bir qekiti bikar қilinixtin asandur. **18** — Hər kim eż ayalını talak қılıp baxqa birini alsa zina қilojan bolidu wə kimki eż

kiqik balilardin birini [gunahqa] putlaxturojan yolungoja mangojin! Etiķadıng seni sakayttıl!» bolsa, boynıqə tügmən texi esiləjan haldə — dedi. 20 [Bir kün] Pərisiyılər uningdin: dengizəja taxliwetilgini əwzəl bolatti. 3 «Hudanıng padixahlılıqı qaçan kelidu?» dəp Əzünglaroja agah bolunglar! Əgər kərindixing sorioqanda u ularoja jawab berip mundak dedi: gunah kılıqan bolsa, uningoja tənbih-nəsihət — Hudanıng padixahlılıqining kelixini kəz bilən kılıqin. U towa kilsa uni əpu kılıqin. 4 Mubada u kergili bolmas; 21 kixilər: «Qaranglar, u mana bir kün iqidə sanga yəttə mərtiwiə gunah kilsa bu yerdə!» yaki «U yerdə!» deyəlməydi. Qünki wə yəttə mərtiwiə yeningoja kelip: Towa kıldırm, mana, Hudanıng padixahlılıqı aranglardidur. 22 desə, uni yənilə əpu kılıqin. 5 Xuning bilən Keyin u muhlisirlioja yənə mundak dedi: — rosullar Rəbgə: İxənq-etikədəmizni axurojin, «Xundak kün'lər keliduki, silər İnsan'oqlining — deyixti. 6 Wə Rəb ularoja mundak dedi: kün'liridin birər kününü bolsimu kərükə təxna — Silərda kığa urukidək zərriqə ixənq bolsa bolisilər, lekin kerəlməysilər. 23 Xu qəoşa idi, silər awu üjmə dərihigə: «Yiltizingdin kixilər silərgə: «Mana u bu yerdə!» wə yaki əkomurulup, dengizəja keqüp tikil!» desənglar, u «Mana u u yerdə!» dəydi; silər nə barmanglar əzünglarnı anglap keqətti. 7 Lekin aranglardin nə ularning kəynidin yügürmənglar. 24 Qünki kimning yər həydəydiqan yaki mal bağıdıcıqan goya asmanning bir qetidin qakmak qekip yənə bir kuli bolsa wə u etizliktin käytip kəlgəndə, bir qetiqiqə yorutidioqandak, İnsan'oqlining eż uningoja: «Tezräk kelip dastihanda olturojin», künidə həm xundak bolidu. 25 Lekin u awwal dəydiqanlar barmu? 8 U bəlki uningoja: kəp azab-əkubatlırnı tartixi bu dawrdikilər «Mening tamikimni təyyar kıl, mən yəp- təripidin qətkə kekilixi mükərrərdür. 26 Wə Nuh iqip bolouqə belingni baqlap meni kütkin, [pəyəqəmbərninq] kün'liridə əkandaq bolovan andin əzüng yəp-iqkin, deməsmu? 9 Küllə əmr bolsa, İnsan'oqlining kün'liridə həm xundak kılınojınidək kılıqını üçün hojayin uningoja bolidu. 27 Taki Nuh kemigə kirip olturojan rəhəmət eytamdu? Meningqə, eytmaydu. 10 küngiqə, kixilər yəp-iqip, eylinip wə yatlıq bolup Xuningoja ohxax, silərmə əzünglaroja əmr keliwatqanidi; andin topan kelip həmmisini kılınoqanning həmmisini ada kılıqininqlardın əhalak kıldı. 28 Həm yənə, Lutning kün'liridə keyin: Biz ərziməs əllər, biz pəkət tegixlik əkandaq bolovan bolsa xundak bolidu — kixilər burjımızni ada əldük, halas», dəydiqan yəp-iqip, soda-setik kılıp, terikqılıq kılatti wə bolisilər. 11 Wə xundak boldiki, u Yerusalemıqə əylərni salatti. 29 Lekin Lut Sodom xəhəridin qikip ketiwatqanda, Samariyə bilən Galiliyəning qıkışan künü, asmandın ot bilən güngürt otturisidin etüp, 12 bir kəntkə kirginidə mahaw yeoqip, [bu xəhərdikilərninq] həmmisini əhalak kesiligə giriqtar bolovan on adəm uningoja kıldı. 30 Əmdı İnsan'oqlı axkara bolidioqan uqrəp, yırakta tohtap, 13 awazlırını ketürüp: kündə ənə xundak bolidu. 31 Xu kün, hərkim Əy Əysə, ustaz, bizgə rəhəm kılıqaysən, dəp əgzidə turup, nərsə-kerəkləri əyidə bolsimu, etündi. 14 Ularnı kərgəndə u ularoja: Berip aləqli qüxmisin; wə xuningoja ohxax kimki əzünglarnı kahinlaroja kərsitinglar, dedi. Wə etizlikta bolsa [əyigə] həq yanmisun. 32 Lutning xundak boldiki, ular yolda ketiwatqanda, ayalını yadıqlaroja kəltürüngərlər! 33 Kimki eż [mahawdin] paklandı. 15 Ulardın birəylən həyatını kutkuzmaqçı bolsa, uningdin məhrum əzining sakayqıjinini kərgəndə yukarı awaz bolidu, lekin eż həyatidin məhrum bolovan kixi bilən Hudani uluoqlap, kəyniqə burulup, kaytti. uningoja erixidu. 34 Silərgə xumi eytayki, u 16 U kelip Əysanıng ayioqə yikilip düm keqidə ikki adəm bir orunda yatiidu; ulardın biri yetip təxəkkür ettti. U Samariyəlik idi. 17 elip ketildi, yənə biri əldürulidu. 35 İkki ayal Əysə bu ixka karap: Pak kılınoqanlar on kixi yaroqunqək bexida turup un tartıwatqan bolidu; əməsmidi? Kalojan tokkuzaqlı kəni? 18 Bu yat ulardın biri elip ketildi, yənə biri əldürulidu». Əllik musapirdin baxka, Hudaqə həmdusana 37 Wə ular uningoja jawabən: Əy Rəb, bu ixlər okuqılı həqkim käytip kəlməptiqə?! — dedi. əyərdə yüz beridu? — dəp soridi. U ularoja: 19 Andin u həlikə adəməgə: — «Ornungdin tur,

Jəsət kəysi yerdə bolsa, қузынлар xu yərgə toplixidu!

18 Wə u ularoja, boxaxmay, hərdaim dua kılıp turux kerəqliki tooprısida bir təmsil kəltürüp mundak dedi: **2** «Məlum xəhərdə bir sotqi bar ikən. U Hudadınmu körkəmaydikən, adəmlərgimə pərwa kilməydi. **3** Xu xəhərdə bir tul ayal bar ikan wə u daim sotqining aldioja kelip: «Əyibkardin həkkimni elip bərgin» dəp tələp kılıdikən. **4** U heli wakitkıqə uni rət kipti; biraq keyin kənglidə: Hudadınmu körkəymən, adəmlərgimə pərwa kilməyən, **5** lekin bu tul hotun meni awarə kılıp ketiwatidu, uning manga qaplixwelip meni əhalimdin kətküzuwətməslikü üçün hərhalda uning dəwayini sorap koyay!» — dəp oylaptu». **6** Rəb: Қaranglar, adalətsiz bu sotqining nemə degənlirigə! **7** U xundak ələqən yerdə, Huda Əzığə keqə-kündüz nida kiliwatkan tallıqan bəndilirigə əkandak əklər? Gərqə Huda Əz bəndilirigə həmdərd bolux bilən birgə [rəzzillikkə] uzunoqıq səwr-takət kilsimu, ahirida bəndilirining dərdigə yətməsmə? **8** Mən silərgə eytayki: U ularning dərdigə yetip nahayiti tezla həkkini elip beridu! Lekin İnsan'ooqli kəlgəndə yər yüzidə iman-ixənq tapalamdu? — dedi. **9** U əzlirini həkkənəy dəp əkarap, baxkılarnı kəzığə ilmədiqən bəzilərgə əkaritip, mundak bir təmsilni eytti: **10** — İkki adəm dua kılıqlı ibadəthaniqə berip. Biri Pərisiy, yənə biri bajgir ikan. **11** Pərisiy əra turup əz-əzığə mundak dua kilipti: — «Əy Huda, mening baxka adəmlərdək bulangçı, adalətsiz, zinahor wə hətta bu bajgirdək bolmioqinim üçün sanga xükür! **12** Hər həptidə ikki ketim roza tutımən wə tapşanlırmının ondin bir ülüxini sədikə kilişən». **13** Biraq əhelikə bajgir yırakta turup bexini ketürüp asmanoja ərəvənliyi petinalmay məydisigə urup turup: «Əy Huda, mən muxu gunahkarə qərim kılıqaysən!» — dəpti. **14** Mən silərgə xuni eytayki, bu ikkiyləndin [Pərisiy] əməs, bəlkı [bajgir] kəqürüməgə erixip eyigə kəytipti. Qunki ərkəkim əzini üstün tutsa təwən kılınar, lekin kimki əzini təwən tutsa üstün kətürülər. **15** Əmdi əkolini təgküsən dəp, kixilər kiçik balilirinimə uning aldioja elip kelətti. Lekin buni

kərgən muhlislar ularni əyiblidi. **16** Əmma əysa balılları yenioja qakırıp: Kiçik balılları aldımıqə kəlgili əlyazalar, ularni tosuxmanglar. Qunki Hudanıq padixaqliki dal muxundaklardın tərkib tapşandur. **17** Mən silərgə bərhək xuni eytik koyayki: Kimki Hudanıq padixaqlikini səbiy balıdək əkbər kilmisa, uningoja hərgiz kərəlməydi, — dedi. **18** Məlum bir həkümədar Əysədin: I yahxi ustaz, mənggülüq həyatka waris bolmak üçün nemə ixni kilişim kerək, — dəp soridi. (aiōnios g166) **19** Lekin əysa: Meni nemə üçün yahxi dəysən? Yahxi bolouqı pəkət birlə, yəni Hudadur. **20** Əmrələrni bilisən: — «Zina kılma, ətəllilik kılma, oqrılık kılma, yaloqan guwahlıq bərmə, atangni wə anangni hərmət kıl!» — dedi. **21** — Bularning həmmisigə kiqikimdin tartip əmal kılıp keliwatimən, — dedi u. **22** Əysa buni anglap uningoja: — Səndə yənə bir ix kəm. Pütküll mal-mülkingni setip, pulini yoxsullarqa üləxtürüp bərgin wə xundak əksang, ərxətə həzinəng bolidu; andin kelip manga əgəxkin! — dedi. **23** Əmma u bu gəpni anglap tolimu əlavəyə qəmüp kətti; qunki u nahayiti bay idi. **24** Tolimu əlavəyə qəmüp kətkənlikini kərgən əysa: — Mal-dunyasi kəplərning Hudanıq padixaqliqoja kirixi nemidegən təshəhə! **25** Təgining yingninin kəzidin etüxi bay adəmning Hudanıq padixaqliqoja kirixidin asandur! — dedi. **26** Buni angliojanlar: — Undak bolsa, kim nijatka erixəlisün? — deyixti. **27** Əmma u jawabən: — İnsanlarqa mumkin bolmioqan ixlar Hudaqa mumkindur — dedi. **28** Əmdi Petrus: — Mana, biz bar-yokimizni taxlap sanga əgəxtük!? — dedi. **29** U ularoja: — Mən silərgə bərhək xuni eytayki, Hudanıq padixaqliki üçün əy-waş ya atanisi ya kərindaxlıri ya ayali ya baliliridin waz kəqənələrning hərbəri **30** bu zamanda bularoja kəp həssiləp müvəssər bolidu wə kəlidioqan zamandimu mənggülüq həyatka erixməy kəlməydi. — dedi. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Andin u on ikkəylənni əz yenioja elip ularoja mundak dedi: — Mana, biz hazır Yerusalemə qıkiyatımız wə pəyoğəmbərlərning İnsan'ooqli tooprısında pütkənlirininq həmmisi [xu yerdə] əməlgə axurulidu. **32** Qunki u yat əllərning əkolioja tapxurulidu wə ular uni məşhərə kılıp,

harlaydu, uning üstigə tüküridü; **33** ular uni ündürüwalojan bolsam birigə tətni kayturimən, kamqılıqandan keyin oltırıwetidü; wə u üçinqi — dedi. **9** Buning bilən Əysa uningoja [karap]: künü kayta tirilidü, — dedi. **34** Biraq ular bu — Bugün nijat bu əygə kirdi. Qünki bu kixi səzlərdin heqnemini qüxənmidi. Bu səzning həm İbrahimning oqlidur! **10** Qünki İnsan'oqli mənisi ulardin yoxurulojan bolup, uning nemə ezip kətkənlərni izdəp kütkuzojili kəldi, — eytkinini biləlməy kəldi. **35** Wə xundak ix boldiki, dedi. **11** Halayık bu səzlərni tingxawatkanda u Yeriho xəhīrigə yekinlaxkanda, bir kor kixi u yənə səz kılıp bir təmsilni köxup eytti. yolning boyida olтурup tiləmqilik kiliwatatti. **36** Qünki u Yerusalemqa yekinlaxkanidi wə U kəpqılıkning etüp ketiwatkanlığını anglap: ular: «Hudanining padixahlılı dərhal namayan — Nemə ix bolqandu? — dəp soridi. **37** bolidioqu!» — dəp oylaxkanidi. **12** Xunga Hək uningoja: — Nasarətlik Əysa bu yərdin u mundaq dedi: Bir aksəngak padixahlılı etüp ketiwatidü, — dəp həwər bərdi. **38** — I təhtigə erixip kelix üçün yırak, bir yurtka Dawutning oqli Əysa, manga rəhîm kılqaysən! karap yoloja qikiptu. **13** [Awwal] u əzinin — dəp warkirap kətti u. **39** Wə Əysanıng aldida on əkulini qakirip, ularoqa on tillani üləxtürüp mengiwatkanlar uni: — Xük olтур! dəp əyibləxti. berip: «Mən kaytip kəlgüqə [buning bilən] Biraq, u: — I Dawutning oqli, manga rəhîm okət kilinglar» — dəptu. **14** Biraq əz yurt kılqaysən! — dəp tehimu kattik warkiridi. **40** pukralırı uningoja əq bolqaqka, kəynidin Əysa kədimini tohititip, uni aldioja baxlap kelixni əlqilərni əwətip: «Bu kixinin üstimizgə padixahı buyrudi. Əarioju uningoja yekin kəlgəndə u boluxını halimaymiz!» dəptu. **15** Wə padixahlılı uningdin: **41** — Sən meni nemə kılıp bər, dəysən? mənsipigə erixip kaytip kəlgəndə xundak — dəp soridi. — I Rəbbim, kayta kəridiojan boldiki, hərbirining tijarat bilən ənqə payda bolsam'idi! — dedi u. **42** Əysa uningoja: — tapkinini bilməkqi bolup, pulini tapxurojan Kəridiojan bolqın! Etikadıng seni sakayıttı, — həlikı əullırını əz aldioja qakırtıptu. **16** Wə dedi. **43** Wə uning kezi xuan eqildi; u Əysaqa awwalkısı kelip: «I hojam, sili bərgən tillə on əgixip, yol boyi Hudani uluqlap mangdi. Wə tillə payda kıldı» dəptu. **17** «Yaraysən, əy yahxi barlıq halayıkmu buni körüp Hudaşa mədhəyiə okudu.

19 U Yeriho xəhīrigə kirip uningdin etüp ketiwatatti. **2** Mana xu yərda Zakay isimlik bir kixi bar idi. U «bax bajır» bolup, intayın bay idi. **3** U Əysanıng kəndak adəm ikənlikini kərrixkə pursət izdəwatattı, lekin boyi pakar bolqaqka, həlkəning tolilikdən uni kərəlməydi. **4** Xunga u aldi tərəpkə yügürüp berip, uni kərəx üçün bir tüp üjmə dərihiga yamixip qikti; qünki Əysa u yol bilən etətti. **5** Wə Əysa u yərgə kəlgəndə yukiriqa karap uni körüp uningoja: — Zakay, qapsan qüxkin! Qünki mən bugün sening əyüngdə konuxum kerək, — dedi. **6** U aldirap qüxüp, huxallık bilən uni [əyidə] mehman kıldı. **7** Bu ixni kərgən halayıknıng həmmisi: U gunahkar kixininigidə konqılı kirip kətti! — dəp qotuldixip kətti. **8** Lekin Zakay ornidin turup Rəbgə: — I Rəbbim, mana, mülkümning yerimini yoksullarqa berimən; əgər birawni yaloqandan xikayət kılıp uningdin birnemə

Hojayın uningoja həm: «Sən həm bəx xəhərgə hakim bolqın» dəptu. **18** İkkinqisi kelip: «I hojam, sili bərgən tillə bəx tillə payda kıldı» dəptu. **19** Hojayın uningoja həm: «Sən həm bəx xəhərgə hakim bolqın» dəptu. **20** Lekin yənə birsi kelip: «I hojam, mana sili bərgən tillə! Buni yaqılıqka qıqıp bir jayda koyup saklıdim. **21** Qünki sili kattik adəm ikənla, sili amanət kilmioqanlıridin payda ündürüp, ezliri terimioqanlıridin həsul yiqila. Xuning üçün silidin korktum» dəptu. **22** Əmma [hojayını] uningoja: «Əy əski kul, sanga əz aozingdin qıqqan səzliring boyiqə həküm kılıy. Sən mening amanət kilmay ündürüwalidiojan, terimay turup yiqıwalidiojan kattik, adəm ikənlikimni bilip turup, **23** nemə üçün mening pulumni həziniqılərgə amanət koymiding? Mən kaytip kəlgəndə, uni əsümi bilən almasmidim?» — dəptu. **24** Andin u yenidikilərgə: «Uningdiki tillani elip on tillə tapşan kuloja beringlar!» dəp buyruptu. **25** Ular uningoja: «I hoja, uning on tillası tursal!» — dəptikən, **26** [hojayın yənə

mundağ dəptu]: «— Qünki mən silərgə xuni düxmənliring ətrapingni қaxa-istihkam bilən eytayki, kimdə bar bolsa, uningoja tehimu körxpə seni կամ տ տərəptin kışaydu. **44** Kəp berilidü; əmma kimdə yok bolsa, hətta Ular seni wə [sepiling]ning iqingdiki balilirinqni uningda bar bolqanlırimu uningdin mələrum yər bilən yəksən kılıp, hətta taxni taxning kılınidü. **27** Əmdı üstigə padixah bolup həküm üstidimu kəldurmayıd; qünki [Huda]ning seni sürüxümni halimiojan düxmənlirimni bolsa, yoklıqojan pəyti bilip yətmidi. **45** Wə u ularni kəltürüp, mening aldimda կətl kilinglar». ibadəthana həylilirioja kirip, u yərdə elim-**28** U bu ixlarnı eytkəndin keyin, Yerusalemıja setim kiliwatqanlarnı həydəp qikirip, **46** ularoja: qikixka aldiyoja կarap mangdi. **29** Wə xundak — Muğaddəs yazmilarda: «Mening əyüm dua-boldiki, u Zəytun teoqining etikidiki Bəyt-Fagi tilawəthana bolidü» dəp pütülgən bolsimu, lekin wə Bəyt-Aniya yezilirioja yekin kəlgini də, ikki silər uni «bulangıqlarning uwisi» kiliwaldinglar! muhlisioja munularni tapılap aldin əwətti: **30** — dedi. **47** Xu wakıtlarda u hərküni ibadəthanida — Silər udulunglardiki yeziyoja beringlar. U təlim beratti. Bax kahinlar, Təwrat ustazlıri wə yərgə kiriplə həq adəm balisi minip bəkməqən, yurt qongliri uni yokitixka amal izdidi. **48** Lekin baqlaqlıq bir təhəyni kərisilər. Uni yexip bu ular կandak kol selixni bilməyetti, qünki barlıq yərgə yetiləp kelinglar. **31** Əgər birsi silərdin: həlk uning səzini tingxax üçün uningoja kattik «Nemixka buni yexisilər?» dəp sorap kalsa, yepixənədi.

silər uningoja: «Rəbning buningoja hajiti qüxti» — dəngər. **32** Xuning bilən əwətilgənələr beriwidi, ix dəl u ularoja eytkəndək boldi. **33** Ular təhəyni yexiwatqanda, uning igiliri ulardin: — Təhəyni nemixka yexisilər? — dəp soridi. **34** Ular: — Rəbning uningoja hajiti qüxti, — dedi. **35** Ular uni əysanıng aldiyoja yetiləp kəldi; wə yepinqa-qapanlırını təhəyning üstigə selip, əysani yələp üstigə mindürdü. **36** U ketip baroqinida, həlkələr yepinqa-qapanlırını yoloja payandaz kılıp saldı. **37** Wə u Zəytun teoqının qübüx yoliyoja yekinləxkinqinida, pütkülməhlislar jamaiti xadlinip, əz kezi bilən kərgən kudratlık mejizilər üçün awazını kətürüp: «Pərvərdigarning namida kəlgən padixah mubarəktur! Asmanlarda tinq-inaklik tikləngəy, ərxıəlada xan-xərəp ayan bolqay!» dəp towlixip Hudaqə mədhiyə okuxka baxlıdi. **39** Lekin topning iqidə bəzi Pərisiyələr uningoja: — Əy ustaz, muhlisliringoja [muxu gəpliri üçün] tənbəh bər! — deyixti. **40** Birək u ularoja jawabən: — Silərgə xuni eytayki, bular jim turoqan bolsa, hətta bu taxlarmu quşan selixkən bolatti, — dedi. **41** Əmdı u xəhərgə yekinlixip uni kərtüp, uning üçün yioqlap mundağ dedi: **42** — [I Yerusalem!] Sən bugün, bu künündə, tinq-amanlıq үçün nemə kerək bolqinini bilsəng idi! Kaxki, bu ixlər hazır kəzliringdin yoxurundur. **43** Qünki xundak künələr bexingoja keliduki,

20 Wə xu künələrdin bir künü u ibadəthanining həylilirida həlkə talim berip hux həwərnı elan kiliwatqanda, bax kahinlar wə Təwrat ustazlıri bilən akşakallar uning aldiyoja kelip uningdin: **2** — Bizgə eytkin: Sən kiliwatqan bu ixlarnı կaysı həkukkə asasən kiliwatisən? Sanga bu həkukni kim bərgən? — dəp soridi. **3** U ularoja jawab berip: — Mənmu silərdin bir ixni soray; silər manga eytip beringlarqu, **4** — Yəhya üyrgüzən qəmüldürük ərxtinmu, yaki insanlardınmu? — dəp soridi. **5** Ular əzəra mulahizə kılıxip: — Əgər «ərxtin kəlgən» desək, u bizgə: «Undakta, silər nemə üçün [Yəhyaoja] ixənmidinglar?» dəydu. **6** Əgər: «İnsanlardın kəlgən» desək, bu barlıq halayıq, bizni qalma-kesək kılıp əltüridü. Qünki ular Yəhyəning pəyəqəmbər ikanlılığıqə ixəndürülgən, — deyixti. **7** Wə ular: — [Uning] [həkukining] kəyərdin kəlgənlilikini bilməymiz, — dəp jawab berixti. **8** Əysə ularoja: — Undakta, mənmu bu ixlarnı կaysı həkukkə asasən kiliwatqanlıqmnı eytməyən, — dedi. **9** U halayıqka munu təmsilni səzəlxəkə baxlıdi: — «Bir kixi bir üzümzarlıq bərpa kılıp, uni baqwənlərgə ijarığa berip, əzi yakə yurtka berip u yərdə uzun wakıt turuptu. **10** Üzümlərni yioqidiojan məzgil kəlgəndə baqwənlərning üzümzarlıktıki mewidin uningoja berixkə kulliridin birini ularining yenioja əwətipti. Lekin baqwənlər uni urup-dumbalap kuruş

kol yanduruwetiptu. 11 U yənə baxka bir Hudaning həkkini Hudaşa tapxurunglar, — kulni əwətiptu. Lekin ular unimu dumbalap, dedi. 26 Ular halayıknıgaldıda uning sözliridin harlap, yəna kırık kol kayturuwetiptu. 12 U uni tutuwaloqudak həqkandak yoquq tapalmidi. yənə üinqisini əwətiptu; ular unimu urup Ular uning bu jawabioqa həyranlıqas bolup, yarilandurup, talaoja həydəp qikiriwetiptu. 13 zuwani tutildi. 27 Wə «əlgənlər tirilməydu» dəp [Ahirda] üzümzarlıqning hojayini: «Kandaq inkar kılıdiojan Sadukıylarning bəziliri uning kilsam bolar? Seyümlük oqlumni əwətəy; ular aldiqa kelip soal koyup mundak dedi: 28 — uni kərsə, həq bolmioqanda uning hərmitini Ustaz, Musa [pəyoqəmbər Təwratta] bizgə: «Ayali kilar?» dəptu. 14 Bırak baoqwənlər uning bar, əmma pərzənt kerməgen kixi əlüp kətsə, oqlını kərüp bir-biri bilən məslihətlilik: «Bu əlgüqining aka yaki inisi tul қalojan yənggisini bolsa mirashor; kelinglar, uni jayliwetəlyi, əmrigə elip, kərindixi üçün nəsil kalduruxi andin miras bizningki bolidu» deyixiptu. 15 kerək» — dəp yazoqan. 29 Əmdi yəttə aka-Xuning bilən ular uni üzümzarlıqning sirtiqə uka bar idi. Qongi eyləngəndin keyin pərzənt aqikip əltürüwetiptu. Əmdi bundak əhwalda kerməy aləmdin etti. 30 İkkinqi kərindixi ayalini üzümzarlıqning hojayini ularni қandaq kılıdu? əmrigə elip, pərzənt kerməy aləmdin etti. 31 16 U kelip u baoqwənləri yoktitip üzümzarlıknı Andin üinqisi uni aldı; xundak kilipli, yəttisi uni baxkılaroja tapxuridu». Halayık buni anglap: əmrigə elip pərzənt kerməy əldi. 32 Həmmisidin — Bundak ixlar hərgiz bolmisun! — deyixti. keyin ayalmu əldi. 33 Əmdi tirilix künidə bu 17 Lekin u ularoja kəzlərini tikip mundak ayal ularning kəyasisiningki bolar? Qünki yəttisi dedi: — Undak bolsa, mukəddəs yazmilarda uni hotunluqka alojan-də?! 34 Əysə ularoja «Tamqılar taxliwətkən tax bolsa, Burjək texi mundak jawab bərdi: — Bu ələmning pərzəntləri bolup tikləndi» dəp yeziolan söz zadi nemini eynilidu, yatlıq bolidu. (aiən g165) 35 Lekin u kərsitidu? 18 Bu «tax»ka yıqilojan kixi parəparə bolup ketidu; lekin bu tax hərkimning tirilixkə yatlıq sanalojanlar eylənməydu, yatlıq üstigə qüxsə, uni kukum-talkan kiliwetidu. bolmayıdu. (aiən g165) 36 Qünki ular yənə 19 Bax kahınlar wə Təwrat ustazlıri uning əlməydu, pərixtılərgə ohxax bolidu; «əlüməndin bu təmsili ezlirigə karitip eytikanlığını bilip tirilixtin tuoqulojan pərzəntlər» boluoqka, ular xu һaman uningoja kol selix yolunu izdidi; Hudaning oqlulliridur. 37 Əmdi əlgənlərning lekin ular halayıktın korkuxti. 20 Xunga ular tirildürülüxini hətta Musa [pəyoqəmbər] ezimü uning kəynidin marap, uni [Rim] waliyisining ayan kilojan; qünki [Təwrattiki] «tikənlik» həkümranlıkıda sorakqa tartixqa tapxurux degən wəkəninq hatirisidə u Pərvərdigarnı: üqün birnəqqə adəmlərni setiwelip, sokunup «İbrahimning Hudasi, Ishakning Hudasi wə kirixkə əwətti. Əlar səmimi kiyapətkə kiriwelip, Yakupning Hudasi» dəp bayan kilojan. 38 U uning səzidin yoquq izdəp yürətti. 21 Ular əlükərning Hudasi əməs, bəlki tiriklərning uningoja mundak soal koydi: — Əy ustaz, silini Hudasidur; qünki uningoja nisbətən həmməylən durus söz kılıdiqan wə durus təlim beridiojan, tiriktur! 39 Xuning bilən Təwrat ustazlıridin heqkandak adəmnıng yüz-hatirisini [kət'iy] birkənqisi baňa berip: — Ustaz, yahxi eytting, kilmaydiqan, bəlki Hudanıng yolunu sadıqlik — dedi. 40 Qünki uların həqkim yəna uningdin bilən əgitip keliwatlıq adam dəp bilimiz. 22 soal soraxka jür'ət kılalmidi. 41 Əmdi u ularoja [Rim imperatorı] Kəysərgə baj-selik tapxurux soal koydi: — Kixılər Məsihni қandaksıgə Təwrat қanuniqa uyğunmu-yok?». 23 Əmma Dawutning oqlı dəydu? 42 Qünki Dawut ezi u ularning hıylisini kərüp yetip ularoja: — Zəburda: Pərvərdigar menin Rəbbiməgə eyttiki: Nemixka meni sinimakqisilər? 24 Manga bir — «Mən sening düxmənliringni təhtipəring kümüx dinar kərsitinglar. Buning üstidiki sürət kılouqə, Mening ong yenimda olturoqin!» — wə nam-isim kimning? — dedi. Ular uningoja: degənələ? 44 Əmma Dawut uni «Rəbbim» dəp Kəysərningki, — dedi. 25 Wə u ularoja: — qakırojan yərdə, undakta u қandaqmu uning Undak bolsa, Kəysərning həkkini Kəysərgə, oqlı bolidu? 45 Wə barlıq halayık kulak selip

anglawatqanda, u muhlislirioqa mundak dedi: yüz berixtin ilgiri, kixilər silərgə kol selip — 46 — Təwrat ustazliridin hoxyar bolunglar. tutkun kılıdu wə silərgə ziyankəxlik kılıp, Ular uzun tonlarnı kiyiwaloqan haldə qadıiyip silərni sinagoglarning soraklıriqa tapxuridu, yürüükə, bazarlarda kixilərning ularoqa bołożan zindanlar ola taxlaydu; ular menin namim salamlirioqa, sinagoglarda aldinkı orunlarda, tüpəylidin silərni padixaħ wə həkümدارlarning ziyanatlırdimu tərdə olturuxka amraq keli. aldi ola elip baridu, 13 wə buning bilən [ularning 47] Ular tul ayallarning barlık əy-besatlırini aldi] guwahlıq berix pursitinglar qıçıdu. 14 yəwalidu wə kəz-kəz kılıp yaloqandin uzundan- Uning üçün ərzə qəndək jawab berix toqrisida uzun dualar kılıdu. Ularning tartidioqan jazasi aldin'ala həq oylanmaslıqka kəlbinglarda kat'iy tehimu eojir bolidu!

21 U bexini ketürüp qarıwidi, baylarning

əz sədikilirini [ibadəthanidiki] ianə sandukioqa taxlioqinini kərdi. 2 U yənə sandukka ikki tiyinni taxlawatkan bir namrat tul ayalnimu kərdi. 3 Xuning bilən u: — Mən silərgə bərhək xuni eytip koyayki, bu namrat tul ayalning taxlioqini həmməylənningkidin kəptur. 4 Qünki ularning həmmisi əzlirining axşanlıridin ianə kılıp, Hudaşa atioqan sadikilərgə koxup taxlidi; lekin bu ayal namratlıqoqa ərimay, əzining tirikqilik kılıdioqinining həmmisini ianə kılıp taxlidi. 5 Wə bəzilər ibadəthanining nəpis taxlar wə Hudaşa sunulqan hədiyyələr bilən qəndək bezəlgənlikli toqrisida səzlixiwatattı. U: 6 — Silər kerüwatkan bu barlık nərsilərgə nisbətən, xu künər keliduki, hətta bir tal taxmu tax üstidə kaldirulmay, həmmisi gurmə kılınidu, — dedi. 7 Ular uningdin: — Ustaz, bu degənliring qəqan yüz beridu? Bu ixlarning yüz beridioqanlığını ayan kılıdioqan qəndək alamət bolidu? — dəp soridi. 8 U mundak dedi: — Azdurulup ketixtin həzi bolunglar. Qünki tola kixilər menin namimni setip: «Manə əzüm xudurmən!» wə «Axu wakit yekinlaxtı!» dəydu. Xunga ularning kəynığa kirmənglər. 9 Silər urux wə topilanglarning həwirini anglioqan waktinglardimu wəhimiga qüxmənglər; qünki bu ixlarning awwal yüz berixi mukərrər. Lekin bular, zaman ahiri yetip kəldi, degənlik eməs. 10 Andin u yənə mundak dedi: — Bir millət yənə bir millət bilən uruxka qıçıdu, bir padixaħlıq yənə bir padixaħlıq bilən uruxka qıçıdu. 11 Jay-jaylarda xiddətlik yər təwrəxlər, aşarqılıqlar wə wabalar bolidu, [yər yüzidə] wəhəxətlər wə asmandı həywətlik alamətlər kərənidu. 12 Birak bu hərbir wəkələr niyat kilinglar. 15 Qünki mən silərgə barlık düxmənliringlar rəddiyə wə rət kılalmışudək pasahətlik til wə danixmənlik ata kılımon. 16 Hətta ata-ana, aka-uka, uruk-tuoqkan wə yarburadərliringlərə silərgə hainlik kılıp tutup beridu wə ular aranglardıki bəziliringləri eltüridu. 17 Silər menin namim tüpəylidin həmmə adəmning nəpritigə uqraysıllər. 18 Halbuki, bexinglardıki bir tal qaqqı qələk bolmayıdu! 19 Səwr-qidamılık bolqınninglarda, jeninqərəqə igə bolalaysıllər. 20 — Lekin Yerusalemning [düxmən] koxunlular təripidin körxiwelinojanlığını kərgininqərəqə, uning wəyran bolux wəkti yekinlixip kaptu, dəp bilinglər. 21 U qəoqda Yəhədiyə əlkisidə turuwartkanlar taçlıroja əqəsən, xəhər iqidə turuwartkanlar uningdin qıkip kətsən, yezilərdə turuwartkanlar xəhərgə kirmisən. 22 Qünki xu qəoq «intikam jazasını tartidioqan künərlər»dur; xuning bilən [imukəddəs yazmilarda] barlık pütülgənler əməlgə axurulidu. 23 Əmdı xu künərlərdə əhamilidər ayallar wə bala emitidioqanlarning həlioqə way! Qünki bu zemində eojir kışqılık bolidu wə [ərxətiki] ojəzəp bu həlkəning bəxiqə qüxicidu; 24 Ular kiliqning bisida yikilidu wə tutkun kiliñip, barlık əllərgə elip ketili. «yat əllərning wakti» toxquqə, Yerusalem yat əllərning ayaq astida kəlidu. 25 — Kuyax, ay, yultuzlardimu alamətlər bolidu; yər yüzidiki əllər arısında dengiz-okeyanlarning güldürlixidin wə dolğunlarning dawaləqəlxiridin parakəndiqilik bolidu. 26 Adəmlər korkup, yər yüzigə keli dioqan apətlərni wəhimə iqidə kütüp əs-hoxini yokitidu; qünki asmandıki külgər lərzigə kelidu. 27 Andin kixilər İnsan'ooqlining küq-kudrat wə uluq xanxərəp bilən bir bulut iqidə keliwatqənlilikini kəridu. 28 Lekin bu alamətlər kərənidən

baxlıojanda, kəddinglarnı ruslap bexinglarnı Yuḥannaoqa: — Berip bizgə etüp ketix həytining kətürünglər, qünki bu silərni azad kılıxtıki [kozisini] birgə yegili təyyarlanglar, — dəp nijat yekinlaxtı, degənlilik. **29** U ularqa ularni əwətti. **9** — Kəyərdə təyyarlıxımıznı mundak bir təmsilni sezləp bərdi: — Ənkür halaysən? — dəp soridi ular. **10** U ularqa dərihi wə baxka barlık dərəhlərgə қaranglar. mundak dedi: — Xəhərgə kirsənglər, mana u **30** Ularning yengidin bıhlanoğanda ularqa yerdə kozida su kətürüwaloqan bir ər kixi silərgə қarap, əzünglər yazning yetip kelixigə az uqrayıdu. Uning kəynidin mengip u kırğın kaloqlanlığını bilisilər. **31** Xuningdək, baya əygə kiringlər. **11** Wə ey igisige: «Ustaz: — deyilgən alamətlərning yüz beriwatlıqlığını Muhlislirim bilən etüp ketix həytining tamikini kərgininqlarda, Hudanıng padixahlığının yekin yəydioqan mehmanhana ey kəyərdə? — dəp kaloqlanlığını bilinglər. **32** Mən silərgə bərhək sorawatidu» dənglər. **12** U silərni baxlap üstünki xuni eytip koyayki, bu alamətlərning həmmisi қawattiki rətləngən sərəmjanlaqturuloqan qong əməlgə axurulmay turup, bu dəwr etməydi. **33** bir eojiz eyni kərsitudu. Mana xu yerdə təyyarlıq Asman-zemin yokılıdu, birak menin sezlərim kılıp turunglar. **13** Xuning bilən ikkisi beriwidi, hərgiz yokalmaydu. **34** — Lekin əzünglərə həmmə ixlar uning eytkinidək bolup qıktı. agaḥ bolunglarki, kəngüllirinqlər əyx-ixrət, Ular xu yerdə etüp ketix həytining tamikini məyhorluk wə tirikqilikning oğom-əndixiliri təyyarlaqtı. **14** Əmdi waklı-saiti kəlgəndə, əysa bilən bıhudlaxmisun, xu künü üstünglərə dastihanda olturdu; on ikki rosul uning bilən tuyuksız qüxmisin. **35** Qünki u goya tuzakṭək billə olturuxti. **15** Andin u ularqa: — Mən barlık yər üzündə hərbir turuwatlıqların azab qekixtin ilgiri, silər bilən etüp ketix bexioja qüxicidu. **36** Xunga hərkəndək waklıtlarda həytining bu tamikioja həmdastıhan boluxka ҳoxyar bolunglar, yüz berix aldida turuwatlıq tolimu intizar bolup kəlgənidim. **16** Qünki bu ixlardın əzünglərni қaqurup İnsan'oqli silərgə eytayki, bu həyt ziyapitining [əhməyiti] aldida hazır bolup turuxka layik hesablinix Hudanıng padixahlığında əməlgə axurulmioqqa, üqün hərdaim dua kilinglar, — dedi. **37** Əmdi u mən buningdin käta yeməymən, — dedi. **17** kündüzləri ibadəthanıda təlim berətti, ahxamları Andin u bir jamni қolioja elip, təxəkkür eytti xəhərdin qıkıp, keqini Zəytun teoju dəp ataloqan wə muhlisliriqa: — Buni elip aranglarda təkşim taqşa etküzətti. **38** Wə barlık həlk uning kılıp [iqinglər]. **18** Qünki xuni eytayki, mundin təlimini angliojili tang səhərdə ibadətharıoja keyin Hudanıng padixahlığında kəlmigüqə, hərgiz kirip, uning yenioja kelətti.

22 Əmdi petir nan həyeti («etüp ketix həyeti» dəpmu atıldı) yekinlixip қaloqanıdi. **2** Bax kahinlər wə Təwrat ustazlıri uni elümğə məhkum kılıxka amal izdəp yürətti; qünki ular həlkətin korkəttı. **3** Xu pəyttə on ikkiyləndin biri bolovan, Ixkariyot dəp ataloqan Yəhūdanıng kəngligə Xəytan kirdi. **4** U berip bax kahinlər wə ibadəthana pasiban bəgləri bilən əysani kəndək kılıp ularqa tutup berix üstidə məslihətləxti. **5** Ular intayın hux bolup, Yəhūdaqa pul berixka kelixti. **6** Yəhūda makul bolup, uni halayıktın ayırm қalojanda ularqa tutup berixkə muwapik pursət izdəxkə kirixti. **7** Əmdi petir nan həytininin [birinqi] künü yetip kəlgənidı. Xu künü «etüp ketix həyeti» oja atap қurbanlıq [koza] soyulatti. **8** Xuning bilən əysa Petrus bilən

üzüm xərbətidin kət'iy iqəməymən, — dedi. **19** Andin u bir tal nanni қolioja elip, Hudaqa təxəkkür eytti wə uni oxup, ularqa üləxtürüp berip: — Bu menin silər üqün pida bolidiojan tenimdur. Meni əsləp turux üqün buningdin yənglər, — dedi. **20** U xuningdək tamakṭın keyinkı jamni қolioja elip mundak dedi: — Bu jamdiki xarab menin silər üqün təkəlidiojan kənimda bolovan yengi əhdidur. **21** Lekin mana, meni tutup bərgüqining koli menin bilən bir dastihandidur. **22** Wə İnsan'oqli dərwəkə ezi tooprısında bekitilgəndək [aləmdin] ketidü; birak İnsan'oqlining tutup berilixigə wasitiqi bolovan adəmning ҳaliqa way! **23** Andin muhlislər bir-biridin: — Arımızda zadi kim muxundak ixni kılıxi mumkin? — dəp munazirigə qüçüp ketixti. **24** Əmdi ularning arisida қaysımız əng uluoj saniliximiz kerək

degən talax-tartix pəyda boldı. **25** U ularoqa teojoqa yol aldı; uning muhlisliri uningoja əgixip mundak dedi: — Əllərdiki padixaşlar kəl astidiki bardi. **40** U yərgə yetip baroqanda u ularoqa: həlk üstdin buyrukwarzlik kılıp idarə kılıdu, — Azdurulmaslıkinglar üçün dua kilinglar, — ularning üstdikи hökükdarları «həlkərəwər» dedi. **41** Andin, ulardin bir tax etimiqə nerirək dəp atılıdu. **26** Birak silər xundak bolmanglar; berip, tizlinip turup: **42** — I Ata, halisang, bu bəlki aranglardiki əng mərtiwlilik əzini əng կədəhni məndin elip kətkəysən. Lekin mening kiqikidək hesablisun wə yetəkqi bolоjanlar əməs, bəlki Sening iradəng ada kılınsun — dəp [həmməyləngə] hizmətkardək bolsun. **27** dua kıldı; **43** wə asmandın bir pərixtə uningoja Kim mərtiwlilik, dastihanda olturojanmu yaki kərinüp uni կuwwətləndürdi. **44** U қattık azabta dastihandiki kütküqim? Dastihanda olturojini tolojinip tehimu ihlaslık bilən dua kiliwərdi. əməsmu? Biraq mən bolsam aranglarda Buning bilən uning tərliri yərgə təkulgən hizmitinglarda boluoqu kütküqidakturman. **28** kan tamqılıridək qüxükə baxlıdi. **45** Andin Silər bolsanglar, beximoqa sinaklar kəlgəndə duasını tügitip, ornidin turup, muhlislirining baxtin-ahir mən bilən billə һəmrəh bolоjanlırlar. yenioja kəldi. Ularning օəmgə qəküp һəsizlinip **29** Wə huddi Atam manga padixaşlıq hökükü müğdəp kələjanlığını kərūwidə, ularoqa: **46** bekitkəndək, mən silərgimu xundak bekitimən. — Uhlap kələjininqər nemisi? Azduruluxtin **30** Xuning bilən silər mening padixaşlıkimda saklinix üçün կopup dua kilinglar, — dedi. mən bilən bir dastihanda yəp-iqisilər wə **47** Uning səzi tehi ayaqlaxmastinla, bir top tahtlərdə olturup, Israilning on ikki կəbilisi adəmlər pəyda boldı. Ularnı baxlap kəlgüqi üstdin һəküm qıkırıslər. **31** Rəb yənə on ikkəyləndin biri bolоjan Yəhūda degən kixi [Petruska]: — «Əy Simon, Simon! Mana, Xəytan idi; u Əysəoja [salam berip] seygili kəxişa һəmminglarnı huddi buojuday taskiqandək bardi. **48** Əysə uningoja: — Əy Yəhūda, bir taskap sinaxni tiligən. **32** Lekin etikəding seyüx bilən İnsan'ooqlını tutup berərsənmə? yokimusun dəp sanga dua kıldı. Əmdi sən — dedi. **49** Wə Əysəning ətrapidikilər nemə towa kılıp tüz yoloja kəytkəndin keyin, ix yüz beridiojanlığını bilip yetip: — I Rəb, kərindaxliringni mustəhkəmligin» — dedi. kılıq bilən uraylimu? — dedi. **50** Wə ulardin **33** — I Rəb, — dedi Petrus, — Mən sən biri [kılıqını kətürüp], bax kahinning qakirioqa bilən billə zindanoja taxlinip, billə əlümgə urup, ong kuliqini xiliwətti. **51** Birak Əysə berixkə təyyarmər! **34** U uningoja: — I Petrus, buringoja jawabən: — Boldi, tohta! — dedi; u sanga eytayki, bügün horaz qilliqoqə, sən қolını uzitip kuliqioja təgküzüp, uni sakayıtti. «Uni tonumaymən» dəp məndin üq ketim **52** Əysə əzini tutkılı kəlgən bax kahinlər, tanışən, dedi. **35** Andin, u ulardin: — Silərnı pasiban bağlırlı wə aksakallarqa қarap: — һəmyansız, hurjunsız wə kəxsiz [səpərgə] Bir karakqını tutidiojanlıq kılıq-toqmaklarnı əwətkinimdə silərning birər nərsənglər kəm kətürüp kəpsilərə? **53** İbadəthanida hər künü bolup kələjanmu? — dəp soridi. Ular: — Yak, silər bilən billə idim, silər қol salmidinglər. dedi. **36** Xuning bilən u ularoqa: — Lekin Həzir bu silərgə təwə bolоjan wakit-saettur wə həzir hər kimning һəmyani bolsa, uni alsun; karangojuluğunuň һəküm sürüxidur — dedi. xundak һəm hurjuni bolsa, uni alsun wə bir **54** Ular Əysəni tutuwelip, bax kahinning əyigə kimning kılıqı bolmisa, qapinini setip birdin elip kelixti. Petrus yırakṭın əgixip mangdi. **55** kılıq alsun. **37** Qünki mən silərgə xuni eytayki, Əmdi ular höylining otturisida ot yekip qərisidə [mukəddəs yazmilarda]: «U jinayətqılər katarıda [issinip] olturoqanda, Petrus ularning arisioja sanılıdu» dəp püttulgən səz məndə qokum kirip olturdu. **56** Andin otning nurida uning əməlgə axurulidu. Qünki mening tooqramdiki olturoqını kərgən bir dedək uningoja tikiliп barlık, ixlar toluk, əməlgə axmay kalmayıdu — қarap turup: — Bu adəmmu Əysə bilən billə dedi. **38** — I Rəb, қariojin, bu yerdə ikki kılıq idi, — dedi. **57** Lekin u tenip: — Əy hotun, uni bar ikən, dedi ular. — Boldi, yetidü! — dedi u tonumaymən! — dedi. **58** Andin uzun ətməy, ularoqa. **39** Andin u qıkıp, aditi boyiqə Zəytun yənə birəylən uni kərüp: — Sənmu ulardin

ikənsən, — dedi. Lekin Petrus: — Əy buradər, anglap: — Bu kixi Galiliyəlikmu? — dəp soridi 7 undak əməsman! — dedi. 59 Andin bir saatqə wə uning Hərod [hanning] idarə kiloqan əlkidin etkəndə baxka birəylən: — Dərhəkikət, bu həm kəlgənlikidin həwər tepip, uni Hərodkə yollap uning bilən billə idi; qünki umu Galiliyəliktur, bərdi (u künnlərdə Hərodmu Yerusalemda idi). — dəp qing turuwaldi. 60 Lekin Petrus: — Həy 8 Hərod Əysani kərgəndə intayın huxal boldi. buradər, nemə dəwatqininqni bilməymən! — Qünki u uzundın beri uningoja dair kəp ixlarnı dedi. Wə uning səzi ayaqlaxmastinla, horaz anglap, uningdin bir möjizə kərük ümidi də qillidi. 61 Əmdi Rəb kəynigə burulup, Petruska bolup, uni kərük pursitini izdəwatattı. 9 U tikilip ətarf koydu. Xuning bilən Petrus Rəbning Əysadin kəp soallarnı soridi, lekin u Hərodkə səzini, yəni: «Bügün horaz qillaxtin ilgiri sən bir eojizmu jawab bərmidi. 10 Bax kahinlər məndin üç ketim tanisən» degənlilikini yadiqa wə Təwrat ustazlıri yekin turup uning üstidin kəltürdü. 62 Wə u taxkırıq qıpış qattıq yioqlap hə dəp ərz-xikayət kiliwatattı. 11 Hərod han kətti. 63 Əmdi Əysani tutup turuwatkanlar uni wə uning ləxkərləri uni harlap məshirə kiliçip, məshirə kiliçka wə sawap-dumbilaxka baxlıdı; uningoja xahana ton-kiyim kiydürüp, uni yənə 64 uning kezərini tengip uningdin: — Seni uroqan Pilatusning aldioja əyət turup yollidi. 12 Mana kimdu? Kəni, bexarət bərgin! — dəp soraxtı 65 xu kündin baxlap, Pilatus bilən Hərod dost wə uningoja buningdin baxka yənə nuroqun bolup kəldi; qünki ilgiri ular arısida adawət həkərətlərni yaqdurdı. 66 Tang atkanda, həlkə boğanıdi. 13 Waliy Pilatus bax kahinlərni, aksakallırı, yəni bax kahinlər wə Təwrat ustazlıri [Yəhədiy] həkümərdərələrni wə halayıñki yioqip, yioqlixti. Ular uni eż kengəxmisigə elip berip 67 14 ularoja: — Silər bu adəmning üstidin «Həlkəni uningdin: — Eytə, sən Məsihə? — dəp soraxtı. azduridu wə kütüritidu» dəp xikayət kiliçip uni U ularoja jawabən: — Silərgə eytsammu, kət'iy aldimoja tartip kəldinglər. Mana, mən silərning ixənməysilər. 68 Silərdin birər soal sorisam, aldinglarda uni sorak kəlojinim bilən, uningdin heq jawab bərməysilər. 69 Lekin bu wakıttın silər xikayət kiliçan jinayətlərдин birinimu baxlap Insan'ooqli Həmmigə Əadirning ong tapalmidim. 15 Hərodmu tapmədi; qünki mən yenida olтурupidu, — dedi. 70 — Undakta, sən silərni uning aldioja əwəttim. Mana, uningda Hudanıng Ooqli ikənsən-də? — deyixti ular. U: elümgə layık heqkəndək jinayət yok ikən. 16 — Degininglardək mən xudurmən! — dəp jawab Xunga mən uni jazalap, andin koyup berimən, — bərdi. 71 Xuning bilən ular: — Əmdi baxka dedi 17 (uning hər ketimlik [etüp ketix] həytida, guwahqılıkning bizgə nemə hajiti? Qünki əzimiz [Yəhədiy] [məhəbuslardın] birini ularoja koyup uning eż aqzidin qıqqinini anglıduk! — deyixti. berix məjburiyyəti bar idi). 18 Lekin kəpqılık təngla quşan selixip: — Buni yoğiting! Bizgə Barabbasni koyup bering! — deyixti 19 (Barabbas bolsa xəhərdə topilang kətürgənlikli wə ətəllik kiliçanlılığı üçün zindanoja taxlanəjan məhəbus idi). 20 Xuning bilən Pilatus Əysani koyup berixni halap, kəpqılıkkə yənə sez kiliçili turdi. 21 Lekin ular jawabən yənə quşan selixip: — Krestligin, uni krestligin! — dəp warkiraxtı. 22 [Pilatus] üçinqi ketim ularoja: — Nemixə? U zadi nemə yamanlıq kiliçan? Mən uningdin elümgə layık heq jinayət tapalmidim. Xuning üçün mən uni jazalap, koyup berimən, — dedi. 23 Birək ular yənilə hə dəp quşan selixip: «U krestlənsün!» dəp tələp kiliç qing turuwaldi. Ularning həmdə bax kahinlərinin quşanlısı ahiр küçük kəldi. 24 Pilatus ularning talipi boyiqə

ada kılınsun dəp həküm qıqardi. **25** Wə ularning həklik, qünki əz kilmixlirimizning tegixlik tiligini, yəni topilang kətürüt wə katillik üçün jazasını tarttuk; lekin bu kixi həqkandak zindanqa taxlanoğanni կoyup berip, Əysani natoqra ix kilmioqanqu! — dəp jawab bərdi. ularning hahixioja tapxurup bərdi. **26** Wə ular **42** Andin, u Əysaçə: — I Rəb, padixahlıking uni elip ketiwatkanda, yolda Kurini xəhirilik bilən kəlginingdə, meni yad kılɔjin, — dedi. **43** Simon isimlik bir kixi səhəradın keliwatatti; ular Əysa uningoja: — Bərəkə, mən sanga eytayki, uni tutuwelip, krestni uningoja kətürgüzüp, bugün sən mən bilən billə jənnəttə bolisən, — Əysanıñ kəynidin mangdurdı. **27** Əysanıñ dedi. **44** Həzir altinqı saat bolup, pütün zeminni kəynidə zor bir top həlk, xundakla uningoja tokkuzinqı saatkiqə қarangoğuluk bastı. **45** eginip yioqa-zar kətürüxtüwatkan ayallarmu Kuyax nurini bərmidi wə ibadəthanining pərdisi əgixip keliwatattı. **28** Lekin Əysa kəynigə burulup tosattin otturisidin yirtılıp ikki parqə bolup ularqa: — Əy Yerusalemning kızlari! Mən üçün kətti. **46** Əysa kəttik azaw bilən nida kılɔjandin yioqlı manglar, bəlki əzünglar wə baliliringlar keyin: — I Ata! Rohimni kolungoja tapxurdum, üçün yioqlanglar! **29** Qünki silərgə xundak — dedi-də, tiniki tohtap, jan üzdi. **47** U yerdə eoir kün'lər keliduki, kixilər: «Tuqmaslar, bala turojan yüzbəxi yüz bərgən ixlarnı kərüp: — Bu kətürmigən qɔrsaklar wə emitmigən əməqəklər adəm həkikətən durus adəm ikən! — dəp Hudanı bəhəltlikтур!» — deyixidu. **30** Xu qaoqda kixilər uluqlıdi. **48** Wə bu mənzirini kərükə yioqlıjan taoqlarqa: «Üstimirzə erüll», dənglüklərgə: barlıq həlk yüz bərgən ixlarnı kərüp kəkrəklirigə «üstimirzni yapı!» dəp nida kiliçidu. **31** Qünki urup eylirigə kəyti. **49** Wə uni tonuydiqan adəmlər yappyexil dərəhkə xundak ixlarnı barlıq kixilər wə Galiliyədin uningoja əgixip kılɔjan yerdə, kuru kətkən dərəhkə nemə kəlgən ayallar yırakta turup, bu wəkələrgə karap ixlər bolar?! — dedi. **32** Ikki jinayətqimu turdi. **50** Wə mana xu yerdə kengəxmidikilərdin əlümgə məhkum kiliñojili uning bilən təng Yüsüp isimlik biri bar idi. U əzi akkəngül elip kelingəndi. **33** Wə ular «bax səngək» dəp wə adil adəm bolup, ularning məslihətigə atalojan jayoja kəlgəndə, u yerdə uni wə yənə wə kılɔjiniqə қoxulmioqanidi. Əzi Yəhədiyə ikki jinayətqini, birini uning ong yenida wə əlkisidiki Arimatiya degən bir xəhərdin bolup, yənə birini sol yenida krestkə tartti. **34** Əysa: — Hudanıñ padixahlıkını təlmürüp kütətti. **52** U I Ata, ularni kəqürən, qünki ular əzinin nemə əzi Pilatusning aldioja berip Əysanıñ jəsitini kiliwatkarlıkjını bilməydu, — dedi. [Ləxkərlər] berixni tələp kıldı; **53** Wə uni kresttin qüxürüp qək taxlap, uning kiyimlirini bəlüxtüwaldı. **35** kanap bilən kepənləp, koram taxtin oyup Halayıq karap turatti, Yəhədiy həkümardarlar mu yasalojan, həqkim қoyulmioqan bir kəbrigə yenida turup uningoja dimiojini kekip məshira dəpnə kıldı. **54** Bu «təyyarlık künü» bolup, xabat kılıp: Baxkılarnı kutkuzuptikan! Əgər u rasttin künü yekinlixip kələqanidi. **55** Wə uning bilən Hudanıñ Məsihi, Uning tallıwalojını bolsa, əzini Galiliyədin kəlgən ayallar [Yüsüpka] əgixip, kutkuzup başsun! — deyixti. **36** Ləxkərlərmə kəbrini wə uning jəsətining kəndak қoyulqonunuñ uni məshirə kılıxip, yenioja berip uningoja sirkə kərdi. **56** Andin yenip berip ətirlər wə hux təngləp: **37** — Əgər sən Yəhədiylarning Padixahı puraklıq buyumlarnı təyyar kıldı wə [Təwrattiki] bolsang, əzüngni kutkuzup bak! — deyixti. **38** əmr boyiqə xabat künü aram elixti.

Uning üstidiki [tahtayoja] grekqə, latinqə wəibraniyqə hərplər bilən: «Bu kixi Yəhədiylarning Padixahıdur» dəp yezip қoyulqanidi. **39** Uning bilən billə krestkə tartilojan ikki jinayətqininq biri uni həkəratləp: — Sən Məsih əməsmidinq? Əmdi əzüngnim, biznim kütkuzə! — dedi. **40** Bırak yənə biri uning gepiga tənbilə berip: Sən əzüng ohxax həkümning tegidə turup Hudadin korkmamsən? **41** Bizning jazaliniximiz

24 Əmdi həptining birinqi künidə tang yuray dəp kələqanda, ayallar əzləri təyyarlıqan ətirlərni elip, kəbrigə kəldi. **2** Ular kəbrininq aozidiki taxning domilitiwetilgənlilikini kərdi; **3** wə kəbrigə kirip kəriwidə, Rəb Əysanıñ jəsəti yok turatti. **4** Wə xundak boldiki, ular buningdin patiparaq bolup turoqanda, mana, nur qaqnap turidioqan kiyimlərni kiygən ikki

zat ularning yenida tuyuksız pəyda boldi. 5 kün boldi; 22 yənə kelip, arımızdiki birnəqqə Ayallar qattık wəhimbə qüxtip, yüzlerini yergə ayal həm bizni həng-tang kəlduruwatti. Qünki yekixti. İkki zat ularoqa: — Nemə üçün tirik ular bugün tang sahərdə kəbrigə beriptikən, bolouqını elgənlərning arisidin izdəysilər? 6 U 23 uning jəsətini tapalmay kaytip kelip: «Bizə bu yərdə əməs, bəlkı u tirildi! U tehi Galiliyədə birnəqqə pərixtə ojayıbanə kərünüxtə ayan turoqan waktida, uning silərgə nemini eytkimini, bolup, «U tirik!» dedi» dəp eytiptu. 24 Buning yəni: «Insan'ooqlining gunahkar adəmlərning bilən arımızdin birnəqqəylən kəbrigə berip, kolioja tapxurulup, krestlinip, üçinqi küni əhwalning dəl ayallarning eytkinidək ikənlikini kayta tırılıxi mukərrərdür» degənlərini əsləp baykaptu. Lekin uni ularmu kərməptu». 25 bekinqlər! — dedi. 8 Wə ular uning [dəl] xundak Əysə ularoqa: — Əy nadanlar, pəyoğəmbərlərning deginini esigə elixti; 9 wə kəbridin kaytip, bu eytkanlırinin həmmisigə ixinixkə kəlbi gallar! ixlarning həmmisini on birəyləngə, xundakla 26 Məsihning eziga has xan-xəripigə kirixtin kalojan muhlislarning həmmisigə yətküzdi. burun, muxu japa-muxəkkətlərni bexidin 10 Rosullarоja bu ixlarnı yətküzgüçilər bolsa etküzüxi mukərrər əməsmidi? — dedi. 27 Magdallik Məryəm, Yoanna wə Yağupning anisi Andin pütün Təwrat-Zəburdin, Musa wə baxka Məryəm həmdə ular bilən billə bolovan baxka barlıq pəyoğəmbərlərning yazmılıridin baxlap ayallar idı. 11 Lekin [ayallarning bu eytkanlırı] u ezi həkkidə aldin pütülgənlərini ularoqa ularoqa əpsanidək bilindi, ular ularning səzlirigə xərh berip qüxəndürdi. 28 Ular baridiojan ixənmidi. 12 Bırak Petrus ornidin turup, kəntkə yekinləkçanda, u yirakraq bir yərgə kəbrigə yügürüp bardı. U engixip kəbrə iqigə baridiojan dək turatti. 29 Lekin ular uni kariwidı, yaloquz kanap kepənlikning tilim-tutuwelip: — Kəq kirip қaldı, həlila kün tilim parqılırini kərüp, yüz bərgən ixlarnı olturudu. Biz bilən billə könup kalojin, — dəp təajjüplinip eygə kaytip kətti. 13 Wə mana, xu ətündi. Xuning bilən u ular bilən қonojili kündə ulardin ikiylən Yerusalemın on bir eygə kirdi. 30 Wə xundak boldiki, u ular qakırim yıraklıktıki Emayus degən kəntkə ketip bilən dastihanda olturoqanda, nanni kolioja baratti. 14 Ular yüz bərgən barlıq ixlər tooprısında elip, Hudaşa təxəkkür eytti, andin nanni səzlixip ketiwatatti. 15 Wə xundak boldiki, oxtup ularoqa tutti. 31 Ularning kəzləri xuan ular səzlixip-mulahizilixip ketiwatçanda, mana eqilip, uni tonudi; xuning bilən u ularning Əysə ezi ularoja yekinlixi pəyda boldi. 32 Ular bir-birigə: — U billə mangdi; 16 lekin ularning kəzləri uni yolda biz bilən paranglixip, bizə mukəddəs tonuxtın tutuldu. 17 U ulardin: — Ketiwtip yazmilaroja xərh bərgəndə, yürək-baqrımız nemə ixlər toopruluk munazirə kılıxiwatisilər? goya ottək yanmidimu?! — deyixti. 33 Wə — dəp soridi. Ular əyvələk kiyapəttə tohtap, ular xu əhaman turup Yerusaleməjə kaytip 18 ulardin Kliyopas isimlik biri jawab berip: kəldi. Ular ikkisi on birəylən bilən ularning — Yerusalemda turupmu, muxu künlərdə xu həmrəhlirinin bir yərgə yioqılıp turoqinining yərdə yüz bərgən wəkələrdin birləşdirən həwər üstigila qüxti, ular: «Rəb rasttin tirliliptu. U tapmiojan musapir sən ohximamsən?! — dedi. Simonşa kərünüptü!» deyixiwatatti. 35 Xuning 19 Wə u ulardin: — Nemə wəkələr boldi? — bilən ular ikiylənmə yolda yüz bərgən ixlarnı dəp soridi. «Nasarətlik Əysə şəhərə munasiwətlik wə u nanni oxtuwatçanda uning əzlirigə kəndək, wəkələr!» — dedi ular, — «U ezi Hudanıñ tonulqınıñ kəpqılıkkə səzləp bərdi. 36 Wə aliddimu, barlıq həlkəning aliddimu əməldə ular bu ixlər üstidə səzlixiwatçanda, [Əysə] ezi wə səzdə kudratlılıq bir pəyoğəmbər bolup, 20 tosattin ularning otturısında pəyda bolup: — bax kağınlar wə həkümədarlırimiz uni əlüm Silərgə aman-hatırjəmlik bolqay! — dedi. 37 həkümigə tapxurup, krestlətti. 21 Biz əslidə uni ular birər rohni uqrattukmu nemə, dəp hiyal Israileşa həmjəmat bolup azad kılıdiqan zat kılıp, alakzadə boluxup wəhimbə qüxti. 38 ikən, dəp ümid kılıqanıduk. Lekin ixlər xundak U ularoqa: — Nemigə xunqə alakzadə bolup boldi, hazır bu wəkələr yüz bərginigə üçinqi kəttinglər? Nemixkə kəlblinglərda xək-guman

qıkip turidu? **39** Kollrimoja wə putlrimoja karap bekinqilar! Mening əzüm ikənlilikimni bilinglar! Meni tutup körünglar, rohning at bilən səngiki yok, lekin məndə barlığını kərisilər, — dedi. **40** Wə xundak degəq ularoja put-ķolini kərsətti. **41** Ular huxluktin [kezlirigə] ixəngüsü kəlməy həyranuňħəs turojında u ulardin: — Silərning bu yerdə yegidək nərsənglər barmu? — dəp soridi. **42** Ular bir parqə belik kawipi wə bir parqə həsəl kənəkini uningoja sunuwidi, **43** u elip ularning aldida yedi. **44** Andin u ularoja: — Mana bu mən silər bilən bolqan waqtimdə silərgə eytikan: «Musa hatiriligən Təwrat қanuni, pəyoqəmbərlərning yazmiliri wə Zəburda mening tooprampa pütülgənning həmmisi qoķum əmalgə axurulmay կalmaydu» degən səzlirim əməsmu? — dedi. **45** Xuning bilən u mukəddəs yazmilarnı qüxinixi üçün ularning zehinlirini aqtı **46** wə ularoja mundaq dedi: — [Muqəddəs yazmilarda] xundak aldin pütülgənki wə xu ix Məsihning əzигə toçra kəldiki, u azab qekip, üqinqi künidə əlgənlər arisidin tiriliđi, **47** andin uning nami bilən «Towa қilinglar, gunahlarning kəqürümigə tuyəssər bolunglar» degən həwər Yerusalemın baxlap barlıq əllərgə jakarlinidu. **48** Silər əmdi bu ixlaroja guwahqıdursılər. **49** Wə mana, mən Atamning wədə kılıjinini wujudunglaroja əwətimən. Lekin silər yukiridin qüxicidən küq-kudrat bilən kiygüzülgüqə, xəhərdə kütüp turunglar». **50** Wə u ularni Bəyt-Aniya yezisiojqə baxlap bardı wə қollırını kətürüp ularni bərikətlidi. **51** Wə xundak boldiki, ularni bərikətligəndə u ulardin ayrılip asmanoja kətürüldi. **52** Ular uningoja səjdə kılıxtı wə zor huxal-huramlıq iqidə Yerusalemoja կaytip kelip, **53** hərdaim ibadəthanida turup Hudaοja xükür-sana oķuxup turdi.

Yuḥanna

1 Mükəddəmdə «Kalam» bar idi; Kalam Huda bilən billə idi həm Kalam Huda idi. **2** [pəyəqəmbər]musən? — dəp soridi. — Yak, mən U mukəddəmdə Huda bilən billə idi. **3** U u əməsmən, — dedi u. — Əmisə, sən həliki arkılık barlıq məwjudatlar yaritildi wə barlıq pəyəqəmbərmusən? — dəp soridi ular. U yənə: — yaritiloqlanlarning həqbiri uningsiz yaritiloğan Yak! — dedi. **22** Xunga ular uningdin: — Undakta, əməs. **4** Uningda həyatlıq bar idi wə xu sən zadi kim bolisən? Bizni əwətkənlərgə həyatlıq insanlar oja nur elip kəldi. **5** Wə jawab beriximiz üçün, [bizgə eytkin], ezungur karangoşulukta parlaydu wə karangoşuluk toşruluk nemə dəysən? — dəp soridi. **23** Yəhya bolsa nurni həq besip qüxəligən əməs. **6** Bir mundak jawab bərdi: — Yəxaya pəyəqəmbər adəm Hudadin kəldi. Uning ismi Yəhya idi. burun eytkandak, qəldə «Rəbning yolini tüz **7** U guwahlıq berix üçün, yəni həmmə insan kilinglar» dəp towlaydiqan awazdurmən! **24** əzi arkılık ixəndürülsün, dəp nuroqa guwahlıqı əmdi [Yerusalemın] əwətilgənlər Pərisiyordın boluxka kəlgənidi. **8** [Yəhyəninq] əzi xu nur idi. Ular yənə Yəhyəadin: — Sən ya Məsih, əməs, bəlkı pəkət xu nuroqa guwahlıq berixkə ya Ilyas yaki həliki pəyəqəmbər bolmisang, kəlgənidi. **9** Həkikiy nur, yəni pütkül insanni nemə dəp kixilərni suqə qəmüldürisən? — dəp yorutkuqi nur dunya oqa keliwatkanidi. **10** U soridi. **26** Yəhya ular oja mundak dəp jawab dunyada bolovan wə dunya wə arkılık barlıqka bərdi: — Mən kixilərni suqila qəmüldürimən, kəltürülən bolsimu, lekin dunya uni tonumidi. lekin aranglarda turoquqi silər tonumioğan birsi **11** U əziningkilərgə kəlgən bolsimu, bırak uni ez bar; **27** u məndin keyin kəlgüqi bolup, mən həlkı kobul kilmidi. **12** Xundaktimu, u əzini kobul hətta uning kəxining boçkuqını yexixkumu kəloqlanlar, yəni ez namioğa etikad kəloqlanlarning layık əməsmən! **28** Bu ixlar İordan dəryasining həmmisigə Hudanıng pərzənti bolux həkükünü xərkəy ketidiki Bəyt-Aniya yezisida, yəni Yəhya ata kıldı. **13** Uni kobul kəlojan muxular ya kəndin, pəyəqəmbər kixilərni [suqə] qəmüldürütən kələmən, ya etlərdin, ya insan iradisindən əməs, bəlkı yərdə yüz bərgənidi. **29** Ətisi, Yəhya əysanıng Hudadin tərəlgən bolidu. **14** Kalam insan boldi ezigə karap keliwatkanlığını kərüp mundaq həm arimizda makanlaxtı wə biz uning xan- dedi: — Mana, pütkül dunyanıng gunahlılarını xəripiqə karidük; u xan-xərəp bolsa, Atining elip taxlaydiqan Hudanıng kozisi! **30** Mana, yenidin kəlgən, mehîr-xəpkət wə həkikətkə mən [silərgə]: «Məndin keyin kəlgüqi birsi bar, toloqan birdinbir yeganə Oqliningkidur. **15** u məndin üstündür, qunki u mən dunyada (Yəhya uningoşa guwahlıq, berip: — Mana, boluxtin burunla bolovanidi» deginim dəl mən [silərgə]: «Məndin keyin kəlgüqi məndin muxu kixidur! **31** Mən burun uni bilmisəmmu, üstündür, qunki u mən dunya oqa kelixtin lekin uni Israiloşa ayan bolsun dəp, kixilərni burunla bolovanidi» deginim dəl muxu kixidur! suoqa qəmüldürügili kəldim. **32** Yəhya yənə — dəp jar kıldı) **16** Qunki həmmimiz uningdiki guwahlıq berip mundaq dedi: — Mən Rohning tolup taxkənlərdin iltipat üstigə iltipat aldık. **17** pahtək halitidə asmandın qüxüp, uning üstigə Qunki Təwrat əlaməti Musa [pəyəqəmbər] arkılık kənoqanlığını kərdüm. **33** Mən əslidə uni yətküzləngənidi; lekin mehîr-xəpkət wə həkikət bilmigənidim; lekin meni kixilərni suoqa əysa Məsih arkılık yətküzləndi. **18** Hudanı həqkim qəmüldürükə əwətküqi manga: «Sən Rohning kərüp bakçan əməs; bırak Atining kənqikida qüxüp, kimming üstigə kənoqanlığını kərsəng, turoquqi, yəni birdinbir Oqlu Uni ayan kıldı. u kixilərni Mükəddəs Rohka qəmüldürügüqi **19** Yerusalemındıki Yəhudiylar Yəhyəadin «Sən bolidu!» deyəndi. **34** Mən dərwəkə xu ixni kimsən?» dəp sürüxtə kılıxka kahinlar bilən kərdüm, xunga uning həkikətən Hudanıng Oqlı Lawiyarlarnı uning yenioşa əwətkəndə, uning ikənlikigə guwahlıq bərdim! **35** Ətisi, Yəhya ikki ular oja jawabən bərgən guwahlıq mundaq idi: muhlisi bilən yənə xu yərdə turatti. **36** U [u yərdin] mengip ketiwaterkən əysani kərüp: —

Қаранлар! Hudaning қозиси! — dedi. **37** Uning bu **2** Üqinqi күни, Galiliyədiki Kana yezisida bir toy сөзини anglojan ikki muhlis Əysanıng kəynidin boldı. Əysanıng anisi [Məryəm] u yərdə idi 2 mengixti. **38** Əysa kəynigə burulup, ularning həm Əysa wə uning muhlisirimu toyoja təkliplə əgixip keliwatqınıni kərüp ulardin: — Nema қılınojanidi. **3** Toyda xarab tügəp қaloğanda, izdəysilər? — dəp soridi. Ular: — Rabbi (bu Əysanıng anisi uningoja: — Ularning xarablrı [ibraniyqə sez bolup], «ustaz» degən mənidə), tügəp kaptu, — dedi. **4** Əysa uningoja: — Hanim, kəyərdə turisən? — dedi. **39** — Berip kərünglər, menin sən bilən nemə karim? Mening wakğıti — dedi u. Xuning bilən, ular berip uning kəyərdə saitim tehi kəlmidi, — dedi. **5** Anisi qakarlaroqa: turidiojanlığını kerdilə wə u küni uning bilən billə — U silergə nemə kıl desə, xuni қilinglər, — turdi (bu wakıt xu künning oninqi saiti idi). **40** dedi. **6** Əmdi xu yərdə Yəhudiylarning taħarət Yəhya [pəyəqəmbərəning] yüksəkliqini angi, aditi boyiqə ixtililidiojan, hərbirigə ikki-üç Əysanıng kəynidin mangojan ikkiylənning biri tungdin su sıqidiojan altə tax küp koyulojanidi. Simon Petrusning inisi Andriyas idi. **41** Andriyas **7** Əysa qakarlaroqa: — Küplərgə su toldurunglar, awwal eəz akisi Simonni tepip, uningoja: — Biz — dedi. Ular küplərni aəzziqə tolduruxti. «Məsih»ni taptuk! — dedi («Məsih»ibraniyqə **8** Andin u ularoja yənə: — Əmdi buningdin sez bolup, grek tilida «Hristos» dəp tərjima usup toy baxkuroquqıqə beringlar, — dedi. Ular қılınidu) **42** wə akisini Əysanıng aldioja elip uni apirip bərdi. **9** Toy baxkuroquqı xarabka bardi. Əysa uningoja қarap: Sən Yunusning aylandurulojan sudin tetip kərgəndə (u uning oölli Simon; buningdin keyin «Kifas» dəp kəyərdin kəltürulgənləkini bilmidi, əmma buni atılısan, — dedi (mənisi «tax»tur). **43** Ətisi, Əysa su toxuqan qakarlar bilətti) toy baxkuroquqı Galiliyə əlkisigə yol almaqçı idi. U Filipni tepip, toyi boluwatkan yigitni qakırıp, **10** uningoja: uningoja: — Manga əgixip mang! — dedi **44** (Filip — Hərbir [toy kiloquqı] yahxi xarabni toyning Bəyt-Saidalıq bolup, Andriyas bilən Petrusning bexida կuyidu, andin mehmanlar қanoquqə yurtdixi idi). **45** Filip Nataniyəlni tepip, iqlikəndin keyin, naqirini կuyidu. Əjəba, sən uningoja: — Musa pəyəqəmbər Təwratta wə yahxi xarabni muxu qəoqliqə saklapsən! — baxka pəyəqəmbərlərmə [yazmılırıda] bəxarət dedi. **11** Bu bolsa, Əysa kərsətkən mejizilik kılıp yazojan zatni taptuk. U bolsa Yusüpning alamətlərning dəsləpkisi bolup, Galiliyəning oölli Nasarətlik Əysa ikən! — dedi. **46** Bırak Kana yezisida kərsitlgənidi. Buning bilən u Nataniyəl: — Nasarət degən jaydin yahxi əzinin xarı-xəripini ayan kıldı, wə uning birnemə qısqamdu?! — dedi. Kelip kərüp bak! — muhlisirli uningoja etikəd kıldı. **12** Bu ixtin dedi Filip. **47** Əysa Nataniyəlnin əzinin aldioja keyin u, anisi, iniliri wə muhlisirli bilən keliwatqanlığını kərüp, u tooruluk: — Mana, Kəpərnəkum xəhiriga qüxüp, u yərdə birnəqqə iqidə kılqə hiylə-mikrisi yok həkkiyə bir Israilliş! kün turdi. **13** Yəhudiylarning «etüp ketix — dedi. **48** Nataniyəl: — Meni kəyerimdin heyti»qa yekin қaloğanda, Əysa Yerusalemə möja bilding? — dəp soridi. Əysa uningoja jawab berip: bardi. **14** U ibadəthana [höylilirıda] kala, koy — Filip seni qakırıxtın awwal, sening ənjür wə kəptər-pahtək satkuqlıları həm u yərdə dərihining tüwidə olturoqanlığının kərgənidim, olturoqan pul tegixküqilərni kerdilə. **15** U tanidin — dedi. **49** Nataniyəl jawabən: — Ustaz, sən қamqa yasap, ularning həmmisini koy-kalılıri Hudaning Oölli, Israilning Padixahışən! — bilən koxup ibadəthanidin həydəp qıqardı. dedi. **50** Əysa uningoja jawabən: — Seni ənjür Pul tegixküqilərning pullirini qeqip, xırəlirlərni dərihining tüwidə kərgənlilikmi eytikanlıklıım ərwətti **16** wə pahtək-kəptər satkuqlarоja: — üqün ixiniwatamsən? Buningdinmu qong Bu nərsilərni bu yərdin elip ketix! Atamning ixlərni kərisən! — dedi **51** wə yənə: — Bərhək, əyimi soda-setik eyi kiliwalma! — dedi. **17** bərhək silərgə eytip կoyayki, silər asmanlar Buni kərgən muhlisirli [Zəburda] mundak eqilip, Hudaning pərixtilirinin İnsan' oölinin püttülgini esigə elixti: «Sening [mukəddəs] üstidin qikip-qüxüp yürüdöjanlığını kərisilər! əyünggə bolovan otluk muhəbbətim əzümni — dedi.

ixlaroja inkas bildürüp uningdin: — Bundak kelip, kəyərgə baridiçinini bilməysən. Rohtin ixlarnı kılıçanıkənsən, kəni, bizgə nemə tuqulqan hərbirimə xundaktur. **9** Nikodim məjizilik alamətni kərsitip berisən?! — dəp yənə jawabən əysaçə: — Bu ixlar əndəkəmə soridi. **10** Əysa ularoja jawab berip: — Uxbu mumkin bolar? — dedi. **11** Əysa uningoja ibadəthanini quwuwətsənglər, mən üq kün jawabən mundak dedi: — «Sən Israilning iqidə uni yengiwaxtin kürup qıkımən, — dedi. elimasi turup, bunumu bilməməsən? **12** Bərhək, **13** Xuning bilən bu Yəhudiylar yənə uningoja: bərhək, mən sanga xuni eytip əyayki, biz — Bu ibadəthanini yasawatlılıq hazırlıq qırıq bilginimizni eytimiz wə kərginimizgə guvahlıq altə yil bolğan tursa, sən uni əndəksigə berimiz, lekin silər bizning guvahlıkimizni üq kündila kürup qıkalaysən?! — dedi. **14** Əkbər kılınmazsilər. **15** Silərgə zemindəki ixlarnı Həlbuki, uning «ibadəthana» degini uning eytsam ixənmigən yərdə, ərxtiki ixlarnı eytsam eż tenini kərsatkənidi. **16** Xunga, u elümdin əndəkəmə ixinisilər? **17** Əzi ərxtə bolup, ərxtin tirilgəndin keyin, muhlisləri uning bu deginini qüzxüqidin, yəni İnsan'ooqlidin baxlaşa həqkim esigə aldi wə xundakla mukəddəs yazmilardiki ərkək qıkımı. **18** Musa qəldə [tuq] yilanni bu həqtiki bexarətkə həmdə əysanıng eytən kətürgəndək, İnsan'ooqlimu ohxaxla xundak səzигə ixəndi. **19** Ətüp ketix heytida, nuroqun kixilər uning Yerusalemda kərsatkən məjizilik alamətlərni kərgən bolup, uning namioja etikəd kilişti. **20** Lekin əysa pütkül insanlarning [kəlbining] əndəkəmə ikənlərini bilgəqkə, ezzini ularoja tapxurmuytti. **21** İnsan toqrluluk həqkimning uningoja guvahlıq berixining həjiti yok idi; qünki u insanlarning kəlbidə nemə bar ikənlərini ezi bilətti.

3 Yəhudiylar [kengəxmisinin] Pərisiyəldən bolğan Nikodim isimlik bir yolbaxqısı bar idi. **2** Bu adəm bir keqisi əysanıng aldiçə kelip: — Ustaz, sening Hudadin kəlgən təlim bərgüqi ikənlikingni bilimiz. Qünki Huda uning bilən billə bolmisa, həqkimning sən kərsatkən bu məjizilik alamətlərni kərsitixi kətiy mumkin əməs, — dedi. **3** Əysa uningoja jawabən: — Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip əyayki, həqkim yüksəridin tuqulmioq, Hudanıng padixahlığını kərəlməs! — dedi. **4** Nikodim: — Adəm keriojinida əndəkəmə kaytidin tuqulsun? Anisining əytiqəsi kəytə kirip tuquluxi mumkinmu?! — dəp soridi. **5** Əysa mundak jawab bərdi: — Bərhək, bərhək, mən sanga xuni eytip əyayki, həm sudin, həm Rohtin tuqulmioq, həqkim Hudanıng padixahlığına kərəlməs! **6** Əttin tuqulqan bolsa əttur; rohtin tuqulqan bolsa rohtur. **7** Sanga: «Yüksəridin tuquluxunglar kerək» deginimə həyran kälma. **8** Xamal halıqan tərəpkə sokidu, sən uning awazını anglaysən, lekin kəyərdin

ungoja etikəd kılıçanlarning həmmisi əhalak bolmay, mənggülük həyatka erixələydu». (aiōnios g166) **16** Qünki Huda dunyadiki insanları xu ədər səyiduki, Əzining birlərinə yeganə Oqlunu pida boluşka bərdi. Məksiti, uningoja etikəd kılıçan hərbirinin əhalak bolmay, mənggülük həyatka erixi üqündür. (aiōnios g166) **17** Huda Oqlunu dunyadiki insanları gunahka bekitix tıqün əməs, bəlkı ularning u arkılık kütkuzulxi üçün dunyaoja əwətti. **18** Kimki uningoja etikəd kılıçanı bolsa, gunahka bekitilməydi; lekin etikəd kılıçanı bolsa allığaçarı gunahka bekitilgəndür; qünki u Hudanıng yekkə-yeganə Oqluning namioja etikəd kılıçan. **19** Wə gunahka bekitix səwəbi mana xuki, nur dunyaoja kəlgən bolsimu, insanlar nurni əməs, bəlkı karangoçulukni yahxi kərdi; qünki ularning əməlliri rəzil idi. **20** Qünki rəzillik kılıçanı hərbiri nurni yaman kərəp wə əzining kılıçan-ətkənlərinin axkara kılınmışlığı üçün nuroqə kəlməydi; **21** lekin həkikətni yüksərzüqü bolsa, əməllirini Hudaqə tayinip kılıçanlıçı ayan bolsun dəp, nuroqə kelidi. **22** Bu ixlardın keyin, əysa muhlisləri bilən Yəhudiya zeminiqə bardı; u u yərdə ular bilən billə turup, kixilərni qəmüldürdü. **23** Xu qəođda Yəhya [pəyoqəmbərmə] Salim yezisinin yenidiki Aynon degen yərdə kixilərni qəmüldürüwatattı. Qünki u yərning süyi mol idi. Kixilər uning aldiçə kelixip, qəmüldürürxni əkbər kılıxıttı **24** (qünki xu qəođda Yəhya tehi

zindanoja taxlanmiojanidi). **25** [xu waqtılarda] Əysa səpiridə qarqiojinidin kuduńning kexioja Yəhyaning muhlisleri bir Yəhudiylər kixi bilən kelip olturdi. Bu təhminən altınçı saat idi. **7** taħarət қaidiliri toqrisida bəs-munazirə kılıxip Əysanıng muhlisleri yeməklik setiwellix üçün kaldi. **26** Andin muhlislar Yəhyanıng yenioja xəhərgə kirip kətkənidi. Xu qaşa, Samariyəlik kelip: — Ustaz, İordan dəryasining u ketida bir ayal su alojili kəldi. Əysa uningoja: — Manga sən bilən birgə boloqan, ezung [təripləp] ieqkili su bərgin, — dedi. **9** Ayal uningdin: — guwahlıq bərgən həlikə kixi mana hazır ezi Əzingiz Yəhudiylər tursingiz, məndək Samariyəlik kixilərni qəmüldürütüwatidu, wə həmmə adəm bir ayaldın kəndaklarqə ieqkili su teləp kılıp uning yenioja ketixiwatidu, — dedi. **27** Yəhya қaldingiz? — dəp soridi (qünki Yəhudiylər mundak jawab bərdi: — Əgər uningoja ərxtin Samariyəliklər bilən ھeqkəndak bardi-kəldi ata kilińmiojan bolsa, insan ھeqnərsigə igə kilmaytti). **10** Əysa uningoja jawabən: — Əgər sən bolalmaydu. **28** Mening silərgə: «Mən Masih, Hudanıng sowçitining nemiliki wə səndin su əməs, pəkət uning aldida əwətilgənmən» soriouqining kim ikənləkini bilsəngidi, undakta deginimə ezunglar guwahqisilər. **29** Kelingqəknə sən uningdin tiləytting wə u sanga həyatlıq əmrigə alojuqi yigittur; koldixi yigitning süyini berətti. **11** Ayal uningdin: — Təksir, su awazını kütidü; koldax uning awazını anglap, tartkudak ھeqnərsingiz bolmisa, uning üstigə kəlbidə tolimu hursən bolidu. Xuningə oħxax, kuduń qongkur tursa, həyatlıq süyini nədin məndimü hursənlik tolup taxidu. **30** Uning alisiz? **12** Əjəba, bu kuduńni bizgə [miras] yüksilixi, mening ajizlixixim mukərrərdir. **31** қalduroqan atımız Yakuptin uluqmusuz? Bu Üstündin kəlgüqi həmmidin üstündür. Zemindin kuduńtin ezi, oqulları wə mal-waranalırimu su kəlgüqi zəminoja təwə bolup zemindiki ixlarnı ieqkən — dedi. **13** Əysa uningoja jawabən: — sezləydi. Ərxtin kəlgüqi həmmidin üstündür; Bu suni ieqkən hərkim yəna ussaydu. **14** Əmma **32** ezinining [ərxta] kərgən wə anglioqanlıri bolsa, u bular tooruluk guwahlıq beridu; birak ھeqkim uning guwahlıqını kəbul kilmaydu. **33** [Halbuki], kimki uning guwahlıqını kəbul kılıqan bolsa, Hudanıng hək ikənləkigimə məhərini başkan bolidu. **34** Qünki Huda əwətkini Hudanıng sezlini sezləydi; qünki Huda Rohni [uningoja] olqam bilən kəmləp bərməs. **35** tartkılı ikkinçi kəlgüqi bolmaydioqan bolay! — Ata Oqulni səyidu wə həmmə ixlarnı uning ətəti qılıqla tapxuroqandur. **36** Oqulqə etikad kılıqqu mənggülüq həyatka igidur. Lekin Oqulqə itaət kılımiojuqi həyatni heq kərməydu, bəlkı Hudanıng oqəzipi xundaklarning üstidə turidu. **15** Ayal: — Təksir, manga bu sudin bərgəysizki, mən yəna ussimaydioqan wə muxu yərgə su [uningoja] təqib bilən kəmləp bərməs. **37** tartkılı ikkinçi kəlgüqi bolmaydioqan bolay! — dedi. **16** Əysa: — Berip eringni bu yərgə qakırıp kəlgən, — dedi. **17** — Erim yok, — dəp jawab bərdi ayal. — Erim yok dəp, rast eytting. **18** Qünki bəx ərgə təgding wə hazır səndə bolojını sening ering əməs. Buni toqra eytting! — dedi Əysa. **19** Ayal uningoja: — Təksir, əmdi kərdümki, siz əslidə pəyəşəmbər ikənsiz! **20** Atabowilirimiz bu taqda ibadət kılıp kəlgən, lekin silər [Yəhudiylər] «İbadətni Yerusalemda kılıx kerak!» dəwalisilərə? — dedi. **21** Əysa uningoja mundak dedi: — Hanim, manga ixəngin, xundak bir wakti-saiti keliduki, silərning Atioja ibadət kılıxinglar üçün nə bu taqda yaki nə Yerusalemda boluxunglarning hajiti kalmaydu. **22** Silər ibadət kılıqininglərni bilməysilər; birak biz kimə ibadət kılıqininimizi bilimiz. Qünki nijat-kutkużulux Yəhudiylər arkılık bolidu. **23**

(aiōnios g166)

4 Əmdi Pərisiyələrning «Əysanıng muhlis kılıp qəmüldürgənləri Yəhyanıngkidin kəp ikən» degən həwərni anglioqinini Rəb ukğandan keyin **2** (əməliyəttə Əysa ezi əməs, muhlisleri qəmüldürətti) **3** u Yəhudiylər əlkisidin qılıq yəna Galiliyəgə kətti. **4** Əmdi u yol üstidə Samariya əlkisidin etüxi kerək idi. **5** Xuning bilən u Yaķup eż oqlı Yusüpka bərgən yərgə yekin boloqan Samariyəning Sihar degən bir xəhiriga kəldi. **6** Xu yerdə «Yaķupning kuduńki» bar idi.

Lekin xundak bir wakit kelidu — wə xundakla қildi. **40** Xunga, ular uning aldioja kelip, uning hazır kəldiki, həkikiy ibadət kılıqulular Atioja əzliyi bilən billə turuxini etünükli turdi; roh wə həkikət bilən ibadət kılıdu. Ata Əzizə ənənə xuning bilən u u yerdə ikki kün turdi. **41** xundak həkikiy ibadət kılıquluları izdiməktə. Uning səz-kalami arkılık tehimu kəp adəm **24** Huda rohtur wə uningoja ibadət kılıqulular uningoja etikəd қildi. **42** Ular ayalıja: — Bizning roh wə həkikət bilən Uningoja ibadət kılıxi etikəd kılıxımız əmdi sening səzliring səwəbidin kerəktür. **25** Ayal uningoja: — Məsihning, yəni əməs, qunki əzimiz uni angliduk wə bildükki, «Hristos» degənning kelidiqanlığını bilmən. dunyaning Kutkuzoquqisi dəl xu kixidur! — U kəlgəndə, bizə həmmə ixlarnı eytip beridu deyixti. **43** Bu ikki kündin keyin u xu yerdin — dedi. **26** Əysə uningoja: — Sən bilən qıkıp Galiliyəgə қarap mangdi **44** (qunki Əysə səzlixiwatkuqi mən dəl xudurmən! — dedi. ezi: «Həqbir pəyoğəmbərninə eż yurtida izziti **27** Xu qəoşa uning muhlisliri kayıt tip kəldi. yoktur» dəp guwahlıq bərgənidi). **45** Xuning Ular uning bir ayal bilən səzlixiwatkanlıkıja bilən u Galiliyəgə kəlginidə, Galiliyəliklər həng-tang kəlxıti; lekin həqkəysisi uningdin: uning [etüp ketix] həytida Yerusalemda kılıqan «Uningdin nemə izdəysən?» yaki «Nemixka əməllirinə həmmisini kərgəqkə, uni қarxi uning bilən səzlixisən?» dəpmu sorimidi. elixti (qunki ularmu həytə qıqqanidi). **46** **28** Xuning bilən ayal kozisini taxlap koyup, əmdi Əysə bu kətim Galiliyədiki Kana yezisioja xəhərgə kayıt tip berip, kixilərgə: **29** — Yürüngələr, yənə bardı (u dəl xu yerdə suni xarabka həyatimdə kılıqanlırimning həmmisini manga aylanduroqanı). [Xu künlərdə], Kəpərnəhüm eytip bərgən bir kixini kərəp kelinglər. Əjəba, xəhəridə oqlı kesəl bolup yatkan bir orda Məsih xumidu? — dedi. **30** Buning bilən halayık əməldarı bar idi. **47** U Əysanın Yəhudiyyədində xəhərdin qıkıp, Əysanın aldioja kəlxıti. **31** Galiliyəgə kəlgənlikini anglap, uning aldioja Xu arılıkta muhlisliri uningoja: — Ustaz, bir bardı wə: — [Əyümgə] qüxüp, səkratta yatkan nərsə yəwalsangqu? — dəp etünüxti. **32** Lekin oqlumni sakayıp bərgəyə! — dəp tohtimay u ularoja: — Mening silər bilməydöjan bir iltija қildi. **48** Xuning bilən, Əysə uningoja: yeməklikim bar, — dedi. **33** Muhlislar bir — Silər [Galiliyəliklər] möjizilik alamətlər wə biriga: — Əjəba, birsi uningoja yegili bir nərsə karamətlərni kərmigüqə, həq etikəd kilməsilər! əkelip bərgənmidi? — deyixti. **34** Əysə ularoja — dedi. **49** Orda əməldarı Əysaoja: — Təksir, mundak dədi: — Mening yeməklikim — meni balam əlməstə qüxkəylə! — dedi. **50** Əysə əwətküqining iradisini əməlgə axurux wə uning uningoja: — Baroqin, oqlung həyat қaldı! — [manga tapxuroqan] hizmitini tamamlaxtur. dedi. Həlikə adəm Əysanın eytənə səziga ixinip, **35** — Silər: «Həsul yeqixka yənə tət ay əyiga қarap mangdi. **51** Yolda ketip baroqinida, қaldı» dəwatmamsılər? Mana, silərgə eytayki, uning küllüri aldioja qıkıp, balılıri həyat, dəp bexinglərni kətürüp etizlaroja қarangalar, ukтурdu. **52** Əməldər ulardın oqlining kəysi ziraətlər sarqiyip oruxka təyyar boldı! **36** saəttin baxlap yahxilinixka yüzləngənlilikini Wə orımıqı ix həkkini alidu wə mənggülük soriwidi, ular: — Tünügün yəttinqi saəttə həyatka toplanoqan həsulni yioqidu, xuning kizitmisi yandi, — deyixti. **53** Balining atisi bilən terioquqi bilən orımıqı təng xadlinidu. buning dəl Əysanın ezigə: «Oqlung həyat (aiōnios g166) **37** Qunki bu ixtə «biri teriydu, қaldı!» deyən saat ikənlilikini bilip yətti. Xuning yənə biri yioqidu» deyən səz əməlgə axurulidu. bilən ezi pütkül ailisidikilər bilən billə etikəd **38** Mən silərnı ezungular əmgək singdürmigən kılıxtı. **54** Bu Əysanın Yəhudiyyədində Galiliyəgə həsulni yioqixka əwəttim; baxkilar əmgək қildi kəlgəndin keyinkı kərsətkən ikkinçi möjizilik wə silər ularning əmgikining mewisini elixka alamiti idi.

nesip boldunglar. **39** Xu xəhərdiki nuroğun Samariyəliklər həlikə ayalning: «U həyatimdə kılıqanlırimning həmmisini manga eytip bərdi» **5** Bu ixlardın keyin, Yəhudiylarning bir həyeti yetip kəldi wə Əysə Yerusalemı qıktı. **2** Yerusalemıdiki «Koy dərvazisi»ning yenida deyən guwahlıq səzini anglap, Əysaoja etikəd

ibraniy tilida «Bəyt-Əsda» dəp atılıdiqan bir jawabən mundak dedi: — Bərhək, bərhək, mən kəlqək bolup, uning ətrapida bəx pexaywan silərgə xuni eytip köyayki, Ooşul ezlükidin bar idi. **3** Bu pexaywanlar astida bir top heqnemə kılalmayıdu, bəlki pəkət Atining nemə bimarlar, yəni ķarioq, tokur wə paləqlər kiliwatqanlığını körüp, andin xu ixni kılıdu. yetixatti. Ular u yərdə yetip kəlqəkninq süyining Ata nemə ix kilsa, Ooşulmu xu ixni ohxaxla qayqılıxini kütətti. **4** Qünki bir pərixtə məlum kılıdu. **20** Qünki Ata Ooşulni səyidu wə Əzining wakıtlarda kəlqəkkə qüxüp suni uroqutidikən; su kılıdiqan barlıq ixlirini uningoja ayan kılıdu uroqoqanda kəlqəkkə birinqi bolup qüixən kixi həm silərnı həyran kəlduruxka bulardin tehimu əzinə başkan hərkəndək kesəldin sakiyidikən. zor wə uluq ixlarnı uningoja ayan kılıdu. **5** Əmdi u yərdə ottuz səkkiz yıldın beri aqırıq **21** Qünki əlgənlərni Ata kəndək tirildürüp, azabi tartəkan bir bimar bar idi. **6** Əysə bu ularoqa həyatlıq ata kıləjan bolsa, Ooşulmu adəmning xu yərdə yatkınıni kerdi wə uning xuningojə ohxax ezi haliojan kixilərgə həyatlıq uzundın xu haləttə ikənlikini bilip, uningdin: ata kılıdu. **22** Xuningdək, Ata Əzi həqkimning — Sakiyixni halamsən? — dəp soridi. **7** Bimar üstdin həküm qıqarmayıdu, bəlki barlıq həküm uningoja jawabən: — Təksir, su qaykalojanda ixlirini Ooşuloja tapxurojan. **23** Buningdin meni suoja qüxiüradiojan adıimim yok. Mən qüxəy məksət, — insanlarning həmmisi Atıoja hərmət degiçə, baxkilar mening aldimda qüxiwalidi, kıləjandək, Ooşulojumu ohxaxla hərmət kılıxi — dedi. **8** Əysə uningoja: — Ornungdin tur, üqündür. Kimki Ooşulni hərmətlimisə, uni orun-kərpəngni yioqixturup mangojin! — dedi. əwətküqi Atinimu hərmətlimigənlərin bolidu. **9** Həlikə adəm xuan sakayıp, orun-kərpisini **24** — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip yioqixturup kətürüp mangdi. Xu küni xabat küni koyayki, sezümnı anglap, meni əwətküqigə idi. **10** Xunga [bəzi] Yəhədiylər sakayojan kixığ: ixangən hərkim mənggülüq həyatka erixkən — Bugün xabat küni tursa, orun-kərpəngni bolidu; u adəm sorakka tartilmayıdu, bəlki kətürüx [Təwratt] sanga mən'i kılınojan! — əlümdin həyatlıqka etkən bolidu. (*aiōnios g166*) dedi. **11** Lekin u ularoqa jawabən: — Meni **25** — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni sakaytəkan kixi ezi manga: «Orun-kərpəngni eytip köyayki, olüklerning Hudanıng Ooqlining yioqixturup mangojin» degnənid! — dedi. **12** awazini anglaydiqan wakıt-saiti yetip kəlməktə, Ular uningdin: — Əmdi sanga: «Orun-kərpəngni xundakla hazır kəldiki, angliojanlar həyatlıqka yioqixturup mangojin» degarı kixi kim ikən? — iga bolidu. **26** Qürki Ata Əzidə kəndək həyatlıqka dəp soraxti. **13** Bırak sakayojan adəm uning kim igə bolsa, Ooşulojumu ezidə xundak həyatlıqka ikənlikini bilməytti. Qünki u yərdə adəm kəp igə boluxni ata kıldı **27** wə yənə uningoja sorak bolovanlıqtin, əysə ezzini daldıqə elip, astiqina kılıx həkükjinumu bərdi, qünki u İnsan-oqlidur. ketip kəldi. **14** Bu ixlardın keyin əysə həlikə **28** Buningojə təəjjüp kılmanglar; qünki barlıq adəmni ibadəthanıda tepip uningoja: — Mana, gərdə yatənələr uning awazini anglaydiqan sakayding. Əmdi կaya gunah sadir kılma, wakıt kelidu **29** wə ular xuan yərlikliridin bexingojə tehimu eoqır külpat qüxüp kalmışın! qikixidu, yahxılıq kıləjanlar həyatlıqka tirilidu, — dedi. **15** Həlikə adəm Yəhədiylərning kəxioja yamanlık kıləjanlar sorakka tartılıxka tirilidu. **30** berip, ezzini sakaytəkan əysə ikənlikini ukturdu. Mən ezlükümdin heqnemə kılalmaymən, pəkət **16** Əysə bu ixlarnı xabat küni kıləjanlıq üçün, [Atamdin] angliojinim boyiqə həküm kılımən; Yəhədiylər uningoja ziyanəxlik kılıxka baxladı. wə mening həkümüm həkkənəiydur, qünki **17** Lekin əysə ularoqa: — Atam ta hazırlıq qə mening izdigimim əzümmüng iradisi əməs, bəlki tohitməst in x kılıp kəlməktə, mənmu ixləymən! meni əwətküqininq iradisini əməlgə axuruxtur. — dedi. **18** Xu səwəbtin Yəhədiylər uni **31** — Əgər eżüm üçün eżüm guwahlıq bərsəm əltürükə tehimu urunattı; qünki u xabat guwahlıqım həkikət hesablanmayıdu. **32** Lekin küninin qaidisini buzupla kalmastın, yənə mən üçün guwahlıq beridiojan baxka birsı Hudani «Atam» dəp qakirip, ezzini Hudaoja bar. Uning manga beridiojan guwahlıqininq barawər kıləjanidi. **19** Xunga əysə ularoqa rastlıqını bilimən. **33** Silər Yəhəyaşa əlqi

əwətkininglarda, u həkikətkə guvahlıq bərgən sakaytkan məjizilik alamatlarını kərdi wə uning 34 ([əməliyettə], manga insanning guvahlığını kəynidin əgixip mangdi. 3 Əysa təoqka qıkıp, kobul kılıximning keriki yok; mening [Yəhya u yerdə muhlisliri bilən billə olturdu. 4 U toopluluk] xundak eytiwakının pəkətlə silərning qaoqda Yəhudiylarning həyeti, yəni «etüp ketix əkətəkuzuluxunglar üçündür). 35 [Yəhya] bolsa həyeti»oja az əhalojan wakıt idi. 5 Əysa bexini kəyüp nur qeqip turoqan bir qıraq idı wə ketürüp, zor bir top halayıknıñ əzinin aldioşa silər uning yorukida bir məzgil xadlinixka razi keliwatkanlığını kərüp, Filiptin: — Bularoja boldunglar. 36 Lakin Yəhyanıñ mən üçün yəydioqanoja nanni nədin alımız? — dəp soridi bərgən guvahlıqidinmu uluq bir guvahlıq bar. 6 (lekin u bu səzni Filipni sinax üçün eytikanidi. U bəlsimu, Ata manga ada kılıxka tapxuroqan Qünki u əzinin nemə kılıdıcıjanlığını bilətti). əməllər, yəni mən kiliwatkan əməllər, bular 7 Filip jawabən: — İkki yüz dinaroja nan mening tooplramda Atining meni əwətkinigə alsaknu, hərbirigə kiqikkina bir qixləmdin guvahlıq beridu. 37 Wə meni əwətkən yeyixkimu yətməydi! 8 Muhlislardın biri, yəni Ata Əzimu mən üçün guvahlıq bərgəndur. Simon Petrusning inisi Andriyas əysa: 9 Silər həqqaqan uning awazını anglimidinglar, — Bu yerdə kiqik bir oouq bala bar, uningda kiyapitini kərmidinglar 38 wə uning sez- bəx arpa nan bilən ikki kiqik belik bar. kalami silərning iqinglardin orun almidi; qünki Lakin xunqə kəp həlkə bu nemə bolidu?! — Uning əwətkini bolsa, uningoja ixənməysilər. dedi. 10 Əysa: — Kəpqilikni olturoquzunglar, 39 Muqəddəs yazmilarnı ketirkənenip okup — dedi (u yerdə ot-qəp mol əskənidir). Xuning olturisilər; qünki ulardın mənggülük həyatka bilən ər kixilar olturdu; ularning sani bəx igə bolduk, dəp ərəysilər. Dəl bu yazmilar mingqə bar idı. 11 Əysa nanlarnı əhəmiyyətli mən üçün guvahlıq bərgüqidur. (aīōnios g166) elip, [Hudeyoja] təxəkkür eytəndin keyin, 40 Xundaqtımı silər yənilə həyatlıkkə erixix olturoqanlar ola üzəxtürüp bərdi. Beliklərimü üçün mening yəniməja kelixni haliməysilər. 41 xundak kıldı; kəpqilik halıqanqə yedi. 12 Mən insanlarning mahtixini kobul kilməymən; Həmməylən yəp toyunqanda, u muhlislirioja: 42 lekin mən silərni bilimənki, iqinglarda — Axşan parqılarnı yiojinglar, heq nərsə zayə Hudanıñ muhəbbiti yok. 43 Mən Atamning bolmisun, — dedi. 13 Xuning bilən ular bəx nami bilən kəlgənmən, əmma silər meni kobul arpa nenidin yəp axşan parqılırını on ikki kilməysilər. Həlbuki, baxka birsə ez nami sewətkə toldurup yiojivaldi. 14 Əmdi halayık bilən kəlsə, silər uni kobul kilişilər. 44 Silər Əysanıñ kərsətkən bu məjizilik alamatını bir-biringlardin izzət-xəhrət kobul kilişilər- kərüp: «Dunyaoya kelxi mukərrərə bolojan yu, yegana Hudadin kəlgən izzət-xəhrətkə pəyəqəmbər həkikətən muxu ikən!» deyixti. 15 intilmisənglər, undakta silər əhəmiyyətli etikət Xuning bilən əysa ularning kelip əzinini padixaq kılalaysilər?! 45 Bırak meni üstimizdin Atioja boluxka zorlimaqçı bolojanlığını bilip, ulardın xikayət kiliđu, dəp oyliyanglar. Üstünglardin ayrılip, qaytidin təoqka yaloquz qıkıp kətti. 16 xikayət kiloqqu mən əməs, bəlki silər ümid Kəqkərun, Əysanıñ muhlisliri dengiz boyioja baqlıqan Musa [pəyəqəmbərdur]. 46 Qünki qübüxti. 17 Ular bir kemigə olturup, dengizning əgər silər rasttin Musa [pəyəqəmbərgə] ixəngən u kətidiki Kəpərnəhüm xəhirigə karap yol elixti bolsanglar, mangimu ixəngən bolattinglar. (karangoju qübüxp kətkənidə wə əysa tehiqə Qünki u [muqəddəs yazmilarda] mən toopluluk ularning yəniqə kəlmigənidi). 18 Kəttik boran pütkəndur. 47 Lakin uning pütkənlirigə qıkıp, dengiz dolğunlap kətürülüwatattı. 19 ixənmisənglər, mening səzlirimə qandaqmu Muhlislar palak urup on-on bir qakirimqə ixinisilər?!

6 Bu ixlardin keyin, əysa Galiliyə dengizi (Tiberiyas dengizi dəpmu atılıdu)ning u ketiqə etti. 2 Zor bir top halayık u kesəllərni

mengip kemigə yekinlixiatkanlığını kərüp, körkuxup kətti. 20 Lakin u ularoja: — Bu mən, körkmanglar! — dedi. 21 Xuni anglap ular uni kemigə qıkıriwalıqası kəldi; u kemigə qıkıpla,

kemə dərhal ular baridiojan yərgə yetip bardı. Lekin silərgə eytkinimdək, silər meni kərgən 22 ətisi dengizning u təripidə қalajan halayık bolsanglarmu, etikad kilmaywatisilər. 37 Ata [aldinkı kün] u yerdə Əysanıng muhlisliри manga tapxuroqanlarning hərbiri yenimoja qıkkən kemidin baxka kemining yoklukını, kelidu wə menin yenimoja kəlgənlərdin Əysanıng muhlisliри xu kemigə qıkkanda, heqkəysisini hərgiz taxliwətməymən. 38 Qünki Əysanıng ular billə qıkmıqanlığını, bəlkı eż iradəmni əməs, bəlkı meni Əwətküqining muhlislirining ezlirila kətkənlilikini kərgənidi. iradisini əməlgə axurux üçün ərxtin qüxtüm. 23 Həlbuki, birnəqqə kemə-kolwaq Tiberiyas 39 Meni Əwətküqining iradisi bolsa dəl xuki, xəhîridin Rəb təxəkkür eytkəndin keyin həlk uning manga tapxuroqanlıridin həqbırını nan yegən yərgə yekin kelip tohtidi. 24 Xuning yittürməy, bəlkı ahirkı künı ularning həmmisini bilən halayıq Əysanıng wə muhlislirining u tirildürükümədin ibarət. 40 Qünki menin yerdə yoklukını kəriplə, kemilərgə olturup, Atamning iradisi xuki, Oquloja kəz tipik Əysani izdigili Kəpərnahum xəhîrigə mangdi. 25 қarap, uningoja etikad kıləqlərlarning hərbirini Ular uni dengizning u təripidə tepip uningoja: mənggülük həyatqa erixtürüxtür; wə mən — Ustaz, bu yərgə қaçan kəlding? — dəp ahirkı künı ularni tirildürümən. (aiōnios g166) 41 soraxti. 26 Əysa ularoja jawabən: — Bərhək, əmdi Yəhədiylər Əysanıng: «Ərxtin qüxkən bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, silər nan əzümdurmən!» degini üçün uningoja meni mejizilik alamətlərni kərgənlikinglar narazi bolup oqtuldixixka baxlıdı: 42 üçün əməs, bəlkı nanlardın yəp toyunoqinlinglar — «Bu Yusüpning ooli Əysa əməsmu? Atisinimu, anisinimu tonuydiaoqan tursak, yənə kəndaklarqə: — «Ərxtin qüxtüm!» desun?» — deyixətti ular. 43 Əysa jawabən ularoja mundak dedi: — [Mening toqramda] əzara oqtuldaxmanglar. 44 Meni əwətkən Ata g166) 28 Xuning bilən ular uningdin: — Nemigə Əzi kixilərning kəlbini tartkuzmisa, heqkim intilip ixlisək andin Hudanıng ix-hizmitidə menin yenimoja keləlməydi; menin yenimoja ixligən bolımız? — dəp soraxti. 29 Əysa ularoja kəlgən hərbirini ahirkı künı tirildürümən. jawab berip: — Hudanıng ix-hizmiti dəl xuki, 45 Pəyojəmbərlərning yazmılırida: «Ularning U əwətkiniga etikad kiliqinqlardur, — dedi. 30 hərmisiga Huda təripidin əgitiliidu» dəp Xuning bilən ular yənə: — Undak bolsa sən bizni pütülgəndür. Xunga, Atining [səzini] tingxiqən kərüp əzüngə ixəndürgüdək қandak mejizilik wə uningdin əgəngən hərbiri menin yenimoja alamət yaritisən? Zadi nema ix kılıp berisən? kelidu. 46 Bırak, bu birəkим Atini kərgən 31 Ata-bowilirimiz qəldə yürgəndə, [Zəburda]: degənlik əməs; pəkət Hudanıng yenidin kəlgüqi «U ularoja ərxtin qüxürülgən nan təkdir bolsa, u Atini kərgəndür. 47 Bərhək, bərhək, kıldı» dəp pütülgəndək, «manna»ni yegən — mən silərgə xuni eytip koyayki, manga etikad deyixti. 32 Əysa ularoja mundak dedi: — Bərhək, kıləqli mənggülük həyatqa igidur. (aiōnios g166) 48 bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, silərgə Həyatlıq nenı əzümdurmən. 49 Ata-bowiliringlar asmandın qüxkən nanni bərgüqi Musa əməs, qəllərdə «manna» yegini bilən yənilə eldi. 50 bəlkı menin Atamdur; U [həzirmu] silərgə Lekin mana, ərxtin qüxkən nan dəl xundakki, asmandın qüxkən həkkiyə nanni beriwtidu. 33 birsi uningdin yegən bolsa olməydi. 51 Ərxtin Qünki Hudanıng nenı bolsa pütkül dunyaoja qüxkən həyatlıq nenı əzümdurmən; kimdəkim həyatlıq ata kılıdıcı, ərxtin qüxküqidur. 34 — bu nandin yesə, əbədil'əbədgiqə yaxaydu. Mən Təksir, həmixə bizgə xu nanni berip turoysən! — deyixti ular. 35 Əysa ularoja mundak dedi: — Həyatlıq nenı əzümdurmən! Mening yenimoja kəlgən hərkim heqkəqan aq kalmaydu, manga Yəhədiylər əzara talax-tartix kiliqixa baxlap: — etikad kıləqan hərkim heqkəqan ussimaydu. 36 Bu adəm bizning yeyiximizgə əzininət-tenimdir,

кандак берәлисүн?! — дейиxætti. 53 Xunga Әysa tallidim әмәсмү, бирәк арангларда бирси Ьблистур! ularoqa mundak dedi: — Bərhək, bərhək, mən — dedi 71 (uning bu degini Ixkariyotluk silərgə xuni eytip koyayki, silər Insan'ooqlining Simonning oqlı Yəhəudani kərsətkənidir, qünki ət-tenini yemigüqə wə kənini iqmiqüqə, silərdə Yəhəuda on ikkiylənning biri bolojını bilən, həyatlıq bolmayıdu. 54 Ət-tenimni yegüqi wə keyin əzигə satkunluk kılıdu).

kenimni iqküqi mənggülüq həyatka erixkən bolidu wə mən uni ahirkı künü tirildürimən. (aiōnios g166) 55 Qünki ət-tenim həkkiy ozukluk, kenim bolsa həkkiy iqimliklər. 56 Ət-tenimni yegüqi wə kenimni iqküqi məndə yaxaydu wə mənənmə uningda yaxaymən. 57 Həyat Ata meni əwətkən wə mən Atining bolojanlığının yaxawatkınımdak, meni yegüqi kixi həm mening wasitəm bilən yaxaydu. 58 Mana bu ərxtin qüxkən nandur. Bu nan ata-bowliringlar yegən «[manna]»dək əməs; qünki ular «[manna]»ni yeyixi bilən eldi; biraq bu nanni istemal kılquqı bolsa mənggü yaxaydu! (aiōn g165) 59 Bu səzlərni u Kəpərnahumdiki sinagogta təlim bargınında eytkənidi. 60 Xuning bilən uning muhlisliridin nuroqunlari buni angloqanda: — Bu təlim bək eojir ikən! Buni kim anglap ketüralisun? — deyixti. 61 Birak əz iqidə muhlislirining bu tooprısında oqotuldaxkjinini bilgən Әysa ularoja: — Bu səzüm silərni taydurdurdimu? 62 Əmdi mubada Insan'ooqlining əslı kəlgən jayşa kətürülüwatkınıni kərsənglər, kandaq bolar?! 63 [Insanoja] həyatlıq bərgüqi — Rohtur. Insanning ətləri bolsa heqkəndak payda bərməydu. Mən silərgə eytkən səzlirim bolsa həm rohtur wə həm həyatlıktur. 64 Lekin aranglardin etikad kilmiojan bəzilər bar, — dedi (qünki Әysa etikad kilmiojanlarning wə əzigə satkunluk kılıdıcıanning kim ikənlikini baxtila bilətti). 65 Xuning bilən u mundaq dedi: — Mən xu səwəbtin silərgə xuni eyttimki, Atamdin ata kılınmisa, heqkim mening yenimoja keləlməydu! 66 Xu wakıttin tartip muhlisliridin heli kəpi qekinip qikip, uning bilən yəna mangmaydiqən boldi. 67 Xunga Әysa on ikkiyləndin: — Silərmə, həm [məndin] ketixni halamsılər? — dəp soridi. 68 Simon Petrus uningoja jawab kılıp: — I Rəb, biz kimning yenioja ketəttük? Mənggü həyatlıq səzləri səndilidur! (aiōnios g166) 69 Wə xuningə ixəndük wə xuni bilip yəttükki, sən Hudanıg Muqəddəs Bolquqisidursən! — dedi. 70 Әysa ularoja jawabən: — Mən silər on ikkinglarnı

7 Bu ixlardin keyin, Әysa Galiliyədə aylinip yürdi. U Yəhədiyədə aylinip yürüxni halimaytti, qünki [xu yərdiki] Yəhədiylar uningoja kəst kilməkqi idi. 2 Bu qəoşda, Yəhədiylarning «kəpilər həyeti»qə az kalojanidi. 3 Xunga Әysanıg iniliri uningoja: — Muxu yərdin ayrılip Yəhədiyəgə baroqın, xuning bilən muhlisliringmu [karamət] əməlliringni kerəleydu! 4 Qünki əzini həlk-aləmgə tonutmakqi bolajan heqkim yoxurun jayda ix kilmaydu. Bu əməllərni kiliwatkanikənsən, eziungni dunyoqə kərsət! — deyixti. 5 Qünki uning inilirimə uningoja etikad kilmiojanidi. 6 Xunga Әysa ularoja: — Mening wakit-saitim tehi kəlmidi. Lekin silərgə nisbətən hərwakıt munasiptur. 7 Bu dunyadiki kixilər silərgə hərgiz əq bolmayıdu; lekin meni əq kəridü. Qünki mən ularning kilmixlirini rəzil dəp guwahlıq beriwatimən. 8 Silər bu həytə beriwingler. Mən bu həytə barmaymən, qünki mening wakit-saitim tehi yetip kəlmidi, — dedi. 9 Әysa bu səzlərni kılıp, Galiliyədə қaldı. 10 Әysanıg iniliri həytə qılkəndin keyin, u əzimu uningoja bardi. Əmma axkara əməs, yoxurun bardi. 11 Heytta Yəhədiylar uni izdəp: «U kəyərdiridur?» dəp sorawatatti. 12 Kixilər arısida uning tooprısında kəp oqulqula boldı. Bəzilər uni: «Yahxi adəm!» desə, yənə bəzilər: «Yak, u halayıknı azduruwatidu!» deyixti. 13 Birak Yəhədiy [qongliridin] korkup, heqkim oquq-axkarə uning gepini kilmaytti. 14 Həytning yerimi etkəndə, Әysa ibadəthana həylilirioja kirip həlkə təlim berixkə baxlıdı. 15 Yəhədiylar: — Bu adəm heqkəndak təlim almiojan turukluk, uning kandaqmu munqə kəp bilimi bolsun? — dəp hang-tang kəlixti. 16 Әysa ularoja: — Bu təlimlər mening əmas, bəlkı meni Əwətküqininqidur. 17 Uning iradisigə əməl kılıxka əz iradisini baqlıqojan hərkim bu təlim toopruluk — uning Hudadin kəlgənlilikini yaki ezlükümdin eytiwatkanlığımni bilidu. 18 Əz aldioja səzligən

kixi өз xan-xəripini izdəydu, lekin өzini bilən bax kahinlər uni tutux üçün birnəqqə əwətküqining xan-xəripini izdəydiqan kixi қarawullarnı əwətti. **33** Xuning bilən Əysə: — həkə-sadıktur, uningda həkkaniysızlıq yoktur. Yənə bir'az wakıt silər bilən billə bolimən, **19** Musa [pəyoqəmbər] silərgə Təwrat қanununu andin meni Əwətküqining yenioqa ketimən. tapxuroqan əməsmə? Lekin həqkaysinglər bu **34** Meni izdəysilər, lekin tapalmaysilər. Mən қanunoqa əməl kilmayatisilər! Nemixkə meni baridioqan yərgə baralmaysilər, — dedi. **35** Əltürməkqi bolisilər? — dedi. **20** Kəpqılık: — Buning bilən, Yəhudiylər bir-birigə: — U Sanga jin qaplixiptu! Seni əltürməkqi bołożan biz tapalmiqudək kəyərlərgə barar? Greklər kim ikən? — deyixti. **21** Əysə ularoqa mundak arisidiki tarkək Yəhudiyyə muhajirların yenioqa jawab bərdi: — Mən bir karamətni yaritixim berip, grekləroja təlim berəmdioqandu? **36** «Meni bilən həmminglər həng-tang kəlixtinglər. **22** izdəysilər, lekin tapalmaysilər. Mən baridioqan — Əmdi Musa [pəyoqəmbər] silərgə hətnə kılıx yərgə baralmaysilər» degini nemisidu? — toopruluk əmr қalduroqan (əməliyəttə bolsa deyixti. **37** Heytning ahirki həm əng katta hətnə kılıx Musa pəyoqəmbərdin əməs, ata- künii, Əysə ornidin turup, yukarı awaz bilən: bowilardin kalojan), xunga silər xabat künigə — Kimdəkim ussisa, mening yenimoqa kelip [toorja kelip қalsimu] xu künida adəmning iqsun! **38** Manga etikad kılıoluqı kixinining huddi hətnisini kiliwerisilər. **23** Əmdi Təwrat қanuniqa mukəddəs yazmilarda eytilojinidak, iq-baqrıdin hilalıq kılınmışın dəp xabat künidə adəm həyatlık süyining dəryalırı ekip qıkıldı! — hətnə kılınoqan yərdə, mən xabat künidə bir dəp jakarlıdı **39** (u bu səzni əzığa etikad adəmni səllimaza sakayıtsam, silər nemə dəp kılıolanlar ota kılınidioqan Muqəddəs Rohkə manga aqqiklinisiilər? **24** Sirtki kiyapətkə karap karita eytənədi. [Hudanıng] Rohı tehi həqkimə həküm kılımanglar, bəlkı həkkəniy həküm ata kılınmıqanmadi, qunki Əysə tehi xan-kilinglər! **25** U wakitta Yerusalemıklärarning xəripigə kirmigənidi). **40** Halayık iqida bəzilər bəziliri: — [Qonglar] əltürməkqi bołożan bu səzni anglap: — [Kelixi mukərrər bołożan] kixi bu əməsmidi? **26** Axbara səzləwatsimu, pəyoqəmbər həkikətən muxu ikən! — deyixti. uningoşa karxi həq nərsə demidiq! Dərwəkə, **41** Bəzilər: «Bu Məsih ikən!» deyixətti. Yənə aksakallarning uning Məsih ikənlilikini bilip bəzilər bolsa: «Yak, Məsih Galiliyədin keləttim? yətkənmu? **27** Həlbuki, bu adəmning kəyərdin **42** Muqəddəs yazmilarda, Məsih [padixah] kəlgənlikini biz enik bilimiz. Lekin Məsih Dawutning nəslidin həm Dawutning yurti Bəyt-kəlgəndə, uning kəyərdin kəlgənlikini həqkim Ləhəm yezisidin kelidu, deyilmigənmidi?» — bilməstiqə, — deyixti. **28** Xunga Əysə ibadəthana deyixti. **43** Buning bilən, halayık uning wəjидin həylişidə təlim beriwetip, yukarı awaz bilən ikkigə bəlünüp kətti. **44** Bəziliri uni tutaylı mundak dedi: — Silər meni tonuyımız həmdə degən bolsimu, lekin həqkim uningoşa kol mening kəyərdin kəlgənlikimnimi bilimiz, salmidi. **45** Қarawullar [ibadəthanidin] bax [dəwatisilər]?! Biraq mən əzlükümdin əməs, kahinlər bilən Pərisiyələrning yenioqa kəytip mən meni Əwətküqidin [kəldim], U həktur; kəlgəndə, ular қarawullaroja: — Nemə üçün biraq silər Uni tonumaysilər. **29** Mən Uni uni tutup kəlmidinqlər? — dəp soraxtı. **46** tonuyəm. Qunki mən Uning yenidin kəldim, Қarawullar: — Həqkim həqkəqan bu adəmdək meni U əwətti. **30** Xunga ular uni tutux yolinı sozlığın əməs! — dəp jawab berixti. **47** Pərisiyələr izdəyti, lekin həqkim uningoşa kol salmidi; ularoqa jawabən: — Silərmə azduruldunglarmu? qunki uning wakıt-saiti tehi yetip kəlmigənidi. **48** Aksakallardin yaki Pərisiyələrdin uningoşa **31** Lekin halayık arisidiki nuroğun kixilər etikad kılıolanlar bołożanmu?! **49** Lekin Təwrat uningoşa etikad kıldı. Ular: «Məsih kəlgəndə қanununu bilməydiqan bu qüprəndilər lənətə bu kixi kərsətkən möjizilik alamətlərdin artuk ələndi! — deyixti. **50** Ularning arisidin biri, [möjizə] yaritalarmu?!» deyixti. **32** Pərisiyələr yəni burun ahxamda Əysanıng aldioqa kəlgən halayıkning u toopruluk oqulqla boluwatkan Nikodim ularoja: **51** — Təwrat қanunimiz awwal bu gəp-səzlərini anglıdi; xuning bilən Pərisiyələr kixinining nemə kılıqinini əzidin anglap bilməy

turup, uningoja höküm qıkıramdu! **52** Ular wə kəyərgə baridiojanlıkimni bilmən. Lekin jawab kılıp: — Sənmü Galiliyədimmu? [Mukəddas silər kəyərdin kəlgənlikimni wə kəyərgə yazmılarnı] kər, ketirkınip okup bak, Galiliyədin baridiojanlıkimni bilməysilər. **15** Silər ət həqkəndək pəyojəmbər qıkımaydu! — dedi. **53** igilirining əlqimi boyiqə höküm kılısilər. Birak Xuning bilən [ularning] hərbiri eż eyigə kətti.

8 Əysa bolsa Zəytun teojoqa qıkıp kətti. **2** Ətisi səhərdə, u yənə ibadəthana həylilirioqa kirdi wə halayıknıng həmmisi uning yenioqa kelixkənidi. U olturup, ularoqa təlim berixkə baxlıdi. **3** [Xu qaçda], Təwrat ustazlıri bilən Pərisiyər zina kılıp tutulup қalojan bir ayalnı uning aldioqa elip kelixti. Ular ayalnı otturioqa qıkırıp, **4** uningdin: — Ustaz, bu ayal dəl zina üstidə tutuwelindi. **5** Musa [pəyojəmbər] Təwrat kanunida bizgə muxundak ayallarnı qalma-kesək kılıp əltürüxnı əmr қilojan. Əmdi sənqə, uni կandak kılıx kerək? — dəp soraxti. **6** Əmdi ularning bundak deyixtiki niyiti, uni tuzakka qüsürüp, uning üstidin ərz kılıqudak birər bahanə izdəx idi. Əmma Əysa engixip, barmikj bilən yərgə bir nemilərni yazojılı turdi. **7** Ular xu soalnı tohtımay sorawatatti, u ruslinip ularoqa: — Aranglardiki kim gunahsız bolsa, [bu] [ayaloqa] birinqi taxni atsun! — dedi. **8** Andin u yənə engixip, yərgə yezixni dawamluxturdi. **9** Ular bu səzni anglap, aldi bilən yaxanojanlıri, andin қalojanlıri bir-birləp [həmmisi] u yərdin qıkıp ketixti. Ahirida Əysa otturida ərə turojan həlikı ayal bilən yalojuq қaldı. **10** Əysa ruslinip turup, xu ayaldın baxka həqkimni kermigən bolup, uningdin: Hanim, sanga həlikı xikayət қilojanlar keni? Seni gunahkə bekitidiojan həqkim qıkımidim? — dəp soriwidi, **11** — Həzrətliri, həqkim qıkımidi, — dedi ayal. Əysa: — Mənmu seni gunahkə bekitməymən. Barojin, buningdin keyin yənə gunah kilmiojin! — dedi. **12** Xunga Əysa yənə kəpqilikkə söz kılıp: — Dunyaning nuri eżümdurmən. Manga əgəxkənlər қarangojuluqta mangmaydu, əksiqə hayatlıq nuriqə erixidu, — dedi. **13** Pərisiyər: — Sən eżüngə eżüng guwahlıq beriwatisən. Xunga sening guwahlıking rast hesablanmaydu, — deyixti. **14** Əysa ularoqa jawabən mundak dedi: — Hətta mən eżümgə guwahlıq bərsəmmə, guwahlıkim həktur, qünki mən eżümning kəyərdin kəlgənlikimni

mən həqkimning üstigə höküm kılmaymən. **16** Mən höküm kılsammu, hökümüm həkikiyidur; qünki mən yalojuz əməs, bəlkı meni əwətkən Ata [bu ixtə] mən bilən billidur. **17** Silərgə təwə bolojan Təwrat kanunida: «İkki adəmning guwahlıqı bolsa rast hesablinidu» dəp pütülgəndur. **18** Rast, mən eżüm toqramda eżüm guwahlıq berimən, wə meni əwətkən Atimu mening toqramda guwahlıq beridu. **19** Ular uningdin: — Atang kəyərdə? — dəp soraxti. Əysa ularoqa jawab berip: — Silər ya meni tonumaysilər, ya Atamni tonumaysilər; meni tonuqan bolsanglar, Atamnimu tonuyttunglar, — dedi. **20** Əysa bu səzlərni ibadəthanida təlim bərginidə, sədikə sandukinинг aldida turup eytənidi. Birak həqkim uni tutmidi, qünki uning wakıt-saiti tehi yetip kəlmigənidi. **21** Xuning bilən u ularoqa yənə: Mən bu yərdin ketimən; silər meni izdəysilər, lekin eż gunahinglar iqidə əlisilər. Mən ketidiojan yərgə silər baralmaysilər, — dedi. **22** Buning bilən Yəhudiylər: — U: «Mən ketidiojan yərgə silər baralmaysilər» dəydu. Bu uning eżini əltürüwalımən deginimidi? — deyixti. **23** Əysa ularoqa: — Silər təwəndindursilər, mən yükridindurmən. Silər bu dunyadindursilər, mən bu dunyadın əməsmən. **24** Xuning üçün silərgə: «Gunahlıringlar iqidə əlisilər» dedim. Qünki silər mening «[Əzəldin] Bar Boloduqi» ikənlilikimə ixənmisənglər, gunahlıringlar iqidə əlisilər, — dedi. **25** Sən zadi kim? — dəp soraxti ular. Əysa ularoqa: — Baxta silərgə nemə degən bolsam, mən xu. **26** Əzümlər silərning toqranglarda wə üstünglardın höküm қılıdiojan nuroğun səzlim bar; lekin meni əwətküqi həktur wə mən Uningdin nemini angliojan bolsa, bularnila dunyadikilərgə ukturup eytimən, — dedi. **27** Ular uning eżlirigə eytənidi. Ata toqrluluk ikənlilikini qüixinəlmidi. **28** Xunga Əysa mundak dedi: Silər İnsan'ooqlını kətürgəndin keyin, mening «[Əzəldin] Bar Boloduqi» ikənlilikimni bilisilər wə xundakla həq

ixni əzlükümdin kilmiojanlıkimni, pəkət Atining qünki u yalojanqi wə xundakla yalojanlıklıqning manga egotkininila səzligənlilikimnemu bilisilər. atisidur. **45** Lekin mən həkikətni səzliginim **29** Meni əwətküqi mən bilən billidur, U meni asla üçün, manga ixənməysilər. **46** Kaysinglar meni yaloız koymidi, qünki mən həmixin Uni hursən gunahı bar dəp dəlliliyələysilər, kəni? Həkikətni kılıdiojan ixlarnı kılımən. **30** Əysa bu səzlərni səzlisəm, nəmə üçün manga ixənməysilər? kılıwatkan qaoqning əzidə, nuroqun kixilər **47** Hudadin bolojan kixi Hudanıng səzlərini uningoja etikad kıldı. **31** Əysa ezig etikad kılıqan anglaydu; silər ularni anglimaysilər, qünki Yəhudiylarqa: — Əgər menin səz-kalamimdin silər Hudadin bolojan əməssilər! **48** Yəhudiylar qıkmay tursanglar, menin həkikiy muhlislirim uningoja jawabən: — Əjəba, bizning seni: bolojan bolisilər, **32** wə həkikətni bilisilər wə «Samariyəlik həm jin qaplaxkən adəm»sən həkikət silərni azadlıkkə erixtiridü, — dedi. deginimiz tooraq əməsmu? — deyixti. **49** Əysa **33** Ular jawabən: — Biz İbrahimning nəslimiz, jawabən: — Manga jin qaplaxkını yok, bəlkı — həqqaqan həqkimning küllükjədə bolmiduk. mən Atamni hərmət kılımən; lekin silər manga Sən əndəkənsigə: Azadlıkkə erixsilər, dəysən? — hərmətsizlik kılıwatisilər. **50** Mən eż xandədi. **34** Əysa ularqa jawab berip: — Bərhək, xəripimni izdiməymən; lekin buni izdigüqi bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, gunah həm [uning üstidin] həküm kiloquçı Birsi bar. sadir kılıqan kixi gunahning külidur. **35** Kül əbadıl'əbad olüm kərməydu. (**aññ g165**) **51** Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip aildə mənggü turmaydu, lekin oçul mənggü koyayki, menin səz-kalamimni tutidiojan kixi turidu. (**aññ g165**) **36** Xuning üçün Oçul silərni əbadıl'əbad olüm kərməydu. (**aññ g165**) **52** Xuning azad kilsə, həkikiy azad bolisilər. **37** Silərning bilən Yəhudiylar uningoja: — Sanga dərwəkə İbrahimning nəslə ikənliklərni bilmən. jin qaplaxkənlərini əmdi bildük! Hətta [həzriti] Birək meni əltürməkqi boluwatisilər, qünki Ibrahim wa pəyoqbərlərərnu elgən tursa, sən menin səzüm iqinglardin orun almidi. **38** Mən əndəkənsigə: «Mening səz-kalamimni tutidiojan Atamning yenida kərgənlirimni eytiyatımən; silər bolsanglar eż atanglardın kərgənliringlərni (**aññ g165**) **53** Əjəba, sən atımız İbrahimindin kılıwatisilər! **39** Ular jawab berip: — Bizning uluoğlusən? U əldi, pəyoqbərlər həm əldi!? atımız İbrahimidur, — dedi. Əysa ularqa: Sən ezungni kim kılmaqqışən? **54** Əysa jawabən — Əgər İbrahimning pərzəntliri bolsanglar, mundak dedi: — Əgər mən ezümni uluoğlisam, İbrahimning əməllirini kılıqan bolattinglar! **40** undakta uluoğlukum həqnərsə hesablanmayıttı. Biraq hazır əksiqə meni, yəni Hudadin angliojan Biraq meni uluoğlıouqı — silər «U bizning həkikətni silərgə yətküzgən adəmni əltürükxə Hudayımız» dəp ataydiyan Atamning Əzidur. əndəkənsigə. İbrahim undak ixni kilmiojan. **41** **55** Silər Uni tonumidinglar, lekin mən Uni Silər eż atanglarning kılıqinini kılıwatisilər! tonumən. Uni tonumaymən desəm, silərdək — dedi. — Biz həramdin bolojan əməsmiz! yalojanqi bolattim; birək mən Uni tonumən Bizning pəkət birlə atımız bar, U bolsa Hudadur! wə Uning səz-kalamimni tutimən. **56** Atanglar — deyixti ular. **42** Əysa ularqa: — Atanglar İbrahim menin künümni kəridiojanlıklıqidan Huda bolojan bolsa, meni səygən bolattinglar; yayrap-yaxnidi həm dərwəkə uni aldin'ala qünki mən Hudanıng baqrıdin qikip, bu yərgə kərüp xadlandı. **57** — Sən tehi əllik yaxka kirməy kəldim. Mən əzlükümdin kəlgən əməsmən, bəlkı turup, İbrahimini kərdüngmu? — deyixti ular. Uning təripidin əwətilgənmən. **43** Səzlrimni **58** Əysa ularqa: — Bərhək, bərhək, mən silərgə nemixkə qüxənməysilər? Enikki, menin səz- xuni eytip koyayki, İbrahim tuqulmastıla, mən kalamim kulinqlarıja kirməywətidü! **44** Silər Bar Bolouqidurmən! — dedi. **59** Buning bilən atanglar İblistin boloqansılar wə uning arzu- ular uni qalma-kesək kılıqli kollırıqə yərdin həwəslirigə əməl kılıxni halaysilər. U aləm tax aldı; lekin Əysa ularqa kərinməy, ularning apiridə boloqandan tartip katıl idi wə uningda otturisidin etüp ibadəthanidin qikip kətti. həkikət bolmioqaqka, həkikəttə turmiojan. U yalojan səzligəndə, eż təbiitidin səzləydi,

9 Wə u yolda ketiwetip, tuqma қarioqu bir kezliringni eqiptu, əmdi sən u toqpruluk nemə adəmni kərdi. **2** Muhlisliyi uningdin: — Ustaz, dəysən? — dəp soraxti. U: — U bir pəyərəmbər kim gunah kılıp uning қarioqu tuqulqınıça ikən, — dedi. **18** Yəhudiylar kərələydiqan səwəb bolğan? U ezmü ya ata-anisumu? — kılınoğan kixining ata-anisini tepip kəlmigüqə, dəp soraxti. **3** Əysa mundaq jawab bərdi: — Əzi burun uning қarioqu ikanlikigə wə hazır yaki ata-anisining gunah sadir kıləqanlığının kərələydiqan kılınoğanlığında ixənməyətti. Xunga əməs, bəlkı Hudanıng Əz əməlliri uningda ular uning ata-anisini qakırtıp, **19** uların: — ayan kılınsun dəp xundak bolğan. **4** Künning Bu silərning oqlunglarmu? Tuqma қarioqu, yorukida, meni əwətküqining əməllirini ada dəwatattınglar? Əmdi hazır қandaqlarqə kılıxim kerək. Kəq kirsə, xu qaojda həqkim ix kərələydiqan bolup қaldı? — dəp soraxti. **20** Ata-kılalmaydu. **5** Mən dunyada turoğan waktimda, anisi ularoqa: — Uning bizning oqlımız ikanlılığı, dunyaning nuri ezmürmən. **6** Bu səzləri xundakla tuqulxidinla қarioqu ikanlığını kıləqandin keyin, u yergə tükürüp, tükürütin bilimiz; **21** lekin hazır қandaqlarqə kərələydiqan lay kılıp, layni həlik adəmning kəzlirigə sürüp bolup kıləqanlığını, kəzlini kim aqənlikini koydi **7** wə uningoja: «Siloam kəlqiki»gə berip bilməymiz. U qong adəm tursa, [buni] yuyuwətken» dedi («Siloam» [ibraniyqə səz əzidin soranglar, u əzi dəp bərsun, — dəp bolup], «əwətilgən» degən mənini bildürudu). jawab bərdi. **22** Ata-anisining xundak deyixi Xuning bilən həlik adəm berip yuyuwidi, kəzi Yəhudiylardin körkənlik üçün idi; qunki kəridiğan bolup kəytip əldi. **8** Koxnlılıri wə Yəhudiylar kimdəkim əysani Masih, dəp etirap u ilgiri tiləmqilik kıləqinida uni kərgənlər: — kilsə, u sinagog jamaitidin köşəlap qıkırılsun dəp Bu olturup tiləmqilik kılıdiqan həlik adəm əkar kıləqanı. **23** Xu səwəbtin uning ata-anisi: əməsmu? — deyixip kətti. **9** Bəzilər: «Həə, «U qong adəm tursa, [buni] əzidin soranglar» xu iken» desə, yənə bəzilər: «Yak, u əməs, degəndi. **24** Pərisiyərlər əslidə қarioqu bolğan lekin uningoja ohxaydikən» deyixti. Birak u adəmni yənə qakırip uningoja: — Hudaqə əzi: — Mən dəl xu kixi bolımən! — dedi. **10** xan-xərəp berip [kəsəm kıl]! Biz bu adəmning — Undakta kəzliring қandaq eqildi? — dəp gunahkar ikanlığını bilimiz, — deyixti. **25** soraxti ular. **11** U jawabən mundaq dedi: — U mundaq jawab bərdi: — U gunahkarmu, əysa isimlik bir kixi [tükürükidin] lay kılıp əməsmu, bilməymən. Birak mən xu birla ixni kəzliriməgə sürüp koyuwidi, manga: «Siloam biliñərki, қarioqu idim, hazır kərələydiqan kəlqikigə berip yuyuwətken» degəndi. Mən boldum. **26** Ular uningdin yənə bir ketim: berip yuyuwidi, kərələydiqan boldum. **12** — U seni қandaq əldi? Kəzliringni қandaq — U hazır kəyərdə? — dəp soraxti ular. — aqtı? — dəp soraxti. **27** U jawabən: — Silərgə Bilməymən, — dedi u. **13** Halayık ilgiri қarioqu allığaçan eyttim, birak kulak salmidınglar. Silər bolğan bu adəmni Pərisiyərlərinə aldiqə elip nemə dəp kəytidin anglaxni halap kəldinglər? berixti **14** (əslidə əysa lay kılıp bu adəmning Silərmə uning muhlisləri bolay dəwatamsılər?! kəzlini aqən kün dəl xabat künü idi). **15** — dedi. **28** Buning bilən, ular uni կattik Xuning bilən Pərisiyərlər kəytidin bu adəmdin tillap: — Sən həlikining muhlisi! Biz bolsaq қandaq kərələydiqan bolğanını sorıwidı, u Musa [pəyərəmbərning] muhlislirimiz. **29** ularoqa: — U kəzliriməgə lay [sürüp] koydi, mən Hudanıng Musaqa səzligənlikini bilimiz; lekin yuyuwidi wə mana, kərələydiqan boldum! bu nemining bolsa kəyərdin kəlgənlikinimu — dedi. **16** Xuning bilən Pərisiyərlərinə bəziləri: bilməymiz, — deyixti. **30** Həlik adəm ularoqa — U adəm Hudanıng yenidin kəlgən əməs, mundak jawab kəytirdi: — Ajayıp ixkü bu! Gərqə qunki u xabat künini tutmayıdu, — deyixti. Yənə silər uning kəyərdin kəlgənlikini bilmigininglər bəziləri: — U gunahkar adəm bolsa, қandaqlarqə bilən, u menin kəzlirimni aqtı. **31** Biz bundak mejizilik alamətlərni yaritalaytti? — bilimizki, Huda gunahkarlarning tiləklirini deyixti. Buning bilən ularning arısında bələnűx anglimaydu; birak Əzigə ihlasmən bolup pəydə boldi. **17** Ular қarioqu adəmdin yənə: — U iradisigə əməl kıləqıqlarınqini anglaydu. **32**

Dunya apiridə bolqandin tartip, birərsining Mən arkılık kirgini kütkuzulidu həm kirip-turoma қarioquning kezini aqkanlığını anglap qıkip, ot-qəplərni tepip yeyələydi. **10** Oɔri bəkən əməs. (aiñ g165) **33** Əgar bu adəm Hudadin bolsa pəkət oçrilax, əltürük wə buzux üzünlə kəlmigən bolsa, həqnemə kılalmıqan bolatti. **34** kelidu. Mən bolsam ularni hayatılkə erixsun Ular uni: — Sən tüptin gunah iqida tuşulojan wə xu hayatıki mol bolsun dəp kəldim. **11** turukluk, bizgə təlim bərməkqimusən? — Yahxi padiqi əzümdurmən. Yahxi padiqi köylər deyixip, uni [sinagogtin] köölap qıkırıwetixti. üçün əz jenini pida kılidu. **12** Lekin mədikar **35** Əysə ularning uni [sinagogtin] köölap undak kilmaydu. U bəlkı nə köylarning igisi qıqaroqanlığını anglap, uni izdəp tepip: Sən, nə padiqisi bolmioqaqka, bərining kəlginini Hudanıng Ooqloja etikad kılamsən? — dəp kərsə, köylərni taxlap qaçıdu wə bərə kelip soridi. **36** U jawabən: — Təksir, u kim? Mən köylərni titip tiripirən kiliwetidu. **13** Əmdi uningoja etikad kılay, — dedi. **37** — Sən mədikar bolsa pəkət həkkini dəp ixləp, köylərə həm uni kərdüng həm mana, hazır sən bilən kəngül bəlməy bədər qaçıdu. **14** Yahxi padiqi səzlixiwatqan dəl xuning əzi, — dedi Əysə əzümdurmən. Ata meni toniojinidək mən uningoja. **38** Həlikə adəm: — I Rəb, etikad atini tonuojniimdək, mən əzümningkilərnı kılıman! — dəp, uningoja səjdə kıldı. **39** — tonuymən wə əzümningkilərmən meni tonuydu; Mən korlarnı kəridiojan bolsun, kəridiojanlarnı köylər üçün jenim pida. **16** Bu կotandin kor bolsun dəp bu dunyaqə həküm qıqirixka bolmiojan baxka köylirimmu bar. Ularnımı kəldim, — dedi Əysə. **40** Uning yenidiki bəzi elip baxlixim kerək wə ularmu awazimni Pərisiyələr bu səzlərni anglap uningdin: — Bizmu anglaydu; xuning bilən bir pada bolidu, kormu? — dəp soraxti. **41** Əysə ularoja: — Kor xundakla ularning bir padiqisi bolidu. **17** bolqan bolsanglar, gunahinglar bolmaytti; lekin Ata meni xu səwəbtin səyiduki, mən jenimni silər hazır «kərūwativim» degininglar üçün kəyturuwelixim üçün uni pida kılımən. **18** silərgə gunah hesabliniweridu, — dedi.

10 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, köyötinoja ixiktin kirməy, baxka yərdin yamixip kirgən kixi oɔri wə karakqidur. **2** Ixiktin kiridiojan kixi bolsa köylarning padiqisidur. **3** Ixik bacar uningoja ixikni eqip beridu wə köylər uning awazını anglap tonuydu; u əz köylirininq isimlirini bir-birləp qakirip ularnı sırtka baxlap qıkıdu. **4** U köylirininq həmmisini sırtka qakirip bolup, ularning aldida mangidu, köylərmə uning kəynidin əgixip mengixidu; qunki ular uning awazını tonuydu. **5** Lekin ular yat adəmning kəynidin mangmaydu, bəlkı uningdin qaçıdu; qunki ular yatlarning awazını tonumaydu. **6** Əysə bu təmsilni ularoja səzləp bərgini bilən, lekin ular uning əzlirigə nemə dəwatkanlığını heq qüxənmidi. **7** Xunga Əysə ularoja yənə mundak dedi: — Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, köylarning ixiki əzümdurmən. **8** Məndin ilgiri kəlgənlarning həmmisi oɔri wə karakqidur, lekin köylər ularoja kulaq salmidi. **9** Ixik əzümdurmən.

Mən arkılık kirgini kütkuzulidu həm kirip-turoma қarioquning kezini aqkanlığını anglap qıkip, ot-qəplərni tepip yeyələydi. **10** Oɔri bəkən əməs. (aiñ g165) **33** Əgar bu adəm Hudadin bolsa pəkət oçrilax, əltürük wə buzux üzünlə kəlmigən bolsa, həqnemə kılalmıqan bolatti. **34** kelidu. Mən bolsam ularni hayatılkə erixsun Ular uni: — Sən tüptin gunah iqida tuşulojan wə xu hayatıki mol bolsun dəp kəldim. **11** turukluk, bizgə təlim bərməkqimusən? — Yahxi padiqi əzümdurmən. Yahxi padiqi köylər deyixip, uni [sinagogtin] köölap qıkırıwetixti. üçün əz jenini pida kılidu. **12** Lekin mədikar **35** Əysə ularning uni [sinagogtin] köölap undak kilmaydu. U bəlkı nə köylarning igisi qıqaroqanlığını anglap, uni izdəp tepip: Sən, nə padiqisi bolmioqaqka, bərining kəlginini Hudanıng Ooqloja etikad kılamsən? — dəp kərsə, köylərni taxlap qaçıdu wə bərə kelip soridi. **36** U jawabən: — Təksir, u kim? Mən köylərni titip tiripirən kiliwetidu. **13** Əmdi uningoja etikad kılay, — dedi. **37** — Sən mədikar bolsa pəkət həkkini dəp ixləp, köylərə həm uni kərdüng həm mana, hazır sən bilən kəngül bəlməy bədər qaçıdu. **14** Yahxi padiqi səzlixiwatqan dəl xuning əzi, — dedi Əysə əzümdurmən. Ata meni toniojinidək mən uningoja. **38** Həlikə adəm: — I Rəb, etikad atini tonuojniimdək, mən əzümningkilərnı kılıman! — dəp, uningoja səjdə kıldı. **39** — tonuymən wə əzümningkilərmən meni tonuydu; Mən korlarnı kəridiojan bolsun, kəridiojanlarnı köylər üçün jenim pida. **16** Bu կotandin kor bolsun dəp bu dunyaqə həküm qıqirixka bolmiojan baxka köylirimmu bar. Ularnımı kəldim, — dedi Əysə. **40** Uning yenidiki bəzi elip baxlixim kerək wə ularmu awazimni Pərisiyələr bu səzlərni anglap uningdin: — Bizmu anglaydu; xuning bilən bir pada bolidu, kormu? — dəp soraxti. **41** Əysə ularoja: — Kor xundakla ularning bir padiqisi bolidu. **17** bolqan bolsanglar, gunahinglar bolmaytti; lekin Ata meni xu səwəbtin səyiduki, mən jenimni silər hazır «kərūwativim» degininglar üçün kəyturuwelixim üçün uni pida kılımən. **18** silərgə gunah hesabliniweridu, — dedi.

Jenimni həqkim məndin alalmaydu, mən uni əz ihtiyyarım bilən pida kılımən. Mən uni pida kılıxka həküklikmən wə xundakla uni kəyturuwelixkumu həküklikmən; bu əmrni Atamdin tapxuruwaloqanmən. **19** Bu səzlər tüpeylidin Yəhudiylər arısında yənə belünüx pəyda boldi. **20** Uldardin kəp adəmlər: — Uningoja jin qaplixiptu, u jöylüwatiđu, nemə üçün uning səzığə kulaq salqudəksilər? — deyixti. **21** Yənə bəzilər bolsa: — Jin qaplaxkən adəmning səzləri bundak bolmaydu. Jin kandaqmu қarioqlarlung kezlini aqalisun?! — deyixti. **22** Kix pəslı bolup, Yerusalemda «Kəyta beqixlax heyti» etküzüliwattatti. **23** Əysə ibadəthanidiki «Sulaymanning pexaywini»da aylinip yürətti. **24** Yəhudiylər uning ətrəpija olixiwelip: — Bizni қaqanqıqə tit-tit kılıp tutuklukta қaldurmakqışan? Əgar Məsih bolsang, bizgə oquqını eyt, — deyixti. **25** Əysə mundak jawab bərdi: — Mən silərgə eyttim, lekin ixənməsilər. Atamning nami bilən kılıjan əməllirrimning əzi manga guwahlıq beridu. **26** Birək mən silərgə eytkinimdək, silər etikad kilmidinglər, qunki mening köylirimdin əməssilər. **27** Mening

koylirim mening awazimni anglaydu, mən Məryəm bolsa, Rəbgə huxbuy mayni sürkigən, ularnı tonuymən wə ular manga əgixidu. **28** putlirini ez qaqları bilən ertip kürutkan helikə Məryəm idi; kesəl bolup yatkan Lazarus uning inisi idi). **3** Lazarusning hədiliri Əysa oqə həwərqi əwətip: «I Rəb, mana sən seygən [dostung] kesəl **29** Ularни manga təkđim kılıqan atam həmmidin bolup қaldı» dəp yətküzdi. **4** Lekin Əysa buni üstündür wə həqkim ularni atamning kolidin anglap: — Bu kesəldin əlüp kətməydu, bəlkı tartiwalalmaydu. **30** Mən wə Ata [əslidinla] bu arkılık Hudanıng Oğlı uluqlinip, Hudanıng birdurmız. **31** Buning bilən Yəhudiylar yənə uni xan-xarıpi ayan kılınidu — dedi. **5** Əysa Marta, qalma-kesək kılıxmakçı bolup, yərdin kollırıqə singlisı wə Lazarusni tolimu seyətti. **6** Xunga u tax elixti. **32** Əysa ularqa: — Atamdin kəlgən Lazarusning kesəl ikənləkini anglioqan bolsimu, nuroqun yahxi əməllərni silərgə kərsəttim. Bu ezi turuwatkan jayda yənə ikki kün turdi. **7** əməllərning əksisi üçün meni qalma-kesək Andin keyin u muhlislırıqə: — Yəhudiyyəgə kayta kilmakçisilər? — dedi. **33** — Seni yahxi bir baraylı! — dedi. **8** Muhlislırı uningoja: — Ustaz, əməl üçün əməs, bəlkı kupurluk kılıqining yekindila [u yərdik] Yəhudiylar seni qalma-üçün qalma-kesək kılımımız. Qünki sən bir insan kesək kilmakçı bolqan tursa, yənə u yərgə turukluk, əzüngni Huda kılıp kərsətting! — kayta baramsən? — deyixti. **9** Əysa mundak dedi Yəhudiylar jawabən. **34** Əysa ularqa dedi: — Kündüzdə on ikki saat bar əməsmu? mundak jawab bərdi: — Silərgə tawa mukəddəs Kündüzi yol mangojan kixi putlaxmas, qünki u ənənə «Mən eyttim, silər ilahılsırlər» dəp bu dunyanıng yorukını kəridü. **10** Lekin keqisi pütülgən əməsmu? **35** Huda eż söz-kalamını yol mangojan kixi putlixar, qünki uningda yətküzgənlərni «ilahılar» dəp atıqan yərdə yorukluk yoktur. **11** Bu səzlərni eytəndin keyin, (wə mukəddəs yazmilarda eytilqini hərgiz u: — Dostimiz Lazarus uhlap қaldı; mən uni küqtin kalmaydu) **36** nemə üçün Ata Əzigə has- uykusidin oyoqatkılı barımən, — dəp қoxup mukəddəs kılıp panıy dunya oqə əwətkən zat қoysi. **12** Xunga muhlislırı uningoja: — I Rəb, «Mən Hudanıng Oğlimən» desə, u toqıruluk uhlıqan bolsa, yahxi bolup қalidu, — dedi. «kupurluk kıldığ!» dəysilər? **37** Əgər Atamning **13** Əlbuki, Əysa Lazarusning əlümü toqıruluk əməllirini kılımisam, manga ixənmənglər. **38** eytəndi, lekin ular u dəm elixtiki uyķunu Birak kilsəm, manga ixənmigən haləttim, dəwətidü, dəp oylaxtı. **14** Xunga Əysa ularqa əməllərning ezlirigə ixininger. Buning bilən oqukını eytip: — Lazarus eldi, — dedi. **15** — Birak Atining məndə ikənləkini, meningmu Atida silərni dəp, silərning etikəd kılıxinglər üçün, ikənləklimni hək dəp bilip etikəd kılıdıcıqan [uning kəxidə] bolmioqanlıklıqıma huxalmən. bolisilər. **39** Buning bilən ular yənə uni tutmakçı Əmdi uning yenioja baraylı, — dedi. **16** boldi, biraq u ularning kollırıdin kutulup, «Koxkezək» dəp atılıdıcıqan Tomas baxka u yərdin kətti. **40** Andin u yənə İordan muhlisdaxlırıqə: — Bizmu uning bilən billə dəryasining u ketiqə, yəni Yəhya [pəyəqəmbər] baraylı həm uning bilən billə ələyli, — dedi. **17** dəslipidə adamları qəmüldürgən jayoja berip, Əysa muhlislırı bilən Bəyt-Aniya oqə baroşanda, u yərdə turdi. **41** Nuroqun kixilər uning yenioja Lazarusning yərlikkə koyulqınıqə allikəqan kəldi. Ular: — Yəhya həq möjizilik alamat tot kün bolqanlıq uningoja məlum boldi. **18** kərsətmigən, lekin uning bu adəm toqrisida Bəyt-Aniya Yerusaleməqə yekin bolup, uningdin barlıq eytəndili rast ikən! — deyixti. **42** Xuning altə qakırımqə yıraklıqta idi, **19** xuning bilən bilən nuroqunlıcıqan kixilər bu yərdə uningoja nuroqun Yəhudiylar Marta bilən Məryəmgə etikəd kıldı.

11 Lazarus degən bir adəm kesəl bolup kaloqanidi. U Məryəm wə hədisi Marta turoqan, Bəyt-Aniya degən kənttə turattı **2** (bu

inisi toqrisida təsəlli bərgili ularning yenioja kəlgənidi. **20** Marta əmdi Əysanıng keliwatkinini anglapla, uning aldioja qıktı. Lekin Məryəm bolsa əyidə olturnup қaldı. **21** Marta əmdi Əysa oqə: — I Rəb, bu yərdə bolqan bolsang, inim

əlmigən bolatti. **22** Həlihəm Hudadin nemini üçün sanga təxəkkür eytimən. **42** Tiləklirimni tilisəng, Uning sanga xuni beridiojanlığını həmixinə anglaydiyojanlığını bilimən; lekin bilimən, — dedi. **23** — Ining kayta tirilidü, — xundak bolsimu, ətrapimdiki muxu halayıq dedi Əysa. **24** Marta: — Ahirki künidə, yənə sening meni əwətkənlikinggə ixənsun dəp, buni tirilix künidə uning jəzmən tirilidiojanlığını eytiwatımən! **43** Bu səzlərni ələqəndin keyin, bilimən, — dedi. **25** Əysa umingoja: — Tirilix u yukarıı awazda: — Lazarus, taxkırıqa qık! — wə həyatlıq mən əzümdurmən; manga etikad dəp towldi. **44** Əlgüqi kol-putlular kepənləngən, ələqəndi kixi əlsimu, həyat bolidü; **26** wə həyat engiki tengilojan əhalda taxkırıqa qıkçı. Əysa turup, manga etikad ələqəndi əbəd əlməs; ularqa: — Kepənni yexiwetip, uni azad əlinglər! buningda ixinəmsən? (**añın g165**) **27** U uningoja: — — dedi. **45** Məryəmning yenioja pətə kılıp Ixinimən, i Rəb; sening dunyaçığa kelixi mükərrər kelip, uning əməllirini kərgən Yəhədüylər bołożan Məsih, Hudanıng Oçlı ikənlikinggə iqidin nuroqunlari uningoja etikad kıldı. **46** ixinimən. **28** Buni dəp bolup, u berip singlisi Lekin ularning iqidə bəziləri Pərisiyələrin Məryəmni astiojına qakırıp: — Ustaz kəldi, seni yenioja berip, əysanıng kəlojan ixlirini məlum qakırıwatidu, — dedi. **29** Məryəm buni anglap, kılıxtı. **47** Xunga bax kahinlər wə Pərisiyələr dərhal ornidin turup, uning aldioja bardı **30** (xu Yəhədüylərning kengəxmisinə yioqip: — Kandaq pəyttə Əysa tehi yezişa kirmigən bolup, Marta kılıxımız kerək? Bu adəm nuroqun məjizilik uning aldioja mengip, uqrrixip kəlojan yərdə alamətlərni yaritiwatidu. **48** Uningda xundak idi). **31** Əmdi [Məryəmgə] təsəlli beriwaterən, yol koyup beriwersək, həmmə adəm uningoja əydə uning bilən olturojan Yəhədüylər uning etikad kılıp ketidü. Xundak bołożanda, Rimliklər aldirap kəpup sırtka qikip kətkinini kərüp, kelip bu bizning jayımız wə əkməmimizni uni kəbrigə berip xu yərdə yioja-zar kəlojili wayran kiliwatidu! — deyixti. **49** Ularning kətti, dəp oylap, uning kəynidin mengixti. **32** iqidə biri, yəni xu yili bax kahin bołożan Məryəm əmdi Əysa bar yərgə barəqanda uni Kayafa: — Silər həqnemini bilməydiyənsilər! kərüp, ayojoja əzini etip: — I Rəb, bu yərdə **50** Pütün həlkinqing əhalak boluxining orniqə, bołożan bolsang, inim əlmigən bolatti! — dedi. **33** birlə adəmning ular üçün əlüximinqə əwzəllikini Əysa Məryəmning yioja-zar kəlojinini, xundakla qüxinip yətməydiyənsilər, — dedi **51** (bu səzni uning bilən billə kəlgən Yəhədüy həlkinqing yioja- u əzlükidin eytmiojanidi; bəlki u xu yili bax zar kılıxşının kərgəndə, rohında kəttik piojan kahin bołożanlığının üçün, Əysanıng [Yəhədüy] qekip, kəngli tolimu biaram boldı wə: **34** — həlkü üçün, xundakla pəkət u həlk üçünla Uni kəyərgə koydungular? — dəp soridi. — I əməs, bəlki Hudanıng hər yanoğa tərkili kətkən Rəb, kelip kərgin, — deyixti ular. **35** Əysa kəz pərzəntlirininə həmmisini bir kılıp uyuxturux yexi kıldı. **36** Yəhədüy həlkə: — Kərangular, u üçün əlidiojanlığının aldın bəxarət berip xundak uni kənqilik seygən! — deyixti. **37** Wə ulardin degənidi). **53** Xuning bilən ular məslihətlixip, bəziləri: — Kəriquning kəzini aqşan bu kixi xu kündin baxlap Əysani eltürüwetixni kəstəldi. kesəl adəmni əlümdin saklap əlalmasımı? **54** Xuning üçün Əysa əmdi Yəhədüylər arısida — deyixti. **38** Əysa iqidə yənə kəttik piojan axkara yürməytti, u u yərdin ayrılip qelgə qekip, kəbrining aldioja bardı. Kəbri bir oşar yekin rayondiki Əfraim isimlik bir xəhiringə idi; uning kirix aqzioja qong bir tax koyukluk berip, muhlisliyi bilən u yərdə turdi. **55** idi. **39** Əysa: — Taxni eliwingler! — dedi. Əmdi Yəhədüylərning «etüp ketix həyti»qə az Əlgüqininq hədisi Marta: — I Rəb, yərlikkə ələqəndi. Nuroqun kixilər taħarətni ada kılıx koyojili tət kün boldı, hazır u purap kətkəndü, üçün, həyettin ilgiri yezilardın Yerusaleməmə — dedi. **40** Əysa uningoja: — Mən sanga: kəlixə. **56** Xuning bilən billə xu kixilər Əysani «Etikad kilsang, Hudanıng xan-xəripini kerisən» izdəxti. Ular ibadəthanida yioqilojanda bir-degənidimoqu! — dedi. **41** Buning bilən halayıq birigə: — Kandaq oylawatisilər? U həyt etküzgili taxni eliwti. Əysa kəzlini asmanoja tikip kəlməsmə? — deyixti. **57** Bax kahinlər bilən mundak dua kıldı: — I Ata, tilikimni angliojining Pərisiyələr bolsa uni tutux üçün, hərkimning

uning kəyərdilikini bilsə, məlum kılıxi toopruluk lekin Əysa xan-xərəptə uluqlanışından keyin, pərman qıkarojanidi.

12 Ətüp ketix heytidin altə kün ilgiri, Əysa ezi əlümdin tirildürgən Lazarus turuwatkan jay — Bəyt-Aniyaqə kəldi. **2** Xu wəjidin ular u yerdə uningoja ziyanət bərdi. Marta mehmanları kütüwatatti; Lazarus bolsa Əysa bilən həmdastihan bolovanlarning biri idi. **3** Məryəm əmdi naşayiti kimmət bahalıq sap sumbul ətirdin bir կadaq əkilip, Əysanın putlirioja kuydi andin qaqları bilən putlirini ertip kuruftı. Ətirning hux puriki eyni bir aldı. **4** Lekin uning muhlisliridin biri, yəni uningoja pat arida satğunluk kılıoqu, Simorning oqlı Yəhudə Ixkariyot: **5** — Nemixka bu [kimmət bahalıq] atır kəmbəqəllərgə sədikə kılıp berilixkə üç yüz dinarəja setilmidi? — dedi **6** (u bu sezni kəmbəqəllərning oqemini yegənləki üçün əməs, bəlkı oqri bolovanlıq üçün degənidir; qünki u [muhlislarning ortak] həmyanını saklioqu bolup, daim uningoja selinojinidin oqriliwalatti). **7** Əmdi Əysa: — Ayalni eż ihtiyojoja koyojin! Qünki u buni mening dəpnə künüm üçün təyyarlıq kılıp saklioqandur; **8** qünki kəmbəqəllər həmixə silər bilən billə bolidu, lekin mən həmixə silər bilən billə bolmaymən, — dedi. **9** Zor bir top Yəhudiyalar uning xu yerdə ikənlikidin həwər tepip, xu yərgə kəldi. Ularning kelixi yaloquz Əysani dəpla əməs, yənə u əlümdin tirildürgən Lazarusnimu kərük üçün idi. **10** Lekin bax kahinlər bolsa Lazarusnimu əltürüxnı məslihətləxkənidi; **11** Qünki uning səwəbədin nuroqun Yəhudiyalar ezliridin qekinip Əysəqə etikad kiliwatatti. **12** Ətisi, «[etüp ketix] heyi»ni etküzüxkə kəlgən zor bir top halayıq Əysanın Yerusaleməqə keliwatkanlığını anglap, **13** kollirioja horma xahlirini tutuxkən һaldə uni կarxi alojili qıqıxtı wə: «Təxəkkür-hosanna! Pərvərdigarning namida kəlgüqi, Israilning padixahioja mubarək bolοq!» dəp warkıraxtı. **14** Əysa bir təhəyini tepip, uningoja mindi; huddi [mukəddəs yazmilarda] mundak pütülgəndək: — **15** «Körkma, i Zion kişi! Mana, Padixahinq exək təhiyigə minip keliwatidul!». **16** Əyni qəqəda uning muhlisliri bu ixlarni qüxənməydi,

bu sözlerning uning toopruluk pütülgənlərini, xundakla bu ixlarning dərwəkə uningda xundak yüz bərgənlərini esigə kəltürdü. **17** Əmdi u Lazarusni kəbridin qakirip tirildürgən qəqəda uning bilən billə bolovan halayıq bolsa, bu ixka guwahlıq beriwatatti. **18** Əysa yaratkan bu möjizilik alamatnimu anglioqəqə, uni կarxi elixqə xu bir top adamlar qıqıxkanidi. **19** Pərisiyələr bolsa bir-birigə: — Karanglar, [barlık] kılıqininglər bikar kətti! Mana əmdi pütükül jahən uningoja əgəxməktə! — deyixti. **20** Ətüp ketix heytida ibadət kılıqli kəlgənlər arisida birnəqqə greklarmu bar idi. **21** Bular əmdi Galiliyəning Bəyt-Saida yezisidin bolovan Filipning yenoja kelip: — Əpəndim, biz Əysa bilən kərükse, — dəp tələp kılıxtı. **22** Filip berip buni Andriyaskə eytti. Andin Andriyas wə Filip ikkisi Əysəqə malum kıldı. **23** Lekin Əysa ularqa jawabən mundak dedi: — «İnsan'oqlining xan-xərəptə uluoqlinidiojan wakit-saiti yetip kəldi. **24** Bərhək, bərhək, mən silərgə xumi eytip կoyayki, buğday deni tuprak iqiqə qüxüp əlmigüqə, ezi yənilə yaloquz կalidu; lekin əlsə, mol հosul beridu. **25** Kimdəkim eż hayatını ayisa uningdin məhərum bolidu; lekin bu dunyada eż hayatının nəprətlənsə, uni mənggülüq hayatlıqka saklıyalaydu. (*αἰῶνιος 9:16*) **26** Kimdəkim hizmitimdə boluxni halisa, manga əgəxsun. Mən kəyərdə bolsam, mening hizmetqimmi xu yerdə bolidu. Kemdəkim mening hizmitimdə bolsa, Ata uningoja izzət kildi. **27** Həzir jerim kəttik azabliniati. Mən nemə deyixim kerək? «Ata, meni bu saettin kutkuzozın!» dəymə? Lekin mən dəl muxu wakit-saət üçün kəldim. **28** Ata, namingə xan-xərəp kəltürgin!. Xuan, asmandın bir awaz anglinip: — Uningə xan-xərəp kəltürdüm wə yənə uningoja xan-xərəp kəltürimən! — deyildi. **29** Buni angliqən xu yerdə turojan halayıq: — Hawa güldürlidi, — deyixti. Yənə bəzilər bolsa: — Bir pərixtə uningoja gəp kıldı, — deyixti. **30** Əysa bolsa jawabən: — Bu awaz meni dəp əməs, silərni dəp qıxtı. **31** Əmdi dunyaning üstigə həküm qıkırılıx wakti kəldi; həzir bu dunyaning həkündarının taxkırıqə կoçqlinix wakti kəldi. **32** Wə mən bolsam, yərning üstidin

kötürülginimda, pütkül insanlarnı ezymgə etikad kılıqular қarangoşulukta kalmışın jəlp kılıp tartımən, — dedi 33 (uning buni dəp, nur süpitidə dunyaşa kəldim. 47 Birsi degini ezining қandaq əlüm bilən əlidioşanlığını kərsətkini idi). 34 Halayık buningoşa jawabən uningdin: — Biz mükəddəs əkanundın Məsihning əbədgə qalidioşinini anglojan; sən қandaşığa «İnsan'oqlı kötürülüxi kerək» dəysən?! Bu қandaşmu «İnsan'oqlı» bolsun? — dəp soridi. (aiōn g165) 35 Xunga Əysa ularoşa: — Nurning aranglarda bolidioşan waktı uzun bolmayıdu. Xunga қarangoşulukning silərni besiwalmaslığı üçün, nur bar waktida [uningda] menginglar; қarangoşulukta mangajan kixi əzining kəyərgə ketiwatkanlığını bilməydi. 36 Nur aranglarda bar wakitta, uningoşa ixininger; buning bilən nuring pərzəntliri bolisilər, — dedi. Əysa bu səzlərni kılıqandan keyin, uların ayrılip yoxurunuwaldı. 37 Gərqə u ularning kez aldida xunqə tola mejizilik alamət kərsətkən bolsimu, ular tehi uningoşa etikad kilmidi. 38 Xuning bilən Yəxaya pəyoğəmbərninq yazmısida aldin'ala kərsitilgən bexarət dəl əməlgə axurdi: «I Pərwərdigar, bizning yətküzgən həwirimizgə kimmu ixəngən? Həm «Pərwərdigarning biliki» Bolqoqı kimgimu ayan kılınoğan?» 39 Halayıkning etikad kılımiojinining səwəbi dəl xuki (huddi Yəxaya pəyoğəmbər yənə aldin'ala eytkəndək): «[Pərwərdigar] ularning kezlinirini kor, Kəlbini tax kıldı; Məksət, ularning kezliniring körüp, Kəlbining qüxinip, [Gunahlıridin] yenixinin alındı elix üqündür; Bolmisa, Mən ularni sakayıtkən bolattım, — [daydu Pərwərdigar]». 41 Bu səzlərni Yəxaya [pəyoğəmbər] [Məsihning] xan-xəripini körüp uningoşa қarita aldin'ala söz kılıqınıda eytənidi. 42 Wəhalənki, gərqə hətta Yəhudiylı aksakallırıdinmu nuroqunlioşan adamlar uningoşa etikad kılıqan bolsimu, ular Pərisiyələr wəjidiñ korkup, əzlirining sinagogtin қooqlap qıkırıwetilməsliki üçün uni etirap kilmidi. 43 Buning səwəbi, ular insanlardın kelidioşan izzət-xəhrətni Hudadin kelidioşan izzət-xəhrəttin yahxi kərətti. 44 Birak Əysa yüksəri awaz bilən mundaq dedi: — Manga etikad kılıqoqi mangila əməs, bəlkı meni Əwətküqiga etikad kılıquidur. 45 Kimki meni kərgüqi bolsa, meni Əwətküqini kərgüqi bolidu. 46 Mən manga (aiōn g165) 35 Xunga Əysa ularoşa: — Nurning aranglarda bolidioşan waktı uzun bolmayıdu. Xunga қarangoşulukning silərni besiwalmaslığı üçün, nur bar waktida [uningda] menginglar; қarangoşulukta mangajan kixi əzining kəyərgə ketiwatkanlığını bilməydi. 36 Nur aranglarda bar wakitta, uningoşa ixininger; buning bilən nuring pərzəntliri bolisilər, — dedi. Əysa bu səzlərni kılıqandan keyin, uların ayrılip yoxurunuwaldı. 37 Gərqə u ularning kez aldida xunqə tola mejizilik alamət kərsətkən bolsimu, ular tehi uningoşa etikad kilmidi. 38 Xuning bilən Yəxaya pəyoğəmbərninq yazmısida aldin'ala kərsitilgən bexarət dəl əməlgə axurdi: «I Pərwərdigar, bizning yətküzgən həwirimizgə kimmu ixəngən? Həm «Pərwərdigarning biliki» Bolqoqı kimgimu ayan kılınoğan?» 39 Halayıkning etikad kılımiojinining səwəbi dəl xuki (huddi Yəxaya pəyoğəmbər yənə aldin'ala eytkəndək): «[Pərwərdigar] ularning kezlinirini kor, Kəlbini tax kıldı; Məksət, ularning kezliniring körüp, Kəlbining qüxinip, [Gunahlıridin] yenixinin alındı elix üqündür; Bolmisa, Mən ularni sakayıtkən bolattım, — [daydu Pərwərdigar]». 41 Bu səzlərni Yəxaya [pəyoğəmbər] [Məsihning] xan-xəripini körüp uningoşa қarita aldin'ala söz kılıqınıda eytənidi. 42 Wəhalənki, gərqə hətta Yəhudiylı aksakallırıdinmu nuroqunlioşan adamlar uningoşa etikad kılıqan bolsimu, ular Pərisiyələr wəjidiñ korkup, əzlirining sinagogtin қooqlap qıkırıwetilməsliki üçün uni etirap kilmidi. 43 Buning səwəbi, ular insanlardın kelidioşan izzət-xəhrətni Hudadin kelidioşan izzət-xəhrəttin yahxi kərətti. 44 Birak Əysa yüksəri awaz bilən mundaq dedi: — Manga etikad kılıqoqi mangila əməs, bəlkı meni Əwətküqiga etikad kılıquidur. 45 Kimki meni kərgüqi bolsa, meni Əwətküqini kərgüqi bolidu. 46 Mən manga (aiōn g165) 35 Xunga Əysa ularoşa: — Nurning aranglarda bolidioşan waktı uzun bolmayıdu. Xunga қarangoşulukning silərni besiwalmaslığı üçün, nur bar waktida [uningda] menginglar; қarangoşulukta mangajan kixi əzining kəyərgə ketiwatkanlığını bilməydi. 36 Nur aranglarda bar wakitta, uningoşa ixininger; buning bilən nuring pərzəntliri bolisilər, — dedi. Əysa bu səzlərni kılıqandan keyin, uların ayrılip yoxurunuwaldı. 37 Gərqə u ularning kez aldida xunqə tola mejizilik alamət kərsətkən bolsimu, ular tehi uningoşa etikad kilmidi. 38 Xuning bilən Yəxaya pəyoğəmbərninq yazmısida aldin'ala kərsitilgən bexarət dəl əməlgə axurdi: «I Pərwərdigar, bizning yətküzgən həwirimizgə kimmu ixəngən? Həm «Pərwərdigarning biliki» Bolqoqı kimgimu ayan kılınoğan?» 39 Halayıkning etikad kılımiojinining səwəbi dəl xuki (huddi Yəxaya pəyoğəmbər yənə aldin'ala eytkəndək): «[Pərwərdigar] ularning kezlinirini kor, Kəlbini tax kıldı; Məksət, ularning kezliniring körüp, Kəlbining qüxinip, [Gunahlıridin] yenixinin alındı elix üqündür; Bolmisa, Mən ularni sakayıtkən bolattım, — [daydu Pərwərdigar]». 41 Bu səzlərni Yəxaya [pəyoğəmbər] [Məsihning] xan-xəripini körüp uningoşa қarita aldin'ala söz kılıqınıda eytənidi. 42 Wəhalənki, gərqə hətta Yəhudiylı aksakallırıdinmu nuroqunlioşan adamlar uningoşa etikad kılıqan bolsimu, ular Pərisiyələr wəjidiñ korkup, əzlirining sinagogtin қooqlap qıkırıwetilməsliki üçün uni etirap kilmidi. 43 Buning səwəbi, ular insanlardın kelidioşan izzət-xəhrətni Hudadin kelidioşan izzət-xəhrəttin yahxi kərətti. 44 Birak Əysa yüksəri awaz bilən mundaq dedi: — Manga etikad kılıqoqi mangila əməs, bəlkı meni Əwətküqiga etikad kılıquidur. 45 Kimki meni kərgüqi bolsa, meni Əwətküqini kərgüqi bolidu. 46 Mən manga

kalamimdur. U ahirkı künü uni sorakka tartidu. 49 Qünki mən ezlükümdin səzliginim yok, bəlkı meni Əwətkən Ata menin nemini deyixim wə қandaq səzlixim keraklikigə əmr bərgən. 50 Uning əmrinинг mənggülük həyatlıq ikənlərini bilimən. Xunga nemini sezlisəm, Ata manga buyruqınıdək səzləymən. (aiōnios g166)

13 Ətüp ketix həytidin ilgiri, Əysa bu dunyadın ayrılip, Atining yenioşa baridioşan wakıt-saştnı yetip kəlgənlərini bildi wə xuning üçün bu dunyadiki əz adəmlirigə kərsitip kəlgən mehîr-muğəbbitini ahiroqıqə toluk kərsitip turdi. 2 Əmdi kaqlıq tamak yeyiliwatkanıdı; Iblis alliburun Simonning oqlı Yəhuda Ixkariyotning kəngligə Əysaşa satğunluq kılıx wəswəsisini salıqanıdı. 3 Əysa Atining hər ixni uning kəlioşa tapxurojinini, wə əzining Hudanıng yenidin kelip, Hudanıng yenioşa қaytidişanlığını bilgəqəkə, 4 dastihandin turup, ton-kenglikini yexip, bir lənggə bilən belini baqlıdı. 5 Andin jawuroşa su kuyup, muhlislarning putlirini yuyuxka wə beligə baqlıqan lənggə bilən sürtüp қurutuxka baxlıdı. 6 Nəwət Simon Petruska kəlgəndə, Petrus uningoşa: — I Rəb, putumni sən yusang қandaq bolojını?! — dedi. 7 Əysa uningoşa: — Nemə kiliwatkinimni hazırlıbməsən, lekin keyin bilisen, — dedi. 8 Petrus: — Sən menin putumni yusang hərgiz bolmayıdu! — dedi. Əysa uningoşa jawabən: — Seni yumisam, menin bilən təng nesiwəng bolmayıdu, — dedi. (aiōn g165) 9 Simon Petrus: — I Rəb, undakta pəkət putlirimnilə əməs, kollirimnim, beximnim, yuqaysən! — dedi. 10 Əysa uningoşa: — Bədini yuyulup, tamamən pakız bolğan adəm pəkət putlirini yusila käyta yuyunuxining hajiti bolmayıdu. Silər pakız, lekin həmminglər əməs, — dedi 11 (qünki u əzini kimning tutup beridioşanlığını bilətti;

xuning üçün u «Həmminglərlə pakiz əməs» uningoja. **28** (Əmdi dastihanda olturoqanlarning degərində). **12** Xuning bilən u ularning putlirini həqkəsi uning [Yəhūdaqə] bu sözlərni nemə yuyup boloqandan keyin, ton-kənglikini kiyip, üçün deginini bilmidi. **29** Yəhūda ularning yənə dastihənə olturup ularqa mundaş dedi: ortak həmyanını tutkını üçün, bəzilər Əysə — Silərgə nemə kılıqinimni ukitunglarmu? uningoja: «Bizgə kerəklik həytlik nərsilərni elip **13** Silər meni «Ustaz» wə «Rəb» dəysilər kəl» yaki «Kəmbəqəllərgə birər nərsə bər» wə rast eytisilər, mən xundakturnamən. **14** dəwatsa kerək, dəp oylaxtı). **30** Yəhūda bu Əgər mən Rəb wə ustazinglar turukluk, bir qıxləm nanni elipla taxkiriqa qıkıp kətti putliringlərni yuqarıqanımən, silərmə bir- (bu qəoş keqə idi). **31** Yəhūda taxkiriqa qıkıp biringlarning putlirini yuyuxunglar kerək. kətkəndin keyin, Əysə mundaş dedi: — Əmdi **15** Mən silərgə kılıqandək silərningmu həm İnsan'oqlı uluoqlinidən wakit-saät yetip kəldi xundak kılıxinglər üçün bu ülgini kəldurdum. wə Huda u arkilik uluoqlinidu. **32** Wə əgər **16** Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip Huda uningda uluoqlansa, Hudamu Əzidə uni koyayki, kul hojayinidin üstün turmaydu, uluoqlaydu, xundakla dərhal uni uluoqlaydu. əlqimı əzini əwətküqidin üstün turmaydu. **17** **33** Balilirim, silər bilən billə bolidiqan yənə Bu ixlarnı bilgənəkənsilər, xundak kılısanglar azojina waktim kəldi. Silər meni izdəysilər, bəhtliksilər! **18** Mən bularını həmminglərənə lekin menin Yəhūdiyalarqa: «Mən baridiojan ərətip eytmidim. Mən tallıqanlırimni bilimən, yərgə silər baralmaysilər» dəp eytキンimdək, lekin [mukəddəs yazmılarda] aldın pütülgən: buni silərgimi eytimən. **34** Silərgə yengi bir «Mən bilən həmdastihan bolup nenimni əmr tapxurimənki, «bir-biringlərni səyünglər». yegənmə manga put attı!» degən bu səz Silərni səyginimdək, silərmə bir-biringlarning əmalgə axurulmay kəlməydi. **19** Mən bu ix səyünglər. **35** Aranglarda bir-biringlərənə mehriyüz berixtin awwal uni silərgə eytip koyayki, muhəbbitinglər bolsa, həmmə adəm silərning u ixlar yüz bərgəndə menin «Bar Boloquqi» menin muhlislerim ikənliklərini bili. **36** ikənlikimə xinisi. **20** Bərhək, bərhək, Simon Petrus uningdin: — I Rəb, kəyərgə silərgə xuni eytip koyayki, kimki mən əwətkən barisən? — dəp soridi. Əysə jawabən: — Mən hərkəndək birsini kobul kılıqan bolsa, meni ketidiojan yərgə hazırlaq əgixip baralmaysən, kobul kılıqan bolidu; wə meni kobul kılıqular lekin keyin manga əgixip barisən, — dedi. **37** meni əwətküqini kobul kılıqan bolidu. **21** Petrus uningoja: — I Rəb, nemə üçün hazır Əysə bu sözlərni eytəndin keyin, rohta kəttik senin kəynindən əgixip baralmaymən? Sən piqan qekip, mundaş guvahlıq bərdi: — üçün jenimni pida kılal! — dedi. **38** Əysə jawabən Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, mundaş dedi: — Mən üçün rasttinla jeningni aranglarda bərəylən manga satqunluq kildi! **22** pida kılamsən? Bərhək, bərhək, sanga eytip Muhlisler kimni dəwatkanlığını biləlməy, bir- koyayki, horaz qilliqulqə, sən məndin üç kətim biriga karaxti. **23** Əmdi dastihanda muhlislerinə tanisən!

biri Əysanın məydisigə yəlinip yatqanlığı; u bolsa «Əysə səyidiojan muhlis» idi. **24** Simon Petrus uningdin [Əysanın] kimni dəwatkinini sorap bekixini ixarət kıldı. **25** Xuning bilən u Əysanın məydisigə yəlinip turup uningdin: — I Rəb, u kimdur? — dəp soridi. **26** Əysə jawab berip: — Bu bir qıxləm nanni axka təgürüp kimə sunsam, xudur, — dedi. Xuning bilən u bir qıxləm nanni [axka] təgürüp, Simonning oqlı Yəhūda Ixkariyotka sundı. **27** Yəhūda nanni eliwidi, Xəytan uning iqiqə kirdi. — Kılıdıcıqningni qapsan kıl, — dedi Əysə

14 Kənglünglərni parakəndə kıl manglar!
Hudaqə xinisi, mangımı ixininqlər.

2 Atamning eyi də nuroqun makanlar bar. Bolmiojan bolsa, buni silərgə eytən bolattım; qunki mən hərbiringlərə orun təyyar lax üçün xu yərgə ketip barıman. **3** Mən silərgə orun təyyarlıqılı baridiojanıkmən, qoqum kayıtip kəlip, silərni eziy়emə alıman; xuning bilən, mən kəyərdə bolsam, silərmə xu yərdə bolisilər.

4 Silər menin kəyərgə ketidiojanlıkimni wə u yərgə baridiojan yolni bilisilər. **5**

Tomas uningoja: — I Rəb, sening kəyərgə səygüqini Atammu səyidu, mənmu uni səyimən ketidiqanlığını bilməymiz. Xundak ikən, wə əzünni uningoja ayan kılımən». **22** Yəhuda yolni qandaq bilimiz? — dedi. **6** Əysa uningoja: (Yəhuda İxkariyot əməs) uningdin: — I Rəb, sən — Yol, həqiqət wə əhatatlı əzümdurmən. əzüngni bu dunyadikilərgə ayan kılmay, bizgila Meningsiz həqkim Atining yenioja baralmayıdu. ayan kılıxing qandaq ix? — dəp soridi. **23** Əysa **7** Əgər meni tonuqan bolsanglar, Atammimu uningoja jawabən mundaq dedi: — «Birkim meni tonuqan bolattinglar. Həzirdin baxlap uni səysə, səzümni tutidu; Atammu uni səyidu wə tonudunglar həm uni kərdünglar, — dedi. [Atam] bilən ikkimiz uning yenioja berip, uning **8** — I Rəb, Atini bizgə kərsitip koysangla, bilən billə makan kılımiz. **24** Meni səyməydiojan xu kupayə, — dedi Filip. **9** Əysa uningoja kixi sezlirimni tutmayıdu; wə silər anglawatkan mundaq dedi: — «I Filip, silər bilən birgə bu söz bolsa menin əməs, bəlkı meni əwətkən bolqanimoja xunqə wakıt boldi, meni tehiqə Atiningkidur. **25** Mən silər bilən billə boluwatkan tonumidingmu? Meni kərgən kixi Atini kərgən qeojimda, bularni silərgə eyttim. **26** Lekin Ata bolidu. Xundak turuqluk, sən nemixkə yənə: menin namim bilən əwətidiojan Yardəmqi, «Bizgə Atini kərsətkəysən» dəysən? **10** Mən yəni Muqəddəs Roh silərgə həmməni əgitidü Atida, Ata məndə ikenlikigə ixənməmsən? həm menin silərgə eytkən həmmə sezlirimni Silərgə eytkən sezlirimni ezlükümdin eytkinim esinglar oja kəltüridü. **27** Silərgə hatırjəmlik yok; bəlkı məndə turuwatkan Ata Əz əməllirini kəldurimən, əz hatırjəmlikimni silərgə berimən; kiliwatidu. **11** Mening Atida bolqanlıqmoja, menin silərgə bərginim bu dunyadikilərning Atining məndə bolqanlıqoja ixininglar. Yaki bərginidək əməstur. Kənglünglarnı parakəndə həqbolmioqanda, menin kılıqan əməllirimdin kilmanglar wə jür'ətsiz bolmanglar. **28** Silər manga ixininglar. **12** Bərhək, bərhək, mən menin: «Mən [silərdin] ayrılip ketimən, silərgə xuni eytip koyayki, manga ixəngən keyin yeninglar oja yənə kəytip kelimən» kixi menin kiliwatkan əməllirimni kılalaydu; deginimni anglıdinglar. Meni səygən bolsanglar, wə bulardınmu tehimu uluq əməllərni kılıdu, Atining yenioja ketidiqanlığım üçün hursən qünki mən Atining yenioja [kəytip] ketimən. **13** bolattinglar. Qünki Ata məndin uluqdır. **29** Wə Atining Oqulda uluqlinixi üçün, hərməmini Silərning bu ixlar yüz bərginidə ixinxinglar menin namim bilən tilişənglar, xularni ijabət üçün bu [ixlar] yüz berixtin awwal silərgə kılımən. **14** Mening namim bilən hərkəndək eyttim. **30** Mundin keyin silər bilən kəp nərsini tilişənglar, mən silərgə xuni ijabət səzləxməymən; qünki bu dunyaning həkündarı kılımən». **15** — «Meni səysənglər, əmrəriməgə kelix aldida turidu wə məndin kirgündək həq əməl kılısilər. **16** Mənmu Atidin tiləymən wə U silərgə baxka bir Yardəmqi ata kılıdu. U silər bilən əbədgiqə birgə bolidu. (**aiən g165**) **17** U bolsimu Həqiqətning Rohidur. Uni bu dunyadikilər kobul kılalmayıdu, qünki Uni nə jaydin ketəlyi».

kərməydu, na tonumaydu. Bırak silər Uni tonusilər, qünki U silər bilən billə turuwatidu həm silərdə makan kılıdu. **18** Mən silərnin yetim kəldurmamışın, yeninglar oja yənə kəytip kelimən. **19** Azojina wakıttın keyin, bu dunya meni kərməydi, lekin silər kerüsilər. Mən həyat bolqanlığım üçün, silərmə həyat bolisilər. **20** Xu kündə menin Atında bolqanlığım, silərning məndə bolqanlıqlar wə mənmu həm silərdə bolqanlığımni bilisilər. **21** Kim əmrəriməgə iğə bolup ularni tutsa, meni səygüqi xu bolidu. Meni

15 — «Həqiqiy üzüm teli» əzümdurmən, Atam bolsa baqwəndur. **2** Baqwən məndiki mewə bərməydiojan hərbir xahni kesip taxlaydu. Mewə bərgənlərini bolsa tehimu kəp mewə bərsun dəp, pak kılıp putap turidu. **3** Əməd silə mən silərgə yətküzən səzüm arkılığ alliburun pak boldunglar. **4** Silər məndə izqil turunglar, mənmu silərdə izqil turimən. Xah talda turmay, əzi mewə berəlməydiojinidak, silərmə məndə izqil turmisanglar, mewə

berəlməysilər. 5 «Üzüm teli» eżümdurmən, hojayinidin üstün turmaydu». Ular manga silər bolsanglar xahlidursılar. Kim məndə izqıl ziyanxəlik kılōjan bolsa, silərgimu ziyanxəlik tursa, mənmu xundakla uningda turqinimda, kılıdu. Mening səzümni tutkan bolsa, ular u kəp mewə beridu. Qünki mənsiz həqnemini silərningkinimu tutidu. 21 Bırak mening kılalmaysilər. 6 Birsi məndə turmisa, u namim tüpəylidin ular silərgimu xu ixlarning [kerəksiz] xahtək taxlinip, kürup ketidu. Bundak həmmisini kılıdu, qünki ular meni əwətküqini xahlar yioqip kelinip otka taxlinidu. 7 Silər tonumaydu. 22 Əgər mən kelip ularoqa səz məndə izqıl tursanglar wə səzlirim silərdə kilmiojan bolsam, ularda gunah yok dəp izqıl tursa, nemini tələp kilsanglar, silərgə hesablinatti. Lekin hazır gunahı üçün ularning xu ijabət bolidu. 8 Silərning kəp mewi həq bahanisi yoktur. 23 Kimdəkim məndin berixinglar, xundakla mening muhlislirim nəprətlənsə Atamdinmu nəprətləngən bolidu. ikənliliklarnı ispatlixinglar bilən xan-xərəp 24 Mən ularning arısida baxka həqkim kılıp Ataməja kəltürülidu. 9 Atam meni seyginidək, bakmiojan əməllərni kilmiojan bolsam, ularda mənmu silərni səydüm; mening mehîr- gunah yok dəp hesablinatti. Lekin ular hazır muhəbbətitimdə izqıl turunglar. 10 Əgər [əməllirimni] kərgən turukluk, yənilə həm əmərlirimni tutsanglar, huddi mən Atamning məndin həm Atamdin nəprətləndi. 25 Lekin bu əmərlirini tutkan wə həmixə uning mehîr- ixlar ularoqa təwə bolqan Təwrat ənunuda: muhəbbətidə turqinimdək, silərmə həmixə «Həqkandak səwəbsizla məndin nəprətləndi» mening mehîr-muhəbbətimdə turisilər. 11 dəp pütülgən səz əməlgə axuruluxi üçün xundak Mening huxallikım silərdə bolsun wə xuningdək yüz bərdi. 26 Lekin mən silərgə Atining yenidin huxallikinglar tolup taxsun dəp, mən bularni əwətidiojan Yardəmqi, yəni Atining yenidin silərgə eyttim. 12 Mening əmrərim xuki, mən qıkkıqı Həqiqətninq Rohı kəlgəndə, U manga silərni seyginimdək, silərmə bir-biringlarnı guvahlıq beridu. 27 Silərmə manga guvahlıq səyünglər. 13 İnsanlarning ez dostliri üçün berisilər, qünki silər baxtin tartip mən bilən jenini pida kilixtin qongkūr mehîr-muhəbbəti billə boldunglar.

yoktur. 14 Silərgə buyruqan əmərlirimni ada kilsanglar, mening dəstlirim bolisilər. 15 Əmdi mundin keyin mən silərni «kul» dəp atımaymən. Qürki kul hojayinining nemə kiliwatkinini bilməydu. Uning orniqə silərni «dost» dəp atidim, qünki Atamdin angloqanlırimning həmmisini silərgə yətküzdüm. 16 Silər meni talliqininqər yok, əksiqə mən silərni tallidim wə silərni berip mewə bərsun həmdə mewiliringlər daim saklansun, mening namim bilən Atidin nemə tilisənglər, u silərgə bərsun dəp silərni tiklidim. 17 Silərgə xuni əmr kılımənki, bir-biringlarnı səyünglər. 18 Bu dunyadikilər silərdin nəprətlənsə, silərdin awwal məndin nəprətləngənlərini bilinglər. 19 Silərmə bu dunyadikilərdin bolqan bolsanglar, bu dunyadikilər silərni əzimizningki dəp, seygən bolatti. Bırak silər bu dunyadın bolmioqaqka, bəlkı mən silərni bu dunyadın ayrip talliqanlıqim üçün, əmdi bu dunyadikilər silərdin nəprətlənidu. 20 Mən silərgə eytən səzni esinglarda tutunglar: «Kul

16 Silərning putlixip kətməslikinglər üçün bularni silərgə eyttim. 2 Ular silərni sinagoglarning jamaətliridin kəşlap qızırıwtidu; həmdə xundak bir wakıt-saət kəliduki, silərni əltürgüqçi əzini Hudaqə hizət kiliwatımən, dəp hesablaydu. 3 Ular bularni ya Atini, ya meni tonumiojanlılığı üçün kılıdu. 4 Lekin mən bu ixlarnı silərgə eyttimki, wakıt-saiti kəlgəndə, mən xundak aldin'ala eytkinimni esingləroqa kəltürəlysilər. 5 — Mən baxta bularni silərgə eytmidim, qünki mən silər bilən billə idim. Lekin əmdi meni əwətküqinən yeniqə kaytip ketimən. Xundak turukluk, aranglardın həqkim məndin: «Nəgə ketisən?» dəp sorimaywatidu. 6 Əksiqə, silərgə bularni eytkinim üçün, kəlbinqalar kayoqça qəmüp kətti. 7 Əmma mən silərgə həqiqətni eytip köyayki, mening ketixim silərgə paydılıktur. Qünki əgər kətmisəm, Yardəmqi silərgə kəlməydu. Əmma kətsəm, Uni silərgə əwətimən. 8 U kəlgəndə, bu

dunyadikilergə gunah tooprısida, həkkaniyilik qayta kərüximən, կəlbinglar xadlinidu wə tooprısida wə ahirət soriki tooprısida həkikətni xadliklərini həqkim silərdin tartıwalmayıd. bilgüzidu. 9 U ularni gunah tooprısida bilgüzidu, 23 Xu kündə silər məndin heqnərsə sorimaysılər. qünki ular manga etikəd kilmidi. 10 Ularnı Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, həkkaniyilik tooprısida [bilgüzidu], qünki mening namim bilən Atidin nemini tilisənglər, Atamning yenioqa kaytip barımən wə silər meni u xuni silərgə beridu. 24 Həzirəqəqə mening yənə kərəlməysilər. 11 Ularnı ahirət soriki namim bilən heqnemə tiliqidindələr. Əmdi tooprısida [bilgüzidu], qünki bu dunyaning tilənglər, erixisilər, buning bilən xadliklər həküməndən üstigə həküm qıkırıldı. 12 Silərgə tolup taxidu! 25 Silərgə bularnı təmsillər eytidiojan yənə keş səzlərim bar idi; lekin silər bilən eytip bərdim. Bırak xundak bir wakıt ularni hazırlaq kətürəlməysilər. 13 Lekin U, yəni keliduki, u qəoşa silərgə yənə təmsillər bilən Həkikətnin Rohı kəlgəndə, U silərni barlıq səzliməymən, Ata toopruluk silərgə oquk həkikətkə baxlap baridu. Qünki U əzlükidin eytimən. 26 Xu künü tiliklärinqələrni mening səzliməydi, bəlkı nemini angliojan bolsa, xuni namim bilən iltija kılısilər. Mən silər üçün Atidin səzleydi wə kəlgüsida bolidiojan ixlardın tələp kılımən, dəp eytməymən; 27 qünki Ata silərgə həwər beridu. 14 U meni uluqlaydu; əzimə silərni seyidü; qünki silər meni seyisilər qünki U məndə bar boləqənni tapxuruwelip, wə mening Hudanıng yenidin kəlgənlikimə silərgə jakarlaydu. 15 Atida bar boləqənniñ ixəndindələr. 28 Mən Atining yenidin qıkıp bu həmmisi həm meningkidur; mana xuning üçün dunyaqə kəldim; əmdi mən yənə bu dunyadın mən: «U məndə bar boləqənni tapxuruwelip, ketip Atining yenioqa barımən». 29 Muhlisləri: silərgə jakarlaydu» dəp eyttim. 16 Az wakittin — Mana sən hazır oquk eytiwatisən, təmsil keyin, meni kərməysilər; wə yənə bir'az wakıt kəltürüp səzliməmidə! 30 Biz sening həmməni ətkəndin keyin, meni kayta kərisilər, qünki bilginingni, xundakla həqkimning səndin mən Atamning yenioqa ketimən». 17 Xunga soal sorixining həjiti yoklukını əmdi bilip muhlislərning bəziləri bir-biriga: — Bizlərgə: yəttük. Xuningdin sening Hudanıng yenidin — «Az wakittin keyin, meni kərməysilər; kəlgənlikqə ixəndük, — deyixti. 31 Əysə yənə bir'az wakıt ətkəndin keyin, meni kayta jawabən ularqa: — Hazır ixəndindələrmi? 32 kərisilər» wə yənə «Qünki mən Atamning Mana, xundak wakıt-saiti keləy dəp kəldi, yenioqa ketimən» degini nemə deginiidu? 18 «Az xundakla kelip kəldiki, həmməninglər meni wakittin keyin» degən səzining mənisi nemə? yalçuz taxlap hərbiringlər eż yolliringlarqa Unıng nemilərni dəwatqanlırını bilmidük, tarkılıp ketisilər. Bırak mən yalçuz əməsmən, — deyixidu. 19 Əysə ularning əzidin nemini qünki Ata mən bilən billidur. 33 Silərning soriməkqi boləqinini bilip ularqa mundak məndə hatırjəmlikkə igə boluxunglar üçün dedi: — «Mening «Az wakittin keyin, meni bularnı silərgə eyttim. Bu dunyada turup azab-kərməysilər; yənə bir'az wakıt ətkəndin okubət tartisilər, əmma oqyrətlik bolunglar! keyin, meni kərisilər» degiminning mənisini Mən bu dunya üstidin oqəlibə kəldim!

bir-biringlərin sorawatamsılər? 20 Bərhək, bərhək, mən silərgə xuni eytip koyayki, silər yioqa-zar kətürüsılər, lekin bu dunyadikilər huxal boluxup ketidü; silər əyqəqurisilər, lekin əyqəquringlər xadlikka aylınidu. 21 Ayal kixi tuoqutta azablınidu, qünki uning wakıt-saiti yetip kəlgən; lekin bowiki tuoqulup boləqəndən keyin, bir pərzəntning dunyaqə kəlgənlikining xadlikı bilən tartən azabını untup ketidü. 22 Xuningqə ohxax, silərmə hazır azabliniwatisilər, lekin mən silər bilən

17 Əysə bu səzlərni kılqəndən keyin, kəzlini ərxət tikip, mundak dua kəldi: — I Ata, wakıt-saət yetip kəldi; Sən Oqlungni uluqlatkuzoqaysən; buning bilən Oqlungmu Seni uluqlatkuzidu; 2 yəni, uning Sən uningqə tapxuroqan insanların qəməngülük həyat ata kılıxi üçün, uningoja pütküllət igiliridin üstün hökük ata kılqiningdək, uni uluqlatkuzoqaysən. (aiōnios g166) 3 Mənggülük həyat xuki, birdinbir həkikiy Huda — Seni

wə Sən əwətkən Əysə Məsihni tonuxtin mukəddəs kılınip Əzünggə atalsun dəp, əzümnı ibarəttür. (aiōnios g166) 4 Mən Sening əməl Sanga has ataymən. 20 Mən yaloqz ular kilixim üçün tapxuroqan ixingni orundixim üçünla əməs, yənə ularning səzi arkılık manga bilən Seni yər yüzidə uluoqlatkuzdum. 5 I etikad kılıdiqanlar üçünmu dua kılımən. 21 Ata, Sening aləm apiridə boluxtin burun mən Ularning həmmisi bir bolqay; i Ata, Sən Əzüngning yeningda igə bolqan xan-xərəp bilən məndə, mən Səndə bolqandək, ularmu Bizdə meni Əzüngning yeningda uluoqlatkuzoqaysən. bir bolqay; xundak bolqanda, bu dunyadikilər 6 Sən bu dunyadın manga tallap bərgən meni Sening əwətkənlikinggə ixinidu. 22 Sən adəmlərgə Sening namingni ayan kıldı. Ular manga ata kılıqan xan-xərəpnı ularoqa ata Seningki idi, Sən ularni manga bərding wə kıldımkı, biz ikkimiz bir bolqandək, ularmu ular Sening səz-kalamingni tutup kəldi. 7 Ular bir bolqay; 23 yəni mən ularda, sən məndə hazır Sən manga bərgən həmmə nərsilərning bolup, ular birlikə kamil kılınqay. Xu arkılık bu Seningdin kəlgənlikini bildi. 8 Qünki Sən dunyadikilər meni əwətkənlikingni həm meni manga tapxuroqan səzlərni ularoqa yətküzdüm; seyiningdək ularnimu seygənlikingni bildi. 24 ularmu bularni köbul kıldı, xuning bilən I Ata, Sən manga bərgənliringning həmmisining Səndin qıkkınımını həkikətən bilip yətti həmdə mən bolqan yərdə mən bilən birgə boluxini, Sening meni əwətkənlikingimə ixəndi. 9 xundakla menin xan-xəripimni, yəni Sən aləm Bularoja dua kılımən; bu dunyadiki adəmlərgə apiridə boluxtin burun meni seygənliking üçün, əməs, balki Sən manga bərgən adəmlərgə dua manga bərgən xan-xərəpnı ularning kərəxini kılımən; qünki ular Seningkidur. 10 Mening halaymən. 25 I həkəcaniy Ata, bu dunyadikilər barlıkim Seningkidur wə Sening barlıking bolsa seni tonumiqan, əmma mən Seni tonuymən wə meningkidur wə mən ularda xərəp taptım. 11 ularmu meni Sening əwətkənlikingni bildi. 26 Mən əmdi bu dunyada turiwərməymən; lekin Wə mən Sening namingni ularoqa ayan kıldı ular bu dunyada kəldi wə mən Sening yeningoqa wə yənə dawamlıq ayan kılımən. Xuning bilən, ketiwatimən. I mukəddəs Ata, Sən manga bərgən Sening manga kərsətkən mehîr-muğabbing naming arkılık ularni saklıojinkı, biz ikkimiz bir ularda bolidu wə mənmə ularda bolay.

bolojinimizdək, ularmu bir bolqay. 12 Mən ular bilən billə bolqan wəktimda, Sən manga bərgən naming bilən ularni saklıdim həm қoşdidiim; wə mukəddəs yazmilardiki bexarətninq əməlgə axuruluxi yolda, ularning iqidin һalakətkə has bolqan kixidin baxka birimə yokalmidi. 13 Mana əmdi sening yeningoja barımən. Mening xadlıkim ularda tolup taxsun dəp, bu səzlərni dunyadiki wəktimda səzlidim. 14 Mən ularoqa səz-kalamingni tapxurdum. Mən bu dunyadın bolmiojiniimdək, ularmu bu dunyadın bolmiojini üçün, bu dunyaning adəmləri ulardin nəprətlindidu. 15 ularni bu dunyadın ayriwətkəysən dəp tiliməymən, balki ularni rəzil bolqoqidin saklıojaysən, dəp tiləymən. 16 Mən bu dunyadın bolmiojiniimdək, ularmu bu dunyadın əməstur. 17 ularni həkikət arkılık Əzünggə mukəddəs kılıp atioquzoqaysən, qünki səz-kalaming həkikəttür. 18 Sən meni dunyaoqa əwətkəningdək, mənmə ularni dunyaoqa əwəttim. 19 ularmu həkikəttə

18 Əysə bularni eytəkəndin keyin, muhlisliri bilən billə taxkırıja qıkıp Kidron jılıqisining u ketiçə otta. U yərdə bir başqə bar idi. Əysə bilən muhlisliri u başqıqə kirdi. 2 Uningoja satqunluk kılıdiqan Yəhədamu u yərni bilətti, qünki Əysə muhlisliri bilən pat-pat u yərdə yiojılıp olтурattı. 3 Xuning bilən Yəhəda bir top Rim ləxkərləri bilən bax kahinlər həm Pərisiyələr əwətkən karawullarnı baxlap bu yərgə kəldi. Ularning kollırıda panus, məx'əl wə қorallar bar idi. 4 Əysə bəxiçə qüxicidioqanlarning həmmisini bilip, ularning aldiçə qıkıp: — Kimni izdəysilər? — dəp soridi. 5 Nasarətlik Əysani, — dəp jawab berixti ular. Əysə ularoqa: — Mana mən bolimən, — dedi. (Uningoja satqunluk kılıqan Yəhədamu ularning arisida turatti). 6 Əysə: «Mana mən bolimən» dewidi, ular arkısiçə yenip yərgə yiçilixti. 7 Xuning bilən Əysə ulardin yənə bir ketim: — Kimni izdəysilər? — dəp soridi. — Nasarətlik

Əysani, — deyixti ular. **8** Əysa: — Silərgə uning yaman ikənlikini kəpqilikning aldida eyttiməju, mən xu bolımən. Əgər izdigininlar kərsətkin. Əmma eytqanlırm durus bolsa, meni mən bolsam, bularnı kətkili koyungalar, — dedi. nema üçün urisən? — dedi Əysa uningoja. **24** **9** Buning bilən əzining: «[Ata], Sən manga Buning bilən Annas uni baqlaklıq peti bax kahin bərgənlərdin heqkəysisini yittürmidim» degən Қayafaşa yollidi. **25** Simon Petrus [otning] səzi əməlgə axuruldi. **10** Simon Petrusning aldida issinip turuwatkanidi. [Yenidikilər]: — yenida bir kılıq bolöq, u xuan uni suqurup, Sənmü uning muhlisliridin əməsmid? — bax kahinning qakirioja birni urup, ong կulikini deyixti. — Yak, əməsmən, — dəp tandi Petrus. xilip qüxürüwətti. Qakarning ismi Malkus idi. **26** U yərdə bax kahinning qakarlıridin, Petrus **11** Əysa Petruska: — Kılıqni ojılapka sal! Ata կulikini kesip taxlıqan kixigə tuqşan birsi bar manga tapxuroqan kədəhni iqəməmdim? — dedi. idı. U Petruska: — Baqlıqda seni uning bilən billə **12** Xuning bilən, ləxkarlar topi bilən mingbexi kərgənidiməq? — dedi. **27** Petrus yəna tandi. həm Yəhudiylarning қarawulları Əysani tutup Dəl xu qaođa horaz qillidi. **28** Andin ular Əysani baqlaxtı. **13** Andin uni aldi bilən Annasning Kayafanıng yenidin rimlik waliyning ordisoja aldioja elip berixti. Annas bolsa xu yili bax kahin elip kəldi (xu qaođa tang atkanidi). Uni elip bolup turoqan Kayafanıng keynətisi idi. **14** Burun kəlgən [Yəhudiylar] bolsa ezimizni napak kılıp Yəhudi kengəxmisdikilərgə: «Pütün həlkning bulqımaylı dəp, ordioja kirmidi. Bolmisa etüp [halak boluxining] orniqa, birlə adəmning ketix həytining dastihinidin oqızalinalmaytti. ular üçün halak boluxi yahxi» dəp məslihət **29** Xunga [waliy] Pilatus sırtqa qıkıp, ularning bərgən kixi dəl xu Қayafa idi. **15** Əmdi Simon aldioja berip ularoja: — Bu adəmning üstidin Petrus bilən yəna bir muhlis Əysanıng kəynidin nemə ərz kılısilər? — dəp soridi. **30** Ular: — Bu əgixip barqanidi. U muhlis bax kahinoja tonux adəm jinayətqi bolmisa, uni sizgə tapxurmiqan bolöqka, bax kahinning sariyoja Əysa bilən bolattuk, — dəp jawab berixti. **31** — Uni ezunglar təng kirdi. **16** Lekin Petrus bolsa dərwazining elip ketip, eż қanununglar boyiqə həküm sırtida kəldi. Xunga bax kahinoja tonux bolöqan qıkiringlar! — dedi Pilatus ularoja. Yəhudiylar: həlikə muhlis taxkırıq qıkıp, dərwaziwən kız — Bizning həqkimni əlümgə məhkum kılıx bilən səzlixip, Petrusni iqlikirigə baxlap kirdi. həkükimiz yok, tursa, — deyixti. **32** Bu ixlar **17** Dərwaziwən bolöqan xu dedək Petrustin: — Əysanıng ezi kəndək əlüm bilən elüdiqini Sənmü bu adəmning muhlisliridin əməsmi? toqrisidiki aldın eytqan bexarətlik səzinin — dəp soridi. Yak, əməs, — dedi Petrus. **18** Əməlgə axuruluxi üçün yüz bərdi. **33** Andin Əmdi həwa sooluq bolöqanlığı üçün, qakarlar Pilatus yəna ordisoja kirip, Əysani qakırtıp, wə қarawullar xahardin gülhan yakğan bolup, uningdin: — Sən Yəhudiylarning padixaḥımu? — uning qərisidə issinip turuxatti. Petrusmu dəp soridi. **34** Əysa uningoja: — Bu soalını ezung ularning yenida turup issindi. **19** Bax kahin sorawataməsən, yaki baxkilar mən toqrluluk bolsa Əysadin muhlisliri toqrluluk wə təlimi sanga xundak eytqanmu? — dedi. **35** — Mən toqrluluk soal soraxka baxlıdi. **20** Əysa uningoja bir Yəhudiymu?! Seni manga tapxuroqanlar eż jawabən mundaq bərdi: — Mən həlk-aləm həlkinq wə bax kahinlaroju! Nemə [jinayət] aldida axkara söz kılqanmən, barlıq Yəhudiylar etküzgəniding? — dedi Pilatus. **36** Əysa jawabən: yiojılıdiqan sinagoglarda wə ibadathanıda daim — Mening padixaḥılikim bu dunyaqa təwə talim berip kəldim, mən yoxurun həqnemə əməstur. Əgər bu dunyaqa təwə bolöqan demidim. **21** Bularni nemixə məndin soraysən? bolsa, hizmətqilirim mening Yəhudiylarоja Eytqan səzlərimni angliojanlardın soriojin; tapxurulmaslıkım üçün jəng kiliwatqan bolatti. mana, ular nema degənlikimni biliđi. **22** Həlbuki, mening padixaḥılikim bu yorgə təwə Əysa bu səzlərni kılqanda, yenida turoqan əməstur, — dedi. **37** Xunga Pilatus uningoja: қarawullardın biri uni bir kaqat urup: — Bax — Undakta, sən padixaḥımu? — dedi. Əysa kahinoja muxundak jawab kəyturamsən? — jawabən: — Xundak, eytqinindək, padixaḥımən. dedi. **23** — Əgər yaman səz kılqan bolsam, Mən xuningojə tuqulqanmən, wə xuningojə

dunyaqa kəldim: — həkikətkə guwaqlik berixim bolmiojan bolatti. Xuning üçün meni sanga üqündin ibarəttur. Həkikətkə təwə bolojan tapxurup bərgən adəmning gunahı tehimu hərbir kixi bolsa mening awazimoja kulağ eoqidur, — dedi. **12** Xu qaoqdin tartip, Pilatus uni salidu, — dedi. **13** Pilatus uningdin: — «Həkikət» koyuwetixkə amal izdəyti. Lekin Yəhudiylar degən nemə? — dəp soridi. Pilatus muxularni warkirixip: — Bu adəmni koyuwətsingiz, siz dəp, yənə taxkirişa, Yəhudiylarning aldioja Kəysərning dosti bolmiojan bolisiz! Əzini qikip ularoja: — Mən uningdin həqkandak padixahı degən hərbir kixi Kəysərgə karxi jinayət tapalmidim. **14** Lekin hər yili etüp ketix qikqan bolidu! — dəp quşan selixti. **15** həytida silər üçün [məhbəuslardın] birni koyup Pilatus bu səzlərni anglap, əysani taxkirişa berix қaidəm bar. Xunga bu «Yəhudiylarning qikardı wə «tax tahtaylıq höyla» dəp atalojan, padixahı»ni silərgə koyup beriximni halamsılar? ibraniy tilida «Gabbata» dəp atalojan yərdə — dedi. **16** Ularning həmmisi jawab berip: — Bu «sorak təhti»gə olturdi **17** (u wakıt etüp adəmni əməs, Barabbasni koyup bering! — dəp ketix həytining təyyarlık künining altinqi kiykas-sürən selixti (Barabbas bolsa bir қarakçı saiti ətrapida idi). Pilatus Yəhudiylaroja: Mana bu silərning padixahıqınlardur! — dedi. **18** Lekin ular warkirixip: — Yokiting, yokiting, uni krestləng! — dedi. Pilatus ularoja: — Meni padixahıqınlarnı krestligin, dəmsilər? — dedi. Bax kahinlər jawabən: — Kəysərdin baxka həqkandak padixahımız yoktur! — dəp [towlaxtı]. Buning bilən Pilatus uni krestləxkə ularoja tapxurup bərdi. **19** [Ləxkərlər] əysani elip mangdi. U əz krestini yüdüp, «Bax səngək jayı» (ibraniy tilida «Golgota») deyən yərgə bardi. **20** Ular uni xu yərdə yənə ikki kixi bilən təng krestkə tarttı; bu təripidə birsi, u təripidə birsi wə əysa ularning otturisida krestkə tartıldı. **21** Pilatus tahtıja elan yezip krestkə bekitip koydi. Uningoja: — «Nasarətlik əysa — Yəhudiylarning padixahı» dəp yezilojanidi. **22** Əysa krestlinidiojan yər xəhərgə yekin bolоqąqka, nuroqun Yəhudiylar tahtidiki səzlərni okudi. Tahtidiki səzlər ibraniyqə, latinqə wə grekqə yezikə yezilojanidi. **23** Xunga Yəhudiylarning bax kahinləri Pilatuska: — «Yəhudiylarning padixahı» dəp yazmang, bəlkı «U əzini mən Yəhudiylarning padixahı, degən» dəp yezing, — deyixti. **24** Biraq Pilatus jawabən: — Yazidiojanı yezip boldum! — dedi. **25** Ləxkərlər əysani krestligəndin keyin, uning kiyimlirini elip, tətkə belüp, hərbir ləxkər bir tülüxtin elixti; ular həm iqidiki uzun kengləknimə elixti; lekin bu kənglək tikilmigən, üstidin ayiojioqıqə bir pütün tokulojanidi. **26** Xuning üçün ləxkərlər bir-birigə: — Buni yırtmaylı, bəlkı qək tartixaylı, kimqə qiksə xu alsun, — deyixti. Bu ixlar mukəddəs

19 Xuning bilən, Pilatus əysani elip berip kamqıllati. **20** Ləxkərlər tikənlik xahlarnı ərüp, bir taj yasap, uning bexişa kiydürüxti wə uningoja [xahanə] səsün rənglik bir ton kiydürüp, **21** uning aldioja kelip: — Yaxıqayla, i Yəhudiylarning «padixahı»! — dəp məshirə kılıxip, uning yüzügə käyta-käyta kaqat saldı. **22** Pilatus bolsa yənə ordisidin qikip, halayıkka: — Mana! Uningdin həqkandak jinayət tapalmiojanlığımı bilixinglər üçün, uni silərning aldinglaroja elip qıktım, — dedi. **23** Buning bilən əysa bexişa tikənlik taj wə uqisioja səsün ton kiygüzülgən haldə taxkirişa elip qıktı. Pilatus ularoja: — Karanglar, u adəmgə! — dedi. **24** Bax kahinlər wə karawullar uni körüp: — Uni krestləng, krestləng! — dəp warkiraxtı. Pilatus ularoja: — Uni elip berip əzünglər krestlənglər! Qünki mən uningdin həqkandak jinayət tapalmidim! — dedi. **25** Yəhudiylar uningoja jawabən: — Bizdə xundak bir kanun bar. Xu ənanımlıqə asasən u elümğə məhkum kılınixi kerək, qünki u əzini Hudanıng Ooğlu dəp atıwaldı. **26** Pilatus bu səzni anglap tehimu körkup, **27** yənə ordisioqa kirip, əysadin: — Sən zadi kəyərdin kəlgən? — dəp soridi. Lekin əysa uningoja jawab bərmidi. **28** Xunga Pilatus uningoja: — Sən manga gəp kilməməsan? Seni koyup berixkə höküküm barlığını, xundakla krestləxkumu höküküm barlığını bilməməsan? — dedi. **29** Əysa jawabən: — Sanga ərxtin berilmigən bolsa, mening üstümdin həqkandak hökükung

yazmilardiki munu səzlər əməlgə axurulux kəlgən həlikı Nikodimmu murməkki bilən səbərə üçün yüz bərdi: — «Ular mening kiyimlirimni arilaxturulojan huxbuy dora-dərməndin yüz əz arısında üləxti, Mening kenglikimə erixix jingqə elip, [uning] [bilən billə] kəldi. **40** İkkiyənən üçün qəq taxlaxtı». Dərwəkə, ləxkərlər xundak Əysanıng jəsitini Yəhədiylarning dəpnə kılıx kılıxtı. **25** Əysanıng krestining yenida anisi, aditi boyiqə dora-dərmənlərni qeqip, kanap anisining singlisi, Klopasnıng ayalı Məryəm wə rəhtlər bilən orap kepənlidi. **41** Əysa krestləngən Magdallık Məryəmlər turattı. **26** Əysa anisi bilən yərdə bir baq bolup, baqning iqidə tehi həqkim əzi səyidioqan muhlisining birgə turoqanlığını yərlənmigən yengi bir box yərlik bar idi. **42** körüp, anisioqa: — I hanım, mana sening oolung! Bu Yəhədiylarning həytining təyyarlık künü — dedi. **27** Andin u bu muhlışka: — Mana sening bolçaqka həm bu yərlik yekin jayda bolovanlıki anang! — dedi. Xundin etibarən, u muhlis uni üçün, ular Əysani xu yərlikkə koydı. əzinin eyida turojuzdi. **28** Andin Əysa həmma ixlarning tamam bolojinini bilip (mukəddəs yazmilardiki bexarət əməlgə axurulux üçün): — Ussap kəttim! — dedi. **29** U yərdə sirkə xarab bilən toldurulojan bir koza bar idi. Ular bir parqə bulutni sirkə xarabka qılın, bir lepəkgül qpolioja baqlap, Əysanıng aqzioja tənglidi. **30** Əysa sirkə xarabını iqqəndin keyin: — Tamam boldı! — dedidə, bexini təwən kılıp, rohını tapxurup bərdi. **31** U künü [ətüp ketix həytining] təyyarlık künü bolovaqka, krestləngənlərning jəsətlərini xabat künidə kresttə qaldururmaslıq üçün (xabat künü «uluq kün» hesablanovaqka) Yəhədiylar Pilatustın krestləngənlərning putlirini qekip andin jəsətlərini kresttin tezrək qüxürütəxni tələp kıldı. **32** Xuning bilən ləxkərlər berip Əysa bilən billə krestləngən birinqi andin ikkinçi adəmniing putlirini qaktı. **33** Lekin Əysaoqa kəlgəndə, uning allıkaqan əlgənlilikini kərdi, xuning bilən uning putini qakmidi. **34** Əmma ləxkərlərdin biri uning bikinioja nəyzini sanjiwidı, xuan kan wə su ekip qıktı. **35** Buni kərgüqi silərnəng ixinixinglər üçün guwahlıq beridu; kərgüqining guwahlıqı həktur, u əzinin eytəkənlərini hək dəp biliđu. **36** Bu ixlarning həmmisi mukəddəs yazmilarda: «Uning bir tal sengikimu sundurulmaydu» wə yənə bir bexarəttə: «Ular əzliyi sanijojan adəmgə karaydu» dəp aldın eytiloqanlarnı əməlgə axurux üçün yüz bərdi. **38** Bu ixlardin keyin, Arimatiyalıq Yüstüp Pilatustın Əysanıng jəsitini elip ketixi tələp kıldı (Yüsüp Əysanıng muhlisliridin idi, lekin Yəhədiylardin korkğını üçün buni məhpipi tutattı); Pilatus ruhsət bərdi, xuning bilən Yüstüp berip Əysanıng jəsitini elip kətti. **39** Burun bir keqisi Əysanıng yenioqa

20 Həptining birinqi künü tang səhər, Magdallık Məryəm kəbrigə bardi wə kəbrining aqzidiki taxning eliwetilgənlikini kərdi. **2** Xunga u yügürginiqə kelip Simon Petrus wə Əysa səygən həlikı muhlisning yenioja kelip, ularoqa: — Ular Rəbni kəbridin yətkiwtiptu, uni kəyərgə koyojinini bilmidük! — dedi. **3** Petrus bilən həlikı muhlis taxkırıqə qıkip, kəbrigə karap yol aldı. **4** İkkiyənən təng yürüüp mangdi, lekin həlikı muhlis Petrustin tez yürüüp, kəbrigə birinqi bolup yetip bardi. **5** U engixip iqigə karap, kanap kepənlərning u yərdə yeyiklik turoqanlığını kərdi, lekin iqqirigə kirmidi. **6** Uningoja əgixip kəlgən Simon Petrus yetip kelip, kəbrigə kirdi wə u yərdə yeyiklik turoqan kanap kepənlərni, **7** xundakla Əysanıng bəxioja oralojan yaqılıknımı kərdi. Yaqılık kepənlər bilən bir yərdə əməs, bəlkı ayrim yərdə yəgəklik turattı. **8** Andin kəbrigə awwal kəlgən həlikı muhlismu kəbrigə kirip, əhəwalni kərip ixəndi **9** (qənki ular uning elümdin käyə tiriliхining mukərrərlik həkkidə mukəddəs yazmilardiki bexarətni tehiqə qüxənməydi). **10** Xuning bilən ikkiylən əz turaloqulırıqə kaytixti. **11** Əmma Məryəm bolsa kəbrining sırtida turup yığławatattı. U yığlap turup kəbrining iqigə engixip kariwidi, **12** mana ak kiyim kiyən ikki pərixtə turattı; ularning biri Əysanıng jəsitini koyulojan yərning bax təripidə, yənə biri ayaq təripidə olturattı. **13** Ular Məryəmdin: — Hanım, nemixə yığlaysən? — dəp soridi. — Rəbbimni elip ketiptu, uni nəğə koyolanlığını biləlməywatımən, — dedi u ularoqa. **14** U xu səzlərni kilipla, kəynigə buruluwidi, Əysanıng xu yərdə turoqanlığını

kərdi. Lekin u uning Əysa ikənlikini bilmidi. **15** Tomasqə: — Barmikinqni bu yərgə təgküziüp, Əysa uningdin — Hanim, nemixka yioqlaysən, қöllirimoja kara. Kolumngi uzitip, bikinimoja kimni izdəysən? — dəp soridi. Məryəm uni tikip, gumanda bolmay, ixəngüqi bolqın! — baqwən xu, dəp oylap: — Təksir, əgər uni dedi. **28** Tomas uningoja: — Mening Rəbbim siz xu yərdin yətkiwətəkən bolsingiz, kəyərgə həm menin Hudayimsən! — dəp jawab bərdi. əyoqanlıqınızni eytip bərgəysiz. Mən uni elip **29** Əysa uningoja: — Meni kərgənliking üçün ketimən, — dedi. **16** Məryəm! — dedi Əysa ixənding. Kərməy turup ixəngüqilər bəhtliktur! uningoja. Məryəm burulupla, ibraniy tilida: — dedi. **30** Əysa muhlisirining aldida bu — Rabboni! — dedi (bu səz «ustaz» degən kitabta hatirlənmigən baxka nuroğun möjizilik mənidə). **17** Əysa uningoja: — Manga esilmiojin! alamətlərnimə kərsətti. **31** Lekin muxular silərni Qünki mən tehi atamning yenioqa qıkmıdim. Əysanıng Məsih, xundakla Hudaning Oqlı Berip ərindəxliromoja: Meni «Silarningmu ikənlikiga ixənsun həm bu arkılık [ungingoja] Atanglarning, yəni menin Atamning, silərning etikad kılıp, uning nami arkılık hayatıkkə Hudayinglarning, yəni menin Hudayimning erixsun, dəp yezildi.

yenioqa qıkimən!» dəydu, — dəp yətküzgin, dedi. **18** Xuning bilən Magdallıq Məryəm muhlislarning yenioqa berip, ularoja: «Rəbni kərdüm!» dedi wə xundakla Əysa ezigə eytkan u səzlərni ularoja yətküzdü. **19** Xu künü kəqtə, yəni həptining birinqi künü kəqtə, Yəhudiylardın korkxanlıkı üçün muhlislar yioqlıqan əyda ixiklirini him takıwalıqanı; xu wakitta, Əysa kelip ularning otturısında [kərünüp], ərə turoqan halda ularoja: — Silərgə aman-hatırjəmlik bolqay! — dedi. **20** Buni dəp, əllərini wə bikinini ularoja kərsətti. Xuning bilən muhlislar Rəbni kərginidin xadlandı. **21** Xunga Əysa ularoja yənə: — Silərgə aman-hatırjəmlik bolqay! Ata meni əwətkinidək, mənəmu silərni əwətimən, — dedi. **22** Bu səznə eytəkəndin keyin, u ularning üstigə bir püwləp: — Mükəddəs Rohní əkbər kılınqlar. **23** Kimning gunahlarını kəqürsənglər, uning gunahı kəqürüm kilinidü; kimning gunahlarını tutuwalsanglar, xuning gunahı tutuwelinidü! — dedi. **24** Əmma on ikkiylənning biri, yəni «kökkezək» dəp ataloqan Tomas Əysa kəlgəndə ularning yenida əməs idi. **25** Xunga baxka muhlislar uningoja: — Biz Rəbni kerdük! — deyixti. Lekin Tomas ularoja: — Uning əllərində mihlarning izini kərmigüqə, mihlarning izioja eż barmikimni wə bikinioja eż kolumni tikip bəkmioqə, hərgiz ixənməymən, — dedi. **26** Səkkiz kündin keyin, muhlislar yənə xu eý iqidə jəm bolqanda, Tomasmu ular bilən billə idi. Ixiklər taqaklıq turşımı, Əysa kelip ularning arısında turup: — Silərgə aman-hatırjəmlik bolqay! — dedi. **27** Andin u

21 Bu ixlardın keyin, Əysa Tiberiyas dengizining boyida muhlisirioqa yənə bir ketim kəründü. Uning bu ketimkə kərənűxi mundak boldı: **2** Simon Petrus, «kökkezək» dəp ataloqan Tomas, Galiliyadiki Kanalıq Nataniyəl, Zəbədiyning oğulları wə baxka ikki muhlis billə idi. **3** Simon Petrus: Mən belik tutkılı barımən, — dedi. Kəpqılık: Bizmu sən bilən billə barımız, — deyixti. Ular taxkırıqə qıkıp, kemigə olturdı, lekin xu bir keqə həqnərsə tutalmıdi. **4** Tang atay deginidə, Əysa kiroqakta turattı, bırak muhlislar uning Əysa ikənlikini bilmidi. **5** Xunga Əysa: — Balilar, silərdə yegidək bir nərsə yokku? — dəp soridi. — Yok, — dəp jawab bərdi ular. **6** Əysa ularoja — Torni kemining ong təripigə taxlangalar, xundak kılısanglar tutisilər, — dedi. Xuning bilən ular torni [xu yakka] taxlap, xundak kəp belik tuttiki, hətta torni tartip qıkıralmay kəldi. **7** Əysa səygən muhlis Petruska: — Bu Rəbku! — dedi. Simon Petrus uning Əysa ikənlikini anglap, tonini ezigə yeqəp (qünki [belining astı] yalingaq idi) ezini dengizoja taxlıdi. **8** Kiroqaktaqın anqə yırak əməs bolup, təhminən ikki yüz gəz yıraklıqta bolqakqa, kələqan muhlislar belik bilən toloqan torni tartip qıkıq kemisi bilən kiroqakka kəldi. **9** Ular kiroqakka qıkkanda, xahardin yekilojan, üstidə belik koyukluk gülhanni wə nanni kərdi. **10** Əysa: — Əmdi tutkan belikinqlardın əkelinglər, — dedi. **11** Simon Petrus [kemigə] qıkıp, torni kiroqakka tartip qıkardı. Tor qong beliklər bilən toloqan bolup, jəmiy bir yüz əllik üq belik

bar idi. Belik xunqə kəp bolqını bilən, tor «Əgər mən կայտa kəlgüçə uning turup կեlixini yırtılmıjanidi. **12** Əysa: — Kelinglar, naxta halisammu, sening buning bilən nemə karing?!» կilinglar, — dedi. Muhlislarning iqidin həqkim degənidi. **24** Bu ixlarqa guwahlilik bərgüçi uningdin: — Sən kim bolisən? — dəp soraxka հəmdə bu ixlarni hatiriligiçi ənə xu muhlistur. petinalmidi. Qünki ular uning Rəb ikənlikini Uning guwahlığining həkikət ikənlikini bilimiz. bildi. **13** Əysa nanni əkilip ularoqa bərdi հəm **25** Əysa bulardin baxka nuroqun ixlarnimu beliklarnimu xundak կildi. **14** Mana bu Əysaning կilojanidi; əgər ularning հəmmisi bir-birləp əlgəndin keyin tirilip, əzini muhlislirioqa üçinqi yeziloqan bolsa, meningqə yeziloqan kitablar ketim ayan կilixi idi. **15** Ular naxta կilojandin pütküllə aləmning əzigə siqmaytti!

keyin, Əysa Simon Petrustin: — Yunusning oqlı Simon, sən meni bulardinmu qongkur səyamsən? — dəp soridi. — Xundak Rəb, menin seni səyidiojanlığimni sən bilisən! — dedi Petrus. Əysa uningoja: Undakta, կoylirimni otlitip bak! — dedi. **16** U ikkinqi ketim yənə uningdin: — Yunusning oqlı Simon, meni səyəmsən? — dəp soridi. Petrus yənə: — Xundak, Rəb, menin seni səyidiojanlığimni bilisən, — dedi. Əysa uningoja: — Undakta, կoylirimni bak, — dedi. **17** Üçinqi ketim uningdin yənə: — Yunusning oqlı Simon, meni səyəmsən? — dəp soridi. Petrus Əysaning üçinqi ketim əzidin: «Meni səyəmsən?» dəp soriojanlıqioqa kengli yerim bolup: — Rəb, sən հəmmimi bilisən, seni səyidiojanlığimni bilisən, — dedi. Əysa uningoja: — Undakta, կoylirimni otlat. **18** Bərhək, bərhək, sanga xuni eytip կoyayki, yax waktingda belingni əzüng baqlap, կayərgə baray desəng xu yərgə mangatting; lekin yaxanoqanda, կolliringni uzitisən wə baxka birsi seni baqlap, sən halimaydiojan yərgə elip ketidu, — dedi. **19** Əysa bu səzni Petrusning կandağ əltüx arkılık Hudaşa xan-xərəp kəltüradiojanlığını enik bildürüx üçün eytti. Andin, uningoja yənə: — Manga əgərküçüq bolqın, — dedi. **20** Petrus kəynigə burulup, Əysa səyidiojan muhlisning əgixip keliwatkanlığını kərdi (bu muhlis kəqlik tamakta Əysaning կuqikioqa yəlinip: «I Rəb, seni tutup beridiojan kimdu?» dəp soriojan muhlis idi). **21** Petrus uni kerüp, Əysadin: — I Rəb, bu adəm keyin կandağ bolar? — dəp soridi. **22** Əysa uningoja: — Əgər mən կayta kəlgüçə uning turup կelixinini halisammu, sening buning bilən nemə karing?! Manga əgərküçüq bolqın, — dedi. **23** Buning bilən kerindaxlar arisida «Həlikı muhlis əlməydu» degən gəp tarkaldı. Lekin Əysa Petruska: «U əlməydu» demigənidir, bəlkı pəkət:

Rosullarning paaliyətliri

«millətpərwər» Simon wə [yənə bir] Yakupning oğlı Yəhuda bar idi. **14** Bular bir jan bir dil bolup üzüldürməy berilip dua-tilawət kilixti; bu ixta bir yərgə jəm bolşanlardın birkənqə

1 [Hərmətlik] Teofilos, mən dəsləp yazışan bayan Əysə ezi tallıqan rosullarqa Müqəddəs Əysanıng inilirimu bar idi. **15** Xu künlərning Roh arkılık əmrlərni tapxurup asmanoğa biridə, Petrus kərindaxlar otturısında əra turup kətürülgən küngüqə bolşan uning barlık (jəm boluxşanlar bir yüz yigirmigə yekin əməllili həm barlık təlim berixlirining idi) mundak dedi: **16** — Kərindaxlar, Əysanı baxlanmisi tooprisida idi. **3** U azab-əkubətlərni tutşanlarqa yol baxlıqıqı bolşan Yəhuda tartkəndin keyin, ularoşa kəp ispatlar bilən həkkidə Müqəddəs Rohning burun Dawut arkılık əzining tirik ikanlıkini kərsətkən; u ularoşa aldın eytkən mukəddas yazmilardiki sezləri kırıq kün iqidə kərungən bolup, Hudanıng əməlgə exixi mukərrər idi. **17** Qünki [Yəhuda]mu padixahlıkçıq ait ixlar toopruluk sezləp bərgan; arimizdin biri hesablanoşan wə [Hudanıng] **4** wə ular bilən jəm kılinoşanda mundak bu hizmitidin nesiwisi bar idi **18** (u kıləqan əmr kıldı: — «Yerusalemın ayrılmay, silər əbəhiqlikning in'amidin erikən puloşa bir parqə məndin angliqan, Atining wədisini kütünglər. yər setiwaləşənidi, u xu yərdə bexiqilap yikilip, **5** Qünki Yəhəya suda qəmüldürgən, lekin silər üqay-kerini quwulup kətti; **19** bu ix pütkül bolsanglar kəp künlər etməy Müqəddəs Rohla Yerusalemıklırgə məlum bolup, ular u yərni qəmüldürülüşilər». **6** Rosullar [uning bilən] əz tili bilən «Həkəldəmə» dəp ataxtı. Buning jəm kılinoşanda, uningdin: — I Rəb, sən mənisi «kən tekülgən yər» degənliliktr) **20** Qünki muxu wakitta Israilning padixahlıkını əsligə Zəburda [Yəhuda]qəjə [karitiloşan] munu sezlər kəltürməkqimusən? — dəp soraxka baxlıdi. **7** pütləgən: — «Uning turalçusı qəlgə aylansun, U ularoşa mundak dedi: — Ata Əz həkukçıqə Uningda həq turoquqi bolmisun!» Wə: — «Uning asasən bekitkən wakit-pəytərni silənning bilix yetəkqılık orniqə baxka birsi qiksən!» **21** Xuning nesiwənglər yok. **8** Birək Müqəddəs Roh üqün, Rəb Əysanıng tirilgənlikigə biz bilən üstüngləroqa qüvkəndə silər küq-kudratkə təng guwahlıq berixi üçün, bir kixini talliximiz igə bolisilər, Yerusalem, pütün Yəhudiyyə wə kerək. Bu kixi Əysə arimizda yüргən künlərdə, Samariyə boyiqə həm jahənning qətlirigiqə Yəhəya [pəyəzəmbər]din qəmüldürüxi ni kobul manga guwahqı bolisilər. **9** U bu sezlərni kılıp kıləqan kündin baxlap taki asmanoğa ketürülgən bolup, ular karap turoşanda kətürüldi, bir parqə küngiqə biz bilən baxtin-ahir billə bolşan bulut uni ariqə aldi-də, u ularning nəziridin kixilərdin boluxı kerək, — dedi. **23** Xuning bilən oqayıb boldi. **10** U asmanoğa kətürülgəndə, ular ular Yusüp (yənə Barsabas dəpmu ataloşan, yənə kəzlini kəkkə tikip karaxkanda, mana tuyuksız bir ismi Yustus) bilən Mattiyas degən ikki kixini ularning yenida ak kiyim kiyən ikki adəm bekitip, mundak dua kilixti: **24** — Sən, i həmmə pəyda bolup: **11** — Əy Galiliyalıklər, nemixkə adəmning kəlbini bilgisi Pərvərdigar! Yəhuda əra turojininglərə asmanoğa karap қaldıqlar? teyilip bu hizmat wə rosulluktin məhərum Silər silərdin ayrılip ərxkə kətürülgən xu bolup ezigə has bolşan yərgə kətti. Əmdi Əysanıng asmanoğa qandak kətürülginini kərgən u taxlap koylaşan hizmat wə rosullukning bolsanglar, yənə xu əldə kätip kelidu, — nesiwisiqə igə boluxka bu ikkiyləndin kəsəsini dedi. **12** Andin ular Yerusalemə qəkin, tallıqanlıkingni kərsətkəysən! **26** Andin ular bu uningdin bir qəkirimqə yiraqlıktiki Zəytun ikki kixigə qək taxliwidi, qək Mattiyaska qıktı. teoqidin Yerusalemə qəytiqə kəldi. **13** Ular Xuning bilən u on bir rosul bilən bir qatardin xəhərgə kirip, əzli turuwatlıq eyning üstünki orun aloşan hesablandı. kəwitiidiki bir əygə qıktı. Xu yərdə Petrus, **2** Əmdi «orma heyt» künining wakti-saiti Yuhanna, Yakup, Andiriyas, Filip, Tomas, Bartolomay, Matta, Alfayning oğlı Yakup,

bir yergə jəm bolovanıdi. **2** Asmandın tuyuksız xu künlərdə küllirim üstigimu, dedəklirim küqlük xamal sokkandək bir awaz anglinip, ular üstigimu Rohimni kuyimən, ular bexarət olturnuwatkan eyni bir aldı. **3** Ot yalkunidək tillar yətküzidü. **19** Mən yukarıda asmanlarda karamət ularoja kərənüp, ularning hərbirining üstigə ixlar, təwəndə, zemində möjizilik alamatlərni, tərkilip kəndi. **4** Ularning həmmisi Mükəddəs Qan, ot, is-tütək tüvrüklərini kərsitmən. **20** Rohka toldurulup, Roh ularoja söz ata qılıxi bilən Rəbning uluq həm karamət-xərəplik künü ular naməlüm tillarda səzligili turdi. **5** U qaoğda, bolmioğuz, Kuyax қarangoğulukka, Ay қanoşa asman astidiki barlıq əllərdin kəlgən nuroğun aylanduruludu. **21** Həm xu qaoğda xundak ihlasmən Yəhudiyyə ərlərmə Yerusalemda əməlgə axuruliduki, Rəbning namini qakırıp turuwatkanıdi. **6** Əmdi [etikadqılarning] bu nida kıləjanlarning həmmisi կutkuzelidu». awazi anglinip, top-top adəmlər xu yergə **22** Əy Israillar, muxu səzlərni anglangalar. jəm boluxti həmdə [etikadqılarning] ezliri Nasarətlik Əysə bolsa, Huda aranglarda u arkılık turuxluk jaydiki tillarda səzlixiwatkanlığını kərsətkən կudratlık əməllər, karamətlər wə anglap, tengirkap kəlixti. **7** Ular həyran bolup möjizilik alamatlər bilən silərgə təstikliojan təəjjüplinip: — Қaranglar, səzlixiwatkanlarning bir zat — bu ixlar həmmimgalarə məlum həmmisi Galiliyəlikləroq? **8** Қandaqlarqə — **23** u kixi Hudanıng bekitkən məksiti wə ularning bizning ana yurtimizdikı tillirimizda aldin'ala bilixi boyiqə satqunluğka uqrəp tutup səzlixiwatkanlığını anglawatkəndimiz? **9** berilgəndin keyin, silər uni Təwrat қanunisiz Arimizda Partiyalar, Medialar, Elamlar, xundakla yüksən adəmlərning қoli arkılık krestləp Mesopotamiya, Yəhudiyyə, Kapadokiya, Pontus, əltürgüzdüngələr. **24** Lekin Huda uni elümning Asiya, **10** Frigiyə həm Pamfiliyə, Misir, azablarning ilkidin azad kılıp käyta tirildürdü. Liwiyəning Kurinigə yekin jaylidirin kəlgənlər, Qünki elümning uni tutkun qılıxi hərgiz xuningdək muxu yerdə musapir bolup mumkin əməs. **25** Dawut [Zəburda] u toopruluk turuwatkan Rim xəhiridin kəlgənlər — mundak aldin eytən: «Mən Pərvərdigarnı Yəhudiylər bolsun, Təwrat etikadija kirgənlər hərdaim kez aldimda kərəüp keliwatişmən; U ong bolsun, Kretlər wə ərəblər bolsun, həmmimiz yenimda boləqəqə, Mən hərgiz təwərnəməymən. ularning Hudanıng kıləjan uluq əməllərini **26** Xunga mening kəlbim huxallandi, Mening bizning ana tillirimizda səzləwatkanlığını tilim xadlinip yaridi; Mening tenim ümid-arzu anglawatimiz! — deyixti. **12** Ular һang-tang iqidə turidu; **27** Qürki Sən jerimni təhtisarada kəlip alakzadılık bilən bir-birigə: — Bu zadi қaldurmaysən, Xundakla Sening Mükəddəs қandak ixtu? — deyixti. **13** Əmma bəzilər: Bolouqungoja qırıxlərni kərgüzməysən. (**Hadəs** — Bular yengi xarab bilən obdanla məst **986**) **28** Sən manga hayat yollırını kərsətkənsən; bolup kaptu! — dəp məshirə qılıxtı. **14** Əmma Huzurung bilən meni xad-huramlığka tolup Petrus қaləjan on bərəylən bilən ornidin turup, taxkuzisən». **29** Kərindaxlar, mən atimiz awazini kətürüp kəpqılıkkə mundak dedi: — [padixah] Dawut toopruluk həq ikkilənməy Əy Yəhudiyyədikilər wə Yerusalemda barlıq xuni eytimənki, u əldi wə uning kəbrisi turuwatkanlar! Bu ix silərgə məlum boləqayıki, bugünkü küngiçə arimizda bar. **30** Əmdi u səzlirməgə կulak selinglar! **15** Bular silər pəyoğəmbər bolup, Hudanıng uning təhtigə oyliqandək məst əməs, qünki hazır pəkət olturnuxka əz puxtidin bərəylənni turoquzuxka ətigən saat tokkuz boldı. **16** Əməliyəttə bu **31** U dəl Yoel pəyoğəmbər arkılık aldin eytiləjan xu kəsəm bilən wədə bərgənlilikini bilətti. **32** Həsihning [əlgəndin keyin] tirildürülidiqinini ixtur: **17** — «Huda mundak dedi: «Mən ahirki künlərdə Əz Rohimni barlıq ət igiliri üstigə kuyimən; Silərning oqul-kızlıringər wəhiylik əldin'ala kərəüp yətküzidü, Silərning yigitliringər bexarət yətküzidü, Silərning qayibanə alamət kərənülərni kəridü; Silərning wə həmmimiz bu ixning guwahqılırimiz. **33** ətigən saat tokkuz boldı. **18** Bərhək, U Hudanıng ong yenida xan-xərəp iqidə əldin'ala kərəüp yətküzidü, Silərning qayibanə alamət kərənülərni kəridü; Silərning wə həmmimiz bu ixning guwahqılırimiz. **33** ətigən saat tokkuz boldı. **18** Bərhək, U Hudanıng ong yenida xan-xərəp iqidə

olturoquzulup, xundakla Ata wədə kılajan **3** Bir küni ibadəthanida dua kılınıdojan Mukəddəs Rohni köbul kılıp, hazır kərūwatkan wakitta, yəni qüxtin keyin saat üqtə, həm anglawatkanlıringlarnı təküp [bizlərgə] Petrus bilən Yuhannamu ibadəthaniqa qıkıp qüxürdi. **34** Qünki Dawut ezi ərxə qıkqan barojanidi. **2** Xu pəyttə bir tuçma tokur əməs; lekin u munu səzlərni [Zəburda] eytikan: adəmmu bu yərgə elip keliniwatkanıdi. Hər — «Pərvərdigar mening Rəbbiməgə eyttiki: küni, kixilər uni ibadəthaniqa kirgənlərdin — «Mən sening düxmənliringni təhtipəring sədikə tilisun dəp, ibadəthanidiki «Güzəl kılminoqqa, Mening ong yenimda olturojin!»», dərwaza» aldiqa əkelip koyattı. **3** U Petrus bilən **36** Xuning üçün, pütkül Israil jəmətidikilər xuni Yuhannanıng ibadəthaniqa kirip ketiwaterinini kət'iy bilsunki, Huda silər krestligən dəl uxbu kərūp, ulardin sədikə tilidi. **4** Petrus bilən Əysani həm Rəb həm Məsih kılıp tikli!». **37** Bu Yuhanna uningoja nəzirini saldı. Petrus səzlər angloqanlarning yürikigə sanjiloqandək uningoja: — Bizgə şara! — dedi. **5** U ulardin kattik təgkən bolup ular Petrus wə baxka bir nərsə kütüp, kəzlini üzməy ərap rosullardin: — I kerindaxlar, undakta biz nemə turatti. **6** Birak Petrus uningoja: — Məndə kılıxımız kerək? — dəp soraxti. **38** Petrus altun yaki kümüx yok; lekin ələmdə barını ularoja: — Towa kılınqlar, hərbiringlar Əysa sanga berəy. Nasarətlik Əysa Məsihning namı Məsihning namida gunahlırlırların kaqürüm bilən, ornungdin turup mang! — dewidi, kılınıxi üçün qəmildürüxti köbul kılınqlar wə **7** uni ong əolidin tartip, yələp turoquzdi. xundak kılısanglar Hudanıng iltipati bolajan U adamning put wə oxuk beçixliri xuan Mukəddəs Roḥ silərgə ata kılınıdu. **39** Qünki küqləndürülüp, **8** ornidin dəs turup mengixkə bu wədə silərgə wə silərnin balılırları, baxlıdı. U mengip wə səkrəp, Hudaşa mədhijə yırakta turuwaterkanlarning həmmisigə, yəni okuqan əhalə ular bilən billə ibadəthana Pərvərdigar Hudayımız əzığə qəkiroqanlarning həylisiqa kirdi. **9** Barlıq halayıq uning mengip həmmisigə ata kılınıdu. **40** Petrus yənə Hudaşa mədhijə okuqanlığını kərūp **10** uning nuroqun baxka səzlər bilən ularını agaḥlandurup ibadəthanidiki «güzəl dərwaza» aldida sədikə ularoja: — Silər əzünglərni bu iplas dəwrdin tiləp olturidıqan həlikə adəm ikənlikini tonup, kutkuzungular! — dəp jekili. **41** Xuning bilən uningda yüz bərginigə həyranuňas bolup uning səzini köbul kılınqlar qəmildürüxti. dang ketip kəlixti. **11** [Sakayojan kixi] Petrus Xu küni [jamaətkə] koxulşanlıqar üç mingqə bilən Yuhannanıqa qıng esilip turuwalıqanda, kixi idi. **42** Ular əzlirini izqıl əhalə rosullarning həyran boluxşan barlıq həlk ularning yenioja təlimiga, [etikadqlarning] birlilik-həmdəmlilikə, [ibadəthanidiki] «Sulayman pexaywini» degən nanni oxtuxka wə dualaroja beçixlidi. **43** Wə yərgə yügürüp kəlixti. **12** Bu əhəwalı kərgən korkunq ularning hərbirining üstigə qüxti wə Petrus halayıkkə mundak dedi: — I Israillar! Bu rosullarning wasitisi bilən nuroqun karamətlər ixka nemanqə həyran bolisilər? Biz huddi əz wə məjizilik alamətlər yüz bərdi. **44** Pütün küq-kudritimiz yaki ihlasmənlilikizgə təyinip etikadqlilar dawamlik jəm bolup billə yaxap, bu adəmni mangduroqandək bizgə nemanqə barlığını ortak tutuxti. **45** Ular mal-müllüklerini tikilip ərəysilər? **13** Əməliyyəttə bolsa, atasetip, pulini hərkimning ehtiyyajıqa ərap bowlirimizning Hudasi, yəni İbrahim, İshak həmmisigə təkşim kılıxatti. **46** Ular hər küni wə Yakupning Hudasi Əz hizmətkarı bolajan ibadəthana həylisiqa bir niyəttə jəm boluxatti, Əysani xan-xərəp bilən uluqloqan. Birak silər ey-eylərdə huxal-huramlik wə ak kəngüllük bolsanglar uni [rimliklərə] tutup bərdinglər; bilən ortak əqizalinixip, nanni oxtup yeyixin, andin [waliy] Pilatus uni koyup berixni həküm **47** Hudaşa mədhijə okuxatti; ular pütkül kılınqandin keyin, silər Pilatusning aldida halayıqning izzitigə sazawər boldi. Rəb hər küni uningdin tenip rət kılıxtinglar. **14** Mana silər kutkuzuluwatkanlarnı jamaətkə əkəndi. **15** Xundak kılıp, Mukəddəs wə Həkkaniy Bolqoqidin tenip, uni rət kılıp [Pilatustın] uning ornioja bir ətəklini koyup berixni tələp kıldıqlar.

hayatlıknı barlıkka Kəltürgüqini oltürdünglər! karawullirining baxlıki wə Sadukıylar ularning Bırak Huda uni ölümđin tirildürdi, biz mana yenioja kelip kaldi. 2 Ular [rosullarning] buningoja guwahqidurmız. 16 Mana uning halayıkka talim berixi, jümlidin «Əysanıg namioja kılıqan etikad arkılık, uning nami wasitisi bilən əlgənlər tirildürülüdu» dəp silər kəruwatkan wə tonuydijojan bu adəmgə jakarlioqını üçün intayın əsəbiyləxti. 3 Ular dərman kirgüzdi; uning arkılık bolqan etikad u ularnı tutkun kılıp, ətisigiqə türmigə solap kixini kəz aldinglarda səllimaza sak-salamət qoydi, qünki kəq kirip kaloqanıdi. 4 Lekin kıldı. 17 Əmdi kərindaxlar, silərning wə jar kılıqan söz-kalamnı anglioqanlarning xuningdək silərning baxlıkliringlarningmu bu kəpi etikad kıldı; xuning bilən etikad kılıqan ixni oşəpləttə kılıqanlıkinglarnı bilimən. 18 Ərlerning sanila bəx mingoja yətti. 5 Ətisi, Lekin Huda barlıq pəyoqəmbərlarning aozı bilən [Yəhudiylarning kengəxmisdik] baxlıklar, aldin'ala jakarlioqanlırını, yəni uning Məsihining aksakallar wə Təwrat ustazlıri Yerusalemda azab-okubət tartidioqanlıkini xu yol bilən toplandi. 6 Ularning arisida bax kahin Annas, əməlgə axurdi. 19 Xuning üçün gunahinqlarning Kayafas, Yuhanına, İskəndər wə bax kahinning əqrürüwetilixi üçün hazır towa kılıp baxka jəmətidikilər bar idi. 7 Ular [Petrus yolliringlardın burulunglar! Xundak kılıqanda, bilən Yuhanınnı] arisioja turoquzup: — Silər bu insanlarning jenini yengilanduridiqan pəsil- ixni կaysı küq-küdrətkə tayinip yaki kimning künlər Pərwərdigarning həzuridin qıkip kelidu nami bilən kıldinglər? — dəp soridi. 8 Petrus 20 wə u silər üçün aldin tikləngən Məsih, Mükəddəs Rohka tolduruloqan haldə ularqa yəni Əysani ķexinglarqa kaytidin əwtidü. 21 mundak dedi: Həlkning həkümranları wə Həzirqə bolsa, Hudanıg dəsləptiki zamanlardın Israelning aksakalları! 9 Əgər biz bugün bu tartip mukəddəs pəyoqəmbərlirining aozı bilən tokur adəmgə kərsətkən yahxi əməl həm eytkinidək, həmmə məwjudatlar yengilnidijojan uning կandak sakayıtiloqanlıq səwəblək sorakka wakıt kəlmigiqə, ərxlər uni kobul kılıp, uningoja tartiloqan bolsak, 10 silər wə pütkül Israel həlkə makan bolidu. (aiən g165) 22 Musa dərwəkə xuni bilsunki, silər krestligən, əmma Huda mundak degənidi: — «Pərwərdigar Hudayinglar əlümdin tirildürən Nasarətlik Əysa Məsihning əz kərindaxliringlar arisidin manga ohxax bir nami bilən, uning [küq-küdrəti] arkılık bu pəyoqəmbər turoquzidu. Uning silərgə eytkən kixi muxu yerdə aldinglarda pütünləy sak-barlıq, sözlərini anglap, uningoja toluk itaət salamət turidu! 11 Bu [Əysa] bolsa, [mukəddəs կlixinglar kerək! 23 Qünki bu pəyoqəmbərnıg yazmilarda] [pütülgəndək], dəl silər tamqılar sözünü anglimaydijoqanlarning hərbiri həlk etibarsız dəp taxliwətkən, birak burjək texi կataridin üzüp taxlinidu». 24 Dərwəkə, bolup tikləngən taxtur. 12 Uningdin baxka Samuil [pəyoqəmbər] wə uningdin keyin kılıp həqkimdə nijatlıq yok, qünki pütkül asman bexarətlərni yətküzgən pəyoqəmbərlərning astida insanlar arisioja təkdim kılıqan, həmmisi bu künlər tooprısında aldin eytkən. 25 Əysadin baxka bizni kutkužidijoqan həqkəndak Silər bu pəyoqəmbərlərning pərzəntlirisilər wə bir nam yoktur. 13 Petrus bilən Yuhanınnanıg Huda ata-bowanglar bilən tüzgən əhədining bu jüritini kərgən həkümranlar ularning pərzəntliridursilər — bu əhədə boyiqə Huda okumiojan adəttiki adamlərдин ikənlilikini bilip, İbrahimıq: «Sening nəslinq arkılık yər yüzidiki həyran boluxtı; ularning burun Əysa bilən barlıq ailə-jəmətlərgə bəht-bərikət ata kilinidu» billə bolqanlıkinumu bildi. 14 Uning üstiga, dəp wədə bərgən. 26 Xunga Huda hərbiringlarnı sakəyoqan həlikə adəmning ularning yenida əz rəzillilikliringlardın kayturup, silərgə bəht-turuwatkanlıkini kərtüp, ular həqkəndak gəp bərikət ata kılıx üçün, hiszmətkari Əysani yanduralmadi. 15 Xuning bilən həkümranlar turoquzup, uni awwal silərgə əwətti.

4 Petrus bilən Yuhanına halayıkka gəp kiliwatkanda, kahinlər, ibadəthana

ularni kengəxmidiq qıqışka buyrudi. Andin bir-biri bilən məslihətlixip: 16 — Bularni կandak կilimiz? Qünki ularning wasitisi bilən heli kərünərlik mejizilik bir alamat yüz bərgənlik

pütkül Yerusalem dikilergə ayan boldı wə biz Ularning duasi ayaqlaxkanda, ular turojan uni inkar kılıxka amalsızmiz. **17** Lekin bu ixning yər təwrinip kətti. ular həmmisi Müqəddəs həlk iqidə tehimu kəng yeyilip kətməslikli Rohka toldurulup, Hudaning söz-kalamını üçün, ularqa bundin keyin bu adəmning yürəklik sözləp yətküzüyükə baxlıdi. **32** Topnamida heqkimgə heqnemə deməslikkə agah-top etikadqılar bir jan-bir dil, bir məksətə idi. təhdit salaylı! — deyixti. **18** Xuning bilən Həqkim ezigə təllük pul-melini «əzümning» ularni qakırtıp, bundin keyin Əysanıng namida deməyitti, bəlkı həmmisigə ortak idi. **33** heq sözliməslilik yaki təlim bərməslilikni kat'iy Rosullar zor küq-kudrat bilən Rəb Əysanıng buyrudi. **19** Lekin Petrus bilən Yuhanəna: — tirilgənlilikgə guwahlıq berətti. Hudanıng zor Hudanıng aldida silərgə itaət kılıx tooqrimu mehîr-xəpkıti ularning həmmisining üstigə yaki Hudaojumu, buningoja ezungular bir nemə əndi. **34** Ularning arisidikilərning heqnemigə dəngərlər! **20** Əmma biz bolsak, kergən wə hajiti qüixmaytti. Qünki yər-zemin, ey-jay anglioqanlırimizni eytməy turalmaymır! — igidarlılı bolqanlar ularni setip, pulini elip dəp jawab bərdi. **21** [Həkümranlar] bolsa kelip **35** rosullarning ayioji aldioja əydi; andin halayıktın korkup, ularni jazalaxka layık səwəb hərkimning ehtiyajıqə karap təkşim kılınati. tapalmay, ularqa tehimu təhdit selip, əydi **36** Ularning iqidə Lawiy kəbilisidin bolqan, bərdi. Qünki halayık bolqan wəkə tüpəylidin Siprusta tuqulqan Yüsüp isimlik birsi bar idi Hudani uluqlıqanıdi. **22** Qünki bu sakaytilix (rosullar uni Barnabas, yəni «Riəbətləndürgüqi möjizilik alamiti kərsitilgən kixinin yexi oqlu bala» dəp atiojan); **37** uningmu bir parqə kırıqtıñ axşanıdi. **23** Ular əydi berilgəndin etizi bar idi; u xu yolda uni setip, pulini elip keyin, eż həmrəhliniring yenioja əydi kelip, rosullarning ayioji aldioja tapxurdi.

bax kahinlər wə aksakallarning kılıqan sözlərini baxtin-ahir kəpqılıkkə ukturdu. **24** Ular buni anglioqanda, awazını bir niyət bir dil bilən Hudaoja kətürüp mundak nida əldi: — **I** Igımız, Sən asman-zemin, dengiz-okyanınları wə ulardiki barlıq məwjudatlarnı yaratkan Hudadursən. **25** Sən Müqəddəs Roh bilən hisznətkaring bolqan Dawutning aqzı arkılık mundak degənoju: «Əllər nemixkə quşan salıdu? Nemə üçün bikardin-bikar suyikəst oylaydu? **26** Duyadiki padixaşalar səp tartip, Əməldarlar yiqilixip, Pərvərdigar wə Uning Məsihi bilən ərəfətlik qəmənliyi boluxti». **27** — Qünki dərwəkə dəl bu xəhərdə Herod həm Pontius Pilatus, yat əlliklər həm Israfil həlkəlri birlixip, Sən məsihligən müqəddəs hisznətkaring Əysanı qarxi qıkip toplanoğanıdi, **28** xuning bilən küq-kudritinq wə iradəng boyiqə Sən burunla nemining əməlgə axuruluxini bekitkən bolsang, ular xularnı kılıqan. **29** Əmdi i Pərvərdigar, ularning seliwaitkan təhditlirini kərgəysən, külliiringni söz-kalamıngni toluk yürəklik bilən sözləp yətküzidioğan kılıqaysən; **30** kesəllərni sakaytixka ələngni uzitip, müqəddəs hisznətkaring Əysanıng namida möjizilik alamatlər wə karamətlərni yaratkəysən. **31**

5 Əmdi Ananiyas isimlik yənə bir adəməmə ayali Safira bilən bir parqə yerini sattı. **2** Ananiyas pulning bir kismını ezigə kəldurdu, yəni bir kismını elip kelip, rosullarning ayioji aldioja əydi. Ayalimu buningdin toluk həwərdar idi. **3** Bırak Petrus uningoja: — Ananiyas, nemixkə kəlbingni Xəytanning ilkigə tapxurup, Müqəddəs Rohka yalojan əyti, yər satqan pulning bir kismını ezungə qaldurdung? **4** Yər setilməqanda, seningki əməsmidi? Setilojandin keyin, pulmu eż ihtiyyarıngda bolmamti? Xundak turuqluk, nemixkə kəlbingdə bu ixni niyət kıldı? Sən insanlarqa əməs, bəlkı Hudaoja yalojan əyti! — dedi. **5** Ananiyas bu sözlərni anglioqan həman yikılıp jan üzdi. Bu ixni anglioqıqlarıni kəttik körkənq bastı. **6** Əmdi yax yigitlər ornidin turup jəsətni kepənləp, sırtqa apırıp dəpnə əldi. **7** Təhminən üç saəttin keyin, [Ananiyasning] ayali kirip kəldi; bıraq u bolqan wəkədin həwərsiz idi. **8** Petrus uningdin: — Manga əytən, silər yərni muxu pulqa sattinglarmu? — dəp soridi. — Xundak, muxunqılık pulqa sattuk, — dəp jawab bərdi u. **9** Petrus: — Silər nemə üçün Müqəddəs Rohni sinaxka til biriktürdüngərlər?

Қара, eringni dəpnə kılıp kəlgənlərning putliri həm karawullarning baxlıkı wə bax kahinlar: ixik tūwidə turidi, ular senimu əketidü! — — «Əmdi bu ix zadi qandak bolup ketər?» dedi. 10 Umu xuan uning ayaqları aldiqə deyixip alaşadılıkkə qemdi. 25 Dəl xu qaođa, yıqılıp, jan bərdi. Həlikə yax yigitlər kirip, bir kixi kirip: — Karanglar, silər zindanoja uning əlgənlikini kərdi; ular unimu elip berip қamojan adəmlər ibadəthana höylisida turup erining yenioja dəpnə kıldı. 11 Pütün jamaətni, halayıkka təlim beriwateridioq! — dəp həwər xundakla bu ixni anglojanlarning hərbirini kıldı. 26 Buning bilən, həlikə karawullar baxlıkı qattik körkunq bastı. 12 Rosullarning қoli sipahırını baxlap berip, [rosullarnı] elip kəldi. arkılık həlk iqida nuroqun möjizilik alamətlər Bırak ular halayıq bizni qalma-kesək kılıxi wə karamətlər kərsitildi. (Barlıq [etikadqıllar] mumkin dəp körküp, ularoja zorluk ixlətmidi. bir niyəttə bolup ibadəthanidiki «Sulayman 27 Ular [rosullarnı] elip kəlgəndin keyin, ularnı pexaywini»da daim jam bolatti. 13 Bırak baxka kengəxmidikilər aldida turouzdu. Bax kahin kixilər ularoja қoxuluxka jür'ət kılalmayıttı; ularnı sorak kılıp: 28 — Biz əslı silərnı əmma halayıq ularni intayın hərmətləyti. bu namda kixilərgə təlim bərmənglər, dəp 14 Xundakṭimu, etikad kılıquqilar baroqanseri qattik agaḥlanduroqanıduk. Lekin mana, silər kəpiyip, həm ərlər həm ayallar top-top yənə xu təliminglər bilən pütkül Yerusalemni bolup Rəbgə қoxulojili turdi). 15 Xuning kaplıdinglər həmdə bu kixinin qan kərzini bilən kixilər hətta Petrus etüp ketiwatkanda bizgə artmakçı boluwatisilər! — dedi. 29 həqbolmioqanda uning sayısı bolsunu üstigə Lekin Petrus wə [baxka] rosullar jawab berip qüxsun dəp, kesəllərni koqlarıraqa elip qıkip mundak dedi: — Insanoja əməs, Hudaqə kərpə wə zəmbillərgə yatkuzup koyatti. 16 itaət kılıx kerək! 30 Silər tutup yaşaqka Yənə top-top kixilər Yerusalem ətrapidiki esip eltürgən əysani, ata-bowimizning Hudasi xəhər-yezilardın kesəllərni wə napak rohlar tirildürdi. 31 Huda Israil həlkini towa kılıxka wə qaplıxiwaloqan kixilərni elip kelətti. Ularning gunahlırinin kəqürülilikə müyəssər kılıx üçün, həmmisi sakiyip käytixatti. 17 Bax kahin wə uni uluqlap Yetəkçi həm Kütkəzənqı süpitidə uning tərəpdarları, yəni Saduqiy məzhəpidikilər Əzinin ong yenioja kətürüp olturoquzdu. 32 կօզոլիп bu ixlaroja oqəzəplinip, 18 rosullarnı Biz bu ixlaroja guwahqılmız; xundakla Huda tutkun kılıp, kamakhanioja əməsi. 19 Lekin Əzığ itaət kılıquqilaroja ata kılıqan Mükəddəs xu keçə, Rəbniŋ bir pərixtisi kamakhanin Rohmu bu ixlaroja guwahqıdur. 33 Ular bu dərwazilərini ekip, rosullarnı elip qıkip, səzlərni anglap kəlbigə sanjilojandək bolup ularoja: 20 — Silər ibadəthana höylisiqa [rosullarnı] eltürxkə məslihətləxti. 34 Lekin kirip, halayıqka bu həyatlıq toqrisidiki həmmə kengəxmə iqidə pütün həlkinqing hərmitiqə səzlərni jakarlanglar — dəp tapılıdi. 21 Rosullar sazawər bolovan Pərisiy məzhəpidiki Gamaliyəl bu seznı anglap, tang atkanda ibadəthana isimlik bir Təwrat əliması bar idi. U ornidin höylisiqa kirip, kixilərgə təlim berixkə baxlıdi. turup: — Ularnı birdəm sirtka qıkırıp turunglar, Bax kahin wə uning tərəpdarları kəlgəndə, — dəp buyrudi. 35 Andin u [kengəxmidikilərgə] aliy kengəxmidikilər wə Israillarning barlıq mundak dedi: — Əy Israillar, silər bu kixilərni aksakallırını jəm boluxka qakırdı. Andin bir tərəp kılıxta əzüngalaroja ehtiyat kilinglar! [rosullarnı] elip kəlsün dəp kamakhanioja 36 Ilgiri, həlikə Təwdas isimlik əzini qong tutup adəm əwətti. 22 Lekin sipahılar zindanoja otturioqa qıkkəndi. Uningoja təhminan tet yüz yetip baroqanda, rosullarning u yerdə yoklukını adəm қoxuldi. Bırak u ezi eltürüldi wə barlıq baykap käytip berip, kengəxmidikilərgə: 23 — əgəəxküqiləri tarkılıp ketip, uning ixi yokka Biz barsak, zindan məhkəm takaklık turuptu, qıktı. 37 Andin keyin nopus tizimlax künliridə, karawullarmu dərwaziləridə kəzəttə turuptu. Galiliyəlik Yəhəudamu bax kətürüp qıkip, bir Lekin dərwazilərni ekip karisak, iqida birmu top kixini tolap əzığə əgəxtürgən. Umu adəm yok! — dəp məlumat bərdi. 24 Bu yoktilip, barlıq əgəəxküqilərimu tarkıtiwetilgən. həwərni anglojan ibadəthanidiki [məs'ul] kahin 38 Əmdi silərgə nəslihitim xuki: Bu kixilər

bilən karinglar bolmisun! Ularnı ihtiyarioqa iqidə karamətlər wə zor möjizilik alamətlərni köyup beringlar. Qünki əgər bu ekim yaki kərsətti. **9** Birak «Kulluktin qıkqan hərlər» bu ix pəkət insandin kəlgən bolsa, jəzmən dəp ataloğan sinagogtiki bəzilər, yəni Kurini yokka qıkıldı. **39** Lekin əgər Hudadin bolsa, wə İskəndəriyə xəhərliri wə Kilikiyə həm silər ularnı yokitalmaysılər! Hətta əzünglar Asiya əlkiliridin kəlgən bəzi [Yəhudiylar] Hudaşa hujum kılıquqlar bolup qıkışılər! **40** İstipanoqa əxarı qıkıp, uning bilən munazirə Aliy kengəxmidiyikilər nəsilətni əkbul əldi; kilişkə baxlıdi. **10** Lekin ular u səz kılıqanda ular rosullarnı qakirtip kirip, ularnı əqmilitip, uningda bolovan danalıq wə rohlaq takabil ularıqə hərgiz əysanıng namida səzliməslikni turuxka amalsız əldi. **11** Buning bilən ular agahlındurdu. Andin ularnı köyup bərdi. **41** bəzi adəmlərinən aqzını maylap: — Biz bu Rosullar əmdi kengəxmining otturisidin qıkıp, adəmning Musa wə Hudaşa əxarı kupurluk əzlinining mubarək nam üçün horluk, azabi səzligənlilikini anglidük, — degənni ularning qekixkə layik kərulgənlikidin xadlandı. **42** Ular aqzıqə saldı. **12** Ular muxundak kılıp halayikni, yənilə hər künibən ibadəthana höylisidə wə eymu-aksakallarnı wə Təwrat ustazlırını ətrəfti; ey berip təlim berixtin wə «Əysə — Məsihədər!» andin İstipanning aldını tosup uni tutğun degən hux həwərni jakarlaxtin heq tohtimidi.

6 Xu künlərdə, muhlislarning sani baroqanseri kepiyip, gerekə sezləydiqən Yəhudiylar yərlik ibranıy kərindaxlar oqası: — Kündilik ozuk-tülüklük təksim kiliñxta arimizdiki tul ayallar etibar oqası elinmədi, dəp narazılıq bildürüxti. **2** Xunga, on ikkiylən pütküllə muhlislarnı qakırıp yioqip, ular oqası mundak dedi: — Bizning Hudanıng səz-kalamını yətküzüüx hizmitini taxlap koyup, ozuk-tülüklük təksim kiliç bilən bolup ketiximiz toqra bolmayıdu. **3** Xuning üçün, i kərindaxlar, aranglardıki nam-abruyi bar, Muqəddəs Rohlaq wə danalıkkə tolovan yəttə kixini iləqap tallanglar, wə biz ularnı bu ixka məs'ul kiliñimiz. **4** Biz bolsak, ezipimizni dua kiliç wə səz-kalamning hizmitidə boluxka beqiqiñxlaymiz. **5** Bu məslilət halayikning həmmisini hux əldi. Xuning bilən ular iman-ixənqə wə rohlaq tolovan İstipan isimlik bir adəmni tallidi, wə yənə Filipp, Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas həmdə burun tallap, **6** ularnı rosullarning aldiqə elip qıkçı.

Rosullarning [bu hizmətni kiliçi üçün] Rosullar ularning ularning üstigə təqküzüp turup, dua kollırını ularning təqküzüp turup, dua kiliñxit. **7** Wə Hudanıng səz-kalamı dawamlıq tərkəldi; Yerusalemıdki muhlislarning sanimu uningənə bu zemindin miras bərmidi, hətta baroqanseri zor dərijidə kəpəydi. Nuroqun uningənə təwə put əyoqudəkmə bir yər kahinlərmə [Məsih] etikadiqə itaet kiliçkə bərmigənidi. Gərqə u tehiqə pərzənt kərmigən kirixiwatatti. **8** Wə İstipan [Hudanıng] mehribanı bolsimu, [Huda] bu zeminni uningənə wə uning xəpkiti wə küq-kudritigə tolovan bolup, həlkə nəsligə igiliki bolux üçün berixkə wədə əldi. **6**

sahta guvahqılları otturioqə qıkırıp mundak deqüzdü: — Bu adəm bu mukəddəs jayoqə wə Təwrat əxarıni qarxi səzərni kiliştin tohtimayıdu. **14** Qünki biz uning həlikə Nasarətlik əysə toqıruluk: «U bu jayni wəyrən kiliç wə Musa pəyəqəmbər bizgə tapxuroqan ənəniwi əqədə-yosunlımızni əzgərtidü!» degənlilikini anglidük. **15** Kengəxmədə oltuqanlarning həmmisi İstipanoqa kəz tikip əkriojinida, uning qırayıning pərixtiningkidək parkıraq ikənlilikini kerdə.

7 Bax kahin İstipandın: — Bularning eytənələri rastmu? — dəp soridi. **2** İstipan mundak jawab bərdi: — Kərindaxlar wə ata-bowilar, səzümgə əkliq selinglər! Atımız İbrahim təhii Mesopotamiyə rayonında turuwtəkəndə, yəni Harran xəhərigə kəqüp makanlıxıxtın ilgiri, xan-xərəpning Igisi Huda uningoja ayan bolup: **3** «Sən ez yurtung wə uruk-jəmətingdin zeminoqə baroqın» degənidə. **4** Buning bilən u Kaldıylərning zeminini taxlap, Harran xəhərigə berip oltuqlaştı. Atisi olğəndən keyin, Huda uni bu zeminoqə, yəni silər hazır turuwtəkən zeminoqə yətkəp kəldi. **5** U wağıtta, [Huda] tərkəldi; Yerusalemıdki muhlislarning sanimu uningənə bu zemindin miras bərmidi, hətta baroqanseri zor dərijidə kəpəydi. Nuroqun uningənə təwə put əyoqudəkmə bir yər kahinlərmə [Məsih] etikadiqə itaet kiliçkə bərmigənidi. Gərqə u tehiqə pərzənt kərmigən kirixiwatatti. **8** Wə İstipan [Hudanıng] mehribanı bolsimu, [Huda] bu zeminni uningənə wə uning xəpkiti wə küq-kudritigə tolovan bolup, həlkə nəsligə igiliki bolux üçün berixkə wədə əldi. **6**

Andin Huda uningoja mundağ dedi: «Sening u sirtka қоypуп қоюлоqanda, Pirəwnning nəsilliring yakə yurtta musapır bolup turidi, xu kjizi uni [sudin] elip, eż oqlı kılıp qong yurttikilər ularnı kıl kılıp tət yüz yil horlaydu. kıldı. **22** Musa Misirliklarning barlıq bilim-**7** Birak ularnı kullukka saloqan əlni jazalamyən», həkmiti bilən tərbiyilinip, səzdə wə əməldə dedi Huda, «wə uningdin keyin, [nəsilliring] intayın қabiliyyətlik adəm bolup qılıqtı. **23** Lekin u yərdin qıkıp, bu yərdə Mening ibadət- uning tuqulopinoja kırıq yil toxkanda, eż hizmitimdə bolidu». **8** Keyin Huda İbrahim kərindaxliri bołożan Israillarning əhaliqə yetix bilən bəlgisi hətnə bołożan əhdini tüzgən, niyitigə kəldi. **24** U ulardin birining uwal xuning bilən İshək uningdin tərəldi; [İbrahim] kılınip bozək kılıniwatqanlığını kərüp, uni uni səkkizinqi küni hətnə kıldı; xundak kılıp қooqdap, harlanoqan kixi üçün intikam elip İshəktin Yakup [tərəldi], Yakuptin on ikki harlıqoqı Misirliknı əltürdü. **25** Qunki u eż «kəbilə atisi» [tərəldi]. **9** Keyin, «kəbilə atılıri» kərindaxlınıri: — Huda menin qolum arkılık inisi Yüsüpəkə həsət kılıp, uni Misiroqa kullukka bizgə kutkuzux yolını aqşan dəp qüxinidioq, setiwətti. Lekin Huda uning bilən billə bolup, **10** dəp oylioqanıdi. Lekin ular buni qüxənmidi. uni barlıq jəbir-japalardin kutkuzup, uni Misir **26** Ətisi, Musa ularning arisidiki bir urux-padixağı Pirəwnning nəzirida iltipatka igə jedalni kərüp, arisioqa kirip yaraxturmakçı kılıp, uningoja danixmənlik ata kıldı. Padixağı bolup: Silər kərindax turup, nemixkə bir-uni Misiroqa bax wəzir, ordisoja bax oqojidar biringlaroja yolsızlıq kiliwatisilər? — dedi. **27** kıldı. **11** Keyin, eçqır aqarçılıq pütkül Misir wə Birak kərindixini yolsız bozək kılıqan kixi uni Əkanaan yərlirini besip, zor kiyinqılıq boldi. Ata- qətkə ittiiriwetip: — Kim seni bizgə bax həm bowilirimiz ozuk-tülüük tapalmidi. **12** Yakup sorakqi bolsun dəptu?! **28** Menimu tünügüni əmdi Misirda axlıq barlığını angloqan bolup, Misirliknı əltürgəndək əltürməkqimusən? — [oqullırını], yəni ata-bowilirimizni u yərgə dedi. **29** Musa bu səzni anglap körkup, Misirdin birinqi ketim əwətti. **13** İlkinqi ketim baroqanda, keqip Midian zeminiqə berip, u yərdə musapır Yüsüp akilirioqə ezzini axkarılıdi. Xuning bilən bolup turup əldi. U xu yərdə ikki oqlu Yüsüpning jəmatidikilər Pirəwn padixahqə pərzənt kərdi. **30** Kırıq yil toxkəndin keyin, məlum boldi. **14** Andin Yüsüp atisi Yakupning Sinay teoqining yenidiki qəldə, kəyüwatlıq aldişa həwər yətküzüp, uni pütün ailə-jəməti bir qatqallılığın ot yalkunida bir pərixtə bilən, jəmiy yətmix bəx kixinı Misiroqa əziga uningoja kəründi. **31** Bu oqayıbanə kərünüxnı qakırdı. **15** Xuning bilən Yakup Misiroqa qüxti kərgən Musa uningoja intayın həyran bolup wə xu yərdə əldi; keyin [uningdin bołożan] əldi; buning əkəndə ix iğənlilikini biləy dəp ata-bowilirimizmu xu yərdə əldi. **16** Ularning yekinrək baroqanda Pərvərdigarning awazi jəsətləri keyin Xəkəm xəhərigə kəyturulup, anglinip: **32** «Mən sening ata-bowiliringning İbrahim burun Əmornıng oqullırıdin məlum Hudasi, yəni İbrahim, İshək wə Yakupning puloqə setiwaloqan, Xəkəmdikı bir yərlikkə Hudasidurmən» dedi. Musa körkunqta titrəp, koyuldu. **17** Lekin Huda İbrahimə əslı ərəvən kərəmət kılalmıdı. **33** Pərvərdigar kılıqan wədining wəkti yekin laxkanda, Misirda uningoja yənə: — Ayioqingni seliwbət; qunki turuwatlıq [İsrail] həlkining nöpüsü heli sən turuwatlıq yər mukəddəstur. **34** Mən kəpəyənəndi. **18** U wakıttı, Yüsüptin həwiri dərhəkikət Misirda turuwatlıq həlkimning bolmioqan yengi bir padixağı Misirda təhtkə harliniwatqanlığını kərdüm, ularning nalə-qılıqtı. **19** Bu padixağı ərəvən kərəmət qılıp, ata-bowilirimizni qıkkılıq qüxtüm. Əmdi barojin, mən seni Misiroqa ezip horlidi, hətta ularni eż bowaklirini hayat əwətəyl! dedi. **35** Mana həlikə kixilər: «Kim seni kəldurmaslıq üçün taxliwetixkə məjbur kıldı. bizgə bax həm sorakqi bolsun dəptu!» dəp **20** Musa mana xu qaqlarda tuquloxanıdi. rət kılıqan dəl muxu Musani, Huda uningoja U Hudanıng aldida alahidə yekimlik bala qatqallılıqta kərəngən pərixtining koli bilən bolup, atisining eyidə üq ay bekildi. **21** Keyin Israillarоja həm bax həm kutkuzoqı boluxka

əwətti. **36** Ənə xu Musa həlkə yetəkqılık turojan. **46** Dawut Hudanıng xapaitigə erixip, kılıp, ularni [Misirdin] qıvardı həmdə Misir Yakupning Hudasi üçün bir mukim makan zeminida, Kızıl Dengizning boyida wə kırık selixka ijazət soriojan. **47** Biraq keyin, [Huda] yilni etküzgən qəldə karamətlərni wə möjizilik üçün ibadəthana salojan [Dawut əməs], alamətlərni kərsətti. **37** Ənə xu Musa əzi əməliyəttə Sulayman boldi. **48** Həlbuki, Israillarqa: «Huda ərindaxlırlıq arisidin Həmmidin Aliy Boloquqi insanning əlləri manga ohxax bir pəyoqəmbərni tikləydi» bilən yasiqan makanlarda turmaydu; huddi degəndi. **38** Qəl-bayawandıki jamaətkə həmrəh pəyoqəmbər mundak deginidək: — **49** «Asmanlar bolovan, Sinay teojudə əzığə səz kiloqan pərixtə Mening tahtım, Zemin bolsa ayaqlırimoja bilən billə bolovan, ata-bowlırlırmız bilən billə təhtipərdür, Əmdi Manga əndək ey-imarət bolovan həmrəh dəl ənə xu idi; hayatık bəhx yasımaqışılər? Manga əndək yər aramgah yətküzidiqan wahiyələrni bizgə yətküzük üçün bolalaydu? **50** Bularning həmmisini Mening kobul kılıquqi bolovan dəl ənə xu idi; **39** Əy, boyını xundak bolsimu, ata-bowlırlırmız uningoja itaət əttik, yürüki wə ələlik hətnisiz bolovanlar! əllərini halimay, uni qətkə əkəp, kenglidə Silər Muqəddəs Rəh bilən daim ərəfəliliklər; Misiroja əytiñi arzu əldi; **40** xunga ular silər ata-bowlırlırlar nemə kiloqan bolsa, Hərunoja: — «Bizgə yol baxlaydioqan ilahıları xuni ohxax əliwatisilər! **52** Pəyoqəmbərlərin yasap bərgin! Qünki bizni Misir zeminidin zadi əlyəsi qəyaqata-bowlırlırlar ziyanətlik elip qıkkən ələlik Musanıng nemə bolup kılıp bəkmioqan? Xundak kılıp ular kətənlikini biləlmədik» dedi. **41** Xuning bilən «Həkkaniy Boloquqi»ning kelidiqanlığını aldın xu künərlərə ular mözay xəklidə bir but yasap, jakarlıqıqları eltürükən. Əmdi u əzi hazır bu məbusdə atap ərəfəlilik sundı. Xundak kılıp kəlgəndə, silər uningoja satğunluq kılıquqi ular əz əlləri bilən yasiqan bir nərsini huxal- wə ətək bolup qıktıqlar, **53** I silər Təwrat huramlıq bilən təbriklikə kirixti. **42** Lekin ənənini pərixtılərning əmri-tapilioqanlırları Huda uların yüzünü ərəp, ularni asmandıki bilən tapxuruwelip turup, uningoja əməl yultuz əytiñi qoşunuxkə koyup bərdi. əlyəsi qoşunuxkə koyup bərdi. **54** [Istipanning] bu sözlerini Xuning bilən pəyoqəmbərlərning muqəddəs angliqan [aliy kəngəxmidikilər] yurikigə yazmışında pütülgədək, [Huda ularni mundak [hənjər] sanjılıqandək bolup, uningoja qıxlırını əyibildi]: — «Silər qəl-bayawanda bolovan kırık oququrlatti. **55** Lekin u bolsa Muqəddəs Rəhəkə yil jeryanıda kılıqan ərəfəlilik-hədiyələrni tolqan, kezlini kəkkə tikip, Hudanıng həkikətən Manga elip kəlgənmişilər, i julasını, xundakla uning ong yenida Əysanıng İsrail jəməti? **43** Bərhək, silər qoşunux turoqanlığını kərəp, **56** — Kərəngələr! Asmanlar üçün yasiqan məbusdalar, yəni «Molok»ning eqili, İnsan'oqlining Hudanıng ong yenida qediri həm butung bolovan «Rəmfan»ning turoqanlığını kərəwatiyən! — dedi. **57** Ular yultuz bəlgisini kətürüp mangdinglər; əmdi buningə ələlik kılıqlarını əlləri bilən etiwelip, Mən silərni əsir kılıp Babildin yırakka awazını əttik, kətürüp warkirixip birliktə sürgün kıldırimən». **44** Ata-bowlırlırmız uningoja yopurulup keliwidi, **58** uni xəhərning qəldin kezgən waktida, «həküm-guwaqlik» sırtıqə ittip qırıq, qalma-kesək əllərini qıllıqda qədiri ularning otturısında tikləngəndi; u baxlıdi. [Uni ərz kılıqan] guwaqliqlar [uni dəl Musa] səz-kalam Yətküzgüqininq qalma-kesək əllərini awwal] qapanlırını Saul buyruqinidək, kərsitligən ərnək boyiqə isimlik bir yaxning puti aldida koyup koyuxti. yasalojanidi. **45** Xu ibadət qedirini ata- **59** Ular Istipanni qalma-kesək əllərini u: — I bowlırlırmız ilgiridikilərdinmu igidarıqlikçə Rəb Əysa, menin rohimni kəbul kılıqlaysən! — tapxurup, Yəxuanıng yetəkqılıkida, Huda dəp nida əldi. **60** Andin u tizlinip turup əttik ularning aldidila əllərini əllərning zeminlərini awaz bilən: — I Rəb, bu gunahning hesabını besiwalıqinida, uni bu yərgə elip kəlgən; qədir uların almioqaysən, — dedi. U bu sözni kılıp xundakla [padixah] Dawutning zamaniqə bolupla jan üzüp uhləp kətti.

8 Istipanning oltürüülüxini Saulmu kollaytti. təgküzüxi bilən, Mükəddəs Roh ularoja ata Xu kündin baxlap, Yerusalemдiki jamaatkə kılindi. **18** Lekin Simon Mükəddəs Rohning karitilojan dəhxətlik ziyanxəlik қozqaldı. rosullarning kolini təgküzüp қoyuxi bilən ata Rosullardin baxka barlik jamaattikilər Yəhudiya қılınojanlığını kərüp, ularoja pul təngləp: **19** — wə Samariyəning hərkəysi yurtlirioja tarkılıp Bu küq-kudrəttin mangimu beringlarki, mənmu ketixti. **20** Bəzi ihlasmən kixilər Istipanni dəpnə hərkimning üstigə қollirimni təgküzsəm, kılıp, uningoja qattık yioqa-zarlarни kətürüxti. **3** uningoja Mükəddəs Roh ata kılinsun, — dedi. Lekin Saul jamaatkə wəyrənqılıq selip, eymu-ey **20** Lekin Petrus uningoja mundak jawab bərdi: ahturup, ər-ayaloja karimay ularni sərəp qikip — Hudanıng bu iltipatini puloja setiwaloqlı zindanoja taxlidi. **4** Əmdi tarkılıp kətkənlər bolidu, dəp oyliojining üçün, pulung sən bilən tarkalojan yurtlarda kezip səz-kalamning hux təng ħalakətkə barsun! **21** Sening bu ixta həq həwirini jakarlidi. **5** Ularning iqidin Filip bolsa həssəng yaki nesiwəng yoktur! Qünki sening Samariyəning məlum bir xəhərigə berip, yərlik niyiting Huda aldida durus əməs! **22** Xunga, bu kixilərgə Məsihni jakarlidi. **6** Top-top kixilər uni rəzillikingdin towa kılıp, Rabtin, mumkin bolsa anglap həmdə u kərsətkən möjizilik alamətlərni kənglümdiki bu niyitim kəqürüm қılınoqay, kərüp, bir jan bir dili bilən uning səzlirigə kulak dəp etün! **23** Qünki sening aqqik həsətkə saldi. **7** Qünki napak rohlar bolsa, qaplixivalojan tolup, həkkaniysızlığın asaritida ikənliking kixilərdin qattık warkiriojiniqə qikip kətti. manga məlum. **24** Simon ularoja: — Mən üçün Nuroğun paləq, tokurlarmu sakayıldı; **8** zor Rəbdin etüdünglərki, silər eytən ixlardin xad-huramlıq xu xəhərnı kaplıdı. **9** U xəhərdə həqbiri beximoja kəlmigəy! — dedi. **25** Petrus əslıjadugər-sehırgərlik bilən xuqulliniwatkan bilən Yuhanınna yənə xu yərdə agah-guwaḥlıq Simon isimlik bir adəm bar idi; u xu yol bilən berip Rəbning səz-kalamını yətküzgəndin pütkül Samariyədikilərni həng-tang kəldurup, keyin, Samariyəning nuroğun yeza-kəntlirigə əzini kəltis zat kərsətməkqi bolup kəlgənidi. **10** berip hux həwər yətküzgəq, Yerusaleməqə Pekirdin tartip ambaloqıqə ularning həmmisi kayıtip kətti. **26** Xu waḳitta, Hudanıng bir uningoja ihlas kılıp karaytti wə «Hudanıng uluq pərixtisi Filipka: — Ornundigin turup jənubka küq-kudriti mana xu!» deyixətti. **11** Halayıq қarap Yerusalemın Gaza xəhərigə mangidiojan uningoja xundak ihlas kılıxi uning uzundin yol bilən mang! — dedi (xu yol qəldiki beri Jadugar-sehırgərlik bilən ularni həng- yoldur). **27** Xunga Filip ornidin turup yoloja tang kəldurup kəlgənlikli tūpəylidin idi. **12** qikti. Wə mana, yolda Efiopiya ayal padixahı Lekin əmdi Filip Hudanıng padixahlıqı wə Kandasning bir əməldarı, pütkül həzinigə məs'ul Əysə Məsihning nami toqrisidiki hux həwərni Efiopiyalıq aqwat wəzin turatti. U Yerusaleməqə jakarlıqinida ular uning səzlirigə ixəndi wə Hudaqə ibadət kılıqlı baroşanı; hazır kayıtix ərlər bolsun, ayallar bolsun qəmüldürüşni kobul yolidə əzinining jəng hərvisida olturup, Yəxaya kıldı. **13** Simon əzimu ixəndi. U qəmüldürülən pəyəqəmbərning yazmisini okuwatattı. **29** bolup, həmixin Filipning yenida yürdi həmdə Roh Filipka: — Bu hərwinining yenioja berip [Filip] kərsitiwatkan möjizilik alamətlər wə uningoja yekin laxkı, — dedi. **30** Filip yügürüp kudratlıq ixləroja қarap, intayın həyran boldı. berip, [wəzirning] Yəxaya pəyəqəmbərning **14** Yerusalemдiki rosullar Samariyəliklərning yazmisidin okuwatkanlırını anglap, uningdin: Hudanıng səzini kobul kılıqanlığını anglap, — Okuwatkinin qüxiniwatamsız? — Petrus bilən Yuhanınna ularoja əwətti; **15** dəp soridi. **31** Wəzir uningoja: — Biri ikkiylən u yərgə qüxtüxi bilənla, ularni Mükəddəs manga qüxəndürüp bərmisə, mən kandaqmu Rohning ata kılınoqisi bolsun dəp dua qüxinələymən?! — dəp, Filipni hərvisioja qikip kıldı. **16** Qünki Mükəddəs Roh tehi ularning yenida olturuxka etündi. **32** U okuwatkan həqkəysisioja qüxmigənidi; ular pekət Rəb yazma kismi bolsa: «U goya boozlaxkə yetiləp Əysanıng nami bilən qəmüldürülənidi. **17** mengilojan köydək boozlaxkə elip mengildi, Petrus bilən Yuhanınna ularning üstigə kolini Kırkıloquqi aldida ün-tinsiz yatkan kozidək, u

zadila eoqiz aqmidi. **33** U horlinidu, u hək küngiqə kezi kerməs bolup nə yemidi nə soraktaın məhrum boldi, Əmdi uning əvladını iqmedi. **10** Dəməxktə Ananiyas isimlik məlum kimmu bayan kılalısun?! Qünki hayatı yər bir muhlis bar idi. Rəb uningoşa bir oqayıbanə yüzidin elip ketildi». **34** Aqwat Filiptin: — Dəp kərənuxtə kərənüp uni: — Ananiyas! — dəp bərsingiz, pəyərəmbərnəng bu səzi kimgə karitip qakirdi. — Mana mən, i Rəb, — dəp jawab eytiloqan? Əzigimu yaki baxka birsigimu? — bərdi u. **11** Rəb uningoşa: — Sən dərhal «Tüz» dəp soridi. **35** Filip aqzını ekip xu yazmining dəp ataloqan koqıqa berip, Yəhudanıng əyidin xu kismidin baxlap, uningoşa Əysə toorisidiki Tarsusluq Saul isimlik birini sorap tap; qünki hux həwərni jakarlap bərdi. **36** Ular yolda mana, u dua-tilawət kiliwatidu. **12** U dua ketiwetip, su bar bir yərgə kəlgəndə, aqwat: kiliwatkinə, oqayıbanə kərənuxtə Ananiyas — Mana bu yərdə su bar ikən. [Muxu yərdilə] isimlik bir kixinin kelip, kezini keridioqan kılıx qəmündürülüxümə qandaq tosalqu bar? — üçün üstigə kolini tagküzənlilikini kərdi, — dedi. dedi. **37** Filip: Pütün kəlbing bilən ixəngən **13** Ananiyas: — I Rəb, mən bu adəmning həwirini bolsang, qəmündürülgili bolidu, dedi. U jawabən: nuroqun xixilərdin anglidim, u Yerusalemidiki İxinimənki, Əysə Məsih Hudanıng Oqlidur, dedi. mukəddəs bəndiliringgə xunqə kəp ziyan-**38** U hərwini tohtitixni buyrudi. Filip wə aqwat zəhmət yatküzən! **14** Hazır u muxu yərdə ikkisi billə suqə qüxüp, uni qəmündürdi. **39** Ular namingoşa nida kiloqanlarning həmmisini tutup sudin qıkkanda, Rəbning Rohi Filipni kötürüp baqlax üçün bax kahınlardin hökük aptu — elip kətti. Aqwat uni käyta kermidi, əmma u dedi. **15** Lekin Rəb uningoşa: — Bariwar! Qünki u xadlinip yolinə dawamlaxturdu. **40** Filip bolsa namimni əllərnəng wə ularning padixahlırinə Axdod xəhəridə pəyda boldi; u xu yurtni kezip, həm Israillarning aldida ayan kılıx üçün eziümgə xu yərdin Kəysəriyə xəhərigə kəlgüpə bolqan alahidə tallıqan bir əswabtur. **16** Qünki mən həmmə xəhərlərdə hux həwər jakarlıdi.

9 Əmma [xu qaqlar] Saul hər nəpisidə

Rəbning muhlisliroja tehiqə izqil kiroinqılık təhditliri seliwatkan pəyt idi. U Bax kahinning aldiqə berip, **2** Dəməxk xəhəridiki sinagoglaroja təwsiyə heti yezip berixni soridi. Xundak bolqanda, u Dəməxktə [Məsih] yolidikilərdin birərsini, məyli ər bolsun, ayal bolsun tepiwalsila, baoqlap tutkun kılıp, Yerusaleməqə elip kelixə ruhsət bolatti. **3** Saul yoloşa qıkip, Dəməxk xəhərigə yekinlaxkanda, tuyuksız asmandın küqlük bir nur qüxüp, uning ətrapını yorutuwətti. **4** U yərgə yikildi wə eziqə: — Saul, Saul! Manga nemixkə ziyankəxlik kılısan? — degən bir awazni anglidi. **5** — I Rəb, sən kimsən? — dəp soridi u. Awaz: — Mən sən ziyankəxlik kiliwatkan Əysadurmən. **6** Ornundin tur, xəhərgə kir, nemə kılıxing kerəkliki sanga eytip berilidu» — dedi. **7** Uning bilən billə mangojan adəmlər awazni anglısımı, həqkimni kerəlmigəqkə, xu yərdə ün qıkıralmay turupla kəldi. **8** Saul yərdin turup, kəzlərini ekip karidi, lekin həq nərsini kerəlmidi. Həmrəhli uni qolidin yetiləp Dəməxkə elip kirdi. **9** U üq

ungoşa namim üçün ənqılık azab-okubətlərni tartixining mukərrər ikənlilikini ayan kılımən, — dedi. **17** Buning bilən Ananiyas berip, xu əyğə kirdi; u kollirini Saulning üstigə tagküzüp uningoşa: — Kerindax Saul, Rəb, yəni bu yərgə keliwatkan yolunda sanga kərəngən Əysə, kəzliringni kərələydiqan bolsun dəp wə sening Mukəddəs Rohkə tolduruluxung üçün meni xəhsən əzi əwətti, — dewidi, **18** Saulning kezliridin huddi belik əsirikidək bolqan bir nərsilər qüxüp, kəzləri eqilib kərələydiqan boldi. U ornidin turup, qəmündürüxnı kobul kıldı. **19** U əqizalançandın keyin, kuvvətlinip maqduroqa kirdi. **20** [Saul] Dəməxktiki muhlislarning yenida birnəqqə kün turdi wə wakitni etküzəməy sinagoglaroja kirip, «U kixi Hudanıng Oqlidur» dəp Əysani jakarlaxkə baxlıdı. **21** Uni angliqanlar səzliridin intayın həyran boluxup: — Bu adəm Yerusalemda bu namoşa nida kiloqıqlarıنى қattıq wəyran kiloqan həlikə adəm əməsmu? Bu yərgimə muxundaklarına baqlap bax kahınlaroja tutup berix məksitidə kəlgənmidi? — deyixti. **22** Lekin Saulning kayıl kılıx küqi barəqanseri exip, Əysanıng Məsih ikənlilikini ispatlap Dəməxktiki

Yəhudiylarnı parakəndiqilikkə qəmdirdi. **23** Kəp կəwəttiki bir əygə yatkuzup koydi. **38** Yoppa künərdin keyin, Yəhudiylar Saulni yokatmakka xəhiri Lidda xəhiriga yekin boləqə, Yoppadiki kəst kilməkqi boldi. **24** Lekin Saul ularning muhlislar Petrusning Liddada ikənlikini anglap, suyikəstidin həwər taptı; uni tutup oltürük uning aldioja ikki adəm əwətti. Ular: «Hayal üqün ular keqə-kündüz xəhərning kowuklırıda bolmay yenimizəja kəlsəng!» — dəp yelindi. **39** paylap yürdi. **25** Lekin muhlislar bir küni Petrus ornidin turup ular bilən billə Yoppaqa keqidə uni qong sewətkə olturoquzup, sepil bardi. Yoppaqa yetip kelixi bilən ular uni [kamaridin] qüxürdi. **26** Saul Yerusaleməqə yetip üstünki կəwəttiki əygə baxlap qıktı. Barlıq berip, u yərdiki muhlislarqa koxulmakqi boldi, tul ayallar Petrusning atrapiqə olixip, yioşalekin ularning həmmisi uning muhlis ikənlikigə zar kılıxip uningoja Dorkasning ular bilən ixənməy, uningdin korktı. **27** Birak Barnabas billə bolqan waqtida əzllırigə tikip bərgən uni elip berip, rosullar bilən kərüxtürdi. U kənglək-kiyimlirini kersitixti. **40** Lekin Petrus ularoja Saulning Dəməxkning yolidə Rəbni həmməylənni qıkırıwetip, tizlinip olturup dua kəndak kərgənlikini, Rəbningmu uningoja gəp kıldı. Andin u jəsətkə қarap: — Tabita, ornungdin kıləpanlığını qüxəndirdi wə uning Dəməxkə tur! — dedi. Tabita kəzini eqip, Petrusni kərüp, Əysanıng namida kəndak jür'ətlik bilən səz- ornida olturdu. **41** Petrus uningoja қolunu uzitip kalam yətkügzənlilikini ukturdu. **28** Buning uni yələp turquzdi wə mukəddəs bəndilər bilən bilən, Saul Yerusalemda rosullar bilən billə tul ayallarnı qakırıp, Dorkasni ularoja tirik oquq-axkarə yürüp, yürəklilik haldə Rəbning tapxurup bərdi. **42** Bu həwər pütküll Yoppaqa namida səz-kalam yətküzətti. **29** U yənə grekqə tarkılıp, nuroqun kixilər Rəbgə etikad kıldı. **43** səzlixidiojan Yəhudiylar bilənmə səzlixip Xundak boldiki, Petrus Yoppada Simon isimlik munazirilixətti; nətijisi, ular uningoja kəst bir kənqining əyidə uzun künər turdi.

kilməkqi boldi. **30** Kərindaxlar bu ixtin həwər tepip, uni Kəysəriyə xəhərige elip berip, andin u yərdin Tarsus degən xəhərgə yoloja saldı. **31** U qaoqla, pütküll Yəhudiyi, Galiliyə wə Samariyadiki jamaatlər [bir məzgil] tinqlikka erixip, [etikadta] kuruldu; Rəbning korkunqıda mengip, Mukəddəs Rohning riqəbat-təsəllisi bilən ularning sanlırimu baroqanseri kəpəyməktə idi. **32** Xu wakıtlarda xundak boldiki, Petrus hərkəysi jaylarnı arılap yürgəndə, Lidda xəhəridiki mukəddəs bəndilərnimu yoklaxka qüxti. **33** U yərdə u Əneyas isimlik bir adəmni uqrattı. Bu adəm paləq bolup, orun tutup yatkılı səkkiz yil boləjanıkan. **34** Petrus uningoja: — Əneyas, Əysa, yəni Məsih bolouqı seni sakayıtidu. Ornungdin turup, palisingni yioqıxtır! — dedi. U dərhal ornidin turdi. **35** [Əneyasını] kərgən Lidda xəhəridiki wə Xaron rayonidikilərning həmmisi towa kılıp Rəbgə baqlandı. **36** Yoppa xəhəridə bolsa Tabita isimlik bir ayal muhlis bar idi (uning ismi grekqıda «Dorkas» idi). U hərdaim yahxi əməllər wə həyr-sahawətlik ixlaroja berilətti. **37** Xu künərdə xundak boldiki, u kesəl bolup, elüp kətti. Kixilər jəsətni yuyup, üstünki

10 Kəysəriyə xəhəridə Korniliy isimlik bir adəm bolup, u [Rim] қoxunidiki «Italiyalıklər» kışmining yüzbəxi idi. **2** U ihlasmən adəm bolup, əzi wə pütküll əyidikiləri Hudadin korkətti. U mərdlik bilən namratlarqa həyr-sahawət kılıp, daim Hudaşa dua-tilawət kılətti. **3** Bir küni qüxtin keyin saat üqlərdə, u qayibana bir kərünüxtə Hudanıng bir pərixtisinə ezininq yenioja kəlgənlikini oquq kərdi. Pərixtə uni: — Korniliy! — dəp qakırdı. **4** Korniliy uningoja kəzərlərini tikip kəttik qəqüp: — Təksir, nemə ix? — dəp soridi. Pərixtə uningoja: — Sening dualiring wə həyr-sahawətlik ixliring Huda aldioja əslətmə kürbanlıqtək berip yətti. **5** Əmdi sən Yoppaqa adəm əwətip, Petrus dəpmu atılıdiojan Simon isimlik adəmni qakırtıp kəl. **6** U Simon isimlik bir kənqining əyidə mehman bolup turuwtidu. Simonning eyi dengiz boyida, — dedi. **7** Uningoja səzligən pərixtə kətkəndin keyin, Korniliy əydiki hizmətqilərdin ikkini wə daim yenida turup hizmət kılənqıclar iqidiki ihlasmən bir ləxkərni qakırdı. **8** Barlıq ixlarnı qüxəndürgəndin keyin, ularni Yoppaqa əwətti. **9** Ətisi ular səpər kılıp xəhərgə yekinləxkanda,

qüx wakти bolup, Petrus dua kılıx üçün əgzigə Mənmu bir insan, halas! — dedi. **27** U Korniliy qıktı. **10** Uning korsıki ekip ketip, bir nərsə bilən gəp kılqaq əygə kiriwidi, eyning iqigə yəy dedi. Bırak ular qiza təyyarliwatqanda, yioqlıjan top-top adəmlərni kərdi. **28** U ularqa: oqayıbanə bir alamət Petrusni oruwaldi. **11** U — Sılərgə məlumki, biz Yəhudiylarning yat asman eqilip, tət burjikidin baqlanojan əldə əlliklərdin birsi bilən bardı-kəldi kılıxi yaki yər yüzigə qüxürülüwatqan kəng dastihandək əylirigə kirixi Təwrat əkanun-əkədilirimizgə bir nərsini kərdi. **12** Dastihanda hərhil tət putluk hilap. Lekin Huda manga heqkandaq, adəmni hayvanlar, yər beojarlıqquşalar, asmandiki uqar- napak yaki haram deməslikim kerəklərini ayan ənatlarmu bar idi. **13** Uningoja bir awaz kıldı. **29** Xuning üçün silər adəm əwətip meni anglandı: — «Ornungdin tur, Petrus, ulardin qakiroqanda, heq rət kilmay aldinglarə qəldim. soyup yəl» **14** — Yak, Rəb, hərgiz bolmaydu! Əmdi soray, meni nemə dəp qakirdinglar? Mən heqkəqan heqkandaq napak yaki haram — dedi. **30** Korniliy mundaq dedi: — Tet nərsini yegən əməsmən! — dedi Petrus. **15** Awaz künning alidda bugünkü muxu waqtikqə ikkinqi kətim kelip uningoja: — Huda əhal roza tutqanidim; saat üqlərdə mən eydə dua dəp pakliqanni sən haram demə! — deyildi. **16** kiliwatattim. Tuyuksız kiyimliridin nur qaknap Bu ix üç kətim yüz berip, andin dastihandək turidiojan bir adəm aldimda pəyda bolup ərə bolğan xu nərsə dərhal asmanoja elip qikip turdi: **31** «Korniliy! Duaying ijabət kılındı wə ketildi. **17** Petrus kərgən oqayıbanə alamətning həyr-sahawətlilik ixliring Huda aldioja əslətmə mənisi toqrisida kəymükup turoqanda, mana ərbənliliktək yətti. **32** Xunga Yoppaçə adəm Korniliy əwətkən kixilər Simonning əyini tepip, əwətip, Petrus dəpmu atilidiojan Simon isimlik dərwaza alidda turatti. **18** Ular birsini qakirip, adəmni qakirtip kəl. U dengiz boyida olturaklık uningdin Petrus dəpmu atilidiojan Simon degən Simon isimlik bir kənqining əyidə mehmanı birsi bu yerdə turamdu? — dəp soridi. **19** bolup turuwatidu» dedi. **33** Xuning üçün, dərhal Petrus tehiqə xu oqayıbanə alamətning mənisi ezlirini qakirip kelixkə adəm əwətkənidim. üstidə oyliniwatqanda, Roq uningoja: — Mana, Əzliri külbəmgə kelip yahxi kıldila! Əmdi biz seni üç adəm izdəp kəldi. **20** Ornungdin tur, həmməylən Huda əzlirigə əmr kilojan barlık pəskə qüx, heq ikkilənməy ular bilən billə səzlərni anglax üçün Hudanıgə alidda hazır barojin. Qünki ularni əwətküqi Mən! — dedi. **21** turuwatımız. **34** Petrus aozzini ekip mundaq Petrus pəskə qüxüp, həlikə adəmlərgə: — Silər dedi: — Bərlək, mən Hudanı heqkandaq adəmgə izdigan kixi mana mən bolımən. Bu yərgə kelix yüz-hatırə kilmaydu, dəp qüxinip yəttim; səwəbinglər nemikin? — dedi. **22** Ular jawabən: bəlkı hər əldin bolğanlar iqidə Uningdin — Həkkaniy bir adəm, Hudadin korkidiojan, korkidiojan wə həkkaniyət yürgüzidiojan kixi xundakla pütkül Yəhudiylər həlkə təripligən bolsila, Uning alidda məkbuldur. **35** Huda Israil Korniliy isimlik rimlik yüzbəxi mukəddəs həlkiga yətküzgən söz-kalam, yəni Əysə Məsih bir pərixtə təripidin sizni əyigə qakirtip, arkılık (u pütkül məwjudalarə Rəbdur) inaksızdin söz-kalam anglaxka əmr kılınojan! — hatirjəmlik jakarlanojan hux həwər silərgə dedi. **23** Xunga Petrus ularni əygə təkliq məlumoju; **37** Silərningmu Yəhya [pəyoqəmbər] kiliq, kondurup mehman kıldı. Ətisi ornidin qemüldürüx qakırıqını yətküzgəndin tartip, turup u ular bilən billə yoloja qıktı. Yoppadiki Galiliyədən baxlap pütkül Yəhudiylə zeminlirida kərindaxlardın bəziləri ularqa həmrah bolup Nasarətlik Əysə toqrułuk guwaqliktin — yəni mangdi. **24** İkkinqi künü, ular Kəysəriyəgə Hudanıgə kəndə kiliq, uni Muqəddəs Roq yetip bardı. Əmdi Korniliy tuoqanlırı wə yekin wə küq-kudrat bilən məsihligənlik, xuning yar-buradərlərini əyigə qakirip, Petruslarnı bilən u həmmə yərni kezip, yahxi əməllərni təkkəzarlıq bilən kütüp turatti. **25** Petrus kiliq, İblisning ilkidə bolğanlarning həmmisini əygə kırğındə, Korniliy aldioja qikip, ayiojoja sakaytqanlıqidin həwiringlər bardur. Qünki əzini etip səjdə kıldı. **26** Lekin Petrus [dərhal] Huda uning bilən billə idi. **39** Bizmu uning həm uni yələp turozup: — Ornungdin turozin! Yəhudiylarning zeminida həm Yerusalemda

ķilojan pütün əməllirining guwahqılıri. Ular tur Petrus, ulardin soyup yə!» degən bir uni yaşaqqa esixi bilənmə oltürdi. **40** Birak awazni anglidim. **8** Mən: «Yak Rəb, hərgiz üqinqi künü, Huda uni qayta tirildürüp namayan bolmayıdu! Mən həqqaqan hərkəndək napak kıldı. Birak həmmə kixilərgə əməs, pəkət yaki haram nərsini aozımoja alojan əməsmən!» Huda Əzi aldi bilən talliojan guwahqılar, dedim. **9** Birak manga yənə: «Huda əhal dəp yəni u əlümdin tirilgəndin keyin uning bilən paklıojan nərsini sən haram demə!» degən həmdastıhanolojan bizlərning arimizda awaz anglandı. **10** Bu ix üq ketim xundak namayan kıldı. **42** U bizgə həlkə hux həwər təkrarlinip, ahir bularning həmmisi asmanoja yətküzüxnı wə əzining Huda təripidin tiriklər qayıtdın tartip ketildi. **11** Mana dəl xu qaoğda, wə əlgənlərning sorakqısı kılınıp təyinləngüqi Kəysəriyədin meni qakırıxka əwətilgən üç kixi ikənlikini jakarlaxni əmr kıldı. **43** Barlıq mən turojan əyning aldioja kəldi. **12** Muqəddəs pəyojəmbərlər uningoja guwahlıq, beriduki, Roh, meni həq ikkilənməy ular bilən billə hərkim uningoja etikad kələqən bolsa uning nami berixka buyrudi. Muxu altə kerindaxmu mən arkılık gunahlıları kəqürüm kılınıdu. **44** Petrus bilən billə bardı. [Kəysəriyə yetip kelip], tehi bu səzlərni kiliwatqanda, Muqəddəs Roh həlikə adəmning əyigə kirdük. **13** Bu kixi bizgə söz-kalamni anglawatqan həmmə kixigə qüxti. əzinin əyidə payda bolup turojan bir pərixtini **45** Petrus bilən billə kəlgən hətnilikolojan kəndək kərgənlərini eytti. Pərixtə uningoja: «sən ixəngüqilərning hərbiri Muqəddəs Rohning Yoppaşa adəm əwətip, Petrus dəpmu atılıdijojan yat əllərdikilərgimu ata kılınıp təkülgənlərini Simon isimlik bir adəmni qakırtıp kəl, **14** u sanga kərəp bək həyran boluxti. **46** Qünki ularning seni wə pütkül ailəngə nijatlıq yətküzidijojan [karamət naməlüm] tillarda səzlixip Hudani bir həwərni eytip beridu» degənikən. **15** uluoqlıqənlikini angldi. Xunga Petrus: **47** — Mən gəpni baxliojinimda, Muqəddəs Roh, Muxu kixilər bizgə ohxax Muqəddəs Rohni huddi baxta bizning üstimizgə qüxkinidək, ķobul ķiloquqiolojan bolsa, kim ularning ularoqım qüxti. **16** Xu qaoğda, Rəbning suoja qəmündürüxnı ķobul kiliçini tosalisun?! söz-kalamini, yəni: «Yəhya kixilərni suoja — dedi. **48** Xuning bilən u ularning Rəbning qəmündürürlüxini buyrudi. Andin ular namida Rəhəkə qəmündürürlüsilər» deginini esimgə aldım. Petrusning ular bilən birnəqqə kün turuxini **17** Xunga, əgər Huda əmdi muxularoja biz etündi.

11 Rosullar wə pütkül Yəhudiyyədiki baxka kerindaxlar [yat] əlliklərningmu Hudanıng söz-kalamini ķobul ķilojanlıqını angldi. **2** Xunga, Petrus Yerusaleməqə qayıtkanda, hətnilikolojan [ixəngüqilər] uni əyibə buyrup: **3** — Sən hətnə kılınmiojan adəmlərning əyidə mehman bolup, ular bilən həmdastıhan boldung?! — dedi. **4** Birak Petrus pütün ixni baxtin-ahirloqıqə ularoja bir-birləp qüxəndürüp **5** mundak dedi: — Yoppa xəhiri də dua kiliwatqınımda, qayıbanə kərənűix meni oriwelip, bir alamətni kerdüm. Kəng dastihandək bir nərsə tət burjikidin baqlanojan haldə asmandın qüxüp, mening yenimə tohtidi. **6** Uningoja kəz tikip karisam, iqidə hərhil tət putluk haywanlar, yawayi haywanatlar, yər beqirlioquqılar, asmandiki uqar-kanatlarmu bar ikən. **7** Andin: «Ornungdin

Rəb Əysə Məsihlikə etikad kələjinimizdən keyin bizgə bərgən iltipatka ohxax iltipat ata kələqən bolsa, Hudani tosaləqdək mən zadi kim idim? **18** Ular bu səzlərni anglioqanda, əyibləxtin tohtap, Hudaşa mədhəyiə okup: — Bərəhək, Huda əllərgimu həyatlıkka elip baridijojan towa kiliçni nesip kilipti! — deyixti. **19** U qaoğda, Istipanning ixi bilən ziyanxəlkə uqrəp hərkəysi jaylaroja tarkılıp kətkənər Fənikiyə rayoni, Siprus arili wə Antakya xəhiri katarlıq jaylaroqıqə yetip berip, bu jaylarda söz-kalamni pəkət Yəhudiyləroqla yətküzətti. **20** Lekin ulardin Siprus arili wə Kurini xəhiri din kəlgən bəzilər Antakya xəhiriqə baroqanda, Rəb Əysanın hux həwirini Greklərgimu yətküzdi. **21** Rəbning kəli ular bilən billə bolup, tolimu nuroğun kixilər ixinip towa kiliplə Rəbgə baoqlandi. **22** Bu həwər Yerusalemədiki jamaətning ķulkiçə yetip kəldi. Xuning bilən ular Barnabasni Antakya oqıqə

arilap etüxkə əwətti. **23** Barnabas yetip berip, bikinioja nokup: — Tez tur! — dəp oyoqatti. Hudanıng mehîr-xəpkitini kərüp, huxal boldı. Uning kolliridiki zənjir xu һaman boxap qüxüp U ularning həmmisini jan-dilidin kət'iylik bilən kətti. **8** Pərixtə uningoja: — Belingni baqlıwal! Rəbgə qing baqlınixka riqbətləndirdi. **24** Kəxingnimu kiy! — dedi. Petrus uning deginini Qünki u Muğaddəs Rohkə wə iman-ixənqə kıldı. Andin u: — Qapiningni yepinqaqlap toldurulmuş bolup, yahxi bir adəm idi. Xuning kəynimdin mang! — dedi. **9** Petrus uningoja bilən zor bir top adəmlər Rəbgə қoxuldi. **25** Əgixip [kamerdin] qıktı. Bırak u pərixtining Xuning bilən Barnabas Tarsus xəhîrigə Saulni wasitisi bilən boluwatkan bu ixlarning izdəp bardı. **26** Uni tepip Antakyaqa elip rastlığını bilməy, bəlkı bir əqayibanə kərünük kəldi; xundak boldiki, ikkiylən jamaət bilən kərüptimən, dəp oylawatattı. **10** Ular birinqi billə sak bir yil yioqılıp, nuroqun adəmgə talim wə ikkinçi kəzəttin etüp, zindanning xəhərgə bərdi. Muhlislarning «Hristianlar» dəp tunji qikidiqan temür dərwazisioja barqanda, atilixi Antakyadın baxlandı. **27** U künlərdə dərwaza ular üçün əzlükidin eqilip kətti. Ular bəzi pəyoqəmbərlər Yerusalemın Antakyaqa qikip, bir koqidin ətkəndə, pərixtə tuyuksız qüxüp kəldi. **28** Bulardin Agabus isimlik uning yenidin kətti. **11** Xu qaoqda, Petrus bərəylən otturioja qikip, Rohning wəhiyini esigə kelip, eż-ezığ: «Dərwəkə əmdi Rəb Əz yətküzüp, kəttik bir aqarqılıkning pütkül pərixtisini əwətip, meni Hərodnıng kolidin wə dunyanı basidiojanlığını aldin eytti (bu aqarqılıq Yəhədiy həlkining kütkənlirining həmmisidin dərwəkə «Klawdiyus Kəysər» həküm sürgən kütkəzuptu, dəp bildim» — dedi. **12** Həkikiy wakıttı yüz bərdi). **29** Buning bilən [Antakyadiki] əhəwalı qüxinip yətkəndə, u Markus dəpmu muhislarning hərbiri eż kürbiçoja қarap pul atılıdiqan Yuhaninanıng anisi Məryəmning yioqıp, Yəhədiyədə turuwatkan ərindaxlaroja eyigə bərdi. U yərdə nuroqun kixilər yioqılıp yardım berixni қarar kıldı. **30** Ular bu қararnı dua-tilawat kiliwatattı. **13** U dərwazining ixiğini ada kılıp, ianini Barnabas wə Saulning kolı қakkanda, Roda isimlik bir dedək awaznı arkılık [Yəhədiyədiki jamaət] akşakallırıoja anglap qıktı. **14** U Petrusunıng awazını tonup, yətküzüp bərdi.

12 Xu qaoqlarda, Hərod padixah jamaəttikilərdin bəzilirigə ziyanıkəxlik kilməkqi bolup ularoja kol saldı. **2** U Yuhaninanıng akısı Yakupni kılıqlap eltürdi. **3** Əzinin bu kılıqan ixining Yəhədiyələrə yakınlığıni kərüp, u Petrusunu tutğun kıldurudi (xu qaoqda «petir nan həyeti» məzgili idi). **4** Petrusu tutkəndin keyin, uni zindanıga taxlap, tət ləxkər bir guruppa kılinoqan tət қarawwul topoja tapxurdi. Pasha həyttin keyin, Hərod uni halayıq aldida sorak kilməkqi idi. **5** Xunga Petrus zindanda tutup kelindi. Lekin jamaət Hudaşa jan-dil bilən uning üçün dua kılıxiwatattı. **6** Əmdi Hərod uni elip qikip sot kılıxning aldinkı keqisi, Petrus ikki zənjir bilən baqlaklık peti, ikki қarawulning otturısında uhlawatattı; ixiķning sirtidimu birnəqqə қarawul zindanni kəzət kiliwatattı. **7** Wə tuyuksız Rəbning bir pərixtisi kərünüp, bir nur kamerni yoruttı. Pərixtə Petrusunıng

huxallıqidin ixiķni eqixkımı ülgürməy yügenürüp kelip, həmməyləngə: — Petrus dərwaza aldida turidu! — dəp həwər kıldı. **15** Lekin ular: — Sarang bolup қaldıingoju! — deyixti. Bırak u: — Rast xundak, dəp turuwaldi. Ular: — U uning pərixtisi bolsa kerək! — deyixti. **16** Bırak Petrus dərwazini kekiwərdi. Ular qikip dərwazini eqip, uning əzini kərgəndə həmməylən həng-tang boluxti. **17** Petrus ularoja ün qikarmaslıqka kol ixariti kılıp, ularoja Rəbning əzini zindandin қandak elip qikənlikini eytip bərdi. Andin keyin, u: — Bu həwərnı Yakupka wə ərindaxlaroja yətküzüp koyunqlar, — dəp, ozi u yərdin baxqə yərgə kətti. **18** Tang atkanda, қarawullar Petrus zadi nemə boldı dəp sarisimigə qüxti. **19** Hərod uni izdəp uning iz-derikini tapalmiojaqka, қarawullarnı sorak kılıp, ularni ölümgə məhkum kılıxni buyrudi. Bu ixtin keyin, u Yəhədiyədinin qüxüp Kəysəriyə xəhîrigə berip xu yərdə turdi. **20** Əslidə Hərod [han] bilən Tur wə Zidondikilər arisida kəttik jedəl bar idi. Həlbuki, Tur wə

Zidondikilər birlixip, Herodning aldişa kəldi. kayıt turuxni urunmağa idi. **9** Biraq Muqəddəs Uning bilən yarixiwellix üçün ular aldı bilən Rohka toldurulmuşan Saul (yənə «Pawlus» dəpmu hanning Bilastus isimlik xəhsiy oqojidarını atılıdu) həlikı sehircərgə tikiliş karap **10** əzligə yar-yələk boluxka կayıl kıləjanidi. uningoşa: — Əy, kəlbing hərhil hıyligərlilik wə Qünki bu yurttikilər axlıknı hanning ilkidiki aldamqılık bilən tolojan Iblisning oqlı, həmmə jaylardın alətti. **21** Bəlgiləngən kerüxüx künidə həkəkəniyilikning düxmini! Pərvərdigarning tüz Hərod xəhanə tonlirini kiyip, sorak təhtidə yollarını burmilaxni zadi tohtatmamsən?! **11** ol turup, ularoşa nutuk səzlidi. **22** Anglojan Əmdi Rəbning kəli üstüngə qüxti! Kəzliring həlk: — Bu adəmning awazı əməs, bəlkı bir kor bolup, bir məzgil künning yorukını ilahıning awazidur! — dəp warqıraxtı. **23** Xuan kərəlməysən! — dedi. Xuan, bir hil tuman wə Pərvərdigarning bir pərixtisi hanni urdi; karangoçuluq uni bastı. U yolni silaxturup, qünki u xan-xərapni Hudaşa beqiqxlimidi. kixilordin meni kolumnin yetilənglər, dəp Nətijidə, u kurtka yəm bolup əldi. **24** Əmma iltija kılətti. **12** Yüz bərgən ixni kərgən waliy Hudanıng səz-kalami dawamlıq bərk urup Rəbning təlimigə қattık həyran bolup, Uningoşa kengəydi. **25** Barnabas bilən Saul Yerusalemda etikad kıldı. **13** Pawlus bilən uning həmrəhliyi ianilirini tapxurux hizmitini ada kıləjandin kemigə qikip, Pafostin Pamfiliyə elkisidiki Pərgə keyin, Antakyaşa kayıt tip kətti. Ular Markus xəhiriqə bardi. U yerdə Yuhanna ulardın ayrılip Yerusalemqa kayttı. **14** Pawluslar bolsa Pərgə xəhiriqə bardi. **15** Təwrat kisimliridin wə pəyoqəmbərlərning yazmılıridin okuloqandın keyin, sinagogning qongləri ularni qakırtıp: — Kerindaxlar, əgər halayıkkə birər nəsihət sözünglər bolsa, eytinglər, — dedi. **16** Pawlus ornidin turup, kol ixiriti kılip, halayıkkə mundak dedi: — Əy Israillar wə Hudadin korkkanlar, kulaq selinglər! **17** Bu Israil həlkiniing Hudasi ata-bowlirimizni tallidi; ular Misirdə musapir bolup yaxiojan wakıtlarda ularni uluoq kıldı, Əzining egiz kətürgən biliki bilən ularni Misirdin kutkuşup qıktı. **18** U qəldə ularoşa təhminən kırık yil oğəmhorluk kıldı **19** andin Əvanaan zeminidiki yəttə əlni yokitip, ularning zeminlirini ularoşa miras kılıp bərdi. **20** Bu ixlaroşa aldi-kəyni bolup təhminən tət yüz əllik yil kətti. Keyin, taki Samuil pəyoqəmbər otturişa qikkiqə, u ularoşa batur həkimlərni tikləp bərdi. **21** Andin ular bizgə bir padixaşını bərsikən, dəp [Samuil pəyoqəmbərdin] tilidi. Xuning bilən Huda ularoşa Binyamin əbilisidin Kix isimlik adəmning oqlı Saulni tikləp bərdi. U kırık yil həküm sürdi. **22** Biraq [Huda] Saulni səltənitidin qüfürüp, ularoşa Dawutni padixaşını tikləp turoquzup bərdi. Huda uning həkkidə guwahlıq berip: «Kənglümdikidək bir adəmni, yəni Yəssənəng oqlı Dawutniaptim. U Mening

13 Antakyadiki jamaət iqidə bəzi pəyoqəmbərlər wə təlim bərgüqilər bar idı. Ular Barnabas, «Kara» dəpmu atılıdıcıyan Ximeon, Kurinilik Lukius, Hərod han bilən billə qong bolouan Manaən wə Saullar idı. **2** Ular Rəbning ibaditidə bolup roza tutuwatlaşan bir məzgildə, Muqəddəs Roh ularoşa: — Barnabas bilən Saulni Mən ularni kılıxka qakırojan hizmət üçün Manga ayrip koyungalar, — dedi. **3** Xuning bilən, ular yənə roza tutup dua kıləjandin keyin, ikkiylənning üstigə kollorunu təgküzüp uzitip koydi. **4** Ular Muqəddəs Roh təripidin əwətilgən bolup, Səlyukiya xəhiriqə berip, u yərdin kemigə qikip Siprus arilioşa karap yoloja qıktı. **5** Salamis xəhiriqə yetip kelip, ular Yəhudiyların sinagoglurida Hudanıng səz-kalamını yətküüzükə baxlıdı. Yuhanna ularning yardımçısı idı. **6** Ular pütün aralnı arılap qikip, Pafos xəhiriqə kəldi. Ular u yerdə Baryəxua isimlik bir kixi bilən uqrıxip kəldi. U sehircərgə bolup, sahta pəyoqəmbər bolouan bir Yəhudi idı. **7** U kixi bu [aralning] rimlik waliyisi Sergiyus Pawlusning həmrəhidi. Waliy ukumuxluq bir kixi bolup, Barnabas bilən Saulni qakırtıp, Hudanıng səz-kalamını anglimaqçı boldı. **8** Ləkin həlikı sehircərgə (uning grekqə ismi Əlimas bolup, «sehircərgə» degən mənidə) ularoşa ərəxi qikip, waliyning rayını etikadın

toluk iradəmgə əməl kılıdu», — dedi. **23** Əzi kərgüzməysən». **36** Qünki Dawut dərwəkə wədə kılçandak Huda bu adəmning nəslidin Hudanıng iradisi boyiqə ez dəwri üçün hizmat Israil həlkigə bir Kütkuzoquqı tikləp bərdi — u kılıp, ez ata-bowilirioqa köxulup elümədə bolsa əysanıg ezdür! **24** U həlkinqı otturisioqa uhlap uning teni qırıp kətkənidi. **37** Lekin qırixın alwwal, Yəhya [pəyoqəmbər] qıkıp, Huda əlümədin tirildürgüqı bolsa qırixni heq barlıq Israil həlkini towa kılıxni [bildürudioqan] kermidi. **38** Əmdi xunga silər xuni bilixinglar qəmildürükni köbul kilinglar, dəp jakarlıdi. **25** kerəkki, i kerindaxlar, hazır gunahlardın Yəhya [pəyoqəmbər] wəzipini tamamlıqanda, kəqürüm kılınix yoli dəl xu kixi arkılıq halayıkkı mundak degənidi: «Silər meni kim silərgə jakarlinati. **39** Musa pəyoqəmbərgə dəp bilisilər? Mən silər kütkən zat əməsmən. qüxtürulgən Təwrat ənanı bilən silər halas Bırak mana, məndin keyin birsi kelidi, mən bolalmaywatkan ixlardın uningoja etikad hətta uning ayaq kəxlərini yexixkimu layik kılçuqilar u arkılıq halas kılınip həkkaniy əməsmən!» **26** Əy kerindaxlar, İbrahimning kılınıdu! **40** Xunga, pəyoqəmbərlər aldın eytən jəmətinin nəsilliri wə aranglardiki Hudadin xu balayı'apət bexinglaroqa qüxməslili üçün korkəkanlar, bu nijatlıqning söz-kalamı silərgə ehətiyat kilinglar! — **41** «Kərangular, i mazak əwətildi! **27** Yerusalemda turuwtənəklər wə kılçuqilar, həyranuhəs bolup əhalək bolunglar! ularning həkimləri [əysani] tonumay, uning Qünki silərning künliringlarda bir ix kılımənki, üstidin gunahkar dəp həküm qıçaroqını bilən, Uni birsi silərgə elan kılısimu silər xu ixka hər xabat künü oklärilioqan pəyoqəmbərlərning hərgiz ixanmaysılar!» **42** Pawlus bilən Barnabas aldın eytən sözlərini əməlgə axurdi. **28** Gərqə sinagogdın qikiwatqanda, jamaət ularoja kelərki ular uningdin əltüm jazasiqə həküm kılıxka xabat künü bu ixlər həkkidə yənə sözənəti tegixlik birər gunah tapalmioqan bolsimu, waliy yelindi. **43** Sinagogtiki jamaət tarkələjanda, Pilatustın yənilə uni əlümgə məhkum kılıxni nuroğun Yəhudiylar wə Hudadin korkəkan etündi. **29** Ular [bu] [ixlarnı kılıp] mukəddəs Təwratka etikad kılçan Yəhudi əməslərə yazmilarda uning həkkidə aldın pütülgənlərning Pawlus bilən Barnabaska əgəxti. Ikkisi ularoja həmmisini [əzli] bilmigən əhalə] əməlgə söz kılıp, ularni Hudanıng mehîr-xəpkitidə axuroqandin keyin, uning jəsitini kresttin qing turuxka dəwət kıldı. **44** Keyinkı xabat qüxtürüp, bir kəbrigə koydi. **30** Lekin Huda künü, pütün xəhər həlkı degidək Hudanıng uni əlümədin tirildürdi! **31** Tirilgəndin keyin, söz-kalamını anglojili kelixti. **45** Bırak bundak u burun ezi bilən Galiliyədin Yerusalemıqə top-top adəmlərni kərgən Yəhudiylar həsətkə əgixip kəlgənlərgə kəp künər iqidə [nəqqə qəməp, Pawlusning sözənəti karxi tətür gəp ketim] kərənəp turdi. Bu kixilər hazır [İsrail] kılıp, uningoja təhmət kıldı. **46** Əmdi Pawlus həlkigə uning guvahqılıri boluwatidu. **32** Bizmu bilən Barnabas tehimu yürəklik əhalə mundak ata-bowilirimizə qılınoqan wədining hux dedi: — Hudanıng söz-kalamını aldı bilən silər həwirini silərgə hazırlıq jəkarlaymız — Huda [Yəhudi həlkigə] yətküzük kerək idi. Lekin silər əysani [arımızda] tikləp, bu wədini ularning uni qətkə kəkçip əzünglərni mənggülüq hayatka layik kərmigəndin keyin, mana biz [silərdin] Bu həktə Zəburning ikkinqi küçidə aldın'ala burulup əllərgə yüzlinimiz! (aiənios g166) **47** Qünki mundak pütülgən: «Sən Mening Oolum, Pərvərdigar [mukəddəs yazmilarda] bizə Əzüm seni bugünkü künidə tuqdurdum». **34** mundak buyruqan: — «Mən Seni [yat] əllərgə əmdilikdə Hudanıng əysaşa qırixni kayaq nur boluxka, Yər yüzining qət-yakılırioqıqə kərgüzməy əlümədin tirildürudioqanlıq həkkidə nijatlıq boluxung üçün Seni atidim». **48** u [mukəddəs yazmilarda] mundak aldın eytən: əllərdikilər bu sözni anglap, huxal boluxup «Dawutka wədə kılçan mehîr-xəpkətlərni Rəbning söz-kalamını uluqlaxtı; mənggülüq silərgə ata kılımən!» **35** Xunga yənə bu hayatka erixixkə bekitilgənlərning həmmisi həktə yənə bir ayətə: — «[I Huda], Sening etikad kıldı. (aiənios g166) **49** Xundak kılıp, mukəddəs Bələqungoja tenining qırixini Rəbning söz-kalamı pütküllə zəminoja tarkəldi.

50 Birak Yəhudiylar Hudadin qorqan yukiri [buthanidiki] kañin xəhər dərwazisioja əküz təbikilik ayallarını həm xəhər metiwarlirini wə gül qəmbirəklərni elip kəlip, həlk bilən kutritip, Pawlus bilən Barnabaska ziyankəxlik billə rosullaroja atap kurbanlıq kilməkqi boldi. Əliqəzup, ular ikkisini ez yurtliridin kəqəlap **14** Lekin rosullar Barnabas bilən Pawlus bu qıqardı. **51** Əmma Pawlus bilən Barnabas ularoja ixni anglap, kiyim-keqəklərini yirtkan əldə, əkarap ayaqlıridiki topini əkejxturuwetip, kəqəlikning arisioja yügürüp kirip, warkirap Konya xəhərigə əkarap mangdi. **52** [Antakyadiki] mundaq dedi: **15** — Halayık, bu ixlərni nemə muhlislar bolsa huxallıqka həmdə Mukəddəs dəp kiliwatisilər?! Biz silərgə ohxax həssiyatki Rohka tolduruldu.

14 Konya xəhəridə xundak boldiki, Pawlus bilən Barnabas Yəhudiylarning sinagogioja kırğındə, jamaətkə xundak səzlidiki, nətijidə Yəhudiylar wə Greklərdinmu nurojan kixilər etikad kıldı **2** (halbuki, ixənmigən Yəhudiylar [yat] əlliklərning kəngüllərini zəhərləp, ularni ərindaxlaroqa karxi turuxka ətrattı). **3** Xunga [Pawlus bilən Barnabas] u yərdə heli uzun turup, Rəbgə tayinip yürəklik əldə [hux həwərnii] jakarlıdı; Rəb ularning əllərini bilən möjizilik alamatlər wə karamətlərni kərsitip əz mehər-xəpkütinining sez-kalamioja guvahlıq bərdi. **4** Buning bilən xəhər həlkə ikkigə belünüp ketip, bəziləri Yəhudiylar tərəptə, bəziləri bolsa rosullar tərəptə turdi. **5** Ahirda, bir kismi yat əlliklər bilən Yəhudiylar arisida (əz baxlıkları bilən birlikdə) rosullarnı kiynap, qalma-kesək əllərini kətratkuluk bax kətürdü. **6** Lekin ular bu ixtin həwər tezip, xu yərdin əqəp Likawunya rayonidiki Listra wə Dərbə xəhərləri həmdə ətraplı yurtlaroja əkarap mangdi. Ular xu yərlərdə hux həwərnii dawamılıq jakarlawərdi. **8** Xu qəoqda, Listra xəhəridə putlirida maqəduri yok, həq mengip bəkməqən bir tuçma paləq olturnattı. **9** Pawlus sez kiliwatqanda, bu adəm uningoja ələk selip olturnattı. Pawlus uningoja kez tikip uning sakaytilixioja ixənqi barlığını kərüp yetip, **10** yukiri awaz bilən: — Ornundin dəs tur! — dedi. Həlikə adəm xuan ornudin dəs turup mengixə baxlıdı. **11** Lekin Pawlusning bu ixini kərgən top-top adəmlər Likawunya tili bilən: — İlahalar insan kiyapitigə kirip arimizioja qüxüptü! — dəp warkirixip kətti. **12** Ular Barnabasni «İlah Zeus» dəp ataxti wə Pawlusni səzləxtə baxlamqı boləlaqka uni «İlah Hərmis» dəp ataxti. **13** Xəhərninq sirtida «Zeus İlah»ning buthanisi bar idi. Xu

kahin xəhər dərwazisioja əküz təbikilik ayallarını həm xəhər metiwarlirini wə gül qəmbirəklərni elip kəlip, həlk bilən kutritip, Pawlus bilən Barnabas ularoja ixni anglap, kiyim-keqəklərini yirtkan əldə, əkarap ayaqlıridiki topini əkejxturuwetip, kəqəlikning arisioja yügürüp kirip, warkirap Konya xəhərigə əkarap mangdi. **14** Lekin rosullar Barnabas bilən Pawlus bu qıqardı. **15** Əmma Pawlus bilən Barnabas ularoja ixni anglap, kiyim-keqəklərini yirtkan əldə, əkarap ayaqlıridiki topini əkejxturuwetip, kəqəlikning arisioja yügürüp kirip, warkirap Konya xəhərigə əkarap mangdi. **16** Lekin rosullar Barnabas bilən Pawlus bu qıqardı. **17** Xundak bolsimu, U əzini ispatlaydiqan guvahlıqni kəldurmiojan əməs. Qünki U həmixinə silərgə xapaət kərsitip, yamoqurnı əz waqtida ərxtin yaqıdurup mol həsul ata əllərini, ax-tamak bilən silərni toyquzup, kəlbinglərni huxallıqka qəmdürüp kəldi. **18** Hətta ular bu səzlərni kılən bolsimu, halayıqning ularoja atap kurbanlıq kilişini aranla tosuwaldı. **19** Lekin Antakya wə Konya xəhərlərinin bəzi Yəhudiylar kəlip, kixilərni ezlirigə kəyil kilişti bilən, həlk Pawlusni qalma-kesək kıldı, andin uni əldi dəp əkarap, xəhər sırtıqə sərəp aqıkip taxliwətti. **20** Lekin muhlislar uning ətraplıqə olaxkanda, Pawlus ornudin turup, xəhərgə kəytip kirdi. Ətisi, u Barnabas bilən billə Dərbə xəhərigə kətti. **21** Əmdi ular Dərbə xəhəridə hux həwər jakarlap, nuroqun adəmlərni [Məsihə] muhlis boluxka kərgüzgəndin keyin, ikkiylən Listra, Konya wə Antakya xəhərlərinə kəytip bardı. **22** Ular u yərlərdə muhlislarning kələblərini küqəytip, ularni etikadta qing turuxka riəybətləndürüp, xundakla: — Biz Hudanıq padixahlıqioja kirixtə nuroqun japa-muxəkkətlərni beximizdin ətküzüximiz mükərrər bolidu, — dəp nəsihət kıldı. **23** Ular yənə hərkəysi jamaət iqidə əksəkallarnı tallap bəlgiləp, dua əllərini tutux arkılıq ularni əzləri etikad baqlıqan Rəbgə tapxurdi. **24** İkkiylən Pisidiya rayonidin ətəp Pamfiliya əlkisigə kəldi. **25** Ular Pərgə xəhəridə sez-kalamni yətküzgəndin keyin, Attalya xəhərigə bardı. **26** Andin u yərdin kemigə əslidə xu yərdə əzləri hazır tamamliojan bu

wəzipini ada kılıxka [jamaəttikilər təripidin] etikəd arkılık pak қıldı. 10 [Əhwal mana xundak Hudanıng mehîr-xəpkitigə tapxurulojanıdi. 27 ikən], əmdi silər nema üqün əzimiz wə ata-Kaytip kəlgəndə, ular jamaətni bir yərgə jəm bowilirimizmu kətürəlmigən bir boyunturukni kılıqanda, ularoqa Hudanıng ezliri arkılık kılıqan muhlislarning boynıqə artmakçı bolup, Hudani barlık əməllirini, xundakla Hudanıng қandak sinimakçı bolisilər?! 11 Əmdilikə, biz bolsaq kılıp əllərgə etikədning bir ixikini aqşanlığını Rəb Əysanıng mehîr-xəpkitigə tayinip ularoqa səzləp bərdi. 28 Ular u yərdə muhlislar bilən ohxax kütkuzulımız, dəp ixinimiz. 12 [Bu səzdir billə uzun məzgil turdi.

15 Xu qaqlarda bəzilər Yəhudiyyə elkisidin

kelip, [Antakyadiki] kərindaxlar oqa: — Silər Musa [pəyəqəmbərgə] tapxurulojan yosun boyıqə hətnə kılınxıñ kobul kılımsanglar, kütkuzulmaysılər! — dəp təlim berixkə baxlıdi.

2 Bu ix toqrisida qong majira qıkkən bolup, Pawlus bilən Barnabas ikkiylən xu kixilər bilən kəskin munazırə kılıxkəndin keyin, [kərindaxlar] Pawlusni, Barnabasni, xundakla ularning arisidin birnəqqəylənni bu məsilə toqrisida rosullar wə akşakallar bilən kərrixükə Yerusalem oja barsun dəp bekitkən. 3 Xundak kılıp ular jamaət təripidin yoloja selinip, səpiridə Fənikiyə rayoni wə Samariyə elkisini besip etüp, baroqanla yeridə əllərningmu towa kılıp [etikəd] yolioja kirkənlilikini təpsiliyə səzlidi. Bu həwər barlık, kərindaxlarni zor xadlıkqə qəmgüzdi. 4 Pawluslar Yerusalem oja kəlgini, ular jamaəttikilər, rosullar wə akşakallar təripidin ərəxi elinip, kəpqılıkkə Hudanıng ezliri arkılık barlık kılıqan əməllirini bayan kılıp bərdi.

5 Lekin Pərisiy məzhipidikilərdin etikəd yolioja kirkən bəzilər ornidin turuxup: — Muxu [yat əlliklərni] hatna kılıx kerək, xundakla ularoqa Musa oqa qüxürülən Təwrat ənanıqə əməl kılıxi kerəklilikini jekiləx kerək! — dedi. 6 Xunga rosullar bilən akşakallar bu məsilini muzakirə kılıx üçün jəm boluxti. 7 Uzun səhbətlixitin keyin, Petrus ornidin turup mundak dedi: — Kərindaxlar, dəsləptiki künlərdə Hudanıng iqinglərin meni tallap mening aqzım arkılık hux həwərdiki sez-kalamni yat əlliklərgə anglitip ularning etikəd kılıxida wasitə kılıxka bekitkənlilikidin həwiringlər bar. 8 Wə insanlarning kəlbini bilgüqi Huda Mukəddəs Rojhıni bizgə ata kılıqinidak, ularojumu ata kıldı. 9 Xundak kılıp, Huda ularni biz bilən heqkəndak pərkəndürməy, ularning kəlblirini

Rəb Əysanıng mehîr-xəpkitigə tayinip ularoqa səzləp bərdi. 28 Ular u yərdə muhlislar bilən ohxax kütkuzulımız, dəp ixinimiz. 12 [Bu səzdir keyin], Barnabas bilən Pawlus qıkip, Huda ezliri arkılık yat əlliklərning arisida kərsətkən barlık mejizilik alamətlərni wə karamətlərni bayan kılıp bərdi; kəpqılık ularoqa kulak selip süküttə turdi. 13 Əlarning sezi tügigəndin keyin, Yakup mundak dedi: — Kərindaxlar, manga kulak selinglar! 14 Bayatin Ximeon Hudanıng yat əlliklərni baxtinla xapaət bilən yoklap, ularning arisidin Əz namı üçün bir həlk qıkırıldığınlichkeitini qüxəndürüp etti. 15 Pəyəqəmbərlərning eytənərimi buning oja uyğun kelidü, huddi [mukəddəs yazmilarda] munu səzlər pütülgəndək: — 16 — «Muxu ixlardın keyin, Mən kaytip kelip, Dawutning yikilojan qedirini yengibaxtin kurup tikləymən, Uning harabiliklirini çayta bina kılıp, əsligə kəltürimən. 18 Xundak kılıp, jaħandiki baxka insanların, yəni Mening namim bilən atalojan barlık əllər Meni izdəp tapidu» dəydu bu ixlarnı əməlgə Axurəqujı wə xundakla ularni əzəldin ayan kılıp kəlgən Pərwərdigar!» (aiōn g165) 19 — Xuning üçün hulasəm xuki, yat əlliklər arisidin towa kılıp Huda oja etikəd baqılıqanlar oqa awarə-eoqırılık selip koymaslığımız kerək; 20 pəkət ularoqa: «Butlar oja atılıp buloqanojan nərsilərni yeyixtin, jinsi buzukluktin, ənni wə boqup soyulojan hayvanlarning gəxliridinmu yeyixtin neri bolunglar» dəp tapılap, bir parqə hət yazılı. 21 Qünki kədimki dəvrələrdin tartip hər xələrdə xabat künidə sinagoglarda Musa [pəyəqəmbər]ning eytənərimi okulup, uning kərsətmiliyi əgitilip kəlgən. 22 Xuning bilən rosullar, akşakallar, xundakla Yerusalem diki pütük jamaəttikilər əz arisidin birnəqqə adəmni tallap, ularni Pawlus wə Barnabas bilən billə Antakyaoqa əwətixni layik kərdi. Əslidə kərindaxlar iqidə baxlamqı boləjan Yəhūda (Barsabas dəpmu atılıdu) bilən Silaslar buning oja tallandi. 23 Hət bolsa ularoja tapxuruldu, uningda mundak

yezilojanidi: — «I Antakya, Suriyə wə bolsa Yuḥanna (Markusmu deyilidü)ni billə Kilikiyədə turuwatkən yat əllik kərindaxlar, — elip barmaqçı bolojanidi. **38** Bırak Pawlus [Yerusalemduki] kərindaxliringlardın, rosullar aldinkı ketim Pamfiliyə əlkisidə ulardin ayrılip bilən akşakallardın silrgə salam! **24** kətkən, Rəbning hizmitidə ular bilən billə Arimizdin bəzi kixilər qıkıp yeninglaroja [dawamlik] səpər kilmiojan Markusni yənə berip, səzliri bilən silərni biaramlıkkə selip elip berixni aklanılık əməs dəp karidi. **39** kənglünglarnı parakəndə kılıp қojojanlığını Xuning bilən ikkiylən otturısida bək kəskin anglidük. Lekin biz ularoja ھeqkandaq səz- ihtilap bolup, ahir berip ular bir-biridin ayrılip əmr kilmidük. **25** Xu səwəbtin, biz bu ketixti. Barnabas Markusni elip, kemigə olturup ixta oylirimiz bir yərdin qıkkandin keyin, Siprus arilioja kətti. **40** Pawlus bolsa Silasni arimizdin tallanojan birnəqqəylənni seyümlük tallidi; kərindaxlarning ikkiylənni Hudaning Barnabas wə Pawlusuz bilən billə yeninglaroja xapaitığa amanət kılıxi bilən u ikkisi yoloja əwətixni қarar kıldıuk. **26** Bu ikkiylən Rəbbimiz qikti. **41** U əmdi Suriyə wə Kilikiyə əlkilirini Əysə Məsihning nami üçün hayatını hətərgə arilap etüp, [hərkəysi jaylarda] jamaətlərni təwəkkül kılajan kixilərdür. **27** Xunga biz կuwwətləndürdi.

Yəhūda bilən Silasni yazqanlırimizni silrgə ez aozı bilənmə sezləp bərsun dəp, yeninglaroja əwəttük. **28** Gəpning poskallisioja kəlsək, Mükəddəs Rohka, xundakla bizlərgimə xu layık kərüngənki, təwəndiki zərür bolovan ixlardin sirt, silrgə ھeqkandaq baxxa ixni yükliməslikimiz kerék: **29** — Butlaroja atalojan nərsilərdin, kənni wə boçup soyulojan haywanlarning gəxliridin yeyixtin wə jinsiy buzukluktin neri bolux — silər muxu birnəqqə ixtin saklansanglar, yahxi kılajan bolisilər. Aman-hatırjəm bolunglar!» **30** Xundak kılıp, ular [kərindaxlar] təripidin yoloja selinip, Antakyaya bardı. U yerdə pütün jamaəttikilərni yioqip, hətni ularoja tapxurdi. **31** Ular hətni okup, uningdin bolovan riojbət-təsəlli din zor xadlandı. **32** Yəhūda wə Silaslar ezelirimi pəyojəmbərlərdin bolup, kərindaxlarnı nuroğun səz-nəsihətlər bilən riojbətləndürüp, ularni կuwwətləndürdi. **33** [Yəhūda wə Silaslar] u yerdə bir məzgilni etküzgəndin keyin, Antakyadiki kərindaxlarning səpirigə amanlık tiligən ھalda uzitixi bilən, ular ezelirini əwətəkən [Yerusalemduki] kəxişa kätti. **34** Lekin Pawlus wə Barnabas Antakyada kəlip, baxxa nuroğun kərindaxlarning həmkarlığında təlim berip Rəbning səz-kalamidiki hux həwirini jakarlap turdi. **36** Lekin yənə birnəqqə künlərdin keyin Pawlus Barnabasqa: Biz burun Rəbning səz-kalamini yətküzgən həmmə xəhər-yezilaroja berip, kərindaxlarning yenioja berip, ھalini sorap keləyli, — dedi. **37** Barnabas

16 Andin u Dərbə wə Listra xəhərlirigimu bardi. Mana, xu yerdə etikadqı Yəhudiy bir ayalning oqlı, Timotiy isimlik bir muhlis bar idi. Uning atisi bolsa grek idi. **2** Listra wə Konya xəhərliridiki kərindaxlarning həmmisi uning tooruluk yahxi guwahlıq berətti. **3** Pawlus uni əzi bilən billə elip mangmakçı boldi. Bırak bu yərdiki Yəhudiyarning həmmisi [Timotiyning] atisining grek ikənlikini bilməqkə, Pawlus uni elip hətnə kıldurdi. **4** Ular xəhər-yezilardin etkəq, Yerusalemduki rosullar bilən akşakallar [yat əllərgə] bekitkən bəlgilimilərni ularning riayə kılıxi üçün tapxurdi. **5** Xundak kılıp, jamaətlər etikadta küqəytılıp, sanlırimu kündin-küngə kəpəydi. **6** Mükəddəs Roh ularning Asiya əlkisidə sez-kalamni jakarlixioja yol koymiojan bolup, Pawluslar əmdi Frigiya wə Galatiya rayonliridin etüp, **7** Misiyə rayonişa kəlgəndin keyin, Bitiniyə əlkisigə kirməkçı boldi. Bırak Əysanıng Rohi ularoja bundak kilişikimusun yol koymidi. **8** Xuning bilən ular Misiyədən etüp, dengiz boyidiki Troas xəhīrigə qüxti. **9** Xu künü kəqtə, Pawluska bir əqayibanə kərünüx kərünüp, Makedoniyəlik bir kixi uning aldida əra turup: — [Dengizdin] etüp, Makedoniyəgə kəlip, bizgə yardım bərgəysən! — dəp etündi. **10** U bu kərünüxnı kərgəndin keyin, Rəb bizni jəzmən u kixilərning kəxişa berip, ularoja hux həwər jakarlaxka qakırojan, degən hulasığa kəlip, dərħal Makedoniyəgə berixkə təyyarlanduk. **11** Biz kemigə qıkıp, Troastin

yoloja qikip, Samodrak arilioja karap yol alduk zindanoja taxlidi wə xundakla gundipayni kattik wə ətisi [Makedoniyədiki] Neapolis xəhiringə kezitixkə buyrudi. **24** U buyrukni tapxuruwelix yetip barduk. **12** U yərdin Makedoniyəning bilən ularni zindanning iqkiridiki kameroja xu rayonidiki Filippi degən muhim xəhiringə solap, putlirioja ixtəs saldi. **25** Tün yerimda, əttük, Bumu Rimdiki bir mustəmlikə xəhər Pawlus bilən Silas dua kılıp, Hudaşa mədhiyə idi. Biz bu yərdə birnəqqə kün turduk. **13** küylirini eytiwatatti. Baxka məhbuslar bolsa Xabat künü, [xəhər] dərwazisidin qikip dərya կulak selip anglawatatti. **26** Tuyuksız kattik sahiligə barduk; qünki biz u yərdə dua-tilawət yər təwrəx yüz bərdi; zindanning ullirimu kılıdıcıqan bir jay bar dəp oyliduk; dərwəkə təwrinip kətti wə zindanning həmmə ixikliri xundak boldi. Biz olturup, u yərgə yiqılıcın xuan eqilip, hərbir məhbusning kixənlirimu ayallaroja səzləxkə baxliduk. **14** Ularning qüxüp kətti. **27** Gundipay uyğudun oyoqinip, iqidə sesün rəht sodisi kılıdıcıqan, Tiyatira zindanning ixiklirining oquq turoqanlığını xəhirlilik, Hudadin korkidıcıqan Lidya isimlik kərəp, məhbuslar keqip ketiptu dəp oylap, bir ayal bar idi. Rəb uning kəlbini Pawlusning kiliqini suçurup elip, əzini eltürüwalmakçı eytkənlərini kobul kılıxka aqtı. **15** U ailisidikilər boldi. **28** Lekin Pawlus kattik awazda: — bilən qemüldürülgən bolup bizdin ətünüp: Əzünggə zərər yətküzə, həmmimiz bar! — Əgər silər meni [həkikətən] Rəbgə etikəd — dəp warkiridi. **29** Gundipay: Qiraqlarnı kılıqnuqı dəp bilsənglər, mening əyümə berip kəltürünglər dəp towlap iqkirigə etilip kirip, turunglar! — dəp qing turup bizni makullatti. titrigən həlda Pawlus bilən Silasning ayoqioja **16** Bir künü biz xu dua kılıdıcıqan jayoja ketip yikıldı. **30** Andin ularni taxkırıoja elip qikip: — baroqinimizda, bir dedək bizgə yoluktı; bu Kütkuzuluxum üçün nemə kılıxim kerak? — kizoja pal saloqnuqı bir jin qaplixivaloqanıdı; dəp soridi. **31** Rəb Əysəqə etikəd kılıqin, wə dedək hojayinlirioja pal selix yoli bilən nuroqun xundak kilsang, əzüng həm ailəngdikilərmə payda tepip bərgənidi. **17** U yol boyi Pawlus kütkuzulidu! — dedi ular. **32** Xuning bilən, wə bizgə əgixip: — Bu kixilər Həmmidin aliy ikkiylən uningoja wə uning barlık ailisidikilərgə Hudanıng külliri, ular silərgə nijatlıq bir yolinə Rəbning səz-kalamını yətküzdi. **33** Keqə xu jakarlaydu! — dəp warkirap mangdi. **18** U uda saətning əzidila [gundipay] ularni baxlap kəp künər xundak warkiridi. Bu ix Pawlusning qikip, yarılırını yuyup tazılıdi; andin u dərhal kəlbini azablap, u kizoja burulup, jinoja: — ailisidikilər bilən qemüldürüxnı kobul kıldı; Əysə Məsihning nami bilən buyruymənki, **34** ikkiylənni əz əyigə baxlap kelip, ularning uningdin qık! — deyixigila, jin xuan qikip kətti. aldioja dastıhan saldi. U pütkül ailisidikilər bilən **19** Dedəkning hojayinləri umingoja baqlıcın Hudaşa etikəd kılıqanlıktın zor xadlandı. **35** pul tepix ümidiñin yokka qıkkənlikini ətisi ətigəndə, sorakçı əməldarlar yasawullarnı kərəp, Pawlus bilən Silaska kol selip, ularni zindanoja əwətip: — U ikkiylənni kojuwetinglar! bazar məydaniqə sərəp, həkümədlərlarning — dəp buyrudi. **36** Gundipay Pawluska aldioja elip bardı. **20** Ular ikkiylənni bu səzni yətküzüp: — Sorakçı əməldarlar sorakçı əməldarlarlañ aldioja qikirip: — ikkinglarnı kojuwetix yarılikini qüxürdi. Silər Bu adəmlər Yəhudiylər bolup, xəhiringizni əmdi zindandin qikip, tinq-aman yolunlar oja kalayımkanlaxturuwətməktə. **21** Biz bolsaq qikinqilar, — dedi. **37** Bırak Pawlus yasawulları: rimliklərimiz, ular ənənimiz oja hilap bolqan — Biz Rim pukralırı bolsakmu, əməldarlar wə kobul kılıxka yaki yürgütüxkə bolmaydıqan bizni sorak kilmayla halayıqning aliddə kaltək əkədə-yosunları tərojib kiliwatıdu! — dəp bilən dumbalap, zindanoja taxlidi. Əmdi ular xikayət kıldı. **22** Toplanqan halayıkmı ularoja hazır bizni yoxurunqə kooqlımaqımı? Yak, hujum kılıxka əzəzəldi; sorakçı əməldarlar bundak kilsə bolmayıdu! Əməldarlar əzliyi ularning kiyimlirini yırtıp yalingaqlap, kaltək kelip bizni qikarsun! — dedi. **38** Yasawullar bilən dumbilaxkə əmr qüxürdi. **23** Ikkiylənni bu səzlərni sorakçı əməldarlar oja yətküzdi. kaltək bilən kəp dumbilioqandın keyin, ularni Ular ikkiylənning Rim pukrası ikənlilikini

anglap korkup kətti; **39** ularning kenglini qızıkıp anglidi wə ularning eytkanlırinining toqra elixka [zindanqa] berip, ularni zindandin yaki hatalığını enikalap bilix üçün, hərkünü elip qıkkandin keyin, xəhərdin qıkip ketixni mukəddəs yazmilarını ketirkinip izləndi. **12** kayta-kayta etündi. **40** İkkiylən zindandin Nətijidə, ulardin nuroqun Yəhudiylar, esilzadə qıkxi bilən Lidyaning əyigə bardi; andin grek ayallardin bir kismi wə xundakla heli kəp u yərdə kərindaxliri bilən kərüxüp, ularni grek ərlər etikəd kıldı. **13** Lekin Tesalonikadiki rioğbatlındürgəndin keyin, yoloja qıkip kətti.

17 Ular səpirini dawam kılıp Amfipolis wə

Apolloniya xəhərliridin etüp, Tesalonika xəhərigə kəldi. U yərdə Yəhudiylarning sinagogi bar idi. **2** Pawlus aditi boyiqə ularning arisioja kirip, uda üq xabat künü u yərdə jəm bołożanlar bilən mukəddəs yazmilarnı xərhlep munazirilixip, **3** ularqa Məsihning azab-ökubətlər tartkandın keyin elümdin tirliliyi mukərrər dəp qıxəndürdi həm ispatlıdı wə: — Mən silərgə jakarlıqan muxu Əysa dəl Məsihning Əzi xu! — dedi. **4** [Yəhudiylarning] iqidin bəzilər kayıl bolup ixinip, Pawlus bilən Silaska қoxuldu; xundakla Hudadin korkidiojan Greklərdin zor bir top adəmlər wə az bolmiojan yüksiri təbikidiki grek ayallarmu xundak ixəndi. **5** Birak, Yəhudiylar buningə qəsət kılıp, birnəqqə kəbih adəmlərni yiojip, bir top kixilərni toplap, xəhərnı astin-üstün kiliwətti. Yəhudiylar Pawlus bilən Silasni xəhər həlk [kengəxmisisə] tapxurup berix üçün ularni tutux məksitidə Yason isimlik birsining əyigə basturup bardi. **6** Lekin ular ikkiylənni tapalmay ular Yason wə baxxa birnəqqə keridxaxni xəhər əməldarlırinining aldişa tartip apırip: — Jahənni astin-üstün kiliwətkən axu adəmlər muxu yərgimu yetip kəldi; **7** Yason ularni əyidə kobul kıldı. Ular Əysa isimlik baxxa bir padixah bar dəp jakarlap, Kəysərning pərmanlıriqa karxi qıkiwatıdu! — dəp quşan selixti. **8** Ular bu səzlər bilən halayıknı wə xəhər əməldarlırını dəkkə-dükkigə selip koydu. **9** Əmaldarlar Yason wə baxxa tutup kelingənlərdin kapalət puli aloqandin keyin, ularni qoyuwətti. **10** Kərindaxlar hayal bolmay Pawlus bilən Silasni xu künü keqida Beriya xəhərigə əwətiwətti. Ular u yərgə yetip baroqanda, Yəhudiylarning sinagogioja kirdi. **11** U yərdiki [sinagogdikilər] Tesalonikadikilərgə karioqanda esil hislətlik bolup, söz-kalamni

Yəhudiylar Hudaning söz-kalamining Pawlus arkılık Beriyadımu jakarliniwatkjinini anglap, u yərgimu berip topilang kəturməkqi bolup, ammini կutrattı. **14** Xuning bilən kərindaxlar Pawlusni dərhal dengiz boyiqə əwətiwətti. Silas bilən Timotiy bolsa Beriyada kəldi. **15** Pawlusni uzitip mangojanlar uni Afina xəhərigiqə elip bardi. Andin ular Pawlusning: — «Silər Silas bilən Timotiyoja mumkinədər menin yenimoja tezrək kəlsün dəp yətküzüp կoyunglar» degən tapxurukını elip, [Beroyaqa] kaytip kəldi. **16** Pawlus Afina xəhəridə Silas bilən Timotiyini kütüp turqanda, pütkül xəhərdikilərning butpərəslikə berilip kətkənlikini korüp, rohi kattik azablandı. **17** Xunga u sinagogta Yəhudiylar wə Hudadin korkidiojanlar bilən həm xuningdək hərkünü bazaarda uqriqanla kixilər bilən munazirilixətti. **18** «Epikurlar» wə «Stoiklar» dəp atalojan bəzi pəyləsoplamu uning bilən munazirilixixə baxlıdı. Ulardın bəzilər: — Bu bilərmən poqı nemə dəp jeylüwatıdu? — deyixti. Yənə bəzilər Pawlusning Əysa wə adəmlərning elümdin tirildürülidiojanlı həkkidiki hux həwərni jakarlıqanlığının: — U yat ilahıarning tərojibatqısı ohxaydu! — deyixti. **19** Xunga, ular Pawlusni elip «Areopagus» degən [kengəx] məydaniqə apırip: — Sən tarkitiwatkan yengi təlimingning nemə ikənləkini bizmu bilsək qəndək? **20** Qünki sən bəzi oğayıry ixlarnı kulikimizoja yətküzüwatisən, biz ularning mənisi zadi nemə ikənləkini bilgümüz bar, — deyixti **21** (əmdi Afinaliklər wə u yərdə turuwatkan qətalliklərning həmmisi waktini birər yengilikni yətküzük yaki anglaxtin baxxa ixka sərp kilməytti). **22** Xunga Pawlus Areopagus məydanining otturisiqə qıkip mundak dedi: — Əy Afina həlk! Silərning hər jəhəttin jin-ilahılarqa qoğunuxka qattak berilgənliklərini kərdum. **23** Qünki həmmə yərni arılap, silərning tawapgahlıringlərni kəzdin kəqürginimdə,

üstigə «Naməlum bir Hudaşa atalojan» dəp **18** Bu ixlardin keyin, Pawlus Afina xəhiri idin pütlügən beoçixlimisi bar yənə bir kurbangahı ayrılip Korint xəhiriqə bardi. **2** U yərdə kərdüm. Əmdi mən silər tonumay turup ibadət Pontus əlkisidə tuqulmuş Akwila isimlik bir kiliwatqan xu [Hudani] mana hazır silergə Yəhudi bilən uning ayali Priskillani uqratti. tonuxturup jakarlay. **24** Pütkül əlmənni wə Ular [Rim] [imperatori] Klawdiyusning barlıq uningdiki barlıq məwjudatları yaratkan Huda Yəhudiylar Rim xəhiri idin qıkıp ketixi kerək, asman-zeminning Igisi bolup, insanlarning koli degən yarlıqı səwəblilik yekında Italiyədin bilən yasalojan ibadəthanılarda turmaydu, **25** kəlgənidi. Pawlus ular bilən tonuxup, **3** ular yaki birər nərsigə hajiti qüxkəndək insanlarning bilən kəspidax boləqaqka, billə turup ixlidi қollırining ajrigə möhtəj əməstur, qünki U Əzzi (qünki ular qedirqılıq bilən xuqullinatti). həmmə janiwaroja hayatlıq, nəpəs, xundakla **4** Hərbir xabat künida u Yəhudiylarning [ehtiyajlıq boləjan] həmmə nərsini ata kıldı. **26** sinagogioja kirip, Yəhudiylar wə greklər bilən U birlə adəmdin insaniyəttiki barlıq millətlərni munazirilixip ularnı [Hudanıng səz-kalamioja] barlıqka kəltürdi, ularnı pütün yər yüzügə kayıl kilişkə tirixatti. **5** Birak Silas bilən Timotiy orunlaxturup, ularoja has boləjan pəyt-pəsillər Makedoniyədin kəlgəndin keyin, Pawlus səz-həmdə turidiojan jaylirining pasillirini aldin kalamni yətküzükə aldiridi, jan kəydürüp bəlgiləp bərdi. **27** Bularning məksəti «İnsanlar Yəhudiylarоja: — Əysə — Məsihning Əzidur, dəp meni izdisun, bəlkim silaxturup tapsun» guvahlıq bərdi. **6** Lekin, ular uningoja қarxi degənlilik. Əməliyəttə, u heqkaysimizdən qıkıp uni həkərətlidi. Buning bilən Pawlus pexini yırak əməs. **28** Qünki biz Uningda yaxaymız, kəkəp, ularoja: — Əz kəninglər eż bexinglaroja hərikət kilişim wə Uningda wujudımız bardur; qüxsun! Mən buningoja jawabkar əməsmən! aranglardiki bəzi xairlar eytkinidək: «Biz Bügündin baxlap, mən [silərdin burulup] yat Uning nəslidurmız!». **29** Xunga, Hudanıng əlliklərgə barımən, — dedi. **7** Buning bilən nəslı boləqaqka, biz Təngri Bolquqını altun- Pawlus ulardin ayrılip, Titiyus Yustus isimlik, kümüx yaki taxtin yasalojan, hünərəwənnıng Hudadin korkidiojan bir kixining əyigə berip mahariti wə təsəwwuri bilən oyulojan birər turdi. Uning eyi sinagogning yenida idi. **8** Əmdi nərsigə ohxaydu, dəp oylimaslıkımız kerak. sinagogning qongı Krispus pütün ailisidikilər **30** Xunga Huda burunkı zamanlardikilərning bilən Rəbgə etikəd kıldı. Nuroqun Korintliklərmə xundak oşəplətlilik wakıtlarını nəziridin sakit bu həwərnı anglap, etikəd kılıp qəmündürüxni kılıqını bilən, lekin bugünkü kündə U həmmila կəbul kıldı. **9** Rəb keqidə Pawluska bir qayibanə yərdə pütün insanlarnı gunahlırioja towa kərünüx arkılıq wəhiy yətküzüüp uningoja: kilişkə əmr kılmaqtı! **31** Qünki U Əzzi tikligən — Qorkma, süküt kilmay səzə, **10** qünki insan arkılıq pütkül dunyani həkkənaliyik Mən sən bilən billə. Həqkim sanga kol selip bilən sorak kılıdiojan bir künini bəlgiliidi; U zərər yətküzəməydi, qünki Mening bu xəhərdə uni elümdin tirildürgənlik bilən bu ixning nuroqun kixilirim bar, — dedi. **11** Xuning bilən mukərrər ikenlikigə ispat bərgənidi. **32** Pawlus u yərdə bir yil altə ay turup, u yərdiki [Pawlusning] «əlgənlərning tirilixi» həkkidə kixılər arısida Hudanıng səz-kalamını əğätti. **12** eytkanlırını angliqanda bəzilər uni məshirə Əmma Galliyo Ahaya əlkisining waliysi boləjan kilişkə baxladı. Yənə bəzilər: — Bu ix həkkidə waktida, Yəhudiylar birləşip Pawlusni tutup səndin yənə anglaylı, — dedi. **33** Buning Galliyyoning «sorak təhti»ning aldiqə apirip, bilən, Pawlus məydandın qıkıp kətti. **34** Birak uning üstidin: Bu adəm kixılərni қanunoja hilap bəzilər uningoja koxulup, etikəd kıldı. Bularning haldə Hudaşa ibadət kilişkə kayıl kiliwatidü! iqidə «Areopagus» kengəxmə həyətli idin biri — dəp xikayət kıldı. **14** Pawlus aqzını aqay boləjan Diyonisiyus wə Damaris isimlik bir ayal, dəp turuxioja, waliy Galliyo Yəhudiylarоja: — xuningdək baxlaşa birkənqə kiximu bar idi. **15** Dərwəkə, i Yəhudiylar, bu xikayitinglər birər nahəklik yaki eojir jinayət toqrisida boləjan bolsa, səwrqanlıq bilən silergə կulak salsaṁ

orunluk bolatti. **15** Biraq bu ix [pəkət] bəzi arkilik etikad kılıqanlar oja koxulup, ular oja zor nam-isimlər, səzlər wə əzünglarning [Təwrat] yardımda boldı. **28** Qırkı u həlk-aləm aldida əkanuninglar üstidə talax-tartixlar oja qetixlik Yəhudiylar bilən munazirilixip, ular oja küqlük ikən, uni əzünglər bir tərəp kilinglar! Mən rəddiyə berip, mukəddəs yazmilarnı xərhlixi bundak ixlər oja sorakçı bolmayımən! — dedi. bilən Məsihning Əysa ikənlilikini ispatlap bərdi.

16 Xuning bilən u ularni soraq təhtəti aliddin həyədəp qıvardı. **17** Halayık sinagogning qongi Sostenisni tutuwelip, soraq təhtining aldida əttik, urojılı turdi. Biraq [waliy] Galliyo bu ixlarning həqkəyisisi oja kılqə pisənt kilmidi. **18** Pawlus Korint xəhiri də yənə kəp künlərni ətküzgəndin keyin, kərindaxlar bilən hoxlixip, Priskilla wə Akwilalarning həmrəhlikdə kemigə əlturup, Suriyəgə ətarap kətti. [Yoloqa qıqxıtnı ilgiri] u Kənkriya xəhiri də Huda oja iqtən bir əsəmidin qaqlırını qüxtürwətkənidi. **19** Ular Əfəsus xəhiri gə baroqandin keyin, u Priskilla wə Akwilani əldurup koyup əzi [xu yərdiki] sinagogka kirip, Yəhudiylar bilən munaziriləxti. **20** Ular uni uzunraq turuxka tələp kiliwidə, u koxulmay, **21** «Mən əndəkəla bolmisun kelər həytni Yerusalemda ətküzimən; andin Huda buyrusu, silərning yeninglər oja yənə kelimən», — dəp ular bilən hoxlixip, Əfəsustin kema bilən yoloqa qıktı. **22** U Əyəsəriyə xəhiri də kemidin qüxtüp, [Yerusalemoja] qıkip jamaət bilən əhal soraxkəndin keyin, Antakya xəhiri gə qüxtüp kətti. **23** Antakyada bir məzgil turoqandin keyin, u yənə yoloqa qıkip Galatiya wə Frigiya yurtlərini bir-birləp arılap, baroqanla yeridə barlıq muhlislarning etikadını əwwətlidi. **24** Bu arida, İskəndəriyə xəhiri də tuşulqan Apollos isimlik bir Yəhudi Əfəsus xəhiri gə kəldi. U natik adəm bolup, mukəddəs yazmilardin helila qongkur sawati bar adəm idi. **25** U Rəbning yoli toopruluk təlim aloqan bolup, otluk roh bilən Əysa həkkidə əynən səzləp talim berətti. Biraq uning həwiri pəkət Yəhya [pəyəjəmbər]ning yürgüzən qəmündürülük bilən qəklindətti. **26** U sinagogta yürəklik səzləxkə baxıldı. Uni angloqan Priskilla bilən Akwila uni eyigə elip berip, uning oja Hudanıng yolunu tehimu təpsiliy qüxəndürdi. **27** Keyin, Apollos Ahaya əlkisiqə barmakçı bolqanda, [Əfəsusluk] kərindaxlar [Ahayadiki] muhlislər oja hət yezip, ulardın Apollosni ərəxi elixni bəkmə tələp kıldı. U xu yərgə berip, Hudanıng mehîr-xəpkitti

19 Apollos Korint xəhiri diki wəktida, Pawlus səpər kilipli, iqliki kuruqluk arkilik Əfəsus xəhiri gə kəldi. U yərdə bəzi muhlislər bilən uqrıxip, **2** ulardin: — Silər etikad kılıqin larda, Mukəddəs Roh silərgə ata kılınojanmu? — dəp soridi. — Yak, biz hətta Mukəddəs Roh bar deyənni zadi anglimaptikənmiz, — dəp jawab bərdi ular. **3** Pawlus yənə: — Undakta, silər əndək qəmündürülüxtə qəmündürulgənsilər? — dəp soridi. — Biz Yəhya [pəyəjəmbər] yətküzgən qəmündürülükni kobul kıldı, — dedi ular. **4** Pawlus: — Yəhya [pəyəjəmbər] həlkə qəyti yətküzgən qəmündürülürək bolsa gunahlar oja towa kılıxni bildüridioqan qəmündürülük bolup, ular oja əzidin keyin kəlgüçiqə, yəni Əysa oja etikad kılıx kerəklikini tapiliojanidi, — dedi. **5** Ular buni anglap, Rəb Əysanıng namida qəmündürülükni kobul kıldı. **6** Pawlus əlini ularning üstigə təvküzip turuxi bilən, Mukəddəs Roh ular oja qüxti. Buning bilən ular naməlum tillarda səzləxkə həm pəyəjəmbərlər qəwəhiy-bəxarətlərni yətküzülxkə baxlıdı. **7** Ular təhminən on ikki ərkək kixi idi. **8** Pawlus üq ay dawamida [Əfəsus xəhiri diki] sinagogka kirip, yürəklik bilən səz kilipli, ular bilən Hudanıng padixahlıqidiki ixlər tooprısında munazirilixip kayıl kılıxka tirixti. **9** Lekin bəziləri jahillik kilipli ixinixni rət kilipli, halayıq aldida [Rəbning] yolioja haqarət kəltürgəndə, Pawlus ulardın qıkip, muhlislarnımı ayrip qıktı. U hərküni Tirannus isimlik adəmning leksiyahanisida munazirə-muzakirə ətküzdi. **10** Bu ix ikki yıl dawamlaxtı. Nətijidə, Asiya əlkisidiki pütün həlk, Yəhudiylar bolsun, Greklər bolsun həmməylən Rəbning səz-kalamını anglıdi. **11** Huda Pawlusning kolları arkilik karamət mejizilərni yarattı. **12** Kixilər hətta kol yaqılıq wə pərtükəlnəri Pawlusning tenigə təvküzip, andin kesəllərning yenioja apirip, ularning üstigə yapatti. Nətijidə, kesəllər sakçıp, yaman ular ulardın qıkip ketətti. **13** Lekin xu ətrapta

yüridiqjan, «jinkəx» Yəhudiyların bəzilirimu degüdək nuroqunlioqan kixilərni կayıl kilip, Rəb Əysanıng namini ixlitip bakkusi kelip, jin azdurup burawatidu. **27** Əmdi hazır bizning qaplaqxanlar üstidə turup jinlarqa: «Pawlus bu sodimizoqa bətnam qaplaqx həwpı bolupla jakarlawatkan Əysanıng namidin sanga qattık կalmay, bəlki böyük ayal ilah Artemisning buyruk berimən!» dəydiqjan boldi. **14** Bu buthanisimu ərziməs dəp կarılıp, hətta Asiya ixni kılıdioqanlarning arisida Skewa isimlik bir elkisi wə pütkül jaħan ibadət kılıdioqan [bu ayal Yəhudi bax kaħinning yəttə oq̄limu bar idi. **15** ilahimizning] xan-xəripimu yokılıx həwpigə Lekin [ular koqliwətməkqi bołoqan] yaman Roh duq keliwatidu! — dedi. **28** Bu sezlərni anglioqan ularoqa jawabən: — Əysani tonuymən, Pawlustin kəpqilik oqəzəpkə qəmüp, kayta-kayta: — həwirim bar, birak əzünglar kim bolisilər?! Əfəsuslusulkarnıng Artemisimiz büyütür! — dəp — dewidi, **16** yaman Roh qaplixıwalıqan kixi qukan kətürüxkə baxlidi. **29** Buning bilən ularoqa etilip qikip, ularnı urup xama կilip, pütkül xəhər malimatang bolup kətti. Halayıq, ularning üstidin ojalib kəldi. Ular yalingaq Pawlusning səpərdaxlıridin Makedoniyəlik wə yarilanıqan haldə əydin keqip qikip kətti. Gayus wə Aristarhuslarnı tutup sərəp, serk **17** Bu ix Əfəsus xəhiri də turuwatkan barlıq məydaniqə təngla yopurulup mangdi. **30** Yəhudiylar wə Greklərgimu məlum bolup, Pawlus halayıq arisioqa kirməkqi bołoqanidi, korkunq həmmisini bastı wə Rəb Əysanıng lekin muhlislər uning kirixigə yol koymidi. nami uluqlandı. **18** Nətijidə, nuroqun etikadqılar **31** Hətta Pawlusning dostlırı bołoqan əlkə burunkı kılıqanlırını ikrar կilip, aldiqə qikti. əməldarlıridin bezilirimu uningoja həwar **19** Sehırgərlik kılıqanlardın nuroqun adəmlər yətküzüp, uni serk məydaniqə berixkə təwəkkül əzlinin sehırgərlik kitab-palnamılırını əkelip kilməslikkə jekili. **32** Əmdi bəzilər buni dəp [bir yərgə dewiləp], kəpqilikning aldida warkırısa, bəzilər uni dəp warkırıxip, pütün kəydürüxti. Bu kitablarning kimmiti jəmiy əllik sorun warang-qurungoja toldi; kixilərning ming kümüx tənggigə yetətti. **20** Xundak կilip, kepinqisi ezlirinə nemigə yiqilqanlıkinimə Rəbning söz-kalami küqkə igə bolup, bərk urup bilməyetti. **33** Yəhudiylar Iskəndər isimlik üstünlükkə etti. **21** Bu ixlar yüz bərgəndin adəmni aldiqə ittip qikiriwidə, kəpqilik uni keyin, Pawlus kənglidə, Makedoniyə wə Ahaya aldiqə turoquzdi. Iskəndər kəpqilikkə kol əlkisidin ətüp Yerusaleməqə berixkə niyət ixariti կilip, [Yəhudiylarını] aklimakqi boldi. baqılıdi. U: — U yərgə barəqəndin keyin, Rim **34** Bərək kəpqilik uning Yəhudiylər ikenlikini xəhiri kərəp kələxim kerək, — dedi. **22** Xuning bilip կelip, həmmisi təngla: — Əfəsuslusulkarnıng bilən, u əzığə yardəmdə boluwatkanlardın Artemisimiz büyütür! — dəp ikki saetqə Timotiy bilən Erastus ikkiylənni Makedoniyəqə qukan kətürüp turuxti. **35** Ahirdə, xəhərning əwətiwetip, əzi yənə bir məzgil Asiya əlkisidə bax mirzisi halayıknı tinqlandurup mundak turdi. **23** Dəl xu qaçda, [Əfəsus xəhiri] dedi: — Əy Əfəsuslusulkar! Biz Əfəsuslusulkarnıng [Rəbning] yoli toqqruluk eçir malimaqılık xəhiriñin böyük Artemisning buthanisining wə kətürüldi. **24** Ayal ilah Artemisni sürətləp kümüx uning asmandın qüvkən süritinə qoqdiqcuqisi təkqə-həykəllərni yasiqnuqı Dimitriy isimlik bir ikenlikini bilməydiqjan kim bar! **36** Bu zərgər bar idi. Uning bu ixi hünərwənlərgə kəp ixlanı inkar kılalmıqanıkən, əzünglərni payda tapkuzattı. **25** Dimitriy hünərwənlərni wə besiwləxinglər, baxbaxtaqlıq kılmaslıkinglər xuningoja ohxax ixlanı bilən xuqulliniwatkan kerək. **37** Qünki silər bu kixilərni bu yərgə baxkə ustilarnı yioqip, ularoqa: — Buradərlər, [sorakça tartixkə] elip kəldinglər; lekin ular bizning gülliniximizning bu ix bilən baqlıq ya buthanilarını buloqular ya bizning ayal ikenlikini bilisilər; **26** hazır həlikə Pawlusning ilahimizəqə kupurluk kılıqulqıldarın əməs. nemə ixlanı կilip yürgənlikini anglioqan həm **38** Əgər Dimitriy wə uningoja koxuloqan kərgən boluxunglar kerək. U: «Kol bilən hünərwənlərning məlum bir kixininə üstidin yasiwalıqan nərsilər ilahalar əməs» deyix bilən, xikayiti bolsa, sorakhanilar oquq turmaqtə pəkət əfəsusta əməs, bəlki pütkül Asiya əlkisidə wə sorakqi waliylarmu bar. Ular xu yərlərdə

bir-biri bilən dəwalaxsun; **39** wə baxka birər xu yərgə piyadə baray, silər məndin awwal məsililiringlar bolsa, rəsmiy sorunda bir tərəp yetip berip, u yərdə meni kemigə eliwellixni kəlinixi lazim. **40** Biz əmdi yənə bugünkü wekəni küütünglər, dəp orunlaxturoqanidi. **14** Assosta topilang dəp ərz kəlinix həwpidə turuwatimiz; u biz bilən uqraxkəndin keyin biz uni kemigə qünki bu malimanqliğinən həq səwəbi elip Mitulin xəhīrigə kəldük. **15** Andin xu kərsitilmigəqə, həsabinimu berəlməymiz-də! yərdin qikip, ətisi Hiyoş arilining udulioşa **41** Bu səzlərni kılıp bolup, u yiojilojan halayıknı kelip turduk. Üqinqi künü Samos arilioşa yetip kəldük wə Trogillium xəhīridə konduk; uning ətisi Miletus xəhīrigə barduk. **16** Qünki Pawlus Asiya əlkisidə kəp wakıtnı ətküzüwətməslik üçün, dengiz sapırıda əfəsusta tohtimay etüp ketixni karar kılqanıdi. Səwəbi, u «orma həyti» künini mümkünkədər Yerusalemda ətküzük üçün aldiraytti. **17** Əmdi Miletus xəhīridin əfəsuska adəm əwətip, jamaəttiki akşakallarnı qakirdi. **18** Ular kəlgəndin keyin, u ularoşa mundak dedi: — Mən Asiya əlkisigə ayaq başkan birlinqi kündin tartip, silər bilən kandaq ətkənlilikm hərbiringlaroşa məlum. **19** Rəbning hizmitidə hər tərəptə kəmtər bolup, kəz yaxlırim tekulgənlikini, xundakla Yəhudiylarning suyikəstili tüپəyəlidin beximdin ətkən sinaklıarda qidiojanlığimni bilsilər, **20** wə yənə məyli ammiwi sorunlarda bolsun yaki əy-əylərdə bolsun, silərgə təlim bərginimdə, silərgə paydılık bolsila həqnemini ayimay jakarlap, **21** Yəhudiylar həm Greklərgimi Huda aldida towa kılıx wə Rəbbimiz Əysa Masihka etikad kılıx kerəklikigə guwahlıq berip jekiligənlikim həmminglaroşa məlum. **22** Hazir mana, rohta baqlanojan əhalə Yerusalemqa ketiwatimən. U yərdə nemə ixlarning beximoja qüxiqəjanlığını ukımaymən; **23** Pəkət xuni bilimənki, Muqəddəs Roh mən baroqanla xəhərlərdə zindan kixənliri wə azab-okoubətlərning meni kütüp turidiojanlığını aldin enik eytip kəlməktə. **24** Lekin mən əz musapəmni tamamlixim, Rəb Əysadin tapxuruwaloqan hizmətni ada kılıxım, yəni Hudanıng mehîr-xəpkəti toqrisidiki hux həwərning toluk guwahqısı boluxum üçün, əz həyatimni kılqə ayimaymən. **25** Mən silər bilən arılıxip, həmminglər arısida yürüp Hudanıng padixahlığını jakarlıdım; əmdi mana manga malumki, buningdin keyin silərdin həqkim yüzümni çaya kərəlməysilər. **26** Xuning üçün, bugün silərgə guwahlıq kılıp eytip

20 Topilang besikəndin keyin, Pawlus muhlislarnı qakırıp, ularnı riqbatləndürdi wə ular bilən hoxlixip, Makedoniyəgə karap kətti. **2** U xu ətraptiki yurtlarnı arılap, etikadqılarnı nuroqun səz-təlimlər bilən riqbatləndürgəndin keyin, Yunanoşa berip, **3** u yərdə üq ay turdi. Pawlus kemigə olturup Suriyəgə mangay dəp turoqanda, Yəhudiylarning uni əltürüx suyikəsti bilinip kılıp, u Makedoniyə arkılık [kurukluk bilən] kaytip ketix kararioşa kəldi. **4** Uningoşa həmrəh bołożanlar Beriyalıq Pirrusning oqlı Sopater, Tesalonikalıqlardin Aristarhus bilən Sekundus, Dərbəlik Gayus, Timotiy wə Asiya əlkisidin Tikikus bilən Trofimuslar idi. **5** Ular awwal Troas xəhīrigə berip, bizning yetip beriximizni kütüp turdu. **6** Biz bolsaq «petir nan həyti» künliridin keyin, Filippi xəhīridin kemigə olturup, bəx kündin keyin Troaska kılıp, ular bilən uqraxtuk wə u yərdə yəttə kün turduk. **7** Həptining birlinqi künü, biz nan oxduxka jəm bołożanda, Pawlus ətisi kətməkqı bołożaqqa, jamaətə səz kılıxka baxlıdı; səzini tün yerimgiqə uzarttı. **8** Biz jəm bołożan yukarıkı kəwəttiki eydə nuroqun qara qıraqılar yenip turatti. **9** Əwtikus isimlik bir yigit derizidə olturoqanidi. Pawlus səzləp heli bir yərgə baroqanda, uni mügdək besiwatchanıdi. Andin u əqrək uykuşa ketip, u üqinqi kəwəttin yərgə yikilip qüxti. Kəpqılık uni yərdin kətürüp karisa, u əlüp bołożanıdi. **10** Pawlus pəskə qüxüp, uning üstigə etilip, kəqaklap turup: Azablanmanglar, u tirikkən! — dedi. **11** Kəytidin əygə qikip, nanni oxup yegəndin keyin, Pawlus ular bilən tang atküqə uzun səzləxti wə u bu yərdin yoloşa qıktı. **12** [Troastikilər] bolsa heliki yigitni əygə həyat apırıp koydi. Ular buningdin qəksiz təsəlli taptı. **13** Biz bolsaq Pawlustin burun Assos xəhīrigə kemə bilən barduk. Qünki Pawlus

koyayki, mən həqbirining əkeniçək kərzdar əkarap mengip, Tur xəhirdə əkərəklük qıktuk. əməsəmən. 27 Qünki mən Hudanıng toluk, Qünki kemə bu yərdə yüksək qüxtürməkqi id. 4 U maksət-iradisini kılqə elip kalmaç silərgə bayan yərdə muhlislarnı tepip, ularning yenida yəttə kılıp yətküzüxtin bax tartmidim. 28 Mükəddəs kün turduk, ularça Mükəddəs Röhninq wəhiyisi Röh, silərni Hudanıng jamaitini bekix üçün keliç, ular Pawluska ayiojinq Yerusaleməqə Uning padisi iqidə yetəkqi kılıp tikligənidir; basmisun, dəp nəsihət kıldı. 5 Birak biz u əmdi əzünglaroja həm Əz Oqlining keni bilən yərdə turux waktimiz toxkanda, səpirimizni setiwalıqan barlıq padisioja səgək bolunglar! dawamlaxturduk. Ularning həmmisi, jümlidin 29 Qünki manga ayanki, mən kətkəndin hotun-balılıri bizni xəhərninq sırtlıqıqə uzitip keyin, qılberilər aranglaroja kirip, padını həq qıktı. Həmmimiz dengiz boyida tizlinip olturnup ayimaydu, 30 həmdə hətta aranglardınmu billə dua kıldı. 6 Kəqaklıxip hoxlaxkandın bəzilər muhlislarnı ezlirigə tartiwelix üçün keyin, biz kemigə qıktuk, ular eylirigə həkikətni burmiliojan türlik ixlarnı səzleydi. kaytixti. 7 Tur xəhirdidin dengiz səpirimizni 31 Xunga, səgək bolunglar, mening üq yıl keqə- dawamlaxturup, ahirida Pitolimays xəhiringə kündüz deməy, hərbiringlaroja kəz yaxlirim kıldı. U yerdiki əkerindaxlar bilən kərəxüp, bilən tohtimay nəsihət berip turoqanlıqimni ularning yenida bir kün turduk. 8 Ətisi, u esinglarda tutunglar. 32 Əmdi mən silərni yərdin ayrılip, Kəysəriyə xəhiringə kıldı. Biz Hudaoja wə Uning mehîr-xəpkət yətküzidiojan burun [Yerusalemədik] «yəttə hizmətkar»din səz-kalamioja tapxurimən. Bu səz-kalam biri bolqan, hux həwərqi Filipning əyigə berip etikədinglarnı kəruxka həm pak-mükəddəs kənduk. 9 Bu kixinin tehi yatlıq kılınmiojan, kılınmiojan barlıq həlkə arısında iltpat kılınlıqiojan bexarət-wəhiylərni yətküzidiojan tət kizi bar mirastın silərni nesip kiliçka əkadirdur. 33 idi. 10 Biz u yərdə birnəqqə kün turqandin Mən həqqaqan həqkimdin kiyim-keqək yaki keyin, Agabus isimlik bir pəyoqəmbər Yəhudiyyə altun-kümüx tama kılıp bəkmiojanmən. 34 əlkisidin qüxti. 11 Bu kixi bizning aldimizoja Silərgə məlumki, mən ikki bilikiməgə tayinip, keliç, Pawlusning bəlwəeqini koliçə elip, əzininə əzümning wə həmrəhlirimning hajitidin put-kolini baqlap: — Mükəddəs Röh mundaq qıktım. 35 Bundaq kılıp hərbir ixlarda dəydi: — Yəhudiylər bu bəlwəeqinigini mən silərgə muxundak əjir-əmgək arklılıq Yerusalemda muxundak baqlap, yat əlliklärning ajiz-hajatmərlərgə yardım berix lazınlığını, koliçə tapxuridu! — dedi. 12 Bularni anglap, xundakla Rəb Əysə ezi eytikan: «Bərmək həm biz həm xu yərlik kixilər bilən birliktə almakṭınmu bəhtliktur» deginini esinglardin Pawlustin Yerusaleməqə barmiqin dəp etündük, qıkarmaslıqınglar kerəklikini kərsəttim. 36 13 Lekin Pawlus jawabən: — Silər nemixkə Bu səzlərni kılıp bolup, u həmməylən bilən bunqıwala yioqlap, yürükimni ezisilər? Mən birliktə tizlinip olturnup dua kıldı. 37 Həmməylən Yerusalemda Rəb Əysanıng nami üçün tutkun əttik yioqlıxip kətti; Pawlusning boynıçə boluxla əməs, xu yərdə elüxkumu təyyarmən, esilip ələqəklap, kızojin səyüxti. 38 Ularnı — dedi. 14 Biz uni əyil kılalmay, ahirida əng azabliojini Pawlusning, «Buningdin keyin süküt kılıp: — Rəbning iradisi ada kılınsun! — yüzümni əyata kərəlməysilər» degən səzi boldi. dedük. 15 Bu künlərdin keyin, yüksək-takımızni Keyin, ular uni kemigə qıkırıp uzitip koydi.

21 Andin biz ulardın ajrilip qıkkəndin keyin, kemə bilən udul Əsər arilioja əkarap yol aldı. Ətisi, Rodos arilioja, u yərdin Patara xəhiringə barduk. 2 Patarada Fənikiyə rayonıçə baridiojan bir kemini tepip, uningoja olturnup yoloja qıktuk. 3 Siprus arili kərəngəndin keyin, uni sol təripimizdə əldədurup etüp, Suriyəgə

yiojixturup, Yerusaleməqə qıkıp barduk. 16 Kəysəriyəlik muhlislardın birnəqqisi biz bilən səpərdax boldi; ular Minason isimlik bir kixinin əyidə konimiz dəp uni birgə elip mangdi; bu kixi Siprusluk, kəri muhlis idi. 17 Yerusaleməqə yətkəndə əkerindaxlar bizni huxallık bilən əkarxi aldı. 18 Ətisi, Pawlus biz bilən billə Yakupni kərgili bardı. Yakup bilən akşakallarning həmmisi u yərgə yioqlıqənidi.

19 Pawlus ular bilən salamlaxkandın keyin, əslidə ular xəhərdə Əfəsusluq Trofimusning Hudanıng əzinin hizmiti arkılık əllər arısida Pawlus bilən billə bolğanlığını kərgənidi ķiloqan ixlirini bir-birləp ularqa təpsiliy wə Pawlus uni ibadəthanioqa baxlap kirgən, eytip bərdi. **20** Bularni anglioqanda, ular dəp oylioqanıdi). **30** Xuning bilən, pütün Hudaioqa mədhijə okudu, andin Pawluska: xəhər zilziligə kəldi. Halayıq tərəp-tərəptin — Kerüwatisən, i kərindixim, Yəhudiylar yürüüp kelip, Pawlusni tutup, ibadəthanidin iqidə қanqə minglioqan etikad ķiloquqlar bar! sərəp elip qıktı. Ibadəthanining dərwaziliri Ularning həmmisi Təwrat қanuniyoqa [əməl dərhal takıwtildi]. **31** Bu top adəm Pawlusni ķılıxka] intayın kızıqın ikən. **21** Ular sening [urup] əltürütətməkqi bolup turoqanda, pütküll toorrangda: «U əllərning arısida yaxioqan Yerusalemni malimanqliq kaplap kətkənlikli pütün Yəhudiylarqa Musa [pəyoqəmbərgə] toorisidiki bir həwər u yərdə turuxluk [Rim] tapxurulojinidin yenixni, yəni balılırini hətna kismining mingbexioja yətküzüldi. **32** Mingbexi ķildurmaslikni, Yəhudiylarning ən'ənilirigə dərhal ləxkər wə birnəqqə yüzbexini elip, riyə kılmaslıqni əgitidu» dəp anglidi. **22** Əmdi top-top adəmlərni basturuxka yürüüp kəldi. қandaq ķılıx kerək? Qünki halayıq qoqum sening Mingbexi wə əskərlərni kərgən halayıq Pawlusni bu yərgə kəlgənlikingni anglap қalidu. **23** Xunga uruxtin tohtidi. **33** Mingbexi aldiqə ətüp, bizning deginimizdək ķiloqın: Arimizda қəsəm ləxkərlərni Pawlusni tutup ikki zənjir bilən iqkən tət adəm bar. **24** Sən ularni elip, ular baqlaxka buyrudi. Andin u: — Bu adəm kim? bilən birlikta [Təwrattiki] tazilinix қaidisidin U nemə gunah, կildi? — dəp soridi. **34** Lekin ətüp, ularning [kurbanlıq] qıkımlırını əzüng [topilangqırların] iqidə bəzilər uni desə, kətürəgin, andin ular qaqlırını qüsürələydu. bəzilər buni deyixip warkirixatti. Malimanqliq Buning bilən, həmməylən sən tooruluk tüpəylidin mingbexi həkikiy əhwalni eniqlaxka anglioqanlırinining həmmisining rast əməslikini amalsız ķelip, ahir Pawlusni կə'ləgə elip ketixni wə sening əzüng Təwratka tərtipi boyiqə buyrudi. **35** Lekin Pawlus կə'ləning pələməpiyigə riyə kiliwatlıkingni bilip yetidi. **25** Əmma kəlgəndə, topilangqılar tehimu zorawanlixip əllərdin bolğan etikadqılarqa kəlsək, biz ularqa kətkəqkə, ləxkərlər uni kətürəvkə möjbur pəkətlə butlarqa ataloqan nərsilərni yeməslik, boldi. **36** Qünki ularning kəynidin top-top կanni wə boçup soyulqan haywanning adəmlər əgixip mengip: — U yokitilsun! — gəxinimu yeyixtin wə jinsiy buzukluktin dəp warkirixatti. **37** Kələgə əkirilixicə az əzlirini sakłax tooruluk kararımızni ətkənki қaloqanda, Pawlus mingbexioqa: — Sizgə bir hət arkılıq ukтурduk. **26** Buning bilən, Pawlus u eojiz söz қılsam bolamdiñin? — dəp soridi. kixılərni elip, ətisi ezi ular bilən billə tazilinix Mingbexi: — Grekqa biləmsən? **38** Undakta, қaidisini ətküzüxti; andin u ibadəthanioqa kirip, ilgiri isyan kətürüp, «hənərqi қatillar»din tət [kahinlarqa] əzlirining paklinix mudditining ming adəmni baxlap qəlgə ķeqip kətkən həlik ķaqaq toxudioqanlıq, yəni hərkəyasi üçün Misirlik əməsmusən? — dəp soridi. **39** Lekin kurbanlıq ķilinixning kəysi künü bolidioqanlığını Pawlus: — Mən Yəhudi, Kılıkiyə əlkisidiki ukтурup կöydi. **27** Yəttə künlük muddət uluoq xəhər Tarsusning pukrasımən. Halayıqka toxuxkə az қaloqanda, Asiya əlkisidin kəlgən birnəqqə eojiz sez ķiliximoja ijazət ķilixingizni bəzi Yəhudiylar Pawlusni ibadəthanida kerüp, ətümimən, — dedi. **40** [Mingbexi] ijazət beriwidı, halayıqni կutritip, uningoja kol selip: **28** Pawlus pələmpəydə turup, halayıqka kol ixarit — əy Israillar, yardımə bolunglar! Həmmə կildi. Қattik jimjilik başında, uibraniy tilida yərdila, həmmə adəmgə həlkimizgə, Təwrat səzləxkə baxlap: — қanuniyoqa wə ibadəthanioqa karxi sezlərni **22** — Kərindaxlar wə ata-bowilar! Əmdi əzümnii akłax səzlirimqə kulak saloqaysılər, yənə Greklərni ibadəthanimizə baxlap kirip, — dedi. **2** Ular Pawlusning ibraniy tilida səzliginini anglap, tehimu jim boluxti. U ketürdü **29** (ularning bundak deyixining səwəbi,

səzini dawam kıldı: **3** — Mən bir Yəhudi, gunahlıringni yuələzəqin!» dedi. **17** Xundak Kilikiyadiki Tarsus xəhiri də tuquldum; lekin bu boldiki, Yerusaleməqə käytip kəlginimdin xəhərdə bekip qong kılindim, Gamaliyəlning keyin, ibadəthanida dua kiliwatkinimda, bir kol astida ata-bowlirimizə tapxuruləqən əyibənə kərənük meni oruwaldi **18** wə Təwrat ənanining zir-zəwərlirini köyməy [Rəbning] manga: «Qapsan bol, Yerusalemədindən eginip təlim-tərbiyə aldım. Mən silərning bugün dərhal kət. Qünki ular sening manga kılıqan bolqinqingləroqə ohxax, Huda yolioqə intayın guvahlıqning kobul kılmayıdu!» dəwatçanlığını kizojin idim. **4** Mən bu yoldikilərni hətta kerdüm. **19** Mən, «I Rəb, ular mening Sanga əltürükinqə ziyanəkəlik kılıp, ularnı ər-ayal etikad kılıqanlarnı zindanoqə solap, hərbər deməy tutkun kılıp zindanoqə saldurдум. **5** sinagoglaroqə kirip ularnı urojanlıqını bilidü. Bu toopruluk bax kahin wə aliy kengəxmidiki **20** Sening guvahqıng bolqan İstipanning barlıq aksakallarmu manga guvahqidur. Mən kəni təkülgini də, mənmu yenida turup uni ulardin Dəməxkətiki [Yəhudi] kərindaxlaroqə əltürgənlərning kilmixlirioqə koxulup, ularning yeziloqən hətlərni tapxuruwelip, xu yərdə kiyimlirigə karap bərdim!» — dedim. **21** turuwatçan bu [yoldikilərni] jazalax üçün, Bırak u manga: «Kətkin! Seni yıraklığı əllərgə ularnı tutkun kılıp Yerusaleməqə apirimən dəp əwətimən!» — dedi. **22** Pawlus muxu səzni yoloqə qıkkənidim. **6** Əmdi xundak boldiki, deqiqə halayıq uningoqə կulak seliwaṭatti. səpər kılıp Dəməxkəkə yekinqinxanda, qüxkə Lekin buni anglap ular awazini ketürüp: yekin, tuyuksız asmandın küglük bir nur qüçüp, — Undak bir kixi yər yüzidin yokitilsun! ətrapimni yorutuwətti. **7** Mən yərgə yikilipli U tirk turuxka layik əməs! — dəp quşan kəttim, andin manga: «Saul, Saul, Manga selixti. **23** Ular qirkirixip, qapan-yepeinqilirini nemixkə ziyanəkəlik kılısən?» degən awazni selip taxlap, topa-qang soruwaṭkanda, **24** anglidim. **8** «I Rəb, sən kimsən?» dəp sorisam, mingbexi Pawlusni kəl'əgə elip kirip ketixkə U manga: — «Mən sən ziyanəkəlik kiliwatçan əmr kiliwidi, halayıqning uningoqə nemə üçün Nasarətlik əysadurmən!» dedi. **9** Mən bilən bundak quşan salidioqanlıqını eniklax üçün billə mengiwaṭkanlar u nurni kərgən bolsimu, ləxkərlirigə uni kamqılap soraq kılıxni buyrudi. lekin manga kılıqan səzlərni qüxənmidi. **10** Mən **25** Lekin ular Pawlusni kamqılox üçün oqlaqlıtip yənə, «I Rəb, nemə kılıxım kerək?» dəp sorisam, baqlıloqanda, u yenida turoqan yüzbexioqə: Rəb manga, «Ornungdin tur, Dəməxkəkə kir, xu — Bir Rim pukrasını jinayiti bekitilməyələ yərdə sən ada kılıx bekitilgən ixlarning həmmisi kamqılıxinglar ənanıqə uyğunmu? — dedi. toopruluk sanga eytip berilidü!» dedi. **11** Həlikə **26** Bu səzni anglioqən yüzbexi mingbexining nuring julalıqının kəzdirim kərməs bolup қaldı. aldiqə berip: — Siz nemə ix kılıay dəwatisiz? Yenimdikilər kolumdin yetəkləp, Dəməxkəkə Qünki u kixi Rim pukrası ikən! — dedi. **27** elip kirdi. **12** U yərdə Təwrat ənanıqə ihlas Mingbexi Pawlusning aldiqə berip, uningdin: baqlıloqan, Dəməxkətiki barlıq Yəhudiylarning — Manga eytkin, sən rasttinla Rim pukrasımı? hərmitigə sazawər bolqan Ananiyas isimlik — dəp soridi. — Rast, dedi u. **28** — Mən bir kixi bar idi. **13** U kelip, yenimda turup: nahayiti yukarı bahada muxu pukralıkkə igə «Kərindax Saul, bexingni ketürüp karal!» dedi. boldum, — dedi mingbexi. Pawlus: Əmma Mən xuan beximni ketürüp karap uni kerdum. mən tuoquluxumdinla xundak! — dedi. **29** **14** U manga: «Ata-bowlirimizning Hudasi Xuning bilən, uni sorakqa tartmaqçı bolqan seni iradisini bilixing, Həkkaniy Boluoqını ləxkərlər dərhal uningdin ezlirini qatkə aldi. kərrixüng wə uning aqzidin qıkkən awazni Mingbeximu uning Rim pukrası ikənlikini bilip, anglixing üçün allığaqqan tallidi. **15** Qünki sən uni baqlatçanlıqı tüpəylidin körkup kətti. **30** pütün insanlar aldida kərgən-anglioqanlıringə Mingbexi Yəhudiylarning Pawlusning üstidin Uning guvahqısı bolisən! **16** Xundak ikən, kılıqan xikayitining həkikiyə səwəbini bilix sən yənə nemigə hayal bolisən? Ornungdin üçün, ətisi uni yexip, bax kahinlər wə pütün turup, Uning namıqə nida kılıp qəmündürülüp, aliy kengəxmidikilərning bir yərgə yioqılıxını

buyrudi. Andin Pawlusni elip kelip, ularning aldişa turoquzdi.

23 Pawlus aliy kengəxmə həy'ətlirigə tikilip turup: Kərindaxlar, mən btigüngiqə Hudanıng aldida pak wijdanda mengip kəldim, — dedi. **2** Buni anglojan bax kahin Ananiyas [Pawlusning] yenida turoqanlaroja uning aqzioja uruxni buyrudi. **3** Pawlus uningoja: — Huda seni uridu, əy akartilojan tam! Sən u yərdə meni Təwrat əhanunu boyiqə sorakqa tartixkə əlturisən, lekin Təwrat əhanunioja hilap haldə meni urunglar dəp buyrudingə?! — dedi. **4** — Sən Hudanıng bax kahinioja axundak əhəkarət kəltürəmsən?! — deyixti yenida turoqanlar. **5** Pawlus: — I kərindaxlar, mən uning bax kahin ikənləkini bilməptimən. Qünki Təwratta: «Həlkinqni idarə kıloloquining yaman gepini kılma!» deyilgən, — dedi. **6** Lekin Pawlus ularning bir kışmining Sadukiyy, yənə bir kışmining Pərisiylər ikənləkini bilip, aliy kengəxmədə yüksərək awaz bilən: — Kərindaxlar, mən bolsam Pərisiylərdin bolımən wə Pərisiylərning pərzəntimən. Mən elgənlər kəyta tirilixkə baqlıqan ümid toqruşuluk bu yərdə sorakqa tartiliwatımən! — dəp warkırıcı. **7** U bu sözni deyixi bilənla, Pərisiylər bilən Sadukiyyalar arısida jedəl-əqoqça əkozılıp, kengəxmədikilər ikkigə belünüp kətti **8** (qünki Sadukiyyalar elgənlərning kəyta tirilixi, yəki pərixtə yaki rohlar məwjuṭ əməs, dəydu. Lekin Pərisiylər həmmisini etirap kılıdu). **9** Buning bilən kəttik bir quşan-sürən kətürüllüp, Pərisiy tərəpdarı bołożan bəzi Təwrat ustazlırları ornidin turup: — Biz bu adəmdin həqkandak əyib tapalmiduk! Bir roh yaki pərixtə uningoja səz kılolan bolsa nemə boptu! — dəp kəttik munaziriləxti. **10** Quşan-sürən tehimu küqiyip kətkəqkə, mingbexi [Yəhədiylarning] Pawlusni tartixturup titma-titma kiliwetixidin korkup, kışimoja zaləqə qüxüp uni ularning arisidin zorluk bilən tartip qıkıp, kəl'əgə əkirip ketixinə buyrudi. **11** Xu küni keqisi, Rəb Pawlusning yenida turup: — Jasərətlək bol! Qünki Yerusalemda Mən toqramdiki ixlaroja toluk guwahlıq bərginindək, Rim xəhiriidimu xundak guwahlıq kiliçinq mukərrər bolidu! — dedi. **12**

Ətisi ətigəndə, Yəhədiylər Pawlusni əltürüxiň kəstləp, uni əltürmiqüqə heqnərsə yeməymiz, iqməymiz, dəp ezlirigə lənitə bir kəsəmni kilixti.

13 Bu suyikəst kəsimini iğkənlər kırıq nəqqə kixi idi. **14** Ular bax kahinlar wə aksaçallarning aldişa berip: — Biz Pawlusni əltürmiqüqə heqnərsə tetimaslıkka kəttik kəsəm iqtuk. **15** Hazır silər wə aliy kengəxmə uning ixlirini tehimu təpsiliy təkxürüxnı bahanə kiliip, wəkil əwitip uni kengəxmigə elip kelixni mingbexidin tələp kiliinglar. U bu yərgə yekin kəlməyə uni jayliwetikə təyyar turımız, — dedi. **16** Lekin Pawlusning singlisining oğlu bəktürmidin həwər tepip kəl'əgə kirip, Pawluska məlum kiliq koydi. **17** Buning bilən Pawlus yüzbexiliridin birini qakırtıp, uningoja: — Bu balını mingbexi bilən kərüxtürüp koysingiz. Qünki uningoja məlum kiliçiojan ixi bar ikən, — dedi. **18** Yüzbexi uni elip mingbexining aldişa baxlap kirip: — Məhbus Pawlus meni qakırtıp, bu balını siz bilən kərüxtürüp koyxumnni tələp kıldı. Qünki uning sızgə məlum kiliçiojan ixi bar ikən, — dedi. **19** Mingbexi uni əkolidin tutup, bir qətkə tartip: — Manga malum kiliçiojan nemə ixing bar? — dəp soridi. **20** U jawabən mundak dedi: — Yəhədiylər Pawlusning ixlirini təpsiliy təkxürayı dəp səwəb kərsitip ezliridin ətə uni aliy kengəxmigə elip berixni tələp kiliq üçün til biriktürüxti. **21** Ularça kayıl bolmioqayla, qünki kırıqtın artuk adəm uni paylap turidu. Ular Pawlusni əltürmiqüqə heqnərsə yeməymiz, iqməymiz, degən əharoja kəsimigə baqlınipti. Ular hazır ezlirining ularning təlipigə makul boluxlirini kütüp turidu. **22** Mingbexi uningoja: — Bu ixni manga məlum kiliçioqliğinə həqkimə tinma! — dəp tapılrap, balını katturdi. **23** Mingbexi yüzbexidin ikkini qakırtıp: — İkki yüz piyadə ləxkər, yətmix atlık ləxkər wə ikki yüz nəyyiziwaz ləxkərnı bugün keqə saat tokkuzda Kəysəriya xəhiriqə karap yoloja qıqxıq kələkələr! — dəp buyrudi. **24** Xuning bilən billə, Pawlusni waliy Feliksning yenioja sak-salamət yatküzüüqün, uning minixigə ulaoqlarnı təyyarlangalar! — dəp buyrudi. **25** Mingbexi [Felikska] mundak bir hət yazdı: — **26** «Hərmətlik waliy Feliks janablrioja Klawdiyus Lisiyastın salam! **27** Uxbu adəmni Yəhədiylər

tutuwaloqan bolup, uni өltürməkqi bolqanda, Yəhudiylar arisida majira-topilang pəyda kılıxni uning Rim pukrasi ikənlikini bilip yetip, kisimni küxkürtküqi, xundakla «Nasarətliklər» dəp baxlap berip uni kutkuzdum. **28** Mən ularning bu ataloqan məzħəpning kattiwaxliridin biridur. Kixi üstidin kıləjan xikayitining nemə ikənlikini **6** U bizning ibadəthanımıznimə buloqımaqqi eniklimaqqi bolup, uni Yəhudiylarning aliy boloqanidi. Xunga, biz uni tutuwalduk wə uni eż kengəxmisigə elip bardim. **29** Əməliyəttə əkanunimiz boyiqə sotlayttuk. Lekin mingbexi ularning uning üstidin kıləjan xikayitining Lisiyas əxəddiy zorluk bilən uni əllirimizdin əzlirining Təwrat əkanunioja dair dətalax tartıwaldi wə uningoja ərz kıləquqıllarnı məsilişlərgə munasıvətlik ikənlikini baykıdim, əzlirining aldiqə kelixkə buyruqanidi. **8** biraq uningdin əlüm jazası berixkə yaki Uni sorak kılıp kərsilə, bizning uningoja zindanqa taxlaxka layık birər xikayet kılıqudək kıləjan ərzlirimizning tooprılığını bilip yetidilə! ixni tapalmidim. **30** Keyin, Yəhudiylarning uni **9** Sorunda boloqan Yəhudiylarmu uning əltürüwetix əstəidə yürüwatlılıq həkkidiki eytikanlırioja koxulup: Rast, rast, dəp xikayətni ahbarat manga məlum kılınoqanda, dərəhal küçəyətti. **10** Waliy Pawluska söz kıləjin dəp uni siligə yollattim wə xuning bilən billə, kol ixaritini kıləjanda, u mundaq dedi: — uningoja ərz kıləquqıllarning əzlirining aldida Mən silining uzun yillardın beri bu həlkəni xikayətlərini eytixini buyrudum. Həyər!. **31** sorap kəlgənliliklərini bilgəqə, hatırjəmlik bilən Ləxkərlər əmdi buyruk boyiqə Pawlusni keqiləp aldilirida əzüm toqramda jawab berimən. **11** Antipatris xəhiriqə yətküzdi. **32** Ətisi, atlıq Asanla bilaləydi, mən Yerusaleməja ibadət ləxkərlər Pawlusni elip mengixkə kəldurulup, kılıxkə barojinimdin hazırlanmış pəkət on ikki kalojan ləxkərlər [Yerusalemədik] kələğə käytip künla otti. **12** Ular mening ibadəthanida birər kəldi. **33** Atlıklär Kəysəriyəgə kirip, hətni adəm bilən munaziriləxkinimni kərmigən, yaki waliyoja tapxurdı wə Pawlusnimə uning aldida sinagoglarda yaki xəhərdə ammini topilangoja hazır kıldı. **34** Waliy hətni okuoqandan keyin, qutratkanlıkimnimə həq kərmidi. **13** Ular yənə Pawlusning kəysi əlkidin ikənlikini sorap, uning hazır janablirioja mening üstümdin kıləjan Kilikiyədin kəlgənlilikini bilip, **35** Uningoja: — xikayətlirigə həq ispatmu kəltürəlməydu. **14** Üstüngdin ərz kıləquqıllar kəlgəndə ixliringni Biraq siligə xuni etirap kılımənki, mən ular toluk anglaymən, — dedi wə uni Hərod hanning «məzħəp» dəp atıqan yol bilən mengip, ordısında nəzərbənd kılıp koyuxni buyrudi.

24 Bəx kündin keyin, bax kağın Ananiyas akşakallardin birnəqqaylıın wə Tərtullus isimlik bir adwokat bilən Kəysəriyəgə qüxüp, Pawlus toqrisidiki rəsmiy xikayətlərini waliyoqa sundı. **2** Pawlus qəkirtılıp, Tərtullus uning üstidin xikayət kılıp mundaq dedi: — Hərmətliq Feliks janablı! Biz əzlirining kol astılırida hər tərəptin aman-esənlilikə nesip bolup kəlməktimiz wə aldin kərərliliklər bilən həlkəmiz arisida dana isləhətlər barlıqka kəltürüləmkə, biz bu ixlardın hər wakit, hər jayda toluk minnətdarlıq bilən bəhriman boluwatımız. **4** Biraq eż wakitlirini kep elip koymaslıkim üçün, xəpkətliri bilən səzimizni kışkıla anglaxlirini etünüp soraymən. **5** Qünki biz xuni tonup yəttükki, bu adəm balahor bolup, pütkül jahandiki

Təwratta wə pəyəqəmbərlərning yaznilırıda pütülgənlərningmu həmmisigə ixinip, atabowlırimning Hudəsi oja ibadət kılımən. **15** Mening Huda oja baqlıqan ümidim barkı (bu kixilərmə bu ümidni tutidı), kəlgüsida həm həkkaniylarning həm həkkaniysızlarning elümdin tirilixi bolidu. **16** Xu səwəbtin, əzüm həmixə Huda aldidimu, insanlar aldidimu pak wijdanlıq boluxkə intilimən. **17** Mən [Yerusalemədən] ayrıloqili heli yillar boloqan bolup, bu ketim u yergə eż həlkimə həyr-sədikə yətküzüp bərgili wə Huda aldiqə hədiya sunoqili baroqanidim. **18** Mən bu ixlarda boluwatattım, bəzilər meni tazilinin kəidisini ada kılıp bolovan qaoqda ibadəthana həylisida uqratti; lekin mən ətrapimoja adəm toplioqinimmi yok, malimanqılıq qıcarojinimmi yok. **19** Əməliyəttə meni uqratkanlılar bolsa Asiya əlkisidin kəlgən bəzi Yəhudiylar idi; ularning

üstümdin xikayətliri bar bolsa, əslı ular əzliri Kəysəriyəgə қaytip qüxti. Ətisi sorak təhtigə kelip, silining aldlirida ərz kılıxka toqra kelətti. olturnup, Pawlusni elip kelixni buyrudi. 7 Pawlus 20 Bolmisa, muxu sorundikilər aliy kengəxmə kəlgəndə, Yerusalemın qüvkən Yəhudiylar aldida turoqinimda, meningdin qandak jinayət uning ətrapioja olixip, uningoja nuroqun eoqır tapkanlığını eytip başsun! 21 Pəkət mundak bir jinayətlər bilən karılap xikayətlərni kıldı. Birak ix bołożanidi: — Mən ularning aldida, «Bügünkü bularning həqkaysisoja ispat kərsitip berəlmidi. kündə əlgənlərning қayta tirilixi toqrluluk 8 Pawlus əzini aklap: — Mən həqkaysi ixta silərning sorikinqlaroja tartiloqanmənl» dəp Yəhudiylarning қanunioja, ibadəthanisioja yaki warkırioqanıdim. 22 [Rəbning] yoli toqrluluk [imperator] Kəysərgə karxi birər jinayətmə təpsiliy həwiri bar bołożan Feliks soraknı sadir kılımidim, — dedi. 9 Lekin, Festus tohtitip, ularoja: — Mingbexi Lisiyas kəlgəndə Yəhudiylarning kənglini elixka, ularoja iltipat dəwayinglər toqrisidiki həkümni qıkırıman, kərsətməkqi bolup Pawlustin: — Yerusalemə — dedi. 23 U yüzbexoja Pawlusni nəzərbənd berip, u yerdə mening aldimda bu xikayətlərgə astioja elip, əmma uningoja bir'az kəngqilik asasən sotlinixka razi bolamsən? — dəp soridi. kılıp, dost-buradərlirining hərkəyasisining uning 10 Lekin Pawlus jawab berip mundak dedi: hajətliridin qıkixini tosmiojin, dəp buyrudi. 24 — Mən hazır Kəysərning sorak tahti aldida Birnəqqə kündin keyin, waliy Feliks ayali Drusila turimən. Meni sorak kılıxka tegixlik yər mana bilən billə kəldi (Drusila Yəhudi id). U Pawlusni muxu. Əzliyə enik məlum bołożandək, mən qakırtip, uningdin Məsih Əysəqə etikəd kiliç Yəhudiylaroqa həqkəndək naħəkklik kılımidim. yoli toqrluluk anglidi. 25 Pawlus həkkəniy 11 Əgər jinayitim bolsa, xundakla əlümgə yaxax, əzini tutuwelix, kiyamət künidiki soal- layik birər ix kılıjan bolsam, mən əzümni sorak kılınilxlar tooprısında sezləwatkanda, Feliks əlümdin қaqurmaymən. Birak ularning mening wəhimigə qüxp uningoja: — Həzirqa қaytip üstümdin kılıjan xikayətlirining asasi bolmisa, tursang boldu. Keyin manga pəyt kəlgəndə, həqkimning meni ularoja tapxurup berixkə yənə qakırtımən, — dedi. 26 U xuning bilən bir həkkə yok, Mən Kəysərgə murajiət kılımən! 12 wakıttı Pawlusning para berixini ümid kılətti. Andin Festus məslihətqılıri bilən sezləxkəndin Xuning üçün, uni imkankədər pat-pat qakırtip, keyin, Pawluska: — Sən Kəysərgə murajiət uning bilən sezlixətti. 27 Lekin ikki yil toxkanda, kılding — uning aldiqə əmdi barisən! — Feliksning ornioja Porkiyus Festus waliy boldi. dedi. 13 Birnəqqə kündin keyin, Agrippa han bilən [singlisli] Bərniki Festuska təbrik-salaməqə kənglini elix üçün Pawlusni solakta қaldurdu. Kəysəriyəgə kəldi. 14 U yerdə uzun künlər turoqandin keyin, Festus Pawlusning ixini hanqa məlum kılıp: — Bu yerdə Feliks қaldurup kətkən bir məhbus bar. 15 Mən Yerusalemə baroqinimda, Yəhudi bax kahinləri bilən akşakalları uning üstidin xikayət kılıp, məndin uni jazaqə mahkum kılıximni tələp kilixti. 16 Mən ularoja, ərz kılınoqası ərz kılıquqlar bilən yüzləxtürülüp, uningoja əzini aklax pursiti berilmigüqə, uni jazaqə tapxurux rimliklarning aditi əməstur, dəp eyttim. 17 Xunga ular mən bilən billə bu yərgə kəlgəndin keyin, mən wakıtnı kəynigə sozmay, ətisila sorak təhtigə olturnup u kixini əkilixni buyrudum. 18 Ərz kılıquqlar orunliridin turoqanda, ularning uning üstidin xikayət kılıqları mening oyliqinimdək rəzil ixlar əməs idi, 19 Bəlkı ularning eż ibadət

25 Festus [Yəhudiya] əlkisiga kirip, üq kündin keyin Kəysəriyədin qıkıp Yerusalemə baroqanidi. 2 Bax kahinlər bilən Yəhudiylarning metiwrəliri uning aldida Pawlusning üstidin rəsmiy xikayət kılıp, uningdin iltipat sorap, adəm əvitip Pawlusni 3 Yerusalemə elip kelixni etündi. Məksiti, ular yol üstidə bəktürmə təyyarlap Pawlusni əltürük id. 4 Festus buni anglap ularoja: — Pawlus hazır Kəysəriyəda solakta turiwərsun. Mən yekində u yərgə қaytip kətməkqimən. 5 Aranglardın hökükdər bołożanlar mən bilən billə qıxsun. Əgər uning birər əyibi bolsa, ular xu yerdə xikayət kilsə bolidu, — dəp jawab bərdi. 6 Festus ularning iqidə səkkiz-on kündin artuk turmay,

tüzümi тоорулук wə Əysa isimlik bir kixi etünimən. **4** Mening dəsləpki wakitlirimda, yəni həkkidə məlum talax-tartix məsililiri bar ikən. U kiqikimdin tartip ezelimdə, Yerusalemda yürüx-kixi əlgən bolup, Pawlus bolsa u tirildi dəydikən. turuxumning қandaq ikənlilik Yəhudiylarning **20** Bu məsililərni zadi қandaq eniqlaxni biləlməy, həmmisigə ayan. **5** Ular xu dəsləpki waktimdin mən Pawlustın Yerusalemoja berip, u yərdə bu beri meni tonuoqçaq (əgər halisaidi, xuningoja ixlar tooruluk sorakqa tartılıxka razi bolux- guwahlıq berətti), mening ibadət tüzümidiki bolmaslığını soriqanıdim. **21** Pawlus solakta əng tələpqan məzəhpəning xərtliri boyiqə yaxap, turup imperator janablırinin sorak қararını yəni Pərisiy bolup emrümni etküzginimni qırixıxını murajıət kılɔqandin keyin, mən uni biliđ. **6** Əmdı mən Huda ata-bowlirimizə qəysərning aldioja əwətküqə, solakta tutup kılɔjan wədiga baqlıqan ümidim tüpəylidin turuxni buyrudum. **22** Agrippa Festuska: — hazır sorak kılıniwatimən. **7** Xu [wədining] Meningmu bu kixining səzlərini anglap bakkum nesiwisiga yetixni bizning pütkül on ikki bar, — dedi. — Ətə anglaysız, — dedi u. **23** Xuning kəbilimiz keqə-kündüz tohtawsız Hudaoja ibadət bilən ətisi, Agrippa bilən Bərniki həywət bilən kılıp ümid kılmacta. I aliyılıri, Yəhudiylarning ammiyi yiojin zaliqə kirip kəldi, mingbexilar mening üstümdin kılɔjan xikayətləri dəl xu wə xəhər kattiwaxlırimu ular bilən billə kirip ümidkə baqlıkltur! **8** [Halayık], Huda əlgənlərni kelixti. Festus əmr kiliwidi, Pawlus elip kirildi. tirildürsə, nemə üçün ixinixkə bolmayıdu, **24** Festus mundak dedi: — Agrippa padixaħ dəp karaysılər? **9** Dərwəkə, əzümmu əslidə aliyılıri wə muxu sorunqə yiojloqan janablar! Bu Nasarətlik Əysanıng namıqə қarxi nuroqun kixini kərəwatisilər. Həm Yerusalemda həm bu ixlarnı kılıxım kerək dəp կayıl idim **10** wə yərdə pütün Yəhudi ahalisi uning tooruluk ərz Yerusalemda ənə xundaq ixlarnı kılɔqanıdim. kılıp manga murajıət kılıp, u tırık қalduruxka Bax kahinlardın həkük elip, əzüm Hudanıng bolmayıdu! — dəp qurkiraxkanidi. **25** Lekin mən nuroqun mukəddəs bəndilirini zindanoja tutup uningdin əlüm jazası berixkə tegixlik birər bərgən, ular əlümgə həküm kılınoqandimu, jinayət tapalmidim. Hazır bu kixi imperator həküməgə awaz қoxkənidim. **11** Mən həmmə janablırija murajıət kıldı. Xuning bilən uni sinagoglarda kəp ketim ularnı izdəp tepiп [Rimoja] əwətixni қarar kıldı. **26** Birak uning jazalap, kupurluk gəp kılıxka zorlioqanıdim. həkkidə ojojamə məlum kılıp yazojudək ix Mən ularoja təlvilərqə eq bolup, hətta yakə yok. Xuning bilən əhəwalı rəsmiy takxürüp yurttiki xəhərlərgə berip, ularoja ziyanəxlik birər yazojudək məlumatka igə bolux məksitidə kılɔqanıdim. **12** Bu ixlarda bolup bax kahinlar uni hərbirlirinən aldioja, bolupmu sili, Agrippa bərgən toluk wəkillik həkükü bilən Dəməxk padixaħ aliyılırinən aldioja elip kıldı. **27** xəhərigə karap səpər kiliwatattim. **13** Qüix Qünki məhəbusni sotka əwətkəndə, uning üstidin wəktida yolda ketiwetip, asmandın qüxkən, kılınoqan xikayətlərni enik kərsətməslik manga kuyax nuridinmu küqlük bir nurnıng ətrapımnı nisbətən orunluk, əməstək bilinidu.

26 Xuning bilən, Agrippa Pawluska: — Əzüngning gepingni kılıxingə ruhsət, — dedi. Pawlus əolini sozup əzini aklaxka baxlıdı: **2** — I Agrippa han, bugün aldilirida Yəhudiylarning üstümdin xikayət kılɔjan pütün ixlar tooruluk jawab berix pursitigə nesip bolənlikim üçün, bolupmu ezlirininə Yəhudiylarning adətləri wə ularning arisidiki talax-tartixliridin həwərləri bolənlik üçün əzümmni bəhtlik hesablaşmən! Xuning üçün degənlirimmi səwrqanlıq bilən anglap bekixlirini

wə billə ketiwaterənlərni yorutuwətənkənlilikini kerdüm. **14** Həmmimiz yərgə yikilojan bolup mənibraniy tilida eytiloqan: «Əy Saul, Saul! Manga nemixkə ziyanəxlik kılısan? Seni ziħħaxlaroja қarxi təpmiking sən üçün təs keliid!» degən bir awazni anglidim. **15** Mən: — «I Rəb, sən kimsən?» dəp sorisam, Rəb manga: «Mən sən ziyanəxlik kiliwatkaq Əysadurmən! **16** Əmdı ornungdin tur; qünki Mən seni sən kərgən ixlaroja həmdə Əzüm sanga ayan kılınoqinimda kəridiqan ixlaroja həziniqi ojojidar wə guwahlıq bərgüqi boluxka tikləx üçün, sanga ayan boldum. **17** Mən seni eż

həlkinqning həm əllərning қolidin կutkuzimən anglioqulqların həmmisi manga ohxax bolqay — qünki mən seni yat əlliklərning kəzlirini (pəkət məndiki zənjirlər silərdə bolmısın!) dəp eqip, ularning karangoçuluqtı yoruklukka, Hudadin tiləymən, — dedi. 30 Xuning bilən Xəytanning ilkidin Hudaqa baqlinixka buruluxi [Agrippa] han, xundakla waliy, Bərniki wə ular üçün ularning arisioja əwətimən. Xuning bilən billə olturojanlar orunliridin turup, 31 bilən ular gunahlırinə kəqürümiga, xundakla [zaldın] qıkip, bir-birigə: — Bu kixininə elümgə Manga etikəd kılıx arkılık pak-mükəddəs yaki türmigə solaxka tegixlik həqbir jinayıti қılınojanlarning arisida miraska tuyəssər yok ikən! — deyixti. 32 Agrippa Festuska: — Bu bolidu» — dedi. 19 Xunga, i Agrippa aliyılıri, adəm Қaysərgə murajıət kilmiojan bolsa, қoyp berilsə bolidikəntük! — dedi.

itaatsizlik қılımidim. 20 Bəlki aldı bilən Dəməxk həlkigə, andin Yerusalem xəhəridikilərgə, pütün Yəhədiyə əlkisidikilərgə həmdə yat əlliklərgimu, «Towa kılıp, Hudaqa baqlininglər, xundakla towa kılıxka uyğun əməllərni kərsitinglər» dəp jakarlap həwər yətküzüp kəldim. 21 Bu ixlər tüpəylidin Yəhədiyilar meni ibadəthana höylisidə tutup, muxtlap əltürüwətməkqi boluxti. 22 Lekin bügüngiqa Hudanıng yardəm-məditigə tuyəssər bolup mən qing turuwatımən, təwəndikilər bolsun yuķırıdikilər bolsun həmməyləngə guwahlıq berip kəldim. Guwahlıkim dəl pəyoqəmbərlər həm Musa ezi bexarət kılıp eytənləridin baxka nərsə əməs — 23 demək, Məsih, jəzmən azab-əkubət qekip, tunji bolup olümdin tirilgүi bolup [Yəhədiy] həlkigə həm pütkülləllərgimu yorukluk jakarlaydu. 24 Pawlus bu ixlərni eytip əzini xundak aklax jawabını bərgəndə, Festus yuķırı awaz bilən uningoja: — Pawlus, sarang bolupsən! Bilimning kəpliki əklingni azduruptu! — dedi. 25 Lekin Pawlus: — Sarang əməsmən, i Festus janablıri, mən bəlki həkikətkə uyğun həm salmik bar sezlərni jar kiliğən. 26 Qünki [Agrippa] aliyılırinə bu ixlərdin həwiri bar. Mən uningoja yürəkklik bilən oquq səzləwatımən, qünki bu ixlərning həqkaysisining uningdin yoxurun əməsligə ixinimən. Qünki bu ix bulung-puqkaklarda қılınojan əməs! 27 — Əy Agrippa aliyılıri, ezliri pəyoqəmbərlərning eytənləri qə ixinəmdilə? Mən ixinidiojanlıklarını bilimən! — dedi. 28 Agrippa Pawluska: — Sən meni muxunqılık kışkıçıına wakitta hristian boluxka կayıl կilmakqimusən? — dedi. 29 Pawlus: — Məyli kışka wakıt iqidə yaki uzun wakitta bolsun, pəkət əzlirinə əməs, bəlki bugün səzümnii

27 Bizning Italiyəgə dengiz yoli bilən beriximiz қarar қılınojanın keyin, əməldarlar Pawlus bilən baxka birnəqqə məhbusni «Awoqustus kismi»diki Yuliyus isimlik bir yüzbexiə tapxurdi. 2 Biz Adramittiumning bir kemisiqə qıktuk. Kemə Asiya əlkisining dengiz boyliridiki xəhərlərgə baratti. Tesalonika xəhəridin bolovan Makedoniyəlik, Aristarhus isimlik bir kixi biz bilən həmsəpər boldi. 3 Ətisi biz Zidon xəhərigə yetip kəldük. Yuliyus Pawluska kəngqılık kılıp, xu yərdiki dost-buradərlərinə yenioja berip ularning əyəmhorlığının köbul kılıxioja ruhsət kıldı. 4 Biz u yərdin yənə dengizə qıktuk. Xamallar kerixkandək karxi təripimizdən qıkkənlilik üçün, Siprus arilining xamaloja daldə təripi bilən mangduk. 5 Kilikeyə wə Pamfiliyə əlkilirinin udulidiki dengizdən ətüp, Likiyə əlkisidiki Mira xəhərigə kəldük. 6 Xu yərdə yəzəbəli İskəndəriyə xəhəridiki Italiyəgə baridiqan baxka bir kemini ətəp, bizni uningoja qikirip koydu. 7 Dengizda kəp künlər nahayıti asta mengip, təsliktə Kinidos xəhərinə udulioja kəldük. Xamal mingix yenilikimizni tosuqqaqka, Kret arilining xamaldın daldə təripi bilən mengip, Salmoniy [yerim arılı]dən ətüp, 8 dengizda təsliktə ilgiriləp kırqaknı boylap, Laseya xəhərigə yekin bolovan «Güzəl aramgah» dəp atiliojan bir yərgə kəldük. 9 Səpər bilən heli wakıtlar ətüp, roza küni allıqاقan ətkən bolqaqka, dengizda səpər kılıx hətərlək idi. Xunga Pawlus kəpinqılıkkə nəsihət kılıp: 10 — Buradərlər, bu səpərning balayı'apət wə eojir ziyan bilən tütəydiqənlilikini kərəwətimən; mal wə kemidin mahrum bolupla կalmay, səpər əz jenimizqumu zamin bolidu! — dəp agahlandırdı. 11 Birək

yüzbexi bolsa Pawlusning səziga ixənməy, kemə billə səpər kılıqlanlarning həmmisining jenini baxlıkı bilən kemə igisining səziga ixəndi. **12** tiliginingni sanga ijabət kıldı!» dedi. **25** Xuning Uning üstigə, bu portmu kixlaxkə muwapiq üçün ay əpəndilər, oşayratlıq bolunglar; qünki jay bolmioqaqka, kəpqilik yənə dengizə qıkip, Hudaoqa ixinimənki, manga қandak etilojan mumkinkədər Feniks xəhərigə yetip berip, bolsa xundak əməlgə axurulidu. **26** Bırak biz xu yərdə kixlaxni կսահանուի. Feniks bolsa məlum aralning kiroqiqoja urulup ketiximiz Kret arılıdiki bir dengiz porti bolup, bir təripi mukərrər bolidu. **27** Səpirimizning on tətinqi oşərbiy jənubkə wə bir təripi oşərbiy ximaloja künü keqisi, kemə Adriatik dengizida ləyləp karayıtti. **13** Jənubtin məyin xamal qıkiwatatti, yürüwatkan bolup, tün nispidə, kemiqilər kəpqilik nixanimizoja yetidiqan bolduk dəp, қuruklukka yekinlap keliptük, dəp oylidi. lənggərni eli wetip, kemini Kret arilining **28** Ular qongkurluknı elqəx aroqamqisini kiroqikini boylap həydap mangdi. **14** Lekin uzun dengizə qüxtürüp, suning qongkurlukını etməy, araldın kattik «xərkəy ximaldin kəlgüqi» elqəp kərgənidi, yigirmə ojulaq qıktı. Səl dəp atılıdıcıq əxəddiy kara boran qıkip kətti. aldioqa mengip yənə əlqiwidə, on bəx ojulaq **15** Kemə buranning kamallıkida қaloqaqka, uni qıktı. **29** Ular kemining hada taxlaroja urulup xamaloja yüzləndürəlməy, boranning məyliqə ketixidin korkup, kemining kəynidin tət mengixiqa qoyup bərdük. **16** Klawda degən lənggərni taxliwetip, tang etixni təlmürüp kiqik bir aralning xamaloja daldə təripigə kütüp turdi. **30** Lekin kemiqilər kemidin ətüwelip, kolwaqni kemigə qikiriwelip, aranla қaqmakçı bolup kemining beoxidinmə lənggərni uni saklap қalaliduk. Andin kemiqilər kemini elip taxliwətli dəp bahanə kərsitip, kolwaqni aroqamqilar bilən sırtidin orap baqlıwaldı. dengizə qüxtürdi. **31** Pawlus yüzbexi wə Keminin Sirtis dəp atalojan dengiz astidiki ləxərlərgə: — Bu [kemiqilər] kemidə қalmisa, tax-kum dəwilirigə əkəlip petip kəlixidin silər қutulalmaysılər! — dedi. **32** Buning bilən korkup, tormuz lənggərlərini qüxtürüp, kemini ləxərlər kemidiki қolwakning aroqamqilarını xamalning həydixigə qoyup bərdi. **18** Boran kesip, uni ləylitip koydi. **33** Tang atay degəndə, üstimizgə xiddətlik sokqəqka, ətisi malni Pawlus həmməylənni bir'az ojizaliniwelixkə dengizə taxlaxkə baxlıdi. **19** Üqinqi künidə dəwət kıldı. U: — Silərning dəkkə-dükkə iqidə ular əz kolları bilən kemidiki қoral-jabduklarını həqinemə yeməy turoqininglaroja on tət kün dengizə taxliwətti. **20** Kep künlərgiqə ya kün boldi. **34** Əmdi bir'az ojizalinxinglarnı ətünimən. ya yultuzlar kerünməy, boran-qapqun yənilə Qünki һayat kəlixinglar üçün muxundak xiddətlik üstimizgə tohitmay sokuwərgəqkə, kılıxka tooraq kelid; qünki həqkaysinglarning ahirda қutulup kəlix ümidiımızmu yokqa beoxidiki bir tal moymu ziyanqa uqrımaydu! qikkənidi. **21** Kemidikilər birnərsə yemiginigə — dedi. **35** Bu səzni kılıp bolup, u қolioja kəp künlər bolğandan keyin, Pawlus ularning bir parqə nannı elip, kəpqilikning aldida arisida turup: — Buradərlər, silər baldurla Hudaoqa təxəkkür eytip oxup yedi. **36** Xuning menin gepimə կulaq selip Krettin dengizə bilən həmməylən oşayratlinip ojizalinxkə qıkmışlıqınlardır kerək idi. Xundak kılıqan baxlıdi **37** (kemidə biz jəmiy ikki yüz yətmix bolsanglar bu balayı'apət wə ziyan-zəhmətlərgə alta kixi iduk). **38** Həmməylən қorsaklırını uqrımojan bolattınglar. **22** Lekin əmdi silərni toklıqandan keyin, kemini yeniklitix üçün, oşayratlıq boluxkə dəwət қılımən. Qünki kemidiki buqdaylarnı dengizə taxliwətti. aranglarda həqkaysinglər jenidin ayrılojını **39** Tang atkanda, kemiqilər қuruklukning nə yok, pəkət kemidinla məhrum қalısilər. **23** ikənlikini tonumidi. Lekin uningdiki bir կumluk Qünki mən təwə bolğan wə ibadət-hizmitini қoltukni baykap, kemini bir amal kılıp xu yərdə kılıp kəlgən Hudanıng bir pərixtisi tünüğün uruldurup қuruklukka qıksamakçı boldi. **40** keqə yenimoja kəlip **24** manga: «Pawlus, Ular aldi bilən lənggərlərni boxiwetip, ularni қorķıma! Sən Қaysərning aldioqa berip turuxung dengizə taxliwətti. Xuning bilən bir wakitta, kerək; wə mana, Huda xapaət kılıp sən bilən kemining ikki yənilix palikinining baqlılınızı

boxitip, ularni qüxürüwətti. Andin kemining uni sakaytip koydi. **9** Xuningdin keyin araldiki bexidiki yəlkənni xamaloja qikirip, kemini қалојан kesəllərning həmmisi uning aldişa қumluqning қiroqiqoja қaritip mangdurdi. **10** Ular bizning hərmitimizgə Əmdi ikki ekim bir-birigə uqraxşan yərgə nuroğun sowoqlaturni beqiqliojan bolup, ahirda kirip kelip, ular kemini kırakka sokturuwaldı; bu yərdin yənə yoloja qikkan waktimizda, bizni kemining bexi dengiz tegigə urulup petip, yoloja lazımlıq nərsə-kerəklər bilən təminlidi. midirlimay қaldı, lekin kemining arkə təripi **11** Malta arılda İskəndəriyədin kəlgən, bexioja dolğunlarning zərbisi bilən quwulup ketixkə «Samawiy Koxkezək» ilahlırininə nəkixliri baxlıdı. **12** Ləxkərlər məhəbuslarning suoja oyulojan bir kemə қixliojanıdı. Aralda üç səkrəp կeqip ketixining aldını elix üçün, ay turoqandin keyin, bu kemə bilən yoloja həmmisini eltürüwətməkqı boldı. **13** Lekin qikṭuk. **12** Sirakoza xəhīrigə kelip, u yərdə yüzbəxi Pawlusni kütkuzuxni haliojan bolup, üç kün turduk. **13** Andin aylınip mengip, ləxkərlərning bundak қilixioja yol koymidi. [Italiyədiki] Regiyum xəhīrigə kəldük. Ətisi U aldi bilən su üzüxnı bilidiojanlarning suoja xamal yenilixi eżgirip jənubtin qikixi bilən, qüçüp қiroqakka qikixini, **14** қalоjanlarning ikkinçi kün Puteoli xəhīrigə yetip kəldük. **15** U bəzilirini tahtaylaroja, bəzilirini kemining yərdə birnəqqə kerindaxlarniaptuk, ularning quwulup kətkən parqılırioja esilip, қiroqakka etünüxləri bilən biz ularda bir həptə turduk, qikixini buyrudi. Xundak boldiki, həmməylən Xundak կilip biz Rim xəhīrigə yetip kəldük. **15** Kəliwatqanlığımızdın həwar tapşan xu yurdiki kerindaxlar bizni қarxi elix üçün xəhīrdin qikip hətta «Apiyus bazırı» ojıq, [bəziliri] «Üq Saray» ojıq kəlgənidi. Pawlus ularni kergənda, Hudaşa rəhmət eytip, oşyrətləndi. **16** Rim xəhīrigə kırginimizdə, yüzbəxi məhəbuslarnı orda қarawul begigə tapxurdu; lekin Pawlusning birlə kəzətküqi ləxkər bilən bir əydə ayrim turuxioja ruhsət kılındı. **17** Üq kündin keyin, u u yerdiki Yəhudiylarning kattiwaxlarını əzi bilən kərütxükə qakirdı. Ular jəm bolçanda, u mundak dedi: — Қerindaxlar! Mən həlkimizgə yaki ata-bowlirimizdın kəldurulojan ərp-adətlərgə қarxi heqkandak ix kilmiojan bolsammu, Yerusalemda turoqinimda tutğun kılınip rimliklarning қolioja tapxuruldum. **18** Rimliklər meni sorakqa tartip, məndə əlüm jazasioja məhkum қılouđak birər jinayət bolmioqaqka, meni қoyuwətməkqı boldı. **19** Lekin Yəhudiylar buningqa қarxılık bildürgəqkə, Kəysərgə murajıat қilixkə məjbur boldum. Bularni deginim bilən, bu menin əz həlkim üstdidin xikayitim bar degənlilikim əməs. **20** Xu səwəbtin mən silər bilən yüz kərütxük wə bu həkətə silərgə eytip üçün silərni bu yərgə qakirdim. Qünki bu zənjir bilən baqlinixning səwabi dəl Israilning kütkən ümidiidur. **21** Ular Pawluska: — Biz bolsaq Yəhudiyyədin sən toopruluk hət almiduk, yaki u

28 Biz կutulup sak-salamət қiroqakka qikqandin keyin, u aralning Malta dəp atilidiojanlığını bildük. **2** Yərlik həlk bizgə intayın mehribanlıq bilən muamilə kildi; qunki u qaođda yamoqur yeoqip, hawa sooquk bolqoqka, ular gülhan yekip bizni kütüwaldi. **3** Pawlus bir baqlam otun terip kelip otka taxliwidi, issiktiñ etilip qikkan bir zəhərlik yilan uning қolını qixliginiqə qaplixiwaldi. **4** Xu yərliklər Pawlusning қolioja yepixip turoqan yılanni körüp, bir-birige: — Bu adəm qokum bir қatil ikən! Dengizdin կutulup qikkan bolsimu, «Adillik» uning tırık қelixioja yol koymidi, — deyixti. **5** Lekin Pawlus yılanni otning iqigə silkip attı, əzi bolsa heqkandak zəhim yemidi. **6** Həlk uningoja bədini ixxip ketidü yaki u tuyuksız yikilipli elidü dəp қarap turatti. Lekin uzun wakıt қarap turup, uningda heqkandak binormal һələtning bolmiojanlığını körüp, oylioqinidin yenip: — Bu bir ilah bolsa kerək! — deyixti. **7** U yerning ətrapidiki yurtta, aral baxlıki (Publiyus dəp atalojan)ning birnəqqə yər-etizliri bar idi. U bizni eyigə baxlap, üç kün kizojin mehman կilip küttı. **8** U qaođda xundak boldiki, Publiyusning atisining kizitmisi ərləp, toloqak bolup yetip қalōjanikən. Pawlus uning yenioja kirip, dua կilip üstigə қolını təgküzüp,

yərdin kəlgən kərindaxlarning həqkayisimu sən toopruluk birər yaman həwər əkəlmidi yaki yaman gepingni kilmidi. **22** Lekin sening pikirliringni angliqumiz bar. Qünki həmmə yərdə kixilərning [sən təwə bolojan] bu məzħəpkə karxi səzləwatlılığının həwirimiz bar! — deyixti. **23** Xuning bilən ular Pawlus bilən kərüxüxkə bir künni bekitti. U küni nuroğun kixilər uning turalojsioja kəlgənidi; u tang atkəndin kəqkiqə ularoja [səz-kalamni] xərləp, Hudanıng padixahlılı həkkidə toluk guwaşlıq berip, Təwrat həm pəyojambərlərning yazmiliridin nəkəl kəltürüp, ularni Əysə toopruluk əyil kilişkə küqidi. **24** Uning səzlirigə bəzilər ixəndürüldi, bəzilər ixinixni rət կildi. **25** Ular Pawlusning mundak bir səzni əkiliyi bilən əzara kelixəlməy əytiq kətti. U mundak dedi: — Muqəddəs Roh, Yəxaya pəyojəmbər arklılıq ata-bowilirimizə munu səzni dəl jayida eytkən: **26** — «Baroqin; muxu həlkə mundak dəp eytkin: — «Silər anglaxni anglaysılər, bırak qüxənməysilər; Kərüxni kərüsilər, bırak bilip yətməysilər. **27** Qünki muxu həlkəning yürikini may kaplap kətkən, Ular angliqanda əkulaklarını eçir kiliwalojan, Ular kəzlərini yumuwalojan; Undak bolmisidi, ular kezlərini bilən kərüp, əkulik bilən anglap, Kengli bilən qüixinip, Əz yolidin yanduruluxi bilən, Mən ularni sakayıtkən bolattım». **28** Xunga bilixinglar kerəkki, Hudanıng bu nijatlılı yat əlliklərgə əwətiliyatidu. Ular bolsa uningə əkulak salmay kalmaydu! — dedi. U bu səzlərni eytkənda Yəhudiylar əz-ara kəttik talax-tartix əkiliyip kətti. **30** [Pawlus] əzi ijariqə alojan əydə toluk ikki yil turdi wə bu yərdə uning bilən kərüxüxkə kəlgən həmmə kixilərni əkbər kiliip, **31** tolim yürəklik bilən həm həq tosalojsioja uqrımay, Hudanıng padixahlılığını jar kiliip, Rəb Əysə Məsihkə dair həkikətlərni yətküzüp təlim bərdi.

Rimliklaroja

1 Rosullukka tallap qakirilojan, Hudanining hux hewirini jakarlaxka ayrip tayinlengen, Mesiħ Əysanıñ kuli bolojan mənki Pawlustin salam! **2** Huda bu hux hewerning kelixini heli burunla pəyəmbərliri arkılık mukəddəs yazmilarda wədə kılqanidi. **3** Bu hux hewər Əz Oqlı, yəni Rəbbimiz Əysa Mesiħ tooprısididur; jisməniy jəhəttin U Dawutning nəslidin tuqulqan; **4** birdinbir pak-mukəddəs Roh təripidin elümdin tirildürülük arkılık «küç-kudrat Igisi Hudanıñ Oqlı» dəp kərsitilip bekitilgən; **5** U arkılık, xundakla Uning nami üçün barlıq əllər arısida Hudaqa etikətdin bolojan itaetmənlik wujudka kəltürülükə biz mehîr-xəpkətkə wə rosullukka muyassər bolduk; **6** Silər ular arısida, Əysa Mesiħ, təripidin qakiriloqansılar. **7** Xunga, Huda səygən wə U «mukəddəs bəndilirim» dəp qakirilojan Rim xəhəridiki həmminglar oja, Atımız Hudadin wə Rəbbimiz Əysa Mesiħtin mehîr-xəpkət wə aman-hatırjəmlik boløy! **8** Aldı bilən mən Əysa Mesiħ, arkılık həmminglar üçün Hudayimoja təxəkkür eytimən; qunki silərnin etikədinglar pütkül aləmgə pur kətti. **9** Əz Oqlı tooprısidiki hux hewərdə qin roh-ķəlbim bilən mən hizmitini kiliwatkan Huda Əzi mening dualirimda silərni xunq üzlüksiz əsləp turojanlıkiməja guwahtur. **10** Mən dualirimda, mumkin kədər Hudanıñ iradisi bilən silərnin yeninglaroja berixka ahiр moyassər boluxka həmixə etünimən. **11** Qunki mən silərni birər rohıy iltipatka igə kiliх arkılık mustəhkəmləx üçün silər bilən kerüxükə intayın təkəzzamən; **12** yəni, mən aranglarda bolsam, bir-birimizning etikədidin əzara təsəlli wə ilham alalaymız deməkqimən. **13** Kərindaxlar, mən silərnin xuni bilixinglarnı halaymənki, baxka yərdiki əlliklarning arısında hizmitim mewa bargəndək, silərnin aranglardimu hizmitimning mewa berixi üçün yeninglaroja berixni kəp ketim niyat kıldım, lekin bügüngiça tosalıqoja uqrəp keliwatiñən. **14** Mən hərkəndək adəmlərgə, məyli Yunanlıklär wə yat taipilərgə, danixmən wə nadanlaroja bolsun, həmmisigə kərzədmən. **15** Xuning üçün imkaniyət manga yar bərsila

mən Rimdi ki silərgimə hux hərwərni yətküzüp bayan kiliхka kizotinmən. **16** Qunki mən Mesiħ tooprısidiki bu hux həwərdin hərgiz hijil bolmayıñ! Qunki u uningoja ixəngüqilirininq həmmisini, aldi bilən Yəhudiylarnı, andin keyin Grekləri niyatka erixtüradiojan Hudanıñ küq-küdrigidir! **17** Qunki [hux hewərdə] etikədə asaslanıjan, Hudanıñ birhil həkəkaniyılık etikədə kılqulqilaroja wəhij kılınçandur. [Mukəddəs yazmilarda] yezilqinidək: — «Həkəkaniy adəm ixənq-etikədi bilən həyat bolidu». **18** Qunki həkəkaniyətsizlik bilən həkikətni basidiqan insanlarning barlık iplaslıkiqə wə həkəkaniyətsizlikigə nisbətən Hudanıñ əkaratkan oqəzipi ərxtin oquk wəhij kılınmakta. **19** Qunki insanlar Huda tooprısidə biləlyediojan ixlar ularning kəz aldida turidu; qunki Huda həmmmini ularoja oquk kərsitip bərgən **20** (qunki dunya apıridə bolojandin beri Hudanıñ kəzgə kərənməs əzgiqılıkları, yəni mənggülük kudriti wə birdinbir Huda iğənlilik Əzi yaratkan məwjudatlar arkılık oquk kərülməktə, xundakla buni qüxinip yətkili bolidu. Xu səwəbtin insanlar heq bahanə kərsitəlməydu) (*audios g126*) **21** — qunki insanlar Hudanıñ bilsimu, uni Huda dəp uluqlımidı, Uningoja təxəkkür eytmidi; əksiqə, ularning oy-pikirləri bıməna bolup, nadan kəlbəi ərəngələk kərənəkliy kətti. **22** Əzlirini danixmən kiliп kərsətsimu, lekin əkilsiz bolup qıktı; **23** qırımas Hudanıñ uluqlukının orniqə qırıp elidiojan adəmzatka, uqar-kanatlaroja, tət ayaqlıq həyanlılaroja wə yər beqirliqulqilaroja ohxaydiojan butlarnı almaxturup koyogarındı. **24** Xunga Huda ularını kəlbidiki xəhwaniy həwəsləri bilən iplaslık kiliхka, xundakla bir-birininq tənərini nomuska қalduruxka koyup bərdi. **25** Ular Huda tooprısidiki həkikətni yalojanıqaya aylandurdi, Yaratkuqininq orniqə yaritilqan nərsilərgə qokunup, tawap-taət kılqanidi. Halbuki, Yaratkuqıqə təxəkkür-mədhiyə mənggügə okulmakta! Amin! (*audios g165*) **26** Mana xuning üçün, Huda ularını pəskəx xəhwaniy həwəslərgə koyup bərdi. Hətta ayallarmu təbiyi jinsiy munasiwətni əşyayı munasiwətkə aylandurdi; **27** xuningdək, ərlərmən ayallar bilən bolidiojan təbiyi jinsiy munasiwətlərni taxlap, baxka ərlərgə xəhwaniy həwəslər bilən kəyüp

pixidiojan boldi. Ərlər ərlər bilən xərməndilikkə yaqduruludu; **9** yamanlıq kılıdiojan barlık jan kirixti wə nətijidə ularning muhalip kilmixliri igisiga, aldi bilən Yəhədiylarqa, andin Greklərgə əz bexiqə qıktı. **28** Ular Hudani bilixtin waz küləpət wə dərd-ələm qüxicid; **10** birak, barlık keqixni layik kərgənlikli talliojanlıkı üçün, yahxılık kılıquqlarıraqa, aldi bilən Yəhədiylarqa, Huda ularni buzuk niyətlərgə wə nalayık andin Greklərgə xan-xərəp, hərmət-ehtiram ixlarnı kılıxka köyup bərdi. **29** Ular hərhil wə aman-hatırjəmlik təkdim kılınidu. **11** Qünki həkkaniyətsizlik, rəzillik, nəpsaniyətqılık, Hudada adəmning yüz-hatırısını kılıx yoktur. əqmənlikkə qəmüp, həsəthorluk, katillik, **12** — qünki Təwrat ənanını bilməy gunah jedəlhorluk, məkkarlıq wə hərhil bətniyətlər sadir kılıqanlarning hərbəri Təwrat ənanının bilən toldi. Ular iqtıwagər, **30** təhməthor, həkümigə uqrımısimu, [əyibkə uqrəp] əhalak Hudaşa nəprətlinidiojan, kibirlik, mahtanqak, bolidu; Təwrat ənanını bilip turup gunah qongqi, hərhil rəzilliliklərni oylap qıkıradiojan, sadir kılıqanlarning hərbəri bu ənan boyiqə ata-anisining səzini anglimaydiojan, **31** sorakka tartılıdu **13** (qünki Hudanıng aldida yorutulmiojan, wədəsidə turmaydiojan, ənanı angliojanlar əməs, bəlkı ənanıqə kəyümsiz wə rəhəimsiz insanlardur. **32** Ular əməl kılıquqlar həkkaniy hesablinidu. **14** Hudanıng xularqa bolqan adil həkümini, yəni Qünki Təwrat ənanını bilməydiojan əlliklər xundak ixlarnı kılıquqların əlüməgə layik təbiyyi əhalda bu ənanıqə uyğun ixlarnı ikənlikini enik bilsimu, bu ixlarnı əzləri kılıpla kilsə, gərqə bu ənanundin həwərsiz bolsimu, kalmay, bəlkı xundak kılıdiojan baxxılardın **15** Təwrat ənanı ularda kərungən bolidu.

2 Əmdi əy baxxılarning üstidin həküm

kılıdiojan insan, kim boluxungdin kət'iyənəzər bahana kərsitəlməysən; qünki baxxılar üstidin kəysi ixta həküm kilsang, xu ixta əz gunahıngni bekitsən. Qünki əy həküməqi, sən əzüngmu ularqa ohxax ixlarnı kiliwatisən. **2** Bizgə məlumki, Hudanıng undak ixlarnı kılıqanlar üstidin həküm qıkırixi [mutlak] həkikətkə asaslanqandur. **3** Xunga, i xundak ixlarnı kılıqanlar üstidin həküm qıkaroluqi, xundakla xuningqə ohxax ixlarnı kılıquqi insan, əzüng Hudanıng həkümidin əqalaymən dəp hiyal kılamsən? **4** Yaki Hudanıng mehribanlıqinən seni towa kılıx yolioja baxlaydiojanlığını həq bilməy, uning mehribanlıq, kəng korsaklıq wə səwr-takıtının molluk喬a səl karawatamsən? **5** Əksiqə, towa kılımaydiojan jahilliğin wə tax yürəklikindin, Huda adil həkümini ayan kılıdiojan oqəzəplik künü üçün sən əz bexinqə qüxiciojan oqəzipini toplawatisən. **6** Huda hərkimə əz əməllirigə yarixa ix keridu. **7** Yahxi ixlarnı səwrqanlıq bilən kılıp, xan-xərəp, hərmət-ehtiram wə baxjılıknı izdigənlərgə **U** mənggülük hayat ata kılıdu; (*αῑο̄νιος ց166*) **8** lekin xəhsiyətqılərgə, həkikətkə tən bərməy, əksiqə həkkaniyətsizlikkə əgəxkənlərgə oqəzəp-kəhr

Ularning bu kılıqanları əz kəlbilirigə ənan tələplirining pütüklük ikənlikini kərsitidu; xuningdək, ularning wijdanlırimu ezlirigə həkikətning guwahqısı bolup, oy-pikirliri əzini əyibləydi yaki əzini aklaydu) **16** — mən yətküzüp keliwatkan bu hux həwərgə asasən Hudanıng Əysə Məsih arkılıq insanlarning kəlbidə pükən məhpiy ixlər üstidin həküm qıkıradiojan künidə [yükirida eytilojan ixlər qokum yüz beridu]. **17** Sənqı, əgər əzüngni Yəhədiy dəp atap, Təwrat ənanıqə ümid baolap, Hudaşa təwəmən dəp mahtansang, **18** ənanundin eginip uning iradisini bilip, esil bilən pəsnı park ətkən bolsang, **19** Təwrat ənanundin bilim wə həkikətning jəwhərigə igə boldum dəp əkarap, əzüngni korlarqa yol baxlıouqi, karangojudə kalojanlarqa mayak, nadanlarqa eğətküqi, gədəklərgə ustaz dəp ixəngən bolsang — **21** əmdi sən baxxılarqa təlim berisənu, əzünggə bərməmsən? Ooprilik kilmanglar dəp wəz eytisənu, əzüng ooprilik kılamsən? **22** «Zina kilmanglar» — dəp wəz eytisənu, əzüng zina kılamsən? Butlardın nəprətlinisənu, əzüng buthanillardiki nərsilərni bulang-talang kılamsən? **23** Təwrat ənanı bilən mahtinisənu, əzüng xu ənanıqə hilaplıq kılıp, Hudaşa daq kəltürəmsən?! **24** Huddi [mukəddəs yazmilarda] yezilojinidək: «Sılerning kilmixinglar tüpəylidin

Hudaning nomi taipilər arısında kupurlukka sorakka tartılımən?» [deyixi mumkin]. **8** Undak uqrımaqtı». **25** Təwrat kanunişa əməl kilsang, bolşanda nemixka (bəzilər bizgə təhmət hətnə kılınoqiningning əhəmiyyəti bolidü, lekin qaplımaqçı bolup, gəplirimizni buriwətkəndək) uningoşa hilaplik kilsang, hətnə kılınoqining «Yamanlıq kılaylı, buningdin yahxilik qıkıp hətnə kılınmıqandək hesablinidü. **26** Əmdi қalar» — deyixkə bolmayıdu? Bundak hətnisizlər kanununing tələpligə əməl kilsa, degüqilərning jazalinixi həkliklər! **9** Əmdi gərqə hətnisiz bolsimu, Huda təripidin hətnilik nemə deyix kerək? Biz [Yəhədiylar] [Yəhədiylar] həsablanmamdu? **27** Təwrat kanun dəsturidin əməslərdin] üstün turamdu? Yak, hərgiz! həwərdar wə hətnilik turuqluk əməl kilsang, deyiqiliyinən qazanıb. **10** Dərwəkə, mukəddəs üstdidin həküm qırıriwatmamdu? **28** Qünki yazmilarda yezilojinidək: — «Həkkaniy adəm sirtki kərünüxi Yəhədiy bolsila uni [həkikiy] yok, hətta birimu yoktur, **11** Yorutuləşən Yəhədiy degili bolmayıdu, sirtki jəhəttiki kixi yoktur, Hudani izdiginimu yoktur. **12** Jismani hətninimu [həkikiy] hətnə degili Həmmə adəm yoldın qətnidi, Ularning barlığı bolmayıdu, **29** rohida Yəhədiy bolqını [həkikiy] ərziməs bolup qıktı. Mehribanlıq kılıquqi yok, Yəhədiydür; uning hətnə kılınojini hətnə kanun hətta birimu yoktur. **13** Ularning geli eçılojan dəsturi arkılık əməs, bəlkı kəlbidə, Rohtindur. kəbridək sesikərt, Tilliri kazzaplıq kılmaqtı; Bundak kixininə təriplinə insanlar təripidin Kobra yılanning zəhiri ləwləri astida turidu; **14** əməs, bəlkı Huda təripidin bolidü.

3 Undakta, Yəhədiy bolqanning Yəhədiy əməstin nemə artukqılık bar? Hətnilik bolqanning nemə paydisi bar? **2** Əməliyəttə, ularning hər jəhəttin kəp artukqılık bar. Birinqidin, Hudaning bəxarətlək sezləri Yəhədiylərə amanət kılınoğan. **3** Əmdi gərqə ulardin bəziləri ixənqəsiz qıqqan bolsimu, buningoşa nemə bolatti? Ularning ixənqəsizlik Hudaning ixənqliklərini yokka qıkıriwtərmə? **4** Hərgiz undak kilmayıdu! Huda rastqıl hesablinip, həmmə adəm yaloqanı hesablanısun! Huddi [mukəddəs] yazmilarda Huda həkkidə] yezilojinidək: — «Səzliginində adil dəp ispatlanoğaysən, Xikayətkə uqrıojiningda oğlıb kılqaysən». **5** Lekin bizning həkkaniysızlığımız arkılık Hudaning həkkaniylik tehimu enik kərsitilsə, buningoşa nemə dəymiz? Həkkaniysızlık üstigə oqəzəp tekidioğan Hudani həkkaniy əməs dəymizmu (mən insanqa səzləymən)? **6** Mundak deyixkə hərgiz bolmayıdu! Əgər undak bolsa, Huda ələmnı şandaş sorakka tartıdu? **7** [Bəzilər yənə]: «Mening yaloqanlıqlımdın Hudaning həkkətlikli tehimu oquq kılınsa, xundakla uluqluklu tehimu yorutulsa, əmdi mən yənə nemə üçün gunahkar dəp karılıp Ularning zuwanı қarоqax həm zərdigə toloqan. **15** «Putliri kan toküxkə aldiraydu; **16** Baroşanla yeridə wəyrəngilik wə pajəliy ixlər bardur. **17** Tinqliq-aramlıq yolinə ular həq tonuqan əməs». **18** «Ularning nəziridə Hudadin korkidioğan ix yoktur». **19** Təwrattiki barlıq səzlərning Təwrat kanuni astida yaxaydioğanlarə qarita eytılıqanlılıq bizgə ayan. Bularning məksəti, hər insanning aqzı bahənə kərsitəlməy tuwaklınip, pütükül dunyadikilər Hudaning sorikida əyibkar ikən dəp ayan kılınsun, degənlilik. **20** Xunga, həqkəndək ət igisi Təwrat-kanunişa əməl kılıxka intilixləri bilən [Hudaning] aldida həkkaniy hesablanmayıdu; qünki Təwrat kanuni arkılık insan öz gunahını tonup yetidi. **21** Birak, hazır kanun yoli bilən əməs, bəlkı Hudaning Əzidin kəlgən birhil həkkaniylik axkarlandı! Bu hil həkkaniylikə kanununing əzi wə pəyəşəmbərlərinən [yazmilirimu] guwahlıq bərgəndur; **22** yəni, Hudaning Əysə Məsihning ixənq-sadaqətlikli arkılık etikad kılıquqlarıarning həmmisinin iqigə həm üstigə yətküzidioğan həkkaniylikidür! Bu ixta ayrimqılık yoktur **23** (qünki barlıq insanlar gunah sadir kılıp, Hudaning xan-xəripigə yetəlməy, uningdin məhrum boldı) **24** Qünki etikadqılların həmmisi Məsih Əysəda bolovan nijat-hərlük arkılık, [Hudaning] mehîr-xərpkəti

bilən bədəlsiz həkkaniy kılınıdu. **25** Huda mundak degən: — **7** «Itaətsizlikliri kəqürüm Uni gunahlarning jazasını ketürgüqi kəfarət kılınışın, Gunahlıları yepiləşən kixi nemidegən kurbanlıki süpitidə təyinlidir; [insanlarning] bəhtliktur! **8** Pərvərdigar gunahlıları bilən Uning [kurbanlık] ənənəvi ixənq baqlıxi həq hesablaşmaydiqanlar nemidegən bilən [kurbanlık] inawətliktur. Huda bu bəhtliktur!. **9** Əmdı bəht yaloz hətnə arkılık burunki zamandikilərning sadır kılıqan kılınmışlıqları mənsup bolamdu, yəki hətnə gunahlırioqa səwr-taşəflik bolup, jazalımay kılınmışlıqları mənsup bolamdu? Qünki: etküzüüwetixinin adillik ikənlikini kərsətti. «İbrahimning etikadı uning həkkaniyılığı dəp **26** Buninga oxhax bu [kurbanlık] arkılık U hesablandı» dəwatımız. **10** Həkkaniyılık qandaq hazırlıq zamanda bolqan həkkaniyılığınızı əhwalda uningu qəbul etməli? Hətnə kılınıxtın kərsətkən. Xundak kılıp U Əzining həm ilgirimi yəki hətnə kılınıxtın keyinmə? U hətnə həkkaniy ikənlikini həm əysanıng etikadıda kılıqan həldə əməs, bəlkı hətnə kılınmışlıq bolqunu qəbul etməli? **11** Uning hətnini qəbul namayan kıldı. **27** Undak bolsa, insanning nemə kılıqını bolsa, uni hətnə kılınıxtın burunla mahtanmışlıqlı bar? Mahtinix yok kılındı! etikadı arkılık igə bolqan həkkaniyılığka — Nemə prinsipka asasən? Kanunuqa intiliq məhür bəlgisi süpitidə bolqanıdı. Demək, u prinsipi bilənmə? — Yak! «Etikad» prinsipi hətnisiz turup Hudaqa etikad kılıquluların bilən! **28** Qünki «İnsan Təwrat ənənəvi əməl həmmisining atisi boldı — ularmu [etikadı kılıxka intilixləri bilən əməs, bəlkı etikad bilən bilən] həkkaniy hesablinıdu! **12** U yənə hətnə həkkaniy kılınıdu» dəp hesablaymır! **29** Əjəba, kılıqanlarningmu atisidur; demək, hətnə Huda pəkətlə Yəhudiylarningla Hudasi? kılıqan boluxi bilən təngla hətnə kılınmışlıq U əllərningmu Hudasi əməsmə? Xundak, u waktidimu etikadlıq yol mangajan atimiz əllərningmu Hudasıdır. **30** Huda bolsa birdur, U İbrahimning izlirini besip mangajanlarningmu hətnə kılıqanlarnı etikad bilən həmdə hətnə atisi bolqandur. **13** Qünki [Hudanıng] kılınmışlıqlarını etikad bilən həkkaniy İbrahimqa wə nəsligə dunyaoqa mirashor kılıdu. **31** Əmdı etikad prinsipi bilən Təwrat bolux toqrisidiki wədə berixi İbrahimning ənənəvi kılıqan əməl kılıxka intilginidin əksiqə, uni küqə igə kılımız.

4 Undakta, biz [Yəhudiylarning] jisməniy jəhəttiki atimiz İbrahimning erixkini toqrisida nemə dəymiz? **2** Əgər İbrahim əməlləri bilən həkkaniy dəp jakarlanıq bolsa, uningda mahtanmışlıq ix bolatti (bərəbir Hudanıng aliddə uning mahtinix həkkə yok idi). **3** Qünki mukəddəs yazmilarda nemə deyilgən? — «İbrahim Hudaqa etikad kıldı; Bu uning həkkaniyılığı hesablandı» deyildi. **4** Ixlığınqıqə berilidiqan həq «mehir-xəpkət» hesablanmayıdu, bəlkı birhil «kərz kəyturux» hesablinıdu. **5** Birak, həq ix-əməl kilməy, pəkət nomussız gunahkarları həkkaniy kılıquluları Hudaqa etikad kılıquluları kixinin bolsa, uning etikadı həkkaniyılık dəp hesablinıdu! **6** Huda kılıqan əməllirigə karımay, həkkaniy dəp hesablioqan kixinin bəhti toqrluluk Dawut [pəyəqəmbərmə]

əməs, bəlkı etikadın bolqan həkkaniyılığın kərgən. **14** Qünki əgər kanunuqa intiliq olınlardan mirashor bolidiqlən bolsa etikad bikar nərsə bolup ələndi, Hudanıng wədisimə yokka qırıqan bolatti. **15** Qünki Təwrat ənənəvi [Hudanıng] oğuzipini elip kelidi; qünki ənənəvi bolmisa, itaətsizlik degən ixmu bolmayıdu. **16** Xuning üçün, Hudanıng wədisinən [pəkət] Əz mehîr-xəpkəti arkılık əməlgə axuruluxi üçün, u etikadkila asaslinıdu. Buning bilən u wədə İbrahimning barlıq əwlədləri, pəkət Təwrat ənənəvi astida turidioqanlar ojla əməs, bəlkı İbrahimqə etikad kılıquluların həmmisigimə kapalətlik kılıqan. Qünki mukəddəs yazmilarda: «Seni nuroğun kəwməning atisi kıldım» dəp yezilənindək, İbrahim həmmimizning atisidur. Dərhəkikət, u əlükləri tirildüridiqan, məwjuṭ bolmioqanni bar dəp məwjuṭ kılıdioqan, əzi etikad baqlıqan Huda aliddə həmmimizning atisi boldı. **18** Həqkandak

ümid қалмисimu u ыніла ümidтә etikad қілди Hudaоја дүймән болған bolsakmu, Oqlining wə xuning білән uningoja: «Sening nəslinq өлүми arkılık bizni Uning білән inaқlaxturıqan [san-sanaқsız] bolidu» дәп aldin eytiloqandek yerdә, Uning білән inaқlaxturulqandın keyin, nuroqun қowmning atisi boldi. **19** U yüz əmdi [Oqlining] hayatı arkılık biz tehimу yaxқа yekinlap, tenini өлгөн һesablısimu, kütuldurulmamdu? **11** Buning bilenla қalmay, xundakla ayali Sarahningmu baliyatкusunu һazır biz Rabbimiz Әysa Məsih arkılık Huda bilen əldi дәп қарисиму, ыніла etikadta ajizlaxmidi; inaқlaxturulduk, U arkılıkmu Hudanıg Әzidin **20** Hudanıg wədisigə nisbətən etikadsızlıq xadlinimiz. **12** Xuningdək, gunahning dunyaqa қılıp heq ikkilənmidi, əksiqə u etikadi arkılık kirixi birla adəm arkılık boldi, өlümning küqeyti dəp Hudani uluqlidi, **21** «U nemini dunyaqa kirixi gunah arkılık boldi; xuning wədə kilojan bolsa xuni əməlgə axurux կudritigə bilən gunah arkılık өlüm həmmə adəmgə Igidur» дәп toluk ixəndürüldi. **22** Xuning tarkaldi; qünki həmma adəm gunah sadir қіldi bilen bu «uning həkkaniyılıki һesablandı». **23** **13** (qünki Təwrat қanunidin ilgirimu gunah Bu, «Uning həkkaniyılıki һesablandı» degən dunyada bar idı, əlwəttə; halbuki, қanun bolmisa söz yalozuz uning üçünla əməs, **24** bəlkı gunahning һesabi elinmaydu. **14** Xundaktimu, Rabbimiz Әysani өlümdeñ tirildürən Hudaојa өlüm Adəm'ata waktidin Musa pəyoqəmbər etikad kilişimiz bilen həkkaniy һesablinidən waktiqiğə insanlarojumu həküm sürdi; ular bizlər üçünmu yezilojan; **25** [Məsih] bolsa gərqə Adəm'atining sadir kilojan itaətsizlikidək gunah sadir kilmiojan bolsimu, bu insanlarımı өlüm həkümidin haliy bolmidi). Adəm'atining ezi – keyin kelidiojan Məsihning bir bexarətlük ülgsisidur; **15** halbuki, [Hudanıg] xapaətlik sowoqti Adəm'atining itaətsizlikining pütünləy əksidur. Qünki birla adəmning itaətsizlik bilen nuroqun adəm өлгөn bolsa, əmdi Hudanıg mehîr-xəpkiti wə xuningdək birla adəm, yəni Әysa Məsihning mehîr-xəpkiti arkılık kəlgən sowoqat exip-texip turoqaqka, nuroqun adəmgə yətküzülüp tehimu zor nətijə hasil қіldi! **16** Xu xapaətlik sowoqatning nətijisi bolsa, xu bir adəmning gunahining akıwigə pütünləy ohximaydu. Qünki bir adəmning bir ketim etküzgən itaətsizlikidin qıkarojan həküm insanlarni gunahkar dəp bekitkən bolsimu, əmma xu xapaətlik sowoqat bolsa kepligən xixilerning nuroqun itaətsizlikliridin «həkkaniy kiliñix»ka elip baridu. **17** Əmdi bir adəmning itaətsizlik tüpəylidin, ənə xu bir adəm arkılık өlüm həkümran bolğan yerdə, [Hudanıg] mol mehîr-xəpkitini, xundakla həkkaniyilik bolğan xapaətlik sowoqitini köbul kilojanlar bir adəm, yəni xu Әysa Məsih arkılık həyatta xunqə oqlıbanə həkümranlık kılıoqilar bolmamdu! **18** Xunga, bir ketimlik itaətsizlik tüpəylidin barlıq insanlar gunahning jazasiqə məhkum kiliñojan bolsa, ohxaxla bir ketimlik həkkaniy əməl bilen həyatlıq

5 Xunga etikad bilen həkkaniy kiliñojan ikenmiz, Rabbimiz Әysa Məsih arkılık Huda bilen inaқ munasiwətta bolimiz. **2** U arkılık etikad yolda bizni qing turqozidən bu mehîr-xəpkitining iqige kirix həkükijoja müvəssər bolduk, xuningdək Hudanıg xan-xəripiğə baqlıojan ümidimizdin xad-huram bolimiz. **3** Xundak bolupla қalmay, müxkül əhwallar iqida xadlinimiz; qünki müxküllük səwrqanlıknı, səwrqanlıq qidamlıknı, qidamlıq ümidni elip kelidu, dəp bilimiz. **5** Wə bu ümid bizni yərgə karitip қoymaydu, qünki bizgə ata kiliñojan Mukəddəs Roh arkılık Hudanıg mehîr-muhəbbiti alliburun kəlbimizgə kuyulup exip taxti. **6** Qünki biz pəkət amalsız kələjinimizda, Məsih biz iħlassızlar üçün [Huda] bekitkən wakitta eżini pida қіldi. **7** Birsining həkkaniy adəm üçün jenini pida kilixi nahayıti az uqrayıdən ix; bəzidə yahxi adəm üçün birsti pida boluxka jür'ət kiliximo mumkin; **8** lekin Huda Әz mehîr-muhəbbitini bizgə xuningda kərsituduki, biz tehi gunahkar waktimizda, Məsih biz üçün jenini pida қіldi. **9** Hazır biz Uning keni bilen həkkaniy kiliñojan ikenmiz, əmdi U arkılık [kelidiojan] oqəzəptin kütuluximiz tehimu jəzməndur. **10** Qünki burun

elip kelidiojan həkkəniyilik pütkül insanlarqa elgən, əmma Məsih Əysada bolup Hudaşa yətküzülgən. 19 Bir adəmning bir ketimlik yüzlənip tirik dəp hesablangar. 20 Xunga itaətsizlik arkılık nuroğun kixilər dərwəkə gunahning elidiojan teninglarda həkümranlıq gunahkar kılınip bekitilgəndək, bir adəmning kılıxioja yol koymanglar, uning rəzil arzu-bir ketimlik itaətmənlikli bilənmə nuroğun həwəslirigə boysunmanglar, 21 xuningdək kixilər həkkəniy kılınip bekitilidü. 20 Əmdi teninglarning həq əzasını həkkəniyətsizlikka Təwrat ənanı insanning itaətsizlikləri kəprək қoral kılıp gunahka tutup bərmənglər. Əksiqə, axkarlinip bilinsün dəp kirgüzülgənidi. Lekin əlümən tirdürülgənlərdək, əzünglərni gunah kəyərdə kəpəyən bolsa, [Hudanıñ] üstdidin həkümranlıq kılıp [ularni] elümgə elip barojuñidək, [Hudanıñ] mehîr-xəpkiti həkkəniyilikka asaslinip həkümranlıq kılıp, insanni Rəbbimiz Əysa Məsih arkılık mənggülüç həyatlığka erixtəridü. (aiənios g166)

6 Undakta, nemə degülük? Hudanıñ mehîr-xəpkiti tehimu axsun dəp gunah iqidə yaxawerəmdük? 2 Yak, hərgiz! Gunahka nisbetən əlgən bizlər əndakmu uning iqidə yaxawerimiz? 3 Yaki silər bilməmsilər? Hərkəsimiz Məsih Əysaşa kirixkə qəmündürülgən bolsak, Uning əlümi iqigə qəmündürüldük? 4 Biz qəmündürük arkılık Uning əlümi iqigə kirip, Uning bilən billə kəmündük; buning məksəti, Məsih Atining xanxəripi arkılık əlümən tirliginidək, bizningmu yengi həyatta mengiximiz üçündür. 5 Qünki [Məsihning] əlümigə ohxax bir əlümədə Uning bilən birgə baoqlanqanıkənmiz, əmdi biz qokum Uning tirlifixgə ohxax bir tirlixtimu Uning bilən birgə bolimiz. 6 Xuni bilimizki, gunahning makani bolovan tenimiz kardin qırırilip, gunahning kullukda yənə bolmaslıkimiz üçün, «kona adəm»ımız Məsih bilən billə krestlinip əlgən 7 (qünki əlgən kixi gunahtın halas bolovan bolidü). 8 Məsih bilən billə əlgən bolsak, uning bilən təng yaxaydiyojanlıkimizojumu ixinimiz. 9 Qünki Məsihning əlümən tirligəndən keyin kəyta əlməydiyojanlıki, əlümən əmdi Uning üstdidin yənə həkümranlıq kılalmayıyojanlıki bizə məlum. 10 Qünki Uning əlümi, U gunahını bir tərəp kılıx üçün pəkət bir ketimlik əldi; Uning hazır yaxawatkan hayatı bolsa, U Hudaşa yüzlinip yaxawatkan hayatı. 11 Xuningə oħxax, silərmə əzünglərni gunahka nisbetən Hudaşa atanglar həkənəyətning қorali kılıp Hudaşa atanglar. 14 Gunah silərning üstünglərə həq həkümranlıq kilməydu; qünki silər Təwrat ənanının astida əməs, bəlkı Hudanıñ mehîr-xəpkiti astida yaxawatisilər. 15 Undakta, əndak kılıx kerək? Қanunning astida əməs, mehîr-xəpkət astida bolovanlığımız üçün gunah sadir kiliwərsək bolandu? Yak, hərgiz! 16 Əzliringlərni itaətmən kullardək birigə tutup bərsənglər, xu kixinin kuli bolovanlığinglərni bilməmsilər — yaki əlümə elip baridiojan gunahning kulliri, yaki Huda aldida həkkəniyilikka elip baridiojan itaətmənlikning kulliri boluxunglar mukərrər? 17 Hudaşa təxəkkür! Burun gunahning kuli bolovansilər, biraq [Məsihning] talimigə baxlinip, bu təlim kərsətkən nəmunigə qin dilinglərin itaət kıldinglər. 18 Silər gunahning küqidin kutuldurulup, həkkəniyilikning kulliri boldunglar. 19 Ətliringlər ajiz bolovaqka, silərgə insanqə səzəwatınan: — ilgiri silər tənəzzüyənən napak ixlərə wə əhlaksızlığka kullardək tutup berixinglər bilən tehimu əhlaksızlıklarnı kılıqandasək, əmdi hazır tənəzzüyənən pak-mukəddəslikkə baxlaydiojan həkkəniyilikka kullardək tutup beringlər. 20 Silər gunahning kulliri bolovan waktinglarda, həkkəniyilikning ilkidə əməs idinglər. 21 Həzir nomus dəp əkriqən burunki ixlərdin xu qaşaqla silər zadi əndak mewa kərdünglər? U ixlarning akiweti əlüməndür. 22 Biraq, hazır silər gunahtın ərkin kılınip, Hudanıñ kulliri bolovan ikənsilər, silərdə əzünglərni pak-mukəddəslikkə elip baridiojan mewə bar, uning nətijisi mənggülüç hayattur. (aiənios g166) 23 Qünki gunahning ix həkkə yənilə əlüməndür, biraq Hudanıñ Rəbbimiz Məsih Əysada bolovan sowojeti bolsa mənggülüç hayattur. (aiənios g166)

7 I kérindaxlar, mən hazır Təwrat kanununu əmr arkılık oquq axkarilinixi üçün, bu yahxi bilgənlərgə sezləwati mən; silər kanunning əmrning wasitisi bilən gunah, məndə elüm pəkət hayat waktidə insan üstigə həkümran pəyda կildi. **14** Təwrat kanunining «rohka bolidioqanlığını bilməməsilər? 2 Məsilən, eri bar təwə» ikənlikini bilimiz. Biraq mən bolsam ayal, eri hayatla bolidikən, kanun boyiqə erigə «ətkə təwə»durmən, demək gunahkə կuldək baqlanoqan; lekin eri elüp kətsə, [əzini erigə setiloqanmən. **15** Qünki nemə կiliwatkinimni baqlıqan] nikah, kanunidin azad կilinidu. **3** өzümmü bilməymən. Qünki өzüm niyat kılıqan Xuning üçün, bu ayal eri hayat waktida baxka bir ixlarni kilmaymən; öksiqə, nəprətlindiqinimni ərgə baqlansa, zinahor ayal dəp atılıdu. Lekin կilimən. **16** Lekin əgər өzüm halimiqan ixlarni eri elüp kətsə, u [nikah] kanunidin ərkin bolidu; kilsam, өzüm kanunning yahxi ikənlikini etirap xu qaoqda baxka bir ərgə təgsə, zina kılıqan kılıqan bolimən. **17** Xundak ikən, bu ixlarni bolmayıdu. **4** Huddi xuningdək, kérindaxlar, mən əməs, bəlkı iqimdə məwjut bolqan gunah, silər Əysa Məsihning [kurbanlıq] teni arkılık kilduridu. **18** Iqimdə, yəni mening ətlirimdə Təwrat kanunioqa nisbətən eldüngələr. Buning heq yahxilikning məwjut əməslikini bilimən; məksəti silərning baxka birsigə, yəni elümdin qünki yahxilik kılıx niyitim bar bolsimu, uni Tirilgüçigə baqlinixinglar wə xuning bilən kılalmaymən. **19** Xuning üçün өzüm halıqan Hudəoja mewə berixinglardın ibarəttür. **5** Qünki yahxilikni kilmay, öksiqə halimiqan yamanlıknı biz «ət»ning ilkidə waktimizdə, Təwrat kanuni կilimən. **20** Өzüm niyat kilmiqan ixni kilsam, gunahning arzu-həwəslərini tehimu kozəqap, buni kılıdiqan mən əməs, bəlkı iqimdə makan tenimzdiki əzalarda elümgə elip baridioqan kılıqan gunahı. **21** Buningdin əzümdiki xundak mewini qıkarəqanıdi; **6** lekin, hazır biz Təwrat bir kanuniyətni baykaymənki, yahxilikni kanunning ilkidin ərkin bolduk. Qünki ezimizni kilməkçi bolqanimda, yamanlık haman iqimdə boopoulos turidioqan bu kanunoja nisbətən əlgən manga həmrəh bolidu. **22** Kəlbimdə Hudanıng bolup, kanunning dəsturining kona yolda kanunidin səyünimən; **23** biraq tenimdiki əməs, bəlkı Rohning yengi yolda [Hudanıng] əzalırımda baxka bir kanuniyətni sezimən. kullukında bolımız. **7** Undakta nemə degülük? Bu kanuniyət kəlbimdiki kanun bilən jəng Təwrat kanunining ezi gunahmu? Hərgiz kılıp, meni tenimdiki əzalırımdiki gunah undak əməs! Dərvəkə, kanunning kərsətmiliri sadir kılduroquqi kanuniyətkə əsir kılıdu. **24** bolmisa, gunahning nema ikənlikini bilməyttim. Nemideğən dərdmən adəmmən-ħə! Əlüngə elip Kanun «nəpsaniyətqılık kılma» demigən bolsa, baridioqan bu tenimdin kimmu meni kütküzər? nəpsaniyətqılıkning nemə ikənlikini bilmigən **25** Rəbbimiz Əysa Məsih arkılık Hudəoja təxəkkür bolattım. **8** Lekin gunah kanunning əmri arkılık bolsun! Xundak kılıp, kəlbim bilən Hudanıng pursət tepip, iqimdə hərhil nəpsaniyətqılıklərni kanunioqa itaət kılımən, lekin ətlirimdə gunah kozəqidi. Təwrat kanuni bolmisa, gunahmu sadir kılduroquqi kanuniyətkə itaət kılımən. elüktək jansız bolatti. **9** Bir qaoqlarda kanunning sırtida yaxiqinimda hayat idim, lekin kanun əmrini bilixim bilənla, gunahmu janlinip, meni elümgə elip bardı. **10** Əslidə kixigə hayatlıq elip kəlsün dəp buyrulqan kanunning əmri öksiqə manga elüm elip kəldi. **11** Qünki gunah kanunning əmri bilən hujum pursitini tepip, meni azdurdı wə əmr arkılık meni əltürdi. **12** Buningdin kəriqanda kanun həkikətən pak-mukəddəstur, uning əmrimi mukəddəs, tooqra-adalətlik wə yahxidur. **13** Undakta, yahxi bolqını manga elüm boldim? Hərgiz undak əməs! Bəlkı, gunahning kəwətlə կəbih ikənlikli

8 Hulasilasak, Məsih Əysada bolqanlar gunahning jazasiqa məhkum bolmayıdu. **2** Qünki Məsih Əysada bolqan hayatlıknı bəhx etidioqan Rohning kanuniyiti adəmni gunahka wə elümgə elip baridioqan kanuniyəttin silərnin halas կildi. **3** Qünki [gunahlık] ət elip kelidioqan ajizlik tüpəylidin Təwrat kanuni kılalmıqənni Hudanıng Əzi [kıldı]; U Əz Ooqlını gunahkar ətlik kiyapəttə gunahni bir tərəp kılıxka əwətip, attiki məwjut gunahni [elümgə] məhkum kiliwətti; **4** buning bilən [mukəddəs] kanunning həkkənəyi təlipi ətkə əgəxməydioqan, bəlkı Rohka əgixip

mangidiojan bizlərdə əməlgə axurulidu. **5** Qünki Qünki yaritilojan kainat [Hudaning] [ləniti ətkə təwə bolqanlar ətkə has ixlarning oyida astida kəlip], bimənilikkə qektürüldi. Bu, yürüdu; Mükəddəs Rohka təwə bolqanlar bolsa, kainatning ez ihtiyari bilən əməs, bəlkı xu Rohka ait ixlarning oyida yürüdu. **6** Əttiki oy- uni qəktürgüqining iradisi bilən boldi wə niyətlər adəmni elümgə elip baridu; Mükəddəs xundak ümidi bilən boldiki, kainat əzimu Rohka ait oy-niyətlər həyatlıq wə hatırjəm- qırıxtın bolqan kəllükətin kütəkuzulup, Hudaning amanlıktur; **7** qünki əttiki oy-niyətlər Hudaqa pərzəntlirigə beoixlinidiojan xan-xərəpkə təwə düxmənlilik; qünki ət Hudaning ənunioja bolqan hərlükə erixtürülüxtin ibarət idi. boy sunmaydu həm hətta uningə boy sunuxi **22** Qünki pütkül kainatning həzirinqə nələmumkin əməs; **8** əttə bolqanlar Hudani hursən pəryad kətürüp, tuşut toloqikining azabını kılalmaydu. **9** Əmma silərgə kəlsək, pəkət birlikə tərtiwtənənlilikini bilimiz. **23** Yaloquz Hudaning Rohi dərvəzə iqinglarda yaxawatkan kainat əməs, hətta bizmu, yəni [Mukəddəs] bolsa, silər əttə əməs, bəlkı Rohətə yaxaysilər. Rohning tunji qıkarojan mewisidin bəhərimən əmma Məsihning Rohiqə igə bolmiojan adəm bolqan bizlərmə dilimizda nələ-pəryad bolsa, u Məsihə mənsuplardın əməs. **10** Lekin kətürməktimiz həmdə [Hudaning] oqulları Məsih, kəlblinglarda bolsa, teninglar gunah süpitidə kəbul kəliniximizni, yəni tenimizning tüpəylidin elümning ilkida bəlsim, həkkəniliyik nijatning hərlükigə qıkırılıxını intizarlıq bilən tüpəylidin rohinglər həyattur. **11** Əlbuki, əlgən kütəmkətimiz. **24** Biz ümidkə baqlanoqaqka Əysani elümdin Tirildürgüqining Əzidiyi Roh tkuzulojanikənmiz. Lekin ümid kiliqan nərsə silərdə yaxisa, Məsihni elümdin tirildürgüqi kərulgən bolsa, u yənə ümid bolamdu? Kimmu kəlblinglarda yaxawatkan Rohi arkılık elidiojan kez aldidiki nərsini ümid kilsun? **25** Birak, teninglarnımu hayatı küqə igə kılıdu. **12** tehi kərmiginimizgə ümid baqlıqanikənmiz, Xuning üçün, kərindaxlar, biz ətkə kərzədar uni səwrəqanlıq bilən kütüximiz kerəktur. **26** əməs, yəni uningə əgixip yaxaxka kərzədar Xumingdək, insanı ajizlikimizda [Mukəddəs] əməsiz. **13** Qünki ətkə əgixip yaxisanglar, Roh kelip bizgə yardım kılıdu; qünki əndəkən qandaq əhalak bolisilər; lekin Mükəddəs Rohka tayinip dua kilişimiz kerəklikini bilməymiz. Lekin əttiki kiliçlarnı elümgə məhkum kilsanglar, Rohning Əzi ipadiligidə nələ-pəryad bilən yaxaysilər. **14** Qünki kimlərki Hudaning biz üçün [Hudaning aldida] turup dua-Rohiniring yetəkqılıkida yaxisa, xularning tilawət kılmakta. **27** İnsanlarning kəlbini həmmisi Hudaning pərzəntliridur. **15** Qünki inqikiləp kezitip Kəriqoqı bolsa, [Mukəddəs] silər kəbul kiliqan roh kəllükə ait əməs, Rohning oy-niyətlirinə nemə ikənlikini bili; xundakla silərni əyət korkunqka saloqarı qünki U Hudaning iradisi boyiqə muqəddəs birhil roh əməs, bəlkı silər oqullukka elip bəndiliri üçün [Hudaning aldida] dua kiliq baridiojan Rohni kəbul kiliqansilər; U arkılık etünməktə. **28** Xundakla xuni bilimizki, pütkül «Abba, ata!» dəp nida kılımımız. **16** Roh bizning ez ixlar Hudani seyidiojanlarning, yəni Uning rohimiz bilən billə bizning Hudaning balılıri məksət-muddiasi boyiqə qakirlojanlarning ikənlikimizgə guwahlıq beridu. **17** Hudaning bəht-bərikitigə birlikə hizmet kılmağta. **29** balılıri ikənmiz, əmdi mirashorlarmı bolımız Qünki Huda aldin kəngligə pükkənkixilərnı, — Hudaning mirashorları həmdə Məsih bilən ularning kəlgüsida Əz Oqlining obrəziqə ohxax təng mirashor bolımız — pəkətla uning bilən bolidiojinini, Oqlining nuroqun kərindaxlırlı təng azab-okubət tartsakla, uning bilən xan- arisidiki tunji oqlı bolidiojinini aldin bəlgiligən. xərəptin təng bəhərimən bolımız. **18** Qünki **30** Aldin bekitkən kixilərnı U qakirdı, mən hazırkı azab-okubətlərinə kəlgüsində qakirlojan kixilərnı U həkkəniliy kıldı; həkkəniy bizdə axkarilinidiojan xan-xərəplərgə həq kiliqanlar oqla U xan-xərəp ata kıldı. **31** Undakta, selixturoqulukılığı yok, dəp hesablaymən. **19** bu ixlar oqla yənə nemə dəyli? Huda biz tərəptə Qünki pütkül kainat Hudaning oqullarının turoqanikən, kimmu bizgə karxi qıkalısın?! ayan kiliçinini intizarlıq bilən kütəmkətə. **20** **32** Əz Oqlinimə ayimay, Uni həmmimiz üçün

pida yolioja tapxurojan [Huda], Uningoja həkikiyi Israil hesablanmaydu; 7 xuningdək, koxup həmmini bizgə xərtsiz ata kilmay İbrahimning əvladları bolsimu, həmmisila uning қalarımı? 33 Kimmu Hudanining talliojanlıri pərzəntliri hesablanmaydu. Qünki [mukəddəs üstdin xikayət kılalısın?! Huda həkkəni yazmilarda İbrahim möqə]: «İshäktin tərəlgənlərlə kılıjan yerdə, 34 kimmu gunahka məhkum sening nəslinə hesablinidu» — deyilgən. 8 kılalısın? Əlgən, xundaqla tirilgən wə Hudanining Demək, jismaniy jəhəttin [İbrahimdin] tərəlgən ong yenida turuwatkan, həmdə biz üçün pərzəntlər Hudanining pərzəntliri boluwərməydu, [Hudanining aldida] turup dua-tilawət kiliwatkan bəlkı [Hudanining] wədisi arkılıq tərəlgənlər Məsih xundaq қılarımı?! 35 Kim bizni Məsihning [İbrahimning] həkikiyi nəslini hesablinidu. 9 Qünki mehîr-muğəbbətidin ayriwətəlisun? Japa- Hudanining bərgən wədisi mundaq idi: «[Kelər muxəkkətmi, dərd-ələmmü, ziyankəxlikmu, yili] muxu qaoqda kəytip kelimən, Sarah bir aqarqılıkmu, yalingaqlıkmu, heyim-hətərmü oozulqoja ana bolidu». 10 Uning üstigə, Riwkah, yaki қılıqmu? 36 [Mukəddəs yazmilarda] bir ərdin, yəni əjdadımız İshäktin [köxkezəkkə] eytiloqinidək: — «Seni dəp kün boyi һamildar bolоqanda, 11 Pərzəntliri tehi kırılmaktımız, Boozulinxni kütüp turojan tuqulmioqanda, həqkandak yahxi yaki yaman կoylardək hesablanmakliğimiz». 37 Bırak bizni ixnimu kilmasta, Huda Əzining adəmlərni Səygüqiqə tayinip bularning həmmisidə tallaxtiki muddiasining ularning kılıjan ix-ojaliplarning ojalipi bolmaklığımız; 38 Xuningoja əməllirigə əməs, pəkət Qakıroqıqı bolоqanning kət'iy қayıl қılındımkı, maylı olüm bolsun iradisiga asaslananlığını kərsitix üçün, həyatlıq bolsun, pərixtılər bolsun jin-xəytan Riwkah: «Qongi kiqikining hizmitini қılıdu» həkümranlar bolsun, hazırlıq ixlər yaki — deyilgənidə. 13 Huddi yənə mukəddəs kəlgüsidi ki ixlər bolsun, hərkəndək rohiy yazmilarda eytiloqinidək: «Yakupni seydüm, küqlər bolsun, 39 pələk bolsun һang bolsun, Əswadin nəprətləndim». 14 Undakta, bularqa xundaqla pütkül kainatta yaritilojan hərkəndək nemə dəylə? Hudada adalətsizlik barmu? Hərgiz baxka bir xəy'i bolsun, bizni Rəbbimiz Məsih yok! 15 Qünki Huda Musaqa mundaq degən: — Əysada bolоjan Hudanining mehîr-muğəbbətidin həqkəqan ayriwətküqı bolalmaydu.

9 Mən Məsihtə həkikətni səzləymən, yalojan gəp eytməymən, wijdanim Mukəddəs Rohning ilkidə bolup əzəmgə guvahlıq kilməkta — 2 Kəlbimdə zor dərd-ələm wə tügiməs azab bar. 3 Qünki mening buradərlirim, yəni jismaniy jəhəttiki əkerindaxlırim bolоjan Israillarnı [nijat tapkuzalisam] [Hudanining] lənitigə kelip Məsihtin məhrum kılınxımnı tiləxkə razi idim; ular Israillar! — ularqa oqulluk hökükü, [Hudanining] xan-xəripinin ayan kılınxı, əhdilirli, Təwrat ənanımining amanət boluxi, ibadət hizmətləri wə [Təwrat] wədiləri nesiwə kılındı. 5 Uluq [ibraniy] ata-bowlılıri ularningkidur; jismaniy jəhəttə Məsih ularning əjdadidur. U barlıq mawjudat üstdin həküm sürgüqi, mənggü mubarək Hudadur. Amin! (aiən g165) 6 — Bırak Hudanining [Israilqa bolоjan] səzi bikar boldı, deməymən; qünki Israildin bolоjanlarning həmmisila

kihimən, Kimgə rəhİM kılıqm kəlsə, xuningoja iq aqritkum kəlsə, xuningoja iq aqritimən». 16 Demək, bu ix insanning iradisiga yaki ularning tirixqanlığıja əməs, bəlkı rəhİMdilliğ kərsətküqı Hudaqa baoqliktur. 17 Qünki Huda mukəddəs yazmilarda Pirəwngə mundak degən: — «Mening seni tikliximdi ki məksət dəl xuki, kudritimni üstüngə kərsitix həmdə namimning pütkül jaħanoja jakarlinxi». 18 Demək, Huda halioqinioqə rəhİM kılıdu, halioqinini tax yürək kılıdu. 19 Əmdi bəlkim sən manga: «Hudanining iradisiga həqkim karxi qikalmaidioqan tursa, undakta Huda nemə üçün insanni əyibləydi?» — deyixing mumkin. 20 Birak, əy insan, Huda bilən takallaxkudək kimsən? Kelipta xəkilləndürülüwatkan nərsə əzini xəkilləndürgüqigə: — «Meni nemə üçün bundak yasiding?» — deyələmdə? 21 Humdanqining ohxax bir kallək laydin esil orunoqa ixlitidioqan қaçımı, xundaqla adəttiki orunoqa ixlitidioqan қaçımı yasax hökükü yokmu? 22 Huda Əz oqəzipini kərsitixin

wə küq-kudritini tonutuxni niyət kılıqan guwahlıq berimənki, ularning Hudaoja bolsa, oğzipigə layik bolqan, həlakətkə həkikətnü kılçın intilixi bar, birək ularning təyyarlanoqan «kəqılar»oqa adəttin taxkiri intilixi həkikiy bilim üstigə kurulqan əməs. 3 səwrqanlıq bilən keksi-karnını kəng kılıp kəlgən Qünki ular Hudanıng həkkaniylikini bilmigəqə, bolsa, uningoja nemə boptu? 23 Wə xuning uning orniçoja əzlirining həkkaniylikini tikləxkə bilən Əzining rəhim-xərpkitiminq nixani kılıqan tirixip, Hudanıng həkkaniylikiqə boy sunmudi. wə xan-xərəpkə tuyəssər boluxkə aldin'ala 4 Qünki Təwrat ənanıning nixan-məksiti təyyarlioqan «kəqılar»da, yəni Əzi Yəhədiylər Məsihning Əzidur; xuning bilən etikad arisidinla əməs, bəlkı əllər arisidinmu qakıroqan kılıquqınlarning hərbəri üçün həkkaniylik bizlərdə xan-xəripining qəksizlikini namayan bar boldi. 5 Qünki Təwrat ənanıqə əməl kılıx üçün xundak kılıxni halıqan bolsa, kılıxtın kəlgən həkkaniylik həkkidə Musa buningoja nemə boptu? 25 Bu huddi Hudanıng pəyojəmbər mundak yazojan; «Kanunining Hoxiya pəyojəmbər arkılıq eytkinidək: — «Əslı əmrlirigə əməl kılıqanlar xu ixliridin həyatlık həlkim hesablanmışan həlkni həlkim, əslı tapidu». 6 Lekin etikadın bolqan həkkaniylik səymigənlərni səygənlərim dəymən»; 26 wə mundak dəydu: — «Kənglüngdə: — «Kim yənə: — «Burun ularoqa: «Silər Mening həlkim asmanoja qıçar?» (yəni «Kim Məsihni asmandın əməssilər» deyilgən jayda, Kəlgüsidiə dəl xu elip qüxürər?») 7 wə yaki «Həng tegigə jayda ularoqa «Tirik Hudanıng oqlullir!» degən kim qüxər?» (yəni «Məsihni əlümədin kim nam berildi». 27 Yəxaya pəyojəmbərmək kəytur?») — demigin». (Abyssos g12) 8 Əmdid Israel toopruluq mundak jakarlıqanidi: — xu [həkkaniylik] nemə dəydu? — «Səz-kalam «Israillarning sani dengiz sahilidiki kumdək kəp sanga yekindur, tilingda wə dilingdidurl!» — bu bolsimu, lekin pəkət birlə «kaldı» kütkuzuludu; səz-kalam dəl biz jakarlaydioqan etikadning 28 qünki, Pərvərdigar Əz ixini tütütiwetip, səzidur. 9 Demək, «Əysanıng Rəb ikənlikini həkkaniylik bilən tezdir uni ijra kılıdu; qünki aqzıng bilən etirap kılısang wə kəlbingdə U yər yüzidə həküməni təltəküs wə tez ijra Hudanıng uni elüklər arisidin tirildürgənlilikə kılıdu». 29 Yəxaya pəyojəmbər yənə aldin ixənsəng, kütkuzulisin! 10 Qünki insan eytkinidək: — «Əgər samawi қoxunlarning қalbidiə etikad kılıx bilən həkkaniy kılınidu, Sərdarı bolqan Pərvərdigar bizgə bir nəsil eoqızida etirap kılıx bilən nijatka erixidu. 11 kəldurmioqan bolsa, Sodom xəhiri idək, Gomorra Mukəddəs yazmilarda deyilgəndək; «Uningoja xəhiri idək [yoqaloqan] bolattuk». 30 Undakta, etikad kılıquqining hərbəri hərgiz yərgə bularoja nemə deyiximiz kerək? Həkkaniylikə қaritilməs». 12 Qünki bu jəhəttə Yəhədiylər intilmigən əlliklər həkkaniylikkə, yəni etikadka bilən Greklarning pərkə yok; hər ikkisinin asaslanoqan birhil həkkaniylikkə erixti. 31 Lekin Rəbbi həmmining Rəbbidur wə Əziga nida Israel həkkaniylikni kərsətkən Təwrat ənanıqə kılıqanlarning həmmisigə mol bayılıklarını intilgini bilən ənanıning təlipigə yetəlmidi. 32 Ayimaydu. 13 Qünki: «Kimdikim Rəbning Nəmə üçün? Qünki ularning [həkkaniylikkə] naminı qakırıp nida kilsə kütkuzuludu». 14 Lekin intilixi etikad bilən əməs, bəlkı «sawablık ixlar» Rəbgə ixənmigən kixi kəndakmu Uningoja bilən idi. Ular «putlikaxang tax»kə putlixip nida kılalisun? U toopruluq anglimioqan kixi yikiliq qüxti; 33 huddi [mukəddəs yazmilarda] kəndakmu Uningoja ixənsun? Hux həwər yeziloqinidək: «Həlkni putlixidioqan putlikaxang jakarlioqı bolmisa, ular uni kəndakmu taxni, Adəmni yikitidioqan koram taxni Zionoja angliyalisun? 15 Xu jakarlioqıqlar əwətilmigən koydum, Uningoja etikad kılıquqi hərgiz yərgə bolsa, hux həwərnı kəndakmu yətküzəlisun? əkaritilip kəlmas». Mukəddəs yazmilarda yeziloqinidək: «Aman-hatırjəmlik toopruluq hux həwərnı, bəht-saadət toopruluq hux həwərnı yətküzənlərning ayaqlıları nemidegen güzəl-hə!». 16 Bırak, huddi Yəxaya [pəyojəmbərning] «I Pərvərdigar,

10 Kərindaxlar, yürək intizarım, xundakla
Hudaşa yelinixim Israillarning
kütkuzuluxi üqündür. 2 Qünki xuningoja

bizning həwirimizgə kimmu ixəndi?» deginidək Қulaklırini anglimas җildi». 9 Xuningdak Dawut həmmə adəm hux həwərgə itaat kılajan əməs. [pəyəqəmbərmə] mundak degen: «Ularning 17 Xunga etikad həwərni anglaxtin kelidu wə dastihini ezlirigə կapkan wə tuzak bolup, Ularnı xu həwər Məsih toopluluk səzdə anglitilidu. putlaxturup, kilmixlirini eż bexioja qüxürsun! 18 Lekin xuni soraymənki, ular xu həwərni 10 Kəzərliri karangoqulixip, kərəlmisun; Bəllirini anglimiojanmidu? Əlwəttə anglıdi: — «Ularning mənggü ruslatmay püküldürgəysən!» 11 sadasi pütkül dunyaqa, Səzləri yər yüzining Undakta, xunimu sorayki: [Israillar] yikilip kərlirigə yətti». 19 Yənə xuni soraymənki, qayıtidin turoquzulmaslikka putlaxçanmu? Israillar [xu həwardin] wakip bolmiojanmidu? Hərgiz undak əməs! Lekin ularning teyilip Aldı bilən, Musa [Israiloja] mundak bexarət itaətsizlik kılajanlığının nijat yat əlliklərgə bərgən: — ««Həq həlk əməs» bolajan bir həlk yətküzüldi. Buningdin məksət Israillarnı arkılık silərdə həsat kəzərlərəm, Nadan bir həlk həsatka kəzərlərəm» 20 Keyin, teyilip itaətsizlik kiliyi dunyaqa asayixlik bəhx Yəxaya pəyəqəmbər intayın yürəklik halda xu ətkən bolsa, xundakla ularning ziyan tartğını bexarətni berip: — «Əzümgə intilmigənlərgə əllərni beyitkən bolsa, undakta kəlgüsidiə Əzümnin tapkuzdum, Meni sorimiojanlarə ularning həmmisining toluk nijatlıkkə erixixi Əzüm kəründüm» — dedi. 21 Lekin, U Israillar dunyaqa tehimu zor bəht elip kəlməndu?! həkkidə: — «Mən kün boyi bu itaətsiz wə tərsa 13 Əmdi silər əlliklərgə səzləwatımən; mən həlkə kəllirimni uzitip intilip kəldim!» — əlliklərgə rosul süpitidə bekitilgəndin keyin, wəzipənməni xan-xərəplik dəp uluqlaymənki, 14 janjigərlirim bolajanlarning həsitini kəzərləp, ularning bəzilirini kutuldurarmənmikin degen ümidiə bolimən. 15 Qünki ularning taxliwetilgənlilikinin nəticisi dunyadiki əllərni Huda bilən inaqlaxturux bolsa, undakta ularning kobul kılınıxi əlümdin tirilix bolmayı nemə? 16 Həsuldin tunji bolup qıkkən hemirdiki kallek mukəddəs həsablansa, pütün hemir mukəddəs dəp həsablinidu. Dərəhniŋ yiltizi mukəddəs bolsa, xahlırimu mukəddəs bolidu. 17 Zəytun dərihining birnəqqə xehi dərwəkə sunduruwetilgənidı, wə sən yawa zəytun keqiti bolup, ularning orniqa ulanding. Mana əmdi dərəh yiltizidin ozukluk elip, mol xirnisidin bəhrişən boloquqi bolajanikənsən, 18 əmdi sunduruwetilgən axu xahlardin əzüngi üstün kılıp mahtanma. Mahtansang, xuni untumiojinki, sən yiltizni əməs, yiltiz seni ketürüp kuwwatəwatıdu. 19 Sən əmdi: «Xahlar menin ulimixim üçün sunduruwetildi» — deyixing mumkin. 20 Toqraq, ular etikadsızlığın sunduruldu; sən bolsang, etikading bilən tik turisən; birak uningdin məqrurlanma, əksiqə [Hudadin] körk! 21 Qünki Huda əyni waktida bu dərəhning əz xahlırını ayimiojanikən, senimə ayimaslıkı mumkin. 22 Mana, [bu ixlarda] Hudanıng mehribanlığında həmdə

11 Undakta, xuni soraymənki: — Huda Əz həlkidin waz kəqtimu? Hərgiz undak əməs! Mənmu İbrahim əwlədidin, Binyamin kəbilisidin bolajan bir Israiloju! 2 Huda aldin kəngligə pükkən Əz həlkidin waz kəqkini yok. Mukəddəs yazmilarda İlyas [pəyəqəmbər] həkkidə nemə deyilgənliksi silərgə ayan əməsmü? U Israillardın azar qekip Hudaşa yelinip: — 3 «I Pərvərdigar, ular Sening pəyəqəmbərliringni əltürüxti, kurbangahlıringni qekixti. Pəkət əzüm yaloquzla kəldim, ular yənə meningmu jenimni almakçı boluxuatidu», degen. 4 Hudanıng uningoja qayıtuqan kalami kəndak boldi? U: «Baaloja tiz pükmiğən yəttə ming adəmni Əzümgə elip kəldim» — degen. 5 Huddi xuningdak, bugünkü kündimü Hudanıng xapaiti bilən [Israildin] Əzi tallıqan bir «kəldi» bar. 6 [Ularning tallinixi] xapaət bilən bolajan bolsa, undakta əzlirining əjir-əmili bilən bolajan əməs. Əməllərdin bolajan bolsa, xapaət xapaət bolmay kələtti. 7 Nətijidə kəndak boldi? Israillar izdiginigə erixəlmidi, lekin ulardın tallanıqlar erixti. Kələqanlarning bolsa, kəngülliри bihudlaxturuldu. 8 Huddi mukəddəs yazmilarda eytiloqinidak: — «Huda ularning roh-kəlbini əqəplətkə saldı, Büğüngə kədər kəzərlərini kərməs,

ķattık kol ikənlikiga қara. U Өз yolidin yıkılıp qüxkənlərgə ķattık kol idi, lekin sanga (mehribanlığında dawamlıq tursangla) mehribanlıq kərsətməktə. Undaç bolmioqlanda, sənmü kesip taxlinisən. **23** [Yəhədiylarmu] etikədsizlikta qing turuwalımsa, əslidiki dərəhkə ulinidu. Qünki Huda ularni կaya ulaxka կadirdur. **24** Qünki əgər sən yawa zəytun dərihidin kesip elinip, təbiyi կanuniyətkə hilap һaldə [baqdıki] yahxi zəytun dərihigə ulanoqan yerdə, əslidiki bu təbiyi xahlarning əz dərihikə ulinixi tehimu mumkinou?!

25 Kerindaxlar, əzünglarnı üstün wə əkillilik qaoqlaxtin saklinixinglar üçün, wəhiy kiliqan xu sirdin həwərsiz կelixinglarnı halimaymənki, ta [Huda tallıqan] Yəhədiy əməslərning sani toluklanouqə, Israilning bir kismi tax yürəkkikkə կaldurulidu; **26** andin pütküll Israil kutkuzulidu. Bu toqruLUK mukəddas yaznilarda mundak yezilojan: — «Kutkuzoquqi Ziondin kelip, Iplaslıknı Yakuptin yok կildi. **27** Mən ularning gunahlarını elip taxliwətkimində, Mana bu ular bilən tüzidiojan əhdəm bolidu». **28** Əmdi hux həwər jəhəttin կarioqanda, silərning bəhtinglər üçün Yəhədiy həlkə [hux həwərgə] düxmən կlip bekitilgən; biraq Hudanıng tallixi jəhəttin կarioqanda, ata-bowilirimiz səwəbidin səytulgəndur. **29** Qünki Huda Өzi bərgənlirini wə qakirikini կayturuwalımaydu.

30 Silar əlliklərmə bir qaoqlarda Hudaqə itaət kiliqan bolsanglarmu, [Yəhədiylarning] itaətsizlikining nətijisidə hazır rəhim-xəpkətkə erixtinglar. **31** Yəhədiylar bolsa itaət kilmay keliwatidu; [Hudanıng] buningdiki məksiti, silərgə kərsətkən rəhim-xəpkət arklıq ularnimu rəhim-xəpkətkə erixtirüxtin ibarəttur. **32** Qünki Huda pütküll insanoqa rəhim-xəpkət kərsətit üçün, həmməylənni itaətsizlikkə solap koydi. (eleşə g1653) **33** — Ah! Hudanıng danalıq wə ilim-həkmətinining bibahə bayılıkları həm hesabsız qongçurluk! Uning həkümilirining tegiga yətkili bolmas! Uning yolları izdəp tepixtin xunqə yıraktır! **34** «Kimmu Pərvərdigarning oy-muddialırını qüxinip yətti? Kimmu Uningoja məslihətqi bolalidi?» **35** «Uningoja kim awwal bir nərsə berip, Keyin uni կayturup bər deyəldidi?».

36 Qünki barlıq məwjudatlar

Uningdin kəlgən, U arkılık məwjuṭ bolup turidu, Həm Uning üçün məwjuṭ bolup turidu. [Barlik] xan-xərəp əbədgıqə Uningoja bolqay! Amin. (aiən g165)

12 Xunga, əy kerindaxlar, Hudanıng rəhīmdillik bilən silərdin xuni etünimənki, teneringlarnı mukəddəs, Hudanı hursən kiliqiojan, tirik կurbanlıq süpitidə Uningoja beqiqılanglar. Mana bu silərning [Hudaqə] kiliqiojan həqiqiy ibaditinglardur. **2** Bu dunyanıng kelipoja kirip կalmanglar, bəlki oy-pikringlarning yengilinixi bilən əzgərtilinglar; undaç կiloqanda Hudanıng yahxi, kobul կilarlık wə mukəmməl iradisining nemə ikənlikini ispatlap biləlaysılər. (aiən g165) **3** Manga ata kiliqan xapaətkə asasən hərbiringləroja xuni eytimənki, əzünglar tooruluk əzənglarda bar bolqinidin artuk oylimay, bəlki Huda hərbiringləroja təksim kiloqan ixənqning miqdarioja asasən salmaklıq bilən əzünglarnı dəngsəp kərünglar. **4** Qünki tenimiz kəpligən əzalardin tərkib tapkan həmdə hərbir əzayimizning ohxax bolmiojan roli bolqandək, **5** bizmu kəp bolqinimiz bilən Məsihə bir tən bolup bir-birimizgə baqlinixlik əza bolımız. **6** Xuning üçün bizgə ata kiliqan mehîr-xəpkət boyiqə, hərhil rohiy iltipatlırimiz bar boldi. Birsigə ata kiliqan iltipat wəhiyini yətküzəx bolsa, ixənqisining dairisidə wəhiyini yətküsən; **7** baxkılarning hizmitini կilix bolsa, hizmət կilsən; təlim berix bolsa, təlim bərsən; **8** riqbətləndürəx bolsa, riqbətləndürən; sədikə berix bolsa, mərdlik bilən sədikə bərsən; yetəkləx bolsa, əstəyidilliq bilən yetəklisən; həyrəhəlik kərsitix bolsa, huxal-huramlıq bilən կilsən. **9** Mehîrmuhəbbitinglar sahta bolmisən; rəzilliktin nəprətlininglar, yahxılıkqə qing baqlininglar; **10** Bir-biringlarnı kerindaxlarqə kizojin mehîrmuhəbbət bilən səyünglər; bir-biringlarnı hərmətləp yüksəri orunoqa կoyunglar. **11** İntilixinglarda erinmənglər, roh-կəlbinglər yalkunlap kəyüp turup, Rəbgə կullarqə hizmət kilinglar. **12** Ümidətə bolup xadlinip yürüngərlər; muxəkkət-kjinqılıklarə səwr-takətlilik bolunglar; duayinglarnı hərkəndək wakitta

tohtatmanglar. **13** Muķəddəs bəndilərning **6** Muxu səwəbtinmu baj tapxurunglar; ehtiyyajidin qikinglar; mehəmandostlukka həkümranlar bolsa, Hudanıng məhsus bu intilinglar; **14** Silərgə ziyankəxlilik kıləquqilaroqa ixlarnı baxķuruxka bekitkən hizmətkarlıridur. bəht tilənglər; pəkət bəht tilənglərki, ularnı **7** Hərkimgə eż tegixlik həkkini tələnglər; oğellə-ķarojimanglar. **15** Xadlanojanlar bilən billə parak tapxuruwalıqıja oğellə-paraknı, baj xadlininglar; ķayouրup yioqlıqanlar bilən billə yioqlıqılaroqa bajni tapxurunglar; ehtiramıja ķayouրup yioqlanglar. **16** Bir-biringlar bilən inak tegixlik bolqanlaroqa ehtiram kilinglar, hərmət ətüp ohxax oy-pikirdə bolunglar; nəzirinqlarnı kılıxka tegixlik bolqanni hərmət kilinglar. üstün kilmanglar, bəlki təwən təbikidiki kixilər **8** Bir-biringlərni səyüxtin baxķa, həqkimgə bilən berix-kelix kilinglar. Əzünglarnı danixmən həqnərsidin kərzdar bolmanglar. Qünki dəp qaoqlimanglar. **17** Həqkimning yamanlıqıja baxķınları səygən kixi Təwrat қanunining yamanlıq bilən jawab kəyturmanglar. Barlıq təlipini əməlgə axurojan bolidu. **9** Qünki kixining aldida ixliringlar pəzilətlilik boluxka «zina kılma, katillik kılma, oqrilik kılma, kəngül koyunqlar. **18** Imkaniyətning bariqə nəpsaniyətqılık kılma» degen pərhizlər kəpçilik bilən inak ətünglər; **19** intikam wə bulardin baxķa hərkəndək pərəzlərmə, almanglar, i səyümlüklirim; uni Hudaqə «köxnangni ezüngni səygəndək səygin» tapxurup Uning oqəzipigə yol koyunqlar, qünki degən bu əmrəga yioqinqaklanojan. **10** Mehîr-[muķəddəs yazmilarda] mundak yezilojan: muhəbbətkə berilgən [kixi] eż yekinoja «Pərəwardigar dəyduki, intikam Meningkidur, hərkəndək yamanlıq yürgüzməydü; xuning [yamanlıq] Mən kəyturimən». **20** Xunga əksiqə üçün, mehîr-muhəbbət Təwrat қanunining «Düxmining aq bolsa, uni toydur, ussiojan təlipini əməlgə axuroquqidur. **11** Hazırkı bolsa, կandur. Bundak kılıx bilən «uning wakitning jiddiylikini bilip, xularını kilinglar. bexioja kəmür qoojını toplap salojan bolisən». Qünki biz üçün allikəqan uyķudın oyoqınıx **21** Yamanlıq aldida bax əgmənglər, bəlki wakit-saiti yetip kəldi. Qünki dəsləpki etikad yamanlıqni yahxılık bilən yenginglər.

13 Həmmə adəm əzlirini idarə kıləquqi həkük igilirigə boyunsun. Qünki Huda tiklimigən həkümət yok; կaysı həkük-həkümət məwjuṭ bolsila Huda təripidin tikiñgəndür. **2** Xuning üçün, həkük-həkümətkə қarxılık kıləquqi kixi Hudanıng orunlaxturuxıja қarxılık kıləjan bolidu. Қarxılık kıləquqlar sorakqa tartılıdu **3** (qünki həkümranlar yahxılık kıləquqilaroqa əməs, bəlki yamanlıq kıləquqilaroqa korkunq kəltüridü). Həkümranlardın korkuxni halimaymən desəng, undakta yahxi əməl kıl. U qaojda həkümət təripididin təriplinisən. **4** Qünki həkümranlar sening mənpəiting üçün Hudanıng hizmətqisidur. Lekin yamanlıq kilsang, uningdin korkuxung kerək! [Həkümran] kiliqni bikaroqa esiwalmaydu, u yamanlıq yəydiqən kixi yeməydiqən kixini kəmsitmisun; kıləquqıja Hudanıng oqəzipini kərsiti diqən jaza bərgüqi süpitidə Hudanıng hizmətqisidur. **5** Xuning üçün, həkümranlaroqa boyunsunux kerək. Bu, pəkət jazalinixtin saklinix üçünla əməs, bəlki pak wijdanlıq bolux üqündür. həküm kıləquqi sən kim iding? Hizmətkarning

kıləjan waktimizə nisbətən nijatımız tehimu yekinlap kəldi. **12** Keqə ətüxkə az կaldı, kündüz yekinlaxtı. Xunga, қarangoşulukning ixlərini taxlap, yoruklukning koral-yaraklırını kiyayıli. **13** Kündüzgə muwapik diyanətlik hayatı kəqüraylı, ayx-ixrat wə xarabhorlukka, zina wə kəyp-sapaqa, jedəl-majira wə həsəthorlukka berilməyli; **14** əksiqə ezünglərə Rəb Əysə Məsihni kiyiwelinglər wə gunahkar əttiki arzu-həwəslərni կandak կanduruxni həq oylimanglar.

14 Etikadi ajızlarnı կobul kilinglar, lekin ular bilən pikirdə talax-tartix kilmanglar. **2** Birsı hərkəndək yeməklikni yeyixkə bolidioqinoja ixinidü; lekin yənə etikadi ajiz birsi pəkət kəktatlarnıla yəydi. **3** Hərkəndək yeməkliklərni kiliqni bikaroqa esiwalmaydu, u yamanlıq yəydiqən kixi yeməydiqən kixini kəmsitmisun; həmdə [bəzi nərsini] yeməydiqən kixi hərkəndək yeməkliklərni yəydiqən kixi üstidin həküm kilmisun. Qünki Huda uni կobul kıləjan. **4** Baxķa birsining hizmətkarı üstidin həküm kıləquqi sən kim iding? Hizmətkarning

tok turuxi yaki yıkılıp ketixigə pəkətlə əz deyilixigə səwəbqi bolup kalmanglar. 17 Qünki hojayini məs'uldur. Həmdə [xu hizmətkarmu] Hudanıng padixaqliki yemək-iqməktə əməs, tik turidioqan kılınıdu — qünki [hojayını] bəlki Muqəddəs Röḥta boloqan həkkaniylik, Rəb uni tik turozuzuxka kadirdur. 5 Məlum inaklıq-hatırjəmlik wə xadlıqtıdur. 18 Bularda birsi məlum bir künni yənə bir kündin üstün yaxap Məsihka hizmət kılouqı kixi Hudani kəridü, yənə birsi həmmə künni ohxax dəp hursən kılıdu wə insanlarning təriplixigə қaraydu. Hərkim əzining kəzkarioxıja toluk sazawər bolidu. 19 Xuning üçün əzimizni ixənqi bolsun. 6 Məlum künni kədirləydiqan inaklıknı ilgiri süridioqan wə bir-birimizning kixi buning bilən Rəbbining hərmitidə uni etikadını կurup qıkıdıcıqan ixlaraqı ataylı. kədirləydu. Bir nərsini yəydiqan kiximu 20 Yeməklikni dəp Hudanıng ejrini nabut Rəbbining hərmitidə yəydi, qünki u əz kilmanglar. Həmmə nərsa dərwəkə halaldur; rizki üçün Hudaqa təxəkkür eytidü. Məlum birak birsi yegini bilən [etikadida] putlaxsa, nərsini yeməydiqan kixi yeməydiqanlıq bilən u uningoja yaman hesablinidü. 21 Xuning əzining Rəbbining hərmitidə yeməydi, umu üçün gəx yeyix, xarab iqix, xundakla baxka xundakla Hudaqa təxəkkür eytidü. 7 Qünki hərkəndək ixlarnı kılıxing əkerindixingni heqkaysımız əzimiz üçün yaximaymız wə gunahka teyildiridioqan, azabka koyidiqan yaki heqkaysımız əzimiz üçün əlməymiz; 8 Bəlki uni ajizluxturidioqan bolsa, bularnı kilmiqininq əgər yaxisaq, Rəbbimiz üçün yaxaymız; əlsək, tütük. 22 Sening [məlum bir ixni kılıxka] Rəbbimiz üçün əlimiz. Xuning üçün yaxisaqmü, ixənqing barımı? Əmdi bu ixənq Huda bilən əlsəkmü Rəbbimizgə mənsupturmız. 9 Qünki sening arangdiki ixtur. Əzi kiliwatqan ixni tooqra Məsihning əltüxi wə tirilixi dəl xu məksət bilən dəp қariojan, xuningdin wijdanimu əyibkə boldiki, Uning elüklərning həm tiriklərning buyrulmioqan kixi nemidegen bəhtlik-hə! 23 Rəbbi boluxi üqündür. 10 Undakta, sən nemə Lekin [yeməkliktin] gumanlinip turup yənə xuni üçün əkerindixing üstidin həküm kılısan? yegan kixi əyibkə buyrulidü, qünki buni ixənq Yaki nemə üçün əkerindixingni mənsitməysən? bilən yemigən. Ixənqin bolmioqan hərkəndək Qünki həmmimiz Hudanıng sorak təhti aldida ix gunahtur.

turiximiz kerək bolidu. 11 Qünki [mukəddəs yazmilarda] eytiloqinidək: — «Pərvərdigar dəydtuki: — Əz həyatım bilən əsəm iqimənki, Manga barlıq tizlər püküllidü, Barlık, tillar Meni etirap kılıp mədhəyiə okuydu». 12 Xunga, hərbirimiz Huda aldida əzimiz tooqruluk hesab berimiz. 13 Xuning üçün, bir-birimizning üstidin həküm kılouqı ikkinçi bri bolmaylı. Buning ornioja xundak həküm-ķararoq kelinqlarki, hərkəndək əkerindaxka gunahka yikitidioqan bir nərsini yaki tuzakni koymaslıq kerək. 14 Rəbbimiz Əysada bolqanlıqimdin xuningqoja kət'iy ixəndürülüp bilimənki, hərkəndək nərsə əzlikidin haram əməstur; lekin bir nərsini haram dəp қariojan kixi üçün, u uningoja haramdur. 15 Əgər yeməkliking tüpəylidin əkerindixingni azabka koyojan bolsang, mehri-muhəbbət yolidə mangmioqan bolisən. Məsih uning üçün Əz jenini pida kılıp elgən, bu [əkerindixingni] yeməkliking bilən nabut kılma! 16 Əmdi silər yahxi dəp қariojan ixlarning yaman

15 Əmdi etikadımız küqlük boloqan bizlər əzimizni kənaatləndürüxnə oylimay, bəlki etikadi ajizlarningmu ajizliklirini ketüriximiz kerək. 2 Hərbirimiz ez yekinimizning etikadını կurup qıkixi üçün, uning bəht-bərikitini kəzləp, uni hursən kılıxka intilaylı. 3 Qünki hətta Məsihmu Əzini կanduruxni oylimioqanıdi. Bu tooqrisida mukəddəs yazmilarda mundak pütülgən: «Sən [Hudanı] həkarət kılıqlarlungning həkarətləri Mening üstümgə qüxti». 4 Qünki burunda [wəhiy bilən] pütülgən yazmilardiki hərkəysi sözərək bizgə əgitix üçün yeziloqan bolup, məksiti mukəddəs kitablardın kəlgən səwr-takət wə ilhəmbəhx arkılıq bizdə azru-ümidning boluxi üqündür. 5 Əmdi səwr-takət wə ilhəmbəhxning Igisi Huda silərni Məsih Əysani ulga kılıp, əzara bir oy-niyətkə kəltürgəy; 6 buning bilən silər Hudani, yəni Rəbbimiz Əysə Məsihning Atisini bir jan bir dil bilən bir eojizdin uluqloqlaysılar. 7 Xunga, Məsih silərni

köbul kılıp, Hudaşa xan-xərəp kəltürginidək, karamətlər arkılık, Mükəddəs Rohning küq-silərmə bir-biringlərni köbul kılınılar. **8** Qünki կudriti bilən Yerusalem din baxlap illirikon silərgə xuni eytimənki, Əysə Məsih Hudanıng əlkisiqə aylinip həmmə yerdə Məsihning hux ata-bowilaroşa bərgən wədilirini ispat lax üçün, həwirini toluk jakarlıdim. **20** Xundak kılıp xu arkılık əllərmə Hudanıng rəhîm-xəpkitini baxxılar saloşan ulning üstigə bina salmaslıq kərüp uni uluqlıxi üçün, hətnə kılinoşanlar oqa üçün, əzəldin Məsihning nami anglanmioşan Hudanıng həkikitini yətküzgüqi hizmətkar yərlərdə bu hux həwərni jakar laxka intilip süpitidə təyinləndi. Bu huddi [mukəddəs yazmilarda] yazmilarda]: — «Xunga Sanga əllər arisida eytilojinidək: — «Uningdin həwərsiz boloşanlar mədhiyə okuymən, Wə Sening namingni Uni kəridü, Anglimioşanlar anglap qüxinidu». **22** Küyləymən — dəp yeziloşanıdi. **10** Wə U yənə: Mana, xu [hizmətlirim] səwəbidin yeninglar oqa — «Əy əllər, [Huda]ning halkı bilən billə xad-berixni kəp ketim oylioşan bolsammu, lekin huram bolunglar!» — dəydu. **11** Wə yənə U: — tosuloşular oqa uqrəp baralmidim. **23** Lekin həzir «Əy barlıq əllər, Pərvərdigarnı mədhiyilənglər, muxu ətraplardı [hux həwər yətküzülməgən] əy pütkül կowmlər, Uni uluqlanglar!» — yərlər manga կalmioşanlıktın, həmdə kəp dəydu. **12** Yənə, Yəxaya [pəyəqəmbərmə] yillardın beri silərni yoklap berix arzuyum mundak dəydu: — «Yəssənenig yiltizi boloşan kixi boloşanlıktın, İspaniyəgə beriximda silərnimə məydan oja qıkıdu, əllərgə hakimlik kılıdioşan yoklap etməkqimən. Səpirimdə aldi bilən silə zat ornidin turidü; əllər dərwakə Uningoşa bilən kərəküüp, bir məzgil həmrəhlikinqlardın ümid baoqlaydu». **13** Əmdi ümidning Igisi toluk huxallinip, andin silərning yardimlarda Huda Əzığə ixiniwatkanlıqliq lardın kəlbingləri səpirimni dawamlaxturuxumni ümid kılımən. **25** toluk xad-huramlik wə tinq-hatırjəmlikkə Birak həzir bolsa Yerusalem oja berip, u yerdiki tolduroşay, xuning bilən Mükəddəs Rohning mükəddəs bəndilərning hizmitidə boluxka küq-կudriti bilən ümidkə tolup taxkaysılər. **14** I ketiwatimən. **26** Qünki Makedoniya wə Ahaya ərindaxlirim, kənglünglarning mehribanlıq əlkili ridiki jamaatlər Yerusalem dikı mükəddəs bilən toloşanlıq oja, mol bilimlər bilən toluk bəndilər arisidiki yoksullar oqa ianə toplap bezəlgənlilikgə, xundaqla bir-biringlər oza eżara yardım berixni layik kərdi. **27** Bu ixni ular jekiləp berələydiyoşanlıqliq lar oju կayilmən. bərhək layik kərdi; əməliyəttə bolsa ular **15** Xundak bolsımı, Huda manga ata kiloşan Yerusalem dikilərgə kərzədardur. Qünki əllər xapaət tüpəylidin mən silərgə bir kisiş [Yəhədiy ərindaxlarning] rohıy bəhtli ridin tərəplərdin nəqqə ixlarnı əslitip koyuxkə səl bəhərimən boloşan bolsa, maddiy jəhəttin ular oqa jür'ətlik bolup uxbu hətni yazmak timən. **16** yardım berixkə toqra kelidu. **28** Mən bu Xu xapaət bilən mən Hudanıng hux həwirini ixni püttürgəndin keyin, yəni [Yerusalem dikı] yətküzüp kahindək Uning ibaditini həmmə ərindaxlarning [jamaatlərning etikadining] yerdə wujudka kəltürük hizmitidə [Yəhədiy] bu mewisini köbul kılıxını jəzmənləxtürgəndin əməs] əllərgə Məsih Əysanın hizmətkarı keyin, silərni yoklap etüp İspaniyəgə barımən. bolup təyinləndim. Bu hizmitimning məksəti **29** Yeninglər oqa barqınimdə, Məsihning toluk əllərning Hudaoşa sunidioşan ibaditini Mükəddəs bəht-bərikitini silərgə elip baridioşanlıq imni Roh arkılık pak-mükəddəs kılınip, Hudani bilimən. **30** Ərindaxlar, Rəbbimiz Əysə hursən kılıdioşan կurbanlıktək Uning köbul Məsih wə [Mukəddəs] Rohning mehribanlıq oja layik boluxi üçündür. **17** Xuning muhəbbiti bilən silərdin etünimənki, mən üçün üçün Məsih Əysada boloşanlıq imdin Hudanıng Hudaoşa dua kılıp mən bilən birlikət kürəx manga tapxuroşanlıridin pəhirlinimən. **18** kılıqaysılər — **31** menig Yəhədiyə əlkisiidiki Qünki əllərning Hudaoşa itaət kılıxi üçün etikad kılımioşanlarning yaman niyətliridin Məsihning manga կilduroşanlıridin baxxə saklinixim, xuningdək Yerusalemda in'amni һəqnemini tilə şəxşə elixə həddim əməs. Səz yətküzük hizmitimning xu yerdiki mükəddəs wə əməllər arkılık, alamətlik məjizilər wə bəndilərning köbul kılıxioja erixixi üçün

32 həmdə ahirda Huda buyrusu, pekirişning Olimpas wə ularning yenidiki barlıq mukəddəs xad-huramlıq bilən yeninglaroja berip, silər bəndilərgə salam eytkaysılər. 16 Bir-biringlər bilən ortak istirahət kılıxımız üçünmə dua bilən pak seyüxlər bilən salamlıxinglər, kiloqaysılər. 33 Amanlıq-hatırjəmlik Igisi boləjan Məsihning həmmə jamaətliridin silərgə salam! Huda həmminglər bilən billə bolmayı! Amin!

16 Kənhria xəhəridiki jamaətning hizmətqisi singlimiz Fibini silərgə təwsiyə kılıp tonuxturimən; 2 uni mukəddəs bəndilərgə layık Rəbning muhəbbətidə kəbul kılıp kütüwaloqaysılər, uning hərkəndək ixtəsilərə qüxsə, uningoja yardım kiloqaysılər. Qünki u əzimu nuroğun kixilərgə, jümlidin mangimu qong yardımçı boləjan. 3 Mən bilən birgə ixligən, Məsih, əysada boləjan hizmətdaxlirim Priska bilən Akwilaqa salam eytkaysılər 4 (ular meni dəp ez həyatining heyim-həririgə karimidi. Həm yaloquz mənla əməs, bəlkı əllərdiki barlıq jamaətlərmə ulardin minnətdardur). 5 Ularning ailisidə jəm bolidiojan jamaətkimu salam eytkaysılər. Asiya əlkisidin Məsihkə etikadta əng dəsləpkı mewə bolup qıkkən, səyümlüküm Epənitkə salam eytkaysılər. 6 Silər üçün kəp əjir singdürgən Məryəmə salam eytkaysılər. 7 Mən bilən zindandax boləjan, Yəhudiy ərindaxlirim Andronikus wə Yunyaşa salam eytkaysılər. Ular məndin awwal Məsihə boləjan bolup, rosullar arisidimə abruyluktur. 8 Rəbbimizdə boləjan səyümlüküm Ampliyatka salam eytkaysılər. 9 Biz birgə ixligən Məsihə boləjan hizmətdiximiz Urbanus wə səyümlüküm Stahuslaroja salam eytkaysılər. 10 Sinaklıların etkən, Məsihə sadık ispatlinip kəlgən Apeliskə salam eytkaysılər. Aristowulusning ailisidikilərgə salam eytkaysılər. 11 Yəhudiy ərindixim Hərodiyonşa, Narkisning ailisidikilərdin Rəbdə boləjanlaroja salam eytkaysılər. 12 Rəbning hizmitidə japa tartıwatkan Trifena wə Trifosa hanimoja salam eytkaysılər. Rəbning hizmitidə nuroğun japa tartıkan səyümlük [singlim] Pərsiskə salam eytkaysılər. 13 Rəbdə tallanojan Rufuskə wə uning mangimu ana boləjan anisioja salam eytkaysılər. 14 Asinkritus, Filigon, Hərmis, Patrobas, Hərməs wə ularning yenidiki ərindaxlaroja salam eytkaysılər. 15 Filologus wə Yulyaşa, Nerius wə singlisioja,

17 ərindaxlar, silərdin xuni etünimənki, silər egeñən təlimə qarxi qıkkən, aranglarda ihtilaplarnı pəyda kılıdiojan wə adəmni etikad yolidin teyilduridiojan kixilərdin pəhəs bolunglər, ulardin neri bolunglər. 18 Bundak kixilər Rəbbimiz Məsihkə əməs, bəlkı ez ərnioja kul bolidu; ular siliq-sipaya gəplər wə huxamat sezli bilən saddilarning kəlbini azduridu. 19 Silərning Rəbgə boləjan itaətmənliklərdin həmməylən həwər taptı. Xunga əhəwalinglərin xadlinimən; xundaktimu, yahxi ixlar jəhəttə akıl boluxungləri, yaman ixlar oja nisbətən nadan boluxungləri halaymən. 20 Amanlıq-hatırjəmlik Igisi boləjan Huda uzun etməy Xəytanni ayaq astinglarda yanjiyydu. Rəbbimiz əysanıng mehîr-xəpkıti silərgə yar bolmayı! 21 Hizmətdixim Timotiy, Yəhudiy ərindaxlirim Lukyus, Yason wə Sospatirlardin silərgə salam. 22 (uxbu hətkə kələm təwrətküqi mənki Tərtiymu Rəbdə silərgə salam yollaymən). 23 Manga wə eyidə daim yiqilidiojan pütün jamaətkə sahibhanlıq kılıdiojan Gayustin silərgə salam. Xəhərning həzininqisi Erastus silərgə salam yollaydu, ərindiximiz Kuwartusmu xundak. 24 Rəbbimiz əysa Məsihning mehîr-xəpkıti həmminglərə yar bolmayı! Amin! 25 Uzun zamanlardın buyan süküttə saklinip kəlgən sirning wəhiq kılımixi boyiqə, mening arkılık yətküzülgən bu hux həwər, yəni əysa Məsihning jakarlinixi bilən silərni mustəhkəmləxkə kadir Boloquqıça [xan-xərəp bolmayı!] (aiōnios g166) 26 Sir bolsa insanlarnı etikadlı itaətmənlik yolioja elip berix üçün, mənggü həyat Hudanıng əmrigə binaən həm biwasitə həm burunkı pəyərəmbərlərinin yezip kəlduroqlanlıri arkılık, hazır barlıq əllərgə wəhiy kılındı; (aiōnios g166) 27 xundak kılıqan birdinbir dana Boloquqı Hudaşa əysa Məsih arkılık xan-xərəp əbədil-əbəd bolmayı! Amin! (aiōn g165)

Korintliklar oqası 1

1 Hudaning iradisi bilən Məsih Əysanıng rosulu dəp qakırıloğan mənki Pawlustin wə kerindiximiz Sostenistin Korint xəhiri idiki jamaatkə, Məsih Əysada pək-mukəddəs kılıniq, «mukəddəs bəndilirim» dəp qakırıloğanlar oja wə xuningdak hər yərlərdə Rəb Əysa Məsihning (U ularoja wə bizgə mənsup!) namioja nida kiloquqların həmmisigə salam! **3** Atımız Huda həm Rəb Əysa Məsihətin silərgə mehri-xəpkət wə hatırjəmlik bolmayı! **4** Hudanıg Məsih Əysada silərgə ata kılınoğan mehri-xəpkəti tüpəylidin Hudayimoja hərdaim təxəkkür eytimən; **5** buning bilən silər Uningda hər tərəptə, hərkəndək sezdə, hər tərəptiki bilimlərdə bay kılınoğansıllər, **6** huddi Məsihning guvahlılıq silərdə təstiklənəndək. **7** Xuning bilən silərdə hərkəndək rohij iltipat kəmlik kilməstan, Rəbbimiz Əysa Məsihning ayan kılınıxını kütisilər; **8** U yənə silərni ahiroqə mustəhkəmləyduki, Rəb Əysa Məsihning küni kəlgüqə əyibsiz saklinisilər; **9** Huda sezidə turquqıdurdur — silərni Əz Ooğlu Rəb Əysa Məsihning sirdax- həmdəməlikigə qakırıouqi dal Uning Əzidur. **10** Əmdi mən silərdin Rəbbimiz Əysa Məsihning nami bilən xuni etünimənki, i kerindaxlar, gepinglər bir yərdin qiksən, aranglarda bəlgünqılık bolmışsun, bir pikirdə, bir niyəttə kamil birləxtürülüngərlər; **11** Qünki Klowining ailisidikilərning manga silər tooranglarda eytixiqə, i kerindaxlirim, aranglarda talax-tartixlar bar ikən. **12** Deməkqi bolqinim xuki, hərbiringlər: «Mən Pawlusning tərəpdarı», «Mən Apolloşning tərəpdarı», «Mən Kefasning tərəpdarı» wə «Mən Məsihning tərəpdarı» dəwatisilər. **13** Əjəba, Məsih bələngənmikən? Silər üçün krestləngən adəm Pawlusmüdi? Silər Pawlusning namioja qəmündürildüngərlərmi? **14** Mən Hudaoqa təxəkkür eytimənki, aranglardın Krispus bilən Gayustin baxkə heqkaysinglərni qəmündürmidim; **15** xuning bilən heqkim meni əzininə namida adəmlərni qəmündürdi, deyəlməydi. **16** Durus, mən yənə İstifanasning eyidikilərnimə qəmündürdüm; baxkə birawni bəlkı hux həwərnı jakarlaxkə əwətti; uni jakarlax bolsa insanning hekmatlık səzləri bilən bolmaslıkı kerək; undak boloğanda Məsihning kresttiki [kurbanlığının] küqi yokitiloğan bolidu. **18** Qünki kresttiki kurbanlılı toopruluk səz-kalam halakətkə ketiwtəkənlər oja əhməklilik, əmma kutulduruluwatlıq bizlərgə Hudanıg küq-kudritidur. **19** Qünki mundak pütülgənki, «Mən danixmənlərning danixmənlilikini yokitimən, akıllarning akıllılığını qətka əkəmən». **20** Undakta, danixmənlər kəni? Təwrat elimalıları kəni? Bu dunyadiki bəsmunazırə kiloquqlar kəni? Huda bu dunyadiki danalıknı əhməklilik dəp kərsətkən əməsmi? (əlin g165) **21** Qünki Huda danalıknı bilən bekitkini boyiqə, dunya əz danalıknı arkılık Hudani tonumioğan, xunga Huda əhmiyənə dəp karaloğan, jakarliniwtatkan səz-kalam arkılık əlamətlərni, greklər bolsa «danalıq»ni tələp kiliidu; **23** əmma biz bolsaq Məsihni, yəni krestləngən Məsihni jakarlaymınız; bu Yəhudiylərə nisbətən bizarlıq ix, əllərgə nisbətən əhmiyənilik dəp karılıdu; **24** əmma qakırıloğanlar üçün eytkanda, məyli Yəhudiylər bolsun yaki greklər bolsun, Məsih Hudanıg küq-kudriti wə Hudanıg danalıkdır. **25** Qünki Hudanıg əhmiyənilikli insanların danalığının üstündür, Hudanıg ajizlikı insanların küqidin üstündür. **26** Qünki, i kerindaxlar, silərning qakırıloğan wakıttiki halinglər üstidə oylinip bekinglər; qakırıloğanlar arisida insaniy tərapṭin dana karaloğanlar anqə kep əməs, küq-hökükə igə boloğanlar anqə kep əməs, aksəngəklər anqə kep əməs idi; **27** bəlkı Huda danalarnı hijalətkə kaldurudur üçün bu dunyadiki əhmək sanaloğanları talliwaldı; küqlüklərni hijalətkə kaldurudur üçün bu dunyadiki ajiz sanaloğanları talliwaldı; **28** U yənə bu dunyadiki kədirəsizlərni, pəs kərülidiqənlərni talliwaldı, «yok boloğan nərsilər»ni məwjujt xəyilərni yokka qıkırıwetix üçün talliwaldı. **29** Uning məksiti Huda aldida heq ət igisi mahtanmaslıq işğindur. **30** Əmma Uning tərinidin silər Məsih

Əysada turisilər; U bizgə Hudadin kəlgən Rohetur; dəl xundak bolqəqka biz Huda təripidin danalıq, həkkaniyilik, pak-mukəddəslək wə bizgə sehiylik bilən ata əlinə qəzəb nərsilərni hərlük-azadlıq əlinə qəzəbdir; **31** Xuningdək bilip yetələymiz. **13** Bu ix-xəy ilərni insanıy [Təwratta] pütülgəndək: «Pəhirlinip mahtıqası danalıktın əgitilgən səzlər bilən əməs, bəlkı bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtisun!».

[Mukəddəs] Rohit əgitilgən səzlər bilən, rohiy ixlərni rohiy səzlər bilən qüxəndürüp səzləyimiz.

2 Mən bolsam, i əkerindaxlar, yeninglarqa barojinimdə, Hudanıng guwahlığını jakarlax üçün həq gəpdanlıq yaki əkil-danalıq ixlitip kəlgən əməsmən; **2** qünki mən aranglarda əysa Məsihətin baxka, yəni krestləngən Məsihətin baxka həqnemini bilməslikkə bəl baqlıqanidim; **3** mən aranglarda bolqən waktimdə ajizlikta, korkunqta wə titrigən haləttə bolattım; **4** menin səzlərim həm jakarlıxım bolsa adəmni kayıl kılqıdək insanıy danalıq səzlər bilən əməs, bəlkı Rohning alamat kərsitixliri wə küq-kudrat bilən bolqən idi. **5** Buningdin məksət silərning etikədinglər insaniy danalıkkə əməs, bəlkı Hudanıng küq-kudritigə baqlansun deyəndin ibarət idi. **6** Həlbuki, kamalətkə yətkənlər arısında biz danalıknı bayan kılımımız; bu danalıq, bu dəwrədiki danalıq əməs, yəki bu dəwrədiki həkümənlərin danalıq əməs (ular zawallıkkə yüz tutkəndur); (**aiən g165**) **7** əmma biz bir sırni axkarılap, Hudanıng bir danalıknı bayan kılımımız; Huda əslidə axkarə kılınmıqən bu danalıknı barlıq dəwrəldən burun bizning xan-xərəpkə müyəssər boluxımız üçün bekitkənidir. (**aiən g165**) **8** Bu danalıknı bu dəwrədiki həkümənlərin həqkəyisi qüxinip yətmigənidi; uni qüxinip yətkən bolsa, xan-xərəpning Igisi bolqən Rəbni krestlimiğən bolatti. (**aiən g165**) **9** Həlbuki, [Təwratta] pütülgəndək: — «Əzini seygənlərgə Hudanıng təyyarlıqları — Dəl həqkəndək kəz kermigən, Həqkəndək կulaq anglimioqan, Həqkəndək kəngül oylap bakmioqan nərsilərdür». **10** Əmma bu nərsilərni Huda Rohi arkılıq ayan kıldı; qünki Rohi bolsa həmmə ixlərni, hətta Hudanıng qongkər təglərini inqikiləp izligiçidir; **11** Qünki insanlarda, insanning kənglidikini bilgüqi xu insanning rohividin baxka nərsa barmu? Xuningqə ohxax, Hudanıng Rohividin baxka, Hudanıng kənglidikilərini bilgüqi yoktur. **12** Əmma bizning kobul kılıqinımız bolsa bu dunyadiki roh əməs, bəlkı Hudadin kəlgən

ixlərni rohıy səzlər bilən qüxəndürüp səzləyimiz. **14** Əmma «janəqə təwə» kixi Hudanıng Rohining ixlərini kobul kılmayıdu, qünki bu ixlar uningoja nisbətən əhmikənliliktər; u ularını həq qüxinip yetəlməydi, qünki ular roh bilən pərk etilip bahalinxı kerəktür. **15** Rohka təwə kixi həmmə ixlərqa baha berələydi; əmma uningoja bolsa heqkim baha berəlməydi. **16** Qünki kim Rəbning oy-koenglini qüxinip yetip, Uningoja məslihətqi bolalisun? Əmma biz bolsaq Məsihəning oy-koengligə igimiz.

3 Lekin mən, i əkerindaxlar, Rohka təwə kixilərgə səz kılqıdək silərgə səz kılalmay keliwatiyim; əksiqə silərni ətkə təwə kixilər, Məsihədə bolqən bowak, hesablap silərgə səzləxkə məjbur boldum. **2** Mən silərgə süt iqtızdüm, gəxni yegüzmidim; qünki silər gəxni həzim kılalmayıtinglar, xundakla hazırlanır tehi həzim kılalmaysılər; **3** Qünki silər yənilə ətkə təwədursılər. Aranglarda həsəthorluk wə talax-tartixlər bar bolqəqka, silər ətkə təwə əməsmə, insanlarqə mengiwtmamsılər? **4** Qünki birsi «Mən Pawlus tərəpdarı», baxka birsi «Mən Apollos tərəpdarı» desə, silər pəkət insanlarning yolidə mangojan bolup kalmamsılər? **5** Apollos degən kim? Pawlus kim idi? Biz pəkət silərning etikədingləroja wasitiqi bolduk, halas; hərbirimiz pəkət Rəb bizgə təksim kılqını boyiq wəzipə ada kılıdiqən hizmətkarlar, halas, xundak əməsmə? **6** Mən tiktim, Apollos suqardı; əmma əstürgüqi bolsa Hudadur. **7** Xunga tikküqi həqnemigə hesab əməs, suqarojuqımı həqnemigə hesab əməs, pəkət əstürgüqi Huda Əzi həmmidur. **8** Əmma tikküqi wə osa kılqıqı bolsa bir məksətidir; xundaktimu hərbiri ez əjri boyiqə in'əmini kobul kılıdu. **9** Qünki biz Hudaqə təwə mehnətdaxturmız; silər bolsanglar Hudanıng baq-ətizi, Hudanıng kuruluxisilər. **10** Hudanıng manga təksim kılqən mehîr-xəpkəti boyiqə, huddi usta memardək ul saldim, andin baxka birsi uning üstigə

ķuruwatidu. Əmma hərbir kurojuqi ķandak əzi meni həkkaniy dəp aklimaydu; meni kuruwatkanlıkıja ehtiyyat kilsun. **11** Qünki sürüxtürüp bahalıouqı bolsa Rəbdur. **5** Xunga selinojan ulni, yəni Əysə Məsihtin baxka waklı-saiti kalmigüqə, yəni Rəb kəlmigüqə həeqkandak ulni selixka bolmaydu. **12** Əmdi birsi həq ix tooqruluk həküm qıqarmanglar; Rəb bu ul üstigə altın, kümüx, kımmətlik taxlar, kəlgəndə u ķarangojuluktiki yoxurun ixlarnı yaqqaq, qəplər, saman salsa, **13** hərbirining axkarilaydu, kəlb-dillardiki barlık oy-niyətlərni singdürgən ejrining ķandaklıki kərənidü; qünki ayan kılıdu; xu qaoğda hərbiri Huda təripidin xu künü uni axkarə kılıdu, qünki uning mahiyiti təriplinidü. **6** Əmma, i kərindaxlar, bu ixlarnı otta kərəlidü; ot hərbir kixining ejrini, ķandak silərning mənpəetinglərni dəp əzümgə wə mahiyəttin bolovanlığını sinaydu. **14** Birsining Apolloska tətbiklidim; məksət silər biz arkilik ul üstigə kurojan ixi puhta saklinip kalsa, «pütülgənning dairisidin halkıp kətmənglər» u in'amoja erixidü; **15** birsining kurojını degən sawakni əginixinglar, xundakla kəyüp kətsə, u ziyan tartidü; u əzi kütulidü, həqkaysinglarning məlum birsini baxka əmma goya ottin etüp kutulajan birsigə ohxap birsidin üstün dəp pəhirlinip təkəbburlixip kılıdu. **16** Əjəba, əzünglarning Hudanıng kətməslikinglər üçündür. **7** Qünki kim seni ibadəthanisi ikənlikinglərni wə Hudanıng baxka birsidin üstün kılıdu? Sanga ata kılinojan Rohininq silərdə turojanlığını bilməmsilər? **17** nərsidin baxka səndə yənə nemə bar? Həmmə Birsı Hudanıng ibadəthanisini harab kılısa, Huda sanga berilgən tursa, nemixkə «Məndə əslı uni harab kılıdu; qünki Hudanıng ibadəthanisi bar idı» dəp pəhirlinip kərəngləp ketisən? **8** pak-mukəddəstur, silər dəl xundaşsilər. **18** Silər alliqاقan toyunup kəttinglər! Alliqاقan Həqkim əz-əzinə aldimisun; birsı əzinə bu beyip kəttinglər! Silər bızsız padixahlar bolup dəwrə dana dəp sanisa, nadan bolup kalsun; həküm sürdungular! Kaxki silər həkikətən xuning bilən u dana bolidü. (**añən g165**) **19** həküm sürgən bolsangları — undakta biz Qünki bu dunyadiki danalıq Hudaqə nisbətən silər bilən billə həküm sürgən bolattuk! **9** əhməkliklər; qünki: — «U danixmənlərni Qünki Huda rosullar bolovan bizlərni əlüməgə əz hiyligərlikining tuzikijo alidu», dəp wə məhkum bolovan adamlərdək əng ahirəja koyp yənə: «Rəb danixmənlərning oy-hiyallirining sazayı kılıp otturiqə qıqarojan, dəp oylaymən; tutamı yoklukını bilidü» dəp pütüklükərt. **21** qünki biz pütükələməgə, yəni həm pərixtilərgə Xunga həqkim irsan degənlərni pəhirlinip həm insanlarşa bir hil tamaxa bolduk. **10** Biz danglimisun; qünki həmmə məwjudatlar silərgə Məsih üçün əhmək sanalojanlarımız, əmma təwədər; **22** Pawlus bolsun, Apollos bolsun, Kefas silər Məsihədanasılər! Biz ajiz, əmma silər bolsun, dunya-jahən bolsun, həyat bolsun, olüm küqlüksilər; silər izzətlik, əmma biz har; bolsun, həzirki ixlər bolsun, kəlgüsü ixlər bolsun, **11** Həzirki dəkikiqiqə aq-yalingaq, qangkap həmmisi silərgə mənsuptur; **23** silər bolsanglar yürməktimiz, dumbalinip, sərgərdən, makansız Məsihning, Məsih bolsa Hudanıngkidur.

4 Birsı biz tooqruluk birnemə deməkqi bolsa, bizni Məsihning hizmətkarlırı wə Hudanıng sirliri amanət kılinojan oqojidarlar dəp bilsun. **2** Əmdi oqojidar degənlərdin tələp kılınidiqini xuki, ular wapadar-sadiq boluxi keraktur. **3** Əmma mən silər təriplinglardin yaki baxka hərkəndək insaniy sot təripidin sürüxtürüp bahalansam, bu mən üçün zioqırqılık ix; mən hətta əzüm tooqruluk sürüxtürüp olturmaymən. **4** Qünki wijdanım əyibləydiqan həeqkandak ixlirimdin həwirim yok; əmma bu ixning

həwər arkılık tərəldürüp ata boldum. **16** yazojanidim; **10** əmma bu deginim bu dunyadiki Xunga mən silərdin etünimənki, meni ülgə buzukqılık kılouqılar, yaki nəpsaniyətqılər, yaki kilinglar. **17** Dəl bu səwəbtin mən Rəbdə kazzaplar yaki butpərəslər bilən arilaxmanglar boləjan eż səyümlük wə ixənqlik oqlum deginim əməs; undak boləjanda dunyadin Timotiyni yeninglaroja əwəttim; hərkəysi ayrılixkə məjbur bolattinglar; **11** əmma həzirki jaylardiki jamaəttə əgətkənləriməgə əgixip, u bu hetimdə yazojinim xuki, əzini «kerindax» dəp silərgə Məsihədə boləjan yollirim toopruluk atiwaləjan əmma xundakla buzukluk kılouqi, əslitudi. **18** Əmma bəziliringlar, «Pawlusni nəpsaniyətqi, butpərəs, hərəkkəx yaki kazzap yenimizəqə kəlməydu», dəp kerəngləp bolsa, undak bir kixi bilən arilaxmanglar, kəttinglar; **19** birək Rəb buyrusu mən pat arida hətta uning bilən həmdastihanmu bolmanglar. yeninglaroja barımən; xu qaođa mən kerəngləp **12** Sirttikilərni həküm qıkırıp bir tərəp kətkənlərning sezlirini əməs, bəlkı ularda kiliñning mən bilən nema munasiwi? Lekin boləjan küq-kudrətni kərüp bakay. **20** Qünki iqinglardikilərni əzünglar həküm qıkırıp bir Hudanıng padixaḥlıki səzdə əməs, bəlkı küq- tərəp kiliñ silərning ixinglar əməsmə? **13** Lekin kudrəttə ispatlinidu. **21** Əmdi nemini halaysılər! sirttikilərning üstigə bolsa Huda Əzi həküm Yeninglaroja tayaq ketürüp beriximnimu, yaki qıkırıdu. Xunga «bu rəzil adəmni aranglardın mehîr-mulayımlıq rohıda beriximnimu? qıkırıwetinglar».

5 Hərtərəptin xu angliniwatiduki, aranglarda **6** Silərning aranglarda əzara arazlik ix bolsa, buzukqılık bar ikən — bundak buzukqılık uni muğaddəs bəndilərning bir tərəp hətta taipilər arisidimu tiləja elinmaydu — u kiliñioqa tapxurmay, həkkaniysızlarning aldida bolsimu birsining eż atisining ayalioqa qekilixtin dəwalixixkə petinalamsılər? **2** Muğaddəs ibarət. **2** Əmma silər yoqınap kerəngləp bəndilərning dunyani sorak kiliñiojanlığını kəttinglar! Bu rəzil ixni sadir kiliçan kixi bilməmsılər? Əger dunyani silər sorak kiliñiojan arımızdin koojliwetilsun dəp ekünütünglaroja ix bolsa, əmdi zijsırqılık ixlarnı həl kiliñka toqra kalməndu!? **3** Qünki gərqə təndə yarimamsılər? **3** Pərixtılər üstidinmu həküm silər bilən billə bolmisammu, əmma rohta qıkırıdıcıjanlığımızni bilməmsılər? Xundak silər bilən billə bolux süpitidə allıqاقan bolqanikən, bu hayattiki ixlarnı həl kiliñ xundak mən xu həkümni qıçardimki, **4** қanqılık ix idi? **4** Silərdə muxu hayattiki (həmminglər Rəb Əysə Məsihning namida ixlər üstidin həküm kiliñ zərür tepləqanda, jəm boləjanda, əzümning rohım silər bilən jamaət arisida təwən dəp կարօղանլарни uni bolup, Rəbbimiz Əysə Məsihning küq-kudritigə həl kiliñka salmamsılər? **5** Muxularını silərni tayinip) — **5** xundak kiliçan kixining ətləri həlak hijalətkə kaldurux üçün dəwatişən. Əjəba, kiliñsun, xuning bilən uning rohi Rəb Əysanıng aranglarda eż kerindaxlırları otturisida həküm künidə kutkuzuluxi üçün Xəytanning ilkigə qıçarojudək dana kixi yokmu, hətta birimu tapxurulsun. **6** Silərning qongqılık kiliñining yokmu? **6** Uning ornida, kerindax bilən kerindax yahxi əməs. «Kiqikkinə hemirturuq pütkül dəwalixiwatidu, — wə kapirlar aldida xundak hemirni boldurup yoojinitidu» dəp bilməmsılər? kiliidu! **7** Əməliyəttə eż aranglarda dəwalarning **7** Kona hemirturuqni qıkırıwetinglar; xuning bolqanlığining ezi silərgə nisbətən bir əyibtur. bilən silər əslı hemirturuqsız hemirdək yengi bir Nemixkə uwalqılıkka qidiməsılər? Nemixkə zuwula bolisilər; qünki «etüp ketix heyti»[diki nahəqqılıkkə yol koymasılər? **8** Əksiqə, silər կոզիմ] boləjan Məsih կurbanlık kılındı; nahəqqılık kiliwatisilər, hiyanət kiliwatisilər, **8** xunga heytni yaman niyatlık wə rəzillik yənə kelip kerindaxlıringlaroja xundak kilişilər! boləjan hemirturuq bilən əməs, bəlkı səmimiyyilik **9** Həkkaniysızlarning Hudanıng padixaḥlıkiyoja wə həqiqət boləjan petir nan bilən təntənə warislik kılalmaydijanlığını bilməmsılər? kiliç ətküzəyli. **9** Mən [aldındı] hətta silərgə Aldinip kətməngələr! Buzukqılık kılouqılar, buzukqılık kılouqılar bilən arilaxmanglar dəp butpərəslər, zina kılouqılar, bəqqiwazlar, baxka

ərlər bilən buzukluk kıloluqılar, 10 ooprilar, igisi əməs, bəlkı ayal uning igisidur. 5 nəpsaniyətqilər, hərakkəxlər, tehməthorlar yaki Pəkət pütün zehninglər bilən dualarəja berilix aldamqi-kazzaplar Hudanıng padixahlılioqa məksitidə əz makullukunglar bilən waktingə warislik kılalmayıdu; 11 bəzinglər dərwəkə birgə yatmaslılkə kelixkəndinla baxka, ərxundak bolqansıllər; əmma silər Rəb Əysə ayal əzara bir-birining jinsiy hək-təlipini rət Məsihning namida wə Hudayimizning Rohı kilmisun. Xundak alahidə məzgildin keyin bilən yuyuldunglar, pak-mukəddəs kılindinglar, yənə birgə bolunglar. Bolmisa, əzünglərni həkkəniy kılindinglar. 12 «Həmmə nərsə tutuwalalmaydiqanlıqninglardın Xəytan silərni manga əhalidur», əmma həmmə nərsə azdurux pursitini tepixi mumkin. 6 Əmma paydılık boluwərməydi; «həmmə nərsə manga mundak deyixim buyruk yolida əməs, bəlkı əhalidur», əmma mən həqkəndək nərsining məslihət yolididur. 7 Əmdi mən barlıq humarioqa kul bolmaymən. 13 «Yeməklilər adəmlərning manga ohxax [boytağ] boluxını axkazan üçün, axkazan bolsa yeməklilər halayttim; lekin bu ixta Hudanıng həmmə üqündür»; əmma Huda u wə bu hər ikkisini adəmgə bərgən əz iltipati bar; birsi undak, yokka qıkırıdu; tən bolsa buzukqılıq üçün yənə birsi bundak. 8 Əmma mən jorisiz əməs, bəlkı Rəb üqündür; Rəb tən üqündür. tənha yaxıqanlar wə tullaroja xuni eytimənki, 14 Huda Rəbnı tirildürdi, xuningdək biznimu məndək tənha turiwərsə yahxi bolidu; 9 əmma Əz kudriti bilən elümdin tirildüridi. 15 əzünglərni tutuwalalmışanglar, nikahlininglar; Teninglarning Məsihning əzalırı ikənlilikini qünki [ixk] otida kəygəndin kərə nikahlıq bilməmsilər? Undakta, Məsihning əzalırını bolqan yahxi. 10 Əmma nikahlanıjanlarəja elip, pahixə ayalning əzalırı kilsəm bolamdu? kəlsək, ularoja mən xuni tapilaymənki, — (bu Hərgiz bolmayıdu! 16 Kim pahixə ayal bilən əmaliyəttə menin tapiliojinim əməs, yənilə baqlanojan bolsa uning bilən bir tən bolidu, Rəbningki), ayal eridin ajraxmisun 11 (əmma dəp bilməmsilər? Qünki «[ər-ayal] ikkisi bir u ajraxkan bolsa, u tənha ətsun, yaki eri tən bolidu» — deyilgənidi. 17 Əmma Rəbgə bilən yarixiwalsun); wə ərmu ayalını köyup baqlanoquqi bolsa Uning bilən bir rohqtur. 18 bərmisun. 12 Kələjanlıringlarəja kəlsək, mən Buzuklukṭın keqinglər. «Insanlarning hərbir xuni eytimənki (bu Rəbning etykini əməs), sadir kılajan gunahı əz tenining sırtida kərindaxning etikadsız ayali bolsa wə ayali bolidu!» — əmma buzukluk sadir kılouqi uning bilən turuwerixkə razi bolsa, u urı koyup əz tenigə karxi gunah kılıdu. 19 Silərning bərmisun; 13 [etikadqı] ayalning etikadsız eri teninglər silərni turalıq kılajan, Huda təripidin bolsa wə eri uning bilən turuwerixkə razi silergə iltipat kılinojan Mukəddəs Rohning bolsa, u eridin ajrixip kətmisun. 14 Qünki ibadəthanisi, silər əzünglərni əzümningki əməs etikadsız ər bolsa etikad kılajan ayalda pak dəp dəp bilməmsilər? 20 Qünki silər qong bədəl bilən hesablinidu; etikadsız ayal bolsa [etikad kılajan] setiwelinqansıllər; xunga teninglarda Hudani kərindaxta pak dəp hesablinidu; bolmisa, uluqıllanglar.

7 Əmdi həzir silər hetinglarda otturioqa koyqan soallarəja keləyli, — «Ər ayal zatining tenigə təqmisiyahxidur». 2 Durus. Əmma buzukqılıklärin saklinix üçün, hərbir ərkəknin əzinin ayali bolsun, hərbir ayalning əzinin eri bolsun. 3 Ər ayalioqa nisbətən ərlik məjburiyyitini ada kilsun, ayalmu erigə nisbətən ayallık məjburiyyitini ada kilsun. 4 Ayal əz tenining igisi əməs, bəlkı eri uning igisidur; xuningçə ohxaxla, ər əz tenining

5 Lekin etikadsız bolqan tərəpning kətküsü bolsa, u ajrixip kətsun; bundak əhəwallarda kərindax aka-ukilar, hədə-singillər [nikah məjburiyyitə] baqlinip kələjan bolmayıdu; kəndakla bolmisun Huda bizni inak-hatırjəmlikə yaxaxka qəkirojandur. 16 Əy [etikadqı] ayal, eringni [etikad kildurup] kutulduralaydiqanlıqningni nədin bilisən? Əy [etikadqı] ər, hotunungni [etikad kildurup] kutulduralaydiqanlıqningni nədin bilisən? 17 Halbuki, Rəb hərkəysimizə qandak təkşim

kilojan bolsa, kandaq halettə qakirojan bolsa, qemidə bolidu. **33** Əmma ayallik kixi kandaq u xuningda mengiwərsun; mən həmmə kılıp ayalini hursən kılıx üçün bu dunyadiki jamaətlərdə xundak yolyorukni tapilaymən. ixlarning qemidə bolidu; **34** Yənə kelip ayal **18** Birsi sünnetlik halettə qakirildim? U wə nikahlanmiojan kızning otturisida pərk bar; kaya təsdiq etməsiz kılınmışın; birsi sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, halettə qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**19** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**20** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**21** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**22** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**23** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**24** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**25** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**26** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**27** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**28** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**29** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**30** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**31** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-**32** Sünnetlik bolux heqnərsə hesablanması, mukəddəs boluxning qemidə bolidu; əmma sünnetlər nikahlanmiojan kız bolsa Rəbning ixlirining, qakirildim? U əmdi sünnet kılınmışın. kandaq kılıp həm təndə həm rohta pak-

8 Əmdi «butlaroja atap nəzir kılınojan taamlar» məsilisigə keləyli. «Həmmimizdə bilim bar» dəp bilimiz. Hox, birək bilim bolsa adəmni kərənglitidü; mehîr-muhəbbət bolsa adəmni kuridu. **2** «Mening bilimim bar» dəp hesablıqan kixi, əməliyyətə heqnemini tehi bilixkə tegixlik dərijidə bilmigən bolidu. **3** Əmma Hudani səyən kixi bolsa, u Uning təripidin tonulidu. **4** Hox, əmdi «butlaroja atap nəzir kılınojan taamlar» toqrułuk – bizgə məlumki, «Jahanda but degən heqnemə hesablanmayıdu», wə «birla Hudadin baxka həq ilah yoktur». **5** Gərqə nuroğun atalmix ilahlar bar bolsimu – məyli ular zemində yaki asmandan turidu dəp karılıxidin

kət'iynəzər (dərwək «ilahılar» kəp, wə «rəb»lər yokmu? 6 Əjəba, pəkət Barnabas bilən meninglə keptur) 6 birak biz üçün pəkətlə bir Huda, əmgək kılmaslılkə hokukımız yokmu? 7 Kim yəni Ata bardur. Uningdin barlık məwjudatlar hirajətni ezi teləp [əskər bolup] jənggə qıkıldı? apiridəoloqan, bizmu Uning üçün məwjut Kim üzümzar bina kılıp uning mewisidin boloqanımız; [xuningdək], birlə Rəb, yəni Əysə yeməydi? Əysə pada bakıqarıqı padining Məsih bardur. Pütkül məwjudatlar U arkılık sütidin iqməydi? 8 Bu degənlirim pəkət məwjut, bizmu U arkılık hayatmız. 7 Əmma insaniy kəzkarax boyiqə eytiloqanmu? Təwrat-bundak bilim həmmimizdə tehi yoktur; tehi ənunning əzidimu ohxax deyilgən əməsmu?! butlarqa kəndürülginidin halas bolmioqan bəzi 9 Qünki Musaqa qüxtürulgən ənunda: «Haman [ixəngüçilər] bolsa muxundak taamlarnı «butka təpkən əküzungən aqzioja kəxək salma» dəp atap nəzir kilinoqan» dəp bilip yəydi; xundakla pütülgəndur. Huda əküzlərgila keyüngənmu, ularning wijdani ajiz boloqaq, buloqanoqan 10 yaki buni pəkət bizlərnı dəp eytkənmu? bolidu. 8 Əməliyəttə taamlarning əzliri bizni Xübhisizki, bu sezlər bizlər üçün pütülgəndur; Huda bilən yaraxturalmaydu; yemisək bizning xuning üçün yər həydigiçi ümidi təhdimigə kəməqilikimiz hesablanmaydu, yegən bolsaq tegixlik, xundakla haman təpküqimən həsuldin artukqılıkımən hesablanmaydu. 9 Biraq hərhalda bəhərimən bolux ümidi dəxili xəlixlik. [yeyix] ərkinliklarning ajizlarqa putlikaxang 11 Biz silərgə rohiy bəht-bərikətlərni terip, bolmaslıqioja kəngül əyunglar. 10 Qünki silərdin maddiy jəhəttin yioqiwasak bu ajiz bir bəndə bilimi bar boloqan sening qəktin exip kətkənlilik bolamdu? 12 Baxka buthanidiki dastihanda olturup yegənliklərni [hizmətqilər] silərdə muxu hokukni ixlətkən kərsə, undakta u əz ajiz wijdaniqə karxi yərdə, biz xundak qılsaq tehimu bolidiyo? əhalə butlarqa atap nəzir kilinoqan taamlarnı əmma Məsihning hux həwirigə həq tosalı yeyixkə «kərulup küçəytildioqan» bolmamdu? bolmışın dəp, biz bu hokukni həqqaqan ixlitip 11 Xuning bilən Məsih uning nijati üçün əlgən, bəkəmidük; əksiqə, hərkəndək ixlərə qıdəp sening kərindixing boloqan bu ajiz bəndə sening keliwatımız. 13 İbadəthanidiki mukəddəs ixlər biliming wəjidiñ əhalə bolidu. 12 Xu yol üçün ixlətgüqilərning ibadəthaniqə ataloqan bilən kərindaxlarqa ziyan yətküzüp gunah hədiyələrden yəydiqənlilikini, kurbangahətə kılıp, ularning ajiz wijdanını zəhimləndürüp, hizmət kiliwatkanlarning kurbanlıklardın Məsihə karxi gunah kiliwatisilər. 13 Xunga, əgər birər taam əz kərindiximni yıkitidioqan kiltək, bolsa, kərindiximni yıkitmaslıkım üçün mən mənggүigiqə gəxni kət'iy yeməymən. (aiən g165)

9 Mən ərkin əməsmu? Mən rosul əməsmu?

Mən Rəbbimiz Əysə Məsihni kərgən əməsmu? Silər əzüngərlər menin Rəbdə boloqan əjrim əməsmu? 2 Əgər baxkilaroqan nisbətən rosul dəp hesablanmışam, mən həq bolmioqanda silərgə rosul boldum; qünki əzüngərlər Rəbdə menin rosul boloqanlığımı təstikliqən məhürdursilər. 3 Meni sürüxtə kilməkqə boloqanlarqa boloqan jawabım mundak: — 4 Bizlərning yəp-iqixkə hokukımız bar əməsmu? 5 Bizning baxka rosullar, Rəbning Əz iniliri wə Kefasnıq kılıqinidək, etikadqı bir singilni əmrimizgə elip səpərdə həmrəh kılıp yürüx həkkimiz

hux həwər yətküzüxtiki tegixlik [hək elix] (əməliyəttə, muxu uyultax Məsihning Əzi idi); həqküllirimni heq ixlətməslimidin ibarəttur. 5 xundaktimu, Huda ularning kəpinqisidin 19 Qünki həmmə adəmning ilkidin ərkin bolup, razi bolmioşanidi; qünki «Ular[ning jəsətləri] əzümni kəpqilikkə kul kıldı; xu yol bilən qəl-bayawanda qeqilip қalojan». 6 Əmma tehimu kəprək adəmlərni kayıl kılıp kütkuzzam bu ixlər ularning bexioja bizlərgə sawak-dəymən. 20 Yəhudiyların kayıl kılıp kütkuzux bexarət bolsun üçün qüxkənidü; buningdin üçün Yəhudiylarqa nisbətən Yəhudiyoşa ohxax məksət, bizning ularning yaman ixlaroşa həwəs boldum; Təwrat ənənə astida turojanları kəlojinidək həwəs kılmaslığımız üçündür. 7 kayıl kılıp kütkuzux üçün (Təwrat ənənə Silər yənə ularning bəzilirigə ohxax butka astida turojan bolmisamu) Təwrat ənənə qoquñidioşanlardın bolmanglar; bular toqrukul; astida turojanlarqa nisbətən Təwrat ənənə «Həlk yəp-iqixkə olturdi, andin kəyp-sapaşa astida turojanıa ohxax boldum; 21 Təwrat turdi» dəp pütülgən. 8 Biz yənə ularning ənənəsində bolmioşanları kayıl kılıp kütkuzux bəzilirining buzukqılık kəlojinidək buzukqılık üçün Təwrat ənənəsində bolmioşanları nisbətən kilmayı; qünki xu wəjidiñ ulardin yigirmə üç (Huda aldida ənənəsiz bolmay, bəlki Məsihning ming kixi bir kündila əldi. 9 Yənə ularning ənənəsində boy sunuxum bilən) mən Təwrat bəzilirining Məsihni siniojiniñək Məsihni ənənəsində bolmioşanlarıa ohxax boldum; 22 sinimaylı; qünki xu səwəbtin ular yılanlar qekixi ajızları kayıl kılıp kütkuzux üçün ajızlarıa bilən əhalə boldi. 10 Yənə ularning bəzilirili əzüm ajızdək boldum; mümkün ədər keprək aqrinqandak aqrinip қakximanglar – nətijidə, adəmni kütkuzux üçün mən hərkəndək adəmgə karita xundaq adəm boldum. 23 Əzümning hux həwərdin nesiwəm boluxi üçün uni dəp həmmə ixni kilmən. 24 Bəygigə qüixkənlərning həmmisi yügürividü, əmma pəkət birila mukapatka erixidiojiniñi bilməmsilər? Ojəlibə kazinix üçün 25 Musabikdə elixküqilarning [etikadta] qing tirəp turmaqtımən» degən həmmisi əzini hər jəhəttin tizginlədyu; ular kixi əzining yikilip ketixidin əhezi bolsun! pəkət bir qırıp ketidiojan tajəfa erixix üçün 26 Xunga mən nixansız Huda bolsa wədisidə turoquqidur, U silərnin adəmdək yügürüwatmaymən; muxt atsam kətürəlmigüdək sinaklarıa uqratmaydu, bəlki həwaşa atidiojan adəmdək bolmaymən. 27 sinak bexinglarqa qüixkəndə, xuning bilən təng Uning ornişa mən eż tenimni urup əzümgə uningdin etüp kətulux yolinin yaritip beridu; kəndürüp, uni əzümgə kul kilmən; undak silər xuning bilən uningoşa bərdaxlıq beridiojan kilmioşanda, baxkilarqa təlim jakarlap turup bolisilər. 14 Xu səwəbtin, səyümlüklirim, əzüm layakətlik bolmay kəlixim mumkin.

10 Qünki, i kərindaxlar, mən silərning atası bowilirimizning həmmisining bulut astida yürgənlilikdən wə həmmisining dengizdən etüp mangooşanlığının həwərsiz yürüyüngərləri halimaymən; 2 ularning həmmisi bulutta həm dengizdə Musanıng [yetəkqılıkiga] qəməldürəlgən; 3 ularning həmmisi ohxax rohiy taamni yegən, 4 həmmisi ohxax rohiy iqimliki iqlikən; qünki ular ezlirigə [həmrəh bolup] əgixip yürgən rohiy uyultaxtin iqətti

ular jan aloquçı [pərixtə] təripidin eltürüldi. 11 Əmdi bu wəkələrning həmmisi ularning bexioja bexarətlik misallar süpitidə qüxkən wə ahirkə zamanlar beximizoşa keliwatkan bilərnən ulardin sawak-ibrət eliximiz üçün hatiriləngənidi. (aiōn g165) 12 Xuning bilən «Mən yügürüngərlər. 25 Musabikdə elixküqilarning [etikadta] qing tirəp turmaqtımən» degən həmmisi əzini hər jəhəttin tizginlədyu; ular kixi əzining yikilip ketixidin əhezi bolsun! 13 Silər duq kəlgən sinaklarning həmmisigə xundaq kılıdu, əmma biz bolsaq qırımas taj baxkə adəmlərmən ohxax duq kəlgən. Wə üçün xundaq kilməz. 26 Xunga mən nixansız Huda bolsa wədisidə turoquqidur, U silərnin adəmdək yügürüwatmaymən; muxt atsam kətürəlmigüdək sinaklarıa uqratmaydu, bəlki həwaşa atidiojan adəmdək bolmaymən. 27 sinak bexinglarqa qüixkəndə, xuning bilən təng Uning ornişa mən eż tenimni urup əzümgə uningdin etüp kətulux yolinin yaritip beridu; kəndürüp, uni əzümgə kul kilmən; undak silər xuning bilən uningoşa bərdaxlıq beridiojan kilmioşanda, baxkilarqa təlim jakarlap turup bolisilər. 14 Xu səwəbtin, səyümlüklirim, butpərəsliktin əqəqinlar! 15 Silərnin əkil-hoxi jayida kixilər dəp karap xuni eytiwatımən; sezligənlirimni bahalap bekinqərələr: — 16 Biz bərikətlik bolsun dəp tiliqən, bərikətlik jamdiki xarabni iqlikimiz, Məsihning kenidin ortak bəhirlənginimiz əməsmə? Bizning oxutkən nanni yeginimiz, Məsihning tenidin ortak bəhirlənginimiz əməsmə? 17 Biz nuroğun bolsaqmu bir nan, bir təndurmiz; qünki həmmimiz xu bir nandin nesiwə alımyz. 18 Jisməniy Israiloşa əkaranglar; kurbanlıqlarını yegənlər kurbangahka nesipdaxlar əməsmə? 19

Əmdi nemə deməkqimən? Butqa atap sunulqan **11** Əmdi silərni xuning üçün təripləymənki, kurbanlıqning birər əhmiyiti barmidu? Butning i kərindaxlar, həmmə ixlarda silər birər əhmiyiti barmidu? **20** Yak, biraq kapirlar meni əsləp turuwatisilər, mən silərgə butlar oja sunoqan kurbanlıqlarnı Hudaşa əməs, tapxurojinimdək, kərsətmilərni tutup bəlki jinlar oja ataydu. Mən silərning jinlar bilən keliwatisilər. **3** Əmma mən silərning hər ortak nesipdax boluxunglarnı halimaymən. ərning bexi Məsihədur, ayalning bexi ərdur **21** Rəbning jamidin wə jinlarning jamidin wə Məsihning bexi Hudadur dəp bilixinglarnı təng iqtüqi bolsanglar bolmaydu; Rəbning halaymən. **4** Xunga, [ibadətkə katnaxkanda], dastihinoja wə jinlarning dastihinoja təng hərkəndək ər bexioja birnərsə artkən əldə dahil bolsanglar bolmaydu. **22** Rəbning həsət- dua kilsə yaki bexarət bərsə, u əz bexioja əşəzipini қozqımaqçımızmu? Biz Uningdin hərmətsizlik kılqan bolidu. **5** Əmma [ibadətkə küqlükmu-ya]? **23** «Həmmə nərsə əhalidur», katnaxkanda, hərkəndək ayal bexioja birə əmma həmmə nərsə paydılık boluwərməydi; nərsə artmioqan əldə dua kilsə yaki bexarət «həmmə nərsə əhalidur», əmma həmmə bərsə, u əz bexioja hərmətsizlik kılqan nərsə adəmning [etikadını] əkralmaydu. **24** bolidu; bundək ayalning qeqi qüxürüwetilgən, Əmdi heqkim əz mənpəətini izdimisun, bəlki [rəswa kılınoqan] ayaldın pərkə yoktur. **6** Ayal əzgilərningkini izdisun. **25** Gəx bazirida setiloqan kixinining bexioja artkını yok bolsa, qaqlırı hərbirnərsini wijdaninglarnı dəp olturmay, qüxürüwetilsün; ayalqa nisbətən qaqlırınını həqneməni sürüxtə kilmay yəweringlər. **26** Qünki kesiwetiliyi yaki qüxürüwetiliyi uyatlı ix bolsa, «Jahən wə uningoja toloqan həmmə məwjudatlar əmdi uning bexioja birə artkını bolsun. **7** Qünki Pərvərdigar oja mənsüptür» [dəp püttülgən]. ər kixi bolsa bexini yapmaslıki kerək; qünki **27** Əmma etikəd kilmioqanlarning birərsi seni u Hudanıng sürət-obrazi wə xan-xəripidur; ziyapətkə təklip kilsə wə kənglüng tartsa, əmma ayal kixi bolsa ərning xan-xəripidur; aldingoja koyulqan həmməni wijdanıngni dəp **8** Qünki ər bolsa ayaldın əməs, bəlki ayal olturnay yəwər; **28** Əmma birsi sanga: «Bu ərdindur. **9** Xuningdək ər kixi ayal üçün butlar oja ataloqan kurbanlıq taami» desə, əməs, ayal kixi ər üçün yaritiloqandur. **10** undakta uni yemə; nemixkə desəng, bu Bu səwəbtin, həm pərixtılərning səwəbidin ixni sanga eytən adəmning səwəbi üçün, ayal kixi bexida həkük[ning] [bəlgisigə] xundakla wijdanıng səwəbi üçündür; **29** igə boluxi kerək. **11** Halbuki, Rəbdə ayal mən degən wijdan seningki əməs, bəlki ərsiz bolmas wə ər ayalsız bolmas; **12** qünki həlikə kixinining wijdani; mening ərkinlikimə ayal ərdin qıkırılıqinidək, ər ayal arkılık baxklarning wijdani təripidin yaman dəp baḥa [tuqulidu]; lekin həmmə ix Hudadindur. **13** berilixinining hajiti barmu? **30** Mən təxəkkür Əz kənglünglarda baḥa beringlər; ayallarning eytip yesəm, təxəkkür eytən nərsini durus bexioja birnərsə artmay turup Hudaşa dua yeginim tüpəylidin yaman dəp karılıximning kılıxi muwapikmu? **14** Təbiətning ezi silərgə nemə hajiti? **31** Xunga silər nemini yesənglər, ər kixinining uzun qaqlırı bolsa uningoja uyat nemini iqsənglər yaki hərkəndək baxka ixlarnı ikənlilikini əğətmidim? **15** Əmma ayal kixinining kilsənglər, həmmə ixlarnı Hudaşa xan-xərəp uzun qaqlırı bolsa, bu uningoja xan-xərəp kəltürüsün dəp kilinglər. **32** Mən əzüm bolidu; qünki uning uzun qaqlırı uningoja həmməylənni həmmə ixta məmnun kılıxka bezək-yepinqə bolsun dəp təkədim kılınoqan. intilginimdək, əz mənpəətim üçün əməs, bəlki **16** [Birsining bu ixlər toqrluluk] talax-tartıx kərpilikning mənpəəti, ularning kütküzuluxi kılqusu bolsa, [xuni bilsunki], bizlərdə həm üçün intilginimdək, heqkimning aldioja — Hudanıng jamaətliridimə xulardin baxka Yəhudiylar bolsun, greklar bolsun, Hudanıng heq қaidilər yoktur. **17** Əmma hazır deməkqi jamaitidikilər bolsun aldioja putlikaxang boloqan ix, yəni silər yioqiloqan sorunlar oja bolmanglar. Mən Məsihni ülgə kılqinimdək, kəlsək, uningda silərni təripləymən; qünki silərmə meni ülgə kilinglər.

bəlki ziyanlıq boluwatidu. **18** Qünki birinqidin, məksət, bizning bu dunya bilən birlikdə silər jamaətə yiçilojininglarda, aranglarda həlakətkə həküm kılınmaslığımız üzündür. guruhlar oq bəlünüxlər bolovanlığını anglidim; **33** Xunga, i kerindaxlar, [Rəbning ziyapitidə] bu gəpkə kismən ixəndim. **19** Aranglarda yeyixkə jəm bolqininglarda, [həmməylən toluk bəlünüxlər pəyda bolmay kalmayıdu. Undak kəlgüqə] bir-biringlarnı kütünglər. **34** Birsi aq bolmioqanda aranglarda kimning layakətlilik qorsaq bolsa awwal əyidə yəp kəlsun; xundak bolovanlığını kərüwalqılı bolmayıttı. **20** Silər kılıp silərning jəm boluxunglar əzünglər oq bir yərgə jəm bolqininglarda, silər [həkikətən] həküm-jaza yətküzməydiqən bolidu. Kalıjan «Rəbning ziyapiti»din yeməysilər. **21** Qünki baxka məsililərni bolsa, mən barəjinimdə yegininglarda hərbiringlər baxkılarning tərtipkə salımən.

yeyixini kütmüyla əzünglər elip kəlgən oqızanı yəwerisilər-də, birsi aq ələdi, yəna birsi məst bolup ketidu. **22** Yəp-iqixkə eż əyliringlər yokmu? Hudanıng jamaitini kəzgə ilmay, yokşulları hijalətkə koymaqqimusilər? Silərgə nemə desəm bolar? Silərni təripləmdimən? Yak, silərni təripliməymən. **23** Qünki mən silərgə [Rəbning ziyapiti toopruluk] yətküzgənlirrimni əzüm Rəbdin tapxuruwaloqanmən; demək, Rəb Əysəqə satqunluk kılınoğan keqidə u kolioqə nan elip, **24** təxəkkür eytkəndin keyin uni oxup: «Mana, silərgə ataloğan Mening tenim; buni Meni əsləp turux üçün muxundak kilinglər» — dedi. **25** Xuningdək, oqizadın keyin u jamni əqliqə elip: «Mana, bu jamdiki xarab ənimdə boloğan «yengi əhdə»dur; hər ketim buningdin iqtinqinlarda, Meni əsləp turux üçün xundak kilinglər» — dedi. **26** Qünki silər hər ketim bu nandin yegən, bu jamdin iqtənən bolsanglar, taki Uning kaytip kelixiqə silər Rəbning əlümmini jakarlıqan bolisilər. **27** Xuning üçün, kimki layakətsiz haldə bu nanni yesə yaki Rəbning jamidin iqsə, Rəbning teni həm ənioğlu nisbətən gunahkar bolidu. **28** Xuning üçün hərbirsə bu ixlar üstidə eż-ezini təkxürüp, andin nandin yesun, jamdin iqsun. **29** Qünki [Rəbning] tenini pərk ətməy turup yegüqi wə iqtüküqi hərkim əzığə həküm-jazanı yətküzüp yəp-iqidu. **30** Bu səwəbtin aranglardıki nuroqun adəmlər zəiplixip kesəl boldi, hətta heli bir kismi [əltümdə] uhlap kəldi. **31** Lekin əgər eż üstimizni təkxürüp həküm qıçaroqan bolsak, beximizoqə [Rəbning] həküm-jazası qüxürülməydiqən bolidu. **32** Əmma gərqə üstimizgə Rəb təripidin həküm-jazalar qüxürülgən bolsımı, əməliyəttə bu Uning bizə qüxürgən «tərbiyə jazası»dur; buningdin

12 Əmma i kerindaxlar, rohiy iltipatlar oq kəlsək, silərning ular toopruluk bilməy kelinglərni halimaymən. **2** Silər taipilərning arisida boloğan waktinglarda hərhil yollar oq baxlinip, gas-gaqa butlar oq [qokunuxka] azdurulup kətkininglərni bilisilər. **3** Xunga mən silərgə ulkuturimənki, həqkim Hudanıng Rohıda turup: «Əysəqə lənətl!» deməydu wə hərkəndək biri Muqəddəs Rohətə bolmay turup «Əysə Rəbdur!» dəp eytalmayıdu. **4** Əmma iltipatlar hilmuhil, lekin Rohətə bolsa birdur. **5** Hizmətlər bolsa hərhil, əmma [biz hizmitini kılıdoğan] Rəb birdur. **6** Ixləx yolları hərhil, əmma həmməyləndə həmmə ixni wujudka qıçaroqı Huda birdur. **7** Əmma həmməylənniñ mənpəeti üçün hərbirigə Rohıning namayan boluxi beşiqlinidu. **8** Qünki Rohətə arkılık birigə danalıq yətküzgəqi səz, yəna birigə xu ohxax Rohətə arkılık həwər yətküzgəqi səz təkşim kılınidu; **9** yəna ohxax Rohətə arkılık baxka birigə alahidə ixənq, yəna birigə ohxax Rohətə arkılık [kesəllərnı] sakaytix iltipatları, **10** birawoqə möjizilərni yaritix təkşim kılınidu; birawoqə wəhijy-bexarət berix; birawoqə hərhil rohłarnı pərk etix, birawoqə naməlum tillarda səzləx, yəna birawoqə naməlum tilları tərjimə kiliç iltipati təkşim kılınidu. **11** Əmma bu ixlarning həmmisini yürgüzgəqi ohxax xu bir Rohıtur, U hərbirigə Əzi layık kərəp, ayrim-ayrim təkşim kılıp beridu. **12** Qünki insanıñ tən bir bolsımı nuroqun əzalıri boloğinidək, xundakla əzalıri nuroqun bolsımı əzara əkoxulup bir tən boloğandək, Məsih Əzimu həm xundaktur. **13** Qünki həmmimiz, məyli Yəhudiyalar bolsakmu, Greklər bolsakmu, kullar bolsakmu, hərlər bolsakmu, bir Rohətə bir təngə

kirixkə qəmüldürüldük wə bir Rohtin iqixkə kərsətküqmu? **30** Həmməyləndə sakaytix nesip kılındı, **14** Qünki tən birlə əzadin əməs, iltipatliri barmu? Həmməylən naməlum tillarda bəlki kəp əzalardin tərkib tapıdu. **15** Əgər səzləmdü? Həmməylən naməlum tilları put: «Mən köl bolmiojinim üçün mən təngə tərjimə kılaladım? **31** Əmma silər qongräk təwə əməsmən» desila, undakta u həkikətən iltipatlarnı təkəzza bolup koojlangalar; ḥalbuki, təngə təwə əməs boladı? **16** Қulak: «Mən mən hazır silərgə həmmidin əwzəl bir yolni kəz əməs, xunga mən təngə təwə əməsmən» kərsitip berəy.

desila, undakta u həkikətən təngə təwə əməs boladı? **17** Pütün tən kəzla bolsa, undakta anglax sezimiz nədin bolidu? Pütün tən կulaklı bolsa, undakta purax sezimiz nədin bolidu? **18** Ҳalbuki, Huda Өzigə layik kərgən tən əzalirining hərbirini ayrim-ayrim əz jayıqla orunlaxturoğan; **19** Əgər ularning həmmisi ohxax əza bolsa, undakta uni қandakmu tən degili bolatti? **20** Əmdilikə əzalar kəp, tən bolsa birdur. **21** Kəz қoloja: «Mening sanga ehtiyyajım qüxməydi!» deyəlməydi; yaxı bax bolsa putlaroja: «Mening silərgə ehtiyyajım qüxməydi!» deyəlməydi. **22** Dəl əksiqə, təndiki ajız-ərziməs dəp körüngən əzalar kəm bolsa bolmayıdu; **23** wə həm təndiki biz etiwarlı dəp hesablıqan əzalaroja bolsa, tehimu kəprək etiwar kılımımız; xundakla iskətsiz dəp қaraloğan əzalırımız tehimu iskətlik kılınidı; **24** əslidə yariximlik boloğan əzalırımız oja bolsa xundak қılıxning hajiti yok. Əmma Huda pütün tənni xundak birləxtürgənki, U etiwarlı dəp hesablanoğan əzalaroja tehimu kəp etiwar beridi. **25** Buningdin məksət təndə heq belənüxlər bolmaslığı, bəlkı barlıq əzalar əzara ohxax kəyümqanlıqta boluxi üqündür. **26** Bir əza japa-dərd tartsa, barlıq əzalar uning bilən təng japa-dərd tartıdu; bir əzaoja xərəp kəlsə, barlıq, əzalar uning bilən təng xadlinidı. **27** Əmdi silər Məsihning tenidursilər, hərbiringlər Unıng ayrim-ayrim əzasidursilər. **28** Huda jamaətə muxundakları orunlaxturoğan: — awwal rosullarını, andın pəyərəmbərlərni, üçinqi bolup təlim bərgüqilərni; andın möjizə kərsətküqilərni, andın türlik kesəllərni sakaytix iltipatlriroja igə bolojanları, yardım bərgüqilərni, yetəkqılık kılıqulqılları, ҳərhil naməlum tillarda səzləydiqanları təyinləp orunlaxturoğandur. **29** Həmməylən rosulmu? Həmməylən pəyərəmbərmu? Həmməylən təlim bərgüqim? Həmməylən möjizə

13 Mən əgərdə bu dunyadiki kixilər səzləwatkan ҳərhil tillar hətta pərixtılerning tilları bilənmə səzliyələydiqan bolsammu, birak mən mehîr-muhəbbətsiz bolsam, u qaoqda mən pəkət bir «dang-dang» kılıdiqan mis dang, bir «jang-jang» kılıdiqan jang bolup kəlimən, halas. **2** Əgər mən pəyərəmbərlik kılalısam, barlıq sirlar, barlıq bilimlərni qüxinip boloğan bolsammu, həm xuning bilən bir wakıttı taoqlarnı yetkiyəlígündək toluk ixənqtə bolsammu, əmma məndə mehîr-muhəbbət bolmisa, undakta mən həqnərsə bolmioğan bolimən. **3** Əgər barlıq mal-mülkünni sədikigə atap həm tenimni [Hudanıng yolidə] kurbanlık süpitidə kəydürülükə sunoğan təkədirdim, əmma məndə yənilə mehîr-muhəbbət bolmisa, undakta menin həqkandak paydam yok boloğan bolidu. **4** Muhəbbət səwr-takətlək bolux həm mehîbanlıktır; Muhəbbət həsəthonluq kilmaydu: Muhəbbət əzini mahtimaydu, Təkəbburluq kilmaydu, **5** Nomussızlık kilmaydu, Əz mənpəətinini kəzlep yurməydi, Teriktürüməydi, Kenglidə əqmənlək saklimaydu; **6** Həkkəaniysizlikin huxal bolmayıdu, Bəlkı əməliyəttin, həkikəttin huxal bolidu; **7** həmmə ixta korsiķi kənglik kılıdu, həmmigə yüzlinip [Huda oja] ixinidu, həmmə ixqə ümid başlaydu, həmmigə qidaydu. **8** Mehîr-muhəbbət hərgiz ahirlaxmaydu. Bexarətlər bolsa, karoja kəlməydi: «naməlum tillar» bolsa, tügəydu: [məjizilik] bilimlərmi karoja kəlməydi. **9** Qünki bizning bilidiqanlırimiz kismən, bexarət beridiqanlırimiz kismən; **10** lekin mukəmməllik kəlgəndə, kismənlik yokıldı. **11** Mən kiçikimdə balilarqə səzlidim, balilarqə oylidim, balilarqə hesablidim; qong bolqinimda, mən balilikni taxlidim. **12** Qünki biz hazır bir tutuk derizidin müjməl haldə kərimiz, lekin xu

qaǒda yüzmuyüz kərimiz: Hazır mən kismən səzligənlərini tərjimə kılıp berələydiqan tonuymən, xu qaǒda mən [Huda] meni tonup bolsam dəp dua kilsun. 14 Qünki naməlum keliwatqandək tonuymən. 15 Hazır ixənq, tilda dua kəlojinimda, rohim dua kılıdu, lekin ümid, mehîr-muhəbbəttin ibarət bu üq nərsə əkil-idrakimdin bolsa mewə qıqmayıdu. 16 turuptu; bulardin əng üstün turidiojini mehîr-muhəbbəttur.

14 Mehîr-muhəbbətkə intilip uni

kooqlıxinglar wə həm rohiy iltipatlarqa, bolupmu bexarət berixkə intizar bolunglar. 2 Qünki naməlum tilda səzləydiqan kixi adəmlərgə əməs, bəlkı Hudaşa səzləydi; anglioqıqlardın heqkim uni qüxənməydi, əmma u Rohta sırlıq ixlarnı eytip beridu. 3 Lekin bexarət beridiojan kixi bolsa adəmlərning etikadını kuruxka, ularni riqbətləndirürxə wə təsəlli berixkə səzləydi. 4 Naməlum tilda səzligüqi eż rohini küridu; əmma bexarət bərgüqi jamaətning [etikadını] küridu. 5 Əmdilikdə mən silərning həmminglarning naməlum tillarda səzliyəlixinglarnı ümid kılımən, lekin bexarət berixinglarnı tehimü ümid kılımən. Naməlum tilda səzligüqi səzini tərjimə kılmisa, jamaətning etikad küruluxida bexarət bərgüqi uningdin uluoq bolidu. 6 Kərindaxlar, mən yeninglərə kelip, naməlum tillardıla səzliginim bilən məlum wəhiy, bilim, bexarət yaki təlimni yətküzmişəm, mən silərgə nemə payda təgküzmən? 7 Hətta awaz qıkıralaydiqan jansız nərsilər, məyli nəy bolsun, qiltar bolsun xundak; ularning ahanglırinin bir-biridin pərkə bolmisa, ularda qelinojan pədə kəndakmu pərk etilsün? 8 [Jəng] kaniyimu bəlgilik bir ahangda qelinmisa, kim jənggə hazırlansun? 9 Xuningdak silər tilda enik qüxinligidək sez kilmisanglar, nema deməkqi bolojininglarnı kim qüxinələydi? Silər hawaoqa gəp kılolandək bolisilər. 10 Jahanda, xübhisizki, hilmuhil til-awazlar bar wə ularning heqkaysisi mənisiz əməs; 11 əgər əmdi mən məlum awaz-tilning mənisini bilmisəm, mən səzligüqigə nisbətən yat wə u manga nisbətən yat bolidu. 12 Əhwal silərdimə xundak, Xunga, silər rohiy iltipatlarqa kızojınlıq bilən intilgənkənsilər, jamaətning etikadını küridiojan iltipatlarqa bay boluxkə intilinglar. 13 Xunga, naməlum tilda səzləydiqan kixi

Undakta kəndak kılıx kerək? Mən bəzidə rohim bilən dua kılımən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmə dua kılımən; mən bəzidə rohim bilən mədhıyə nahxilirini eytimən, həm bəzidə əkil-idrakim bilənmə mədhıyə nahxilirini eytimən; 16 bolmisa, pəkət rohinq bilənla mədhıyə okusang, ixlətkən [tilingni] bilmigənlərning katarida olturoquqi təxəkkürungga kəndakmu «Amin» deyəlisun? Qünki u eytkiningni qüxənməydi. 17 Sən dərhəkikət təxəkkürni yahxi eytisən, əmma yeningdiki anglioqıning etikadi kürulojini yok. 18 Mən bundak naməlum tillarda xəhsən həmminglardin kəp səzləydiqanlıkim üçün Hudaşa təxəkkür eytimən; 19 ḥalbuki, jamaətə bolopanda, naməlum tilda tūmən eojiz səzliginimdir kərə, baxxılaroja təlim-tərbiya berəligidək qüixinixlik səzdirin bəx eojıla səzliyəlisəm dəymən. 20 Kərindaxlar, əkil-hoxunglarda bala bolmanglar; yamanlıq jəhətidə bowak bolunglar, əmma əkil-hoxunglarda pixkədəm bolunglar. 21 Təwratta: «Qət tilliklarning səzi wə yat adəmlərning ləwliri arkılık Mən muxu həlkə gəp kılımən; lekin xundak bolsimu ular yənilə Manga kulak salmayıdu — dəydu Pərvərdigar» dəp pütülgəndür. 22 Xunga «naməlum tillar» bolsa bir alamat bəlgidur; etikadqılar oja əməs, bəlkı etikadsızlar oja alamat bəlgidur; wəhiy-bexarətlər bolsa, etikadsızlar üçün əməs, bəlkı etikadqılar üçün bolidu. 23 Xuning üçün pütkül jamaət bir yerdə jəm bolopanda, həmmisi eż aldişa bundak naməlum tillarda səzləwərsə wə sadda yaki etikadsız kixilər kirip kəlsa, ular həmminglarnı sarang bolup kapsılər deyixməndü? 24 Əmma həmminglər wəhiy-bexarət yətküsənglər, etikadsız yaki sadda kixi aranglaroja kirip kəlsa, həmminglər təripidin uning gunahlıroja tənbih beriliş, həmminglər təripidin uning gunahkar ikənlikli kərsitiliş; 25 kəlbidiki sirlər axkarə kılınoqanda, u ezzini yərgə taxlap: — «Huda həkikətən aranglardidur» dəp Hudaşa sajdə kılıdu. 26 Əmdi kərindaxlar, kəndak kılıxımız kerək? Silər bir yərgə jəm

bołqininglarda, hərbiringlarda [bir iltipat] kutkuzuluwatisilər. **3** Qünki mən əzümgə bolidu; birsidə mədhiyə nahxisi, birsidə təlim, amanət kılınçanlırını əng zəriür ix süpitidə birsidə naməlum til, birsidə wəhiy, birsidə silərgimu tapxurdum; yəni, Təwrat-Zəburda naməlum tilning yeximi bolidu. Həmmə ixlar aldin eytiloqinidək, Məsih gunahlırimiz üçün etikadning kuruluxi üçün bolsun. **27** Naməlum əldi; **4** U dəpnə kılindi; wə üçinqi künü yənə tilda səzligüqilər bolup қалса, ikkisi yaki əng Təwrat-Zəburda aldin eytiloqinidək tirildürüldi; kəp bolqanda üqi nəwət bilən səzlisun wə **5** U Kefaska, andin on ikkiyləngə kəründi; **6** andin birsti ularning eytqanlırını ərisun. **28** Əmma U bir sorunda bəx yüzdin artuk kərindaxka [jamaəttə] eriğüqi bolmisa, u süküt қılsun; əz- kəründi; ularning kepinqisi bugünkü kündə tirik, əzığə wə Hudaşa eytsun. **29** Wəhiy-bexarət əmma bəziliri əlümdə uhlawatidu; **7** U Yakupka, yətküzgüqilər bolsa, ikki-üqi səzlisun; қalojanlar andin rosullarning həmmisiga kəründi; **8** gəplirining wəznini ditlap tursun; **30** Əmma Həmmisidin keyin U huddi wakitsiz tuquqluqan olturoqanlar arisidin baxka bir kixigə məlum bir bowaktək bolqan mangimu kəründi. **9** Qünki wəhiy berilsə, səzləwatqan kixi səzini tohitit mən rosullar arisidiki əng təwinimən, rosul dəp nəwətni uningoja bərsun. **31** Qünki həmminglər atılıxka layik əməsmən; qünki mən Hudanıng bir-birləp wəhiy-bexarət yətküsənglər bolidu; jamaıtigə ziyankəxlik kılqanmən. **10** Lekin hazır xuning bilən həmməylən eginidu, həmməylən nemila bolsam Hudanıng mehîr-xəpkəti arkılık riqəbatlinidu. **32** Pəyojəmbərlərning ez rohlıri boldum; Unıng manga kərsətkən xu mehîr-pəyojəmbərlərning ezlirigə itaət kiliđi. **33** Xəpkəti bikarqa kətmidi; qünki mən [Hudanıng Qünki Huda қalaymikənqılık tuqduruquqi hizmitidə] barlıq rosullardin bəkrək japalıq əməs, bəlkı tinq-hatırjəmlik bərgüqidur. Barlıq ixligənmən; əməliyətta ixligüqi mən əməs, mukəddəs bəndilərning jamaətliridə xundak bəlkı mən bilən billə bolqan Hudanıng mehîrtətip bar. **34** Aranglardiki ayallar jamaətlərdə xəpkətidur. **11** Demək, məyli mən yaki baxka süktütte oltursun; ularning səzlixigə ruhsət [rosullar] bolsun, həmmimizning yətküzgənləri қilinmiojan; Təwrat қanunida bəlgiləngəndək, ohxax bolup, u dəl silər ixinip қobul kılqan ular [tərtipkə] boyusunsun. **35** Əmma ular məlum hux həwərdur. **12** Əmma Məsih əlgənlər iqidin ixni bilməkqi bolsa, eyidə ez ərliridin sorisun; tirildürülgən dəp jakarlanqan bolsa, қandaqmu ayalning jamaəttə səzlixi uyatlıq ixtur. **36** Aranglardiki bəzilər elgənlərning tirilixi degən Hudanıng səz-kalamları silərdin baxlanqanmu?! yok ix, dəydu? **13** Əmma elgənlərning tirilixi Yaki yalozuq silərgila yetip kəlgənmu?! **37** Birsi degən yok ix bolsa, Məsihning tiriliximə yok əzini wəhiy-bexarətqi yaki rohıy kixi dəp ix bolqan bolatti. **14** Xuningdək əgər Məsih sanisa, u silərgə hazır yazojan bu səzümning əlümdin tirilən bolmisa, jakarlıqan həwirimiz həkikətən Rəbning əmri ikənlilikini etirap қılsun. bihüdə bolqan, silərning etikadıngırmu bihudə **38** Birsi buni etirap kiliñni halimisa, u etirap bolqan bolatti. **15** Hətta bizmu Huda tooprısidiki қilinmaydu. **39** Xuning üçün, i kərindaxlar, yalozan guwahqıllar bolqan bolattuk — qünki wəhiy-bexarətlərni yətküzükə təlmürüp biz Hudanıng Məsihni əlümdin tirildürəngəlikə intilinglər, xundakla naməlum tillarda səzləxnı guwahlıq bərdük. Əgər həkikətən əlümdin qəklimənglər. **40** [Hulasə қılıp eytqanda], hərbir tirilix bolmisa, Huda Məsihənimə əlümdin ix qıraylık, tərtiplik қilinsun.

15 Əmma, i kərindaxlar, mən silərgə əslidə yətküzgən hux həwərni bayan kılmaqımən; silər bu hux həwərni kobul қılqan wə uningda qing turuwatisilər; **2** mən silərgə yətküzgən hux həwər bolqan kalamda qing turoqan bolsanglar, — (ixəngininglər bikarqa kətmigən bolsa) — silər uning arkılık

bołqan bolimiz. **20** Əmma əməliyəttə, Məsih — buni eytsam silər üçün uyat əməsmu? **35** əlündə uhlioğanlar iqidə «hosulning tunji Bəlkim birsı: «Ölüklər қandaq tirildürilər? Ular mewisi» bolup, əlündin tirilgəndür; **21** Qünki bir қandaq tən bilən tirilər?» — dəp sorixi mumkin. insan arkılık əlüm [aləmdə] pəyda bołqanidək, **36** I əhmək kixi, sening teriojining, əlməy turup əlündin tirilixmu bir insan arkılık [aləmdə] kaytidin tirilməydu. **37** Həm sening teriojining, pəyda boldi. **22** Adamatimizdən bołqanlarning əsümlükning teni əməs, bəlki uning yalingaq həmmisi [uning tüpəylidin] əlümgə məhkum deni — məsilən, buğdayning yaki baxka birər bołqanlıkiçə ohxax, Məsihdə bołqanlarning ziraətning deni, halas. **38** Wə keyin Huda həmmisi [Uning tüpəylidin] əlündin həyatka Əz həhixi boyiqə uningoja məlum bir tənni erixidu. **23** Əmma həmməylən eż nəwət- beridu; xundakla uruk danlirining hərbirigə qatarida tirilidu; tunji hosulning mewisi bołqan ezingin tenini ata kıldı. **39** Janiwarlarning ətliri Məsih, birinqi; ikkinqilər bolsa Məsihning bolsa bir-biriga ohximaydu; insanlarning ezigə dunyaşa kaytip kəlgini də ezigə təwə bołqanlar. has ətliri bar, haywanlarning ezigə has ətliri **24** Andin ahirət bolidu; xu qaçıda U barlık bar, uqar-kanatlarningmu bar, beliklarningmu həkümranlıknı, barlık hökük wə hərhil küqlərni bar. **40** Asmandı jisimlər bar, yər yüzidimə əməldin կaldurup, padixahlıknı Huda-Atiqa jisimlər bar; əmma asmandikisining jula-xəripi tapxuridu. **25** Qünki U barlık düxmənlərni baxkıqə, yər yüzidikisiningmu baxkıqə bolidu; **41** [məəqlup kılıp] ayiojı astida kılouqə həküm Kuyaxning xan-xəripi bir hil, ayning xəripi yənə sürüxi kerəktür; **26** əng ahirki yokitiliçiçən bir hil, yultuzlarning xan-xəripi yənə bir hildur; düxmən bolsa əlüm ezipidur. **27** Qünki [Zəburda] qünki yultuzlar xan-xərəpliridə bir-biridin «[Huda] pütükəl məwjudatni Uning ayiojı astioja pərklinidu. **42** Əlündin tirilix həm xundaktur. boysunduroğan» [dəp pütüklükət]. Əmma [Tən] qirix һalitidə terilidu, qiriməs һaləttə «pütükəl məwjudat Uningoja boysunduruloğan» tirildürülidu; **43** Uyatlıq һaləttə terilidu, xandeyilginidə, roxənki, xu «pütükəl» degen səz xərəp bilən tirildürülidu; ajiz һaləttə terilidu, «həmmmini Uningoja Boysunduroğozuqı»ning əmma küq-küdərət bilən tirildürülidu. **44** U ezipi iqiğə aloqan əməstur. **28** Əmma həmmə təbiətkə təwə bir tən süpitidə terilidu; rohka Uningoja boysunduruloğandan keyin, Ooqlı təwə bir tən bolup tirildürülidu; əslidə təbiətkə həmmmini ezigə boysunduroğozuqıyo boysunidu; təwə bir «janlıq» tən bołqan bolsa, əmdi xuning bilən Huda həmməniñ həmmisi bolidu. rohiy bir tən bolidu. **45** Xunga [Təwratta] **29** Əlündin tirilix bolmisa, bəzilərning əlgənlər mundak pütülgənki: «Tunji insan Adəm'atımız üçün qəmündürülüxini қandaq qüxinix kerək? tirik bir jan kılıp yaritildi»; əmma «ahirki Əlgənlər zadi tirilmisə, kixilər ular üçün nemə Adəm'ata» bolsa həyatlık bərgüqi Roh boldi. **46** dəp qəmündürülidu? **30** Bizlər nemə dəp əmma awwal kəlgini rohiy adəm əməs, bəlki [hər künü] hər saettə həwp-hətərgə duq kelip «təbiətkə təwə bołoquqı» adəm idi, keyin «rohiy yürüimiz? **31** Rəbbimiz Məsih Əysada silərdin adəm» kəldi. **47** Dəsləpkı insan bolsa yərdin, pəhirlinixim rast bołqandək, [i kərindaxlırmı], tupräktin apiridə kılınoğan; ikkinqilər bolsa mən hərkünü əlümgə duq kelimən. **32** asmandın kəlgəndur; **48** Tupräktin apiridə Əgər insanlarning nukti'inzəridin eytkanda kılınoğını қandaq bołqan bolsa, [uningdin] «Əfəsus xəhiri də wəhxiy həyanlar bilən [bołqan] «tupräklik»larmu xundak bolidu; elixtim» desəm, əlgənlər əlündin tirilmisə, asmandın kəlgini қandaq bolsa, uningdin buning manga nemə paydisi? «Ətə bəribir bołqan «asmanlıqlar»mu xundak bolidu. **49** əlüp ketidioğan bołqandın keyin, yəp-iqip Bizlər «tupräklik adəm» süritidə bołojinimizdək, yürüüwalaylı» degen səz yolluk bolmamti? «asmanlık adəm» süritidimə bolalaymız. **50** **33** Aldanmanglar; qünki «Yaman həmrəhələr Əmma xuni eytimənki, i kərindaxlar, ət wə əhlakni buzidu». **34** Həkkaniy bolux üçün қandin tərəlgənlər Hudanıñ padixahlıkiçə oyoqininglar, gunahtın kol üzüngələr; qünki warislik kılalmayıñdu; qırığıqi qirimaydiçənəqə bəziliringlərda Huda toqıruluk həwər yoktur warislik kılalmayıñdu. **51** Mana, mən silərgə

bir sirni eytip berimən; biz həmmimizla Əmma mən Əfəsus xəhiri də orma həytioqə [əlündə] uhləydi qanlardın bolmayımız; bırak turmak qımən. **9** Qünki [muxu yerdə] manga həmmimiz əzgərtilimiz! **52** Bir dəkikidila, ajayib qong, utuk-mewə beri watkan bir iixik kəzni bir yumup aqquqə, əng ahirki kanay kəng eqildi, xuningdək կarxi qıkkıuqlarını qelinçəndə əzgərtilimiz; qünki kanay qelinsila kəp. **10** Timotiy yeninglaroja berip tursa, əlgənlər qirimas həyatka tirildürülüdü, xundakla uning aranglarda körkməy ərkin-azadə yürüxigə əzgərtilimiz; **53** Qünki bu qirip kətküqi kəngül bəlünqlər. Qünki umu manga ohxax qirimas həyatni kiyiwelixi, bu əlgüqi əlməslikni Rəbning hizmitini ixləwatidü. **11** Xunga həqkim kiyiwelixi kerək; **54** Əmma qirip kətküqi uni təwən kermisun; bəlki uni meninq yenimoja qirimas həyatni kiygəndə, bu əlgüqi əlməslikni kelixi üçün aman-esən uzitip yoloja selip kiygəndə, xu qaoqda bu səz əməlgə axurulidü: koyunglar; qünki uning kərindaxlar bilən billə «Əlüm qəlibə taripidin yutulup yokitilidü!». **55** Kelixini kütməktimən. **12** Əmma kərindiximiz «Ah, əlüm, sening nəxtiring keni?! Ah, əlüm, Apolloska kəlsəm, uningdin kərindaxlar bilən sening qəlibəng keni?!» (*Hadəs g86*) **56** Əlüm diki billə silərning yeninglaroja berixni kəp nəxtər — gunahetur, gunahning küqi bolsa, ətündüm. Lekin uning hazırlaq barəpusi yok. Təwrat ənanı arkılık namayan bolidü. **57** Lekin Keyin pulsət pixip yetilgəndə baridu. **13** Həoxyar bizni Rəbbimiz Əysə Məsih arkılık bularning bolunglar, etikadta qing turunglar; mərdanə üstidin əqəlibigə erixtürgüqi Hudaşa təxəkkür! ərdək bolunglar! Kəysər bolunglar! **14** Silərning **58** Xuning üçün, səyümlük kərindaxlırim, qing kılajan həmmə ixinglar mehîr-muhəbbət bilən turup təwrənməs bolunglar, Rəbning hizmitidiki kılinsun. **15** Əmdi, i kərindaxlar, Ahaya ixliringlar həmixə kəng ziyyadıləxsun; qünki əlkisidiki əng dəsləpkı etikad mewisi boləjan Rəbdə boləjan ejir-japayinglar hərgiz bihudə İstifanas wə uning ailisidilikərni, xundakla kətməydiojanlığını bilisilər.

16 Əmdi mukəddəs bəndilər üçün ianə toplax toopruluk, silərmə Galatiya əlkisidiki jamaətlərgə tapılıqınıimdək kilinglar. **2** Hər həptining birinqi künidə hərbiringlar tapawitinglarning bərikiti boyiqə uningdin bir ülüxini ajritip eż yeninglarda saklap koyunglar; xundak kilsanglar, kəlgən waktimdə ianə toplax hajət bolmayıdu. **3** Mən kəlginimdə, silər kaysı adəmlərni layık kərüp tallisanglar, mən xularoja [tonuxturux] hətlərini yezip berip muxu ianə-xəpkitinglarnı Yerusalemıq apırıp berixkə əwətimən. **4** Meningmu berixim muwapik kərüləsə, ular manga həmrəh bolup baridu. **5** Əmma mən Makedoniya əlkisidin etkəndin keyin yeninglaroja kelimən — qünki mən Makedoniyədən etmək qımən — **6** bəlkim mən silər bilən billə bir məzgil turuxum mumkin, hətta yeninglarda kixlap kəliximmi mumkin; xuningdək andin kəyərgə barmakçı bolsam, silər yardəm kiliş, meni yoloja selip koyarsıllər. **7** Qünki bu ketim silərnı yol üstidilə kerüp etüp ketixni haliməymən, bəlki Rəb buyrusu, silər bilən billə uzunrək bir məzgil turoğum bar. **8** Amin!

ularning Hudanıng mukəddəs bəndilirining hizmitidə boluxka kəndək əzlirini atiojanlığını obdan bilisilər; mən silərdin etünimənki, muxundak kixilərning wə ular bilən birlikə hizməttə hərbir japa tartıwatqanlarning səzligə kiringlar. **17** Əmma [yeninglardin] İstifanas, Fortunatus wə Akayikusning bu yərgə meni yoklap kəlgənlilikdən xadlandım; qünki ular silər tərəptin kəm boləjanlarını toluklap bərdi. **18** Qünki ular meninq rohımnı wə həm silərningkinimu yengilandurdi; xunga xundak adəmlərni ətiwarlap hərmətləngər. **19** Asiyadiki jamaətlərdin silərgə salam. Akwila wə Priskilla həm ularning əyidə jəm bolidiqən jamaəttinmə Rəbdə silərgə kizojin salam yollaydu. **20** Kərindaxlarning həmmisi silərgə salam yollaydu. Bir-biringlar bilən pak seyüxlər bilən salamlixinglar. **21** Mana, mənki Pawlus eż kolum bilən salam yeziwatimən! **22** Hərkim Rəb Əysə Məsihni səygüqi bolmisa, uningoja lənət bəlsün! Rəbbimiz, kəlgəysən! **23** Rəb Əysə Məsihning mehîr-xəpkıti həmmingleşə yar boləy! **24** Mening Məsih Əysada boləjan muhəbbətim həmmingleşə bilən billə boləy.

Korintliklaroja 2

talay adəmlər [Hudaşa] rəhmətlər eytidiojan bolidu. 12 Qünki pəhrimiz, yəni wijdanımızning

1 Hudanıng iradisi bilən bekitilgən, Məsih guwahlıqlik xuki, Hudanıng aldida sap niyatlar Əysanıng rosulı mənki Pawlus wə kerindax wə səmimiyyilik bilən (insaniy parəsat bilən bolovan Timotiydin Korint xəhiri idə turuwatkan, əməs, bəlki Hudanıng mehîr-xəpkötü bilən) Hudanıng jamaitigə wə xuningdək pütkül biz bu dunyaqa nisbətən wə bolupmu silərgə Ahaya əlkisidiki barlıq mukəddəs bəndilərgə nisbətən əzimizni tutuwalidiojan bolduk. **13** salam! **2** Atımız Huda həm Rəb Əysə Qünki silərgə yazoqinimiz okuyalaydiojan Məsihətin silərgə mehîr-xəpköt wə hatirjəmlik wə tonup yetələydiqəndən baxka həq nərsə bolqayı! **3** Rəbbimiz Əysə Məsihning Atisi, əməs; lekin mən silərning bizni kışmən tonup rəhîmidilliklarning igisi Ata, barlıq riqbət- yətkininglar boyiqə Rəb Əysanıng künidə təsəlliining Igisi bolovan Hudaşa təxəkkür- silər bizning pəhrimiz bolidiojinənlərək mədhiyə okuloqayı! **4** Biz uqrioqan hərkəndək bizlərnimə silərning pəhringlərə bolidu japa-muxəkkəttə U bizgə riqbət-təsəlli dəp bizni toluq tonup yetixinglərni ümid beriwateridu, xuning bilən biz Huda təripidin kılımən. **15** Xuning bilən muxundak ixənqəti riqbətləndürülən bolup U yətküzgən riqbət- bolup mən əslidə ikkinçi ketim silərgə təsəlli bilən hərkəndək baxka japa-muxəkkətkə mehîr-xəpkötəni yətküzükə awwal silərning uqrioqanlaroqa riqbət-təsəlli berələydiqən kexinglaroja barmaqqidim; **16** yəni, kexinglərin bolduk. **5** Qünki, Məsihning azab-okubətləri biz Makedoniyagə etüp, andin Makedoniyədən tərəpkə exip taxkandək, Məsih arkılık bolovan yənə kexinglaroja kelixni, xundakla silər riqbət-təsəllimizmu exip taxidu. **6** Əmma təripinglərdən Yəhədiyə əlkisigə uzitilixminni biz japa-muxəkkəttə kalsakmu bu silərning ümid kılqanidim. **17** Məndə xundak niyat riqbət-təsəlli wə nijat tepixinglər üçün bolidu; boloqanda, mən uni yeniklik bilən karar bular silərning biz tartən azab-okubətlərgə kılqanmu? Mən niyat kılqanda, məndə «ətlik» ohxax azab-okubətlərgə qidixinglər bilən kixilərdikidək: birdəm «bərhək, bərhək» wə silərdimə həsil kılınidu; biz riqbət-təsəlli birləm «yak, yak» deyix barmu? **18** Əmma tapsakmu wə silərning riqbət-təsəlliringlər wə Əz səzidə turoqinidək, bizning silərgə eytikan nijatinglər üçün bolidu; xunga bizning silərgə səzimiz birləm «bərhək» wə birləm «yak» baqlıqən ümidiyim mustəhkəmdur; qünki silər bolmayıdu; **19** Qünki biz (mən wə Silwanus azab-okubətlərdən ortak nesiwilik bolsanglar, wə Timotiy) aranglarda jakarlioqinimiz — ohxaxla riqbət-təsəllidən ortak nesiwilik Hudanıng Oqlı, Əysə Məsih, birləm «bərhək» bolisilər dəp bilmiz. **8** Qünki, i kerindaxlar, wə birləm «yak» əməstur; bəlki Uningda silərning Asiyada duq kəlgən japa-muxəkkəttin «bərhək»la bardur. **20** Qünki Hudanıng ənqılık həwərsiz yürüxüngələrni halimaymız; u wədiliri boluxidin kət'iyənzər, ular Uningda wəkiltərələrə biz qidioqusuz eojir besimoja duq «bərhək»tur, wə biz arkılık Uningdimə Hudaşa kəlduk, hətta hayatning əzidin ümid üzgündək xan-xərəp kəltüridiqən «Amin» bardur. **21** bolovaniduk. **9** Əmma əzimizgə əməs, bəlki Əmdi bizlərni silər bilən billə Məsihdə qing əlgənərni tirildürgüqi Hudaşa tayini ximiz turoquzluqı bolğını həm bizni məsihligini üçün kəlbimizdə elüməgə məhkum kılınoqandək bolsa Hudadur. **22** U yənə üstimizgə möhür yürəttük. **10** U bizni bundak dəhəxətlik bir besip, kəlbimizgə Əz Rohını «kapalət» boluxka elümədin kütküzəjan wə hazır kütküzəməktə, ata kıldı. **23** Əmma Hudani Əz jenimoja wə bizni yənilə kütküzidü, dəp uningçə guwahqi boluxka qakırımanı, Korintka tehi ümid baqlıdik; **11** silərmə buningda həm biz barmiqənlikimning səwəbi kənglunglərni üçün dua-tilawətlər bilən mədət beriwaterisilər; axay üçün idi. **24** Biz hərgiz iman-etikədinglər xundak kılıp talay adəmlərning wasitisi üstigə həküm sürgüqilər əməsmiz, bəlki arkılık bizgə kərsitilgən iltipat tüpəylidin silərning xad-huramlıqları axuruxka

silərgə həmkar laxkuqılarımız; qünki silər etikəd bilən oyalıbanə baxlaydiqan, biz arkılık hər yərda Əzığə dost tartkuqi huxpurakni qaqqıqi yərda.

2 Lekin mən iqimdə, kəxinglar oja barsam yənə azar elip barmaymən degən қararoja kəldim. **2** Qünki əgər mən silərgə azar bərsəm, menin tüپəylimdin azar yegənlərdin baxka қaysibiri meni xadlanduralisun? **3** Mən əslilə meni xadlanduruxi tegixlik bolqanlardın əksiqə azar yəp kalmay degən məksəttə xu hətni yazdim; qünki menin xadlıkim silər həmmünglarningmu xadlıqidur dəp silər həmmüngləroja ixənq baqlıdim. **4** Qünki əslidə əzüm eçir azab iqidə kəlbimidiki dərd-ələmdin kəp kəz yaxlirimni təkküzüp turup silərgə xu hətni yazoqarınidim; məksitim silərgə azar berix əməs, bəlkı silərgə qongkur baqlanıqan, exip taxqan muhəbbitimni bilixinglər üçün bolqandək, silərgə yeziolan yaki silər yazoqan idi. **5** Əmma birərsi azar yətküzgən bolsa, uning azar yətküzgini mən əməs dəymən, bizning təwsiyinamızdır dursılər, kəlbimizdə u bəlkı məlum dərijidə (bu ixni ziyadə eçir pütləgən, hər insanoja tonux bolqan wə kıləqum yok) həmmüngləroja azar yətküzdi. okulidiojan. **3** Silərning biz təripimizdən pərwix **6** Bundak adəmning kəpinqinglər təripidin kılınojan, Məsihning məktupi ikənliklər ayan tənbihləngini yetərliliktər; **7** Xunga hazır əksiqə, boldi (bu məktup siyah bilən əməs, bəlkı tirik silər uningoja mehîr-xəpkət kərsitip riobət-bundak bir kixi bəlkim qayet zor dərd-ələmdin püttüklük). **4** Əmdi bizning Məsih, arkılık əzini yokitiximu mumkin. **8** Xunga mən silərgə Hudaşa қaraydiqan xunqə zor ixənqımız bar; uningoja muhəbbitinglərni ispatlixinglərni **5** əzimizni birərnərsini kıləqdək iqtidarımız bar jekiləyəmən. **9** Xu hetimni yənə bir məksəttə, dəp qaçlıqinimiz yoktur; iqtidarlığımız bolsa yəni silərning həmmə ixlarda itaətmən yaki bəlkı Hudadindur. **6** U bizni yengi əhdining itaətmən əməsliklərini sinap bilixim üçün hizmətkarları boluxka iqtidarlıq kıldı; bu əhdə yazdim. **10** Lekin silər қaysibirini məlum ix püttüklük səz-jümlilərgə əməs, bəlkı Rohka üçün kəqürüm kılıqan bolsanglar, mənəm həm asaslanıqan. Qünki püttüklük səz-jümlilər uni xundak kılıqan bolimən; mənəm malum bir adəmni eltüründü; lekin Roh bolsa adəmgə ixni kəqürüm kılıqinimda (birər ixni kəqürüm həyat kəltürüdu). **7** Əmma səz-jümlilər bilən kılıqan bolsam), mən silərni dəp Məsihning taxlar oja oyulqan, əlüm kəltüridiqan hizmət həzurida xundak kıldı. **11** Xuning bilən Xəytan xan-xərəp bilən bolqan wə xundakla Israillər bizdin həq üstünlükə erixəlməydü; qünki biz Musanıng yüzidə julalanojan xan-xərəptin uning hiylə-mikirliridin bishəwər əməsmiz. yüzigə kəzlini tikip kariyalıqan yərda **12** Əmdi Məsihning hux həwirini jakarlaxka (gərqə xu xan-xərəp hazır əməldin qaldurulqan Troas xəhīrigə kəlginiimdə wə xundakla Rəb bolsimu), **8** Roh bilən yürgütülidiojan hizmət təripidin [pursət] ixiki mangə eqiləjini bilən, **13** tehimu xan-xərəplik bolmamdu? **9** Qünki ərindixim Titusni tapalmiojinim tüپəylidin adəmning gunahını bekitidiqan hizmət xərəplik rohım aram tapmadi; xuning bilən mən xu bolqan yərde, insanni həkkəniy kılıdiqan yərdikilər bilən hoxlixip, Makedoniyəgə səpər hizmətning xəripi tehimu exip taxmamdu! aldim. **14** Əmma bizni Məsih də həmixə təntənə **10** Qünki əslidə xan-xərəplik bolqan ixning

hazırkı oqayət zor xan-xərəplik ixning aldida üçün, bizning kəlbimizni yorutkandur. 7 Əməma heqkandak xan-xərəpliklik yoxdur; 11 qünki կudrətning oqayət zorlukı bizdin əməs, bəlkı əməldin kəlduruluojan ix əslidə xan-xərəp bilən Hudadin bolojanlığı kerünsun dəp bu gəhərgə kəltürülgən yerdə, hazır ornini başkan ix sapal idixlarda қaqılaklıq haldə igidarlık tehimu xan-xərəplik bolidu. 12 Bizdə xunqə kılımımız. 8 Mana biz hərtərəptə kistilip kəldük, zor xundak bir ümid bolojanikən, biz tolimu əmma yənjilmiduk; təmtirəp kəldük, əmma yürəklilik bolımız. 13 Biz Israillarnı əməldin ümidsizlənmiduk; 9 ziyankəxlikkə uqravatımız, kəldurulidiojan [əhdining] parlaq nurişa kezini əmma həmdəmsiz kəlmiduk; yikitilduk, əmma tikip қaraxning akıwigitgə uqrap kətmisun һalak bolmiduk; 10 Əysanıng hayatı tenimizdə dəp yüzigə qümpərdə tartiwalojan Musaşa ayan kılinsun dəp, hərdaim tenimizdə əysanıng ohximayımız. 14 Əməma ularning oy-kengüllüri elümüni ketürüp yürümüz. 11 Qünki Əysanıng қadaklaxkanidi; qünki büğüngə կədər kona hayatı əlidiojan atlırimizdə ayan kılinsun əhdini okuojinida muxu qümpərdə eliwetilməy üçün, tirik կalojan bizlər hərdaim elümgə kəldi; qünki pəkət Məsihədə boloqandila u tapxurulmaktimiz. 12 Xuning bilən bizdə elüm elip taxliwetili. 15 Əməma büğüngə կədər, ixləwatidu, əmma hayat silərdə ixləwatidu. Musanıng yazmiliri okulojinida xu qümpərdə 13 Wə «Mən ixəndim, xunga söz kıldı» dəp yənilə kəlbini yepiwalma. 16 Əməma hərkim yeziloqandikidək iman-ixənqtiki rohka igə Rəbə կarap burulsa, qümpərdə elip taxlinidu. bolup, bizmu ixəndük wə xuning bilən söz 17 Əməma Rəb xu Rohtur; wə Rabning Rohi kılımımız; 14 qünki Rəb Əysani tirildürgən [Huda] կayərdə bolsa, xu yərdə hərlük bolidu. 18 bizni Əysa bilən birgə tirildüridu, xundakla Wə biz həmmimizning yüzümüz qümpərdisiz bizni silər bilən birgə Əz aldioja һazır kılıdu, һalda Rabning xan-xəripigə կarıoqinida, Uning dəp bilimiz. 15 Qünki [bu] həmmə ixlar silər ohxax süritidə boluxka Roh bolojan Rəb üqündurki, tehimu kəp kixilərning wujudida təripidin xan-xərəp üstigə xan-xərəp қoxulup exip taxkuqə beqixlanojan mehîr-xəpkət eozgərtilməktimiz.

4 Xunga [Huda] bizgə rəhîm-xəpkət kərsətkəndək, bu hizmət bizgə amanət kılinojanikən, biz bəl koyuwətməymiz; 2 əmdilikdə xərməndlilikkə ait yoxurun ixlarnı taxlap, nə aldamqılıkta mangmay, nə Hudanıng sözini burmılım, bəlkı həkikətni əynən ayan kılıx bilən Huda aldida duruslukimiziñ hər adəmning wijdanişa kərsitimiz. 3 Əməma hux həwirimiz qümkəlgən bolsimu, u һalak boluwatkanlaroja nisbətən qümkəldi; 4 Qünki Hudanıng sürət-obrazi bolojan Məsihning xan-xəripi tooprisidiki hux həwərning nuri ularning üstidə yorumisun dəp, bu zamanning ilahi etikadsızlarning oy-zehinlirini kor kıldı. (aiōn g165) 5 Qünki biz əzimizni əməs, bəlkı Məsih Əysani Rab, xuningdək əzimizni Əysa üçün silərning hismətkaringlar dəp elan kılımiz. 6 Qünki «karangoquluktin nur yorusun» dəp buyruqan Huda, Məsihning didaridin Əzining xan-xəripini tonutuxka bolojan yoruklukning [biz arkılık] qeqilixi

səwəbidin kəp kixilərningmu Hudani uluqlap

eytikan təxəkkürliri exip taxidu. 16 Xunga biz bəl koyuwətməymiz; garqə taxki insanlıkımız solaxsimu, dərhəkikət iqki insanlıkımız kündin-

küngə yengilanmakta. 17 Qünki bizning bir

dəkikilik wə yenik japa-muxəkətlirimiz biz üçün exip taxkən, mənggülük, zor wəzinlik

xan-xərəpnı hasil kılıdu. (aiōnios g166) 18 Xunga

biz kərügenən ixlaroja əməs, bəlkı kərünməs ixlaroja kəz tikimiz; qünki kərügenən ixlar

wakitlik, əmma kərünməs ixlar mənggülükür. (aiōnios g166)

5 Qünki bu zeminoja təwə eyimiz, yəni bu qedirimiz yokitilsimu, Huda təripidin bolojan, insan կoli bilən yasalmıqan bir əy, yəni asmanlarda əbədiy bir makanımız bardur dəp bilimiz. (aiōnios g166) 2 Əmdi bu [kona eyimizdə] turqinimizdə asmandiki eyimizni kiyiwelikxə zor intizar bilən ah urmaktimiz 3 (bərəhək, [asmandiki eyimizni] kiyiwalsak yalingaq kalmaymiz). 4 Qünki muxu qedirdə turqinimizdə, eçirqılıkta ah urmaktimiz; bu

bizning yalingaqlinixni haliojinimiz əməs, bəlki bilən hesablaxmay, aləmni Əzığə inaklaxturdı; kiyindürülükni, yəni bizdə elidiojan nema bolsa, xuningdək bizgə inaklaxturux həwirini amanat uning həyat təripidin yutuluxini halaymır. 5 Əmdi bizni dəl muxu ixka təyyarlıojuqı [adəmlərdin inaklılkə kelixni] etünginidək, biz bolsa Hudadur; U bizgə «kapalət» bolğan Əz Məsihə wakalitən əlqilərdurmız; Məsihning Rohinimu ata kıldı. 6 Xuning bilən biz həmixinə ornida «Hudaqa inaklaxturuləqəysilər!» dəp yuraklık bolımız; həmdə tenimizdə makan etünimiz. 7 Gunaḥka həq tonux bolmiojan tutkinimizda Rəbdin neri bolğan musapir kixini Huda bizni dəp gunahning ezi kıldı; bolımız dəp bilimiz (qünkü biz körük sezimi məksiti xuki, bizning Uningda Hudanıng bilən əməs, etikad bilən mangımız); 8 biz həkəkaniylikli boluxımız üçündür.

yuraklık bolup, xuningdək təndin neri bolup Rəb bilən billə bir makanda boluxka tehimu hursənmiz. 9 Xuning bilən, məyli təndə bolaylı, təndin neri bolaylı, uni hursən kılıxni istəknixan kılıp intilimiz. 10 Qünkü təndə kılıqan əməllirimizni, yahxılık bolsun, yamanlık bolsun, hərbirimizgə käyturuluxi üçün Məsihning sorak təhti aldida hazır boluxımız lazım bolidu. 11 Xuning bilən Rəbning dəhəxitini bilgənlilikimiz üçün, insanları ixəndürükə tiriximiz; lekin biz Hudaqa oquq-axkarımız, xuningdək silərnəng wijdanınglardımı axkara tonulsak dəp ümid kılımən. 12 Biz hazır əzimizni kaytidin silərgə təwsiyə kılıqinimiz yok, bəlki pəkət silərdə kəlbədiki ixlardın əməs, taxķı kiyapattın pəhirlinidiojanlarqa bərgüdək jawab bolsun dəp, silərgə bizlərdin pəhirlinx imkaniyitini yaritip beriwtamız. 13 Qünkü iq-iqimizgə siojmay kalojan bolsakmə Huda aldida xundak bolduk, salmak bolsakmə silər üçün xundak bolımız. 14 Qünkü Məsihning muhəbbəti bizni [xundak kılıxka] ündəydi; qünkü biz birsi həmməylən üçün əldi, xunga həmməylənnimə əldi, dəp hesablaymır. 15 Wə U həmməylənni dəp əldi, buningdin məksət, həyat bolğanlar əzləri üçün əməs, bəlki ularnı dəp əlüp tirilgüqi üçün yaxixi üçündür. 16 Xuning bilən biz buningdin keyin həqkimni insanlarqə tonumaymız; hətta biz Məsihni insanlarqə tonuqan bolsak, buningdin keyin uni yənə xundak tonumaymır. 17 Xunga əmdi birsi Məsihə bolsa, u yengi bir yaritilojuqidur! Kona ixlər etüp, mana, həmmə ix yengi boldi! 18 Wə barlıq ixlər Hudadindur; U bizni Məsih, arkılık Əzığə inaklaxturdı, xundakla bizgə inaklaxturux hizmitini tapxurdu: — 19 demək, Huda Məsihə adəmlərning itaətsizliklirini ularning əyibi

6 Əmdi [Hudanıng] həmkarları süpitidə silərdin

Uning mehîr-xəpkitini kəbul kılıp turup uni bikarəqə katkuzməngər dəp etünimiz 2 (qünkü u: «Xapaət kərsitlidiojan bir pəyttə duayingni ijabət kılıxni bekitkənmən, nijat-ķutulux yətküzüldiojan bir künidə Mən sanga yardımədə boluxumni bekitkənmən» — dedi. Mana, hazır bolsa «xapaət kərsitlidiojan yahxi pəyt»; mana, hazır «nijat-ķutulux künü»dur!). 3 [Rəbning] hizmitigə daq kəltürüləmisün dəp həqkandak ixta həqkimning imaniqə tosaləqluluk kilməyimiz; 4 bəlki hərbir ixta əzimizni Hudanıng hizmətkarları süpitidə nəmunə kılıp yürümiz; zor qidamlıq bilən, jəbir-zulumlarda, japa-muxəkkətlərdə, besimkistaklarda, 5 kamqa yarılırida, zindanlarda, қozojılang-topılanglar iqida, eoqır mehnətlərdə, tünəxlərdə, roza tutuxlarda, 6 paklık bilən, bilimlər bilən, səwr-takətlik bilən, mehribanlıqlar bilən, Mükəddəs Roh bilən, sahiliksiz mehîr-muhəbbət bilən, 7 həkikətning səz-kalamı bilən, Hudanıng küq-kudriti bilən, həkəkaniylikning ong-sol kəllardiki koralları bilən, 8 həm izzət-xəhrəttə həm həkərət iqida, təhmət həm təriplinixlər iqida [əzimizni Hudanıng hizməkarları süpitidə namayan kıldıq]; yaloqanqlar dəp қaralojan bolsakmə səmimiyy-sadıq bolup, 9 namsız bolduk-yu, əmma məxhurmız; ələy dəp қalduk-yu, əmma mana, həyatturmız; tərbiyidə jazalanduk-yu, əmma əlümgə məhkum kılınmiduk; 10 dərd-ələm tarttuk-yu, əmma daim xad-huramlıktə turimiz; namrat bolğanımız bilən, əmma kəp adəmlərni bay kəloquqımız; həqnemimiz yok bolğını bilən, əmma həmmigə igidarmız. 11 Silərgə oquq-yoruk səzliduk, əy Korintliklər,

bizning baqrımız silergə kəng eqildi! **12** riqbət-təsəllimiz pəkət uning kelixi arkılıqla Silər biz tərəptin kisilojan əməs, lekin eż iq- əməs, bəlki uning silərdin tapkan riqbət-baqrınlarning tarlikidin kisilisişər; **13** əmdi təsəllisi arkılıkmu boldi; qünki u silərning adıl almaxturuxta bolup – (eż pərzəntlirimə [bizgə] zarikip təlmürginингlarnı, silərning səzligəndək səzləyəmən) – baqrınlarnı bizgimu həsrıtinglarnı, silərning manga bolajan kızojin kəng eqinglər. **14** Etikədsizlər bilən bir qəmhorlukunglarnı eytip bərdi; xuning bilən boyunturukka qetilip təngsizlikdə bolmanglar; mən tehimu huxallandım. **8** Qünki gərqə mən qünki həkkaniyilik wə əsərihəlik otturisida silərni hetim bilən azablıqan bolsammu, mən kəndakmu ortaklıq bolsun? Yoruklukning həzir uningdin puxayman kilmaymən; lekin ərəngənlük bilən kəndak həmrəhlikı bolsun? əslidə mən xu hetimning silərni azablıqınınini **15** Məsihning Belial bilən nema inaklıqliqı bolsun? kerüp puxayman kılqanıdim (əməliyətə, İxəngüqinining ixənmigüqi bilən kəndak ortak silərning azablinixinglər kışqojınə bir mazgilla nesiwisi bolsun? **16** Hudanıng ibadəthanisining bolajan). **9** Əmma həzir xadlinimən – butlar bilən kəndak birliki bolsun? Qünki azablanıqininglərin əməs, bəlki xu azabning silər tirik Hudanıng ibadəthanisidursıllər – silərni towa kıldırojanlığının xadlinimən; Hudanıng: «Mən ularda turimən, ularning qünki silərning azablinixinglər Hudanıng yolidə arısida yürimən; ularning Hudasi bolimən idi; xuning bilən silər bizdin həq ziyan wə ular Mening həlkim bolidu» deqinidək tartmidinglər. **10** Qünki Hudanıng yolidə [silər Uning ibadəthanisidursıllər]; **17** Xuning bolajan azab-ķayqu adəmni hərgiz puxayman üçün «Ularning arısından qıkıp ketinglər, Manga kilmaydiqan nijatka baxlaydiqan towıqa elip ayrilinglər», – dəydu Rəb, – «həq napak baridu; əmma bu dunyadiki azab-ķayqu adəmni nərsigə təküqü bolmanglar», «xundila Mən elümgə elip baridu. **11** Qünki mana, dəl muxu silərni əbul kılımən», **18** wə: «Mən silergə Ata ix, yəni Hudanıng yolidə azablinixinglər, silergə bolimən, silər Manga oqul-ķızlırim bolisılər» – xunqə kəp əstayidlilik, əzliringlarnı əyibtin dəydu Həmmigə Kadir bolajan Rəb.

7 Əmdi bu wədilərgə tuyassər bolojandın keyin, i seyümlüklər, əzimizni ətlərdiki həm rohətiki hərhil paskinilikdən tazilap, Hudanıng körkünqida əzimizdə [ayan kılinojan] pak-mukəddəslikni kamalətkə yətküzəyli. **2** Bizni əbul kılıqaysılər! Biz həqkimə ziyanzəhmət yətküzmidük, həqkimini nabut kilmidük, həqkimdən paydilanmidük. **3** Muxularını dəp, silərni əyiblimaqçı əməsmən; qünki mən yüksirdə eytkinimdək, silər ələbimizdidsilərki, biz silər bilən billə əlüxkə, silər bilən billə yaxaxka təyyarmız. **4** Silergə baqlıqan ixənqim zor, silərdin bolajan pəhərim zor; xuning üçün riqbət-təsəlligə tolduruldum, barlıq japamüxtükliliklərimizdə huxallıkim exip taxtı. **5** Qünki bərhək, Makedoniyəgə kirginimizdimu ətlərimiz həq aram tapalmay, hərtərəptin kisilip kaldık; sırtımızda jedəl-kürəxlər, iqimizdə korkunqlar bar idi. **6** Əmma qüxkünlərgə riqbət-təsəlli bərgüqi Huda bizgə Titusning kelixi arkılık riqbət-təsəlli bərdi; **7** tapkan

kəpkədər halas kılıx, xunqə kəp əqəzəp, xunqə kəp korkunq, xunqə kəp təkəzzərlik, xunqə kəp kışqojınlıq wə jazalaxka xunqə təyyar boluxnu elip kəldi! Silər bu ixning hər təripidə əzünglarning əyibtin halas boluxunglarnı ispatlidinqlər. **12** Əmdi silergə [xu] hətni yazojan bolsammu, u hətni ziyan-zəhmət kılqoquqı kixi üçün əməs, yəki ziyan-zəhmət kılqoquqı kixi üçün əməs, bəlki Huda aldida bizgə bolajan kənglünglardıki kışqojınlıqning aranglarda ayan boluxi üçün yazdım. **13** Bu səwəebtin biz riqbət-təsəlligə erixtük. Wə riqbət-təsəllimiz üstigə biz Titusning huxallıki tütəylidin tehimu zor xadlanduk; qünki uning rohi silər təripinglərin yengilandi. **14** Qünki mən silər toorqangarda birər ixta pəhirlinip mahtiqan bolsam, u ixta həq hijil əldurulmidim; bəlki silergə eytkanlırlırmızning həmmisi həkikət bolqanidək, bizning Tituska silərni pəhirlinip mahtiximizmu həkikət bolup ispatlandı. **15** U silərning itaətmənliklərini, silərning uningdin kəndak əyməngən wə titrigən haldə uni əşəri alojinqlarnı əsliginidə, uning silergə

baqlıoqan iq-baqridiki muhəbbətliri tehimu bilən tənglixidu. **15** Huddi [mukəddəs exip taxidu]. **16** Mən silərgə hərbir ixta ixənqim yazmilarda]: «Kep yoqkanlarningkidin exip kalmidi, az yoqkanlarningmu kəmlik kilmidi» dəp yeziłolandək bołożay. **17** Əmma Titusning kəlbigə silərgə bołożan kəyümümgə ohxax kəyümni saloşan Hudaşa təxəkkürər bołożay; **18** qünki u dərhəkikət bizning iltimasimizni köbul kilojini bilən, eżining silərgə küqlük kəyumi bołożaqqa, u eżlikidin yeninglaroşa bardi; **19** əmma biz uningoşa barlık jamaətlər arisida hux həwər hizmitidə təripləngən kərindaxni həmrəh kılıp əwattuk; **20** xuningdək u pəkət xu tərəptila əməs, bəlki jamaətlər təripidin bu həyrlik ixta bizgə həmsəpər boluxka talliwelinojanidi. Əmdi biz bu həyr-sahawətni bolsa, Rəbning xan-xəripini həm yardımiki kizojinlikimizni kərsitix üçün uni yətküzük hizmitidə bolimiz; **21** xundak kılıp biz bu mol sowojini məs' ul bolup yətküzüxtə hərkəndək adəmning bizning üstimizdin təhmət kılmaslıkı üçün ehtiyat kılımiz. **22** Qünki biz pəkət Rəbning aliddila əməs, bəlki insanların kəz aliddimu iximizni durus kiliçka kəngül bəlüp keliwatımız. **23** Biz yənə ular bilən billə kəp ixlarda intayın əstayidilliği nuroğun ketim ispatlanoşan kərindaxni əwətməkqimiz; hazır uning silərgə baqlıoqan zor ixənqi tüpəylidin uning intayın əstayidilliği tehimu küqlük boldi. **24** Titus toopruluk soallar bolsa u menin həmrəhim wə hizmitinglarda bołożan həmkarimdr; baxqa ikki kərindiximiz bolsa, ular jamaətlərning əlqiliri, Məsihning xan-xəripidur. **25** Xunga, jamaətlərning kəz alidda muhəbbitinglarning ispatını, xundakla bizning silərdin pəhirlinixlirimizning bikar əməslikini ularoşa kərsitinglar.

8 Əmma, i kərindaxlar, biz silərgə Hudanıng Makedoniyədiki jamaətlərgə beoqixlioqan mehîr-xəpkitini ayan kilmakqımız; **2** ular zor eqir japa-muxəkkəttə sinalojinida, qattik namrat əhwalda exip taxşan xadlıki bilən ularning oquk kollukining baylıki uroşup qıktı; **3** qünki ularning küqining bariqə, hətta küqidin artuk həyr-sahawət kılıqanlıqoşa əzüm guwah. Ular ihtiyarı bilən xundak kılıp, **4** bizdin mukəddəs bəndilərgə xu yardəmdə boluxning bəhtigə wə xeriklikgə tuyassər boluxni qattik etündi; **5** xundak kılıp, ular kütkinimizdak əməs, ümid kılıqinimizdən exip əzlirini awwal Rəbə, andin Hudanıng iradisi bilən bizgimən beoqixlidı; **6** xunga, Titus silərdə [bu] mehribanlıknı baxlıoqanıkən, biz Titustin silərni buningoşa nesipdax kılıp uni ada kiliçka etündük. **7** Əmma silər hər tərəptə, yəni ixənqə, səzdə, bilimdə, toluk əstayidillikta həm bizgə bołożan mehîr-muhəbbitinglarda əwzəl bołożininglərdək, muxu mehîrlik ixtimu əzünglarnı əwzəl kərsitinglar. **8** Mən bu gəp bilən silərgə buyruk kilmakqı əməsəmən, bəlki baxķılarning kizojinlikı arkılık muhəbbitinglarning həkikiyilikini ispatlimaqımən. **9** Qünki silər Rəbbimiz Əysə Məsihning mehîr-xəpkitini bilisilər — gərqə u bay bolsimu, silərni dəp yokşul boldiki, silər uning yoksullukı arkılık beytılısilər. **10** Mən bu toopruluk pikrimni otturioşa koyımən — bu silərgə paydılık, qünki silər aldinkı yılıla ianə kiliçta wə xuningoşa iradə baqlaştı yaħxi baxlıdinglar. **11** Əmdi hazır uni ada kilinglar; kizojin iradə baqlıoqinenglədək, bar dunyayinglar bilən xu ixka əməl kilinglar. **12** Qünki [həyr-sahawətkə] bəl baqlıoqiujoşa nisbətən, sowojining Hudaşa yarioğudək hajiti yok. **13** Qünki mən silərning bu ixka boluxı əkolida yokka əməs, bəlki əkolida barioşa qattik bəl baqlıoqinenglarnı bilimən; mən baqlıktur. **14** Qünki bu baxķılarning yükini bu toopruluk; Ahayadikilər ətkən yıldın beri yeniklitimən dəp, əzünglarnı kijnanglar həyr-sədikə berixkə təyyar turuwtidü, dəp deginim əməs, **15** bəlki silərdə artuk bołożını Makedoniyədiki [kərindaxlaroşa] pəhirlinip hazırlıq ularning kəm yerini toldurojinidək, mahtap kəlməktimən, xuning bilən silərning [künlərning biridə] ularda artuk bołożını kizojinlikinglər ularning kəpinqisining [həyr-silərning kəm yeringlarnı tolduridu; xuning sədikə] [berixigə] türtkə boldi. **16** Lekin

kerindaxlarnı əwətixtiki məksitim silərning seçinip əsləydi. **15** Uning til bilən ipadılığınız toqrlangarda pəhirlinip mahtiximning bu ajayib sowqısı üçün Hudaşa təxəkkür boløy!

4 Mubada Makedoniyadıkilar mən bilən billə baroqinida, silər təyyarlıksız bolsanglar, bu ixənqımız wajidin biz hijalatkə kaldurulımız, silər səzsiz xundak bolisilər. **5** Xu səwəbtin mən kerindaxlardın yeninglarqa berip silərdin bu wədə kılɔjan həyrlik ixni aldin'ala təyyarlap püttürükini etünüxni zərür dəp hesablidim; xundakla bu silərdin birar nərsa ündürüwelik bolmisun, bəlki mehribanlıqlardın bolsun. **6** Əmma buni [əslənglər]: Behillik bilən az terioqan az alidu, oquq kolluk bilən terioqini mol alidu. **7** Hər adəm həq kiynilip kalmay yaki məjburən əməs, bəlki əz kənglidə pükkiniqə bərsun; qünki Huda huxallık bilən bərgüqini yahxi kəridu. **8** Əmma Huda hərbir iltipat-xapaətni silərgə exip taxturuxka қadirdur; xuning bilən silər hərdaim hərtərəptə hər ehtiyajka təyyar kuvvətlinisilər, kəngriqiliktə turup kolliringlar hərhilə güzəl ixka yetidi. **9** [Mukəddəs yazmilarda] pütülgini dək: — «U əziningkini tərkətən, U yokşullarqa sədikə bərgən; Uning həkkəniliyi mənggүgə turidu». (*aiən q165*) **10** Əmdi terioquçı terioqli uruk, yegili nan ata kiloquçı silərning teriydioqan urukliringlarnı təminləp mol kili, həkkəniliyঁklarıning həsul-mewilirini kəpəytidu. **11** Xuning bilən silər hərkəndək əhəwalda қoli oquq boluxka hər tərəptə beyitilisilər, xuningdək bu ix biz arkılık Hudaşa kəp təxəkkürlərni elip baridu; **12** qünki bu həyrlik hizmətni ada kiliç pəkət mukəddəs bəndilərning həjtərini kandurupla kalmay, kəp kixilərning Hudaşa yətküzən təxəkkürlərini exip taxturidu. **13** Bu yardımən hizmiti əzliringlarning Məsihning hux həwirini etirap kiliçinglardıki mewə bolqan itaətmənliklərə dəlil-ispat bolidu, xundakla silərning muxu [həjtəmən] bəndilərgə, xundakla barlıq adəmlərgə kərsətkən oquq kolluk sehiyiliklərən ular Hudani uluqlaydu. **14** Wə Hudanıng silərdə taxkınlatkan ajayib mehîr-xəpkîti tüpəylidin, ular silər üçün dua-tılawət kiloqinida, ular silərgə təlpünüp kəttik **10** Əmma əzüm, silə bilən billə bolqanda muamilisi yumxak, lekin silərdin ayrıloqanda silərgə karita kəttik kolluk dəp karaloqan mənki Pawlus Məsihning yuwax-məminliki wə mulayimiliqi bilən silərdin etünümən, **2** — xuni tələp kilişənki, yeninglarqa baroqinimda, bizni «ətlər boyiqə mangoqanlar!» dəp guman bilən karaydıcıqə bəzilərgə karita oylioqinimdək kəttik kolluk kiliçka meni məjbur kilmangalar; **3** gərqə biz insaniy ətlərdə yürsəkmə, biz ətlər boyiqə jəng kilmaymiz. **4** Qünki jəng korrallırımız ətəkə təwa korallar əməs, bəlki Huda təripidin koroqan-istihkamlarnı gumran kiliç küqigə igə kilinojan korallardur; **5** biz ular bilən bəsmunazirilərni wə Hudani tonuxka karxilixixka turoqan hərkəndək həkawur tosaləqünü gumran kiliçimiz, xundakla hərbir oy-hiyallarnı Məsihəkə bekindurup itaat kiliçka kəltürümüz; **6** silər toluk itaat kılɔjan keyin, [aranglarda] kəndək itaətsizlik kılɔjan bolsa bularnı jazalaxka təyyarmız. **7** Silər pəkət kez aldinglardıki ixlarojiha karaydikənsilər. Əgor birsi əzini Məsihəkə təwəmən dəp karisa, u yənə xuning üstigə oylansunki, u Məsihəkə təwa bolqinioja ohxax, bizmu Uningoja təwədurmiz. **8** Qünki, Rəb təripidin silərni nabut kiliç üçün əməs, bəlki etikədinglarnı kurux üçün bizgə amanət kiliñojan həkükimiz toqrluluk tehimu kəp ziyyadırək mahtansammu, buningda həq yərgə karap kalmaymən; **9** əmdi mən pəkət hətlərdila silərni korkatmaqçı əməsmən; **10** qünki bəzilər: «Uning hətləri dərwəkə wəzinlik həm küqlük; lekin u yetip kəlgəndə salapətsiz, gepinin tutamı yok bolidu» deyixidu. **11** Əmdi bundak hiyal kiloquqlar xuni bilip koysunki, biz yırakta bolqinimizdə hətlərdiki səzimiz kəndək bolqan bolsa biz yetip baroqinimizdə əməliyitimizmu xundak bolidu. **12** Qünki biz əzimizni əzini kəltis qaoqlaydioqanlar bilən bir kətarəqə koyuxka yaki ular bilən selixturuxka petinmaymız; xundak kixilər əzlirini əzlirini elqimi bilən elqəp, əzlirini əzliri bilən selixturidiqən bolup, həkikətən əkilsizlərdindur. **13** Biz

əmdi əzimizgə bekitilgən əlqəmdin həlkip əmdi mən silərni kötürüsün dəp əzümnı təwən mahtinip yürginimiz yok. Biz bəlki həmmini tutup, Hudanıng hux həwirini hək tələp kilməy əlqigüqi Huda bizgə bekitkən hizmət dairisidiki jakarlap gunah qıldımmu? **8** Mən silərning əlqəm, yəni silərning [hizmitinglarojumu] hizmitinglarda boluxka baxxa jamaətlərdin yetidiqən əlqəm bilən pəhirlinimiz. **14** Qünki bulap-talap, ularning yardımını köbul qıldı. **9** əlqimi silərning hizmitinglaroja yətməydioqan Silər bilən billə bolqan wakitlirimda, hajətmən kixilərdək, [hizmitinglarda bolqanımızda] bolqan bolsammu, mən həqkimə eojirimni dairimizdin həlkip kətməymiz, qünki biz saloqan əməs (qünki Makedoniyədin kəlgən Məsihning hux həwirini yətküzüxtə [birinqi ərinədaxlar mening kəm-kütəmni toluklap bolup] yeninqərojumu kəldük. **15** Biz hizmət bərdi); hərkəndək ixtə əzünni silərgə yük dairimizdin həlkip, baxxılarning singdürgən bolup kəlixtin saklap kaldım wə buningdin japa-əjirliri bilən mahtanoqinimiz yok; lekin keyinmu xundak kılımon. **10** Məsihning həqikəti biz silərning iman-etikadıngılar əskənseri məndə rast bolqandək, Ahaya yurtlırida aranglardıki hizmitimiz bizgə bekitilgən həqkimmü meni muxu mahtinixtin tosmayı! dairimiz iqidə tehimu ziyyəd kengəytilsən dəp **11** Nemə üqün? Silərni yahxi kərmigənlilikim ümid kılımımız; **16** xundak bolqanda, biz silərdin üqünmu?! Huda bilidu! **12** Lekin [bizgə tehimu yırak yərlərgə hux həwərni yətküzüp ohxax hesablinix] pursitini izdigüqilərning jakarlaydioqan bolımız; təyyaroja həyyar bolup, pursitini məhrum kılıx üçün, xuningdək ular baxxılarning dairisidiki hizmət əjri bilən mahtinidioqan ixlarda həqikətən bizgə ohxax mahtinix bizgə yat. **17** Əmma «Pəhirlinip bolsun dəp, mən nemə kiliwatkan bolsam xuni mahtioquqi bolsa Rəbdin pəhirlinip mahtixi kiliwerimən. **18** Qünki bundak kixilər sahta kerək!». **19** Qünki əzini təripligüqi əməs, bəlki rosullar, aldamqi hizmətkarlar, Məsihning Rəb təripligən kixi həqikətən layakətliktur.

11 [Mahtanoqan] bu azojinə əhməklilikimə səwrqan bolqaysılər! Əmdi silər manga səwriqanlıq kılıp keliwatisılər. **2** Qünki mən Hudadin kəlgən otluk muhəbbət bilən silərni [azduruxlardın] həsət kılımən; qünki kızni bir ərgila yatlıq kılqandək, mən silərni Məsihkila pak kız süpitidə hazır boluxka wədiləxtürgənmən. **3** Əmma yilan Həwa'animizni hıylığırkı bilən azduroqandək, oy-kənglüngələr Məsihəkə baqlanıqan səmimiyy, sap wapalıqtın ezip bulqınıxi mumkin dəp ənsirayman. **4** Qünki birsi kelip biz silərgə həq jakarlap bəkmioqan baxxa bir əysani jakarlisa, yaki kəlbinglardın orun bərgən Rohning ornıqə baxxa bir rohka orun bərsənglər wə silər köbul kılqan hux həwərdin baxxa bir «hux həwər»ni köbul kilsənglər, silər bu ixlaroja ajayib səwrtakət bilən etüwerixinglər mumkin! **5** Həlbuki, mən əzünni hərkəndək ixtə axu «qəltis uluoq rosullar»din kəm sanımaymən! **6** Gərqə mening gəp-səzlirim addiy bolsimu, bilim jəhəttə mən undak əməs; biz kiliwatkan hərbir əməllirimizdə buni silərgə hər jəhəttin ispatlaproxən kıldıuk. **7**

14 Bu ix əjbəlinərlik əməs, qünki Xəytan əzimu nurluk bir pərixtining kiyapitigə kiriwalidu. **15** Xunga uning hizmətqılırininingmü əzlini həkkənaliyikning hizmətqılıri kiyapitigə kirküzüwelixi əjbəlinərlik ix əməs; lekin ularning akıwti əzlinining ixligənlirigə layik bolidu. **16** Yənə xuni eytimənki, həqkim meni əhmək dəp hesablimisun; hətta əgər meni xundak dəp karisanglarmu, əmdi məndək əhməknı səwr kılıp köbul kılqaysılər, xuning bilən əzümmü azojina mahtiniwalay. **17** Mening hazır bularni səzlixim Rəb təripidin əməs, bəlki əzümninə əhməklərə yürəklik po etip mahtinixim, halas. **18** Nuroğun adəmlər insanlarqə po etip mahtanoqandikin, mənmu mahtinip bağay. **19** Qünki əzüngələr xunqə dana bolqandan keyin, silər əhməklərgə səwr-takət kılıxka razi bolisılər! **20** Məsilən birsi silərni kül kiliwalsa, birsi silərni yutuwalsa, birsi silərdin nəp alsə, birsi aldinglarda qongqılıq kilsə yaki yüzüngərəqə kaqat salsa, silər uningoja yol koysisılər. **21** Əpsus, nomus kılıp eytimənki, biz undak ixlaroja ajizlik kıldıuk! Əmma ular birər ixtə mahtinixkə petinoqan yərdə (əhməklərəqə

səzləwətimən!) mənmu xu ixta [mahtinixqə] haldimu, yaki təndin taxkirimu bilməymən, petnimən. **22** Ular ibraniylarmu? Mənmu Huda bilidu) — 4 u jənnatka kətürülüp, xu yerdə xundak, Ular Israillarmu? Mənmu xundak, til bilən ipadılıgilə bolmaydioğan, insanlarning Ular İbrahimning nəslimi? Mənmu xundak, deyixi mən'i kılinoğan ajayıp ixlarnı anglidi. **23** Ular Məsihning hizmətkarlırimu? (mən **5** Xundak bir adəm bilən mahtinimən, əzüm əkildin azoşanlardək səzləwətimən!); mən həkkidə bolsa ajizlikmdin baxka birər ix bilən tehimu xundak; ziyadə kəp zorukup ixlidim, mahtanmaymən. **6** Hətta mahtinay desəmmu intayın kəp dərriləndim, intayın kəp ketim əhmək hesablanmaymən; qünki mən həkikətni kamaldım, kəp ketim olüm həwpılırığa duq eytən bolattım; əmma birsi məndə kərginidin kəldim; **24** Yəhudiylarning «bir kəm kırık, yaki mən toqrluluk anglojinidin meni (manga kamqa» jazasişa bəx ketim tartildim, **25** axkarilanıqan wəhiylərning oqayıt zor uluolukü üq ketim tikanlık kamqa jazasını yedim, bir tüpəylidin) yukarı oylap kalmışın dəp əzümnı ketim qalma-kesək kılindim, üq ketim kemə mahtinixtin yiəldim. Muxu wəhiylərning zor hadisisiqə uqrıdim, bir keqə-kündüzni dengizda uluolukü tüpəylidin kərəngləp kətməslikim etküzdüm. **26** Daim səpərlərdə bolimən; üqün ətlirimgə sanjilojan bir tikən, yəni dəryaların həwpılırini, karakqların meni urup tursun dəp Xəytanning bir əlgisi həwpılırini, yurtdaxlirimning həwpılırini, yat manga təksim kılinoğan; buning məksiti, əlliklərning həwpılırini, xəhərning həwpini, menin kərəngləp kətməslikim üqündür. **8** bayawanning həwpılırini, dengizning həwpılırini, Buning toqrisida u məndin kətsun dəp sahta kərindaxlar arisidiki həwpılırini baxtin Rəbgə üq ketim yelindim; **9** lekin U manga: kəqürdüm; **27** əmgəklər wə japa ixlarda zorukup, «Mening mehîr-xəpkitim sanga yetərlik; qünki pat-pat tünəklərdə, aqliktə wə ussuzlukta, Mening küq-Kudritim insanning ajizlikida daim roza tutuxlarda, soojulkarda wə yeling-toluk əməlgə axurulidu» — dedi. Xunga mən yalingaqlıqta yürüp kəldim. **28** Bu sırttiki Məsihning küq-kudriti wujudumda tursun ixlardin baxka, iq-baqrımda barlıq jamaətlər dəp ajizliklirimdin mahtinixni tehimu huxluk üqün hər künü üstümnı besip keliwatkan bilən tallıwalıman; **10** xunga mən Məsih, oqmlərni yəwatiımən. **29** Hərkim ajizlisa, mən üqün ajizliklərni, həkarətlərni, kiyinqiliklərni, ajizlimidimmi? Hərkim ezip putlaxkən bolsa, ziyankəxliklərni wə azab-ökubətlərni hursənlik man ərtənmidimmi?! **30** Əmdi əgər mahtinixim dəp bilimən. Qünki qaçan ajiz bolsam, xu qaoğda zərür bolsa, eż ajizlikimni kersitidioğan ixlər kığıluk bolimən. **11** Mən [mahtinip] dərwəkə bilən mahtinimən. **31** Rəb Əysanıng Huda-əhmək bolup kəldim! Lekin əzüngər meni Atisi, mənggü təxəkkür-mədhiyilərgə layik buningə məjbur kıldingərələr. Əməliyəttə əslidə Boloquqıja ayanki, mən yalojan eytmidim. (**a10** mən silər təriplingardın təriplinixim kerək **g165**) **32** Dəməxk xəhiri idə padixah Aretasning kol bolatti; qünki heq ərziməs bolsammu, mən astidiki waliy meni tutux üqün, pütün Dəməxk həlikı «ķaltıs uluq rosullar»dın heq tərəptə xəhiriini kəttik təkib astıqə alojanidi. **33** Lekin heq ixta kəm əməsmən. **12** Dərwəkə mən mən sepildiki bir kamardin sewət bilən pəskə aranglarda bolojan qaoğda rosulning bexarətlik qüxürülüp, uning kəlidin kutulup қaqtıım. **13** Ləkələr, hərtərəplik qidam-səwrqanlıq iqidə mejizilik alamatları, karamətlər həm kədrətlik mejizilər bilən əməldə kərsitilən. **14** Silərnin baxka jamaətlərdin kəysi tərəptə təwən orunoğa koydum? — pəkətla əzümnı silərning üstüngərəqə yük kiliplə artıp koymiqojinim bilənmə?! Mening bu adalətsizlikimni əpu kiloqaysılər! **15** Mana, hazır yeninglarəqə üqinqi ketim berixkə təyyarmən, xuning bilən silərgə heq yüksək eojirimni salıqum yok. Qünki

izdiginin igilikinglar əməs, bəlki əzünglardur; keliwatkininglar tüpəylidin), mən baroqinimda pərzəntliyi ata-anilar üçün əməs, bəlki ata- həqkimni ayımaymən; dərwəkə mən arkılık anilar pərzəntliyi üçün mal-mülük yiqixi kerək. səzləwatkan Məsih silergə nisbətən ajiz əməs, **15** Əmdi jeninglar üçün igilikimdin huxluk bilən bəlki aldinglarda intayın կudrətliktur; **4** U sərp kılımən həmdə əzümni sərp kılımən — dərwəkə ajizlikta krestləngən bolsimu, lekin gərqə mən silərni қanqə seygənseri mən xunqə Hudanıng կudriti bilən yənilə hayat. Bizmu az səyülsəmmu. **16** Əmdi xundak bolqını bilən, Uningda ajiz bolsakmu, Hudanıng silergə mən silergə həq yük bolqan əməsmən; birak қaratkan կudriti bilən, Uningoja baqlinip hayat həligarlıq kılıp, mən silərni bəblap köydum! **17** yaxaymız. **5** Əmdi əzünglarni etikadta barmu-ğəbə, mən silergə əwətkən adəmlərning birəsi yok dəp təkxürüp körünglər; əzünglarni sinap arkılık silərdin nəp aldimmu?! **18** Mən Titusni bekinqlər! Silər Əysa Məsihning əzünglarda silərning yeninglarqa berixkə ündidim wə yəna bolqanlıjini (sinaktin xallinip կalmışanglar!) həlikə kerindaxnimu uning bilən billə əwəttim. bilip yətməmsilər? **6** Əmdi silərning bizning Titusning silərdin nəp elip bakşan yeri barmu? sinaktin xallinip կalmıqolanlıkımızı bilip Biz ikkiylən ohxax bir rohla yürüwatmaduk? kəlixinglarni ümid kılımən. **7** Silərning Bizning başkan izimiz ohxax əməsmikən? həqkəndək rəzillik kılmaslıkinglar üçün **19** Yaki silər əzəldin bizni «Ular aldımızda Hudaqə dua kılımız; bu, bizning sinaktin ətti əzlini aklap keliwatidu» dəp oylawatamsilər? dəp қarılıxımız üçün əməs — hətta sinaktin [Ix undak əməs]. Biz pəkət Məsihdə etmədi, dəp қaralsakmu, məyli — muhımı bolup Huda aldida səzləwatımız; kiliwatkan silərning durus bolqanı kəlixinglər. **8** Qünki həmmə ixlər, i səyümlüklərim, silərning biz həkikətkə қarxi həq ix kılalmaymınız; nemila etikadınlarnı kürux üqündür. **20** Qünki mən kilsək u bəribir həkikətni ayan kılıdu, halas. yeninglarqa baroqinimda, silərning ümid kılıqan **9** Qünki biz ajiz bolsakmu, silərning küqlük yerimdin qıkmay kəlixinglərdin, əzümningmu bolqininglərdin xadlinimiz. Xuningdək biz silərning ümid kılıqan yeringlərdin qıkmay yəna xuningoja dua kılımımız, silər kamalətkə kəliximdin, yəni aranglarda oqowqa-jedəl, yətküzülgəysilər. **10** Silərning yeninglarqa həsəthorluk, oqəzəp-nəprət, mənmənqılık, baroqinimda Rəb manga qulxit üçün əməs, təhməthorluk, oqeywəthorluk, təkəbburluk wə bəlki etikadni kürux üqün amanət kılıqan parakəndiqılıklər bolarmıkin dəp ənsirəymən; **21** һökükimni ixitlit silergə kattik, kolluknı — bu ketim silərning yeninglarqa baroqinimda, kərsətməslikim üçün, mən silərdin yırakta aranglardiki gunah sadir kılıp, taki bügüngə bolqinimda muxularni yazdim. **11** Əng kədər etküzgən napaklıq, buzukluk wə ahirda, kərindaxlar, xadlininglər; kamalətkə xəhwaniy ixlərdin tehi towa kilmioqan yətküzülunglar, riqbət-təsəllidə küqəytilinglər; nuroqun adəmlərning səwəbidin Hudayim bir oy, bir pikirdə bolunglar; inak-hatirjəmlikə meni aldinglarda təwən kılıp կoyarmikin, ətünglər; wə mehîr-muhəbbət wə inak-xularning kılmixləri tüpəylidin matəm tutmay hatirjəmlikning Igisi Huda silər bilən billə turalmaymənməkin, dəp ənsirəymən.

13 Bu yeninglarqa üqinqi ketim berixim bolidu. «Hər bir həküm iksi-üq guwahlqining aqzında ispatlinixi kerək». **2** Mən ilgiri ikkinqi ketim yeninglarda bolqinimda burun gunah sadir kılıqanlarqa həm kaloqan həmminqilarqa xundak eytqan, hazırlı silərdin neri bolsammu կayıtidin aldin'ala agahlandurup eytimənki (silər Məsihning mən arkılık səzligənlikigə ispat tələp kılıp

bolidu. **12** Bir-biringlər bilən pak səyüxlər bilən salamlıxinglər. **13** Barlıq mukəddəs bəndilərdin silergə salam. **14** Rəbbimiz Əysa Məsihning xapaiti, Hudanıng mehîr-muhəbbəti wə Muqəddəs Rohning həmrəh-həmdəmliki silergə yar bolqay!

Galatiyalıklarqa

1 Mənki Pawlus, rosul bolojan (insanlar təripidin əməs yaki insanlarning wasitisi bilən əməs, bəlkı Əysə Məsih wə Uni əlgənlərdin tirildürgüqi Huda'Ata təripidin təyinləngən) **2** wə mən bilən billə turuwatkan barlık əkerindaxlardın Galatiya əlkisidiki jamaətlərgə salam. **3** Huda'Ata wə Rəbbimiz Əysə Məsihətin silərgə mehîr-xəpkət wə hatirjəmlik bolojay!

4 U Huda'Atimizning iradisi boyiqə bizni bu hazırlı rəzil zamandan kütkuzuxka Əzinin gunahlırimiz üçün pida kıldı; (*aïən g165*) **5** Hudaşa barlıq xan-xərəp əbədil-əbədginqə bolojay, amin! (*aïən g165*) **6** Silər əzünglarnı Məsihning mehîr-xəpkəti arkılıq Qakiroquqining yenidin xunqə tez yıraklıxturnup baxkıqə bir hil «hux həwər»gə əgixip ketiwatqınınglarqa intayın həyran kalmaktım! **7** Əməliyəttə u həqkandaq baxka «hux həwər» əməstur! — pəkətla bəzi kixilər silərni կաymakturup, Məsihning hux həwirini burmilimaqçı bolojan, halas. **8** Lekin hətta biz ezip bolaylı yaki asmandın qüixkən pərixtə bolsun, birsı bizning silərgə jakarlıqınımizoja oxhimaydiojan baxka bir «hux həwər»ni silərgə jakarlisa, bexiqə lənət yaqsun! **9** Biz burun eytkinimizdək, hazırlı mən xuni eytimənki, birsı silərning kobul kılıqınınglarqa oxhimaydiojan baxka bir hux həwərni jakarlisa, bexiqə lənət yaqsun! **10** Mən Hudani ixəndürüküm kerəkmə yaki insanlarnı ixəndürüküm kerəkmə? Yaki insanlarnı hursən kılıxım kerəkmə? Mən insanlarnı hursən kılıxni nixan kılıqan bolsam, Məsihning kuli bolıqan bolattim. **11** Əmdi, i əkerindaxlar, silərgə xuni ukțurimənki, mən jakarlaydiojan hux həwər insanlardın kəlgən əməs. **12** Qünki mən uni insandin kobul kılıqınım yok yaki birər kixi uni manga egətkini yok, bəlkı Əysə Məsih manga wəhiy arkılık yətküzən. **13** Qünki silər mening Yəhudiylarning diniy yolidə կandak həyat kəqürənlikim toopruluk — mening Hudanıng jamaitigə əxəddiy ziyankəxlik kılıp uningoja buzqunqılık kılıqanlıqimni anglioqansılər. **14** Həmdə mən Yəhudiylarning diniy yolidə elimizdiki nuroqun təngtuxlirimdin helila aldida

turattim wə ata-bowlirimning ən'ənilirini saklaxka pəwkul'addə kizojin idim. **15** Əmma anamming korsikidin tartip meni Əzi üçün ayrip, mehîr-xəpkəti arkılıq meni qakirojan Huda Əz Oqlını əllər arısida jakar lax üçün məndə uni axkarilaxni layik kərginidə, mən həqkandaq kən-ət igisi bilən məslihətləxməy, **17** yaki Yerusalemoja məndin ilgiri rosul bolojanlar bilən kərrixükə barmay, bəlkı udul ərabistan oja atlandim. Keyin Dəməxkə kaytip kəldim. **18** Andin üç yıldın keyin Yerusalemoja Petrus bilən tonuxuxka bardim wə uning kəxida on bəx kün turdum. **19** Əmma xu qaoqda Rəbning inisi Yakuptin baxka rosullarning həqkaysisi bilən kərrixmidim. **20** Mana, mening silərgə hazır yazoqinim Huda aldida həq yalojan əməs! **21** Keyin, mən Suriyə wə Kilikiyə əlkilirigə bardim. **22** Əmma Yəhudiylədiki Məsihə bolojan jamaətlər meni qirayimdin tonumaytti. **23** Ular pəkət burun bizgə ziyankəxlik kılıqan adəmning — ezi xu qaoqda yokatmakçı bolojan etikadni hazır hux həwər dəp jakarlimakta, dəp anglioqanidi; **24** xuningdək ular mening səwəbimdin Hudani uluoqlidi.

2 Yənə buningdin on tət yil keyin, mən Barnabas bilən Yerusalemoja qıktım; Titusunu həmrəh kılıp bardim. **2** Mən bir wəhiygə binaən xu yərgə baroqanidim; wə mən bikar qapmioqinimni yaki bikar qapmaywatqinimni jəzmləxtürük üçün [Yerusalemdikilərning] aldida (əməliyəttə pəkət «jamaətning tüvrükləri»dəklərgə ayrim halda) əllər arısida jakarlaydiojan hux həwərni bayan kıldı. **3** Nətijidə, hətta manga həmrəh bolojan Titus Yunanlıq bolsimu, hətnimi kobul kılıxka məjburlanmadı; **4** [xu qaoqdiki «hətnə» məsilisi] bolsa, bizning Məsih Əysada müyəssər bolojan hərlükümüzni nazarət kılıx üçün arimoza sokunup kiriwalojan, bizni kullukka qüxürüxməkçı bolup, yaloqanlıq kılıqan sahta əkerindaxlar tüpəylidin bolojanidi. **5** Lekin biz hux həwərning həkikiti silərdin məhrum kılınmışın dəp ularoja hətta bir saatqimu yol koyojinimiz yok; **6** lekin abruyluk hesablanıqan adamlərdin bolsa (mening ularning nemə ikənlikli bilən karim yok;

Huda həqkəndək insanning yüz hatirisini Məsihtə həkkəniyi kılınıxka izdənginimizdə, kilmaydu! — muxu abruluk [ərbablar] dəp bizmu «gunahkar» dəp ispatlanoğan bolsakmu, sanaloğanlarning məndiki [hux həwərgə] Məsih əmdi gunahning hizmitidə bolquqımı? koxkını yok idi. **7** Dəl əksiqə, hux həwərni Yak, hərgiz! **18** Əmma mən əslidə əqulatkan hətnə kılınoğanlaroja yətküzüx wəzipisi nərsilərni kaytidin қursam, əzümni [Təwrat Petruska tapxurulogandək, hətnisizlərgə қanunioqa] hilaplik kılıquqi dəp ispatlap yətküzüx wəzipisi manga tapxurulogan dəp kərsətkən bolimən. **19** Qünki mən Təwrat tonup yetip **8** (qünki Petrusni hətniliklərgə қanuni bilən Təwrat қanunioqa nisbətən əldüm; rosullukka Küqləndürgüqi bolsa, menimə nətijidə, mən Hudaçşa yüzlinip yaxawatimən. əllərgə [rosul boluxka] küqləndürgənidi), **9 20** Mən Məsih bilən billə krestləngənmən, lekin manga ata kılınoğan xu mehîr-xəpkətni tonup mana, yaxawatimən! Lekin yaxawatkını mən yətkən «jamaətning tüwrükli» hesablanogan əməs, bəlkı məndə turuwatkan Məsihdur. Wə Yaküp, Kefas wə Yuhannalar bolsa, silər mening hazır ətlirimdə yaxawatkan həyat əllərgə beringlar, biz hətniliklərgə barayılı dəp bolsa, meni səygən wə mən üçün Əzini pida Barnabas bilən ikkimizgə həmdəmlik ong əqlini kılıjan Hudaning Oqlining iman-etiğadidindur. berixti. **10** Ularning bizgə pekət kəmbəqəllərni **21** Mən Hudaning mehîr-xəpkətinə bikar untumanglar degən birlə təlipi bar idi; mən kiliwətməymən; qünki həkkəniyilik Təwrat dəl bu ixşa kizojin bolup keliwatattim. **11** қanuni arkılık kelidioğan bolsa, Məsihning əlüxi Birak, keyin Petrus Antakya xəhiringə kalğındə, bikardin-bikar bolup қalətti.

uning əyiblik ikanlıki enik bololaşqə, mən uni yüzturanə əyiblidim. **12** Qünki Yakupning yenidin bəzi adəmlər kelixtin ilgiri u yat əlliklər bilən həmdastıhan boloğanidi; biraq ular kəlgəndə, hətniliklərdin қorkup [xu kerindaxlardın] ezzini ayriptartti. **13** Hətta baxka Yəhudiylər [kerindaxlar] uning bu sahтиlikioja қoxulup kətti; hətta Barnabasmu azdurulup ularning sahipəzlikigə xerik boldi. **14** Əmma mən ularning hux həwərninə həkkikiti boyiqə durus mangmioğanlığını kerüp, həmməylənniñ aliddilə Petruska: «Sən Yəhudiylər turup, Yəhudiylarning adətləri boyiqə yaximay, bəlkı yat əlliklərdək yaxawatisən; xundak turuqluk, nemixka sən yat əlliklərni Yəhudiylərdək yaxaxka zorlimaqqimusən?» — dedim, **15** wə yənə: «Biz [ikkimiz] tuquluximizdinla Yəhudiymiz, «gunahkar dəp ərəloğan yat əlliklər»din əməsmiz, **16** lekin insanning həkkəniyi kılınıxini Təwrat қanunioja əməl kilişkə intilixləri bilən əməs, bəlkı əysa Məsihning etikəd-sadakətliki bilən bolidu, dəp bilimiz. Xunga Təwrat қanunioja əməl kilişkə intiliş bilən əməs, bəlkı Məsihkə baqlanoğan etikəd bilən həkkəniyi kılınıxımız üçün bizmu Məsih əysaoğla etikəd kıldı — qünki həq at igisi Təwrat қanunioja əməl kilişkə intilixləri bilən həkkəniyi kılınmaydu» — dedim. **17** Əmma

3 I əkilsiz Galatiyalıklar, kəz aldinglarda əysa Məsih enik sürətləngən, aranglarda krestləngəndək kərungənikən, kim silərni həkikətkə itaət kilixtin azdurup sehirlidi? **2** Mən pekət xunila silərdin sorap biləyki: — Silər Rohni Təwrat қanunioja intiliş arkılık kobul kıldinglarmu, yaki [hux həwərni] anglap, etikəd arkılık kobul kıldinglarmu? **3** Silər xunqə əkilsizmu? Rohka tayinip [hayatni] baxlıqanınsılar, əmdiliktə at arkılık kamalətkə yətməkqimu? **4** Silər [etikəd yolda] boloğan xunqə kəp azab-okubətlərni bikaroja tarttinglarmu? Dərwəkə bikaroja kəttiqoju?! **5** Silərgə Rohni Təminligüqi, aranglarda möjizilərni yaritiwatkuqi bu karamətlərni silərning Təwrat қanunioja intiliş tayanojininglardın kılamu, yaki anglioğan həwərgə baqlıqan ixənq-etiğadinglardin kılamu? **6** [Mukəddəs yazmilarda deyilgəndək]: «İbrahim Hudaçşa etikəd kıldı; bu uning həkkəniyilik hesablandı». **7** Xuning üçün, xuni qüxinixinglər kerəkki, etikədtin tuquluoğanlarla İbrahimning həkkikiy pərzəntliridur. **8** Mukəddəs yazmilarda Hudaning yat əlliklərni Əzığa etikəd kilixi arkılık ularnı həkkəniyi kiliđioğanlıkı aldin'ala kerülüp, Hudaning İbrahimə: «Səndə barlık əl-millətlərgə bəht ata kılınidu» dəp

hux həwərni aldin eytikanlıki hatiriləngənidi. arkılık bir wasitiqining koli bilən bekitilip yoloja **9** Xuning bilən, etikədtin bolqanlar etikəd կoyulqan. **10** Əmma «wasitiqi» bir tərəpningla kiloquqi İbrahim bilən təng bəht tapidu. **11** wasitiqisi əməs (bəlkı ikki tərəpningkidur), Lekin Təwrat қanuniqə əməl kılımımız dəp lekin Huda Əzi pəkət birdur. **12** Undakta, yürgənlər bolsa həmmisi lənətkə қalidu. Qünki Təwrat қanuni Hudanıng wədilirigə zitmu? [mukəddəs yazmilarda] mundak yezilojan: Yak, hərgiz! Əgər birər қanun insanları «Təwrat қanunida yezilojan həmmə əmrlərgə həyatlıkka erixtürələydiqan bolsa, undakta üzlüksiz əməl kilmaywatqan hərbir kixi həkkaniylik jəzmən xu қanunoja asaslanqan lənətkə қalidu». **13** Yənə roxənki, heqkim bolatti. **14** Həlbuki, mukəddəs yazmalar pütkül Hudanıng aldida қanunoja intilix arkılık aləmni gunahning ilkigə kamap koyojan; həkkaniy kılınmaydu; qünki [mukəddəs kitabta buningdiki məksət, Əysə Məsihning sadakət-yeziləjinidək]: — «Həkkaniy adəm ixanq- etikədi arkılık wadining etikəd kiloquqlarqa etikədi bilən həyat bolidu». **15** Əmma қanun berilixi üqündür. **16** Lekin etikəd yoli kelip yoli etikəd yolioja asaslanqan əməs, bəlkı axkarə bolqoqə, biz Təwrat қanuni təripidin [mukəddəs kitabta]: — «Қanunning əmrlirigə կօղջիլ, axkarə bolidiojan etikədnı kütüxkə əməl kiloquqi xu ixlər bilən həyat bolidu» kamap koyuloqaniduk. **17** Xu tərikidə, bizning deyilgəndəktur. **18** Həlbuki, Məsih bizni etikəd arkılık həkkaniy kılıniximiz üçün Təwrat қanunidiki lənəttin hər kiliç üçün Təwrat қanuni bizgə «tərbiyiligiçi» bolup, ornimizda lənat bolup bədal təlidid. Bu həktə bizni Məsihkə yetəklidi. **19** Lekin etikəd yoli [mukəddəs yazmilarda]: «Yaçaqqa esilojan axkara bolup, biz əmdi yənə «tərbiyiligiçi»ning hərbir kixi lənətkə қalojan həsablansun» dəp nazaritidə əməsiz. **20** Qünki həmminglər yezilojan. **21** Xuning bilən Məsih Əysə arkılık Məsih Əysədə etikəd kiliç arkılık Hudanıng İbrahimıja ata kiliqan bəht yat əlliklərgimi oğulları boldunglar. **22** Qünki hərkəysinglər kəltürülüp, biz wədə kiliqan Rohni etikəd Məsihkə kirixkə qəmildürülgən bolsanglar, arkılık қobul kılalaymiz. **23** Kərindaxlar, mən Məsihni kiyiwalojan boldunglar. **24** Məsihdə insanlarqə səzləymən; hətta insanlar arisida nə Yəhudiylər bolmayıdu nə Grek bolmayıdu, əzara əhdə tütülsimu, baxqə heqkim uni nə kul bolmayıdu nə hər bolmayıdu, nə ər yokka qikiriwetəlməydu yaki uningoja birər bolmayıdu nə ayal bolmayıdu, həmminglər Məsih nərsə koxalmayıdu. **25** Xuningdək, [Hudanıng Əysəda bir bolisi]r. **26** Silər Məsihkə mənsup əhədisidiki] wədilər İbrahim wə uning nəsligə bolqanikənsilər, silərmə İbrahimning nəslə etyilojan. [Mukəddəs kitabta] U: «wə sening bolisi]r wə uningoja wədə kiliqan [bəht-nəsilliringgə], (yəni, kəp kixilərgə) deməydu, saadətkə] mirashordursilər.

bəlkı «sening nəslinggə», (yəni yalozub bir kixigila), dəydu — bu «nəsil» Məsihdur. **27** Mən xuni deməkqimənki, Hudanıng Məsihkə aldin tüzgən bir əhdisini tət yüz ottuz yıldın keyin qüxtürüləngən Təwrat қanuni əməldin қaldurulmayıdu, Hudanıng bu wədisini həq bikar kılalmayıdu. **28** Qünki [wədə kiliqan] miras қanunoja asaslanqan bolsa, mana u Hudanıng wədisigə asaslanqan bolmayıttı; lekin Huda xapaat bilən uni İbrahimıja wədə arkılık ata kiliqan. **29** Undakta, Təwrat қanununu qüxtürüxtiki məksət nema? U bolsa, insanların itaətsizlikləri tüpəylidin, Hudanıng mirasi wədə Kiliqanuqı, yəni İbrahimning nəslə dunyaqə kəlgüqə koxumqə kılıp berilgən; u pərixtilər

4 Yənə xuni eytimənki: Gərqə bir bala pütün mülükning igisi bolsimu, mirashor gedək wakitlirida taki atisi bəlgiligən wakıt toxmiqoqə, u əz əyidiki կuldin pərkə bolmayıdu. Qünki u yənilə hojidarlar wə bala bəkəqüqilarning baxquruxida bolidu. **3** Xuningqə ohxax, bizmu gedək waktimizda, bu dunyadiki «asası qaidə-kanuniyətlər» astida kul bolqaniduk. **4** Lekin, wakıt-saiti toluk toxkanda, Huda Əz Oqlını [bu dunyoqə] əwətti. U bir ayal kixidin tuqulqan, xuningdək Təwrat қanuni astida tuqulqanıdi. **5** Buningdiki məksət, Huda Təwrat қanuni astida yaxiqan [bizlərnii] bədəl tələp hərlükə qıkırıp, bizning

oqullukka köbul kılıniximiz üçündür. **6** Həm qünki bu əhwalinglar toopruluk nemə kılıxni silər Uning oqulları bolğanlıkları üçün, Huda zadila bilməywatimən! **21** I Təwrat ənanining Əz Oqlining: «Abba! Atam!» dəp qakıroquqi ilkida yaxaxni halaydıcıları, silerdin xuni Rohını əwətip kəlbimizgə saldı. **7** Xuning üçün, sorap bağış, silər Təwratning əzidə nemə silər hazır kul əməs, bəlkı oqulliridursilər; deyilgənlilikgə kulak salmamsilər? **22** Təwratta, oqulları bolğanıkənsilər, Huda arkılık Əziga İbrahimning ikki oğlu bolup, biri dedəktin, yənə mirashor bolisiłər. **8** Burun, Hudani tonumıjan biri hər ayalidin bolğan, dəp hatırılangən. **23** waktinglarda dərwəkə yalojan ilahılarning Dedəktin bolğan oqul «ət bilən» tuqulqan; hər kullukçıja tutulqansilər. **9** Əmdilikdə, hazır ayalidin bolğan oqul bolsa Hudanıñ wədisi [həkikiy] Hudani tonuqanıkənsilər, — yaki arkılık tuqulqandur. **24** Bu ikki ixni bir ohxitix enikräk kılıp eytkanda, Huda təripidin degili bolidu. Bu ikki ayal [Hudanıñ insanlar tonuqanıkənsilər, əmdi silər nemə dəp bu bilən] tüzgən ikki əhdisining wəkilidur. Birinqi dunyadiki küqsiz, əbjək ərziməs «asasiy қайдə- əhədə Sinay [teojudin] kelip, dərhəkikət balılırinı қanuniyətlər»gə қarap yanışılər? Ularning kullukta boluxka tuqıdı; mana Həjər uningoja kullukçıja yengiwaxtin kaytixni halamsilər? **10** wəkildur; **25** demək, Həjər bolsa Ərbəstəndiki Silər alahıda kün, ay, pəsil wə yillarnı etiwarıja Sinay teojoja simwol kılınip, yəni bugünkü elip hatırılxəkə baxlıdinglər! **11** Mən ilgiri silərgə Yerusalemıja ohxitiliid; qünki u xəhər wə uning singdürgən əjrim bikar ketərmikin, dəp silər balılıri kullukta turmaçta. **26** Əmma yukarıdın üçün ənsirəwatimən. **12** Kərindaxlar, mən xuni bolğan Yerusalem hərdür, u həmmimizning silerdin etünimənki, manga ohxax bolunglar; anisidur; **27** Qünki, [mukəddəs yazmilarda] qünki mən silərgə ohxax boldum. Silər mundak yezilojan: — «Huxal bol, i pərzənt əslidə manga həq azar yətküzmigənidir. kərmigən tuqımas ayal! Təntənə kılıp yangrat, **13** Əmma silərgə məlumki, ətlirimdiki bir towla, i toloqat tutup bakımıjan! — Qünki oerib zaiplik tüpəylidin, mən hux həwərnı silərgə ayalning balılıri eri bar ayalningkidin keptur!» birinqi ketim yətküzgənidim. **14** U qaoğda, **28** Əmdi i kərindaxlar, İshak Hudanıñ wədisidin ətlirimdiki bu zaiplik silərgə nisbətən sinəktək tuqulqandək bizmu Hudanıñ wədisi boyiqə bolsimu, lekin silər meni kəmsitmidinglar tuqulqan pərzəntlərmiz. **29** Lekin u qaoğda yaki qətkə əkəmildinglar. Əksiqə, meni Huda «ətlərdin tuqulqan» bala «rohətin tuqulqan» əwətkən bir pərixtini, hətta Məsih Əysə özini balıqə ziyankəxlik kılıjinidək, hazır xundak kütükəndək kütüwalinglar. **15** U qaoğdiki bəht- bolidu. **30** Lekin mukəddəs yazmilarda nemə bərikitinglər əmdi nəgə kətti?! Mən silərgə deyilgən? Uningda: «Sən bu dedikingni oğlu guwahqı bolup eytalaymənki, u qaoğda silər bilən қoxup həydiwət! Qünki dedəktin tapkan mumkin bolsa, manga kezlingerlərni oyup oqul hərgiz hər ayalindin bolğan oqul bilən berixkimu razi idinglər! **16** Əmdilikdə, silərgə miraska ortak bolmayıdu!» dəp pütülgən. **31** həkikətni səzligənlikim üçün dükmininglərə əmdi, kərindaxlar, biz dedəknin əməs, bəlkı aylınip kəldimmi? **17** [Mən eytip ətkən] hər ayalning pərzəntləridurmiz. Məsih bizni hələkli adəmlər silərgə kızojinlik kərsitidü, hərlətikdə yaxisun dəp hər kıldı. Xuning bilən əmma niyiti durus əməs; ular pəkət silərni uningda tapan tırəp turunglar wə kullukning [nijatning] sırtıqə qıkırıp, kızojinliklərni boyunturukçıja kaytidin kisilip kalmanglar. **18** Əmma mən silər bilən birgə bolğan wakıtlardıla əməs, bəlkı hərdaim güzəl ixka kızojinlik kılıxning əzi yahxidur, əlwəttə. **19** Seyümlük balılırim! Məsih silərdə tərəldürülögə mən silər üçün toloqat azablırını yənə bir ketim tartıwatimən! **20** Mening hazırla yeninglərə berip, silərgə baxkıqə tələppuz bilən səzligüm keliwatidu;

5 Mana, mənki Pawlus silərgə xuni eytip koyayki, əgər silər hətnə köbul kılışanglar, u qaoğda Məsihning silərgə həqkəndək paydısı kalmayıdu. **3** Mən hətnini köbul kılıqan hərbir kixigə yənə agaḥlandurup həkikətni eytip koyayki, ularning Təwrattiki barlık əmr-bəlgilimilərgə [toluk əməl kılıx] baxkıqə tələppuz bilən səzligüm keliwatidu;

məjburiyiti bardur. 4 Əy Təwrat əməni eqmənliliklər, jedəllər, kizojanqukluklar, arkılık əzünni həkkaniy adəm kılav degənlər, oğzəplər, rikabətlixixlər, bəlgünqılıklar, hərbiringlər Məsihtin ayrılip, məhrum bolup, guruhwazlıklar, 21 həsəthorluqlar, katilliklər, [Hudanıng] xapaitidin qıkıp, yiğilip uningdin əharakkəxliliklər, əyx-ixrətlər katarlıq ixlardur; kaldıngılar. 5 Qünki Rohka tayinip həkkaniylikka bu ixlər toopluluk burunki etykinimdək hazır baqlanoğan arzu-armanni etikad bilən təlpünüp yənə bir ketim agahlandurimənki, bundak kütməktimiz. 6 Qünki Məsih Əysada hətnilik ixlərni kılouqılar Hudanıng padixaḥılıqıja küqkə igə əməs, hətnisizlikmu küqkə igə miraslık kilmaydu. 22 Wəhalənki, Rohning əməs, küqkə igə bolqını pəkət mühəbbət mewisi bolsa mehîr-mühəbbət, xad-huramlik, arkılık ix kılıdıcıqan etikadı. 7 Silər obdan hətirjəmlik, səvr-takət, mehribanlıq, yahxilik, qepip mengiwatqanıdinglar; biraq kim silərni ixənq-sadıqlıq, 23 məmin-mulayimlik wə həqiqatka itaət kilixtin tosuwaldı? 8 Bundak əzini tutuwelixtin ibarət. Muxundak ixlərni kayıl kılıx amili silərni Qakıroqquqidin bolqan tosidiojan heqkandak əməni yoktur. 24 Lekin əməs! 9 «Kiqikkınə hemirturuq pütkül Məsihkə mənsup bolqanlar ətlirini, xundakla hemirni boldurup yoqinitidu!» 10 Əzüm uningdiki ixlər wə həm həwəslərni təng Rəbgə karap kayıl boldumki, silərmə bu krestligən bolidu. 25 Rohta yaxawatqan bolsak, ixta həq baxkışqə oyda bolmaysılar. Əmma Rohka əgixip mangaylı. 26 Bir-birimizni silərni կայմukturuwatqan kim boluxidin rənjitip, bir-birimizgə həsət kılıp, həkawur kətiyñəzer, u qokum tegixlik jazasını tartıdu. 11 xəhrətpərəsəldən bolmayılı.

Kerindaxlar, əgər mən «hətnə kılınx kerək» dəp jakarlap yürgən bolsam, undakta mən bugünkü küngiçə yənə nemə üçün [Yəhədiylardin] ziyankəxlilikkə uqrəp kelimən? Əgər xundak kılouqan bolsam, «krest bizarlılığı» yok kiliinatti! 12 Silərni կutritiwatqan bu adəmlər ezlərini ahta kiliwətsun dəymən! 13 Qünki kerindaxlar, silə ərkinlikqa qakırıldığınlar. Lekin ərkinliklərni ətlərning arzu-həwəslirigə կanduruxning bahanisi kilmənglər, bəlkı mehîr-mühəbbət bilən bir-biringlarning küllükida bolungular. 14 Qünki pütkül Təwrat əməni «Qoxnangni əzüngni səyəndək səygin» degən birlə əmrda əməl kilinidü. 15 Lekin pəhəs bolunglarki, bir-biringlərni qıxləp tartıp yalmaq yürüp, bir-biringlərin yutulup kətmənglər yənə! 16 Əmma xuni dəymənki — [Mukəddəs] Rohta menginglər, wə xu qaoqda silər ətlərning arzu-həwəslirigə yol koymaysılar. 17 Qünki ət Rohka zit bolqan ixlərni arzu kılıdu, wə Roh ətkə zit bolqan ixlərni arzu kılıdu. Ular ikkisi bir-birigə կarımukarxidur; nətijidə, əzünglər arzu kılouqan ixlərni kılalmaysılar. 18 Wəhalənki, silə Rohning yetəkqılıkida bolsanglar, u qaoqda Təwrat əməni uning ilkida bolmaysılar. 19 Əmdi ətning əməlliri roxənki — zinahorluk, buzukluk, napaklık, xəhwaniylik, 20 butpərəslik, sehırgərlik,

6 Kerindaxlar, aranglardın birsining hazırlımı bir gunah-səwənlilik sadir kiliwatqanlıkı baykalıqan bolsa, aranglardıki rohi kixilər yuwax-mulayimlik rohi bilən uni yolidin կaturup kelinglər. Xuning bilən bir wakitta, əzünglarningmu azdurulup kətməsliklərija dikkət kilinglər. 2 Bir-biringlarning eçirqliklərini kətürünglər. Xundak կilsanglar, Məsihning əməni əməl kılouqan bolisilər. 3 Qünki birsining tarazioja tohtıqıdək ixi bolmay turup əzini tarazioja tohtıqıdək dəp qaqlısa, u əz-əzini aldiqanlıq, halas. 4 Lekin hərkim əz əməliyitigə karap təkxürüp baqsun; xuning bilən baxkışlarningkidin əməs, bəlkı əz əməlliridinla pəhirləngi dək ix bolsa, pəhirlənsə bolidu. 5 Qünki hərbir adəm əz yükini kətürüxi kerək. 6 Hudanıng səz-kalamidin talim aloquqi əziga təlim bərgüqini əzidə bar bolqan yahxi nərsilərdin ortak bəhrimən կilsun. 7 Əz-əzünglərni aldimanglar — Hudanı aldad əhmək kılouqili bolmaydu; qünki kim nemə terisa, xuni alidu. 8 Əz ətlirinin arzu-həwəslirini կanduruxkə uruk qaqqan kixi əz ətliridin qırıqlıq həsulini alidu. Lekin Rohni hursən kılıx üçün uruk qaqqan kixi bolsa Rohntin mənggüllük həyat alidu. (aiōnios g166) 9 Xunga, yahxi ixlərni kilixtin hərmaylı. Uningoja

erinmisək wakti-saiti toxğanda qokum həsul alalaymiz. **10** Xu səwəbtin, bizdə pursət bolsila, həmməyləngə, bolupmu etikədtiki ailigə mənsupoloqanlar oja yahxi ixlarnı kılıp berəyli. **11** Mana, eż қolum bilən xunqə qong hərplər bilən yazojinimoja կaranglar! **12** Silərgə hətnini kobul kılıxni məjburlimakçıoloqanlar, ularning hərbiri pəkət əzlinining taxki kiyapitini pərdəzlap kərsətməkçıoloqan, halas; ularning bu məksəti pəkət «Məsihning kresti» tüpəylidinoloqan ziyankəxlirkəqixtin ibarət, halas. **13** Qünki ular əzlimimu hətnə կilinojini bilən Təwrat կanunioja əməl կilmaydu; lekin ular ətliringlardın mahtinix üçün bəribir silərni hətnini kobul կildurmakçı bolidu. **14** Əzümnı elip eytsam, Rəbbimiz Əysa Məsihning kresttiki [əlümi]din baxka həq ix bilən mahtanmiojaymən! Qünki Uning kresti wasitisidin bu dunya manga nisbətən krestləngən wə mənmu bu dunyaçqa nisbətən krestləngənmən. **15** Qünki Məsih, Əysada nə hətnilik nə hətnisizlik degənlər küqkə igə əməstur; birdinbir küqkə igə bolidiqini pəkət yengi bir yaralojuqidur! **16** Bu կaidə boyiqə mangidioqanlar oja, ularning həmmisigə wə Hudanıng Israilioja hatırjəmlik wə rəhİM-xəpkətoloqay! **17** Buningdin keyin həqkim bu ixlar bilən yənə meni awarə kilmisun! Qünki mən eż bədiniimdə Əysanıng yara izlirini ketürimən! **18** Kərindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihning mehîr-xəpkəti rohinglar oja yaroloqay! Amin!

Əfəsuslusluqlar oja

1 Hudanıng iradisi bilən, Məsih Əysanıng rosulu boləjan mənki Pawlustin Əfəsususta turuwatkan mukəddəs bəndilərgə, yəni Məsih Əysada ihlasmən boləjanlar oja salam! **2** Atımız Huda həm Rəb Əysa Məsihətin silərgə mehîr-xəpkət wə hatırjomlik boləjay! **3** Bizni Məsihə, ərxlərdə barlıq rohiy bəht-bərikətlər bilən bərikətligən, Rəbbimiz Əysa Məsihəning Hudasi həm Atisi mubarək boləjay! **4** Qünki U bizni, mühəbbət iqidə bolup Əzininə alındıda pak-mukəddəs, daqsız turuximiz üçün aləm apirdə kılınmay turupla tallıwalojanidi; **5** U Əz iradisiga yakğını boyiqə bizni aldin'ala Əysa Məsih arkılık Əziga oqullulkə kəbul kılıxka bekitkənidi; **6** bu ixta Uning mehîr-xəpkətininə uluqılıq oja mədhiyə okulidu; qünki U mehîr-xəpkəti bilən bizni Əz səyginidə xapaətləndürgənidi. **7** Biz Uningda [Atining] mehîr-xəpkətininə mollukj bilən Uning kəni arkılık kulluktin hər kılınxıq, itaətsizliklirimizgə karita kəqürümə müyəssər bolduk; **8** U [bu mehîr-xəpkətni] barlıq danalıq həm pəm-parasət bilən bizga zor tartuklidiki, **9** – U Əz kəngligə pükkən güzəl hahixi boyiqə iradisidikı sirni, yəni wəkif-zamanlarning pixip yetilixini idarə kılıxi bilən barlıq məwjudatlar oja, yəni ərxlərdə boləjanning həmmisigə, zemində boləjanning həmmisigə Məsihəni bax kılıp ularni Məsihətə jəm kılıx məksitini bizga ayan kıldı; **11** Uningda bizmu Hudaqə miras kılınojan; biz xu maksatda barlıq ixlərni əkil-iradisi boyiqə idarə Kəloquqining nixani bilən xu ixka aldin'ala bekitilgənidük; **12** xuning bilən Məsihəni awwal tayanq kılıjan bizlər Uning xan-xərpining uluqılığını namayan kılıoqı bolduk; **13** həkikətninə kalam-səzini, yəni nijatinglardiki hux həwərni anglap silərə Uningoqa tayandinglar – wə Uningoqa ixənginənlərda, silər wədə kılınojan Mukəddəs Roh bilən məhürləndinglər. **14** Hudanıng xan-xərpining uluqılığı namayan kılınip, igiliyi üzül-kesil hər-nijat kılınoq, Mukəddəs Roh mirasimizning «kapalət» bolidu. **15** Xuning bilən, silərning Rəb Əysəqə baçlıq ojan etikadinglər wə barlıq mukəddəs bəndilərgə

boləjan muhəbbitinglər toopruluk anglioqandın tartıp, **16** dualırımda silərni əsləp, silər üçün rəhmət eytixni tohtatmadım; **17** tiləydiojinim xuki, Rəbbimiz Əysa Məsihəning Hudasi, xanxərəpning Igisi boləjan Ata silərning Uni toluk bilixinglər oja danalıq həm wəhiymi əzləxtürgüqi rohni ata kılıqay, **18** xuning bilən silərning kəlbətki kezlinqilər roxənlilik, Uning qakırıqıq oja baojlanojan ümidning nemilikini, Uning mukəddəs bəndiliridə boləjan xərəplik mirasining kimmətliklikini **19** wə Uning ixəngüqi bizlərgə zor küqi bilən karatkan kudritininq həsabsız büyülüklərini bilip yətkəysilər; **20** dəl xu kudratni U Məsihəni əlümündin tirildürüp, ərxlərdə Əzininə ong yenida olturoquzojinida Uningda yürgüzənidi; **21** pəkət bu zamandila əməs, bəlkı kəlgüsü zamandimu Uni barlıq həkümranlıktın, həkuktin, küq-kudratın, hojayinliktin wə barlıq tiloja elinidiojan hərkəndək nam-xərəptin kəp üstün koyojan; (**aiən g165**) **22** barlıq məwjudatlar Uning putlri astioja koyup, jamaət üçün Uni həmmigə bax boluxka ata kılıqan. **23** Jamaət bolsa Uning teni, yəni həmməni həmma jəhəttin Tolduroquzojinə mukəmməl jəwħiridur.

2 Wə silər bolsanglar, kəbihlikliringlər həm gunahlıringlərda əlgən bolup, **2** bu dunyaning dəvrigə əgixip, hawaning həkukini tutkan həkümdar oja, yəni bugünkü kündə itaətsizlikinə boləjan pərzəntlərinə küttritiwatkan rohka əgixip, bu ixlarda ilgiri mangojansilər; (**aiən g165**) **3** biz hərbirimizmə ilgiri xularning arisida ətlirrimizdikı xəhwət-həwəslərdə həyat ətküzənmiş, ətlirrimiz həm eə oy-hiyalimizning hahixlir oja əməl kılıp, baxxılar oja ohxax, mahiyətə «oqəzəptiki pərzəntlər» boləjanımız; **4** birək Huda, mol rəhəm-xəpkətni kərsətküqi bolup, bizni səygəndə bizgə kərsətkən aləmbəhx məhîr-muhəbbiti tüpəylidin, – **5** hətta itaətsizliklərdə əlgən waktimizdim, bizgə Məsih bilən billə jan kirgüzip (mehîr-xəpkət bilən kütkuzuldunglar!), **6** bizni Uning bilən billə tirildürüp, ərxlərdə Məsih Əysə bilən billə olturoquzojan; **7** məksiti kəlgüsü zamanlarda Uning Məsih Əysada bizgə karitilojan məhrəbanlıq bilən ipadıləngən

xapaitining xunqə oqayət zor ikənlilikini kərsitixtin ibarəttur; (*año g165*) 8 qünki silər xəpkət bilənla ixənq arkılık kütküzuldunglar. — 2 (silər bəlkim manga tapxuruləşən, silərgə Bu ix əzünglardın kəlgən ix əməs, bəlkı Hudanıñ xəpkətini elip baridioşan oqojidarlıkım Hudadin kəlgən iltipat, 9 u zadıla adəmlərning toopruluk, 3 yəni Uning manga wəhiy bilən əməl-əjridin kəlməydi, bu həm həqkimning sirni ayan kılənlikli toopruluk həwərdar mahtanmaslıkı üçündür. 10 Qünki biz Hudanıñ boluxunlar mumkin (mən bu tooprısında ilgiri ixligən hüniridurmiz, həyrəhə ixlar üçün az-paz yazoqanidim; 4 silər uni okuqojinglarda, Məsih Əysada yaritilojamız; Huda əsli Məsihning siri toopruluk yorutulojanlıklığımı bizning ularda mengiximiz üçün bu ixlarnı bilip yetisilər) 5 ilgiriki dəwrələrdə bu sir aldin'ala təyyarlioşanidi. 11 Xunga silər insan balılıriqə Uning mukəddəs rosulları wə əslidə ətliringlərə asasən «yat əllər» dəp pəyojəmbərlirigə Roh arkılık hazırlıqda enik hesablanojininglərni, — insanning kəli bilən wəhiy kılinoğandək, ayan kılinoğan əməs. 6 ətliridə «hətnə kılinoğanlar» dəp ataloşanlar Demək, hux həwər arkılık, «yat əldikilər»dən təripidin «hətniz» dəp ataloşanlıqlarınları, 12 boluoşanlarmu ortak mirashorlar, təndiki ortak xundakla xu qaçda Məsihsiz bolup, Israilning əzalar, Məsih Əysada boluoşan wədidin ortak pukralıkinin sırtida turup, wədilərni elip bəhrişən boluoşular bolidu; 7 Hudanıñ kəlgüçi əhdilərni yat bilip, bu dunyada ümidsiz xəpkəti manga elip kəlgən iltipat bilən, Uning həm hudasız yaxiqojininglərni esinglarda küq-kudritinin yürgütülli bilən, mən bu tutunglar; 13 lekin əslı yıraklırlarda boluoşan ixka hizmətkar kılıp təyinləndim; 8 manga — silər hazır Məsihning kəni arkılık yekin mukəddəs bəndiliri iqidiki əng təwinidinmə kılindırlar; 14 qünki U bizning inaklıklımızdur, təwən boluoşan manga muxu iltipat, yəni U ikki tərəpnı bir kılıp otturidiki ara tamni əllər arısında Məsihning məlqərligüsiz bayılıqları qekiwətti; 15 yəni, Əz ətlirli arkılık eqmənlikni toopruluk hux həwər jakarlaş 9 wə xundakla tügütip, bəlgilimilərni kərsətkən, əmrərni həmməni yaratkan Hudada yoxurun bolup yətküzgən ənanınnı bikar kılıp, ikki tərəpnı kəlgən bu sirning əndək əməlgə axuruluxı Əzidə yengi bir adam kılıp yaratti, xuning bilən toopruluk həmməylənni yorutux hizmiti amanət inaklıknı apirdə kıldı; 16 krestkə mihlinip kılındı. (*año g165*) 10 Buning məksəti ərxlərdə muxuning wasitisi bilən eqmənlikni katlı kılıp, boluoşan həkümənlərənərək həm hökükərlərə ikkisini bir təndə Huda bilən əpləxtürdi; 17 Hudanıñ kəp tərəplimilik danalığı jamaət andin U kelip, yıraklırlarda turoşan silərgimu arkılık hazır axkarə kəlinixtin ibarəttur. 11 inaklık hux həririni jakarlıdı, yekindikilərgimu Bu ix bolsa, Uning Məsih Əysa Rəbbimizdə inaklıknı jakarlıdı. 18 Qünki hər ikkimizning ijra kılinoğan mənggülük muddiasi boyiqidur; Uning arkılık bir Rohla Ata aldioqa kirix (*año g165*) 12 Uning ixənq-sadıqlıki arkılık biz hökükimiz bardur. 19 Xunga xuningdin jasarətkə həm Hudanıñ aldioqa hatırjəmlik baxlap silər musapirlar, yaqə yurttikilər əməs, bilən kirix hökükəja işə bolduk; 13 xuning üçün bəlkı mukəddəs bəndilərgə wətəndax bolisilər, silərdin ətünimənki, menin silər üçün tartkan Hudanıñ əyidikiliridin bolisilər; 20 silər japa-jəbirlirim tüpəylidin pərişan bolmanglar; rosullar wə pəyojəmbərlər boluoşan ulning üstüng qünki bu ix silərnin xan-xəripinglər bolidu). ənənələr; binanıq «burjək taxi» bolsa 14 Mən xu səwəbtin tizlirimni Atıqə pükimənki, Əysa Məsih, Əzidur; 21 Uningda pütkül bina 15 (asman-zemindiki barlıq atılık munasiwtərlər puhta jipsilaxturulup, Rəbdə mukəddəs bir Uningdin «ata» namını alidu) 16 U Əz ibadəthana boluxka əsüb barmaqta. 22 Silərmə xan-xəripidiki bayılıqlar bilən, Rohi arkılık [köxulup] Uningda Hudanıñ bir turalıqası silərni iqliki dunyayinglarda küqləndürgəy; boluxka Rohla birləxtürülüp ənənələr; 17 xuning bilən Məsih kəlbinqarda ixənq arkılık turup, silər mehər-muhəbbət iqidə yiltiz tartkan, ul selinoğan, 18 barlıq

mukəddəs bəndilər bilən billə Məsihning yətküzüxtin ibarət; **13** wəzipə həmmimizning muhəbbitining kənglik, uzunluk, qongurluk etikadta həm Hudanıñ Ooñlini toluk tonuxta wə egizlikini qüxinip igiliwaloqasılər; yəni birlikkə keliximizgiqə, kamil adəm bolup adəmning bilip yetixidin həssiləp exip yetixip qıkiximizqiqə, — yəni Məsihning qüxicidiojan Uning muhəbbitini bilip yətkəysilər, mukəmməl jəwhiri gəwdiləngən kəddi-kamat xuningdək Hudanıñ mukəmməl jəwhiri elqimigə yetiximizgiqə dawamlaxturulmakta; bilən tolduruləqasılər. **20** Əmdi iqimizdə **14** xundak bołożanda, yənə gədək balilardin yürgüzidiojan kudriti boyığa barlıq tilikimiz bolmay, adəmlərning kuvlukidin oylap qıkkan yaki oylioqanlırimizdinmu həddi-hesabsız artuk aldamqi niyət-pilanlıri bilən, ularning hıyləwujudka qıkırıxka կաdir Bołożuqioja, — **21** Uningoja dəwrdin dəwrgiqa, əbədil'əbədgıqə jamaatla Məsih, əysa arkılık xan-xərəp bolossen! Amin! (aiən g165)

4 Əmdi xu səwəblərdin, Rəbning məhbusi bolossen manki, [Hudanıñ] silərni qakırojan [büyük] qakırıkoja layık һaldə mengixliringlarnı etünimən, **2** həmmə ixta kəmtərlik wə yuwax-mulayimlik bilən, səwrqanlıq bilən, bir-biringlarqa muhəbbət iqidə kəng korsak bolup, **3** inak-hatırjəmlilikning rixtisi bilən, Rohta bolossen birlikni tutuxka intilixinglarnı [etünimən]. **4** Tən birdur, Roh birdur, — huddi qakırılojininglarda, ohxax bir arzu-ümidkə qakırılojininglardək, — **5** Rəb birdur, iman-etikad birdur, qəmildürülük birdur, **6** həmmminin Huda'Atisi birdur; U bolsa həmmidin üstün turoquqi, həmmini yürgüzgüqi wə həmmimizning iqidə Boluşqidur. **7** Xundaktimu hazır hərbirimizgə Məsihning iltipatining elqimi boyığa xəpkət təkdim kılinoğandur; **8** xunga, mukəddəs kitabta [Huda] eytkinidək: — «U yukirioja kətürüldi, [İnsanlarnı] tutğun kılouqılları U Əzi əsir kılıp elip kətti, Həm insanlar oja iltipatlarnı təkdim kıldı». **9** Əmdi «kətürülgən» zat bolsa, [awwal] yərning tegigə qüxkən zatning Əzi əməsmu? **10** Qüxkən zat bolsa barlık ərxlərdin yüksəriqə kətürülgənning dəl Əzidur; kətürülüxining məksiti, aləmning barlığını tolduruxtın ibarət; **11** Xunga, bəzilərni rosullar, bəzilərni pəyojəmbərlər, bəzilərni hux həwərqilər, bəzilərni bakkuqı wə yaki təlim bərgüqilər kılıp təyinligən dal Əzidur. **12** Bularning məksiti mukəddəs bəndilərni hizmat wəzipisiga, jümlidin Məsihning tenini kurup qıkırxka қorallandurup kamalətkə

nəyringidin qıkkan təlimatining dolkulırıdin urulup, uning hərhil xamilida uyaq-buyakça uqrurulup kətməymiz; **15** əksiqə, mehirmuhəbbət iqidə turup həkikətkə berilip ix kerüp, beximiz bolossen Məsihə baqlınıxta hər jəhəttin əsüb yetilidiojan bolımız; **16** Uningdin pütkül tən, əzalıri bir-birigə jipsilaxturulup, ozukluk təminligüqi hərbir ügə arkılık bir-birigə tutaxturulup, hərbir əzanıñ əzığə has elqəngən wəzipini etixi bilən baroqanqə əstürülüp, muhəbbət iqidə əz-əzinə kürup qıkırxka ixliməktə. **17** Xunga xuni eytimənki, Rəbtə uni tapilaymənki, yat əllərningkidək, yəni ularning əz oy-pikirlirining bimənilikidə mangojinidək mengiwərməslikinglar kerək; **18** ular əlbining kəttiklikidin kelip qıkkan bilimsizlik tüpəylidin, Hudanıñ hayatının adajuda kılınip, qüxənqisi қarangoqulixip kətkən, **19** ar-nomusni taxliwetip, nəpsaniyatqılıki awup hərhil iplasılıklarınyürgüzüxkə, kəyp-sapaşa berilgən. **20** Əmma silər bolsanglar, Məsihni xundak yolda eginip tonuojan əməssiilər — **21** (həkikətning əysada bolojinidək, uni həkikətən angliojan, uningda egitilgən bolsanglar) — **22** demək, ilgiriki turmuxunglarqa has bolossen, aldamqi arzu-həwəslərgə əgixip əzinə bulojojuqı «kona adəm»ni seliwestip, **23** oy-zehninglarning rohında yengilinip, **24** Hudanıñ ohxaxlıkoja asasən, həkikəttin qıkkan həkkaniylikta wə pak-mukəddəslikə yaritilojan «yengi adəm»ni kiyiwelixinglar kerəktur. **25** Xuning bilən yaloqanlıqliknı seliwestip, hərbirimiz əz yekinlirimiz bilən həkikətni səzlixəlyi; qunki biz bir-birimizgə nisbətən bir tənning əzaliridurmız. **26** «Aqqiklininglar, əmma gunah kılmanglar»; qəzipinglər kün patkuqə dawam etiwrəmisun; **27** yaki Iblisə həq orun koyup bərmənglər. **28**

Oqri ikkinqi ooprilik kilmisun; aksiqə u mehnət yorukluk bilən əyibləp axkarilanojan hərkandaq kılıp ikki köliçə tayinip halal ix kilsunki, nərsə oquk kerünidu; yorukluk axkarilijoan hajiti boloqanlarojumu belüp bərgüdək eż həmmə nərsə yoruklukka aylinidu. **14** Xuning tapkını bolsun. **29** Aozzinglardin hərkandaq üçün U mundak dəydu: — «Oyojan, əy iplas səz qıkmisun, peşət angloqoqilaroja uykuqı! Tiril əltüklər arisidin! Wə Məsih seni xəpkət yətsun üçün, ehitiyajka uyğun wə parlap yoritidu». **15** Xuning üçün silərning adəmni kürup qıkçıqoan səzlərni eytinglər. **30** mengiwatkan yolunglaroja ehitiyat bilən dikkət Hudanining Muqəddəs Rohiçə azab bərmənglər; kilinglar; yolunglar nadanlarningkidək əməs, qunki silər Uning bilən hər-nijat küni üçün danalarningkidək bolsun; **16** wakıt-pursətni məhürləngənsilər; **31** ezunglardin hərkandaq oşeniyimat bilip tutuwelinglar; qunki muxu dəwr eeq-adawət, aqqik-əqəzəp, kəhr, jedəl-majiralar, rəzildur. **17** Bu səwəbtin nadan bolmanglar, bəlkı til-ahənat həmdə hərhil kara niyətlərni neri Rəbning iradisining nemə ikənlikini qüxəngüqi kilinglar; **32** bir-biringlaroja mehriban, yumxak bolunglar; **18** Hərək-xarab içip məst bolmanglar; dillik bolup, Huda Məsihətə silərni kəqürüm xundak kılık adəmni xallaklaxturidu; buning kılıqinidək bir-birininglərni kəqürüm kilinglar.

5 Xunga Hudanining səyümlük pərzəntliridin bolup, Uni tulgə kilinglar; həmdə Məsih bizni səyüp, Əzini biz üçün Hudaqə huxpurak süpitidə hədiyə-kurbanlıq boluxka atap pida kılıqandək silərmu muhəbbət iqidə menginglər. **3** Əmma muqəddəs bəndilərgə layik halda, buzukluk, hərkandaq paskinilik yaki nəpsaniyətqılık aranglarda hətta tilojimu elinmisun; **4** Xundakla iplaslık, əhmikəna paranglar yaki qakına qakqaklarmu tilinglaroja elinmisun — bularmu muwapiq əməstur — bəlkı aozzinglardin təxəkkürlər qıksun. **5** Qunki xuningdin həwərdarsilərki, hərkandaq buzukluk kılıqı, napak bolouqı yaki nəpsaniyətqi kixi (bundak kixi əməliyəttə bir butpərəskə barawər) Məsih wə Hudanining padixaqlikoja mirashor bolalmaydu. **6** Həqkimə ezunglarnı kürük gəplər bilən aldatmanglar; qunki bu ixlər tüpəylidin Hudanining oqəzipi itaatsizliktin bolovan pərzəntlərning bexioja qüxicidu. **7** Xunga ularoja muxu ixlarda xerik bolmanglar; **8** qunki silər əslı əkarangoquluq idinglar, lekin hazır Rəbdə yorukluksilər; yoruklukning pərzəntlirigə layik menginglər **9** (qunki yoruklukning mewisi toluk mehribanlıq, həkkaniyilik wə həkikəttin tərkib tapkandur), **10** nemə ixlarning Rəbni hursən kılıdqoqanlığını eginip ispatlanglar. **11** Əkarangoquluqtiki mewisiz ixlər bilən qetilip əkalmanglar; aksiqə, ularni eqip əyiblənglər; **12** qunki ularning yoxurunqə ixlığənlirini hətta tiloja elixmu nomus ixtur. **13** Əmma

ornioja Rohka toldurulmuşluqı bolunglar, **19** bir-biringlaroja zəbur-nəqəmilər, mədhịya küyləri wə rohiy nahxilar eytixip, kəlbinglarda nahxanəqəmilər yangritip Rəbni mədhịyilənglər; **20** hərdaim həmmə ixlər üçün Rəb Əysə Məsihning namida Huda həm Ata Boloquoja təxəkkür-rəhmət eytinglər, **21** Məsihətin əyminip, bir-biringlaroja boy sununglar. **22** Silər ayallar, Rəbgə boy sunqandək eż ərliringlaroja boy sununglar; **23** qunki Məsih jamaətning bexi bolqandək, ər ayalning bexidur; Məsih yənə təngə kütküzələqidur. **24** Əmdiliktə jamaət Məsihə boy sunqandək, ayallar ərlirigə həmmə ixta boy sunsun. **25** Ərlər ayalliringlərni səyünglər, huddi Məsihningmu jamaətni səyüp, uning üçün Əzini pida kılıqinidək səyünglər; **26** [Məsihning jamaət üçün] xundak kılıxi jamaətni muqəddəs kılıp, «dasning süyi» bolovan sezkalam bilən yuyup paklandurux üqündür, **27** xuningdək jamaətni xərəplik halda Əzığə hazır kılıp, uni həq daq, koruk yaki bularoja ohxax hərkandaq nərsilərdin haliy kılıp, toluk mukəddəs wə əyibsiz kılıxitin ibarəttür. **28** Xuningqə ohxax, ərlər eż ayallırını eż tenini seyqəndək səyüxi kerəktür; eż ayalını seyqən kixi eżini seyqən bilən barawər. **29** Qunki həqkimə əsla eżining etidin nəprətləngən əməs, aksiqə uni ozuklunduridu həm asraydu; bu huddi Məsihning jamaətni [ozuklunduridiqinioja] həm uni asraydiqinioja] ohxaydu. **30** Qunki biz Uning tenining əzaliridurmiz: — **31** «Xu səwəbtin ər ata-anisining yenidin ayrılp, eż ayalıqə baqlınidu; ikkisi bir tən bolidu». **32** Bu sir

intayin qongkurdur; əmma mən hazır Məsih yətküzüxkə təyyarlik qorukını kiyip, yərni wə jamaət toopruluk səzləwatiñən. **33** Əmma qing dəssəp turunglar. **16** Bu ixlarning silərmü hərbiringlər əz ayalinglarnı əzünglarnı həmmisidə iman-ixənqning қalkınını қoloşa səyəndək səyünglər; ayal bolsa, eridin əyminip, elinglər; uning bilən silər rəzil bolouqining uni hərmətlisun.

6 Balilar, Rəbdə ata-aniliringləroqa itaət əlinglər; qünki bu durusdur. **2** «Atangni wə anangni hərmətlə» — bu bolsa əz iqigə wədini alojan birlinqi əmrədur — **3** «Xuning bilən sening ixliring ətlik bolidu, zeminda uzun əmür kərisən» — [dəp wədə əlinə]. **4** Silər atilar, baliliringlər hapa kilmanglar, bəlkı ularni Rəbning tərbiyisi həm kərsətmisidə bekinqlər. **5** Silər əkullar, əttin bolovan hojayiningləroqa Məsihka itaət kılıqninglərdək qin kənglünglərdin əyminix wə titrəx bilən itaət əlinglər; **6** pəkət kəz aldidila hizmət əlip, adəmni hux kılıquqi əllərdən bolmanglar, bəlkı Məsihning külliřining süpitidə Hudanıñ iradisini jan-dıl bilən bəja kəltürünglər, **7** adəmlərgə əməs, bəlkı Rəbgə qin dilinglərin hizmət əlinglər; **8** xuni bilgənki, hərkəndək adəm birər yahxilik ələsə, məyli u kul bolsun yaki hər bolsun, xu ix Rəbdin uningoja yanidu. **9** Silər hojayinlar, külliřingləroqimu ohxax yol bilən muamilə əlip, ularoqa həywə əlixixtin kol üzünglər; qünki ularningmu wə silərningmu hojayininglər ərxtidur, Uningda hərkəndək adəmning yüz-hatirisini əlix degənning yoklukını bilisilər.

10 Ahirda, kərindaxlar, Rəbdə wə Uning küq-kudritida küqləndürülünglər; **11** İblisning hiylə-nəyrənglirigə takəbil turuxunglar üçün Hudanıñ pütkül sawut-yarioqını kiyiwelinglər; **12** qünki elixidiqinimiz ət wə kan igiliri əməs, bəlkı həkümranlar, həkükdarlar, bu dunyadiki karangoçulukni baxkuroquqı danyawi əmirlər, yəni ərxılarda turuwatkan rəzil rohij kūqlərdur.

(aiōn g165) **13** Muxu wəjidiñ əzüngləroqa Hudanıñ pütün sawut-yarıqını elip artınglarki, rəzillik künidə bərdaxlıq bilən əttik turidioqan, ahir həmmə ixni ada əlip, yərni qing dəssəp turidioqan bilisilər. **14** Əmdi qing turunglar — həkikət bəlweoqını belingləroqa baqlap, məydənglərgə həkçaniyilik sawutini kiyip, putungləroqa hatırjəm-inaklık hux həwirini

17 Həmdə bexingləroqa nijatning dubulqisini kiyip, Hudanıñ səz-kalamini, yəni Rohning kiliqini elinglər; **18** həmmə wakit-pəsildə Rohita hərhil dua-tilawət həm iltija bilən dua əlinglər; dəl bu ixta kət'iy hoxyar turup barlıq mukəddəs bəndilər üçün hər tərəplima dua-iltijalar əlinglər; **19** mən üçünmu dua əlinglər, — eojiz aqkinimda manga səzler kəlsün, hux həwərning sirini dadillik bilən axkarə əliy. **20** Mən dəl xu ixka zənjirlər bilən baqlanoqan əlqimən; xunga əlikəxlik boyiqə, [hux həwər yətküzüxtə] dadillik bilən səz əlikimə [dua əlinglər]. **21** Əmdi mening toqramdiki ixlardın, mening kəndək etüwatqanlıqimdin həwərlinxinglər üçün, səyümlük kərindax həm Rəbdə sadık hizmətkar bolovan Tikikus silərgə həmmə ixlarnı məlum əliydi. **22** Mening uni dəl muxu ix üçün yeningləroqa əwətixim, silərning ixlirimizdən həwərdər boluxinglər wə uning kənglüngləroqa təsəlli wə ilham berixi üçündür. **23** Kərindaxlar oqa hatırjəmlik, muhəbbət həm iman-ixənq Huda'Ata wə Rəb Əysə Məsihətin bolοjay! **24** Rəb Əysə Məsihəni elməs-qırımas səygü bilən səygüqilərgə mehîr-xəpkət yar bolοjay!

Filippiliklaroja

1 Əysa Məsihning külliri bolqan Pawlus wə Timotiydin, Filippida turuwatqan, Məsih Əysada bolqan barlıq mukəddəs bəndilərgə, yetəkqılər wə hizmətqılərgə salam! **2** Silərgə dərdimə dərd köxmakçı bolup xundak Huda'Atimiz wə Rəb Əysa Məsihətin mehîr xərpət wə hatırjəmlik ata qılınoqay! **3** Hərkətim Kandaqla bolmisun, toqra niyəttin bolsun silərni əsliginimdə mən Hudayimoja təxəkkür ettimən, **4** hərkətim dua kılqınimdə, silərning birinqi künidin tartip bügüngə kədər hux həwər hizmitigə bolqan həmkarlıkinglər tüpəylidin tohtimay xad-huramlıq bilən silərgə dua-tilawət kılıwati mən; **6** qünki mening dəl xuningoja ixənqim kamikli, silərdə yahxi ixni Baxlıoqarı bu ixni taki Əysa Məsihning künigiqə kamalətkə yətküzip tamamlaydu; **7** mening həmminglər toopruluk xundak oylıxiṁ tooprıdur; qünki mən əlbinqardidurmən; mən zindanda zənjirlənginimdimu wə hux həwərni aklıqinimdimu, dəllilliginimdimu [Huda manga yətküzgən] mehîr-xərpəttin silərmə ortaç bahrimən bolisilər. **8** Mening Məsih, Əysanıng iq-baqrıda bolup silərni xunqılık təlpünüp seojinojanlıkimə Huda Əzi guwahqidur. **9** Mening dua-tilawitim bolsa, silərning muhəbbitinglarning hərtərəplimə bilim wə ətraplıq sawat bilən yorutulup tehimu exip taxkayıki, **10** silər nemə ixlarning əzwəl ikənləkini pərk etələydiqan bolup, Məsihning künidə pak-diyanətlik, əyibsiz bolisilər **11** həmdə Əysa Məsih, arkılıq bolqan, Hudanıng xan-xəripi həm mədhəyişini elip kelidiojan həkəkaniylikning mewisi bilən toldurulisilər. **12** Əysada pəhirlinip təntənə kilişinglər tehimu Birək silərgə xuni həwərləndürməkqimənki, i kərindaxlar, mening bu əhwalim əməliyətta hux həwərning tehimu kəng tarqılıxi üçün türkə boldi; **13** Qünki mening kamilixim Məsih üçün ikənlilik imperator ordisiidiki karawulhanidikilərgə wə baxqə həmməyləngə ayan boldi. **14** Xuning bilən kərindaxlarning kəpinqisi mening kamilixim tüpəylidin Rəbgə tayinip [Hudanıng] səz-kalamını körkəmay səzləxkə tehimu jür'ətlik boldi; **15** dərəwəkə, bəziliri həsət kəlip yaki rikəbatlıxip, bəziliri ak kengüllük bilən Məsihni jakarlaydu; **16** alayitən Hudadin kəlgən bir alaməttur; **29** Qünki Məsihning yolidə silərgə pəkət Uningoja keyinkiliri bolsa bərhək muhəbbəttin, mening hux həwərni aklap ispatlixim üçün muxu yərgə koyulqanlıkimni bilgənlikidin xundaq kilməktə; **17** Aldinqiliri bolsa qın könglidin əməs, bəlkı xəhsiyətqılıkidan, mening zənjirləngən kilməktə. **18** Əmdi bularoja nemə degülük? Kandaqla bolmisun, toqra niyəttin bolsun sahtılıktın bolsun, ohxaxla Məsih jakarlinidu; mən xuningoja xadlinimən; bərhək, dawamlik xadliniwerimən. **19** Qünki dualiringlar wə Məsih, Əysanıng Rohining կսանից արքա əmədət bolidu bu ixlər nijat-kutkuzuluxuməjə mədət bolidu dəp bilimən, **20** — demək, təkəzzalıkim wə ümid-istikim boyiqə həq ixtə hijalətqılıkta kalmastın, tirik yaki əlük bolay, hərdaim bolqınidək həzirmu toluk jasarat bilən Məsih tenimdə uluqlansun! **21** Qünki manga nisbətən həyatimning ezi Məsihdür, əlüx bolsa tehimu paydılıktur. **22** Jenim tenimdə kalsə, əmdi nesiwəm yənə mewilik hizmət bolidu; lekin kəyisini əzwəl bilip talliwelliximni bilməywati mən; **23** mən həyat bilən mamət otturisida kisilip қaldım; qünki bu dunyadın ayrılip, Məsih bilən billə boluxka intizarmən — bu ix ziyadə əzwəldür; **24** əmma silər üçün jerimning tenimdə kəlexi tehimu zərürəqu dəymən. **25** Əmdi buningoja ixənqim kamil bolup, silərning etikadta aloja ilgirilixinglər həm xad-huram boluxunglar üçün mən silər bilən billə kəlip dawamlik turimən dəp bilimən; **26** xuning bilən mening silərgə yənə həmrəh bolqınim wəjidiñ mən arkılıq Məsih, **27** Pəkət ezunglarnı Məsihning hux həwirigə layık tutunglarki, mən yeningləroja berip silər bilən didar laxkandimu, silərdin ayriqəndimu, ixliringlardin anglaydiqinim silərning bir roh bir janda bolup qing dəssəp turup, hux həwərdiki etikadning yolidə kürəxkə intiliwatqınınglar, **28** xundakla karxi qikkuqıllarning həqkəndək wəhjimiliridin patiparaq bolup kətmigininqlar bolsun; silərdiki səzləxkə tehimu jür'ətlik boldi; **29** dərəwəkə, bu oğyrət, ularoja əhalətning bəlgisi, silərgə bolsa kutkuzuluxunglarning alamiti, xuningdək alayitən Hudadin kəlgən bir alaməttur; **29** Qünki Məsihning yolidə silərgə pəkət Uningoja

ixinixnila əməs, yənə Uning üqün horluğka arısida dunyaqa yorukluk bərgüqilərdək parlap, uqraxmu nesiwə kılınoqandur. **30** Qünki silər Hudanıng daçsız pərzəntliri bolisilər; **16** ilgiri məndə kərgininglardək wə xuningdək xuningdak hayatning səz-kalamını sunup hazır anglojininglardək mən yolukkan kürəxkə bərgüqi bolojininglar tüpəylidin, mən silərdin silərmə yolukmaklısilər.

2 Əgər əmdi Məsihtə riqbət bar deyilsə, muhəbbətning təsəllisi bar deyilsə, Rohning sirdaxlıkı bar deyilsə, kəlbədə iq aqritixlar həm rəhəmdilliğ bar deyilsə, **2** — əmdi ohxax bir oy-pikirdə bolup, bir-biringlarqa ohxax muhəbbəttə baqlınip, bir jan bir niyəttə bolup, aranglarda həq ix rikabəttin yaki kuruk xəhrətpərəsliktin bolmisun; əksiqə, oy-hiyalinglarda kiqik peillik bolup hərbiringlar baxkılarnı əzünglardin yukarı dəp bilinglar; xundak bolqanda xad-huramlikimni kamil kılısilər. **4** Hərbiringlar pəkət eż ixliringlarqa kəngül bəlüp kalmay, bəlkı baxkılarningkigimu kəngül belünglar. **5** Məsih əysada boloqan oyzəsiyə silərdimu bolsun: — **6** U Hudanıng tip-xəklidə bolsimu, Əzini Huda bilən təng kılıxni olja kılıp tutuwalıdı; **7** əksiqə, U Əzidin həmməmini kurukdidi, Əzigə kulner xəklini elip, İnsanlarning siyakıqa kirip, insaniy təbiəttin ortakdax bolup, **8** Əzini təwən kılıp, Hətta əlümgiqə, yəni kresttiki əlümgiqə itaətmən boldi; **9** Xunga Huda Uni intayın yukarı kətürüp mərtiwilik kıldı, Uningə hərkəndək namdin üstün boloqan namni beqixlidiki, **10** Əysanıng namiqə asmanlarda, yər yüzidə həm yər astida barlık tizlər pükülüp, **11** Huda'Atıqə xan-xərəp kətürüp hərbir til əysa Məsihtning Rəb ikənlilikini etirap kılıdu. **12** Xuning bilən, əy səyümlüklirim, silər həmixə itaət kılıqininglardək, pəkət mən yeninglarda bolqinimdlə əməs, bəlkı həzirkidək mən silərdin neri bolqanda tehimu xundak itaət bilən əyminixtə, titrigan haldə eż nijatinglarnı hərtərəpkə tətbiklaxkə intilingər. **13** Qünki Hudanıng güzəl hahixi boyiqə silərning iradə tiklixinglarqa wə xuningdək uni əməlgə axuruxunglarda iqinqlarda ixlígüqi Uning Əzidur. **14** Həmmə ixlarnı əqudungximay yaki talax-tartix kilmay kilinglər; **15** xuning bilən silər əyibsziz, sap dillik bolup, bu dəwrədki tatür, əsəbbiy adəmlər otturisida yaxap, ularning

Məsihtning künidə bikar yügürməptimən, bikar japa tartmaptimən dəp pəhirlinip təntənə kılaylaydiqan bolimən. **17** Hətta mən «xarab hədiyəsi» süpitidə etikadınglardiki kurbanlıq həm hizmət-ibadətning üstigə կuyulsammu, mən xadlinimən, xundakla silər bilən billə ortak xadlinimən. **18** Silərmə ohxax yolda xadlinisilər wə mən bilən billə ortak xadlinixinglər kerək. **19** Lekin mən Rəbdə pat arıda Timotiyi yeninqlarqa əwətixni ümid kılımənki, əhwalinglarnı anglap mənmə hux bolsam; **20** qünki yenimda uningoqa ohxax, dilimiz bir bolqan, ixliringlarqa qın dilidin kəngül bəlgüqi baxkə adəm yoktur. **21** Qünki həmmə adəm əysa Məsihtning ixliriqə əməs, bəlkı əzinin ixləri bilən xuqullinixkə intiliđ; **22** əmma silər uning salahiyitini, uning hux həwərning hizmitidə huddi atisioqa həmrəh bolup ixləydiqan balidək mən bilən birgə mehnət singdürgənlikini bilisilər. **23** Əmdi akıvitimning կandak bolidiqanlığını enik bilgən haman, uni dərhal mangduruwetixni ümid kılımən; **24** əmma əzümning yeninqlarqa pat arıda baridiqanlığimoja Rəb arkılık ixañiqim bar. **25** Əmma buniingdin awwal mening kərindixim, hizmətdixim həm səpdixim boloqan, silərning əlqinqlar həm hajitimdin qıkqan kurbanlıq yardiminglarnı yətküzgüqi Efafroditni yeninqlarqa əwətixni zərür taptım, **26** qünki u həmminqlarqa seçinip təlpüngənidə həm silərning uning kesəl həlidin həwər tapkininglər tüpəylidin azablandı. **27** U dərwəkə kesəl bolup əjəlgə yekinlixip kıldı; lekin Huda uningoqa rəhİM kıldı; həm mening dərdimning üstigə dərd bolmisun dəp yaloquz uningoqıla əməs, bəlkı mangimu rəhİM kıldı. **28** Xuningdək uning bilən yənə kərUXÜP xadlinixinglər wə xundakla əzümgə nisbətən dərdrimmi azaytix üçün uni tehimu jiddiy yoloja salmakqımən. **29** Əmdi uni xad-huramlik bilən Rəbdə kobul kilinglər həm uningdək adəmlərgə hərmət kilinglər; **30** qünki u Məsihtning hizmitini dəp, silərning manga

kılmaqçı bolğan yardimenglarnı bejirixtə ixlarnı untup, aldimdiki ixlaroja intiliп, **14** yolukkan boxluknı toldurup ejelgə yüzlənilip, eз nixanni koçlap, Hudanıng Məsih, Əysada jenini təwəkkül kıldı.

3 Ahirida, ay kərindaxlırim, Rəbdə xadlininqlar! Bularnı silərgə käyta yezix mən üçün awariqilik əməs, bəlkı silərgə amanlık elip kelidü. **2** Itlardın hezi bolunglar, yamanlık kılıquqılardın hezi bolunglar, «tilim-tilim kəsküqilər»din hezi bolunglar! **3** Qünki həkikiy sünənatlıklar bolsa Hudanıng Rohı arkılık ibadət kılıquqi, Məsih, Əysadin pəhirlinip təntənə kılıquqi, ətkə tayanmaydiojan bizlərdurmız. **4** Meningmu ətkə tayanquqılıkim bar! Baxkilar «eз ətlirimgə tayansam bolidu» desə, mən tehimu xundak; **5** sünənatkə kəlsək, mən tuqulup səkkizinqi künü sünnet kılındım; Israil millitidin, Binyaminning əkbilisidinmən, «ibraniylarning ibraniyisi»mən; Təwrat-kanuni tərəptin eytkanda, «Pərisiy» məzhipidimu bolğanmən; **6** Hudaçşa bolğan kızıojınlıkmıja kəlsək, jamaətkə ziyankəxlik kılıquqi idim; Təwrat kanunu tələp kılıjan həkkaniyilikkə kəlsək, əyibisiz idim; **7** əmma manga nemə ix «paydılık» bolsa, bularnı Məsih, səwəbidin ziyanlık dəp hesablıdım; **8** Məsih, Əysa Rəbbimni tonuxning əwzəlliki wəjидin, mən baxka həmmə ixni ziyanlık dəp hesablaymən; mən dərwəkə Uning üçünmu həmmidin məhərum bolğan; bərhək, Məsihkə erixim üçün bularnı nijsət dəp hesablaymənki, **9** Məsihtə bolup, əzümdiki əkandaktur həkkaniyilik (Təwrat kanunidin qıckan həkkaniyilik)tin waz keqip, Məsihning etikad-sadıqliki arkılık bolğan həkkaniyilik, yəni etikad arkılık Hudadin bolğan həkkaniyilikkə erixələymən; **10** muddiyam Uni tonuxtur, — yəni Uning əlüp tirilixinin küq-kudritida yaxap, Uning azablırıja sırdax-həmdəmlikdə bolup, Uning əlüminə ülgə kılıp əzgərtılıp, **11** xundakla mumkin ədər əlümdin tirilixkə yetixni muddia kılımən. **12** Ularoja erixtim yaki kamalətkə yəttim deməkqi əməsmən; lekin Məsih, Əysanıng meni tutuwelixida bolğan muddia-nixanını əzüm tutuwalsam dəp qepip yürəktimən. **13** Kərindaxlar, mən əzümnı uni tutuwaldım dəp ərimaymən. Pəkət xu bir ixnilə kılımənki, ətüp kətkən bolğan büyük qakırıqıdiki in'amiqa əkarap qepip yürəktimən. **15** Əmdi arımızdır kimki pixip yetilgən bolsa xu oy-məksəttə bolayı. Əger baxkıqə oy-məksəttə bolsanglar, Huda bunımı silərgə kərsitip beridu. **16** Əndəkən bolmışsun, əndəkən əlqəmə yətkən bolsak, xu əlqəm boyiqə əkdəm besiwerəyli. **17** Meni ülgə kılıp əgixinglar, ay kərindaxlar, xundakla biz silərgə tikləp bərgən nəmunə boyiqə ohxax yolda mangonalarojumu kezünglərini tikip, ulardin əgininqlar. **18** Qünki silərgə kop ketim eytkinimdək, wə hazırlı kez yaxlırim bilən käyta eytimənki, nuroqun kixilər Məsihning krestioja düxmən bolup mangmakta. **19** Ularning akiwiți əhalakəttür, hudası əzining karnidur, xəripi kılıp mahtanqını əz nomussızlıqidur, oyliqanlıri pəkət bu dunyadiki ixlardur. **20** Əhalbüki, bizning pukralıqımız bolsa ərxtidur, biz dəl xu yərdin Nijatkarning qüxüxini intizarlık bilən kütməktimiz — U bolsa Rəbbimiz Əysa Məsihdür. **21** U barlıq məwjudatları Əzigə boysunduridiojan əkdriti boyiqə bizning əbgar bu tenimizni əzgərtip, Əzining xan-xərəplik tenigə ohxax əhaləja kəltürüridu.

4 Əmdi, ay kərindaxlırim, səygənlirim wə təlpüngənlirim, mening xad-huramlıkim, mening beximning təji bolquqılar, Rəbdə qing turunglar, i səygənlirim! **2** Ewodiyadin ətünimən, wə Suntihədin ətünimənki, Rəbdə bir oy, bir pikirdə bolunglar! **3** Durus, mən səndinmu tələp kılımənki, i həkikiy həmboyunturukluk hizmətdixim, bu ayallarning yardımında boloin; mana ular mən wə Kliment bilən billə, xundakla namlıri «hayatlık dəftiri»gə hatiriləngən baxka hizmətdaxlırim bilən billə hux həwər hizmitini ilgiri sürüxtə birgə kürəx kılıjan. **4** Rəbdə xadlininqlar; mən yənə eytimənki, xadlininqlar! **5** Silərning mulayimliklər pütkül insanoqa ayan bolsun; Rəb yekindur! **6** Həq ix toqəruluk əndixə kilməngələr; bəlkı hərbər ixtəxəkkür eytip tilikinglərni Hudaçşa dua həm iltija arkılık məlum kilinglər; **7** xu qaojdə adəmning oyliqinidin exip qüxicidiojan, Huda igə bolğan hatırjəmlik kəlbinglərni wə oy-pikringlərni

Məsih Əysada կօղdaydu. 8 Ahirida, əy Atimizoja əbədil'əbədgıqə xan-xərəp bolqay! kerindaxlirim, nemə ixlar həkikət, nemə ixlar Amin. (aİN g165) 21 Məsih Əysada bolqan aliyjanab, nemə ixlar həkəkaniy, nemə ixlar barlıq mukəddəs bəndilərgə salam yatküzunglar. pak, nemə ixlar hux-yekimlik, nemə ixlar xan- Yenimdiki kerindaxlardınmu silərgə salam! 22 xəhərətlik bolsa, kışkisi hərkəndək ixlarda əhlak- Barlıq mukəddəs bəndilərdin, bolupmu Қaysər pəzilət yaki mahtaxka layik tərəplər bar bolsa, [imperatorning] ordısında bolqanlardın silərgə xu ixlarqa kəngül կoyup oylininglar. 9 Məndin salam! 23 Rəbbimiz Əysa Məsihning mehîr- əgəngən, kobul կilojan, angliojan wə məndə xəpkiti rohinglarqa yar bolqay!

kərgənlərning hərkəndikı bolsa, silər xularqa əməl kılıngılar; xundak կilojanda hatırjəmlik Igisi bolqan Huda silərgə yar bolidu. 10 Əmdi mən Rəbdə ziyadə xadlandimki, silər hazır ahirda manga bolqan kəyümqanlıqlarıni kəytidin kərsəttinglər (bilimənki, manga daim keyünüp kəldinglər, əmma pəkətla kərsətitix pursiti qıkmidi). 11 Mən bu gepimni, birər mohtajlıktın etyiwatkinim yok; qünki əhwalim կandaqla boluxidin kət'iynəzər, barioja կanaət կilixni əginiwaldim. 12 Mən osal əhwalda yaxaxnı bilimən, həm kəngriqilikdə yaxaxnimu bilimən. Hər ixta, hər əhwalda, həm toklukta həm aqlikta, həm bayaxatqılıkta həm mohtajlıktə yaxaxning sirini əginiwaldim. 13 Manga կudrat Bərgüiğigə tayinip həmmə ixni kılalaydiqan boldum. 14 Ҳalbuki, mening kiyinqilikimə ortak boluxungalar bilən yahxi կildinglər. 15 Silərgimu məlumki, əy Filippiliklər, mən Makedoniya əlkisidin ayrılip qıkkınımda, hux həwərni baxka yərlərgə yətküzgən dəsləptiki waqtılarda, silərdin baxka һeqkəndək jamaət berix wə kobul կilix ixlirida mən bilən һəmkar laxmiojan. 16 Qünki Tesalonika xəhəridiki waqtimdimu ehtiyajım qüixkəndə silər manga birnəqqə ketim yardım əwəttinglər. 17 Mening bundak deyixim, silərdin birər sowəqatni izdəp soriqinim əməstur, izdiginim bolsa hesawatinglarqa [rohij] mewining kəp toplinixidin ibarəttur. 18 Lekin məndə həmmə nərsə bar, hətta yetip akkudək bar; silər əwətkənliringlərni Epafroditin tapxuruwelip terəmgə siqmay կaldım wə molqılıkqə qəmdum. Bu əwətkininqər intayın huxbuy, Hudaşa kobul bolqudək, xundakla Uni hursən կilidiojan bir kurbanlıktək idi. 19 Wə mening Hudayim silər mohtaj bolqan həmmə nərsini Məsih Əysada bolqan xan-xəripidiki bayılıqlarqa asasən mol təminləydi. 20 Əmdi Hudayımız həm

Kolossiliklərgə

1 Hudanıng iradisi bilən Məsih Əysanıng rosuliolojan mənki Pawlustin wə kərindax Timotiydin, Kolossi xəhjiridə turuwatkan mukəddəs bəndilərgə, yəni sadık kərindaxlar oja salam! Huda Atimizdin mehîr-xəpkət wə hatırjəmlik silərgə bolоqay! **3** Biz Məsih Əysa oja baqlılojan etikədinglar wə barlık mukəddəs bəndilərgə baqlılojan muhəbbitinglar toqıruluk anglioqandın keyin, silər üçün dua kılıqınımızda silər üçün ərxılardə saklaklılıq ümid tüپaylıdin Rəb Əysa Məsihning Huda-Atisioja üzülsiz rəhmət eytimiz; **5** Silər ilgiri bu ümid toqrisida hux həwərdiki həkikət səzləri arkılık anglioqansılar; **6** bu hux həwər pütküll jahanoja yetip kelip mewə berip awumakta, xundakla silərgimə yetip kelip, silər uni anglap Hudanıng mehîr-xəpkətinə həkikətən bilip yətkən birinqi kündin baxlap u silərdimə mewə berip awup barmakta; **7** silər hux həwərnı səyümlük ixidiximiz Əpafrastın egeqənsi; u yardımımızda Məsihning sadık hizmətqisidur; **8** u bizgə silərning Rohtaolojan muhəbbitinglərini ayan kıldı. **9** Bu səwəbtin bizmu buning toqrisida anglioqan kündin baxlap silər üçün dua kılıp iltija kılıxni tohtatmidük; tiləydioqinimiz xuki, Hudanıng iradisi hərtərəplik danalıq wə rohiy bilixinglər arkılık əstüp yetilisilər; **11** bizni mukəddəs bəndilərning yorukluktaolojan mirasi oja tuyassər boluxka layik kılıqan Atioja təxəkkür eytip, Uning xan-xərəplik əkədriti boyiqə hərtərəplik küq bilən hər ixlarda xadlıqka tolup qidamlik wə səwr-takətlik boluxka küqləndürülisilər. **13** U bizni səygən Ooqlining padixahlıq oja yetkəp koydi; **14** Uningda hərlük-azadlıqka, yəni gunahlırimizdin kəqürümə tuyassər bolduk. **15** U bolsa kərünməs Hudanıng sürət-obrazidur, pütküll hərbiyələrinə bildürüxni halidi; bu sir bolsa xan-karangoqulğının həkümranlığının azad kılıp, xərəpkə elip barçuqi ümid bolqan, silərdə turuwatkan Məsihning Əzidur. **16** Biz uni Uningda hərlük-azadlıqka, yəni gunahlırimizdin kainattiki tunjidur; **17** qünki Uningda barlık məwjudatlar, asmandiki bolsun, zemindiki bolsun, kərünidioqan bolsun, kərünməs bolsun, məyli təhtlər, hojayinlar, həkümranlıqlar, həkükədarlar bolsun, barlık həmmə Uning təripidin wə Uning üçün yaritiloqandur. **18** U həmmidin burundur, wə həmmə məwjudatlar Uningda bir-birigə baqlınip turmakta; **19** U yənə tənnin, yəni jamaətning beqidur; u baxlinixtur, əlgənlərdin tunji bolup tirilgütqidur; buningdiki məksət, Uning pütküll məwjudatlar iqidə hər jəhəttin əng üstün orunda turuxi üçündür. **20** Qünki Huda Əzining mukəmməl jəwhirini Uningda turquzuxka, **21** wə Uning arkılık barlık məwjudatlarnı Əzi bilən əpləxtürükə layik kərgənidi, yəni, Uning kresttə təkulgən kəni arkılık inaqlıq elip kəlgəndin keyin, — U arkılık məyli zemində bolsun, ərxılarda bolsun barlık məwjudatlarnı Əzi bilən əpləxtürükə layik kərgənidi; **22** wə əslidə rəzil əməlliringlər tüپaylıdin Əziga yat kılıcqan, kəngiliq lərda düxmənlik bolqan silərnim, U Əz ətlük tenidə əlüm arkılık Əziga pak-mukəddəs, əyibsiz wə daqsız hazır kılıx üçün Əzi bilən əp kılıqan **23** (əgər silər etikədə ul selinip mustəhkəm turup, hux həwərdiki ümidin nəri kılınmışanglar); bu hux həwər pütküll asman astidiki kainatta jakarlanqan; mənki Pawlus Uning oja hizmətqı silərnin dəp tapxuroqan oqojidarlıq boyiqə hizmətqı kılındım. **24** Əmdi mən silər üçün tartkan Məsihning japalırında kəm bolqanlırını əz ətlirimdə Uning teni, yəni jamaət üçün toluklaymən; **25** mən [jamaət] üçün Hudanıng səz-kalamı oja əməl kılıx üçün Uning manga silərni dəp tapxuroqan oqojidarlıq boyiqə hizmətqı kılındım; **26** bu səz-kalamidiki sir barlıq əsirlərdin wə dəvrəldin yoxurun tutuloqan, əmma hazır mukəddəs bəndilirigə axkarilandi; (*aiən 9165*) **27** qünki Huda ularoja əllər arısida əməlgə axuruluwatkan bu sirning xərəplik bayılıqlarını bildürüxni halidi; bu sir bolsa xan-jakarlaymiz, hərbir adəmni Məsihdə kamalətkə kəqürümə tuyassər bolduk. **28** Biz uni barlık danalıq bilən hərbir adəmgə jekiləymiz, kainattiki tunjidur; **29** Mən xuning oja hərbir adəmgə təlim berimiz. **30** Mən xuning oja intilip, Uning wujudumda ixlığını boyiqə kürəx

kilip japa tartımən; Uning wujudumda ixligini dərəwəkə tolimu zordur.

2 Qünki məndə silər üçün, Laodikiyadikilər üçün, xuningdək didarimni kərmigənlərinə həmmisi üçün nəkədər zor kürəxning boluwatkanlığını silərgə bilgüzəməkqimən; **2** küriximning nixani, həmməylənning mehirmuhabbətə bir-birigə baqlınip, kəlblrininq riqbətləndürülüxi, Hudanıng sirini, yəni Məsihni qüxinixtə wə toluk bilixtə bolovan ixənq-hatırjəmlikkə erixxi üzündür; **3** qünki Uningda danalikning wə bilimning barlık bayılıkları yoxurunoğandur. **4** Mening buni deyixim, həqkimning silərni կayıl kilarlik silik-sipaya gafları bilən aldimaslıkı üzündür; **5** qünki gərqə tən jəhətidin silərdin neri bolsammu, roh jəhətidin mən silər bilən billimən, silərning səptə turuwatkininqlarqa wə Məsihə baqlıqan etikadinqlarning qinglikioja կarap xadlinimən. **6** Məsih, Rəb Əysani կandak köbul kilojan bolsanglar, xu հalda Uningda menginglar, **7** silər təlim berilgəndək Uningda yiltiz tartıp, etikadinqlar կuruluwatkan հalda, etikadat hatırjəm kılınip, rəhmət eytixlər bilən taxkınlap turoquji bolunglar; **8** həqkimning Məsih boyığə bolmiojan, pəyləsopluk yaki bimənə aldamqılık bilən, insanlardın kəlgən təlimlər, yəni bu dunyadiki «asasıy կaidə-կanuniyətlər» boyığə silərni əz oljisə kilip azdurmaslıkı üçün hezi bolunglar; **9** qünki Uningda, yəni Məsihə, Hudanıng barlık mukəmməl jəwhiri tən xəklidə turidu; **10** wə silər Uningda, yəni barlık həkümardarlarning həm həkükədarlarning bexi Bolouqida mukəmməldursilər; **11** silər Uningda adəmning կolisiz bolovan sünnet bilən sünnet kılinoqansılər; demək, Məsihning sünneti bilən [gunahlılik] ətkə baqlanojan təndin halas kılinoqansılər; **12** izdininglar; Məsih xu yərdə Hudanıng ong Uning bilən təng qəmüldürülüxtə dəpnə yenida olтурdu. **13** Əmdı gərqə itaətsizliklər Uning wujudunglarda ixleydiqanlıqça կoyunqlar; **14** qünki silər əlgansılər, wə ixənq baqlax bilən Uning bilən təng հayatinglar Məsih bilən billə Hudada yoxurun tirilgənsılər. **15** Əmdı gərqə itaətsizliklər turidu. **16** Əmma հayatımız bolovan Məsih wə ətliringlərdiki sünnetsizliklər tüpəylidin axkarilanqan qaçda, xuan silər uning bilən əlgən bolsanglarmu, U silərni Məsih bilən billə xan-xərəptə axkarilinidiojan bolisılər. **5**

billə janlandurdi; həmmə itaətsizliklirimizni kəqürüm kilip, **14** bəlgilimilərdə əz iqiqə elinojan üstimizdin ərz kiliqiojan, bizni əyibləydiqan pütüklərni əqürüp taxlıdi; U ularni bizdin neri kıldı, krestkə mihatkuzdi. **15** U həkümardarlardın wə həkükədarlardın olja elip, [kresttə] ularni rəswa kilip ularning üstidin təntənə bilən qəliba kıldı. **16** Əmdı həqkimning yemək-iqmək, həyt-bayramlar, «yengi ay» yaki xabat kün'lər jəhətliridə silərning üstünglardin həküm qikirixioja yol կoymanglar; **17** bu ixlar bolsa bir kelənggə, halas; uning jişmi bolsa Məsihningkidur! **18** Həqkimning silərni «kiçik peilliğ» wə pərixtilərgə ibadət kiliqka dəwət kilip in'aminglardin məhrum kiliqioja yol կoymanglar; muxundak kixilər [gunahlılik] ətliridiki oy-pikirləri bilən հakawurlixip, kərgən kərəñüxlərgə esiliwalmaqtidur; **19** Ular «bax»ni qing tutķını yoktur; lekin baxtin ügə wə singirlər arkılık pütkül tən կuwwətlinidu wə bir-birigə baqlınip, Hudadin kəlgən awux bilən axmakta. **20** Əgər Məsih bilən bu dunyadiki կaidə-կanuniyətlərgə nisbətən əlgən bolsanglar, nemixka (bu dunyada yaxıqanlardək) «Tutmal!» «Tetima!» «Təgmə!» degəndək bəlgilimilərgə riayə kılısilər **22** (bundak [bəlgilimilər ilkidiki] nərsilərning həmmisi isteməl kiliñix bilən yokılıdu)? Muxundak bəlgilimilər pəkət insanlardın qıkkən kərsətmilər wə təlimlərdin ibarət, halas; **23** ularda dərəwəkə birhil pidaiylarqə ibadət, kiçik peilliğ wə əz tenigə կarita kattik կolluk boluxni dəwət kiliq boləqəkə, ularda danalikning kərəñüxi bar; əməliyətə [bundak danalikning] paydisi yoktur — ular pəkət əttiki həwəslərgə yol կoyidula, halas.

3 Silər Məsih bilən təng tirildürülgən bolsanglar, əmdı yukiridiki ixlarqa intilip əlgən bolsanglarmu, U silərni Məsih bilən billə Hudada yoxurun tirilgənsılər. **2** Kəngül-zehninglarnı Hudanıng wujudunglarda ixleydiqanlıqça կoyunqlar; **3** qünki silər əlgansılər, wə ixənq baqlax bilən Uning bilən təng հayatinglar Məsih bilən billə Hudada yoxurun tirilgənsılər. **4** Əmma հayatımız bolovan Məsih wə ətliringlərdiki sünnetsizliklər tüpəylidin axkarilanqan qaçda, xuan silər uning bilən əlgən bolsanglarmu, U silərni Məsih bilən billə xan-xərəptə axkarilinidiojan bolisılər. **5**

Xunga yərgə təwə ixlarnı kılıquqi hərkəndək ananglar oja həmmə ixlarda itaət kilinglər; əzaliringlərni, yəni buzukluk, napaklık, iplas qünki bundak kılıx Rəbdə bolən güzəl həssiyatlar, rəzil hahixlar wə nəpsaniyətqılık (u ixtur. 21 Silər atilar, baliliringlarning kengligə butpərəslikkə barawərdur) ni əlümə məhküm azar bərmənglər; undak kılsanglar kengli kilinglər; 6 qünki bu ixlər tüpəylidin Hudanıng yara bolidu. 22 Silər küllər, öttin bolən əqəzipi itaətsiz pərzəntlərgə qüxicidu. 7 Silər hojayininglar oja həmmə ixta itaət kilinglər; bular arısida yaxıqan waqtinqlarda, bundak pəkət kəz alididila hizmət kili, insanları hux ixlardımı mangojansılər. 8 Əmma hazır kılıquqi küllərdin bolmanglar, bəlkı Rəbdin silər muxular ningmu həmmisini əzünglərin əymenip qın kenglünglərin ix körünglər. 23 seliwetinglər — yəni əqəzəp, kəhr-səpra, yaman Nəmə ixni kılıwatqan bolsanglar, uningda niyətlər, təhmət, aqzinglərin qikidioqan iplas insanlar aldida əməs, bəlkı Rəb aldida səzlərimu siliwetinglər. 9 Bir-biringlər oja kılıqandək jan-dil bilən uningoja ixlənglər; 24 yalojan səzlimənglər; qünki silər kona qünki mirasning in'amioja Rəbdin müyəssər adəmni kilmixləri bilən seliwətkənsılər, 10 kılınqanlıqlıq lərni bilisilər; qünki silər Rəb wə yengi adəmni kiyənsılər; yengi adəm Məsihning ibadət-kulluk ididursılər. 25 Əmma bolsa əzini Yaratkuqining sürət-obrazi boyiqə kim həkkaniysızlıq kilsə kılıqan həkkaniysızlıq toluk bilixtə daim yengiliməktə; 11 uningda əz bexioja qüxicidu; bu ixta həqkəndək yüz-hatırə həqkəndək yunanlıq yaki Yəhudiyy, sünnetlik kiliñix yoktur.

yaki sünnetlər, yat mədiniyətlik, Skit, kul yaki hərlər məwjuət əməstür; bəlkı Məsih, həmmidür, wə həmmididür. 12 Xunga, Hudanıng tallıwaləqənləri, pak-mukəddəs wə səyüngənlərgə layik, adəmgə iq aqritidioqan baoqlarını, mehribanlıq, kiqik peillik, məminlik wə səwr-takətlilikni kiyiwelinglər; 13 bir-biringlər oja yol koyunglar, narazılık ix bolsa bir-biringlərni kəqürüm kilinglər; Məsih silərni kəndək kəqürüm kılıqan bolsa silərmə xundak kilinglər. 14 Muxu ixlərniñ üstiga kamil birlükning rixtisi bolən mehribanlıq koxup beringlər. 15 Məsihning hatırjəmlikli kəlbinglərdə həküm sürsün (silər bir tən bolup bu hatırjəmlikdə boluxka qakırıqan ikənsilər) wə xundakla rəhmət eytixlərda bolunglər. 16 Məsihning səz-kalamını əzünglərdə bayılık həsil kili, turoquzunglar, barlıq danalıq bilən bir-biringlər oja əgitinglər, jekilənglər, qın kəlbinglərdə zəbur-nəoymılər, mədhiya küyləri wə rohiy nahxılarnı yangritip Hudanı qiraylıq mədhiyilənglər; 17 wə həmmə ixlarda, səz bolsun, əməl bolsun, həmmisini Rəb əysanıng namida kili, uning arkilik Huda'Atıoja rəhmət eytinglər. 18 Silər ayallar, Rəbdə bolən süpitinglər oja layik əz ərliringlər oja boysununglər; 19 silər ərlər, əz ayalliringlər oja muhəbbət kərsitinglər; ular oja aqqık kilmənglər. 20 Silər balılar, ata-

4 Silər hojayinlar, külliiringlər oja adil wə toqra muamilə kilinglər; qünki ərxətə əz hojayininglərning barlıqını bilisilər. 2 Dua-tilawət kəndək wakıttə berilinglər, buningda rəhmətlər eytip həqiqə turunglər; 3 xuning bilən biz üçünmu dua kılıqasılərki, Huda bizgə Məsihning sirini jakarlaq üçün Əz səziga ixik aqsun; mən dəl sir üçün zənjirlər bilən baqlanışınmən; 4 xunga kılıxka tegixlikim boyiqə, sirni axkariliximoja [dua kilinglər]. 5 Sirttikilərgə nisbətən danalıq bilən menginglər, pursətlər qıkkanda kengül koyup koldın bərmənglər. 6 Silərning gəpsəzliinglər hərdaim mehribanlıq bilən bolsun, tuz bilən tetitilsun; xuning bilən silər hərbər adəmgə kəndək jawab berixni bilisilər. 7 Səyümlük kərindəx həm Rəbdə sadık hizmətkar, ixdiximiz bolən Tikikus silərgə mən toopruluk həmmə ixlərni məlum kili. 8 Mən uni dəl muxu ix üçün yeninglər oja əwətixim, silərning əhwalıngləri ilhamriyətət berixi üqündür. 9 Mən əzi silərdin bolən, sadık wə səyümlük kərindiximiz Onesimusni uning bilən əwəttim; ular silərgə muxu yərdiki barlıq ixlərni məlum kili. 10 Türmidixim bolən Aristarhüs silərgə salam yollaydu; Barnabasning nəwri inisi Markusmu

xundak (silər uning tooqrluk tapxuruklarni tapxuruwaldinglar; u yeninglaroja kelsə, uni қobul қilinglar); **11** Yustus dəp atalojan Yəxuamu salam yollaydu. Hudanining padixahlıki üçün manga hizmətdaxolojan sünnət қılınojanlardın pəkət muxular bardur; ular manga təsəlliolojan. **12** Silərdinolojan, Məsih Əysanıng կuli Əpafras silərgə salam yollaydu; u silərnin Hudanining pütkül iradisidə mukəmməl, kamalətkə yetip qing turuxunglar üçün hərdaim silər üçün dualarda kürəx kılıdu. **13** Qünki mən uningoja guwahqımənki, u silər üçün, Laodikiyadikilər üçün wə Heyrapolistikilər üçünmu kəp japa tartidu. **14** Səyümlük tewipolojan Lukədin silərgə salam, Demastinmu xundak. **15** Laodikiyadiki ķerindaxlaroja bizdin salam, Nimfaoja həm uning əyidə yiojılıdiolan jamaətkimu salam eytinglar. **16** Bu hət aranglarda okulojandin keyin, silər uni Laodikiyadiki jamaəttimu okutunglar, wə Laodikiyadikilərgə yazəolan hətni silərmü okunglar; **17** wə Arkippuska: «Sən Rəbdə tapxuruwaləjan hizmitinggə, toluk əməl ķılıxing üçün kəngül կոյօյն» — dənglar. **18** Mənki Pawlustin eż կolum bilən yazəolan salam. Mening kixənlinip կamap կoyuləjanlıkimni əslənglar. Silərgə mehîr-xəpkətolojay!

Tesalonikaliklaroja 1

1 Mənki Pawlus, Silas həmdə Timotiydin Huda'Atimiz wə Rəbbimiz Əysə Məsihədə bolovan, Tesalonika xəhîridiki jamaətkə salam. Silərgə mehîr-xəpkət wə hatırjəmlik bolqay! **2** Biz dualirimizdə silərni yad etip turup, Huda'Atimizning aldida etikədinglardin bolovan əməlliringlarnı, mehîr-muhəbbəttin qıkkən japalıq ajrınglarnı, Rəbbimiz Əysə Məsihədə baqlıqan ümidi təbəqə qidamlılıqları izqil əsləp turuwatımız. **4** Qünki əy kerindaxlar, Huda səyənələr, Uning silərni tallıqanlıq bizgə ayan. **5** Qünki hux həwirimiz silərgə yətküzülginida səzələr bilənla əməs, bəlki küq-kudrat bilən, Muqəddəs Roh bilən, mutlak jəzmləxtürülən halda silərgə yətküzülgən; uning üstigə, bizning silərninə aranglarda bolqinimizdə silərni dəp əzimizni kəndək tutkənlilikimizni obdan bilisilər. **6** Xuning bilən silər eçir azab-oğubət iqidə turuklukmu, Muqəddəs Rohning xadılıq bilən səz-kalamnı köbul kılıp, bizni, xundakla Rəbning Əzini ülək kılıp əgəxtinqalar, **7** xuning bilən silər Makedoniya wə Ahaya əlkiliridiki barlık, etikədqilaroja ülgə bolup qıktingalar; **8** qünki Rəbning səz-kalami silərdin pəkət Makedoniya wə Ahayaqıla yangrap əalmastın, bəlki həmmə yərgə Huda'ə qəbul qılınan etikədinglər toqrluluk həmmə yərgə həwər tarkılıptı; nətijidə, bizning [xu yərlərdə hux həwər toqrluluk] heqnema deyiximizning hajiti kalmidi. **9** Qünki [biz barəjanlılıq jaydiki] kixilər silərninə bizni kəndək ələqənliliklərini, butlardin kəndək waz keqip tirik wə həkikiyə Hudanın hiszmitidə boluxka, xundakla Uning Oqlining, yəni U əlümdin tirildürgən, kəlgüsində kelidiojan oqəzəptin bizni ələqənliliklərini, əysanın ərxtin kəndək kütüxkə Huda'ə qəbul qılınan bayan kəndək kütüxkə.

2 Qünki, i kerindaxlar, bizning aranglaroja kərginimiz toqrluluk bilisilərki, u bikaroja kətmidi. **2** Silərgə yənə xumu məlumki, gərqə ilgiri Filippi xəhîridə kiyin-kıstak wə harlikə uqriqan bolsakmu, zor kəttik kərəxilikkə karimay Hudanın hux həwirini

silərgə yətküzülxə Hidayimizning mədət berixi bilən yürəklilik bolduk, **3** Qünki bizning etünüx-jekiləxlirimizdə heqkandaq aldamqılık, napak niyat yaki hıyligərlək yoktur. **4** Əksiqə, biz Huda təripidin hux həwərning amanət kılınlıxka layık kərəlgən adəmlər süpitidə biz xuningə qəbul qılınan həqkəsi wakıttə aranglaroja huxamətlilik bilən — (bu ixta Huda bizgə guwahqıdur) — **6** — (bu ixta Huda bizgə guwahqıdur) — **6** gərqə biz Məsihəning rosullirinə süpitidə tələp yüksəlyədikojan bolsakmu, məyli silər bolunglar yaki baxxılar bolsun, heqbir insandın birər izzət-xələrət izdigən əməs idük. **7** Əksiqə biz aranglarda huddi bala imitidiojan ana əz bowaklınızı kəyünüp asrioqandək silərgə mulayim muamilidə bolduk, **8** Xu qaoqda, silərgə xundak təlpüngənidük, silərgə pəkət Hudanın hux həwərini tapxuruxnilə əməs, hətta əz jenimizni tapxuruxkımı razımız; qünki silər bizgə intayın kədirlik idinglər. **9** Qünki, i kerindaxlar, bizning kəndək japalıq əmgək kələqinimiz esinglarda bardur; heqkəsinglərə eçirrimizni salmaslik üqün keqə-kündüzləp mehnət kıldıq, Hudanın hux həwirini silərgə yətküzdük. **10** Etikədqilaroja bolovan silərninə aranglardikə əməliyətlirimizning kəndək ihlasmən, həkkəniyə wə əyibszikənlikə əzüngələr wə Hudanın Əzimu guwahqıdur. **11** Wə yənə silər bilgininglərə, atining kəlgən səz süpitidə əməs, bəlki uning əməliyə süpitidə, yəni Hudadin kəlgən səz-kalam dəp uni köbul kıldıq; u [səz-kalam] hazırlıxəngüqi silərdə ixliməktə. **14** Qünki silər, i kerindaxlar, Yəhudiyyə əlkisidiki Məsih əysada bolovan jamaətlərden ülgə aldinglər; ular [xu yərdə] Yəhudiylər təripidin kəndək harliklərə

uqrioğan bolsa, silərmə eż yurtdaxlıringlar toqrisida bizgə yahxi həwər elip kelip, silərnin təripidin ohxax harlıklarqa uqrıdingilar. **15** bizni hərdaim seçinip turoğanlıklarımları Ular, yəni xu Yəhudiylar, əslidə Rəb Əysani wə huddi biz silər bilən didarlixixka wə pəyəqəmbərlərni əltürgən wə biznimə təlpünginimizdək, silərninmu bizni kergünglər ziyanəklik kılıp köçlüwətkənidi. Ular Hudani kəlgənlikini etti. **7** Xuningdək, əy kərindaxlar, narazı kılıp, wə həmmə insan bilən kərixip, beximizoqa qüvkən muxundak barlık azab-**16** «yat əlliklär»ning nijatlıqka erixixi üçün okubət wə eojırqılıq iqidə turuwatkinimizdə ularoqa sözliximizgə toşkunluq kiliwatidu. silərdin, yəni qing etikadinglardın riqbət-təsəlli Xuning bilən ular gunahlarını üzlüksiz qekigə taptu; **8** Qünki Rəbdə qing turoğan bolsanglar, yətküzməktə; lekin oğəzəp ularning bexiqə biz [əlməy], hayat əlamiz! **9** Əmdi silər üçün, tolukı bilən qüxürülüx aldida turidu. **17** Lakin Hudayımız aldida silərnin wajinglardın tolimu biz, i kərindaxlar, amalsız silərdin intayın kışka xadlanduk, bu zor xadlıkimizdən silər üçün wakıt judalaxkan bolsakmu (təndə bolsimu, Hudaşa ənqılık dərijidə təxəkkür eytsək kəlbədə əməs), silər bilən yənə didar kərüxüxbə bolar?! **10** Silər bilən didar kərüxüx wə kəwətə intizarlıkimizdən yeninglarqa berixka etikadinglardıki yetərsizliklərni mukəmməl tehimu bək intildik! **18** Xuningdək yeninglarqa kılıxka tuyəssər bolux imkaniyiti üçün, keqəbarəqumiz bar idi — əməliyəttə mənki Pawlus kündüz Hudaşa zor təlmürüp yelinməktimiz. əyata-ķayta tirixip baktim; bırak buningqa **11** Əmdi bizning Huda'Atimizning Əzi həm Xəytan toşkunluq kıldı. **19** Qünki bizning istək- Rəbbimiz Əysə bizning yolimizi yeninglarqa arzuymız, xadlıkimiz wə Rəbbimiz Əysə əytip baxlıqayı; **12** Əmdi mehîr-muhəbbətimiz silərgə kəlgəndə pəhirlinidioğan tajimiz nemə bolidu? toloqandək, Rəb silərnin bir-biringlarqa Bu dəl silər əzüngər əməsmə? **20** Qünki silər wə həmmə adəmlərgə boləjan mehîrbizning pəhrimiz, bizning xadlıkimiz!

3 Xuning bilən biz [silərdin həwərsiz] takitimiz tak bolup, əzimiz Afina xəhiri də yalıoz kelip, **2** aldinglarqa kərindiximiz həm Huda yolda Məsihning hux həwiridə boluwartıq hizmətdiximiz Timotiyi silərni etikadta

mustəhkəmləx-küqəytiq wə riqbətləndürük üçün əwətixni karar kıldıq; **3** [bizning] məksitimid, həqkimning jekiləymizki, silər bizdin Hudani hursən bexinglarqa qüvkən muxu zəhmət-kiyinqılıqlar kılıxka əkəndək mengixinglər kerəklikini səwəbədin [etikadta] təwrinip əlmaslılıq tapxuruwalojininglardək həm hazır xu boyiqə üqündür. Qünki əzüngər bundak ixlarqa mengiwaterininqardək, xundak kılıxinglar uqraxka aldin'ala bekitilən, dəp bilisilər. **4** tehimu exip taxkay. **2** Qünki silər bizning Qünki biz silər bilən billə boləjan waqtımızda, Rəb Əysə arkılıq silərgə nema əmrlərni silərgə həmmimiz azab-kiyinqılıqla uqrımay tapilioğanlıkimizni bilisilər. **3** Qünki Hudanıñ əlmaslılıq əyti kəlməyimiz dəp aldin'ala eytənəndik. Əməliyəttə iradisi xuki, pak-mukəddəslikə kılınix, hərkəndək hazır deginimizdək boldi, dəp bilisilər. **5** Xu buzukqılıkta saklinix, **4** yəni hərbiringlər səwəbətin takitim tak bolup, etikadinglarning Hudani tonumaydioğan taipilərdək xəhwaniyə zədi əkəndək ikənlilikini bilix üçün, azduroquqi həwəslərgə berilməy, bəlki əkəndək kılıp eż silərni azdurup bizning silərgə singdürgən tenini baxkərəp, uni pak-mukəddəslikə arəjrimiz bikarəja kəttimikin dəp ənsirəp, nomus bilən saklaşna əginiwelixtər. **6** Bu Timotiyi yeninglarqa əwətənəndim. **6** Lakin jəhətlərdə həqkim eż kərindixining həkkigə Timotiy baya yeninglardın əytip kəlgəndə, qang selip, eż payda-mənpətitini köçlimisən; etikadinglar wə mehîr-muhəbbitinglər qünki biz ilgiri silərgə qüxəndürüp toluk

muhibbitinglərni axurup, tolup taxturoqayı; **13** həm xundak bolqanda, Rəbbimiz Əysə Əzining barlık mukəddəs bəndiliri bilən billə əytip kəlgəndə kəlbinglər bizning Huda'Atimiz aldida pak-mukəddəslikə nuksansız boluxka mustəhkəmlini!

4 Ahirida, i kərindaxlar, biz Rəb Əysəda turup silərdin xuni ətünimiz həm uni əwətixtiki] məksitimid, həqkimning jekiləymizki, silər bizdin Hudani hursən bexinglarqa qüvkən muxu zəhmət-kiyinqılıqlar kılıxka əkəndək mengixinglər kerəklikini səwəbədin [etikadta] təwrinip əlmaslılıq tapxuruwalojininglardək həm hazır xu boyiqə üqündür. Qünki əzüngər bundak ixlarqa mengiwaterininqardək, xundak kılıxinglar uqraxka aldin'ala bekitilən, dəp bilisilər. **2** Qünki silər bizning Qünki biz silər bilən billə boləjan waqtımızda, Rəb Əysə arkılıq silərgə nema əmrlərni silərgə həmmimiz azab-kiyinqılıqla uqrımay tapilioğanlıkimizni bilisilər. **3** Qünki Hudanıñ əlmaslılıq əyti kəlməyimiz dəp aldin'ala eytənəndik. Əməliyəttə iradisi xuki, pak-mukəddəslikə kılınix, hərkəndək hazır deginimizdək boldi, dəp bilisilər. **5** Xu buzukqılıkta saklinix, **4** yəni hərbiringlər səwəbətin takitim tak bolup, etikadinglarning Hudani tonumaydioğan taipilərdək xəhwaniyə zədi əkəndək ikənlilikini bilix üçün, azduroquqi həwəslərgə berilməy, bəlki əkəndək kılıp eż silərni azdurup bizning silərgə singdürgən tenini baxkərəp, uni pak-mukəddəslikə arəjrimiz bikarəja kəttimikin dəp ənsirəp, nomus bilən saklaşna əginiwelixtər. **6** Bu Timotiyi yeninglarqa əwətənəndim. **6** Lakin jəhətlərdə həqkim eż kərindixining həkkigə Timotiy baya yeninglardın əytip kəlgəndə, qang selip, eż payda-mənpətitini köçlimisən; etikadinglar wə mehîr-muhəbbitinglər qünki biz ilgiri silərgə qüxəndürüp toluk

agahlandurojinimizdək, barlıq muxundak hajiti yok. 2 Qünki əzünglar obdan bilisilər, ixlarda Rəb Əzi intikam aloquqidur. 7 Qünki Rəbning künü huddi keqidə kirgən oojining Huda bizni napaklıkkə əməs, bəlki pak- kelixigə ohxax [tuyuksız] kelidu. 3 Əmdi kixilər mukəddəsliktə yaxaxka qakirdi. 8 Xuning «[Dunya] tinq-aman boluwatidu» dəp turoqanda, üçün bu [həkikətni] rət kılajan adəm, insaniy huddi həmilidar ayalning tolojiki uxtumtut həqküknı əməs, bəlki silərgə Mukəddəs Rohını tutkınıdək, əhalakət ularning bexioja tuyuksız ata kiloquqi Hudani rət kılajan bolidu. 9 qüxitu; xuning bilən ular uningdin keqip Əmdi əkerindaxlıq mehîr-muhəbbətkə kəlsək, kutulalmaydu. 4 Lekin silər, i əkerindaxlar, bu tooprısında silərgə yezip olturiximizning əkarangoçuluqtə turoquqlar əməssilər; xuning hajiti yok. Qünki Huda Əzi bir-biringləroja bilən u kün silərni oojridək qəqütüp kəlməydu. mehîr-muhəbbət kərsitixni əgətməktə. 10 5 Qünki silər həmmimlər yoruklukning Qünki silər pütkül Makedoniya elkisidiki pərzəntliyi, kündüzning pərzəntliridursilər; həmmə əkerindaxlar oja xundak əkiliyatılırlar; biz keqiqə təwə yaki əkarangoçuluqka mənsup xundak bolsimu, i əkerindaxlar, xundak kiliçka əməsmiz. 6 Xuning üçün baxka həmmisidək berilip tehimu exip texixingləri, 11 xundakla uhlimalyli, bəlki səgək wə salmaq bolayli. 7 biz silərgə tapiliojinimizdək, tinq yürüxni, Qünki uhləydiyanlar keqisi uhləydu, məst [baxkılıarning ixlirioja] [arilaxmay], eż ixinglər bolidiojanlarımı keqisi məst bolidu. 8 Bırak bilən bolup, ikki əkolunglar oja tayinip yaxaxni əzimiz kündüzgə mənsup bolqandin keyin, nixan kılıp intilixingləri etünimiz. 12 Mana salmaq bolayli, kəkrikimizgə etikəd wə mehîr-xundak kılısanglar, sırttikilər aldida izzət- muhəbbətni sawut kılıp, beximizə nijatka hərmətəkə sazawər bolup mangisilər wə baqlanojan ümidiñ dubuloja kılıp kiyiwalayı; həqkimning əkolügen bekiniñ kalmaysilər. 9 qünki Huda bizni Əz əqəzipigə uqrıtix üçün 13 Lekin, eý əkerindaxlar, ümidsizlik iqidə əməs, bəlki Rəbbimiz Əysə Məsih arkilik nijatka yaxawatkan baxka həmmisidək, [aranglardiki] erixtürük üçün tallap bekitkən. 10 U biz üçün [əlümdə] uhləp əkolügenlər oja əyəqurup əldi — məksiti, həyat kəlip oyoqak tursakmu həsrət qəkməsliklər üçün ularning həli yaki [əlümdə] uhləyən bolsakmu, bizning Uning toopruluk həwərsiz əkilixingləri halimaymiz. bilən billə həyatta boluximiz üçündür. 11 14 Qünki biz Əysanıng elüp tirilgənlilikgə Xuning üçün, hazır əkiliyatkininlər oja ohxax, ixəngənikənmiz, [Əysə kaya] kəlginiñdə, əlümdə bir-biringləri dawamlıq riqbətləndürüp, bir-Uningda uhləp əkolügenləri Huda Uning biringlərinin [etikədini] kürunglər. 12 Əmdi bilən billə elüp kelidiojanlılıq oja ixinimiz. 15 i əkerindaxlar, aranglarda japalıq ixləwatkan Qünki Rəbning səz-kalami boyiqə silərgə xuni wə Rəbdə silərgə yetəqkılık kılıp, nəsihət eytimizki, Rəb kaya kəlgüqə tirk əkolügen bizlər beriwaterənləri kədirlixingləri etünimiz. 13 uning aldioja qikiximiz jəzmən əlümdə uhləp Bu hizmətləri üçün ularni qongkur hərmət əkolügenlərningkidin awwal bolmaydu; 16 Qünki wə mehîr-muhəbbət bilən kədirlənglər. Bir-Rəb kəttik bir nərə tartip, bax pərixtining awazi biringlər bilən inak etünglər. 14 Əmma, wə Hudanıng kanay sadasi iqidə asmandın i əkerindaxlar, silərdin xunimə etünimizki, qüxitu wə Məsihdə bolup əlgənlər awwal tərtipsiz yürgənlərgə nəsihət beringlər, tırılıdu; 17 andin tirk əkolügen bizlər ular bilən yürüksizlərni riqbətləndürünglər, ajızlər oja yar-birgə Rəb bilən hawada kərrixüs üçün, bulutlar yələk bolunglar wə həmmə adəmgə səvrıqan arisioja eliminip ketürüləmiz; xuning bilən biz bolunglar. 15 Həqkəsinglər yamanlıkkə Rəb bilən mənggü birgə bolimiz. 18 Xunga, yamanlıq kılmaslikka kəngül bəltinqlər, bir-bir-biringlər oja bu səzlər bilən riqbət-təsəlli biringlər oja wə barlıq kixilərgə həmixə yahxılık beringlər. 16 Hərdaim xadlininqlər.

5 Lekin i əkerindaxlar, silərgə xu ixlarning wəkiliñi wə zamanlılı tooprısında yeziximning

iradisidur. **19** Roħning otini əqürmənglar.
20 Aranglarda pəyəmbərlərqə yətküzülgən bexarətlik sezlərni kəmsitmənglar; **21** həmmə gəpni təkxürüp ispatlap kərünglar; durus bolsa uni qing tutup [köldin bərmənglar]. **22** Yamanlıkning hərkəndək, xəklidin əzünglarnı yırak tutunqlar. **23** Hatırjəmlikning Igisi bolovan Huda Əzi silərni əzül-kesil pak-mukəddəs kılıqay, Rəbbimiz Əysa Məsih kayta kəlgüqə pütkü'l roħinglar, jeninglar wə teninglarnı əyibsiz saklioqay. **24** Silərni Qakıroquqi bolsa sadık-wapadur, U uni jəzmon ada kilmay kalmaydu. **25** Kərindaxlar, biz üçün dua kilinglar. **26** Həmmə kərindaxlar bilən pak səyüxlər bilən salamlixinglar. **27** Mən Rəbdə silərgə xuni jiddiy tapılaymənki, bu hətni [xu yerdiki] həmmə mukəddəs kərindaxlar oqa okup beringlar! **28** Rəbbimiz Əysa Məsihning mehîr-xəpkitti silərgə yar boloqay!

Tesalonikaliklaroja 2

1 Mənki Pawlus, Silas həmdə Timotiydin Huda'Atimiz wə Rəbbimiz Əysa Məsihədə bolğan, Tesalonika xəhīridiki jamaətkə salam. **2** Huda'Atimiz wə Rəb Əysa Məsihətin silərgə mehîr-xəpkət wə hatirjəmlək ata kılınojayı! **3** Silər üçün Hudaçşa hərdaim təxəkkür eytiximizə toqra kelidu (həmdə xundak qılıx tolimu layiklər), i kərindaxlar, — qünki etikədinglər küqlük eşməktə həmdə bir biringləroja bolğan mehîr-muhəbbitinglərmə exip taxmakta. **4** Xuning bilən biz əzimiz silərnin bexingləroja qüvkən, xundakla bərdaxlıq beriwatkan barlıq ziyankəxlik wə japa-eojırqılıklar iqida kərsətkən səwr-qidamlıq wə etikədinglər üçün, Hudanıng hərkəysi jamaətliridə silərdin pəhirlinimiz; **5** bu ixlər Hudanıng kelidiojan adil həkümini kərsitidən roxən bir alaməttur wə xundakla, bu ixlər silərnin Hudanıng padixaħlıkiətə layik hesablinixinglər üçün bolidu; silər mana xu padixaħlık üçün zulum-zəhmət qekiwatisilər; **6** xundak ikən, silərgə eojırqılık saloquqilaroja Huda eojırqılık salsa, həm xundakla Rəb Əysa կudratlıq pərixtili bilən ərxtin kayta kərungən qaoqla, eojırqılıkka uqriojan silərgə biz bilən təng aramlıq bərsə durus ix bolmamdu? **7** Xu qaoqla U Hudani tonumaydiqanlardın, xundakla Rəbbimiz Əysa Məsihəning hux həwirigə itaət kilməydiqanlardın yalkunluq ot bilən intikam alidi. **8** Bundak kixilar Rəbning huzuridin wə küq-kudritining xan-xəripidin məhrum kılınip, mənggülük əhalakət jazasını tartıdu. (aiōnios g166) **9** U wakitta U Əzinin barlıq mukəddəs bəndiliridə uluqlinip, xu künidə barlıq ixəngənlərdə (silər dərwəkə bizning guwahlıkimizə ixəngəndursilər) Əzinin karamətləkini kərsitip, mədhiyi langılı kelidu. **10** Xuning üçün, biz silər üçün daim xundak dua kılımizki, silərni qakırojan bizning Hudayimiz silərni Əz [uluql] qakırıkiətə layik hesablaş, yahxılıkka intilgən barlıq güzəl məksət-muddialiringlərni wə etikədinglərin qıkkən barlıq hizmətliringlərni küq-kudriti bilən əməlgə axurojayı. **11** Xuning bilən, Əhəkəttin qətnitidiojan bir küq əwətidu. **12** Xuning bilən, Əhəkəttin qətnitidiojan bir küq əwətidu.

Hudayimizning wə Rəbbimiz Əysa Məsihəning mehîr-xəpkəti arkılıq Rəbbimiz Əysa Məsihəning nami silərdə xan-xərəp bolup uluqlinidu wə silərmi Uningda xan-xərəpkə erixisilər.

2 I kərindaxlar, Rəbbimiz Əysa Məsihəning kayta kelixi, xundakla bizning Uning bilən bir yərgə jəm qılınimiz toqrisida silərdin xuni ətünümizki, **2** Əgər silə «məlum rohətin kəlgən wəhiy»din bolsun, birsining səz- təlimidin bolsun yaki «bizning namımızda» yezilojan məlum hətlərdin bolsun «Rəbning künü yetip kəldi» değən səzni anglisanglar, jiddilixip hədukup kətməngər yaki dəkkə- dükkgə qüxməngər! **3** Bu ixlarda hərkəndək adəmning hərkəndək usul bilən silərni aldixiətə yol koyməngər; qünki awwal «[qong] yenix» bolup, andin «gunahiy adəm», yəni «əhalakətə məhkəm kılınoqı adəm» axkarilanmioquqə, axu kün kəlməyədu. **4** Xu adəm huda dəp kərsitidiojan roxən bir alaməttur wə xundakla, ataloqanoja yaki kixilər qokunidiojan hərkəndək nərsilərgə karxi qikip, əzini həmmidin üstün kərsitip jakarlaydu. **5** Mən silər bilən billə bolğan waktimdə bularni silərgə eytkinim esinglarda bardu? **6** Wə uning bəlgiləngən wakti-saiti kəlmigüqə axkarilanmaslıkı üçün, nemining uni tosup turuwatkanlıki silərgə məlum. **7** Qünki «qanunni yokatkuqi sırlıq küq» allığaqqan yoxurun hərikət kılmaqtə; lekin bu ixlərni hazırlaq tosup keliwatkan birsi bardur; U otturidin qikkuqə xundak tosuluk, peti turidu; **8** andin axu «qanunni yokatkuqi» axkarilanidu; birək Rəb Əysa aqzidiki nəpisi bilənla uni yutuwetidu, kəlgən qaoqliki parlak nuri bilən uni yok kiliwetidu. **9** «Qanunni yokatkuqi»ning məydanə qikixi Xəytanning pəntliyi bilən bolidu, u hər türlik küq-kudrat, möjizə wə yalojan karamətlərni kərsitip, **10** əhalakətə yüzləngənlərni azduridiojan hərhil kəbihli hıylə- mikirlərni ixlitudu. Ularning əhalakət aldida turuwatkanlığının səwəbi əzliyini nijatka yetəkləydiqən əhəkətni seyməy, uningoja kəlbidin orun bərməslikidindur. **11** Xu səwəbtin, Huda ularoja yalojanqılıkka ixənsun dəp bilən əməlgə axurojayı. **12** Xuning bilən, əhəkəttin qətnitidiojan bir küq əwətidu. **12**

Nətijidə, həkikətkə ixənməy, bəlki կəbihlikni Qünki biz silərninq yeninglarda bolqinimizda hursənlük dəp bilgənlərning həmmisi jazaşa silərgə: «Birsi ixlimaymən desə, u yemisun!» məhkum kılınidu. 13 Lekin, əy, Rəb seygən dəp tapilioqanıdu. 11 Qünki biz aranglarda կerindaxlar, biz silə üçün hərdaim Hudaşa բəzilərning tərtipsiz laçaylap, həq ixliməy təxəkkür eytiximizoja toqra keliduki, Huda baxxılarning ixlirioja arilixip yüridiojanlığını Rohning wasitisidə pak-mukəddəs kilinexinglar angliduk. 12 Biz muxundaklaroqa Rəb Əysə wə həkikətkə ixinixinglar arkılık silərni nijatka Məsihədə xundak buyruymız wə ulardin etünüp erixixə mukəddəmdila talliwaldi. 14 U biz soraymizki, tinq yaxap, əmgikinglar bilən ez yətküzgən hux həwər arkılık silərni xu nijatka, neñinqlarnı tepip yənglar. 13 Lekin silər, i yəni Rəbbimiz Əysə Məsihning xan-xəripigə կerindaxlar, yahxi ixlarnı kilixtin erimmənglar. erixixə qakirdi. 15 Xuning üçün, əy կerindaxlar, 14 Əmma əgər uxbu hetimizdiki sezlərgə tapan tırəp turunglar, biz silərgə eojizqə yaki itaat kilmaydiyan birsi bolsa, uningdin həzər hət arkılık yətküzgən talimni qing tutunglar! 16 əylənglar wə uni hijalətkə կaldurux üçün əmdi Rəbbimiz Əysə Məsihning Əzi wə bizni seygən, mehîr-xəpkət bilən mənggülük riqbət-təsəlli həm güzel ümid ata kilojan Huda'Atimiz (aiōnios g166) 17 kəlblinglarnı riqbətləndürgəyə həmdə silərni hərbir güzel ix kilixta, hərbir yahxi sezlərni yətkübüxtə küqləndürgəy!

3 Ahirida, i կerindaxlar, biz üçün dua kilinglarki, Rəbning sezi huddi silərgə yətkən qaqdıkiga ohxax, [hərkəndək yerdə] tez tarkalsun wə xan-xərəplik dəp uluqlansun; 2 xuningdək bizning կəbih wə rəzil adəmlərdin kutuluxımız üçünmu dua kilinglar. Qünki həmmilla adəm ixənq-etikadlıq boluwərməydi. 3 Əmma Rəb Əzi ixənqliktur; U silərni mustəhkəm kildi həm rəzil bolouqidin saklaydu. 4 Əmma Rəbdə, silərgə tapilioqinimizni kiliwatisilər, xundakla dawamlik kiliweridu, dəp hatırjəmmiz. 5 Əmdi Rəb kəlblinglarnı Hudaninq mehîr-muhəbbitigə həm Məsihning səwr-qidamlıqıja qəmkəxkə yetəkligəy. 6 Əmdi կerindaxlar, Rəbbimiz Əysə Məsihning namida xuni tapilaymizki, bizdin aloqan təlimlərgə riaya kilmay, tərtipsiz yürgənlərdin əzünglarnı neri tutunglar. 7 Bizdin կandak ülgə elixinglar kerəklilikini əzünglər bilisilər; qünki biz silə bilən billə bolqanda tərtipsiz yürmigəniduk. 8 Həqkimning nenini bikaroja yeməyttük; bəlki biz həqkaysinglaroja eojirimizni salmaslık üçün, keqə-kündüzləp tirixip-tirmixip japalık ixləyttük. 9 Bundak kilişimiz, silərdin yardım kütüxkə həklik bolmiojanlıkimizdin əməs, bəlki əzimizni silərgə bizdin yahxi ülgə կaldurup, silərning bizgə əgixixinglar üçün idi. 10

Qünki biz silərninq yeninglarda bolqinimizda hərsənlük dəp bilgənlərning həmmisi jazaşa silərgə: «Birsi ixlimaymən desə, u yemisun!» məhkum kılınidu. 13 Lekin, əy, Rəb seygən dəp tapilioqanıdu. 11 Qünki biz aranglarda կerindaxlar, biz silə üçün hərdaim Hudaşa բəzilərning tərtipsiz laçaylap, həq ixliməy təxəkkür eytiximizoja toqra keliduki, Huda baxxılarning ixlirioja arilixip yüridiojanlığını Rohning wasitisidə pak-mukəddəs kilinexinglar angliduk. 12 Biz muxundaklaroqa Rəb Əysə wə həkikətkə ixinixinglar arkılık silərni nijatka Məsihədə xundak buyruymız wə ulardin etünüp erixixə mukəddəmdila talliwaldi. 14 U biz soraymizki, tinq yaxap, əmgikinglar bilən ez yətküzgən hux həwər arkılık silərni xu nijatka, neñinqlarnı tepip yənglar. 13 Lekin silər, i yəni Rəbbimiz Əysə Məsihning xan-xəripigə կerindaxlar, yahxi ixlarnı kilixtin erimmənglar. erixixə qakirdi. 15 Xuning üçün, əy կerindaxlar, 14 Əmma əgər uxbu hetimizdiki sezlərgə tapan tırəp turunglar, biz silərgə eojizqə yaki itaat kilmaydiyan birsi bolsa, uningdin həzər hət arkılık yətküzgən talimni qing tutunglar! 16 əylənglar wə uni hijalətkə կaldurux üçün əmdi Rəbbimiz Əysə Məsihning Əzi wə bizni seygən, mehîr-xəpkət bilən mənggülük riqbət-təsəlli həm güzel ümid ata kilojan Huda'Atimiz Hatırjəmlik Igisi bolqan Rəb hər wəkit hər yolda xəhsən silərgə hatırjəmlik ata kilojay. Rəb həmminglər bilən billə bolqay! 17 Mənki Pawlus bu ahirki salimimmi ez կolum bilən yazdim; bu, menin həmmə hətlirimning əzığə has bəlgisidur. Mana bu menin ez կalimimdir. 18 Rəbbimiz Əysə Məsihning mehîr-xəpkəti həmminglaroja yar bolqay!

Timotiyqa 1

1 Kütkuzoquqımız Hudanining wə ümidimiz Məsih Əysanıng əmri bilən Əysa Məsihning rosuli kılıp təyinləngən mənki Pawlustin **2** etikad yolidiki əzümning sadık oqlumolojan Timotiyqa salam. Huda'Atimiz wə Rəbbimiz Məsih Əysadin sanga mehîr-xəpkət, rəhimdillik wə hatırjəmlikolojan! **3** Makedoniya əlkisigə baroqanda, səndin etünginimdək [xuni yəna etünimənki], [xu yərdiki] bəzi kixilərgə bidət təlimlərni eğitməngərlər dəp tapilixing üçün sən dawamlıq Əfəsus xəhəridə kəlojin; **4** ularning əpsanılər wə ayoqi yok nəsəbnamilərgə bənd bolmaslıkını tapilioqin; bular Hudaning etikad arkılıklı əməlgə axurulidiojan Əz əyiga bolojan pilanini ilgiri sürməydu, bəlkı pəkət bimənə talax-tartixlarnı kəltürüp qikiridü, halas. **5** Əmdiliktə bizgə tapilanojan təlimning muddiasi sap kəlb, pak wijdan wə sahtiliksiz etikadın kelip qikidiojan mehîr-muhəbbəttin ibarəttür. **6** Bu ixlarda bəzi kixilər qətnəp, bimənə gəplərni kılıxka burulup kətti. **7** Ularning Təwrat əkanunining əlimasıolojan bar; birək ular əzlirining nemə dəwətənənlərini yaki əzlirining hədəp kəyt kiliwatkan səzlirining nemə ikənlikini qüxənməydu. **8** Əmdi bizgə məlumki, əgər kixilər Təwrat əkanununu əyni muddiasıda kollansa, u paydılıktur. **9** Qünki biz yəna xuni bilimizki, Təwrat əkanuni həkkənəyi adəmlər üçün tüzülgən əməs, bəlkı əkanunoqa hilalıq kılıquqlar wə boynı qattıklär üçün, ihləssizlər wə gunahkarlar üçün, ipləslər wə kupurluk kılıquqlar üçün, atısını əltürgüqilər wə anisini əltürgüqilər üçün, katıllar, **10** buzuqluk kılıquqlar, bəqqiwazlar, adəmlərni küllükka bulıquqlar, yalıqanqlar, kəsəmhorlar üçün wə yaki saoqlam təlimlərgə zitolojan baxka hərkəndək kilmixlardaolojanlar üçün tüzülgən. **11** Bu təlimlər təxəkkür-mubarəkkə layik Bolojuqi Hudanining manga amanət kılıjan xan-xəripini ayan kılıjan hux həwərgə asaslanıjan. **12** Manga küq-kudrat bərgən, meni ixənqlik dəp karap, Əz hizmitigə təyinligən Rəbbimiz Məsih Əysəqə təxəkkür eytimənki, **13** U meni təyinlidi! — burun kupurluk wə

ziyankəxlik kılıquqi, zalim bir adəm bolsammu, manga rəhîm kərsitildi; qünki mən bu ixlarnı nadanlıq wə etikadsızlıktın kılıqanıdim. **14** Həlbuki, Rəbbimizning manga kərsətkən mehîr-xəpkəti ziyyadılıxip, Məsih Əysada bolojan etikad wə mehîr-muhəbbət wujudumoja elip kirilixi bilən exip taxti. **15** Muxu səz ixənqlik wə hər adəm uni ənobul kılıxi tegixliktur — «Məsih, Əysa gunahkarları kütkuzux üçün dunyaqə kəldi!». Mən gunahkarlar iqidiki əng əxəddiyisidurmən! Lekin dəl xu səwəbtin Məsih Əysanıng əng əxəddiyi gunahkar bolojan meni, keyin Əzigə etikad kılıp, mənggülük hayatka erixidiojanlarça misal kılıp məndə Əzinin barlıq səwr-taşitini ayan kılıxi üçün, manga rəhîm-xəpkət kərsitilgəndur. (aiōnos **g166**) **17** Əmdi mənggülük Padixahka, yəni əlməydiyan wə kəz bilən kərgili bolmayıdiyan, birdinbir Hudaçqa əbədil əbədgıqə hərmət-izzət wə xan-xərəp bolojan! Amin! (aiōn **g165**) **18** Əy, oqlum Timotiy, burun sən toorluluk eytilojan bexarətlik wəhiylərgə asasən bu buyrukni sanga tapxurimən. Bu wəhiylərnı koral kılıp, etikadta wə pak wijdanında qing turup, güzəl urux kılıqaysən. Bəzilər wijdanında pak turuxtın qətnəp kətti, nətijidə ularning etikadi huddi hada taxka urulup qərkəbolojan kemidək wəyrən boldi. **19** Humeneus wə Iskəndərlər mana xundak kixilərdindür. Ularnı kupurluk kılmaslıknı əgənsun dəp, Xəytanning ilkigə tapxurdum.

2 Mən həmmidin awwal, [etikadqılarca] pütkül insanlar üçün Hudadin tiləklər tilixin, dua-tilawət kılıxını, baxkilar üçün murajiət kılıxını wə taxəkkürlər eytixini, **2** bolupmu padixahlar wə barlıq əməldarlar üçün dua-tilawət kılıxını jekiləymən. Xundak kılıqanda, biz toluk ihləsmənlək wə salmaqlıq bilən tinq wə aman-esən həyat kəqürələyimiz. **3** Bundak dua-tilawət kılıx güzəl ixtur, Kütkuzoquqımız Hudani hursən kılıdu. **4** Qünki U pütkül insanning kutkuzuluxi wə ularning həkikətni tonup yetixini halaydu. **5** Qünki birlə Huda bardur, Huda bilən insanlar arısida bir kelixtərgüqimə bar, U bolsimu Əzi insan bolup kəlgən Məsih Əysadur. **6** U barlıq insanları hər kılıx üçün

Əzini қурбан қилип бədəl təlid; xundak қилип sırtidikilər təripidinmu obdan təriplinidiojan bəkitilgən wəkit-saitidə Hudanıng nijatiqa bolux kerək; xundak boløjanda, u baxklarning guwahlıq berildi. 7 Mən bu guwahlıqni yətküzük қarılıxiqa uqrımaydu, Xəytanning kiltikiqa üçün jakarqi wə rosul boluxka təyinlinip qüxməydu. 8 Huddi [yetəkqılərgə] ohxax, (mening bu səzlirimning həmmisi rast, mən jamaətning hizmətkarlırimu salmak, ikki hil gəp yaloğan gəp kilmidim), yat əlliklərgə etikəd wə kilmaydiqan, ھarak-خاربکا berilmaydiqan, həkikət yolidə əgətküqi bolup tikləndim. 9 Nəpsaniyətqi bolmiqan kixilərdin boluxi, 10 pak Xunga, mən xuni halaymənki, ərlər կeyərdə wijdanı bilən etikədninq sirini qing tutidiqan bolsun, duaçaq jəm boloğanda օqəzəpsiz wə boluxi lazim. 10 Bundaq adəmlərnimü aldı bilən dətalaxsız ھalda, ھalal əməlliç kollırını kətürüp sinap kərüp, əyib tərəpliri bolmisa, andin hizmət dua kilsun. 11 Ohxax yolda ayallarmu muwapiq wəzipisigə կoyuxka bolidu. 12 Xuningdək, bu kiyinip, ezlirini ar-nomus wə salmaklıq bilən hizmətkarlarning ayallrimu təmkin, pitnə-pərdəz kilsun. Ularning əzlirini pərdəzlax, pasat kilmaydiqan, salmak wə hərkəndək qaqlırını alahidə yasax wə altun, ünqə-mərwayit ixta ixənqliq boloğanlardın boluxi lazim. 13 wə esil kimmət kiyim-keqəklər bilən əməs, 14 Hizmətkarlar bir hotunluk, əz pərzəntliri wə bəlkı güzəl əməlliри bilən pərdəzlixini halaymən. ailisini yahxi baxkuriydiqan kixilərdin bolsun. Bu, Huda yolidə taqwadar bolay degən ayallarqa 15 Hizmətkarning wəzipisini obdan orunoğanlar yarixidu. 16 [Jamaət sorunlirida], ayallar tinq əzi üçün yahxi nam-atakka sazawər bolidu olturup, toluk itaətmənlilik bilən təlim alsun. wə Məsih Əysada boloğan etikədə zor jür'ət- 17 Lekin ayallarning ərlərgə təlim berixi yaki ixənqə erixidu. 18 Mən gərqə pat arida ular üstidin ھöküm sürüxigə yol կoymaymən. yeningə yetip berixni arzu kilsammu, yönəla əksiqə, ular tinq bolsun. 19 Qünki awwal bu hətni yazdım; 20 Mubada mən həyal bolup Adəm'ata, keyin ھawa'ana yaritilojan. 21 կalsam, həttin Hudanıng ailisi arısida əzüngni Awwal aldinip azdurulmuşan Adəm'ata əməs, қandaq tutux kerəklikini bilisən. Bu ailə bolsa bəlkı [ھawa'ana] idi. U tolimu aldanoğanlıqidin tirik Hudanıng jamaiti, həkikətning tüvrüki ularning itaətsizlikigə qüxüp қaloğanidi. 22 wə təqlikidur. 23 Həmməylən etirap kilmay Lekin ayallar etikədə, mehîr-muğəbbət wə turalmayduki, ihlasmənlikning siri büyütür: pak-mukəddəslikə salmaklıq bilən turidiqanla — «Əzi insan tenidə ayan boldi, Roh Uning bolsa, ular tuoğutta sak-salamət kütulidu.

3 «Əgər birsi jamaətkə yetəkqi boluxka intlsə, u güzəl bir wəzipini arzu қilojan bolidu» degən bu söz həktur. 2 Əmdi yetəkqi bolsa əyibsiz, bir hotunluk, salmak, pəmlik, ədəplik, mehəmandost, Huda toqrisida təlim beralaydiqan boluxi, 3 xundakla ھarakəkə wə zorawan bolmaslıki, mulayim boluxi, səpra, nəpsaniyətqi bolmaslıki, 4 əz ailisini yahxi baxkuralaydiqan boluxi, tolimu salapətlik bilən pərzəntlirini ata-anisioja boysunidiojan қilipli tərbiyiliyələydiqan kixi boluxi kerək. 5 Qünki birsi əz ailisini baxkurusuñi bilmisə, u Hudanıng jamaitidin kandakmu həwər alalisun? 6 [Yetəkqi] yengi etikədqılardın bolmisun; undak bolsa, u təkəbburlixip ketixi mumkin, xuningdək Xəytanning əyibigə kirip, u uqriqan ھökümə qüxidu. 7 U [jamaətning]

həkkaniyilikini ispatlıdı, Pərixtılərgə u kəründi, Uning həwiri pütkül əllərgə jakarlandı, Jahanda Uningə iman kəltürüldi, U xan-xərəp iqidə ərxək kətürüldi».

4 Əmdi Roh xuni alahidə eytiduki, ahir zamanlarda bəzilər etikədtin yenip, aldamqi rohlarqa wə jinlarning təlimlirigə berilip əgixidu. 2 Bundaq [təlim bərgüqilər] sahilikta yaloğanlıq қilipli, huddi daqmallaq kəydürübəkəndək əz wijdanini yokitip կoyoqan; 3 ular nikahlinixni wə bəzi yeməkliklərni istemal kiliixni mən'i kiliidu. Əmma [ular mən'i kiliidiojan] yeməkliklərni Huda Əzığə etikəd қilojan həm həkikətni bilgənlərning təxəkkür eytip kobul kiliixi üçün yaratkanidi. 4 Qünki Huda yaratkan həmmə nərsə yahxidur, ular təxəkkür bilən kobul kiliinsa, ularning həqkaysisini qəkləp rət kiliixka

bolmaydu. 5 Qünki ular Hudanıng söz-kalami iħlaṣmənlikni əginip, eż at-aṇisining əjri ni wə insamların duasi bilen hałal kılındı. 6 Bu yandursun; qünki bu ix Hudani hursən kılıdu. 5 nəsiḥətlərni kərindaxlarning səmiga salsang, Əmdi hałkılık tul etüwatkan, yaloquz kaloqan Məsih, Əysanıng yahxi hizmətkarı boloqan ayallar bolsa, ümidini Hudaqa baqlıqjan bolisən. Xundakla, əzüngning əstayidil əgəxkən bolup, keqə-kündüz dua-tilawəttə bolidu. 6 etikətdiki wə saqlam təlimlərdiki sözər Lekin huzur-halawətkə berilgən tul hotun bilen kuwwətləndürülərgənləking ayan bolidu. Həyat bolsimu, əlgəngə barawərdur. 7 Əmdi 7 Əmma iħlaṣiżlarning wə momaylarning baxkilar təripidin əyiblinidiojan əħwaloja əpsanilirini qotka əkeip, əzüngni iħlaṣmənlik qüxüp kalmaslıki üçün sən ularoqa bu ixlarni yolda qeniketurup yetixtürgin. 8 Qünki jekiləp tapilioqin. 8 Lekin birsı eż tuoqħanlıridin, «Bədənni qeniketuruxning azraq paydisi bar, bolupmu eż ailisidikilərdin həwər almisa, u lekin iħlaṣmanlikta intilixning hərtərəplik etikətdin tanojan dəp karılıp, kapirlardin bəttər paydisi bar; u hazırkı wə kəlgüsü həyat üçün bolidu. 9 Tul ayal tizimoja elinsa, yexi atmixtin bəht elip kelidu» 9 – bu söz həktur wə uni təwən bolmaslıki, birla ərning ayali boloqan қobul kiliçka pütünləy ərziyydu. 10 Əməliyəttə boluxi kerək, 10 yənə güzəl əməlliri bilen biz buning üçün japalıq əjir singdürüwatimiz təripləngən boluxi, balılırini yahxi tərbiyiləp wə har kılıniwatımız. Qünki ümidimizni pütkül qong kiloqan, musapırlaroqa meħmandostluk insanların, bolupmu etikəd kılıqıqların kərsətkən, mukəddəs bəndilərnin putlurini Kutkużoquşısı – mənggү həyat Hudaqa yuyup կոյօղ, kiyinqılıkta kaloqanlaroqa baqlılıduk. 11 Bu ixlarni [jamaatkə] tohtimay yardımən қolını uzartkan, əzini hərhil həyr-tapilioqin wə əgətkin. 12 Həqkimning sening sahawət ixlirioja beoqxılıqanlar boluxi kerək. yaxlıkingoja səl қarixioja yol koyma; bəlkı 11 Lekin yax tul ayallarni [tizimlikkə] kirgiżmə. sözliringdə, əməlliringdə, meħiġ-muħabbat, Qünki ularning ikk həwəsliri қozojılıp Məsiħtin etikəd wə paklıkta etikədqılaroqa nəmuna tenip, kayta nikahlinixni arzu kılıdu; 12 xuning bol. 13 Mən yeningoja baroqqa, əzüngni bilən, ular dəsləp bərgən wədisigə hilaplık jamaatkə [mukəddəs yazmilarnı] okup berix, kılıx səwablik əyiblik bolidu. 13 Uning üstigə jekiləx wə talim berixkə beoqxılıqin. 14 ular hərunlukni adət kiliwelip, əymu-ey [Jamaitingning] aksakallırı kollırını uqangoja dokurup yürüxni əginidu; xundakla hərun koyojanda, [Hudanıng] wəhiyişi arkılık sanga bolupla kalmaç, oqaywət kılıp, baxkiların ata kiliñixi bilən səndə boloqan iltipatka ixlirioja qepiloqak bolup nalayık ixlərəqə bəpərvələk kılma. 15 Bu ixlərəqə berilip, əzüngni walaklaydiqanlardın bolup kəlexi mumkin. ularoqa toluk atiojin. Xuning bilən sening aloqa 14 Xuning üçün, bundak yax tul ayallarning başkanlıking həmməyləngə ayan bolidu. 16 nikahlinip, pərzənt kərüp, ey ixliri bilən Əzünggə wə bərgən təliminggə izqıl kəngül xuqullinixini halaymən. Xundak kılıqanda, koyojin. Qünki xundak kılıqanda əzüngimə wə bizgə қarxi turoquqioqa bizni hərkəndək sanga қulak saloqanlarnımu kutkużisən.

5 Yaxanojan ərlərni əyibligəndə կattik səzlimigin, bəlkı ularoqa atang süpitidə nəsiḥət bərgin. Xuningdək, yigitlərgə kərindaxliring süpitidə səzligin. 2 Yaxanojan ayallaroqa anang süpitidə, yax ayallaroqa aqa-singilliring süpitidə hər ixta pak kəlb bilən muamilə kılıqin. 3 Hałkılık tul ayallarnı hərmətəlp, ularning əhalidin həwər al. 4 Lekin, tul ayallarning pərzəntliliyi yaki næwriliri bolsa, ular aldi bilən eż ailisigə nisbətən

ayibləp-ħaċarətlex pursuti qılımaydu. 15 Qünki xundak bəzi tul ayallar allikqaqan etikətdin tenip Xəytanning kəynigə kirip kətti. 16 Əgər etikədi bar bir or yaki ayal kixining tul kaloqan tuoqħanlıri bolsa, u əzi ularoqa yardımən bərsun, yüki jamaatkə qüxmisun. Xundak bologanda, jamaət hałkılık igə-qakısız tul ayallaroja yardımən kılılaydu. 17 Jamaətni yahxi yetəkleydiqan aksakallar, bolupmu Hudanıng söz-kalaminı yəktüüz wə təlim berixtə əjir singdürügənlər ikki həssə hərmətəkə sazawər kılınsun. 18 Qünki mukəddəs yazmilarda: «Haman təpkən

əküzning aqzını booqma» wə: «Mədikar əz kixilər arısida daimlik sürkiliç kəltürüp həkkini elixqə həqliktur» deyilgən. **19** İkki qıçıridu. Bundak kixilər ihlasmənlilikni payda-yaki üq guwahqı hazır bolmioquqə, aksakal tapawətning bir yoli dəp ƙaraydu. **6** Dərwəkə, üstidin kılınojan ərnzi ƙobul kılma. **20** Əgər [Hudaşa] ihlasmən wə razımən bolux oqayət zor [aksakallardin] birsi gunah sadir kılajan paydidur. **7** Qünki biz bu dunyoşa həqnemə elip bolsa, baxxılarningmu buningdin ibrət elip kəlmiduk, xuningdək uningdin həqneminimü ƙorkuxi üçün, jamaət aldida tənbih berip elip ketəlməymiz. **8** Xunga, yemək-iqmək wə əyibligin. **21** Hudanıng, Məsih Əysanıng wə kiyim-keşik yetərlik bolsila bulardin ƙanaət Huda tallıqan pərixtılerning aldida xuni sanga kılımız. **9** Lekin bay boluxni oylayıdıcıqlar agah kılıp tapılaymənki, sən bu əmrərgə bolsa һaman azduruluxlaroja uqrəp, tuzakqa wə həq ayrimiqiliç kilmay, həqkandak ixta bir xundakla insanlarnı wəyranqılıçka wə һalakətkə tərapkə yan basmay kət'iy əmal kılolin. **22** qəktüradiojan nuroqun ahmikanə həm ziyanlık Birawning uqisioja қolungni қoyuxka aldirap arzu-həwəslerning ilkigə teyiliq ketidu. **10** Qünki kətmə; baxxılarning gunahlırioja xerik bolma. pulpərəslik hərhil rəzilliklərning yiltizidur. Əzüngni pak tutkın **23** (axkazining yahxi Bəzilər buningçoja intilixi bilən etikadın qətnəp, bolmioqanlıq, xundakla sən daim aqriyadiojan əzlirini nuroqun dərd-kaçqıqlar bilən sanjidi. boloqaqka, sula iqiwərməy, bir'az xarabmu iqip **11** Əmma sən, əy Hudanıng adimi, bundak bərgin). **24** Bəzi kixilərning gunahlıri burunla ixlardın yırak ƙaq; həkçaniylik, ihlasmənlilik, enik, xundakla sorak künigiqə saklinidu; lekin ixənq-etikad, mehîr-muhəbbət, səwr-taçət bəzilərningki ularning kəynidin əgixip baridu, keyin axkarə bolidu. **25** Huddi xuningçoja ohxax, bəzi kixilərning güzəl əməllirini asanla kərüwalqılı bolidu; hazır axkara bolmisa keyin axkarılanmay kalmaydu.

6 Kulluk boyunturuk astida boloqanlarning həmmisi əz hojayinlirini hər tərəptə hərmətlisun. Xundak kıləpanda, Hudanıng nami wə Uning təlimining həkarətkə uqrixidin saklanqılı bolidu. **2** Hojayinliri etikadqıı bolsa, külli: «Biz həmmimiz ohxaxla kerindaxlaroju» dəp, ularoja hərmətsizlik kilmisun. Əksiqə, ularoja tehimu əstayidil hizmet kilsun. Qünki ularning yahxi hizmitidin bəhrimən bolidıqları dəl sadık etikadqlar həm seyümük bəndilərdur. Sən bu təlimlərni eğətkin wə jekiligin. **3** Ohximiqan təlimlərni tərəqib kılajan wə saqlam səzlərni (yəni Rəbbimiz Əysa Məsihning hək səzlərini), xundakla ihlasmənlilikkə yetəkləyadiojan təlimni köbul kılımıqan kixi bolsa, **4** undaklar dəwəkə kərəngləp kətkən, həqnemə qüxənməyadiojan kixilərdindur. Ular niza-munazirə pəyda kılıxka wə gəp talixixka hərismən; bundak ixlardın həsəthorluk, jedəl-majira, tehmət, rəzil gumanhorluq һasil bolidu, **5** həmdə niyiti qırıkləxkən, həkikəttin məhrum boloqan

wə məmin-mulayimlikni intilip kooqla. **12** Etikadtki güzəl kürəxtə küqəp kürəx kıl. Mənggülük һayatni qing tutkın. Sən dəl buningçoja qakirilding həmdə uning yolidə nuroqunliojan guwahqıllar aldida bu etikadning güzəl xahitlikini kılding. (aiōnios g166) **13** Həmmigə һayatlik beriwaṭkan Hudanıng aldida, xundakla Pontius Pilatus aldida güzəl xahitlikni kılıp guwahlıq bərgən Məsih Əysanıng aldida sanga xuri tapılaymənki, **14** Rəbbimiz Əysa Məsih kəytə ayan bolqoq, [Hudanıng] bu əmrigə həq kusursız wə daqısqız əməl kılolin. **15** Uning ayan boluxini wakıt-saiti kəlgəndə birdinbir mənggü elmigüqi, insan yekinlixalmaydiojan nur iqidə yaxaydiojan, heqkim kərmigən wə kerəlməyadiojan mubarəkəlxəkə layik boloqan birdinbir Həkümran, yəni padixaḥlarning Padixaḥi, rəblərning Rəbbi əməlgə axuridu. Uningçoja izzət-hərmət wə əbədil'əbəd küq-küdrət boloqay, amin! (aiōnios g166) **17** Bu zamanda bay boloqanlaroja məqrurlanmaslıknı, tayanoqusız ətkünqi baylikça əməs, bəlkı biz bəhrimən boluxka həmmmini bizgə sehiylik bilən tolup taxkən halda təminlıgüqi Hudaşa tayinip ümid baqlaxni tapilioqin; (aiōn g165) **18** ularoja yahxi əməllərni kılıxta [həkikiy] bay bolunglar, həyr-sahawətlilik ixlarda mərd, baxxılalar bilən ortak bəhrlinixkə koli oquq bolunglar dəp

tapiliojin. **19** Ular bundak kılıqanda, həkikiy həyatni tutux üçün keləqəktə əzlirigə puhta bir asas-ul bolidiqan bir həzinə topliyalaydu. **20** Əy Timotiy, sanga amanət kılinojan [həkikətlərni] қoşda. Əzüngni ihlassız, kuruq gəplərdin həmdə atalmix ilimning talax-tartixlidin neri tutkın. **21** Bəzilər muxundak bimənə [ilimgə] egimən dəp jakarlap, etikadtin qətnidi. Mehîr-xəpkət silərgə yar bolqay!

Timotiyoja 2

1 Məsih Əysada wədə ķılıojan həyatni elip berix üçün, Hudanıng iradisi bilən Əysa Məsihning rosuliolojan mənki Pawlustin səyümlük balam Timotiyoja salam: Huda'Atimizdin wə Rəbbimiz Məsih Əysadin sanga mehîr-xəpkət, rəhimdillik wə hatırjəmlik bolqay! **3** Mən ata-bowilirimning izini besip sap wijdanım bilən hizmitini ķiliwatkan Hudaqə təxəkkür eytimən, qünki keqə-kündüz kəz yaxliringni əsliginimdə, xadlıkkə qəməxüm üçün sən bilən yənə didarlixixka ķattık dualirrimda seni tohtawsız əsləp turimən; **4** təlpünüp yürməktimən; **5** qünki seningdə bolqan sahiliksiz etikad esimdin qıkmayıdu. Bu etikad əng awwal momang Loista, andin anang Ewnikidə bar bolqan, əmdi hazır səndimu bar ikən dəp hatırjəmdurmən. **6** Xuning üçün mən xuni kaytidin sanga əslitimənki, ķollirimni uqangoja կoyuxum bilən səndə bolqan, [Huda] sanga təkdim kılajan iłtipatni kaytidin yalkunlitip jarı kılɔjin. **7** Qünki Huda bizə körkunqaklılıqning rohını əməs, bəlkı bizə küq-kudrətning, mehîr-muhəbbətning wə salmaqlıknıng Rohını təkdim kildi. **8** Xunga Rəbbimiz həkkidiki həwər-guwahlıktın, yaki Uning məhbusi bolqan məndin nomus kılma. Əksiqə, Hudanıng küq-kudriti bilən hux həwərni jakarlax yolidiki harlik-muxəkkətni ez həssəng boyiqə ortak tartkın; **9** Huda bizni ez əmallirimizgə asasən əməs, bəlkı ez muddiasi wə mehîr-xəpkitigə asasən ķutkuzup, pak-mukəddəs qakırıki bilən qakırdı; Uning bu mehîr-xəpkiti həmmə dəwr-zamanlardın ilgirila Məsih Əysada bizgə beqixılanqandur; (*aiənios g166*) **10** lekin bu mehîr-xəpkət Қutkuzojuqımız Əysa Məsihning kelixi bilən hazır ayan boldı; U olümni bikar ķiliwetip, hux həwər arkılık həyatlık wə qırımaslıknı yoruklukta ayan қildi. **11** Mən bolsam əllərgə bu hux həwərning jakarqısı, rosuli wə talim bərgüqisi bolup təyinləngən. **12** Mən xu səwəbtin hazırlıq bu harlik-muxəkkətlərni tartmaktımən. Lekin buningdin nomus kilmaymən; qünki mən kimgə etikad kılajanlığımı bilimən

həmdə Uning manga tapxurojan amanitini xu künqiqə sakliyalaydiqanlıklıqə կadir ikenlikigə ixəndürüldüm. **13** Məndin angliojan saçlam təlim səzlərinin nəmunilik bir üzündisini saklap, Məsih Əysada bolqan muhəbbət wə etikad bilən qing tutkın; **14** bizdə makanlaxkan Mukəddəs Rohka tayinip sanga tapxurulojan xu sən bilgininə sakla. **15** Sən bilgininə dək, Asiya elkisidiki [etiqaqdılarning] həmmisi [degüdək] məndin yüz eridi. Ularning arısida Figelus Hudaqə təxəkkür eytimən, qünki keqə-kündüz wə Hermogenesmu bar. **16** Rəb Onesiforning ailsidikilirigə rəhîm-xəpkət kərsətkay. Qünki u mening məhbüs bolqanlığimdın həq nomus kilmay kəp ketim meni yoklap səyündürdi. **17** U Rim xəhîrigə kəlginidə meni tapkūqə kəp izdəp awara boluptu. **18** Rəb xu künidə uni Əzidin rəhîm-xəpkətkə tuyəssər kılɔjay; uning əfasus xəhîridə manga kərsətkən hiszətlirinin kanqılık ikənlilikini obdan bilişən.

2 Xunga əy oqlum, sən Məsih Əysada bolqan mehîr-xəpkətkə tayinip küqlük bol; **2** wə sən kəp guwahlıqlar aldida məndin angliojanlıringni həm ixənqlik həmdə baxkilarojumu təlim berələydiqan adəmlərgə amanət kılɔjin. **3** Əysa Məsihning yahxi jəngqisi bolux süpitidə, harlik-muxəkkətni ez həssəng boyiqə ortak tartkın. **4** Jəngqi bolqan kixi ezzini əskərlikkə tizimliqan sədarını razi kılıx üçün adəttiki turmux ixılırini eziga hələk kılıwalmaslıkı kerək. **5** Musabikigə katnaxkan tənhərikətqimu musabikə kaidilirigə riaya kilmisa, əqəlibə tajioja erixalmayıdu. **6** Əjir singdürgən dehkan həsulidin birinqi bolup bəhrimən boluxi tegixliktur. **7** Bu səzlərim üstidə yahxi oyla, xuning bilən Rəb sanga həmmə ixta yorutidu. **8** Sən Dawutning noslı bolqan, olümnidin tirilgən Əysa Məsihni mən yətküziwatkan hux həwər boyiqə esingdə qing tut. **9** Bu hux həwərni dəp kəp harlik-muxəkkət qekip, hətta jinayətqi hesablinip kixənlinip yatişən. Əlbuki, Hudanıng səzkalami həq kixənlənməydi! **10** Əmdi mən dəl xu səwəbtin, [Huda] tallıqan bəndilərning Məsih Əysada bolqan nijatka məngülliük xanxərap bilən erixxi üçün həmmə ixka bərdaxlıq berimən. (*aiənios g166*) **11** Təwəndiki bu sezlər ixənqliktur: — «Uning bilən billə əlgənikənmiz,

Uning bilən həyatta billə yaxaymiz. **12** xuning bilən əz-əzığə karxi bolğanlar oja u Huda Kiyinqılıklar oja bərdaxlıq bərsək, Uning bilən bəlkim ular oja həkikətni tonup yetixigə towa billə həküm sürimiz. Biz uningdin tansak, Umu kılıdiojan kəlbni berər dəp, məmin-mulayimlik bizdin tanidu. **13** Biz Uning oja sadakətsizlik bilən nəsihət kilsun; **26** bundak bolğanda kılıskumu, U yənilə sadakətləktur; Qünki U ular uykusunu eqip, əzilini əz muddiasi oja Əzidin həq tanalmaydu». **14** Bu ixlarnı dawamlik əmal kılıxka tutkun kilojan Iblisning tuzikidin [kerindaxlarning] səmigə selip, ularni Rəb aldida kutulalaydu.

bimənə sezlər üstidə talax-tartix kılmaslıknı əstayedillilik bilən agahlaşdırıqın. Bundak talax-tartixlarning həqkandak paydisi bolmayla kalmay, bəlkı angloquqlarını nabut kılıdu. **15** Usta tikimqi rəhtni toqra piqkandak həkikət səzini durus qüxəndürüp, əzüngni Huda aldida təstiklənoqudak, yərgə karap kalmayıdojan mahir bir hizmətkar kılıp kərsitixkə intilip kəngül koyoqın; **16** lekin iplas, kuruq gəplərdin neri tur. Qünki bundak gəplərni kılıquqlar bəribir tehimu ihlassızlıkkə qəmüp ketidu. **17** Muxundaklarning gəpləri huddi marəzdək tezla yamrap ketidu. Himeneyus wə Filetoslar mana xundaklarning iqidiki ikkisidur; **18** ular həkikəttin qətnəp, əlgənlərning tırilixi degən bu ix allığa qan yüz berip boldi, dəydi, xundakla bəzilərning etikadını oqulitidu. **19** Həlbuki, Hudanıg məzmut uli qing turmakta. Uning üstigə möhür bilən: «Rəb Əzığə təwə boloğanları tonuydu» wə «Rəbning mubarək namini ləwzığə alidiqanlarning həmmisi razilliktin kol üzsün» dəp möhürləngəndür. **20** Bay-bayaxat adəmning eyidə pəkət altun wə kümüx qaqa-kuqıllarla əməs, yaqəq, sapal qaqıllar mu bolidu. Qaqa-kuqıllarning bəziliri ətiwarlinidu, bəziliri pəs kərəlidu. **21** Əgor bir kixi əzini undaklarning kiridin tazilap haliy kilsa, u mukəddəs kılınojan, hojayinimiz oja yaradiojan qaqidək, həkikəndək güzəl ixlər oja təyyar bolidu. **22** Xunglaxka, yaxlıknıg arzu-həwəsliridin əzüngni əqəroqın, pak kəlb bilən Rəbgə nida kılıquqlar bilən billə həkkaniyilik, ixənq-etikad, mehîr-muhəbbət wə tinq-hatırjəmlikni köçlüxip izdə. **23** Lekin əhmikanə, bilimsizliktin qıkkən talax-tartixlər oja arılıxixni rət kıl, qünki bundak ixlarning jedəl teriyidojanlıknı bilisən. **24** Əmdilikdə Rəbning kuli jedəlləxməslik, bəlkı həmmə kixilərgə mulayim-mehriban, təlim berixkə mahir, səwr-takətlilik boluxi kerək; **25**

3 Əmma xunumu bilginki, ahir zamanlarda eojir künlər bolidu. **2** U qaojdiki insanlar əzinilə oylayıdojan, pulpərəs, mənmənqi, həkawur, kupurluk kılıdiojan, ata-anisining səzini tingximaydiojan, tuzkor, iplas, **3** keyümsiz, kəqürümsiz, təhməthor, əzini tutalmayıdojan, wəhxiy, həyr-sahawətlikkə dütixmən, **4** satğun, təlwə, xəhrətpərəs, həzur-həlawətni Hudadin yahxi kəridiojan, **5** sırtkı kiyapəttə ihlasmən boluwelip, əmalıyəttə ihlasmənlikning կudritini inkar kılıdiojan bolidu. Bundaklardın yırak tur. **6** Qünki ularning arisidiki bəzilər əymu-ey sokunup kirip, gunahlar bilən besiləjan, hərhil xəhwət-həwəslərning kuli bolup kalojan nadan ayallarnı azdurup əzığə əsir kılıdu. **7** Bundak ayallar daim təlim alsımı, hərgiz həkikətni tonup yetəlməydi. **8** Əmdi Yannis bilən Yambris Musa pəyəvəmbərgə kəndak, karxi qıkkən bolsa, bu [azduroquqlar] həkikətkə xundak karxi qılıdu. Ular zehin-kəngülli riqirən, etikad jəhətta daxkal dəp ispatlanıjan kixilərdür. **9** Lekin əmdi ular bu yolda aloşa ilgiriliyəlməydi; qünki [Yannis bilən Yambris]ning həməkətlikli oquq kərüngəndək, bularningmu həmmigə kərinidu. **10** Lekin sən bolsang mening təlimim, yürüx-turuxum, məksət-iradılırim, ixənq-etikadim, səwr-takıtım, mehîr-muhəbbətim, qidamlıkim, mən uqrijan ziyankəxliklər wə azab-okubətlərgə, jümlidin Antakya, Koniya wə Listra xəhərliridə yüz bərgənlərgə tolimu kəngül bəltip kəlding, xundakla mən bərdaxlıq bərgən xunqə ziyankəxliklərindən toluk həwiring bar; Rəb ularning həmmisidin meni kutkuzdi.

12 Dərwəkə, Məsih əysada ihlasmən həyat kəqürüxkə iradə tikligənlərning həmmisi ziyankəxlikkə uqrayıdu. **13** Lekin rəzil adəmlər wə ezitkü-kazzaplar bəribir baxqıllarını aldap, əzimu aldinip, barqanseri əsəbiyli xidid. **14** Lekin sən bolsang, əgəngən wə toluk ixəndürülgən

həkikətlərdə qing tur; qünki bularni kimdin taxlap Tesalonika xəhirişə kətti. Kriskis Galatiya əgəngənlikingni bilisən, 15 həmdə balılık əlkisiğə, Titus Dalmatiya əlkisiğə kətti. (aiōn g165) qəoqliringdin tartipla mukəddəs yazmilarnı 11 Yenimda yaloquz Luka kəldi. Markusni əzüng bilip kəlding; bularning sanga Məsih Əysəqə bilən birgə elip kəl, qünki u hizmatlıimdə baqlanojan etikad arkılık bolovan nijat toopruluk manga kəp əskatidu. 12 Tikikusni bolsa Əfəsus seni dana kılalaydiqanlığını bilisən. 16 Pütküll xəhirişə əwətiwəttim. 13 Kelixingdə Troas mukəddəs yazmilarning həmmisi Hudanıng xəhiri idə Karpusning yenioja əldürup əyoqan Rohining yolyoruk-ilhamı bilən yezilojan bolup, yepinqam bilən kitablarnı, bolupmu oram u təlim berix, tənbih berix, hatalıklärni tüzütx terə yazmilarnı billə aloqa kəlgin. 14 Miskər wə kixilərni həkkaniyət yolioja baxlaqxə Iskəndər manga tola əskilik əldi. Rəb uningoja paydılıktur. 17 Bular arkılık Hudanıng adımı kilmixlirioja layık yandurməy əldəməydi. 15 toluk korallınıp, barlık, yahxi əməllərni kılıxka Sən həm uningdin hoxyar bol; qünki u biz təyyar bolalaydu.

4 Mən Huda həmdə tiriklər bilən əlüklərni sorak kılıxka təyyar turidiqan Məsih, Əysanıng aldida, xundakla Uning kayta ayan boluxi wə Uning Əz padixahlıkı bilən sanga xundak ağah kılıp tapılaymənki, 2 [Hudanıng] sez-kalamini jakarla; wakıt-pursət yar bərsun-bərmisun, uningoja jiddiy kara. Toluk, səwr-takət wə təlim-ək'idə bilən nəsihət kılıojin, tənbih bərgin, riqbətləndürjin. 3 Qünki xundak bir zaman keliduki, insanlar saqlam təlimni anglaxka qidimay, bəlkı kulaklırioja hux yakıdıcıqan səzlərni anglax üçün ətrapiqə əz xəhwət-həwəslirigə uyğun təlim bərgüqilərni toplaydu. 4 Ular həkikətkə kulak salmay, əpsanilərni tingxaxka burmilinip ketidu. 5 Lekin sən hərkəndək əhwalda oyoqak tur, harlik-muxakkətlərgə bərdaxlıq bər, hux həwərqining wəzipisini orunda, tapxurulqan hizmitingni hər təraptın toluk ada kılıojin. 6 Qünki əzümgə kəlsəm, jenim kurbanlığın «xarab hədiyəsi»dək təkülidiqan waktı yetip kəldi, menin bu dunyadin ketix wakṭimmu yekinlxaxti. 7 Güzəl kürəxni mən kılıp boldum, yügürük musabikisinin mənzilini besip boldum, birdinbir etikadni qing saklap kəldim. 8 Hazır həkkaniyılığın [əqəlibə] tajı mən üçün saklinip turmaqta. Uni, həkkaniy sorakçı bolovan Rəb xu künidə manga, xundakla yaloquz mangila əməs, Uning kelip ayan boluxioja təlpünüp turoqanlarning həmmisigə in'am kılıp kiygızidu. 9 Imkaniyətning bariqə yenimoja tezdir yetip kəl. 10 Qünki Demas bu hazırlıki dunyani tama kılıjanlıkı üçün meni

taxlap Tesalonika xəhirişə kətti. Kriskis Galatiya əlkisiğə, Titus Dalmatiya əlkisiğə kətti. (aiōn g165) 11 Yenimda yaloquz Luka kəldi. Markusni əzüng bilən birgə elip kəl, qünki u hizmatlıimdə baqlanojan etikad arkılık bolovan nijat toopruluk manga kəp əskatidu. 12 Tikikusni bolsa Əfəsus seni dana kılalaydiqanlığını bilisən. 16 Tunji ketimlik, sorakta menin akliniximoja yardım kılıdiqan heqkim qıkmidi, həmmisi meni taxlap kətti. Bu ix ularoja hesablanmioqay! 17 Lekin Rəb menin bilən billə turup, mən arkılık Injil jakarı toluk kılınip, bu yərdiki barlık yat əlliklərdin boloqanlarning anglixı üçün meni küqləndürdi; xuning bilən mən xirning aozzidin kutkuzuwelindim. 18 Rəb meni barlık rəzil ixtin kutkuzup, ərxtiki padixahlıkioja sak yətküzidu! Xan-xərəp Uningoja əbədil'əbədgıqə mənsup bolοqay! Amin! (aiōn g165) 19 Priska bilən Akwilaoja wə Onesiforming ailisidikilərgə məndin salam eyt. 20 Erastus Korint xəhiri idə kəldi. Lekin Trofimus kesəl bolup ələşənliktin, uni Miletus xəhiri idə əldürup əyoqum. 21 Kix qüçüp kətküçə imkaniyətning bariqə bu yərgə kəlgin. Yubulus, Pudis, Linos, Klawdiya wə barlık əkerindaxlardin sanga salam. 22 Rəb Əysə Məsih rohing bilən billə bolοqay! Mehir-xəpkət silər bilən billə bolοqay!

Tituska

1 Hudaning tallıqanlırija amanət bolğan etikad wə ihlasmənlikkə elip baridiojan həkikətning bildürültüxi üçün, Əysə Məsihning rosuli kılıp təyinləngən, Hudaning կuli bolğan mənki Pawlustin sanga salam — **2** (bu etikad wə həkikət mənggülük həyatka baqlanojan ümidi) elip kelid; bu mənggülük həyatni mutlak yalojan eytmədiqan Huda həmmə dəwr-zamanlardın ilgirila wədə kılqanidi; **(ailios g166)** **3** lekin [həzir] wədisining wakti kelip Kutkuzouqımız Huda buning kalam-həwirini Əz əmri bilən manga tapxurojan jakar arkılık axkarılıdı! **4** — ortak, etikadımızda eż oqlum bolğan Tituska salam! Huda'Atimiz wə nijatkarımız Məsih Əysadin sanga mehîr-xəpkət wə hatırjəmlik bolqay! **5** Seni Kret arılıda қalduruxtiki səwəb, orundilip bolmiojan ixlarnı bir tərəp kılıxing üçün wə hər xəhərdə sanga tapiliojinimdək jamaətkə aksakalları təyinlixing üçün idi. **6** Aksakallıkka təyinlidiojan kixi əyibsiz boluxi, bir ayallık, pərzəntliri bolsa etikad kılıquçı boluxi wə ixlirdə xallaqlıq kılıdiojan yaki [ata-anisioja] boysunmaydiqan əyibliri bolmiojan boluxi kerək. **7** Qünki jamaətning yetəkqisi Hudaning [ailisigə] ojigidar bolux süpitidə, əyibsiz boluxi kerək; baxbaxtağ əməs, terikkək əməs, əharak-xarabka berilgən əməs, zorawan əməs, nəpsaniyatqi əməs, **8** balki mehməndost, sahawatlık, yahxilikni seyidiqan, salmak, adil, ihlasmən wə ezinini tutuwalojan boluxi lazim. **9** U yənə saqlam təlim bilən riqbət-təsəlli berix üçün wə karxi qikkuqilaroja rəddiye berix üçün, tapxurulojan təlimdiki ixənqlik kalam-səzdə qing turuxi kerək. **10** Qünki həzir bimənə səz kılıdiojan, kixilərning kənglini owlap ezitkuluk kılıdiojan, eż beximqılıq kılıdiojan kepligən kixilər bar, bolupmu hətniliklərdin qikkanlar bar. **11** Ularning aqzını etix kerək; qünki ular haram dunyani dəp egitixkə tegixlik bolmiojan təlimlərni egitip, hətta pütün aililərni nabut kilmakta. **12** Xulardın biri, yəni [Kret arılıdikilərning] ezininq bir pəyəombiri: «Kretlər həmixə yalojan səzləydiqanlar,

wəhxiy həywanlar wə hərun toymaslardur» degən. **13** Bu guwahlıq həkikəttur; xunga ularning etikadta saqlam turuxi üçün, xundakla Yəhudi əpsanilərgə wə həkikəttin qətnigənlər tokuwalojan insaniy կaidə-bəlgilimilərgə kulaç salmaslıq üçün ularni kattik əyibləp agahlanduroqin. **15** Pak kixilər üçün həmmə nərsə pak; lekin bulqanojan napaklar wə etikadsızlar üçün həqkandak nərsə pak əməstur. Qünki ularning oy-pikrlirumu, wijdanimu bulqinip kətkən. **16** Ular Hudani tonuyüz dəp dawrang kilsimu, lekin əməlliridə Uningdin tanıdu; qünki ular yirginqliklər, həqəqə anglimaydiqanlar, həqkandak yahxi ixlarnı kılıxka yarimaydiqanlardur.

2 Lekin sən bolsang saqlam təlimgə կandaq uşqun yaxaxni egitixing kerək. **2** Yaxanojan ərlərgə, ҳoxyar, salmak, təmkin, etikadta, mehîr-muhəbbəttə wə səwr-takəttə saqlam boluxni tapiliojin. **3** Xuningdək, yaxanojan ayallaroja yürüx-turuxta ihlas-mukəddəslikkə layık boluxni, qekimqılık kılmaslıknı, əharak-xarabka berilməydiqan boluxni, güzəl ixlarnı egetküqilər boluxni tapiliojin. **4** Buning bilən ular yax ayallaroja ərlirigə keyünüx, balılırija keyünüx, salmak bolux, pak bolux, ey ixlirini puhta kılıx, mehriban bolux wə eż ərlirigə boysunuxni egitələydu. Xundak bolqanda Hudanıng sözü қarilanmadu. **6** Xuningdək yax ərlərnimə salmak boluxka jekiligin. **7** Əzüngmu həmmə ixta güzəl əməlliring bilən ularoja ülgə bolqin; təlim bərginingdə pakdiyanətlik, eojir-besik bolup, **8** həqkim կusur tapalmaydiqan, saqlam səzlərni yətküzgin; buning bilən, karxi qikkuqilar biz toopruluk yaman gəp kılıdiojan yərni tapalmay hijil bolidu. **9** Қullaroja eż hojayinlirini həmmə ixta қanaatləndürüp ularoja boysunuxni egetkin. Ular gəp yandurmay, **10** oqrılık kilmay, ezlirining hər jəhəttə ixənqlik ikənlikini kərsətsun. Ular buning bilən Kutkuzouqımız Hudanıng təlimatiqa hər jəhəttin zinnat bolidu. **11** Qünki Hudanıng nijatni barlıq insanlaroja elip kelidiojan mehîr-xəpkəti ayan boldi; **12** u bizgə ihlassızlıq wə bu dunyaining arzu-həwəslirini rət kili, həzirki zamanda salmak, həkkənianı,

ihlasmən həyatni ətküzüximiz bilən, (aiōn g165) bundak adəmni həkikəttin qətnidi, gunah sadir 13 uluq Huda, nijatkarımız Əysə Məsihning xan- kiliwatidu, xundakla ezini ezi jazaşa məhkum xərəp bilən kelidiqanlılıqoşa bolən mubarək kiliqan dəp bilisən. 12 Artemasni yaki Tikikusni ümidimizning əməlgə exixini intizarlıq bilən sanga mangduroqanda, mumkin қədər tezrək kütüxni əgitidu. 14 U bədəl tələp bizni həmmə Nikopolis xəhərigə mening yenimoja kəlgin, itaətsizliklərdin azad kılıx həmdə bizni ezi qünki u yərdə kixlimaqçı boluwatimən. 13 üqün pak kılıp, Əzigə mənsup bolən, yahxi Adwokat Zenas bilən Apollosning səpirigə əməllərgə kizojin intilidiqan həlk kılıxka biz kəngül bəltip hımmitingning bariqə uzatkin; üqün қurban boldı. 15 Barlıq həkükungni ixtlit kəm-kütürları bolsa, ularning hajitidin qıkkın. bu ixlarnı jakarlap eytkin, nəsihət berip jekiligin 14 Bizning կowmimiz mewisiz կalmasılık üçün wə agaḥlanduroqin. Həqkim seni kəmsitmisin. hajətmənlərgə yardım kılıp, ezlirini güzəl əməllərni kılıxka beoixlaxni egənsun. 15 Yenimdikilərnin həmmisidin sanga salam. Etikədə bizni səyidiqalaroşa salam eyt. Mehir-xəpkət həmminglaroşa yar boløy!

3 [Jamaəttikilərgə] xuni əslitip turojinki, ular həkümranlaroşa wə həkükdarlaroşa boy sunup, xularning səzini anglisun, hərkəndək yahxi əməllərni kılıxka təyyar tursun, 2 həqkimning yaman gepini kilmisun, jedəlhor bolmisun, mulayim bolsun, həmmə adəmgə hər jəhəttə məminlik kərsətsun. 3 Qünki biz əzimizmu əslidə nadan bolup, itaətsiz, azdurulqan, hərhil xəhwət-həwəslərning həm ləzzətlərning կuli bolən, rəzillik wə həsəthorluk iqidə yaxiqan, nəprətlik bolən həm bir-birimizdin nəprətlinidəqanlardın iduk. 4 Biraq Kütkuzojuqımız Hudanıng insanlaroşa bolən mehribanlıq wə mehîr-muhəbbiti ayan boluxi bilən, 5 (əzimizning kəndaktur həkəaniy əməllirimiz bilən əməs, bəlki Uning rəhimbəxəpkəti bilən) yengidin tuquluxta yuyuxliri wə Muğəddəs Rohta yengiliyi arkılık U bizni kütkuzdi; 6 bu Roħni Huda Nijatkarımız Əysə Məsih, arkılık wujudimizoja mol կuydi. 7 Bu arkılık, Hudanıng mehîr-xəpkəti bilən həkəaniy կilinip, mənggülüq həyatka erixix ümidiini tutkən mirashorlar bolduk, (aiōnios g166)

8 Bu səzər ixənqliktur wə bu həkikətlərni alahidə təkitlixingni tələp kilişən. Xundak kiliqiningda, Hudaoşa etikəd kiliqanlar ezlirini yahxi əməllərni kılıxka berilixkə kəngül bəlidü. Bu ixlar insanlar üçün güzəl wə paydılık. 9 Biraq əhmikənə munazırılər, nəsəbnamilərdiki [kuruk gəplər], jedəl-majralar, Təwrat kanuniyoja munasiwətlik talax-tartıxlardın ezungni neri tutkın; qünki bular paydisiz wə biməniliktur. 10 Arioşa bəlgünqilik kiliqası adəmni bolsa bir-ikki kətim agaḥlanduroqandan keyin uning bilən bolən bardı-kəldini üzüwət; 11 qünki

Filemonoqa

1 Məsih Əysanıng məhbusi mənki Pawlus wə kerindiximiz Timotiydin seyümlükümüz wə himzətdiximiz Filemonoqa **2** wa singlimiz Afiyoqa, səpdiximiz Arkippuska wə əyüngdə yioqılıdiojan jamaətə salam! **3** Huda'Atimiz wə Rəbbimiz Əysa Məsihətin silərgə mehîr-xəpkət wə hatırjəmlikoloq! **4** Rəbbimiz Əysaqa wə barlık, mukəddəs bəndilərgə bolqan mehîr-muhəbbiting wə ixənq-etikədingni anglap, mən dualirimda həmixin seni yad etip turuwatımən, sən üçün təxəkkür eytimən; **6** Bizgə nesip bolqan, Məsihəni uluqlaydiojan barlık, yahxi iltipatni toluk tonup yetixing bilən, sening etikədninq əməlliridə mərdlərqə ortaklıxixing küqəytilsün dəp dua kılımən. **7** Qünki sening mehîr-muhəbbiting manga zor huxallık wə riqəbat elip kəldi; qünki i kerindixim, mukəddəs bəndilərnin iq-baqırlırı sening arkılık kəp səyündürüldi. **8** Xunga, gərqə seni layık ixni kilişkə buyruxka Məsihədə jür'ətlilik bolalısammu, **9** lekin yənilə muhəbbətninq türkisi bilən mənki kəri Pawlus həmdə hazırlı Əysa Məsihning məhbusi bolux süpitidə sanga iltimas kılıp etünüxnı layık kerdum — **10** kixənlərdə turup tuqışan balam, yəni Onesimus toqıruluk iltimasim bar. **11** U burun sanga paydisiz bolqan bolsimu, əmma hazır sangimu, mangimu paydılıktur. **12** Mən hazır uni — janjigirimni sening yeningoja kayturup əwətimən. **13** Hux hawarnı dəp kixənlərdə turojinimda uni sening ornungda menin hiszmitimdə boluxkə yenimda қaldurup қaloqum bar idi; **14** birak sening razılıkinqni almay həqnemini қiloqum yok; xundak қiloqanda sening manga қiloqan yahxılıkinq məjburiy əməs, bəlkı razimənlik bilən bolidu. **15** Qünki sening Onesimustın wakıtlıq məhərum bolojiningning səwəbi, bəlkim dəl sening uningoja əbədil'əbədgıqə nesiwə boluxung tüqün idi. (aiōnios 9:166) **16** Mening xundak deginim, uningoja kıl qatarida əməs, bəlkı қuldin kəp üstün — manga nəkədər seyümlük, xundakla sanga tehimu xundak bolidiojan (insaniy munasiwətlər bilən həm Rəbdə bolqan munasiwət bilən), seyümlük kerindax qatarida igə bolisən; **17** xuning üqün, əgər sən meni həmdax qatarida kərsəng, uni meni қobul қiloqandək қobul қiloqin. **18** Əgər burun u sanga birər yolsızlıq қiloqan bolsa yaki sanga kərzdar bolqan bolsa, buni menin hesabimoja yazoin. **19** Mana mənki Pawlus bu səzərnı eż қolum bilən yeziyatımən: kərzi bolsa eżüm kayturimən; lekin mən sanga eżüngning jeninq bilən manga kərzdar bolqininqni tilə almamymən. **20** Xunga, əy kerindixim, mən Rəbdə səndin mənpəətkə erixməkqimən; iq-baqırlırimni Məsihə seyündürgin. **21** Ixənqım səzümnı anglaydiojanlıkingoja kamil bolup wə soriqanlırimdin artuk orunlaydiojanlıkingni biliq, sanga muxundak yazdim. **22** Bulardin baxkə, manga turaloju jay təyyarlap kyoqin. Qünki dualiringlar arkılık menin silərgə kayturup beriliximni ümid kılımən. **23** Əysa Məsihə hizmət қiloqanlıkı üçün zindandixim bolqan Əpafras, **24** hizmətdaxlirim Markus, Aristarhus, Demas wə Luqalardın sanga salam. **25** Rəbbimiz Əysa Məsihning mehîr-xəpkəti rohinglaroja yar bolqay!

Ibraniylarоја

1 Huda burunkı zamanlarda ata-bowilarоја pəyərəmbərlər arkılık türküm-türküm boyıqə

wə nuroqun yollar bilən səz kılqan bolup, **2** muxu ahirki künldərə bolsa bizgə Ooqli arkılık səzlidi. U Ooqlını pütkül məwjudatning mirashori kılıp bekətkən, Uning arkılık kainatlarnı yaratkan. (*aion g165*) **3** U Hudanıng

xan-xəripidin parlıqan nur, Uning əyniyitining ipadisidur, U kudratlık səz-kalami bilən pütkül kainattiki məwjudatni eż ornida,

turuqzuwatkan bolup, U gunaqlarnı tazilax hizmitini ada kılqandın keyin, ərxtiki xanu-

xəwkət igisining ong yenida olturdi. **4** Xuningdək, U pərixtılərin kəp üstün nam-

mərtiwigə miras bolup, ulardin xunqə 4 uning üstigə Huda bexarətlək alamətlər, yüksək turdi. **5** Qünki Huda [mukəddəs yazmılarda]

pərixtılerning kəsisi: «Sən Mening Ooqlumdursən, bugün Mən Seni tuqdurdum», wə yənə: «Mən Uningoqa Ata

bolıman, Umu Manga Ooqlı bolidu» değənidir? **6** Uning üstiga, U Əzining tunjisini yər yüzigə bolsa Uningoqa mundak değən: — «Sening

təhting, i Huda, əbədil'əbədlik; Sening padixahlıkingdiki xələnə həsang adalatning həsisidur. (*aion g165*) **9** Sən həkkaniyətni seyüp,

rəzillikə nəpratlinip kəlgənsən; Xunga Huda, yəni Sening Hudaying Seni həmrəhliringdin

yalquni kılıdu», değənidir; **8** lekin Ooqli həkkidə bolsa Uningoqa mundak değən: — «Sening

təhting, i Huda, əbədil'əbədlik; Sening padixahlıkingdiki xələnə həsang adalatning həsisidur. (*aion g165*) **9** Sən həkkaniyətni seyüp,

— «Mən Sening düxmənliringni təhtipəring

— degənidir? **14** Xundak ikən, pərixtılerning həmmisi pəkət nijatka miraslık kılıdiqanlar üçün hizmat kılıxka [Huda təripidin] əwətilgən hizmatqı rohlar əməsmü?

2 Bu səwəbtin, allikəndək yol bilən [həkikiy yoldin] teyilip kətməslimiz üçün, anglojan həkikətlərgə tehimə etibar kılıxımız lazımlı.

2 Qünki pərixtılər arkılık yətküzülgən səz- kalamning turaklıq ikənlikli ispatlanan həmdə

uningoqa hərbir boysunmaslıq wə itaətsizlik kılıx tegixlik jazaqə tartılıdiqan yerdə, **3** xunqə uluq kütkuzux-nijatka etibar bərmisək, biz qandaqmu [jazadin] keqip kətulalaymır?!

Qünki bu nijatning həwiri dəsləptə Rəb arkılık ukturulqan, həm uning həklikini biwasitə anglojanlarmu bizgə təstiklioqan;

4 uning üstigə Huda bexarətlək alamətlər, karamətlər wə hərhil kudratlık möjizilər arkılık, xundaqla Əz iradisi boyiqə Mukəddəs Rohning

ata kılqan iltipatlari bilən təng buningoqa karamətlər wə hərhil kudratlık möjizilər arkılık, guwahlıq bərgən. **5** Biz dəwatkan kəlgüsü

dunya Huda pərixtılerning baxkurusıqan etküzülpə bərgini yok; **6** bəlkı bu həktə əwətkəndə, «Barlıq pərixtılər Uningoqa sajdə [mukəddəs yazmılarning] bir yeridə bərəylən kilsun» değən. **7** U pərixtılər toqrluluk:

— mundak guwahlıq bərgəndur: — «[I Huda], insan değən nemidi, Sən uni seçinidikənsən? Adəm balisi nemidi, Sən uning yeniqə kelip yoklaydikənsən? **7** Qünki Sən uning ornini

pərixtılerningkidin azojinə təwən bekitkənsən, Sən uningoqa xan-xərəp wə xəhrətlərni taj kılıp

kiydürdüngən; Uni kələng yasiqanları idarə kılıxka tiklidir; **8** Sən barlıq məwjudatları uning puti astida boysunduroqansən». Əmdi

— «barlıq məwjudatları uning puti astida boysunduroqansən» değini, həqkəndək nərsə **10** Huda Ooqliya yənə mundak değən: — kərməywətimiz. **9** Lekin biz üçün pərixtılərin

kiyimdək konirap ketidü; **12** Sən ularını ton kəbi yəgəp koyısan, Xunda ular kiyim- keqək yənggüxləngəndək yənggüxlinidü. Birak təjəkki kərməywətimiz. **9** Lekin biz üçün pərixtılərin

ton kəbi yəgəp koyısan, Xunda ular kiyim- keqək yənggüxləngəndək yənggüxlinidü. Birak təjəkki kərməywətimiz. **9** Lekin biz üçün pərixtılərin

ton kəbi yəgəp koyısan, Xunda ular kiyim- keqək yənggüxləngəndək yənggüxlinidü. Birak təjəkki kərməywətimiz. **9** Lekin biz üçün pərixtılərin

nuroqun oqullarni xan-xərəpkə baxliqanda, Hudaning ailisigə Ooşul salahiyiti bilən həküm ularning nijatining yol baxliquqisini azab- süridi; wə əger biz jasaritimiz wə ümidimizdən okubatlılar arkılık kamalətkə yətküzükə layik bołożan iptiharlıqni ahıroqıqə qing tutsaq, kəldi. **11** Qünki pak-mukəddəs Kıloluqı bilən pak- dərwəkə Hudaning axu ailisigə təwə bołożan mukəddəs kılınojanlarning həmmisi dərwəkə bolimiz. **7** Xunga, [mukəddəs yazmilarda] ohxax Birsidin kəlgəndur; xuning bilən U Mukəddəs Rohning deginidək, Bugün, əgər ularni «kerindax» deyixtin nomus kilmaydu. silər [Hudaning] awazini anglisanglar, **8** Əyni **12** Huddi U [Hudaşa (mukəddəs yazmilarda qaoqlarda Uni oqəzəpləndürüp, qəl-bayawanda yeziloqandək)]: «Namingni kerindaxlrimoqa Uni siniqan künidikidək, Yürikinglarni jakarlaymən, Jamaət iqidə Seni nahxılarda qattık kilmanglar! **9** Mana xu yerdə ataküyləymən» değən. **13** U yənə: «Mən sanga bowiliringlar Meni sinidi, ispatlıdı həm Mening tayinimən» wə «Karanglar, mana Mən bu yerdə kılınojanımlı kırıq yil kərüp kalganidi. **10** Mən Huda Manga ata kılıjan pərzəntlər bilən billə» xu dəwrdin bizar bolup: — «Bular kənglidə değən. **14** Pərzəntlər bolsa ət bilən kəndin tənlik daim adaxkanlar, Mening yollırımnı həq bilip bołożaqka, Ooşulmu [xu pərzəntlərningkiga] yətmigən. **11** Xunga Mən oqəzəplinip kəsəm ohxaxla ət wə kəndin tənlik boldi. Bundaq iqip: — «Ular Mening aramlikimoqa kət'iy kılıxtıki məksət, U əlüm arkılık əlüm həkükünü kirməydi» dedim». **12** Əmdi kerindaxlar, tutkən İblisning küqini bikar kılıp, **15** əmür boyi heqkaysinglarda yaman niyatlık wə etikadsız əlüm kərkənqidin küllükə tutulojanlarning kəlb bolmisun, xundakla uning mənggü hayat həmmisini azadlıqka qıkırix üçün idi. **16** Hudadin yüz ərüməslikigə kəngül belüngər; Qünki U dərwəkə pərixtilergə əməs, bəlkı **13** pəkət «bugün»la bolidikən, heqkaysinglar İbrahimning əwlədlirioqa tutixidu; **17** Xuning gunahning azduruxliri bilən kənglünglarning üçün, U Hudaşa ait ixlarda rəhimdil wə sadık qattiklaxmaslıq üçün hər künü bir-biringlarnı bax kahin boluxi üçün, həlkning gunahlırinən jekilənglar. **14** Dəsləptiki hatırjəmlikimizni kəqürüm kurbanlığını beralixi üçün, U hər ahıroqıqə qing tutsaqla, dərwəkə Məsih jəhəttin kerindaxlrioqa ohxax kılınixi kerək bilən xerik bołożan bolimiz. **15** Yukirida idi. **18** Qünki Əzi sinaklıarnı Əz bexidin kəqürüp, eytiloqnidək: — «Bugün, əgər silər [Hudaning] azab-əkubət qəkkən bołożaqka, U sinaklıraqa awazini anglisanglar, əyni qaoqlarda [Uni] duq kəlgənlərginu yardım beraləydu.

3 Xundak ikən, əy mukəddəs kerindaxlar, ərxtin bołożan qakırıqka ortak nesip bołożanlar, əzimiz etirap kılıjan Rosul wə Bax Əhəlin, yəni Əysaşa kəngül koyup karanglar. **2** Huddi Musa [pəyəqəmbər] Hudaning pütün ailisidə hizmət kılıqanda Hudaşa sadık bołożandək, umu əzini təyinləp hizmətkə Koyojuqioqa sadık boldi. **3** Lakin əyni bərpa kılıquqi əzi bərpa kılıjan əydinmə artuk xəhrətkə sazawər bolossenidək, Umu Musadin artuk xan-xərəpkə layıktur. **4** Qünki həmmə əyning bərpa kılıquqisi bardur; lekin pütün məwjudatning bərpa kılıquqisi bolsa Hudadur. **5** Musa bolsa hizmətkar salahiyiti bilən Hudaning pütün ailisidə sadıkkılık bilən keyinki axkarilinidiojan ixləraqa guwahlıq berix hizmitini kılıjan. **6** Lakin Məsih bolsa

4 Əmdi Uning aramlikioqa kirip bəhrimən bolux tooprisidiki wədisi [bizgə] kaldurulojandin keyin, aranglardiki birərsininqmu uning nesiwisidin qüxüp kəlixidin korkunqata ehtiyat kılayı. **2** Qünki hux həwər huddi

[qoldiki Israillaroja] anglitiloqandek bizlərgimu etikadimizda qing turayli. 15 Qünki bizgə anglitildi. Lekin ularning anglojanlari etikad təyinləngən bax kahinimiz ajizliklirimizoja bilən yuqurulmiojanlıktın, söz-kalamning həsdaxlıq kilmioquqi əməs, bəlkı bizgə ohxax ularoja həqkandak paydisi bolmiojanidi. 3 hərhil azdurux-sinaklaroja duq kəlgən, lekin Qünki bu aramlıkka kirgənlər bolsa — etikad gunah sadir kılıp bəkmioquqidur. 16 Xunga kilojan bizlərmiz. Huddi Hudaning eytkinidək: yürükimiz toq haldə rəhim-xərpətkə erixix wə «Xunga mən oqəzəplinip kəsəm iqip: — «Ular yardımə ehtiyajlık waktimizda xapaət tepix Mening aramlıkimoqa kət'iy kirməydu — üçün mehîr-xərpət [ayan kılınoquqi] təhtə degən». Hudaning əməlliri bolsa dunya apirdə yekinlixaylı.

bolojandila həmmisi tamamlanışanıdi; 4 qünki yaritilixning yəttinqi küni həkkidə mukəddəs yazmilarning bir yeridə mundak deyilgən: «Yəttinqi küni kəlgəndə, Huda həmmə əməlliridin aram aldı». 5 Yənə kelip yukarıda eytiloqandek Huda: «Ular Mening aramlıkimoqa kət'iy kirməydu» degənidi. 6 Buningdin kərünərlikki, Hudaning aramlıkçıja kirələydiyojanlar bar, əmma uning tooprısidiki hux həwərni awwal anglojanlar itaətsizlik kilojanlıkı üçün, uningoja kirəlmidi. 7 Xuning üçün, Huda ənə xu [aramlık tooprıside] uzak wakittin keyinki məlum bir künni «bügün» dəp bekitip, Dawut [pəyəqəmbər] arkılık yənə xundak eytkən: — «Bügün uning awazini anglisanglar, Yürükglarnı kəttik kılmaqlar!» 8 Əgər Yəxua [pəyəqəmbər] [Israillarnı] aramlıkka kirgüzgən bolsa idi, Huda keyin yənə bir [aramlık] küni toopruluq demigən bolatti. 9 Kiskisi, xabat kürnidiki bir aramlık Hudaning həlkini kütməktə. 10 Qünki Hudaning aramlıkçıja kirgüçilər huddi Huda «Öz əməl-ixlidin aram alojan»dək, ezlirinинг ixlidin aram alidu. 11 Xunga həqkəysimizning ənə xu [Israillardək] itaətsizlik kilojan halitidə yikiliq qüxməslikı üçün, hərbirimiz bu aramlıkka kirixkə intiləyli. 12 Qünki Hudaning söz-kalami janlıktur wə küqkə igidur, hətta jan bilən rohni, yilik bilən boqumularni bir-biridin ayriwetligidək dərijidə, hərkandak kox bislik kiliqtin ittiktur, əlbdiki oy-pikir wə arzuniyatlərning üstidin həküm qıkarlıqquadur. 13 Uning aldida həqkandak məwjudat ojayıp əməstur; bəlkı bizdən həsab Aloquning kezliyi aldida həmmə ix oquq-axkaridur. 14 Xundak bolojanikən, xundakla ərx-asmanlardın etüp qıkkən uluo Bax Kəhənimiz, yəni Hudaning Oqli əysa bolojanikən, biz etirap kilojan

5 Hər ketimlik bax kahin insanlar arisidin tallinip, həlkə wakalitən Hudaqə hizmət kilişkə, yəni həlkning atiojan hədiyəlirini wə gunahlar üçün kilojan əlbanlıklarını Hudaqə sunuxka təyinlinidu. 2 Uning hərtərəpləp ajizlikliri bolojqə, bilimsizlər wə yoldin qətnigənlərgə mulayimlik bilən muamilə kılalaydu. 3 Xu ajizlik üçün u həlkning gunahları hesabıja əlbanlık sunojandək, əz gunahları üçünmu əlbanlık sunuxka toqra kelidu. 4 Həqbir kixi bu xərəplik mərtiwini ezlükidin almayıdu, pəkət Hərunoja ohxax, Huda təripidin qakırıloqandila uni alidu. 5 Huddi xuningdək Məsihə bax kahin mərtiwisigə Əzini uluqlap ezlükidin erixən əməs, bəlkı Uni [uluqlıq] Huda] Əzi idi; U Uningoja: — «Sən Mening Oqlumdursən, bugün Mən Seni tuqdurdum» degən. 6 U [mukəddəs yazmilarning] yənə bir yeridə Uningoja: — «Sən əbədil'əbədgıqə Məlkizədəknin tipidiki bir kahindursən» degən. (aiən g165) 7 [Məsih] yər yüzidiki künlərdə, Əzini elümdin kutkuzuwelikə əadir Boloquqıja kəttik, nidalar wə kez yaxlıri bilən dua-tilawətlər wə yilinixlarnı kətürdü. Uning ihsəmənlikidin duaları ijabət kılındı. 8 Gərqə U [Hudaning] Oqli bolsimu, azab qekixliri arkılık itaətmən boluxni əgəndi. 9 U mana muxundak mukəmməl kılınojan bolojqə, barlıq Əzığə itaət kiloquqlarоja mənggülük nijatni barlıkə kəltürgüqi bolup, (aiənios g166) 10 Huda təripidin «Məlkizədəknin kahinlik tütümü tərtipidə bax kahin» dəp jakarlandı. 11 Bu ix toopruluq eytidiojan nuroqun sözlerimiz bar, lekin ələklirinqər pang bolup kətkəqə, bularını silərgə enik qüxəndürүx təs. 12 Qünki silər alliburun təlim bərgüqi boluxka tegixlik bolojan qaoğdimu, əməliyəttə silər yənilə

Hudaning söz-kalamining asasiy həkikətlirining kılıqlarını ülgə kılıdioqların bolqaysılər. nemə ikənlikini baxlıarning yengiwaxtin **13** Qünki Huda İbrahim oğlu wədə kılığında, əgitixiga möhtəjsilər; silərgə yirik yeməklik Əzidin üstün turidiqan həqkim bolmioqaqka, əməs, bəlkı yənilə süt kerəktür. **13** Qünki pəkət Əzi bilən kəsəm kılıp: **14** «Sanga qokum bəht ata süt bilənlə ozuklinidioqların bowaktin kılımən, seni qokum kəpəytip berimən» — dedi. pərk yoktur, ular həkkaniyat kalamoğa pixxiq **15** Xuning bilən, [İbrahim] uzun wakıt səwr-bolmiojan qoridur, halas. **14** Bırak yeməklik bolsa yetilgənlər, yəni ez ang-zehinlirini yahxi-yamanni pərk etikət yetildurgənlər üçündür.

6 **2** Xuning üçün, Məsih tooprısidiki dəsləpkə asasiy təlimdə tohtap kalmay, — yəni kəytidin «əlük ixlar»dın towa kılıx wə Huda oğlu etikət bəqlax, qəmüldürülüxlər, «kol təgküütü», əlgənlərning tirildürülüxi wə mənggülük həküm-sorak tooprısidiki təlimlərdin ul salayı dəp olturmay, mukəmməllikkə karap mangayı. (aiōnios g166) **3** Huda halıqanıkən, biz xundak kılımımız. **5** Qünki əslidə yorutulup, ərxtiki iltipattin tetiqan, Mukəddəs Roştın nesip boloğan, Hudaning söz-kalamining yahxilikini həm kəlgüsü zamanda ayan kılınidiojan կudratlərni həs kılıp bəkkanlar əger yoldın qətnigən bolsa, ularnı kəytidin towa kıldurux hərgiz mumkin əməs. Qünki ular ez-ezığa kılıp Hudaning Ooqlını kəytidin krestləp rəswa kılmaqta. (aiōn g165) **7** Qünki kəp kətimləp ez üstəgə yaqışan yamouş süyini iğkən, ezida teriojuqilaroja mənpəətlik ziraətlərni estürüp bərgən yər bolsa Hudadin bərikət almışta. **8** Bırak tikən wə əmələkə estürgən bolsa, u ərziməs bolup, lənətkə yekin bolup, akiwiti kəydürülüxtin ibarət bolidu. **9** Lekin ey qıkkən wə uningoja bəht tiligənidi. **2** İbrahim səyümlüklərim, gərqə yükirik ixlarnı tiləqəaloğan bolsakımı, silərdə buningdinmu əwzəl ixlər, xundakla nijatlıqning elip baridiojan ixləri bar dəp kəyil bolduk. **10** Qünki Huda kılıqan əməlliringlərni wə Uning padixaḥıı bolup, buning mənisi «amanlıq mukəddəs bəndiliriga kılıqan wə həzirmu kiliwatkan hizmitinglar arkılıq Uning nami silərning ümidiqların tolukjazm-hatirjomılk silərning ümidiqların tolukjazm-hatirjomılk əməs. **11** Əmma Hudaning Ooqlıqə ohxax kılınip, mənggülük silərning ümidiqların tolukjazm-hatirjomılk kahin bolup turidu. **4** Əmdə karangalar, bu bilən boluxi üçün, hərbiringlarning ahıroğluqə Məlkizədək nemidegən uluq adəm-həl Həttə xundak oqyrət kılıxinglərə intizarmız; **12** ata-bowlirimizning qongı İbrahimimə oljisining xundakla sərəmlilərdin bolmayı, bəlkı etikət wə ondin birini uningoja atıqan. **5** Dərwəkə səwrqanlıq arkılıq Hudaning wədilirigə warislik Lawiyning əwladlıridin kahinlikni zimmisigə

uzun wakıt səwr-taqt bilən kütüb, Hudaning wədisigə erixti. **16** Qünki insanlar əzliridin üstün turidiqan birini tiləp elip kəsəm kılıdu; ularning arısında kəsəm ispat-təstik həsablinip, hər hil talax-tartıxlarda hatimə beridu. **17** Xuningdək Huda, Əz wədisigə warislik kılıqlarqa Əz nixan-maksitining əzgərməydiqanlığını tehimə oqukrak bildürük üçün, kəsəm kılıp wədə bərdi. **18** Xuning bilən kət'iy əzgərməs ikki ix arkılık, kəz aldimizda koyulmuş ümidi qing tutux üçün [halakəttin] əzimizni əqaurup uni baxpanaḥ kılıqan bızlər küqlük riəqət-ilhamoja erixələymiz (bu ikki ixta Hudaning yaloğan eytixi kət'iy mümkün əməs, əlwəttə). **19** Bu ümidjenimizə qing baqlanışın kemə lənggirdək xübhəsiz həm mustəhəkəm bolup, [ərxtiki] ibadəthanining [iqli] pardisidin ətüb bizni xu yərgə tutaxturidu. **20** U yərgə biz üçün yol eqip mangoqı əysə bizdən awwal kirgən bolup, Məlkizədəkninq kahinlik, tüzümi tərtipdə mənggülük təyinləngən Bax Kahin boldı. (aiōn g165)

7 Qünki bu Məlkizədək Salem xəhirinən padixaḥı, xundakla Əng Aliy Boloqası Hudaning kahini bolup, İbrahim padixaḥılarınyengip jəngdin kəytəkanda, uning aldiqə bolsa erixən barlıq [oljisining] ondin bir əlüxini uningoja atıqanıdı. [Məlkizədək degən isimning] birinqi manisi «həkkaniyat padixaḥı» degənləktür; uning yənə bir nami «Salemning padixaḥı» bolup, buning mənisi «amanlıq padixaḥı» degənləktür; **3** uning atisi yok, anisi yok, nəsəbnamisi yok, künlərinin baxlinixi üqün kərsətkən mehîr-muhəbbitinglərni untup wə həyatining ahırlıxi yoktur, bəlkı u əkalidiojan adalətsizlərdin əməs. **11** Əmma Hudaning Ooqlıqə ohxax kılınip, mənggülük silərning ümidiqlarının tolukjazm-hatirjomılk kahin bolup turidu. **4** Əmdə karangalar, bu bilən boluxi üçün, hərbiringlarning ahıroğluqə Məlkizədək nemidegən uluq adəm-həl Həttə xundak oqyrət kılıxinglərə intizarmız; **12** ata-bowlirimizning qongı İbrahimimə oljisining xundakla sərəmlilərdin bolmayı, bəlkı etikət wə ondin birini uningoja atıqan. **5** Dərwəkə səwrqanlıq arkılıq Hudaning wədilirigə warislik Lawiyning əwladlıridin kahinlikni zimmisigə

alojanlar Təwrat қанuni boyiqə həlkətin, bizni Hudaşa yekinlaxturidiojan, uningdin yəni eż kərindaxlıridin İbrahimning puxtidin əwzəl ümid elip kelindi. **21** Uning üstigə, bu ix bolqinoqa қarimay tapkinining ondin bir ülüxini yioqxi əmr kılınojan. **6** Lekin bularning kəbilə-urukjidan bolmiojan Məlkizədək bolsa İbrahimdin «ondin bir ülüxi»ni köbul kılqoan andin Hudanıng wədilirigə igə bolqoqi İbrahimoja bəht tiligən. **7** Xübhəsizki, bəht tiligüqi bəhtkə erixküqidin üstündür. **8** Bu yərdiki «ondin bir ülüxi»ni köbul kılqoqilar əlidiojan adamlərdindur; u yərdiki «ondin bir ülüxi»ni köbul kılqoqi toqrisida [mukəddəs yazmilarda] «U hayat yaxiqojuqi» dəp guwahlıq berilgəndur. **9** Hətta mundak deyixə boliduki, ondin bir ülüxni alidiojan Lawiyumu [əjdadi] İbrahim arkılık [Məlkizədəkkə] ondin bir ülüxni bərgən. **10** Qünki Məlkizədək İbrahimni қarxi aloqanda, Lawiyni [kəlgüsidi ki puxti bolux sūpitidə] yənilə İbrahimning tenidə idi, dəp mənggü hayattur. **26** Muxundak bir bax kahin hesablaxka bolidu. **11** Əmdi Lawiy kəbilisining dəl bizning hajitimizdin qikqidiojan — mukəddəs, kahinlik tüzümi arkılık mukəmməl həkkaniyyət əyibsziz, oqubarsız, gunahkarlardın neri kılınojan, kelələydiqan bolsa (qünki xu tütümgə asaslinip ərxlərdin yukiri elip ketürülgən kahindur. **27** Təwrat қanuni Israil həlkigə qüxtürülənidi), **12** Əmdi kahinlik tüzümi əzgərtilən bolsa, uningoja [munasiwətlik kanun-tüzümü] əzgərtilişkə tooqra kelidu. **13** Qünki bu eytiliwaytən sezlər қaritilojan zat bolsa baxka bir kəbilidin bolup, bu kəbilidin heqkim kurbangahə himzətə bolup bakmiojan. **14** Qünki Rəbbimizning Yəhuda kəbilisidin qikqanlıq enik; Musa bu kəbilə toqrisida kahinlikka munasiwətlik heqbir nərsə demigənidir. **15** Əmdi Məlkizədəktək baxka bir kahin qikqan bolup, bu əzgirix munulardın tehimu roxən bolidu; **16** uning [kahinlikka] təyinlinixi ət igilirigə baoqlik əmr bilən əməs, bəlkı pütməs-tügiməs hayatning kudritidin bolqandur. **17** Qünki bu həkta [mukəddəs yazmilarda]: «Sən əbədil'əbədgıqə Məlkizədəknin tipidiki bir kahindursən» dəp guwahlıq berilgən. **(aiən g165)** **18** Qünki aldinkı əmr-tüzüm ajizlikı wə ünūmsizlikü tüpəylidin küqidin kalduруlojan **19** (—qünki Təwrat қanuni heq ixni kamalətkə yətküzəlmidi). Uning ornişa [Hudanıng] əsəri bilən kapalətkə igə bolmay kalmidi (ilgiri ətkən kahinlar [Hudanıng] əsərimiz kahin bolqanidi; lekin, əysa bolsa əzizə: — «Pərvərdigar xundak kəsəm iqtı, həm hərgiz buningdin yanmaydu: — «Sən əbədil'əbədgıqə kahindursən»» Degtinqin əsəri bilən kahin boldi). **(aiən g165)** **22** Əmdi əsəri xundak uluq ix bilən əwzəl bir əhdining kepili kılindi. **23** Yənə kelip, ilgiri ətkən kahinlar kep boluxi kerək idi; qünki ularning [hərbiri] əsəri kahinlik hərgiz əzgərtilməstur. **(aiən g165)** **25** Xu səwəbtin, U Əzi arkılık Hudanıng bərgən. **26** Muxundak bir bax kahin əldioja kəlgənlərni üzül-kesil կutkuşukə kədir; qünki U ular üçün Hudaşa murajiət kilişkə sūpitidə] yənilə İbrahimning tenidə idi, dəp mənggü hayattur. **27** Təwrat қanuni Israil həlkigə qüxtürülənidi), **12** Əmdi kahinlik tüzümi əzgərtilən bolsa, uningoja [munasiwətlik kanun-tüzümü] əzgərtilişkə tooqra kelidu. **13** Qünki bu eytiliwaytən sezlər қaritilojan zat bolsa baxka bir kəbilidin bolup, bu kəbilidin heqkim kurbangahə himzətə bolup baxka bir kahin qikqanlıq enik; Musa bu kəbilə toqrisida kahinlikka munasiwətlik heqbir nərsə demigənidir. **15** Əmdi Məlkizədəktək baxka bir kahin qikqan bolup, bu əzgirix munulardın tehimu roxən bolidu; **16** uning [kahinlikka] təyinlinixi ət igilirigə baoqlik əmr bilən əməs, bəlkı pütməs-tügiməs hayatning kudritidin bolqandur. **17** Qünki bu həkta [mukəddəs yazmilarda]: «Sən əbədil'əbədgıqə Məlkizədəknin tipidiki bir kahindursən» dəp guwahlıq berilgən. **(aiən g165)** **18** Qünki aldinkı əmr-tüzüm ajizlikı wə ünūmsizlikü tüpəylidin küqidin kalduруlojan **19** (—qünki Təwrat қanuni heq ixni kamalətkə yətküzəlmidi). Uning ornişa əsəri bilən kahin kılıp təyinləndi. **(aiən g165)**

8 Eytikanlırimizning bax nuktisi xuki: Ərxtiki uluq Boloquqining təhtining ong təripidə olturoqan xundak bir Bax Kahinimiz bar. **2** U mukəddəs jaylarda, xundakla insan əməs, bəlkı Pərvərdigar tikkən həkikiy ibadət qədirininq həmmisidə kahinlik hizmitini kılqoqidur. **3** Hərbir bax kahin hədiya həm kurbanlıqlar sunux üçün təyinlinidir. Xuning üçün, [bizning bu bax kahinimizningmu] birər sunidiojan bolux kerək idi. **4** Dərwəkə əgər U yər yüzidə bəlsidi, hərgiz kahin bolmayıttı; qünki bu yərdə Təwrat қanun-tüzümi boyiqə hədiya sunidiojan kahinlar alliburunla bardur **5** (bu [kahinlar] hizmət kılıdiojan [ibadət qediri] pəkətlə ərxtiki

ixlarning keqürülmisi wə kələnggisidur. Musa Uning ikkinqi, [yəni iqki] pərdisining kəynidə dəl bu ibadət qedirini қuruxqa baxlıqanda, əng mukəddəs jay dəp atalojan yənə bir qedir Hudanıng wəhiysi uningçə kelip: «Ehtiyat bəlumi bar idı. 4 Xu yərgə təwə bolovan կiləjinkı, bularning həmmisini sanga taoında altun huxbuyağ, wə pütünləy altun bilən kərsitligən ərnək boyiqə yasılın» dəp կaplanovan əhdə sandukı bar idi. Sandukning agahlanduroğan). 5 Lekin hazır U ([kona iqidə altundın yasalojan, manna selinojan əhdigə ait] wədilərdin əwzəl wədilər üstigə komzək, Hərunning bih sürgən həsisi wə bekitilgəq) tehimu yahxi bir əhdining wasitiqisi ikki əhdə [tax] tahtiyisi bar idi. 6 [Sanduk] bolojaqka, Uningçə berilgən kahinlik hizmiti üstdikii «kəfarət təhti»ning üstigə xan-xərəplik baxka kahinlarningkidin xunqə əwzəl turidi. «kerub»lar ornitilojan bolup, қanatlari bilən 7 Əgər xu dəsləpkı əhdə kəm-kütisiz bolsa uni yepip turatti. Əmdi bular tooqruluk təpsiliy idi, keyinkisi üçün orun izdəxning həqkandak tohilixning hazır wakti əməs. 8 Bu nərsilər hajiti bolmiojan bolatti. 9 Lekin, Huda kona mana xundak orunlaxturulqandan keyinla, əhdini yetərsiz dəp karap, [İsraillarçə] mundak kahinlar qedirning birinqi bəlümigə [(yəni degən: — «Mana, xu kün'lər keliduki, — «mukəddəs jay»oja]) hərdaim kirip, ibadət dəydu Pərwərdigar, — Mən Israil jəməti wə hizmitini kılıdu. 10 Birak, [«əng mukəddəs Yəhūda jəməti üçün yengi bir əhdini əməlgə jay» dəp atalojan] ikkinqi bəlümğə pəkət axurimən. 11 Bu əhdə ularning ata-bowiliri bax kahin yilda bir ketimla kirdi. Kahin u bilən tüzgən əhdigə ohximaydu; xu əhdini Mən yərgə eż gunahları wə həlkəning nadanlıktın ata-bowilirini қolidin tutup Misirdin kutkuzup ətküzgən gunahları üçün atalojan [kurbanlıq] yetəkliginimdə ular bilən tüzgənidim; qünki kenini almay kirməydi. 12 Bu ixlar arkılık ular Mən bilən tüzükən əhdəmdə turmidi, Mukəddəs Roh xuni kərsitip bərməktiki, bu mən ulardin nəzirimni yetkidim, — dəydu birinqi ibadət qediridiki tüzüm inawətlilik bolup Pərwərdigar. 13 Qünki xu kün'lərdin keyin, tursila, əng mukəddəs jayçə baridiojan yol Mening Israil jəməti bilən tüzidiojan əhdəmən yənilə eqilmaydu. 14 Mana bular rəsimdək mana xuki: — «Mən Əz təwrat-kanunlirimni hazırlı zamanni roxənləxtüridiojan bir hil ularning zehin-əkligə salımən, əhəmdə ularning obraz, halas. Buningdin xuni kerüwelixka kəlbigimu pütimən; Mən ularning Hudasi boliduki, bu qedirdə sunulidiojan hədiyə bolimən, ularmu Mening həlkim bolidu. 15 wə kurbanlıklar ibadət kılqıqını wijdanida Xundin baxlap həqkim eż yurtdixioqa, yaki eż pak-kamil kılalmaydu. 16 Ular pəkət yemək-kerindixioja: — «Pərwərdigarnı tonuqın» dəp iqməklər wə boyini suşa selixning türlik əgitixinin hajiti қalmaydu; qünki ularning rəsmiyətlirigə baqlılıq bolup, [kanun-tüzüm] həmmisi, əng kiqikidin qongiojqə Meni bilip tütütlüök wakti kəlgüçilik küqkə igə kılınojan, bolojan bolidu; 17 qünki mən ularning insanlarning əthrígila baqlılıq bolojan bəlgilimə-ķəbihliklirigə rəhîm kılımən əhəmdə ularning nizamlardur. 18 Lekin Məsih bolsa kəlgüsidi kgunahları wə itaətsizlikini mənggügə esimdin karamət yahxi ixlarnı elip baroquçı bax kahin qikiriwetimən». 19 Əmdi Hudanıng bu əhdini bolup, adəm koli bilən yasalmiojan, bu dunyoqa «yengi» deyixi burunkisini «kona» degənlilikidur; mənsup bolmiojan, tehimu uluq wə tehimu əmdi wakti etkən, koniriojan ix bolsa uzun mukəmməl ibadət qedirioja kirdi; 20 eąkə yaki mozaylarning [kurbanlıq] kenini əməs, bəlkı Əzining [kurbanlıq] kenı arkılık U (Əzilə mənggülüök hərlük-nijatni igiligən bolup) bir yolila mənggügə əng mukəddəs jayçə kirdi.

(aiōnios g166) 21 [Kona əhdə dəwriddə] eąkə wə bukilarning kenı həm inəkninq külliri napak bolojanlarning üstigə sepişsə, ularni ət jəhətidin tazilap pak kılıqan yərdə, 22

9 Birinqi əhdidə munasiwətlilik ibadət bəlgilimiliri wə yər yüziga təwə bolovan bir mukəddəs ibadət jayı bar idi. 2 Buningçə bir ibadət qediri tikilgəndi; uning mukəddəs jay dəp atalojan birinqi bəlümidə qiraqdən, xırə həm xırə üstidə rətləngən nanlar bolatti. 3

undakta, mənggülük Roh arkılık əzini qubarsız kurbanlıq süpitidə Hudaşa atiojan Məsihning keni wijdanınglarnı elük ixlardin pak kılıp, bizni mənggү həyat Hudaşa ibadət kılıxka tehimu yetəkliməndə?! (aiōnios g166) 15 Xuning üçün u yengi əhdining wasitiqisidur. Buning bilən (insanlarning awwalkı əhdə astida sadır kılıqan itaətsizlikliri üçün azadlıq bədili süpitidə xundak bir elüm bolqanıkən) Huda təripidin qakırilojanlar wədə kılınojan mənggülük miraska erixələydu. (aiōnios g166) 16 Əgər wəsiyat kəldurulsa, wəsiyat kəldurquqining elüxi təstiklanojuqə, wəsiyat küqkə igə bolmayıdu. 17 Qünki wəsiyat pəkət olümindin keyin küqkə igə bolidu. Wəsiyat kəldurquqi həyatla bolsa, wəsiyitining həqkandaq küqi bolmayıdu. 18 Xuningə oħxax, dəsləpki əhdimu kan ekitiləqandila, andin küqkə igə bolqan. 19 Qünki Musa Təwrat kanunu boyiqə hərbir əmrini pütün həlkətə ukəturoqandin keyin, mozay wə eeqkilərning suçja arilaxturulqan kənini kizil yung yipta baqılanqan zofa bilən kanun dəsturioja wə pütün həlkətə sepiplər, ularoja: 20 «Mana, bu Huda silərninq əməl kılıxinglaroja əmr kılıqan əhdining kənidur» — dedi. 21 U yənə oħxax yolda ibadət qedirioqa wə qedirdiki ibadətkə munasiwətlik pütkül saymanlarning üstigə kan səpti. 22 Dərwəkə, Təwrat kanunu boyiqə həmmə nərsə degidək kan bilən paklinidu; [kurbanlıq] kəni tekülmögüqə, gunahlar kəqürüm kılınmaydu. 23 Hox, ərxtikigə təkliq kılıp yasalojan bu buyumlar muxundak [kurbanlıqlar] bilən paklinixi kerək idi. Bırak ərxtiki nərsilərninq ezi bulardın esil kurbanlıqlar bilən paklinixi kerək. 24 Qünki Məsih ərxtiki həkikiy ibadət jayoja təkliq kılınojan, adəm koli bilən yasalojan mukəddəs jayoja əməs, bəlkı Hudanıng huzurında bizgə wəkkilik kılıp hazır bolux üçün ərxning ezigə kirip boldi. 25 [Yər yüzidik] bax kaһinning yilmuyil ez kenini əməs, bəlkı [kurbanlıqlarning] kənini elip, əng mukəddəs jayoja kəyta-kəyta kirip turqinidək, u kurbanlıq süpitidə ezini kəyta-kəyta atax üçün kırğını yok. 26 Əgər xundak kılıxning zəruriyyiti bolqan bolsa, dunya apiridə bolqanından beri Uning kəyta-kəyta azab qekixigə toqra keletti. Lekin

U mana zamanlarning ahirida gunahni yok kılıx üçün, bir yolila Əzini kurban kılıxka otturioja qıktı. (aiōn g165) 27 Həmmə adamning bir ketim elüxi wə əlgəndin keyin sorakka tartılıxi bekitilgəngə oħxax, 28 Məsihmu nuroqun kixilərning gunahlarını Əz üstigə elix üçün birlə ketim kurbanlıq süpitidə sunulqandın keyin, Əzini talpünüp kütkənlərgə gunahni yok kılıqan əhəndə nijat kəltürüxkə ikkinçi ketim axkarə bolidu.

10 Təwrat kanuni kəlgüsida elip kelinidiojan güzəl ixlarning əz əynini əməs, bəlkı ularning kələnggisinila sürətləp bərgəqkə, u tələp kılınojan, yilmuyil sunulup keliwatqan oħxax kurbanlıqlar arkılıq [Hudaşa] yekin laxmakçıqı bolqanlarnı hərgizmə mukəmməl kılalmayıdu. 2 Bolmisa, muxu kurbanlıqlarning sunuluxi ahirlixatti, qünki ibadət kılıquqlar pak kılınip, wijdani yənə əz gunahlıri tüpəylidin azablanmayıttı. 3 Həlbuki, muxu kurbanlıqlar yilmuyil əz gunahlırlarını ezlirigə əslitip turidu. 4 Qünki buka wə eeqkilərning kəni gunahlarnı hərgiz elip taxliyalmayıdu. 5 Xuning üçün, U dunya qəzə kəlgəndə mundak degən: — «Nə kurbanlıq, nə atiojan axlıq hədiyələri bolsa Sening tələparzuyung əməs, Bırak Sən Mən üçün bir tən təyyarlap bərding; 6 Nə keydürmə kurbanlıqlar, nə gunah kurbanlığının səyümnidinq; 7 Xunga jawab bərdimki — «Mana Mən kəldim! — Kanun dəsturungda Mən toqrluluk pütlügəndək — I Huda, iradəngni əməlgə axurux üçün kəldim». 8 U yukarıda: «Nə kurbanlıq, nə axlıq hədiyələri, nə keydürmə kurbanlıqlar nə gunahni tiligüqi kurbanlıqlar Sening tələparzuyung əməs, Sən ulardinmu səyümnidinq» (bu kurbanlıqlar Təwrat kanununing təlipi boyiqə sunuluxi kerək idi) deginidin keyin 9 yənə: «Sening iradəngni əməlgə axurux üçün kəldim» degən. Demək, [Huda] keyinkisini küqkə igə kılıx üçün, aldinkisini əməldin kəlduridu. 10 Hudanıng bu iradisi boyiqə əysa Məsihning tenining bir yolila kurban kılınixi arkılıq biz gunahın paklinip, [Hudaşa] ataldıq, 11 Hər kahin hər künü ibadət hizmitidə turidu, xundakla gunahlarnı hərgiz sakit

kılalmaydıqan ohxax hildiki қurbanlıqlarnı təyyar turidıqan yalkunluk otnı korkunq iqidə [Hudaoja] käyta-käyta sunidi. **12** Bırak, bu kütüxla, halas. **28** Əmdi Musaşa qüxürlügən [kahin] bolsa gunahlar üçün birla ketimlik Təwrat қanununu kəzgə ilmiqan hərkəndək mənggü inawətlik bir қurbanlıknı sunoqandın kixi ikki yaki üç guwahqining ispatı bolsa, keyin, Hudaning ong yenida olturdi; **13** U xu kəngqılık kılınmayla əltürülətti. **29** Undakta, yərdə «düxmənliri Өz ayioj astida təhtipər bir kixi Hudaning Oqlını dəpsəndə kilsa, kılınoqqa» kütidü. **14** U muxu birla қurbanlık Hudaning əhdisining kənioja, yəni əzini pak bilən Hudaşa atap pak-mukəddəs kılınoqanlarnı kılıqan қanoja napak dəp қarisa, xəpkət mənggүgə mukəmməl kıldı. **15** [Mukəddəs kılıqan Roħni həkərət kilsa, buningdin yazmilarda] [püttulgəndək], Mukəddəs Roħmu tehimu eqir jazaşa layik həsablinidu, dəp bu həktə bizgə guwahlıq beridu. Qünki U oylimamsıslər? **30** Qünki [Təwratta] «İntikam awwal: — **16** «U künldən keyin, Mening ular Meningkidur, kixining kilmixlirini ez bexioja bilən tüzidıqan əhdəm mana xuki, dəydu əzüm yandurımən, dəydu Pərwərdigar» wə Pərwərdigar; Mən Өz təwrat-ķanunlirimni «Pərwərdigar Өz həlkini sorakqa tartidu» ularning zehin-əkligimu salımən, Həmdə degüqini bilimiz. **31** Mənggü həyat Hudaning ularning kəlbigimu pütimən» degəndin keyin, U kollirioqa qüxtüp jazalinix nəkədər dəhəxtlik yənə: — **17** «Ularning gunahları wə itaətsizlikirini ix-hə! **32** Əmdi silər yorutuluxtin keyin, azab-mənggүgə esimdin qıkırıwetimən» — degən. **18** okubətlik, kattik kürəxlərgə bərdaxlıq bərgən Əmdi xu yolda gunahlar kəqürüm kılınojanıkan, axu burunkı künlnarı esinglarda tutungılar. **33** gunahlar üçün қurbanlık kılıxning hajitimu Bəzi wəkətlərda rəswa kılınip həkərətləx wə kəlməydi. **19** Xuning üçün, əy kərindaxlar, harlinixlaroja uqrıdinglər wə bəzi wəkətlərda Əysanıng əni arkılık əng mukəddəs jayoja muxundak muamililərgə uqrıqanlaroja dərddax kirixkə jürətlik bolup, **20** (U bizgə eqip boldunglar. **34** Qünki silər həm məhbuslarning bərgən, ibadəthanining pərdisidin (yəni, dərdigə ortak boldunglar həm mal-mülküngələr Unıng et-tenidin) etidıqan xu yipyengi, bulanqandımu, kəlgüsədə tehimu esil həm həyatlıq yoli bilən) **21** xundakla Hudaning yokap kətməydiqan bakıj təəllükatkə igə ailisini baxķuridıqan bizning uluq kahinimiz bolidiqanlıkinglarnı bilgəqkə, huxallıq bilən bolojanlıq bilən, **22** dillirimiz wijdandiki bu ixni kobul kıldinglər. **35** Xuning üçün, bulojuñuxlardın sepiliş bilən paklanıqan wə jasaritinglarnı yokatmangılar, uningdin intayın bədinimiz sap su bilən yuyułoqandək tazilanıqan zor in'am bolidu. **36** Qünki Hudaning iradisigə həldə etikədnıng toluk jəzm-hatırjəmliki wə əməl kılıp, Unıng wədə kılıqinoja müyəssər səmimiyl əlbət bilən Hudaşa yekinlixayıl! **23** bolux üçün, səwr-qidam kılıxinglaroja toqra Əmdi etirap kılıqan ümidiımızdə təwrənməy kelidü. **37** Qünki [mukəddəs yazmilarda] qing turaylı (qünki wədə Bərgüqi bolsa səzidə [Huda] mundak degən: — «Pəkət azojinə turoquqidur) **24** wə mehîr-muhəbbət kərsitix wəkittin keyinla», «Kəlgüqi dərwəkə yetip wə güzəl ix kılıxka bir-birimizni kəndək kelidü, U keqikməydi. **38** Bırak həkkənəyi կօզօյա wə riəybətləndürüxni oylayı. **25** boloquçı etikəd bilən yaxaydu; Lekin u kəynigə Bəzilər adət kiliwaloqandək, jamaətə jəm qekinsə, Jenim uningdin səyünməydi». **39** boluxtin bax tartmaylı, bəlki bir-birimizni Həlbuki, biz bolsaq kəynigə qekinip ھالاک jekiləp-ilħamlanduraylı; bolupmu xu künning bolidiqanlardın əməs, bəlki etikəd bilən əz yekinlaxxanlığını baykinqinılarda, tehimu jenimizni igiligenlərdindurmız. **40** xundak kılıayı. **26** Həkikətni tonuxka nesip boloqandın keyin, yənilə kəstən gunah ətküzüwərsək, u qaoqda gunahlar üçün sunulidıqan baxka bir қurbanlıq bolmas, **27** bəlki bizgə қalidıqını pəkət sorak, xundakla Huda bilən қarxılıxidıqanlarnı yəp tügitixkə

11 Etikəd bolsa ümid kılıqan ixlarning reallıqtiki ipadisi wə kərünməydiqan xəy'ilərning dəlilikidur. **2** Qünki burunkı metiwrəlirimiz kədimdə mana xu etikəd bilən [Hudadin kəlgən] yahxi guwahlıknı aloqan. **3**

Biz etikəd arkılık kainatning Hudanining sez- wədə kılqanlıriqa tuyəssər bolmay turupla kalami bilən ornitilojanlığını, xundakla biz etikədi bolqan haldə aləmdin otti. Bırak ular kərüwatkan məwjudatlarning kərgili bolidiojan hayatı bularning kəlgüsidiə əməlgə xəy'ilərdin qıkkən əməslikini qüxinələymiz. (a) axurulidiojanlığını yiraktın kərüp, kəqak ekip g165) 4 Etikədi bolqaqka Habil Əabilningkidinmu hursənlik bilən kütkən wə əzlirini yər yüzidə əwzəl bir ərbənəlilikni Hudaqə atiojan; etikədi musapir wə yoluqi dəp axkarə eytənədi. bolqaqka Huda uning atiojanlarını təripləp, 14 Bu bundak səzlərni kılqan kixilərnin uningoja həkkaniy dəp guvahlıq bərdi. Gərqə bir wətənni təxna bolup izdəwatkanlığını əlgən bolsimu, etikədi bilən u yənilə bizgə enik ipadıləydi. 15 Dərwəkə, ular əz yurtini gəp kılmaqta. 5 Etikədi bolqaqka, Ənənə seçinqən bolsa, kätip ketix pursiti qıkkən əlümni kərməyla [ərxkə] ketürəldi; Huda uni bolatti. 16 Lekin ular uningdinmu əwzəl, yəni kətürəlip elip kətkəqkə, u yər yüzidə heq ərxtiki bir makanni talpınıüp izdiməktə. Xuning teplimi. Səwəbi u elip ketilixtin ilgiri, Hudani üçün, Hudanining əzlirinə Hudası dəp atılıxidin hursən kılqan adəm dəp təripləngənədi. 6 nomus kilmaydu; qunki mana, U ular üçün bir əmdiliktə etikəd bolmay turup, Hudani hursən xəhər hazırlıqən. 17 İbrahim Huda təripidin kılıx mumkin əməs; qunki Hudanining aldiqa sinalojinida, etikədi bolqaqka oqlı İshəknə baridiojan kixi Uning barlıqıqa, xundakla ərbənəlilik süpitidə Hudaqə atidi; gərqə u Uning Əzini izdigənlərgə əjrini käyturoquqi Hudanining wədilirini, jümlidin «Sening namingni ikənlikigə ixinixi kerak. 7 Etikədi bolqaqka, dawamlaxturidiojan nəslinq bolsa İshəkṭin kelip Nuh tehi kərülüp bəkmiojan wəkələr həkkidə qıçıdu» deginini tapxuruwaləjan bolsimu, u Huda təripidin agaḥlanduruləşəndə, ihlasmənlik yənilə birdinbir oqlını kurban kılıxka təyyar korkunçi bilən aılısidikilərni kutkuzux üçün turdi. 19 Qunki u hətta İshək əlgən takdirdimə, yoojan bir kemə yasidi; həmdə etikədi arkılık Hudanining uni tirildürükə կadir ikənlikigə xundak kılıp pütkül dunyadikilərnin gunahlıları ixəndi. Mundaqə eytənə, İshəknə əlüməndin üstidin həküm qıçırdı, xundakla etikədtin tirildürülgəndək käytidin tapxuruwaldı. 20 bolqan həkkaniylikə mirashor boldı. 8 Etikədi bolqaqka, İshək oqlulları Yakup bilən Etikədi bolqaqka, Huda İbrahimni uningə Əsawning kəlgüsü ixilriqa həyrlik tiləp dua miras süpitidə bərməkqi bolqan zeminoja kıldı. 21 Etikədi bolqaqka, Yakup aləmdin berixka qakırojanda, u itaət kıldı; u կəyargə etüx aldida Yüsüpninq ikki oqlining hərbəri baridiojanlığını bilməy turup yoloja qıçı. 9 Üçün həyrlik dua kılıp, həsisiqə tayinip turup Etikədi bolqaqka u wədə kiliñojan zemində, Hudaqə səjdə kıldı. 22 Etikədi bolqaqka, huddi yakə yurtta turoqandək musapir bolup Yüsüp səkratka qüxüp կalqanda, bəni Israelning qedirlərni makan kılıp yaxidi. Hudanining Misirdin qıçıp ketidiojanlığını tiləja aldı həmdə uningoja kılqan wədisining ortak mirashorları əzinin ustihanlırı toqrlulukmu əmr kıldı. 23 bolqan İshək wə Yakuplarmu uning bilən birgə Etikədi bolqaqka, Musa tuqulqanda, uning xuningə ohxax yaxidi. 10 İbrahimning xundak ata-anisi uni üq ay yoxurdi; qunki ular kılıxidiki səwəb, u ulları mustəhkəm bolqan Musanıng yekimlik bir bala ikənlikini kərdi, xəhərnı kütkənidə; xəhərning layihiliyi həm padixaħning pərmanidinmu korkəndi. 24 kurojuqisi Huda Əzidur. 11 Etikədi bolqaqka Etikədi bolqaqka, Musa qong bolup uluoq zat Sarah, gərqə yaxinip կalqan, tuqut yexidin bolqandın keyin, «Pirəwning kizining oqlı» etkən bolsimu, հamilidar bolux iktidarioja degen atakta turuwerixni rət kılıp, 25 gunah igə boldi; qunki u wədə kılqan Hudani iqidiki ləzzətlərdin wakitlik bəhərimən boluxning ixənqlik dəp karaytti. 12 Buning bilən birlə orniqə, Hudanining həlkə bilən billə azab qekixni adəmdin, yəni əlgən adəmdək bolup կalqan bir əwzəl kərdi. 26 U Məsihə karitilojan həkarətkə adəmdin asmandiki yultuzlardək kəp, dengiz uqraxni Misirning həzinisidiki bayılıqlarəja igə sahiliidiki kumdək sansız əwlədlər barlıqka boluxtınmu əwzəl bildi. Qunki kezlini [ərxtiki] kəldi. 13 Bu kixilərnin həmmisi Hudanining in'amoja tikiwatatti. 27 Etikədi bolqaqka, u

padixaħning oqəzipidinmu korkmay Misirdin məksətni bekitkən bolup, ular bızsız kamalətkə qikip kətti. [Japa-muxakkətkə] qididi, qünki yətküzülməydi.

Kəzgə Kərünmigüqi uning keziga kərümüp turojandək idi. **28** Etikədi boloqaqka, u «tunji oqlining jenini alojuqi» [pərixtining] [Israillaroqa] təgməsliki üçün [tunji] «ötüp ketix» həytini ornitip, xuningə munasiwətlik ənni [buyrulonini boyiqə] sepip-sürkidi. **29** Etikədi boloqaqka, [Israillar] Kızıl Dengizdən huddi kuruqlukta mangojandək mengip etti. Birak [ularni kooqlap kəlgən] Misirliklər etməkqı bolojanda suoja oqark boldi. **30** Etikədi boloqaqka, həlk yəttə kün Yeriho xəhərinining seplilini aylanoğandan keyin sepi ərıldı. **31** Etikədi boloqaqka, pahixə ayal Rahab Israil qarlıoquqlarını dostlarqə kütiwaloqaqka, itaətsizlər [bołojan əz xəhəridikilər] bilən birlikdə əhalak bolmidi. **32** Mən yənə nemixkə səzləp olturay? Gideon, Barak, Ximxon, Yəftah, Dawut, Samuil wə kəlojan baxka pəyoqbərbərlər toqrisida eytip kəlsəm wakıt yətməydi. **33** Ular etikədi bilən əllərning üstidin ojalib kəldi, adalət yürgüzdü, [Hudə] wədə kəlojanlar oqalıqda erixti, xirlarning aqzılırını etip koydu, **34** dəhəxətlik otning yalkununu eqürdi, kiliqning tiqidin əqip kətildi, ajizliktin küqəydi, jənglərdə baturluk kərsətti, yat əllərning koxunlarını teripirəng kıldı. **35** [Etikədi boloqaqka], ayallar əlgən uruk-tuoqçularını elümdin tirildürgüzüp kəyturuwaldı; birak baxxilar kəlgüsində tehimu yahxi əhalda elümdin tiriləlyi dəp, kutulux yolini rət kılıp kiyinilixkə bərdaxlıq bərdi. **36** Yənə bəzilər sinilip har-məshirilərgə uqraptı, kamqilandı, bəzilər həttə kixənlini zindanoğa taxlandı; **37** ular qalma-kesək kılıp eltürüldi, hərə bilən hərilinip parqılandı, sinaklarnı bexidin etküzdi, kiliqlinip eltürüldi; ular koy-eqkə terilirini yepinqə kilojan əhalda sərsan bolup yurdı, namratlılıqta yaxidi, kiyin-kıstakka uqrıdi, horlandı **38** (ular bu dunyaoqa zaya kətkənidir), qəllərdə, taqlarda, əngkürlərdə wə gəmilərdə sərgərdan bolup yurdı. **39** Bularning həmmisi etikədi bilən Hudanıng Əz guwaḥı bilən təripləngən bolsimu, Hudanıng wədə kiliqinioqa əyni boyiqə erixkini yok. **40** Əmdilikdə Huda bizlər üçün tehimu əwzəl bir nixan-

12 Əmdi ətrapımızda guwaḥılar xunqə qong buluttək bizni oruwaloqaqka, hərhilə eojir yüksək həm bizgə asanla qırmixiwalıdıcıq gunaḥnı qərüp taxlap, aldimizoja köyulən yürütx yolını qidamlik bilən besip yügüreyli; buningda kezimizni etikədəmizning Yol Baxlıoquqısı wə Takamullaxturoquqısı bołojan əysaqa tikəyli. U Əzini kütkən huxallıq üçün kresttiki azabka bərdaxlıq bərdi həm uningda bołojan həkarətkə pisənt kılımı. Xuning bilən U Hudanıng tahtining ong təripidə olturoquzuldi. **3** Kenglünglərning herip sowup kətməsliki üçün, gunahkarlarning xunqə kəttik horlaxlırioqa bərdaxlıq Bərgüqini kəngül köyup oylanglar. **4** Gunahka karxi kürəxlərdə tehi կan akkuzux dərijisigə berip yətmidinqlər. **5** Hudanıng silərgə Əz pərzəntlirim dəp jekiləydiqan [mukəddəs yazmilardıki] munu səzlərini utudunglar: — «I oqlum, Pərwərdigarning tərbiyisigə səl karima, Əyiblənginində kənglüng sowup kətmisun, **6** Qünki Pərwərdigar səyginigə tərbiyə beridu, Mening oqlum dəp kobul kəlojanlarning həmmisini dərriləydi». **7** Azab qəkkininglərni Hudanıng tərbiyisi dəp bilip, uningə bərdaxlıq beringlər. Qünki silərning tərbiyə elixinglarning əzi Hudanıng silərni oqlum dəp muamilə kəlojanlığını kərsitidu. Kəysi pərzənt atisi təripidin tərbiyilənməydi? **8** Əmdi [Hudanıng] tərbiyilixidə hərbir pərzəntining əz ülüxi bar; lekin bu ix silərdə kəm bolsa həkikiyə oqlullarının əməs, bəlkı haramdin bołojan pərzənti bolup qikisilər. **9** Uning üstigə həmmimizning əzimizgə tərbiyə bərgən ət jəhəttiki atilirimiz bar, biz ularnimu hərmətləp kəldük. Xundak ikən, rohqlarning atisioja tehimu itaat kılmasdu? Xundakta həyatımız yaxnimamdu? **10** Ət jəhəttiki atilirimiz bərhək pəkət əzi muwapiq kərgən yol boyiqə azojinə wakıt bizni tərbiyiləngən. Lekin U bolsa bizgə paydılık bolsun dəp, pak-mukəddəslikidin müyəssər boluxımız üçün tərbiyiləydi. **11** Əmdi kəttik tərbiyə berilgən waktida adəmni hux kilməydi, əksiqə adəmni kayoqoja qəmdüridi;

bırak buning bilən tüzəlgənlərgə u keyin üçün dikkət kilinglar. Qünkü yər yüzidə həkkaniyliktin qıqqan tinq-hatirjəmlikning əzlirigə wəhiy yətküzüp agahlanduroğunu mewisini beridu. **12** Xuning üçün, «Telip rət kıləşənlar jazadin keçip կutulalmoğan sanggilioğan kolunglarnı, zəiplixip kətkən yerdə, ərxtə bizni agahlanduroğudan yüz tizinglarnı ruslanglar» **13** wə «akşak» larning ərüsək, həlimiz tehimu xundak bolmamdu? püküllüp kalmay, bəlkı xipa tepixi üçün **26** Əmdi xu qəoşa Hudanıng awazi zeminni pütliringlarnı tüz yollarda mangdurunglar. təwritiwətkənidi; lekin əmdi U: «Əzüm **14** Barlıq kixilər bilən inak ətüxkə wə pak- yənə bir ketim zeminnila əməs, asmannimu mukəddəs yaxaxka intilinglər; mukəddəs təwritimən» dəp wədə kıldı. **27** «Yənə bir bolmioğan kixi hərgiz Rəbni kərəlməydi. **15** ketim» deyən bu səz təwritilidioğanlarning, Oyojak turunglarkı, həqkim Hudanıng mehîr- yəni yaritiloğan nərsilərning təwritilixi bilən xərpkitidin mahrum kalmışın; aranglarda yokitilidioğanlığını, təwrətkili bolmaydioğan silərgə ix tapkuzup silərni kəydüridioğan, nərsilərning mənggü mukim bolidioğanlığından xundakla kəp adamları bulxap napak boluxka ibarət mənini bildüridi. **28** Xuning üçün, səwəb bolidioğan birər eq-adawət yiltizi təwrətkili bolmaydioğan bir padixahlıkka ünmisun. **16** Aranglarda həqbir buzukluk tuyassər bolup, mehîr-xərpkətni qing tutup bu kılənqi yaki əzinin tunji oğulluk həkükünü arkılık iħlasmanlıq wə əyminx-korkunq bilən bir wah tamakka setiwtəkən Əsawdək iħlassiz Hudani hursən kılıdioğan ibadətlərni kılayı. kixi bolmışın. **17** Qünkü silərgə məlumki, **29** Qünkü Hudayımız həmməni yəwətküqi bir Əsaw keyin [atısining] həyrilik duasını elixni ottur.

oylioğan bolsimu, xundakla uningoja intilip kəz yaxlirini ekitip yalwuroğan bolsimu, u [bu ixlarnı ornioja] [kəltüridioğan] towa kılıx yolini tapalmay, rət kılındı. **18** Qünkü silər kəl bilən tutkılı bolidioğan, yalkunlap ot yenip turuwatkan həmdə sürlük bulut, karangoçuluq wə kara kuyun kəplioğan axu taqka kəlmidinglər — **19** (u jayda kanay sadasi bilən sezligən awaz yətküzülgəndə, bularını anglioğanlar: «Bizgə yənə səz kılınmışun!» dəp [Hudaqa] yalwuruxti; **20** qünkü ular kılınoğan əmrni ketüralmədi. «Egər bu taqka hətta birər haywanning ayoqi təgsimu, qalma-kesək kılıp əltürülsün» [dəp tapilançoğanidi]; **21** u körünük xundak korkunqluk idiki, Musamu: «Bək kəttik korkup ojal-ojal titrəp kəttim» deyənidi). **22** — Silər bəlkı Zion teoqıja, yəni mənggü həyat Hudanıng xəhiri — ərxtiki Yerusalemıja, tūmənligən pərixtilərgə, **23** isimləri ərxtə pütülgən tunji tuqulqanlarning həyt-mərikə huxallılıkda jəm kılınoğan jamaitiga, həmməylənning sorakqısı Hudaqa, takamullaxturuləğən həkkaniy kixilərning rohlırioja **24** wə yengi əhdining wasitiqisi Əysəoja, xundakla həm Uning sepilgən kənioja kəldinglər. Bu ənənə Həbilningkidin əwzəl səz kılıdu. **25** Bu səzni kılənqını rət kılmasliklər

13 Aranglarda kərindaxlıq mehîr-muhəbbət tohtimisun. **2** Natonux kixilərgə mehəmandost boluxni untumanglar. Qünkü bəzilər xu yol bilən bilməsttin pərixtilərni mehman kılən. **3** Zindanoja taxlanqanlarnı ular bilən billə [zindanda] zənjirləngəndək yad etinglər. Horlanqanlarnı əzünglərmə təndə turuwatkan bənda süpitidə yad etip turunglər. **4** Həmmə adəm nikahka hərmət kilsən, ər-hotunlarning yatidioğan yeri daqsız bolsun; qünkü Huda buzukqılık kılənqıllar wə zina kılənqıllardın hesab alıdu. **5** Mengixturuxunglar pulpərəsliktin haliy bolsun, bariça qanaət kilinglər. Qünkü Huda mundak deyən: «Səndin əsla ayrılmaymən, Seni əsla taxlimaymən». **6** Xunga, yürüklük bilən eytalaymizki, «Pərvərdigar menin Yardəmqimdir, həq korkmamaymən, Kixilər meni nemə kılalısun?» **7** Silərgə Hudanıng səzkalamini yətküzgən, silərning yetəkqiliringlarnı esinglarda tutunglər. Ularning mengixturuxuning mewə-nətijisigə kəngül köyup karap, ularning etikadını ülgə kilinglər: — **8** Əysə Məsih tünüğün, bugün wə əbədil'əbadgiqə eżgərməydi! (añoñ g165) **9** Xuning üçün, hərhil əqəriy təlimlər bilən ezikurulup kətmənglər;

qünki insanning kəlbə [kurbanlıqka has] silərgə muxunqılıkla səzlərni yazdım, halas. **23** yeməkliliklər bilən əməs, bəlkı Hudanıng mehîr- Kərindiximiz Timotiyning zindandin qoyup xəpkıti bilən ķuwətləndürülərini əwzəl. Qünki berilgənlikidin həvərdar bolqaysılər. Yekinda bundak yeməkliliklərgə beriliip keliwatqanlar yenimoja kelip կalsa, mən silərni yoklap ulardın həqkandak payda kərgən əməs. **10** Barojinimda u mən bilən billə baridu. **24** Barlik Bizlarning xundaq bir ķurbangahımız barkı, yetəkqiliringlar wə barlıq mükəddəs bəndilərgə ibadət qedirida hizməttə bolqanlarning salam eytkaysılər. Italiyədin kəlgənlər silərgə uningdin yeyix hökükü yoktur. **11** Qünki gunah salam yollidi. **25** Mehîr-xəpkət həmmingləroq tiləx süpitidə soyulqan, kəni bax kahin təripidin yar bolqay! Amin!

əng mükəddəs jayoja elip kirilgən ķurbanlıq
haywanlarning teni bolsa қarargahning sirtioqa
elip qikilip kəydürülətti. **12** Xunga Əysamu Əz
kəni bilən həlkəni paklap Hudaçşa atax üçün,
xəhər dərwazisining sirtida azab qekip əldi.
13 Xundaq ikən, bizmu қarargahning sirtioqa
qikip, Uning yenoja berip, Uningoja қaritilojan
ħaqqarətkə ortak bərdaxlıq berəyli. **14** Qünki yər
yüzidə mənggü məwjut turidiojan xəhərimiz
yok, bəlkı kəlgüsidi ki xəhərgə intilməktimiz.
15 Xunga, Məsih arkılıq Hudaçşa ķurbanlıq
süpitidə mədhiyilirimizni tohtawsız ataylı, yəni
əz ləwlirimizning mewisi süpitidə Uning namini
etirap kılaklı. **16** Əmdi həyr-sahawət kılıxni wə
baringlardın ortak təksimləxni untumanglar.
Qünki Huda bundak ķurbanlıklardin hursən
bolidu. **17** Yetəkqiliringləroqa itaət kılıp, ularoja
boysununglar. Qünki ular əz hizmitidin Hudaçşa
həsab beridiojanlar bolup, həmixə jeninglardin
həwər elixka oyqaq turidu. Ularning bu ixi
kəyəq-ələm bilən əməs (qünki undak bolsa
silərgə həq payda yətküzülməydi) bəlkı huxal-
huramlıq bilən elip berilsun. **18** Biz üçün
dua kılıp turunglar; qünki wijdanımızning
pak ikənlikigə, hərbir ixlarda toqra yolda
mengixni halaydiojanlıqimizə kayıl kılındıq.
19 Yeningləroqa patrak kəytip berixim üçün,
dua kılıxinglarnı alahidə etümimən. **20** Əmdi
məngüllük əhdinin kəni bilən köy padisining
katta padiqisi bolqan Rəbbimiz Əysani olümdin
tirildürgüqi, hatırjəmlikning Igisi bolqan Huda
(aiōnios g166) **21** Əysə Məsih arkılıq silərgə Əzini
hursən kılıdiojan ixlarnı kıldurup, silərni hərbir
yahxi əməldə takamullaxururup iradisining
ijraqılıri kılqay! Məsihkə əbədil'əbədgıqə xan-
xərəp bolqay! Amin! (aiōn g165) **22** Silərdin
etümimənki, i ķerindaxlirim, bu nəsihət
səzümgə eoqır kərməy կulak salqaysılər;

Yakup

1 Hudaning wə Rəbbimiz Əysa Məsihning kuli bolğan mənki Yakuptin tarqak turuwaṭkan muhajir on ikki kəbiligə salam! **2** Kərindaxlirim, hərkəndək sinaklıraqa duq kəlsənglar, buni zor huxallık dəp bilinglar. **3** Qünki silərgə məlumki, bundak etikadınlarning sinilixi silərdə səwr-qidamlıq xəkilləndürdü; **4** Səwr-qidamlıqning hisliti kəlbinglarda turup xundakpixip yetilsunki, xuning bilən silər pixkan, əgər aranglardiki birsi danalikça möhtaj bolsa, həmmigə sehiylik bilən beridəjan xundakla əyibliməydiojan Hudadin tilisun. Xuning bilən uningçə qoşum ata kılınidu. **5** Birak iplaslıklarnı wə kininglarqa patmaywatkan rəzillikni taxlanglar, [kəlbinglarda] yiltiz tərkuzuloqan, silərni kütkuzalaydiojan səz-kalamni kəmtərlik-məminlik bilən kobul yəlpüngən dengiz dolğunıqa ohxaydu. **6** Undak deliqliq bolmay ixənq bilən tilisun; qünki deliqlik kixi huddi xamalda urulup uyan-buyan kılımsun; **8** undaklar üjmə kəngül bolup, barlıq koyup, ketip ələqən kixigə ohxaydu; qünki yollarında tutamı yok adəmdur. **9** Namrat bolğan əz turkiyə karap bolup, qikiplə, xu əhaman kərindax əzinin yukiriqa ketürülənlilikə təntənə kilsun; bay bolğan kərindax bolsa, əzinin təwən kılınojanlılığıqa təntənə kilsun, qünki u ot-qəplərnin qeqəkliridək tozup yaxap ijra kılıquqi bolğan kixi ixlirdə bəhtlik qəplərni kurutidu, gülleri tozup ketidu-də, kılınidu. **10** Birsi əzini ihlasmən adəmmən dəp uning güzəlliliyi yokılıdu; bay adəmlər huddi xuningçə qoşax, əz hələkqılıkida yokılıdu. **11** Sinakläraqa [səwrqanlıq bilən] bərdaxlıq bərgən kixi nəkədər bəhtlik-hə! Qünki u sinaklıtin ətkəndin keyin, [Huda] əzini səygənlərgə ədəm azduruluxka duq kəlgəndə «Huda meni azduruwatidu» demisun. Qünki Huda yaman ixlər bilən azduruluxi mumkin əməs həm baxxılarnı azdurmaydu. **14** Bəlkı birsi azdurulqanda, əz həwəs-nəpsi əzəqəli, ularning kəynigə kirgən bolidu; **15** andin həwəs-nəps həmilidər bolup gunahni tuoqidu; gunah əsüb yetilip, əlümgə elip baridu. **16** Xunga seyümlük kərindaxlirim, aldınıp kalmanglar! **17** Barlıq yüksək sehiylik wə hərbir mukəmməl iltipat yüksəridin, yəni [asmandiki] [barlık] yorulkulqlarning Atisidin qüxüp kelidu; Uningda

həqkəndək əzgirix bolmaydu yaki Uningda «aylinix» bilən hasil bolidəjan kələnggilərmə bolmaydu. **18** U bizni [Əzi yaratlaşan barlık] məwjudatlarning iqidə Əziga dəsləp pixkən mewidək bolsun dəp, Əz iradisi boyiqə bizni həkikətning səz-kalamı arkılık tuqdurdı. **19** Xuning bilən, i seyümlük kərindaxlirim, hər adəm anglaxqa tez təyyar tursun, səzləxkə aldirimisun, oqəzəplinixkə aldimisun. **20** Qünki qidamlıqning hisliti kəlbinglarda insanning əzəzipi Hudanıng həkəkəniyilikini pixip kəlməydi. **21** Xuning üçün, barlık rəzillikni taxlanglar, [kəlbinglarda] yiltiz tartkuzuloqan, silərni kütkuzalaydiojan səz-kalamni kəmtərlik-məminlik bilən kobil kilinglar. **22** Əmma əz-əzünglarnı aldad pəkət səz-kalamni angloquqılardın bolmanglar, bəlkı huddi əynəktə əzininə əyni kiyapitigə karap kılımsa, u uni ijra kılıquqılardın bolunglar. **23** Qünki birsi əz turkiyə karap bolup, qikiplə, xu əhaman əzinin kəndək ikənlikini untuydu. **25** Lekin axu kixilərni ərkinlikkə erixtürüridiojan mukəmməl kənunoja əstayidilliğ bilən dawamlıq karap, qəplərni hesablıqan, lekin tilini tizginlimigən bolsa, əzini əzi aldaydu; bundak kixining ihlasmənlik bihüdilik. **27** Huda'Atimizning nəziridiki pak wə daqsız ihlasmənlik xuki, kiyinqılıkta ətkəndin yetim-yesir, tul hotunlarnı yoklap, ularqa oqəmhorluq kılıx wə əzini bu dunyanıng bulqıxidin daqsız saklaxtur.

2 Kərindaxlirim, xan-xərəp Igisi bolğan Rəbbimiz Əysa Məsihning etikad yolunu tutkənənsilər, adəmning taxkı kiyapitigə karap muamilə kılıdıcınlardın bolmanglar. **2** Qünki sinagogingləraqa altun üzük takıqan, esil kiyinqən bir bay bilən təng jul-jul kiyinqən bir kəmbəojal kirsə, **3** silər esil kiyinqənni atıwarlap «Tərgə qıçıq oltursila!» desənglər, kəmbəoje lgə, «U yerdə tur!» yaki «Ayaqləri pimda oltur!» desənglər, **4** əzara ayrimiqiliq kılıqan wə insanlar üstidin yaman niyat həküm

qiçaroq uqilardın bolqan bolmamsılər?! 5 Kulaq bir» dəp ixinisən — Barikalla! Lekin hətta selinglər, i soyümlük kərindaxlırim — Huda jinlarmu xuningəja ixinidü, xundakla körküp bu dunyadiki kəmbəqəllərni etikadta bay dir-dir titrəydiş! 20 Əy, kuruş hiyal adəm! bolux həmdə ularni Əzini seygənlərgə berixkə əməlliri yok etikadning əltük etikad ikanlikini wədə kilojan padixaḥlıqıja mirashor boluxkə қaçanmu bilərsən? 21 Atımız İbrahım əz oğlı tallıqan əməsmü? 6 Bırak silər kəmbəqəllərni İshäkni kurbangah üstigə sunoqanda əz əmili kəzgə ilmidinglər! Baylar silərni əzgən wə sot- arkılık həkkənəyi dəp jakarlanıjan əməsmü? 22 soraqlarqa sərigən əməsmü? 7 Üstünglarqa əmdi xuni kərüwelixkə boliduki, uning etikadi կoyulqan axu mubarək naməja kupurluk munasip əməllərni kıldı wə etikadi əməllər kiliwatkanlar yənə xu [baylar] əməsmü? 8 Arkılık mukəmməl kılındı. 23 Mana bu ix Mukəddəs yazmilardiki «koxnangni ezungni [Təwrattiki]: «İbrahim Hudaqa etikad kıldı. Bu seygəndək sey» degən xahəna ənanıja həkkiyik uning həkkəniyiliyi hesablandı» degən yazmini əməl kilsanglar, yahxi kilojan bolisilər. 9 Lekin ispatlaydu, xundakla u «Hudanıng dosti» kixilərgə ikki hil kəz bilən ənarətlər, gunah dəp ataldi. 24 Buningdin xuni kərələysilərki, kilojan bolisilər, Təwrat ənanı təripidin hilaplıq insanlar etikadi bilənla əməs, bəlkı əməlləri kiloquqlar dəp bekitilisilər. 10 Qünki bir kixi bilən həkkənəyi dəp jakarlinidu. 25 Muxuningə pütün Təwrat ənanıja əməl kıldım dəp turup, ohxax, pañixə ayal Rahab [İsrail] qarlıq uqilirini [həttə] uningdiki birlə əmrəgə hilaplıq kilsə, u əz əyidə kütüp, ularni baxka yol bilən pütün ənanıja hilaplıq kiloquqı hesablinidu. կaçuruwətkənlik üqün, u ohxaxla ix-əmili 11 Qünki: «zina kılma» Degüqı həm «kətillik bilən həkkənəyi dəp jakarlanıjan bolmamdu? 26 kılma»mu degən. Xunga, zina kilmisanglarmu, Tən roh bolmisa əltük bolqandək, əməlliri yok lekin katillik kilojan bolsanglar, yənilə [pütün] etikadmu əlkürtür.

Təwrat ənanıja hilaplıq kilojan bilən barawər bolisilər. 12 Xunga söz-əməlliringlər adəmni ərkinlikkə erixtüridiqan ənanı aldida sorak kilinidiojanlarning salahiyitigə uyğun bolsun. 13 Qünki baxkilarqa rəhəm kilmiojanlarning üstidin qıkıradiojan həküm rəhimsiz bolidu. Əmdi «rəhəm kiliş» «həküm qıkırıx»ning üstidin oqlıbə kiliş təntənə kiliş. 14 I kərindaxlırim! Birsi aqzida, «Məndə etikad bar» dəp turup, əmma [uningda] [munasip] əməlliri bolmisa, uning nemə paydisi? [Bundak] etikad uni kütkuzalamdu? 15 Əmdi əgər aka-uka yaki aqa-singillardın biri yalingaq kalsə yaki kündilik yeməkliki kəm bolsa, silərdin biri ularoşa: «[Hudaqa] amanət, kiyimlərlər pütün, korsikinlər toq kılınoqay!» dəp koyupla, teninin hajitidin qıkımsa, buning nemə paydisi? 17 Xuningəja ohxax yaloquz etikadla bolup, [uningəja] [munasip] əməlliri bolmisa, [bundak etikad] əltük etikadтур. 18 Lekin bəzibir adəmlər: «Səndə etikad bar, məndə bolsa əməl bar» dəp [talixidu]. Lekin mən: «Əməlsiz bolqan etikadıngni manga kərsitə keni?!», «Mən etikadımnı əməllər bilən kərsitimən» dəymən. 19 — Sən «Huda

3 Kərindaxlırim, aranglardın kəp kixi təlim bərgüqi boluwal mangalar! Qünki silergə məlumki, biz [təlim bərgüqilər] baxkilardın tehimi kəttik sorakqa tartılımiz. 2 Qünki həmmimiz kəp ixlarda hatalixip putliximiz. [Halbüki], əgər birsi tilda hatalaxmisa, u kamalətkə yətkən, pütkül tenini tizginliyələn adəm bolidu. 3 Mana, biz atlarnı əzimizgə bekindurux üqün aqzıja yügen salımız; buning bilən pütkül tənlirini [halıqan tərəpkə] buriyalaymız. 4 Mana, kemilərgimü karanglar; xunqılık yoqan bolsimu, yənə keliş dəhəxtlik xamallar təripidin urulup həydildiqliqan bolsimu, lekin rolqı kəyərgə ularni həydəy desə, u kiqikkinə bir rol arkılık uni halıqan tərəpkə buraydu. 5 Xuningəja ohxax, gərqə til [tenimizning] kiqik bir əzasi bolsimu, lekin tolimu yoqan səzləydu. Kiqikkinə bir ot uqquuning qong ormanıja ot tutaxturalaydijanlığını oylap bekinqilar! 6 Til — dərwəkə bir ottur; u əzalırımız arisidin orun elip kəbihlikkə toloqan bir aləm bolidu. U pütkül tənni bulojiqıqdır; u dozah otidin tutaxturulup,

pütkül təbiətning qəkioja ot tutaxturidu! (Geenna əməliyəttə Huda bilən düxmənlilik xikənlilikini g1067) 7 Qünki hərtürlük həyvanlar həm uqar- bilməmtinqilar? Kimdikim bu dunyanı dost kanatlar, əmiligüqi həyvanlar həm dengizdiki tutmaqçı bolsa, ezzini Hudaning düxmini kılıdu. məhluklar insaniyyət təripidin kəndürüləmkətə 5 Muğaddəs yazmilarda: «[Huda] kəlbimizgə həmdə kəndürüləngənidir. 8 Əmma tilni heqkim makan qıldırojan Roh naqar arzu-həwəslərni kəndürəlməydü; u tinimsiz rəzil bir nərsə bolup, kilamdu?» degen sez silərqə bikar deyilgənmu? janoja zamin bolidiqan zəhərgə toloqandur. 6 Lekin [Huda] bərgən mehîr-xəpkət buningdin 9 Biz tilimiz bilən Pərvərdigar Atimizoja üstün turidi. Xuning tüpəylidin muğaddəs xanu-təxəkkür kayturımız, wə yənə uning yazmilarda: «Huda təkəbburlarqa əxarxidur, bilən Hudaning obrazida yaritilojan insanları lekin məmin-kəmtərlərgə xəpkət kılıdu» karopayımız. 10 Demak, ohxax bir eqizdin dəp yeziloqandur. 7 Xuning üçün, Huda oja həm təxəkkür-mubarək həm lənət-kərojox boy sunungular. Xəytanoja əxarxi turungular; qıçıdu. I kerindaxlirim, bundak bolmaslıki [xundak kilsanglar] u silərdin əqəmid. 8 Huda oja kerək! 11 Bir bulak ohxax bir kəzdi birlə yekinlixinglar, Hudamu silərgə yekinlixid. Əy waqıtta tatlık həm kırtak su qıkıramdu? 12 I gunahkarlar, [gunahın] kolunglarnı yuyungular; kerindaxlirim, ənjür dərihi zəytunning mewisini əy üjmə kəngüllər, kəlbinqlarnı pak kilinglər. bərməydi, yaki üzüm teli ənjürning mewisini 9 [Gunahlırları] qayıq-həsrət qekinglər, berələmdü? Həm tuzluk [bulak] tatlık sunimu həza tutup yioqlangalar, külkənglarnı matəmgə, qıkıralmaydu. 13 Aranglarda kim dana wə huxallıkinglarnı qayıqoja aylandurungular. 10 pəmlik? Pəzilətlilik yürüx-turuxidin u danalıqka Rəbning aldida əzünglarnı təwən tutungular has bolojan məmin-kəmtərlək bilən əməlliərini wə xundak kiliqanda U silərnı üstün kılıdu. kərsətsun! 14 Lekin əgər kəlbinqlarda aqqik 11 I kerindaxlar, bir-biringlarnı səkmənglər. həsəthorluk wə jedəl-majira bolsa, əmdi yalojan Kimdikim ərəndixini seksə yaki uning üstidin səzlər bilən həkikətni yokka qıqarmangalar, həküm kilsə, Təwrat ənanınımə səkkən wə mahtan mangalar. 15 Bundak, «danalıq» ərəxtin uning üstidin həküm kiliqan bolidu. Xundak əməs, bəlkı dunyo oja, insan təbiyiitiga has bolup, kılıp ənan üstidin [toorpa-natoorpa dəp] jin-xəytandin kəlgəndur. 16 Qünki həsəthorluk həküm kilsang, ənan qayıq əməl kiliqoqi əməs, wə jedəl-majira bolojanla yerdə əlamətlik qılıq, bəlkı əzüngni [uning üstidin] həküm kiliqoqi wə hərhil rəzilliklər bolidu. 17 Lekin ərəxtin kiliwalojan bolisən. 12 Kütkuzuxka wə halak kəlgən danalıq bolsa, u aldi bilən paktur, u yənə kiliqka ədəm kədir bolojan, ənan Tüzgüqi wə həküm tinqlikpərvər, hux peil, baxxılarning pikrigə Kiliqoqi pəkət birdur! Xundak ikən, sən baxxılalar ənlikli oquq, rəhimdil bolup, yahxi mewilər bilən üstidin həküm kiliqdək zadi kimsən? 13 tolojan, uningda tərəpbazlıq yaki sahitpəzlik Həy, «Bügün yaki ətə palanı-pükünü xəhərgə yoktur. 18 Həkkəniylik uruqları tinqlikpərvərlər barımız, u yerdə bir yil turup, tijarət kılıp arisida qeqilip, tinqlik iqidə mewa beridu.

4 Aranglardiki urux wə majiralar nədin kelip qıçıdu? Bu dəl tən əzaliringlar iqidə jəng kiliwatkan arzu-həwəsliringlərin əməsmi? 2 Silər arzu-həwəs kilişilər, lekin arzu-həwəsliringlərə erixməysilər; adəm olturnisilər, həsət kilişilər, lekin erixəlməysilər; jedəl-majira qıkırıp jəng kilişilər. Erixməysilər, qünki tiliməysilər. 3 Tilisənglərmər erixəlməysilər, qünki əz arzu-həwəsliringlərni əndurux üçün rəzil niyatlılar bilən tiləysilər. 4 Əy zinahorlar! Bu dunya bilən dostlıxixning

payda tapımız» degüqilər buningoja əkulak selinglər! 14 Əy ətə nemə bolidiqanlığını bilməydiqanlar, həyatinqilar nemigə ohxaydu? U huiddi ojıl-pal pəyda bolup yokşaq ketidiqan bir parçə tuman, halas. 15 Buning orniqə, «Rəb buyrusu, həyat bolsak, uni kilişim, buni kilişim» deyixinglər kerək. 16 Lekin əmdi silər hazır undak yoojan gəpliringlər bilən mahtinisi. Bundak mahtinixlarning həmmisi rəzil ixtur. 17 Xuningdək kimdikim məlum yahxi ixni kiliqka tegixlik dəp bilip turup kilmioqan bolsa, gunah kiliqan bolidu.

5 ey baylar, kulaq selinglar! Bexinglar oja bolsun. Xundak kiloqanda, [Hudaning] jazasioja qüxidiojan külptələr üçün dad-pəryad qüxməsilər. **13** Aranglarda azab tartkuqi kixi kətürüp yioqlanglar. **2** Baylikinglar qirip barmu? U dua kilsun. Huxal yürüwatkanlar kətti, kiyim-keqikinglarnı kuyə yep kətti, **3** barmu? U kuy-mədhiyə nahxilirini eytsun. altun-kümüxliringlarnı bolsa dat basti, bu **14** Aranglarda aqırık-silaqlar barmu? Ular dat [kiyaməttə] əzünglar oja karxi guwahlıq jamaətning aksakallırını qakırtıp kəlsun; ular berip, gəxünglarnı otta kəydürülgəndək Rəbning namida uning [bexioja] may sürüp yəwetidu. Silərning bayliklarnı toplixinglar məsih kılıp dua kilsun. **15** Xundak kılıp iman-ahirkı künlərdə boldi! **4** Mana, etizlikinglarda ixənq bilən kılınojan dua bimarnı sakayıtıdu, Rəb ixləp həsul yioqşanlar oja hiyanət kılıp ix uni ornidin turoquzidu. Əgər bimar gunahlarnı həkklərini bərməy kəldinglar. Bu tutuwelin ojan kılıqan bolsa, bular kəqürüm kılınidu. **16** Xuning hək üstünglardin pəryad ketürməktə, üçün etküzgən gunahliringlarnı bir-biringlar oja xuningdək ormiqilar ning nalə-pəryadlıri ikrar kilinglar wə xipalıq tepixinglar üçün bir-samawi қoxunlarning Sərdarı bolqan biringlar oja dua kilinglar. Həkkanıy adəmning Pərvərdigarning külükioja yətti. **5** Silər bu duasi zor küq wə qong ünüməgə igidur. **17** Ilyas dunyada həxəmətqılık wə əyx-ixrət iqidə pəyoqəmbərmə bizgə ohxaxla insaniy təbiatlık yaxap keliwatisilər. [Koyalar] boquzlax künigə idi. U yamoqur yaqomisun dəp ihlas bilən dua təyyarlanoqandək, silərmu boquzlinix künigə kıldı; nətijidə, zeminoja üç yil altə ay həq əzünglarnı bordap keliwatisilər. **6** Silər həkkanıy yamoqur yaqomidi. **18** Andin u yənə dua kıldı wə bolouqını gunahka məlkum kılıp, eltürüp yamoqur kayta yaqdı, yərmiş həsul-mewisini kəldinglar; u silərgə қarxılık kərsətməydi. **7** yənə bərdi. **19** Kərindaxlirim, aranglarda Xunga, kərindaxlar, Rəbning kayta kelidiojan birsi həkikəttin qətnigən bolsa, wə yənə birsi künigiqə səwr-takət kılıp turunglar. Mana, uni [həkikətkə] kəytursa, **20** Muxundaq kixi dehəkan kixi yərning esil mewisini kütidu; yər xuni bilsunki, gunahkar kixini azoqan yolidin dəsləpki wə keyinkı yamoqurlar oja tuyassər kəyturup əkəlgüqi xu kixining jenining əlümdin bolouqça uni intizarlıq bilən səwr-takət iqidə kətuluxioja wə nuroqun gunahlarning yepip kütidu. Silərmu səwr-takət kılıp қəlblinglarnı қoyuluxioja səwəbqi bolidu.

mustəhkəm kilinglar. Qünki Rəbning kayta kelixi yekinlap kaldi. **9** Kərindaxlar, əzünglar sorakqa tartımaslıkinglar üçün bir-biringlardin aqırınmanglar; mana, Sorak Қiloquqi ixik aldida turidu. **10** Pərvərdigarning namida səzligən burunkı pəyoqəmbərlərning kəndak azab-okubət tartkanlıçı, xundakla səwr-takət kılıqanlığını ülgə kilinglar. **11** Biz mana muxundaq [səwr-takət bilən] bərdaxlıq bərgənlərni bəhtlik dəp hesablaymız. Ayupning azab-okubətkə kəndak səwr-takət bilən bərdaxlıq bərgənlilikini angloqansılər wə Pərvərdigarning uningoja ahirkı kılıqinini, xundakla «Pərvərdigarning iq-baoqri xəpkət wə rəhimdillik bilən tolojan»lığını kərgənsilər. **12** Əmdi i kərindaxlirim, əng muhimi, kəsəm kilmanglar – nə asman nə zemin nə həqkəndək baxşa nərsilərnin nami bilən kəsəm kılıqquqi bolmanglar, bəlki «bolidu» desənglər həkikiy «bolidu» bolsun, «yak» desənglər həkikiy «yak»

Petrus 1

1 Əysa Məsihning rosuli bolğan mənki Petrustin Pontus, Galatiya, Kapadokiya, Asiya wə Bitiniya əlkiliridə tarkək yaxawatlıq musapir bəndilərgə salam. **2** Silər Huda'Atining aldin bilgini boyiqə tallinip, Roh təripidin pak-mukəddəs kılindinglar. Buningdin məksət, silerning Əysa Məsihning itaitida boluxunglar wə əkenining üstünglaroja sephilixi üçündür. **3** Əzining zor rəhimbilliliyi bilən, Əysa Məsihning elümdin tirilixi arkılık bizni yengidin tuqdurup, əlməs ümidə nesiwa kilojan Rəbbimiz Əysa Məsihning Huda'Atisiqa mubarək-mədhiyilər okulojay! **4** Demək, silər üçün qırımas, daqsız wə solmas axkarilinixkə təyyarlanojan nijat üçün, silər etikədinglar bilən Hudanıng կudriti arkılık xadlinisilər — gərqə hazır zerür tepişləndə silərning hərhil sinaklar tüpəylidin kışka wakıt azab-okubət qekixinglaroja toqra kəlsimu. **5** Ahir zamanda axkarilanıqan waktida mədhəyi, xan- xərəp wə izzət-hərmət kəltüridi. **6** Silər bu [nijattin] zor sinilip ispatlinidu. Buning bilən u Əysa Məsih [kayta] axkarilanıqan waktida mədhəyi, xan- xərəp wə izzət-hərmət kəltüridi. **7** Əysa Məsihni ilgiri körüp bakmiojan bolsanglarmu, Uni səyüp kəldinglar; wə həzirmu Uni ata kiliqənənən qızılqılıqda qızılıqda. **8** Əysa Məsihni ilgiri körüp bakmiojan bolsanglarmu, Uni səyüp kəldinglar; wə həzirmu Uni ata kiliqənənən qızılqılıqda qızılıqda. **9** Xuning bilən silər etikədinglarning nixani, yəni jeninglarning nijatioja tuyassər boluwatisilər. **10** Silərgə ata kiliqənənən qızılqılıqda qızılıqda. **11** Ularda bolğan Məsihning Rohı ularoja Məsih kəlgüsidiə tartidiojan azab- okubətlər wə bulardin keyinkı kelidiojan xan- xərəplər toqrisida aldin'ala məlumat berip bexarət kəltürginidə, ular bu ixlarning əkəndək yol bilən wə əkəndə zamanda yüz beridiojanlığı üstidə izdəngən. **12** Xuning bilən ularoja bu ixlarnı aldin eytixi ular əzliri üçün əməs, bəlkı silərning hizmitinglarda bolğan, dəp ayan kiliqənənən qızılqılıqda qızılıqda. **13** Xuning bilərini aldin bilgini boyiqə tallinip, Roh təripidin pak-silərgə jaklandı. Hətta pərixtılarmu bu ixlarning tegi-təktini səpselip qüxiniwelixkə silərning Əysa Məsihning itaitida boluxunglar təlpünməktə. **14** [Hudanıng] belini baqlap, əzünglarnı səgək-salmak tutunglar, ümidinglarnı Əysa Məsih kayta ata kiliqənənən qızılqılıqda qızılıqda. **15** Əksiqə, silərni qakırıouqi pak-mukəddəs bolğanoja ohxax barlık, yürüxmiras ərxılardə saklanmakta. **16** Qünki [mukəddəs yazmilarda]: «Pak-mukəddəs bolunglar, qünki Mən pak-koqidalmaqtıslər. **17** Silər turuxinglarda əzünglarnı pak-mukəddəs tutunglar. **18** Qünki silərgə məlumki, silər ata-bowiliringlər sinilip ispatlinidu. Buning bilən u Əysa Məsih təripidin silərgə kəldurulügenənənən qızılqılıqda qızılıqda. **19** Bəlkı kimmətlik kəni bilən, yəni kəm-kütisiz wə daqsız kəza kəbi Məsihning kimmətlik kəninənən qızılqılıqda qızılıqda. **20** U dərwəkə dunya apirdə kiliqənənən qızılqılıqda qızılıqda. **21** Silər Uniting arkılık tərəfindən qızılqılıqda qızılıqda. **22** Silər həkikətkə itaat kiliqənənən qızılqılıqda qızılıqda. **23** Qünki silər yengiwaxtin tuquldunglar — bu qırıp

ketidiojan uruk arkilik əməs, bəlki qirimas uruk, yəni Hudaning hayatı küqkə igə wə mənggü turidiojan sez-kalami arkilik boldi. (aiən g165) 24 Qünki [huddi mukəddəs yazmilarda yezilojinidək]: «Barlık ət igiliri ot-qəptur, halas, Ularning barlık xan-xəripi daladiki gülga ohxax; Ot-qəp solixidu, gül hazan bolidu, 25 Biraq Rəbning səz-kalami mənggüzə turidu!» Silərgə yətküzlülgən hux həwərdə jakarlanıjan səz-kalam dəl xudur. (aiən g165)

2 Xuning üçün silər barlık rəzillik, barlik məkkarlik, sahihpəzlilik, həsəthorluq wə həmmə tehməthorluqlarını taxlap, 2 Rəbning mehribanlılığını tetip bilgənikənsilər, huddi yengi tuçulojan bowaklardak bolup [Hudaning] səz-kalamidiki sap sütkə təxna bolunglar. Buning bilən, silər nijatning [kamalitigə] yetip əsisilər. 4 Əmdi silər Uningoja, yəni adəmlər təripidin ərziməs dəp taxlinip, lekin Huda təripidin tallanojan wə ədirrləngən tirik tax Boloquqining yenioqa kelip 5 silər əzünglərmə tirik taxlar süpitidə bir rohiy ibadəthana kılınişka, Əysə Məsih arkilik Hudani hursən kılıdiqan rohiy қurbanlıklarını sunidiojan mukəddəs kahin qataridikilər boluxka kuruluwatisilər; 6 Qünki mukəddəs yazmilarda mundak deyilgən: — «Mana, tallanojan, ədirrləngən bürjək ul texini Zionoqa koydum. Uningoja etikad kılıquqi hərkim hərgiz yərgə karap kalmayıdu». 7 Əmdi etikad kılıquqi bołożan silərgə nisbətən [taxning] ədiri bolidu. Lekin [Uningoja] etikad kılmaydiojanlarşa nisbətən U [mukəddəs yazmilarda deyilginidək] boldi: — «Tamqilar ərziməs dəp taxliwatkən bu tax, Burjək [ul] texi bolup tıkləndi!», Wə: — «[Bu tax] kixilərgə putlikaxang tax, Adəmni yikitudiojan koram tax bolidu». Qünki [muxundak kixilər] [Hudaning] səz-kalamioqa itaət kılmaslıkı tüpəylidin putlixip yikili; ularning bundak boluxi aldin bekitilgəndur. 9 Lekin silər bolsanglar [Huda] tallıojan bir jəmət, xəhəna bir kahinlik, pak-mukəddəs bir əl, xundakla Əzığə alahidə has bołożan bir həlkilər; buning məksəti, silərni қarangoşuluktur Əzining tilsimat yoruklukioja qakırıouqining pəzilətlirini

namayan kılıxinglardın ibarət. 10 Burun silər bir həlk hesablanmaytinglar, lekin hazır Hudaning həlkisilər; burun [Hudaning] rəhim-xəpkötigə erixmigənidinqlar, lekin hazır erixtinglar. 11 I ərəbinqənlərim, silər bu dunyaqa musapir wə mehmandursilər, silərdin etünümənki, roh-ərəbinqənlər bilən ərəbinqənlərən ətliringlardıki nəps-xəhwətlərdin əzünglərini yirək tutunglar. 12 Yürüx-turuxunglar etikadsızlar arısida esil-pəzilətlik bolsun. Muxundak kılıqanda, gərqə ular silərgə yamanlıq kılıquqları dəp təhmət kilsimi, dal təhmət kılıqan ixlarda silərning yahxi əməlliringləroja karap, [Hudaning] ularını [oyqitip] yoklaydiojan künidə uni uluqoxi mumkin. 13 Xunga Rəbning hərmitidə insanlar arısiddiki hərbir hakimiyətning tütümigə, məyli əng yukarı mənsəptiki padixahka bolsun yaki u təyinləğən hökümdarlar oja bolsun boyusununglar. Qünki bu hökümdarlar [padixah] təripidin yaman ix kılıquqlarını jazaşa tartix, yahxi ix kılıquqlarını hərmətkə sazawər kılıx üçün təyinləngəndur. 15 Qünki Hudaning iradisi xundakki, yahxi əməlliringlər bilən nadan adəmlərning orunsız xikayətlərini tuvaklaxtur. 16 Silər ərkin-azad bolögininglər bilən, bu ərkinliklərin yamanlıq kılıxning bahanisi kılıwalmanglar, bəlki Hudaning kuli süpitidə bolup, 17 Barlık insanların hərmətləngər, [etikadqı] kerindaxliringləroja mehrib-mühəbbət kərsitinglər, Hudadin körkunglar, padixahni hərmətləngər. 18 Kullar, hojayinliringləroja toluk körkunq bilən boyusununglar — yaloquz mehriban wə hux peil hojayinlaroqla əməs, bəlki terikkək hojayinlaroju boyusununglar. 19 Qünki əgər birsi Huda aldida pak wijdanlıq bolux üçün nahək azab-əkubət qəksə həmdə bularoja səwr-takət kilsə, bu Hudani hursən kılıdu. 20 Qünki əgər silər gunah etküzüp, tegixlik urulojininglərda, uningoja bərdaxlıq bərsənglər, buning mahtanıqudak nemisi bar! Lekin yahxi ixlarnı kılıp azab-əkubət qəksənglər həmdə uningoja bərdaxlıq bərsənglər, u Hudani hursən kılıdu. 21 Qünki silər dəl xuningoja qakırıldığınlar. Qünki Məsihəmu silər üçün azab-əkubət qekip, silərni Əzining izidin mangsun dəp, silərgə ülgə kəldurdı; 22 «U gunah sadir kılıp bakmiojan, Uning aqzidin həqkəndək

aldamqılık-yaloqanqılıkmu tepilmas». 23 U yezilojinidək]: — «Kimki hayatni səyüp, yahxi həkərətlənginidə, til kayturmayıtti. Azab-ökubət kün kərgüqi bolay desə, Tilini yamanlıktın qəkkəndə, U həq təhdit salmaytti; əksiqə, tartsun, Ləwliri məkkarlıktın neri bolsun; Əzini adil həküm qıçaroquqining kollirioja 11 Yamanlıktın əzini tartip, Güzəl əməllərni tapxuratti. 24 U Əzi bizning gunahka nisbətən kılıp yürəsun; Aman-hatırjəmlikni izdəp, uni əlüp, həkkaniyilikka nisbətən yaxiximiz üçün қoçlap yürəsun. 12 Qünki Pərvərdigarning yaqəq tüwrükə gunahlırimizni zimmisigə kezi həkkaniylarning üstidə turidi, Uning aldi; silər Uning yarılıri bilən xipa taptınglar. 13 Əgər silər daim yahxi həm yetəkqisining yenioqa kaytip kəldinglar.

3 Xuningoja ohxax, i ayallar, silər ərliringlaroja

boysununglar. Xundak əlsanglar, hətta sezkalamoja itaət kilməydiyan ərlər bolsa, əz ayalining bu pəzilitidin tasirlinip, ihlasmənlək bilən ətküzgən pak yürüx-turuxinglaroja karap, gəp-səzsizla կayıl kjininidu. 3 Güzəllikinglar sırtkı kərünüxtin, yəni alahıda ərūwalojan qeqinglar wə takıojan altun zibu-zinnətlərin yakı esil kiyimlərdin bolmisun, 4 bəlki «kəlblingardiki əzüngər», yəni məmin wə tinq rohətin bolən qırimas güzəlliktin bolsun; bundak [güzəllik] Hudanıng aldida intayın kimməltiklər. 5 Qünki burunki qaçqlarda, Hudaqə ümidiyi baqılıojan ihlasmən ayallar dəl muxundak [güzəllik bilən] əzlirini zinnətləp, ərlirigə itaət kılatti. 6 Dəl muxundak yolda Sarah İbrahimni «qojojam» dəp atap, uning səzliriga boysunattı. Silər həqkandak wəswəsilərdin korkməy ixlarni durus əlsanglar, silərmə [Sarahıng] pərzəntliri bolən bolisiłər. 7 Xuningoja ohxax, əy ərlər, silərmə ayalliringlar bilən turuxta, ularnı ayal kixilər bizdin ajiz bəndilər dəp bilip ularnı qüixinip yetinglar; silər ular bilən [Huda] xapaət kılıjan hayatıq ortak mirashor bolup, ularnı hərmət kilinglar. Xundak əlsanglar, dualiringlar tosaloquşa uqrımaydu. 8 Ahirida, həmminglər bir niyat bir məksətə, bir-biringlaroja həmdərd bolup, bir-biringlərni kərindaxlarqə səyünglər, iq-baoqri yumxaq wə kəmtər bolunglar. 9 Yamanlıqka yamanlıq, ahanətkə ahanət bilən əməs, əksiqə, bəht tiləx bilən jawab kayturunglar. Qünki silər dəl bu ixqə qakırılıqansıłər; xuning bilən əzüngər bahtkə mirashor bolisiłər. 10 Qünki [mukəddəs yazmilarda

ixlarnı kılıxka intilsənglər, kim silərgə yamanlıq kılars? 14 Lekin hətta həkkaniyilik yolidə azab-ökubət qəksənglərmə, ohxaxla bəhtliksilər! Lekin ularning wəhəməsidin korkmanglar wə alakzadə bolmanglar; 15 bəlki kəlblingarda Rəb Məsihni həmmidin üstün dəp bilinglər; silərdə bolən ümidning səwəbini soriojanlaroja məmin-mulayimlik wə ihlaslıq bilən jawab berixkə həmixinə təyyar turunglar. 16 Hərdaim wijdanınglərni pak tutunglar; xuning bilən silərgə «yamanlıq kılıquqlar» dəp tehmət kılıjanlar silərning Məsihədə bolən pəzilətlik yürüx-turuxunglərni kərüp, ezliri kılıjan tehmətlərdin hijil bolsun. 17 Qünki Hudanıng iradisi xundak bolsa, yahxılıq kılıqininglar üçün azab-ökubət qəksənglər, bu yaman ix kılıqininglar tüpəylidin azab-ökubət qəkkininglərdin əwzəl, [əlwəttə]. 18 Qünki Məsih bizni Huda bilən yaraxturux üçün, yəni Həkkaniy Boloquqı həkkaniy əməslərni dəp, birlə ketimlik azab-ökubət qəkti; gərqə U tən jəhəttə əltürülənən bolismə, lekin rohə janlanduruldi; 19 xuning bilən U solap կoyulənən rohəlarning yenioqa muxu rohiy hayatıq bilən berip, [Əzinin bu oqəlibisinə] jakarlıdı. 20 [solap կoyulənən] bu rohələr burunki zamanda, yəni Nuh [pəyəqəməbər]ning künliridə, kemə yasiliwatqan məzgildə Huda səwrqanlıq bilən [kixilərning towa kılıxını] kütkinidə, Uningoja itaətsizlik kıldı. Pəkət xu kemigə kirgən birkənqisi, yəni jəmiy səkkiz jan su arkılıq kutkuzuldu. 21 Mana bu «suqə qəmüldürük»ning bexariti bolənən. Əmdi qəmüldürük — bədənning kirdin tazilinixi əməs, bəlki adəmning pak wijdan bilən Əysə Məsihning tirildürüləxi arkılıq Hudadin tiligən təlipi — bizni hazır kutkuzuwatidu 22 (Məsih [tirilip]

ərxkə qikip, pərixtılər, barlıq rohiy həkukdarlar həyran kalmangalar, wə kiqlüklər Uningə boyasunduruldi wə u Hudaning ong yenida turmağta).

4 Əmdi Məsih tenidə azab-okubət qəkkənikən, silərmə xundak iradə bilən ezyünglarnı korallandurunqlar (qünki [Huda yolidə] əz tenidə azab-okubət qəkkən kixi gunahətin kol üzgən bolidu; **2** undak kixi tenidə kalojan həyatını yənə insaniy nəps-həwəslərgə berilix bilən əməs, bəlkı Hudaning iradisigə muwapik etküzidü). **3** Qünki künlirimizni yat əllik etikədsizlarning iradisigə əməl kılıx bilən, yəni hərtürlük buzukqılık-xəhwaniylik, nəps-həwəslər, hərəkəxlik, əyx-ixrət, məyhorluk wə yirginqlik butpərəsliliklər iqidə etküzginimiz əmdi kupayə kilar! **4** Bu ixlarda ular silərninə ularoja həmrəh bolup xundak iplaslikka yügürmigənliklərə əjəblənilip, silərni həkarətləməktə. **5** Ular həman həm tiriklərni wə əlgənlərni sorak kilişkə təyyar Turoquqıja hesab bərməy kalmayıdu. **6** Xunga dəl xu səwəbtin, əlgənlər əttə yaxawatkan insanlar [sorak kilinidiojan]dək sorak kilinip, Hudaqə nisbətən rohta yaxisun dəp, ularojumu hux həwər yətküzülgən. **7** Əmdi barlıq ixlarning ahirlixidiojan küni yekinlaxmakta; xunga, salmak bolunglar wə dua kilişkə səgək turunglar. **8** Lekin həmmidin muhimi, bir-biringlaroja kızozın mehîr-muhəbbətə turuweringlar. Qünki «mehîr-muhəbbət nuroqunliojan gunahlarnı yapar». **9** Bir-biringlardın aqrınmay əzara mehməndost bolunglar. **10** Huda təripidin hərbiringlaroja ata kiliñojan iltipatka binaən, uning hərtərəplik mehîr-xəpkitini kixilərgə yətküzidiojan yahxi əqojıdarlar süpitidə, bu iltipat bilən bir-biringlaroja hizmət kilinglar. **11** Kim səz kilsə, u Hudaning kalam-bexarətlirini yətküzügüqi süpitidə səzlisin. Kim baxkılaroja hizmət kilsə, u Huda ata kilojan küq-kudriti bilən hizmət kilsən. Xundak bolojanda, Huda həmmə ixta əysə Məsih arkılık uluqlınıdu. Barlıq xan-xərap wə küq-kudrat Uningə əbədil'əbədgıqə mənsuptur, amin! (əiən g165) **12** Səyümlüklirrim, otluk sinakning bexinglaroja qüxkənlilikiga karap, ajayib ixka yolukup қaldım, dəp silər xundak xadlininqlar. Xuning bilən Uning xan-xəripi ayan kiliñojinida, silərmə yayrap xadlinisilər. **14** Silər Məsihning nami tüpəylidin həkarətkə uqrısanqlar, bəhtlik bolisilər! Qünki xan-xərəpning Rohi, yəni Hudaning Rohi wujudunglaroja qüxkən bolidu. **15** Aranglardın birining azab-okubət qekixi hərgizmə katıl, oöri, rəzil yaki qepiloqələk bolux səwəbidin bolmisun. **16** Bırak qəkkən azab-okubiti «Məsihiy» dəp atalqanlıq səwəbidin bolsa, u buningdin nomus kilmisun; əksiqə, muxu nam [bilən] [atalqanlıq] üçün Hudaqə mədhıyə okusun. **17** Qünki sorakning baxlinidiojan wakti-saiti kəldi; sorak aldi bilən Hudaning əyidikiliridin baxlinidu; wə əgər biz bilən baxlansa, u əldə Hudaning hux həwirigə կulak, salmiojanlarning akıwiti nemə bolar? **18** [Dəl] [mukəddəs yazmilarda yezilojinidək]: — «Əgər həkkəniylarning kütkuzuluxi təs bolsa, İhləssizlər həm gunahkarlarning akıwiti kandaq bolar?» **19** Xuning üçün, Hudaning iradisi bilən azab-okubət qəkkənlər yahxi əməllərni dawam kiliplər, jenini wədisidə turidiojan Yaratküqioja amanət kiliplər tapxursun.

5 Əmdi mən aranglardiki aksakallardın (Məsihning azab-okubətlirinən guvahqisi, namayan kilinidiojan xan-xərəpkə nesip bolouqı wə silərgə ohxax bir aksakal süpitidə) xuni ətünimənki, **2** — Hudaning silərning aranglardiki padisini obdan bekinqilər; ularoja yetəkqılık hizmitidə bolup, uni məjbürən əməs, bəlkı ihtiyyarən zimminglaroja elinglar; pul-dunya üçün əməs, bəlkı huxallık bilən kilinglar. **3** Hudaning padisioja əqojining əz təllükatlirioja bolqinidək bolmay, bəlkı ularoja üləgə bolunglar. **4** Xundak kilsanglar, Bax Padiqi axkarə bolojanda, mənggü tozumas xan-xərap tajioja erixisilər. **5** Əy yaxlar, qonglaroja boyasununglar. Xuningdək, həmmimgələr bir-biringlaroja nisbətən kiçik peillikni üstünglaroja oriwingilər. Qünki: «Huda təkəbburlarоja қarxidur, lekin məmin-kəmtərlərgə xəpkət kiliid». **6** Əzyünglarnı Hudaning kudratlıq koli astida təwən tutunglar. Xundak kilsanglar,

wak̄ti-saiti kəlgəndə Huda silərni yukarı kətüridü; **7** Barlıq oğom-ķayquliringlarnı Uning üstigə taxlap koyunglar. Qünki U silərning ojeminglarnı kildi. **8** Əzünglarnı hoxyar wə səgək tutunglar. Qünki düxmininglar bolovan Iblis huddi hərkirəwatkan xirdək, yutkudək birsini izdəp katrap yürməktə; **9** silər etikadinglarda qing turup uningoja қarxi turunglar. Qünki bilisilərki, pütün dunyadiki ķerindaxliringlarmu ohxax azab-okubətlərning tügixigüqə qidawatidu. **10** Əmma silərni Məsih, əysa arkılıq Əzining mənggülük xanxəripigə qakirojan, pütkül mehîr-xəpkətning Igisi bolovan Huda azraķinə wakit azab-okubət qəkkininglardın keyin, Əzi silərni əsliga kəltürüp, dəs turozup, mustəhkəm wə ulqa bekitilgəndək təwrənməs kildi. **(aiōnios g166)** **11** Uningoja [barlıq] xan-xərəp wə küq-kudrat əbadıl'əbəd mənsup bolqay, amin! **(aiōn g165)** **12** Mən bu kışkıojına hətni yezip, əzüm sadık ķerindixim dəp bilidiojan Silwanusning wasitisi bilən silərgə yollidim. Uxbu hətni yeziximning məksiti, silərgə jekiləx wə silərni riqbətləndürüx, xundakla Hudanıng həkikiy mehîr-xəpkitining ənə xundak ikənlikigə guwahlıq berixtin ibarəttur. Bu mehîr-xəpkəttə qing turunglar. **13** Silər bilən billə tallanojan Babilda turuwatkan jamaət wə oqlum Markustın silərgə salam. **14** Bir-biringlar bilən mehribanlarqə seyüxiüp salamlıxinglar. Silərgə, yəni Məsihdə bolovan həmmingleşə amanlıq-hatırjəmlik yar bolqay!

Petrus 2

1 Əysa Məsihning қули wə rosuli boloğan mənki Simeon Petrustin Hudayimiz wə Kutkuzoquqımız Əysa Məsihning həkkaniyılık arkılık biz bilən ohxax kimmətlik bir etikadka müyəssər əlinənələrə salam! **2** Silər Hudani wə Rəbbimiz Əysani qonguktur tonuojanseri, mehîr-xərpət wə hatırjəmlik silərgə həssiləp axkay! **3** Bu [duayimming] asası — biz bizni Əzining xan-xəripi wə esil pəzilitining təsiri arkılık Qakırojuqını qonguktur tonuojanlıklımız üçün, Uning ilahiy küq-kudriti həyatimizə wə iħlasmənliktə mengiximizə kerəklik boloğan həmmmini ata kıldı. **4** U muxu pəzilətləri arkılık bizgə kimmətlik, əng uluq wədilərni bərdi, bular bilən silər bu dunyadiki həwayı-həwəslərdin boloğan iplaslıktın kutulup, Hudalıq təbiətkə ortak nesip bolalaysılər. **5** Dəl muxu səwəbtin, silər pütün küqünglər bilən etikadınglarəsa esil pəzilətni, esil pəzilitinglarə bilimni, **6** bilimlinglarə təmkinlikni, təmkinlikinglarə qidamlikni, qidamlikinglarə iħlasmənlikni, **7** iħlasmənlikinglarə kerindaxlıq mehribanlıknı, kerindaxlıq mehribanlıkinglarə mehîr-muhəbbətni kərsitixni қoxuxka intilinglar. **8** Qünki bu hususiyətlər silərdə bar bolsa, xundakla exip beriwaṭkan bolsa, bular silərni Rəbbimiz Əysa Məsihni qonguktur tonuxka [intilixtə] ix-əməlsiz wə mewisiz қaldurmuydu. **9** Əmma əgər birsidə bular kəm bolsa, u kor adəmdur — u burnining uqinila kerələydiqan, ilgiriki gunahlıridin pak əlinənələrini untuojan bolidu. **10** Xuning üçün, i kerindaxlar, silər [Huda təripidin] qakırojuqınlıqları, xundakla tallanojanlıqlarını jəzmləxtürükə intilinglar. Xundak əlinənələr, həqqaqan teyilip kətməysılər. **11** Xundak boloğanda Rəbbimiz wə Kutkuzoquqımız Əysa Məsihning mənggülüük padixahlıkidimu kızıojın əlinisilər. (aiənios g166) **12** Xunga, gərqə silər bu ixlarnı bilgən bolsanglarmu, xundakla bizgə igə əlinənələrini həkikəttə mustəhkəmləngən bolsanglarmu, mən yənilə hərdaim bu ixlarnı esinglarə salmakqmən. **13** Dərvəzə, mən muxu qədirimda bolsamlı, bularni səminglarə selip, silərni

oyoitip turuxni layik kərimən. **14** Qünki Rəbbimiz Əysa Məsihning burun manga ayan kılqinidək, menin bu qədirim pat arida uqamdin seliwei tilidiojanlığını bilip turuptımən. **15** Bərhək, mən silərning bu ixlarnı mən bu dunyadın kətkinimdin keyinmü hərwaqt esinglarə kəltürüxüngər üçün küqümning bariqə intilimən. **16** Qünki biz silərgə Rəbbimiz Əysa Məsihning küq-kudriti wə hazır boluxini ukturoqinimizda hərgizmə hiyligərləktin oydurup qikilojan riwayətlərgə əgəxmidük, bəlkı biz Uning həywətlik xan-xəhrıtigə eż kəzimiz bilən guwaḥqımız. **17** Qünki U mukəddəs təqđa Huda'Atidin xan-xəhrət wə uluolukka erixkəndə, axu uluq xan-xərəplik yerdin: «Bu Mening seyümlük Oqlum, Mən Uningdin hursənmən» degən xundak zor bir awaz Uningqə yətküzülüp anglandı. **18** Mukəddəs təqđa biz Uningqə həmrəh bolup billə turojan boloqqa, ərxtin bu awaz anglanojinida bizmu eż kulinikimiz bilən uni anglidük. **19** Uning üstigə həmmimizdə pəyojəmbərlər yətküzgən tolimu ixənqlik iħlasmənlikinglarə qaknap turidiojan qiraqka olhaxtut. **20** Xuni həmmidin muhüm dəp bilixinglar kerəkki, mukəddəs yazmilardiki həqkəysi wəhiy pəyojəmbərlərinə eż qüxənqisi boyiqə yətküzülgən əməs. **21** Qünki həqkandaq wəhiy-bexarət insanların iradisidin kəlgən əməs, u bəlkı Hudanıng mukəddəs adəmləri Mukəddəs Roh təripidin yetəklənip, Uning türkisi bilən eytən səz-kalamdur.

2 Lekin burun həlk iqidə sahta pəyojəmbərlər qıkkən, xuningdək aranglardımı sahta təlim bərgüqilər məydanoqa qıkıldı. Ular soğunup kirip, ələkətə elip baridiojan bid'at təlimlərni aranglarə astirtin kirgüzüp, hətta əzlirini hər əlinənələrini setiwaləqan igisidinmə tenip, buning bilən eż bexiqə tezla ələkət qüxiürüdu. **2** Nuroğun kixilər ularning xərməndilikigə əgixip ketidi, xuningdək ularning səwəbidin həkikət yolu həkarətkə uqraydu. **3** Ular aqkezəzlükidin

oydurma səzlər bilən silərni satidıqan meli tutami yok kixilərni eziketuridu; ular kəlbini kılıdu. Əmdi ularning bexioja heli burunla aqkezlükkə kəndürgən, lənatka yekin balılardur! bekitilgən jaza bikar olturmaydu, ularning 15 Ular toqra yoldin qətnəp, Bosorning əhalakiti bolsa uhlap yatmaydu. 4 Qünki Huda oqlı Balaamning yolioja əgixip kətti. U kixi gunah sadir kılıjan pərixtılerni ayap olturmay, haram yolda tapkan həkni yahxi kərgüqi bəlkı ularni təhtisaraning həngiçə taxlap, idi, 16 lekin u kiloqan kəbihlikli təpəylidin sorakka tartkuqə zulmətlik əharangoquluktiki tənbihini yedi (zuwansız exək insanning awazi zənjirlər bilən solap koyojan yerdə, (Tartaroō g5020) bilən səzləp pəyoqəmbərnin əhmikənə ixini 5 xundakla kədimki dunyadikilərnimə ayap tosti). 17 Mana muxundaq kixilər əkurup koymay, hudasızlıkkə berilgən dunyani topan kətkən bulaklar, borandin həydiplip yürgən bilən əpək kılıp, pəkət həkkaniyilikka dəwət tumanlarqa ohxaydu; ularqa mənggülük kılıquqı Nuhnı baxka yəttisi bilən saklap kılıjan zulmətning kapkarangoqulukdə jay hazırlap yerdə — 6 həmdə keyin Sodom wə Gomorra koyulajan. (questioned) 18 Qünki ular yaloqan-xələrlirini keyinkı dəwrlərdiki hudasızlıkkə yawidak, yoojan səzlər bilən mahtinip, adəmning berilgənlərgə ibrət bolsun dəp bekitip, bexioja ətlilik həwəslərini қozojitip əyx-ixrət ixliri bilən külpətlik jazani qüxürüp kül kılıjan, 7 ezipkuluk yolidə mengiwatqanlardın əzlirini xuning bilən birgə muxu əhlaksızlarning yengila қaçuroqanlarnı azduridu. 19 Ular buzukqılıklıridin yirginip azablanojan, həkkaniy muxu kixilərgə «Silərni ərkinlikkə erixtirimiz» bolovan Lutni ular arisidin kutulduroqan yerdə dəp wəda kılıdu, lekin əzliri əmaliyətə — 8 (ənə xundak kixilərning iqidə yaxiojan buzuklukning külliridur. Qünki adəm nemə həkkaniy Lutning həkkaniy kəlbi hər künü təripidin boysundurulajan bolsa, xuning kuli anglijan wə kərgən itaətsizliklər təpəylidin bolidu. 20 Qünki əger ular Rəbbimiz wə azablinatti) 9 əmdi xuni kəriüwalalaymizki, Rəb Kütkuzoqumız Əysə Məsihni tonux arkılık iħlasmənlərni duq kəlgən sinaqlardın kandaq bu dunyaning pasiklikliridin kutulup, keyin kütkuzuxni wə xuningdək həkkaniyisizlarnı xularoqa yənə baqlinip, boysundurulajan bolsa, soraq künigiqə jazalinixka saklap koyuxni bilidu. ularning keyinkı həli dəsləpkisidinmu bəttər 10 Bularning arisidiki əz ətlirigə əgixip pasik bolidu. 21 Qünki həkkaniyilik yolini bilip həwəslərgə berilgən, xundakla həkük igilirigə turup, əziga yətküzülgən mukəddəs əmrindən yüz səl karijanlarnı jazı tehiimu xundak bolidu. ərügenəndin kərə, bu yolni əslidirlə bilməgini Muxundaq kixilər həli qong, mənmənqılərdur, əzwəl bolatti. 22 Muxu ixənqlik həkmətlik ular «[rohij] uluoqlar»qa həkarət kilixtin səzlər ularda əməlgə axurulidu: — «It aylinip əz heq korkmaydioqanlardur. 11 Hətta ulardin կusukını yər» wə yənə «Qoxka yuyunup qikipla küq-ķudrəttə üstün turidiojan pərixtılermu kaytidin patkakta eojinar».

Pərwərdigarning aldida bu «[uluoqlar]»[ni] həkarət bilən ərz kilmaydu. 12 Əmma bular huddi owlınip boozuzlinix üçün tuqulajan yawayi əkilsiz haywanlardək kelip, əzliri qüxənməydiqan ixlar üstidə həkarətlik səz kılıdu wə xundakla əzlirinin halakət ixliri bilən toluk halak bolidu, 13 xundakla əz həkkaniyisizlikçə tuxluk jazanıng mewisini yəydu. Ular hətta kündüzi oquq-axkara əyx-ixrət kilixnemu ləzzət dəp həsablaydu; ular [silərgə] nomus wə daq kaltırüp silər bilən bir dastihanda olturup, əz məkkarlikliridin zoklinidu. 14 Ularning zinahorluq bilən tolojan kəzliyi gunah sadir kilixtin üzülməydu; ular

3 I səyümlüklirim, hazır silərgə bu yəziwatkinim ikkinçi hetimdir. Hər ikki hetimdə silərning sap kənglünglarnı əyojitip, xu ixlarnı əslitixkə intildimki, 2 mukəddəs pəyoqəmbərlər burun eytən səzlərgə wə Rəbbimiz həm Kütkuzoqumızın rosulliringlar arkılık yətküzgən əmriğə kəngül belüxünglarnı etünimən. 3 Əng muhimi xuni bilixinglər kerəkki, kūnlərning ahirida əzininə həwai-həwəslirinə kəynigə kiridiqan, məshirə kılıdiojan mazaqqlar qikip: 4 «Keni, Uning kaytip keliman degən wadisi?! Atabowilirimiz [əlümdə] uhlap kələqandın takı

həzirojıqə həmmə ixlar dunya apirdə bolğan təlim almıqan wə tutamı yok kixilər mukəddəs wakittiki bilən ohxax ḥalətə ketiwatidu» dəp yazmilarning baxqa կisimlirini burmiliojandək, məşhirə kiliqidu. 5 Həlbuki, ular əng կadimki burmilap qüxəndüridu wə xuning bilən ez zamanda Hudaning səzi bilən asmanlarning bexioja ḥalakət elip kelidu. 17 Xuning bilən, i yaritilojanlığını wə xuningdək yərning sudin seyümlüklirim, [mən eytqan] bu ixlarni aldin'ala qıkqan həm suning wasitisi bilən barlıkka bilgənikənsilər, bu əhlakıslarning səpsətliri kəlgənlilikini ətəy untuydu; 6 xu amillarning bilən azdurulup, mustəhkəm turuxulgarnı wasitiliri bilən xu zamandiki dunya kəlkündin yoktip koyuxtın ҳoxyar bolunglar. 18 Əksiqə, əqərk bolup yokaldi. 7 Əmma hazırkı asmanlar [Hudaning] mehîr-xəpkətidə həm Rəbbimiz wə bilən zemin ohxaxla xu söz bilən ihlassız Kutkuzojuqımız Əysə Məsihkə bolğan bilixtə adəmlər sorakqa tartılıp ḥalak kılınidioqan dawamlıq əsünglər. Uningoja həm hazır həm axu kündə otta kəydürülüxkə saklinip, ta axu əbəd künigiqə barlıq xan-xərəp mənsup xu künigiqə halidin həwər elinip turidu. 8 **bolojayı! Amin!** (aiən g165)

Əmdi i seyümlüklirim, xu ix nəziringlardın қaqmisunki, Rəbgə nisbətən bir kün ming yıldək wə ming yil bir kündəktur. 9 Rəb Əz wədisini [orundaxni] (bəzilərning «keqiktürdi» dəp oyliojinidək) keqiktürgini yok, bəlkı ھeqkimning ḥalak boluxini halimay, həmmə insanning towa կilixioja kirixini arzulap, silərgə kəngqılık kılıp [wakitni sozma]. 10 Lekin Rəbning künü huddi ooprining kelixidək [küütülmigən wakitta] bolidu. U künü asmanlar xiddətlik güldürligən awaz bilən qayib bolup, kainatning barlıq қurulmiliri xiddətlik otta erip tügəydu; zemin wə uningdiki pütkül nərsilərmə kəyüp ketidu. 11 Həmmə nərsə mana xundak erip yokıldıqan yerdə, silər կandak adəmlərdin boluxunglar kerək? — həyatınglarnı pak-mukəddəslikə wə iħlasmənliktə etküzüp, 12 Hudaning künini təlmürüp kütüp, u künning tezrək kelixi üçün intilixinglər kerək əməsmu? U künning kelixi bilən pütün asmanlar otta yoқap tügəydu wə kainatning barlıq қurulmiliri xiddətlik otta erip tügəydu. 13 Lekin biz bolsaq Uning wədisi boyıqə, yengi asman-zeminni intizarlıq bilən kütməktimiz. U yər həkkaniyilikning makanidur. 14 Xuning üçün, əy seyümlüklirim, bu ixlarni kütüwatkanikənsilər, [xu tapta] Hudaning aldida nuksansız wə daqsız, inaqlik-hatırjəmlik iqidə hazır bolup qikixinglar üçün intilinglər. 15 wə Rəbbimizning səwr-takıtını nijat dəp bilinglar, dəl seyümlük կerindiximiz Pawlusmu əzığə ata kılınojan danalıq bilən bu ixlar toqrluluk silərgə yazojan; 16 barlıq hətliridim u bu ixlar həkkidə tohtilidu. Uning hətliridə qüxinix təs bolğan bəzi ixlar bar; bu ixlarnı

Yuhanна 1

1 Əzəldin bar boloduqı, əzimiz angliojan, əz kezlimiz tikilip қariojan wə қollirimiz bilən tutup siliojan hayatı Kalami tooprısında [silergə bayan kılımımız] **2** (bu hayatı bizgə ayan bolup, biz uni kerdük, Xuning bilən bu həkətə guwahlıq berimiz həmdə Ata bilən billə bolup, keyin bizgə ayan bolovan xu mənggülük hayatı silergə bayan kılımımız) (aiənios g166) **3** — silərnimiz biz bilən sirdax-həmdəmlikə bolsun dəp biz kərgənlirimizi wə angliojanlarımızı silergə bayan kılımımız. Bizning sirdax-həmdəmlikimiz Ata wə Nuning Oğlı Əysə Məsih biləndur. **4** Silərning huxallıkinglar tolup taxsun dəp, bularni silergə yeziwatımız. **5** Wə biz Nuningdən angliojan həm silergə bayan kılıdıcıjan həwirimiz mana xudurki, Huda nurdur wə Uningda həqkəndak қarangojuluk bolmayıdu. **6** Əgər biz Nuning bilən sirdax-həmdəmlikimiz bar dəp turup, yənilə қarangojulukta yüksək, yalojan eytkən wə həkikətə əməl kılımıcıjan yalojan kəytən wə həkikətə əməl kılımıcıjan bolımız. **7** Lekin U Əzi narda bolovanıdak bizmündə mangsak, undakta bizning bir-birimiz bilən sirdax-həmdəmlikimiz bolup, Nuning Oğlı Əysə Məsihning kəni bizni barlıq gunahıtin pak kılıxqa ixənqlik hem adildur. **10** Əgər gunah kilmidük desək, Uni yalojançı kılıp koyovan bolımız wə Nuning səzkalami bizdin orun almıoqan bolidu.

2 I əziz balılırim, mən silərnin gunah sadır kılımisun dəp, bu səzlərnin yeziwatımən. Mubada birsi gunah sadır kilsa, Atining yenida bir yardımçı wakilimiz, yəni Həkkaniy Boloduqı Əysə Məsih bardur. **2** U Əzi gunahlırimiz üçün [jazani kətürgüqi] kəfarəttür; muxu kəfarət pəkət bizning gunahlırimiz üzünlə əməs, bəlkı pütküll dunyadikilərning gunahları üqündür. **3** Bizning uni tonuqanlıkimizni biləliximiz — Nuning əmrlirigə əməl kılıximizdindur. **4** «Uni tonuymən» dəp turup, Nuning əmrlirigə əməl kılımıcıqi kixi yalojanqidur, uningda

həkikət yoktur. **5** Lekin kimki Uning səzığə əməl kilsa, əmdi uningda Hudanıng mehîrmuhəbbiti həkikətən kamalətkə yətkən bolidu. Biz əzimizning Uningda bolovanlıkimizi ənə xuningdin bilimiz. **6** «Hudada turup yaxaymən» deküqi bolsa [Əysanıng] mangojinidek ohxax mengixi kerək. **7** I səyümlüklirim, silergə [burun anglap bakmiojan] yengi bir əmrni əməs, bəlkı dəsləptin tartıp silər tapxuruwalıjan kona əmrni yeziwatımən. Uxbu əmr silər burundinla anglap keliwatkan səz-kalamdur. **8** Lekin yəna kelip mən silergə yeziwatkinimi yengi əmr [desəkmə bolidu]; bu əmr Məsihdə həm silərdimə əməl kılınmakta, qunki қarangojuluk etüp kətməktə, wə həkikiy nur allıqaqan qeqiliqxə baxlıdi. **9** Kimdəkim əzini «nurda yaxawatımən» dəp turup, kərindixini eq kərsə, u bıgüngiqə қarangojulukta turuwatkan bolidu. **10** Kərindixiqa mehîr-muhəbbət kərsətkən kixi yoruklukta turmaqta, uningda gunahıka bar u қarangojulukta mangidu wə kəyərgə kərindixini eq kərgən kixi қarangojuluktur; bolımız. **11** Lekin əgər gunahlırları Uning nami üçün kəqürüm qunki gunahlırlıqlar Uning namı qəfərət kılındı. **12** Mən əgər gunah kılımıcılardan kətibatlılıq kəlindi. **13** Mən buni silergə yeziwatımən, i atilar, turmaydu. **14** Mən buni silergə yeziwatımən, i atilar, qunki silər Əzəldin Bar Boloduqını tonudunglar. **15** Bu dunyani qunki silər Əzəldin Bar Boloduqını tonudunglar. Mən buni silergə yeziwatımən, i atilar, qunki silər Əzəldin Bar Boloduqını tonudunglar. Mən buni silergə yeziwatımən, i atilar, qunki silər kütüklüsillər, Hudanıng səz-kalami silərdə turidu wə silər u rəzil üstidinmə qəlibə kıldıngalar. **16** Qunki bu dunyadiki barlıq ixlar, yəni əttiki həwəs, kezlerdiki həwəs wə hayatiyoja bolovan məqrurlukning həmmisi Atidin kəlgən əməs, bəlkı bu dunyadın bololandur, halas; **17** wə bu dünya wə uningdiki həwəslərning həmmisi etüp ketidü. Lekin Hudanıng iradisigə əməl kılıquqi kixi mənggül yaxaydu. (aiən g165) **18** Əziz

balilirim, zamanning ahirkı saiti yetip kəldi; wə 3 Kəranglar, Ata bizgə xundak qongkur silər dəjjalning [ahir zamanda] kelidiqanlığını mehîr-muhəbbət kərsətkənki, biz «Hudanıng angloqininglardək, əməliyəttə bolsa hazırlanıng əziz balılıri» dəp ataldık — wə biz əzidila nuroğun dəjjallar məydanoqa qıktı; həkikətənmü xundak. Bu dunya xu səwəbtin buningdin zamanning ahirkı saiti bolup bizni tonup yətməyduki, qünki bu dunya əhalolanlılıq bizgə məlum. 19 Ular arımızdin qıktı, Uni tonumidi. 2 Səyümlüklim, biz hazır lekin ular əslidə bızlardın əməs idi. Qünki əgər Hudanıng əziz balılıridurmır; kəlgüsida əndək bızlardın boローン bolsa, arımızda turiwərgən bolidioqanlıklımız tehi oquq ayan əlinmiojan bolatti. Lekin ularning həqkaysisining əslidə Bırak U [qayıtidin] ayan əlinməqanda, Uningəqə bizdikilərdin bolmiojanlıqli pax əlinməqənli ohxax bolidioqanlıklımız bilimiz; qünki xu üqün ular arımızdin qıkip kətti. 20 Həlbuki, qəoşa biz Uning əynən Əzini kərimiz. 3 silər bolsanglar Mukəddəs Bolouqidin kəlgən Wə [Məsihə] ümid baəliqan hərbir kixi U məsihligüqi Rohltin nesip boldunglar wə pak boローンdək əzini paklimakta. 4 Gunaḥ xuning üqün silər həmmə ixni bilisilər. 21 sadir kələqan kixi [Hudanıng] əlanıqə hilaplıq Silərgə bu hətni yiziximdiki səwəb, silərning kələqan bolidu. Qünki gunah sadir kələqanlıq həkikətni bilmənlikinglar üçün əməs, bəlkı [Hudanıng] əlanıqə hilaplıq kələqanlıktur. 5 həkikətni bilip, yaloqanlıknıng həkikəttin kelip Həlbuki, silər Uni gunahlarıni elip taxlav üçün qıkmaydioqanlıklını bilgənlikinglar üçündür. 22 dunyaqə kelip ayan əlinməq wə xundakla əmisa, kim yaloqançı? Əysanıng Məsih, ikənlilikini Uningda həqkəndək gunah yoktur, dəp bilisilər. inkar kələqəsi kixi bulsa, u yaloqanlıqdır. 6 Uningda yaxawatkan hərbir kixi gunah sadir Ata wə Ooşulni inkar kələqəsi kixi əzi bir kilmaydu; kimdəkim gunah sadir kilsə, Uni dəjjaldur. 23 Kimdəkim Ooşulni rət kilsə kərmigən wə Uni tonumiojan bolidu. 7 Əziz uningda Ata bolmayıdu. Lekin Ooşulni etirap balılırim, həqkimning silərni aldixiqa yol kilsə, uningda Ata bolidu. 24 Silər bolsanglar, koymanglar. Həkənaliylikka əməl kələqəsi kixi burundın anglap keliwatkiningləri eziünglər U həkənaliy boローンidək həkənaliydur. 8 Lekin dawamlıq turozuzuwinglar. Burundın anglap gunah sadir kələqəsi İblisindər. Qünki İblis keliwatkininglar silərdə dawamlıq turiwərsə, əlmisəktin tartip gunah sadir kəlip kəlməktə. silərnu dawamlıq Ooşul wə Atida yaxawatkan Hudanıng Ooşlining dunyada ayan əlinixidiki bolisilər; 25 wə Uning bizgə kələqan wədisi bolsa məksət İblisning əməllirini yokitixtar. 9 dəl xu — mənggü həyatlıktur. (aiōnios g166) 26 Hudadin tuquləqəsi gunah sadir kilmaydu; Silərni azdurmakçı boローンları nəzərdə tutup, Hudanıng uruķı uningda orun aloqəqə, u bularını silərgə yazdım; 27 Silər bolsanglar, silər gunah sadir kələxi mumkin əməs, qünki u Uningdin kəbul kələqan məsihligüqi Roh silərdə Hudadin tuquləqandur. 10 Hudanıng balılıri turuweridu, silər həqkimning əgitixigə möhtaj bilən İblisning balılıri xuning bilən pərkliniduki, əməssilər; bəlkı ənə xu məsihligüqi Roh silərgə kimdəkim həkənaliylikka əməl kilmisa wə yaki barlıq ixlar tooruluk əgitiwatkəndək (U həktur, əz kərindixiqa mehîr-muhəbbət kərsətmisə həq yaloqan əməstur!) — həm əgətkəndək, Hudadin əməstur. 11 Qünki silər dəsləptin anglap silər dawamlıq Uningda yaxaydiqən bolisilər. keliwatkan həwər mana dəl xuki, bir-birimizgə 28 əmisa, i əziz balılırim, dawamlıq Uningda mehîr-muhəbbət kərsitiximiz kerəktur. 12 U u turup yaxaweringlar. Xundak ələngərək, inisini oltürgən Ələngərək boローンa ohxax hərəkəqən qayıtidin ayan boローンda qorkmas bolmaslıklımız kerək; u nemixəqə inisini kətl bolımız həm U kəlginidə Uning aldida həq hijalət kıldı? Uning əzinin kələqanlırları rəzil, inisining bolup kəlməyiz. 29 [Hudanıng] həkənaliy kələqanlırları həkənaliy boローンlıq üçün xundak ikənlilikini bilgənlikəsilər, həkənaliylikka əməl kələqə. 13 Xunga, i kərindaxlar, bu dunya silərni kələqəqəlarning hərbirining uning təripidin eq kərsa, buningəqə həyran ələngərəklər. 14 tuquləqəsi ikənlilikinimə bilsənglər kerək.

Biz kərindaxları səyənlikimizdən, ələmdin həyatlılıqka etkənlilikimizni bilimiz. Əz kərindixin

səymigüqi tehi əlümədə turuwatidu. **15** toqrluluk anglojanidinglar wə dərwəkə u hazır Kərindixioja eəmənlik kılıqan kixi katildur dunyada pəyda boldi. **4** Əy əziz balilirim, silər wə həqkandaq katilda mənggülük hayatning bolsanglar Hudadin bolqansilər wə ularning bolmaydiojanlığını bilisilər. (*aiōnios g166*) **16** üstidin ojalib kəldinglar; qünki silərdə Turoquqi Biz xuning bilən mehîr-muhəbbətning nəmə bu dunyada turoquqidin üstündür. **5** Ular bolsa ikenlikini bilimizki, u biz üçün Əz jenini bu dunyaçqa mənsup; xunga ular bu dunyaning pida kıldı; xuningdək bizmu kərindaxlirimiz səzlərini kılıdu wə bu dunyadikilər ularoja üçün əz jenimizni pida kılıxka kərzardardurmız. қulak salidu. **6** Biz bolsaq Hudadin bolqanımız; **17** Əmma kimki bu dunyada mal-mülki Hudani tonuqan kixi bizning səzlərimizni turup, kərindixinin möhtəjlikini kərəp turup, anglaydu. Hudadin bolmiojan kixi bolsa bizning uningoja kəksi-karnını aqmisa, bundak kixidə səzlərimizni anglimaydu. Mana buningdin nədimu Hudanining mehîr-muhəbbəti bolsun? Həqiqətning Rohı bilən ezitkulukning rohini **18** Əziz balilirim, səz bilən wə til bilən pərk etələyimiz. **7** I səyümlüklirim, bir-birimizgə əməs, bəlki əməldə wə həqiqəttə mehîr- mehîr-muhəbbət kərsitəyli; qünki mehîr-muhəbbət kərsitəyli. **19** Biz xundak ixlar muhəbbətning əzi Hudadindur wə mehîr-bilən eəzimizning həqiqəttin bolqanlığımızni muhəbbət kərsətküqining hərbiri Hudadin bilələyimiz wə [Hudanining] aldida kəlbimizni tuqulqan bolidu wə Hudani tonuydu. **8** hatırjəm kılalaymiz. **20** Xundakṭimu, mubada Mehîr-muhəbbət kərsətmigüqi kixi Hudani kəlbimiz bizni əyiblisə, Huda bolsa kəlbimizdən tonumiojan bolidu; qünki Huda Əzi mehîryənə üstündür, həmmmini bilgüqidur. **21** muhəbbəttur. **9** Hudanining mehîr-muhəbbəti Səyümlüklirim, əgər kəlbimiz bizni əyiblimisə, bızdə xuning bilən axkara boldiki, Huda Hudanining aldida yüreklik turimiz **22** wə bizni Uning arkılık hayatıq erixsun dəp xundakla Uningdin nemini tilisək xuningoja birdinbir yeganə Oqlunu dunyaçqa əwətti. erixələyimiz; qünki biz Uning əmrlirigə əməl **10** Mehîr-muhəbbət dəl xuningdin ayanki, kılıp, Uni hursən kılıdiojan ixlarnı kılımız. **23** Wə bizlərning Hudani səyginimiz bilən əməs, bəlki Uning əmri xuki, uning Oqlı Əysa Məsihning U Əzi bizni səyüp gunahlırimizning jazasını namioqa etikəd kılıxımız həmdə Uning bizgə ketürgüqi kəfarət boluxka Əz Oqlunu əwətkini tapiliojinidək bir-birimizgə mehîr-muhəbbət bilən ayandur. **11** I səyümlüklirim, Huda kərsitiximizdən ibarəttür. **24** Uning əmrlirigə bizgə xu kədər mehîr-muhəbbət kərsətkən əməl kılıdiojan kixi [Hudada] yaxaydiojan wə yerdə, bizmu bir-birimizgə mehîr-muhəbbət [Hudamu] uningda yaxaydiojan bolidu. Əmdi kərsitixkə kərzardardurmız. **12** Həqkim həqqaqan Hudanining bizdə yaxaydiojanlığını bilginimiz Hudani kərgən əməs; lekin bir-birimizgə bolsa, U bizgə ata kılıqan Rohıtindur.

4 Səyümlüklirim, hərbir [«wəhəiy kılıquqi»]

rohlarining həmmisigila ixiniwərmənglər, bəlki bu rohlarining Hudadin kəlgən-kəlmigənlikini pərkəndürərək üçün ularni sinanglar. Qünki nuroqun sahta pəyojəmbərlər dunyadiki jay-jaylaroja pəyda boldi. **2** Hudanining Rohını mundak pərkəndürələysilər: Əysani, yəni dunyaçqa insaniy təndə kəlgən Məsihni etirap kılıquqi hərbir roh Hudadin bolidu; **3** wə dunyaçqa insaniy təndə kəlgən Əysa Məsihni etirap kilməydiqan roh Hudadin kəlgən əməs. Bundaklarda əksiqə dajjalning rohi ixləydi; silər bu rohning kelidiojanlığı

mehîr-muhəbbət kərsətsək, Huda bizdə yaxaydu wə uning mehîr-muhəbbəti bizdə kamalətkə yətkən bolidu. **13** Biz bizning Uningda yaxawatkanlığımızni wə Uning bizdə yaxawatkanlığını xuningdin bilimizki, U Əz Rohını bizgə ata kılıqan. **14** Biz xuni kərgən wə xundakla xuningoja guwahlıq berimizki, Ata Oqlunu dunyaçqa kutkuzoquqi boluxka əwətti. **15** Əgər kimdəkim Əysani Hudanining Oqlı dəp etirap kilsə, Huda uningda, umu Hudada yaxaydu. **16** Biz bolsaq Hudanining bizgə bolqan mehîr-muhəbbətinə tonup yəttük, xundakla uningoja tolımı ixəndük. Huda Əzi mehîr-muhəbbəttur wə mehîr-muhəbbəttə yaxiqquqi kixi Hudada yaxaydu, Hudamu uningda

yaxaydu. 17 Muxundağ bolojanda, mehîr- bolidu, qünki U Hudaning Θz Oqlini təstikliqən muhəbbət bizdə mukəmməlliixidü; xuning bilən guwahlıqıja ixənmigən) 11 guwahlıq dəl biz sorak, künida hatırjəm-korkmas bolalaymiz. Qünki Əysə կandaq boluwatkan bolsa bizmu xudurki, Huda bizgə mənggülük həyatni ata 12 Xunga Oqluloja igə bolojan kixi həyatlıqka hazır bu dunyada xundak boluwatimiz. 18 12 Xunga Oqluloja igə bolojan kixi həyatlıqka Mehîr-muhəbbəttə korkunq yoktur; kamil igə bolojan bolidu; Hudaning Oqlıqə igə mehîr-muhəbbət korkunqni həydəp yokka bolmiqən kixi həyatlıqka igə bolmiqən bolidu. qikiridü. Qünki korkunq Hudaning jazası 13 Mən bularni Hudaning Oqlining namıqə bilən baqlinixlikət; korkunqı bar kixi mehîr- etikad kılqan silərgə silərninq mənggülük muhəbbəttə kamalətkə yətküzülgən əməstur. həyatka igə bolojanlıqınglarnı bilixinglər üçün 19 Biz mehîr-muhəbbət kərsitimiz, qünki Huda yazdim. (aiōnios g166) 14 Wə bizning Uningçə aldi bilən bizgə mehîr-muhəbbət kərsətti. bolojan toluk ixanq-hatırjəmlilikimiz xundakki, 20 Əgər birsi «Hudani seymən» dəp turup, Uning iradisigə muwapiq hərkəndək bir ixni kərindixiqa eqmənlik kilsə, u yalqanqidur. tilisək, U bizni anglaydu. 15 Uni hərnemə Qünki kəz aliddiki kərindixini seymigən yərdə, tiliginimizni anglaydu dəp bilgənikənmiz, kərüp bəkmiqən Hudani կandaqmu səysun? 21 duayimizda Uningdin tiliginimizgə erixtuk, dəp Xunga bizdə Uningdin: «Hudani səyən kixi bilimiz. 16 Birsi kərindixining əlümə məhkum kərindixinimu səysun» degən əmr bardur.

5 Əysanıñ Məsih ikənlikigə ixəngən hərbir kixi Hudadin tuqulojan bolidu; wə tuqduruquqi [Atini] səyidiqan hərbir kixi Uningdin tuqulouqunimus səyidu. 2 Biz əzimizning Hudaning balilirini səyidiqanlıqımıznı xuningdin bilimizki, Hudani səyüp, Uning əmrlirigə əməl kılıxımızdır. 3 Hudani səyüx Uning əmrlirigə əməl kılıx deməktür; wə Uning əmrliridə turmaq eoir ix əməstur. 4 Qünki Hudadin tuqulojanlarning həmmisi bu dunya üstidin əqəlibə kılıdu; wə dunyaning üstidin əqəlibə kılıquqi küq — dəl bizning etikadımızdur. 5 Bu dunyaning üstidin əqəlibə kılıquqi zadi kimlər? Pəkət Əysanı Hudaning Oqlı dəp etikad kılıquqlar əməsmu? 6 U bolsa su wə kan arkılık kəlgən zat, yəni Əysə Məsihdur; Uning kelixi pəkət su bilənlə əməs, bəlki kan bilənmə idi. Wə bu ixlar oja guwahlıq bərgüqi bolsa Rohtur, qünki Roh Thzi həkikəttur. 7 Qünki Uning toqrluluk üq guwahlıq bərgüqi bar: — 8 bular Roh, su wə kəndin ibarəttur. Bu üçining [guwahlıq] bırdur. 9 Əgər biz insanların guwahlıqını köbul kılısak, Hudaning guwahlıqı bularningkidin üstündür. Huda Θz Oqlı toqrisida xundak guwahlıq bərgən — 10 (Hudaning Oqlıqə etikad kılqan kixinin iqidə xu guwahlıq bardur; birək Hudaoja ixənmigən kixi Uni yalqanqı kılqan

Yuḥanna 2

1 2 Mənki aksakaldın [Huda təripidin] tallanojan hanimoja wə uning əziz balilirioja salam! Mən silərni həkikəttə səyimən wə yalçuz mənla əməs, yənə həkikətni tonuojanlarning həmmisi bizdə yaxawatkan wə xundakla əbədgıqə bizgə yar bolidiojan həkikətni dəp silərni səyidü. (aiōn g165) 3 Huda'atidin wə Atining Oqlı Rəb Əysə Məsihətin xapaət, rəhimxəpkət wə hatırjəmlik silərgə həkikət wə mehîr-muhəbbət iqidə bolidü! 4 Baliliringning arisida biz Atidin əmr tapxuruwaloqandək həkikəttə mangojanlarnı kərginim üçün intayın hursən boldum. 5 Əmdi, hərmətlik hanım, mən səndin bir-birimizgə mehîr-muhəbbət kərsitəyli, dəp etünimən. Mening sanga yezip etünginim yengi bir əmr əməs, bəlkı dəsləptin tartip bizdə bar əmrdür 6 (mehîr-muhəbbət xuki, uning əmrlirigə əməl kılıp mengixtur). Mana bu əmr silər burundin tartip anglap keliwatqandək, uningda mengixinglar üçün silərgə tapilanoqandur. 7 Qunki nuroqun aldamqıllar dunyaning jay-jaylırida qıktı. Ular Əysanıng dunyaqə insaniy təndə kəlgən Məsih ikənlilikini etirap kilmaydu. Bundaqlar dəl aldamqi wə dəjjaldur. 8 Biz wə əzünglar singdürgən ejirni yokitip koymay, bəlkı toluk in'amoja igə boluxunglar üçün, əzünglarqa agah bolunglar. 9 Kimki Məsihning təlimidin halkıp qikip, uningda qing turmisa, Huda uningoja igə bolmaydu. Lekin Uning təlimidə qing turoquqi bolsa, Ata həm Oqlul uningoja igə bolidü. 10 Əgər birsti Uning təlimini elip kəlməy silərning yeninglarqa kəlsə, uni əyünglarqa baxlimanglar həm uningoja salammu bərmənglər. 11 Qunki undak adəmgə salam bərgən kixi uning rəzil əməllirigə xərik bolquqidur. 12 Silərgə pütidiqan yənə kəp səzlirim bar idi; lekin қəożəz bilən siyahını ixlətkəndin kərə, huxallıkimizning tolup texixi üçün yeninglarqa berip didar kerüxüp səzlixixni arzu қılımən. 13 Huda təripidin tallanojan hədəngning baliliridin sanga salam!

Yuḥanna 3

hatırjəmlik yar bolqay! Dostlardın sanga salam.
Sənmu [u yərdik] dostlarqa isim-famililiri
boyiqə məndin salam eytəkəysən.

1 Mənki akşakal əzüm həkikəttə seygən
seyümlük Gayuska salam! **2** I seyümkü
[dostum], jening gülləngəndək, həmmə
ixliringning güllinixigə wə teningning salamət
boluxıqa tiləkdaxmən. **3** Kərindaxlar kelip,
səndə bolqan həkikət toqıruluk guwahlıq
bərgəndə, mən intayın bək huxallandım; qünki
sən həkikəttə dawamlıq mengiwatisən. **4**
Manga nisbətən, əziz balılırimning həkikəttə
mengiwatkarlığınızı anglaxtimu qong huxallıq
yoqtur. **5** Səyümlük [dostum], yeningoqa
baroqan kərindaxlarqa (gərqə ular sanga
natonux bolsimu) kılqanlıringning həmmisidə
ihlasmənliking ispatlinidu. **6** Ular jamaət
aldida sening bu mehîr-muğəbbiting toqrisida
guwahlıq bərdi. Ularnı yənə Hudanıng yolioqa
layık səpirigə uzitip köysang, yahxi kılqan
bolisən. **7** Qünki ular [səpərdə] yat əllik
[etiğadsızlardın] həq nemə almay, xu mubarək
nam üçün yoloqa qıktı. **8** Xunga, həkikət
bilən hizmətdax bolup təng ixligüqi bolux
üçün biz xundaklıarnı kollap-kuwwatliximizgə
toqra kelidu. **9** Bu toqıruluk jamaətkə məktüp
yazdim. Lekin ularning arısida əzini qong
tutup, jamaətkə bax bolux təməsidə bolqan
Diotrəpəs bizni köbul kılmayıdu. **10** Xuning üçün
mən baroqanda, uning kılqan əskiliklirini, yəni
uning bizning üstimizdin kılqan rəzil səzləri
bilən oqywitini yüzigə salımən; u uninglik
bilənla tohtap kalmayıdu, yənə [səpərdiki]
kərindaxlarnı köbul kılmaya kalmay, köbul
kılmakçı bolqanlarnı tosidu wə hətta
ularnı jamaəttin köçələp qıqırıwatidu. **11**
I seyümlük [dostum], yamanlıqtın əməs,
yahxılıqtın ülgə aloqın. Yahxılık kılqanı
Hudadindur. Yamanlık kılqanı Hudani həq
kərmigəndur. **12** Demitriusni bolsa həmməylən,
hətta Həkikətning əzi yahxi guwahlıq berip
təripləydi. Bizmu uningoqa guwahlıq berimiz
wə guwahlıkimizning həkikət ikənlikini sənmu
bilisən. **13** Sanga yazidioqan yənə kəp səzlərim
bar idi; lekin ələm bilən siyahını ixlətkəndin
kərə, **14** Sən bilən pat arıda didar kərüxüxnı arzu
kılımən; xu qaçqıda dərkəmdə səzləximiz. Sanga

Yəhuda

1 Əysa Məsihning kuli, Yaqupning inisi mənki Yəhudadin qəkiriləşənlərə, yəni Huda'Atimiz təripidin səyülgən, Əysa Məsih təripidin köçjdilip kəlgənlərgə salam. **2** halioja way! Qünki ular Kəbilning yoli bilən Silərgə rəhimdillik, amanlıq-hatırjəmlik wə mehîr-muhəbbət həssiləp ata kılınoqay! **3** yolioja əzini attı wə ular Korahning asiylik seyümlüklərim, mən əslı silərgə ortak bəhriyənən boluwaṭkan nijatımız toqrisida hət yezixkə zor ixtiyakım bolsimu, lekin hazır buning ornişa silərni mukaddəs bəndilərgə bir yolla amanət kılınoqan etikadni қolunglardın bərməslikkə jiddiy kürəx kilişkə jekiləp uxbu hətni yazmışam bolmidi. **4** Qünki məlum kixilər — ihlassız adəmlər, heli burunla munu sorakka tartılıxkə pütülgənlər aranglarə sukunup kiriwaləqən. Ular Hudanıg mehîr-xəpkitini buzukluq kilişning bahənisişa aylanduruwaṭəqən, birdinbir Igimiz wə Rəbbimiz Əysa Məsihətin tənoqan adəmlərdür. **5** Xuning üçün mən silərgə xuni esinglarə qayıtidin selixni halaymənki (gərqə silər burun həmmə ixlardın həwərləndürülgən bolsanglarmu), burun Rəb [Əzi üçün] bir həlkəni Misirdin kütkuzoqan bolsimu, ularning iqidiki [Əzığə] ixənmigənlərni keyin həlak kıldı. **6** [Wə silər xunim bilisilərki], əslidiki ornida turmay, əz makanını taxlap kətkən pərixtılerni Rəb uluq [kiyamət] künining sorikiojqə mənggү kixənləp mudhix қarangoqulukta solap saklimakta. (adios g126) **7** Sodom wə Gomorra wə ularning ətrapidiki xəhərlərdikilərəmu xu ohxax yolda, yəni xu [pərixtılərgə] ohxax uqioqa qıkqan buzukqılıkka wə oøyriy xəhwətlərgə berilip kətkən, [keyinki dəwrlər] ularning akiwitidin ibrət alsun üçün mənggülük ot jazasişa ərnək kiliñip kəydürülgən. (aiōnios g166) **8** Lekin muxu «qüx kərgüñilər» xu ohxax yol bilən adəmlərning tənlirinimu bulojımaṭta, ular hökük igilirigə səl karioquqılardın bolup, [ərxтика] uluoqlarənimu həkarət kilişmakta. **9** Lekin hətta bax pərixtə Mikailmu Musanıg jəsiti toqrisida İblis bilən muzakirə kiliplə talax-tartix kılıqanda, uni həkarətlik səzlər bilən əyibləxkə petinalmioqan, pəkət «Sanga Pərwərdigarning Əzi tənbih

bərsun» dəpla կoyoqan. **10** Lekin bu kixilər əzliyi qüxənməydiqən ixlar üstidə kupurluk kiliđu. Biraq ular hətta əkilsiz haywanlardak ez təbiitining inkaslıri boyiqə qüxənginiqə yaxap, xu arkılıq əzliyini həlak kiliđu. **11** Bularning mangdi, mal-mülükni dəp Balaamning azoqan yolioja əzinə attı wə ular Korahning asiylik kiloqinioja [ohxax] ahir həlak bolidu. **12** Ular mehîr-muhəbbətni təbrikləx ziyanətlərinə qəq tartınmay silər bilən billə dahil bolidiqən, əzlinilə bakidioqan hətarlik hada taxlardur. Ular xamallardin həydilip kəlgən yamoqursız bulut, yiltizidin կomurup taxlanəqən, kəq küzdiki mewisiz dərəhlər, ikki ketim elgənlər! **13** Ular dengizning dawaloqutəqən, buzoqunluk dolğunları, ular əz xərməndiqilikini կusmakta; ular ezip kətkən yultuzlar bolup, ular oja mənggülük kapkarangoquluknən zulmiti hazırlap կoyulqandur. (aiōn g165) **14** Adəm'atining yəttinqi əwlədi boləqən Hənoh bu kixilər toqrisida mundak bexarət bərgən: — «Manə, Rəb təmənminglioqan mukaddəsləri bilən kelidu, **15** U pütkül insanları sorak kiliplə, barlık ihlassızlarning ihlassızlarqə yürgüzgən barlık ihlassızlıklarıqə asasən, xundakla ihlassız gunahkarlarning Əzini həkarətligən barlık əsəbiy səzlirigə asasən ularını əyibkə buyruyu». **16** Bu kixilər həman ojotuldap, aqprinip yürüdülər, əz həwəslirinə kəynigə kiridü, aqprizda yoqanqılık kiliđu, əz mənpəitini kezlep baxkilaroja huxamətqılık kiliđu. **17** Lekin, i seyümlüklərim, Rəbbimiz Əysa Məsihning rosullirinən aldin eytən səzliyini esinglarda tutunglarki, **18** ular silərgə: «Ahir zamanda, əzining ihlassız həwəslirinə kəynigə kirip, mazaq kılıqular məydanəqə qıkıldı» deyənidi. **19** Muxundaq kixilər bəlgünqılık pəyda kiliđoqan, əz təbiitigə əgəxkən, Rohka igə bolmioqan adəmlərdür. **20** Lekin silər, i seyümlüklərim, əng mukaddəs boləqən etikadinglarnı ul kiliplə, əzünglarnı կurup qıkıqlar, Mukaddəs Rohətə dua kiliplə, **21** adəmni mənggülük həyatqa elip baridioqan Rəbbimiz Əysa Məsihning rəhimdillikini təlmürüp kütüp, əzünglarnı Hudanıg mehîr-muhəbbəti iqidə tutunglar. (aiōnios g166) **22** Ikkilinip կalqanlaroja

rəhİM kİlinglAR; 23 bəzilərnİ ot iqidin yuluwelip
kutulduruwelinglAR; bəzilərgə hətta ətliridin
nijasat qüxüp bulqanqan kiyim-keqikigimu
nəprətləngən һalda қorkunq iqidə rəhİM
kİlinglAR. 24 Əmma silərnİ yolda teyilip ketixtin
saklap, eqilip-yeyilip Əzining xərəplik huzurida
əyibsiz turoquzuxka Қadir Bolqoqioja, yəni
KutkuZoquqimiz birdinbir Hudaşa Rəbbimiz
Əysa Məsih, arkılık xan-xərəp, 25 həywət-
uluqluk, կudrat wə həkük əzəldin burun,
həzirmu ta barlıq zamanlarqıqə bolqay! Amin!

(aiōn g165)

Wəhiy

1 Bu kitab Əysa Məsihning wəhiysi, yəni Huda Uningoja Əz kül-hizmətkarlırişa yekin kəlgüsidiə yüz berixi mukərrər bolğan ixlarnı kərsitixi üçün tapxuroğan wəhiyidur. Məsih buni Əz pərixtisini əwətip kuli Yuhannanqa alamətlər bilən ayan əldi. **2** Yuhanna bolsa Hudanıng səz-kalami həmdə Əysa Məsih tooqrisidiki guwahlıkkə kərgənlirinən həmmisigə guwahlıq bərdi. **3** Bu bexarətni okup bərgüqi wə uning sezlirini anglap, uninguđa yezilənlərə itaət kiloquqi bəhtliktur! Qünki wəhiyining wəkti yekindur. **4** Mənki Yuhannadin Asiya [əlkisidik] yəttə jamaətkə salam! Hazır bar bolğan, ətkəndimə bolğan həm kəlgüsidiə Kəlgüqidin, Uning təhtining addidiki yəttə Rohətin **5** wə sadık Guwahqi, elümdin tunji Tirilgüqi, jahəndiki padixahlıarning Həkümranı bolğan Əysa Məsihətin silərgə mehər-xəpkət wə hatırjəmlik bolğay. Əmdi bizni seygüqi, yəni Əz kəni bilən bizni gunahlırimizdən yuqan **6** wə bizni bir padixahlıkkə uyuxturup, Əz Atisi Hudaşa kağınlar kılqanəja barlıq xan-xərəp wə küq-kudrat əbədil'əbədgıqə bolğay, amin! (*aiən g165*) **7** Mana, U bulutlar bilən kelidu, xundakla hər bir kəz, həttə Uni sanjiojanlarmu Uni kəridü. Yər yüzidiki pütküllə kəbilə-həlk U səwəblük ah-zar kətürüdu. Xundak bolidu, amin! **8** Mən «Alfa» wə «Omega», Muqəddimə wə Hatimə Əzümdurmən, hazır bar bolğan, burunmu bar bolğan həm kəlgüsidiμu bar Bolqoqidurmən, xundakla Həmmigə Əkdiridurmən, dəydi Pərvərdigar Huda. **9** Silərning kərindixinglər həm silər bilən birgə Əysada bolğan azab-okubət, padixahlıq wə səwr-takəttin ortak nesipdixinglər bolğan mənki Yuhanna Hudanıng səz-kalami wə Əysanıng guwahlıki wəjidiñ Patmos degən aralda [məhbus] bolup turup kəloqandim. **10** «Rəbning künisi»də mən Rohəting ilkigə elinixim bilən, kəynimdin kanay awazidək küqlük bir awazni anglidim. **11** Bu awaz: «Keridiojanlıringni kitab kılıp yaz wə uni yəttə jamaətkə, yəni Əfəsus, Smirna, Pərgamum, Tiyatira, Sardis, Filadelfiya wə Laodikiyadiki jamaətlərgə əwət»

dedi. **12** Manga səz kiloğan awazning kimning ikənlilikini kərrix üçün kəynimgə buruldum. Burulojinimda, kezümgə yəttə altun qiraqdən **13** wə ularning otturisida uqisioja putlirioqıqə qüxüp turidiğən ton kiygən, kəksigə altun kəmər baqlıqan Insan'ooqloqə ohxaydığan biri kəründi. **14** Uning bax-qeqi ak yungdək, həttə kardək ap'ak idi wə kəzliri goya yalkunlap turoğan ottək idi. **15** Putliri humdanda tawlinip parkırıqan tuqka ohxaytti, awazi xarkirap ekiwatkan nuroğun sularning awazidak idi. **16** U ong kolida yəttə yultuz tutkən bolup, aqzidin ikki bislik etkür kiliq qikip turatti. Qirayı huddi kuyaxning toluk küqidə parlıqandək yarkın idi. **17** Uni kərginimdə, ayoqloqə elüktək yikildim. U ong kolini üstümgə təvküzüp mundak dedi: — Korkma, Awwalkisi wə Ahirkisi **18** həmdə həyat Bolqoquqi Əzümdurmən. Mən elgənidim, əmma mana, Mən əbədil'əbədgıqə həyatturmən, elüm wə təhtisaraning aqkuqları kolumdidur! (*aiən g165, Hadəs g86*) **19** Xuning üçün, kərgən ixlarnı, hazır boluwaṭkan ixlarnı wə bulardın keyin bolidiojan ixlarnı yezip kəldur. **20** Sən ong kolumda kərgən yəttə yultuzning wə yəttə altun qiraqdanning siri mana mundak — yəttə yultuz yəttə jamaətning əlqılırları wə yəttə qiraqdən bolsa yəttə jamaəttur.

2 — Əfəsustiki jamaətning əlqisigə mundak yazoqin: «Ong kolida yəttə yultuzni tutup, yəttə altun qiraqdanning otturisida Mangopoquqi mundak dəydi: **2** — Sening ejir-əməlliringni, tartkan jopaliringni həm səwr-takətingni, rəzil adəmlerning kilmixlirioqə qıdəp turalmaydiojanlıkingni, xundakla rosul bolmisiμu ezlirini rosul dəp atiwaloqanlarnı sinap, ularning yalojanqı bolqanlıkingini tonuqanlıkingnimu bilimən. **3** Xundak, sening səwr-takət kiliwatkanlıkingni, Mening namim wəjidiñ japa-muxəkkətkə bərdaxlık bərgənlıkingni əmma erinmigənlıkingni bilimən. **4** Lekin sanga xu bir etirazim barkı, sən əzüngdiki dasləpki mehər-muhabbatın waz kəqting. **5** Xunga kaysı hələttin yikılıp qüxkənlıkingni esingga elip towa kılqın, awwallı əməllərni çayta kılqın. Bolmisa yeningoja kelimən wə towa kilmisang

qiraqdeleningni jayidin yøtkiwetimən. 6 Birak, jamaətning əlqisigə mundak yazojin: — «Kəzliyi sening xu artukqılıkง barkı, Mən Əzüm yalkunliojan otkə wə putliri parkırap tuqka nəprətlinidiojan Nikolas tərəpdarlırinining ohxaydiqan Hudanining Oqlı mundak dəydu: 19 kılmixliridin sənmü nəprətlinisən. 7 Külük — Sening əməlliringni, mehîr-muhabbitingni, barlar Rohning jamaətlərgə degənlərini etikadingni, ejir-hizmitingni wə səwranglisun! Oqlıbə kılçuqılları Hudanining takitingni, xundakla həzirki əməlliringning jənnitining otturisidiki həyatlıq dərihining awwalkıdin exip qüxiwatkanlıkinumu bilimən. mewiliridin yeyixkə tuyassər kılımən». 8 — 20 Lekin, sanga xu bir etirazim barkı, əzinin Izmiridiki jamaətning əlqisigə mundak yazojin: pəyoqəmbər dəp atiwalojan axu hotun — «Awwälkisi wə Ahirkisi, əlgən wə Tirilgüqi Yızəbəlgə yol koyuwatisən. U hotun kulumdaq dəydu: 9 — Sening azab-əkubətliringni hizmətkarlırimoja təlim berip, ularını jinsiy wə namratlıkingni bilimən (lekin sən bay!), buzukluk kılıxkə wə butka atap nəzir kılınojan Yəhədiy əməs turup əzlirini Yəhədiy dəvalojan, gəxni yeyixkə azdurmakta. 21 Mən uningoja Xəytanning bir sinagogi bolqanlarning towa kılqudək wakıt bərgənidim, lekin u əz təhmətlərinimə bilimən. 10 Aldingda qekidiojan buzuklukçıja towa kılıxni halimaydu. 22 Əmdidi azab-əkubətlərdin körkma. Mana, Iblis mana, Mən uni [eojir kessal] ornoja taxlap aranglardın bəziliringlarnı sinilixinglər üçün yatkuzimən wə uning bilən zina kılçanlar yekində zindanoja taxlitidu. Silər on kün kılmixlirioja towa kilmisa, ularnimu eojir kÿynilisilər. Taki əlgüpə sadık bolqın, Mən sanga azabkə qəmdürimən. 23 Uning perzəntlərinimə həyatlıq tajini kiydürimən. 11 Külük barlar ejəllik kesəl bilən urımən. Xu qaoqda, barlıq Rohning jamaətlərgə degənlərini anglisun! jamaətlər niyat-nixanlarnı wə kəlblərnı Oqlıbə kılçuqıllar ikkinçi əlümning ziyyinoja kəzitip təkxürgüqinинг Əzüm ikənlikimni, hərgiz uqrımaydu!». 12 — Pərgamumdiki xundakla Mening hərbiringləroja kılçan jamaətning əlqisigə mundak yazojin: — «Ikki əməliyitingləroja yarixa yanduridiqanlıkimni bislik ətkür kılıqi bar Bolqarı mundak dəydu: biliid. 24 Lekin, Tiyatradiki kələqanlar, yəni 13 — Mən sən olturojan yərni, yəni Xəytanning bu təlimni kobul kılımcıqlar (ularning pikri təhti bolqan jayni bilimən. Xundaqtımı, san boyiqə, Xəytanning atalmix «qongkur sırları»ni Mening namimini qing tutup, hətta sadık əgənmigənlər), yəni silərgə xuni eytimənki: guwahlqim Antipas makaniında, yəni Xəytan Əzünglarda bar bolqannı Mən kəlgüpə qing turojan jayda kətl kılınojan künərdim, Manga tutunglar. Üstüngləroja buningdin baxka yükni kılçan etikadingdin tenip kətmidinq. 14 Lekin artmaymən. 26 Oqlıbə kılçuqıllar, yəni sanga xu birnəqə etirazim barkı, aranglarda əməllirimni ahıroqıqə qing tutkən kixilərgə Balaamning təlimigə əgəxkənlərdin bəzilər bolsa, ularoja pütkül əllərgə həkim bolux bolmakta — Balaam bolsa Balakqa Israillarnı həkükini berimən. 27 Mana bu Atam Manga butka atap kurbanlıq kılınojan gəxni yeyix wə bərgən həkükka ohxax həkuktur: — «U ularını jinsiy buzukluk kılıxkə azduruxni əgətkəndi. 15 təmür kaltək bilən padıqidək baxkərup, sapal Xuningə oħxax, silərning aranglarda Nikolas қaqılları urup qaqqandək tarmar kildidu». 28 tərəpdarlırinining təlimini tutkənlərmə bar. Mən uningoja tang yultuzinimə ata kılımən. 29 16 Xuning üçün, towa kıl! Undak kılımisang, Külük barlar Rohning jamaətlərgə degənlərini yeningoja tez arida berip, aqzimdiki kılıqim anglisun!»

bilən xularoja hujum kılımən. 17 Külük barlar Rohning jamaətlərgə degənlərini anglisun! Oqlıbə kılçuqıllar bolsa yoxurup koyoqan man nadın berimən wə hərbirigə bardin ak tax berimən. Tax üstidə yengi bir isim püttüklük biliid, xu isimni uni kobul kılçan kixidin baxka həqkim bilməydu». 18 — Tiyatradiki

3 — Sardistik jamaətning əlqisigə mundak yazojin: — «Hudanining yatta Rohi wə yəttə yultuzining Igisi Bolqarı mundak dəydu: — Sening əməlliringni wə xundakla «hayat» degən nam-abruyungning barlıqını, lekin əməliyəttə əlük ikənlikingni bilimən. 2 Xunga, oyqan,

seningdə baroloqan, əmma ələy dəp қaloqan yazoqin: — «Amin Ataloquqi, yəni Sadık, wə [hislatliringni] küqəyt; qünki Hudayim aldida Həkikiy Guwahqi, Hudanining kainitining kelip əməlliringning tügəl əməslikini bildim. **3** qikixinin Səwəbqisi mundak dəydu: **15** Sening Uning üçün [səz-kalamni] қandaq қobul kılıp əməlliringni bilimənki, sən sooşukmu əməs, anglojiningni yadingoja kəltürüp, uni qing kizikmu əməs. Mən sening ya sooşuk, ya kizik tutup towa қilojin. Lekin oyqanmışang Mən boluxungni halayttim! **16** Sən ya sooşuk ya oqridək üstüngə kelimən wə sən կaysi saettə kizik əməs, bəlkı ilmanoloqanlıq üqün, seni üstüngə kelidiojinimni hərgiz bilməysən. **4** aqzimdin he klimən. **17** Sən bay adəmmən, Lekin Sardista ez kiyimlirigə daq təkgüzmən dələtmən boldum, həq nərsigə hajətmən birnəqqə xəhs bar. Ular ak kiyim kiyip Mən əməsmən degining bilən eziungning ojerib, bilən billə mangidu, qünki ular buningoja biqarə, yokşul, kor wə yalingaq ikenlikingni layiketur. **5** Ojəlibə қiloquqlar mana xundak ak bilmigəqkə, **18** bay boluxung üqün otta kiyimlərni kiyidu. Mən ularning namini həyatlıq tawlanojan altun, yalingaqlıq nomuslukungning dəptiridin hərgiz efürməymən, bəlkı ularning yepilixi üqün kiygüzülxüngə ak kiyim-keqək, namini Atam Hudanining wə Uning pərixtiririning kərüxüng üqün kəzliringə sürtüxkə tutiyani aldida oquk etirap klimən. **6** Kuliki barlar məndin setiwelixingni nəsihət klimən. **19** Rohning jamaətlərgə degənlirini anglisun!» **7** Mən kimni səysəm, xuning əyibini kərsitip — Filadelfiyadiki jamaətning əlqisigə mundak tərbiyiləymən; xuning üqün kizojin kəyüp-pixip yazoqin: — «Mukaddəs wə Həkikiy Boloquqi, towa kıl. **20** Mana, Mən hazır ixik aldida turup, xundakla Dawutning aqkuqioja igə Boloquqi, ixikni kekəvitəmən. Əgər biri awazimni anglap aqsam heqkim yapalmaydu, yapsam heqkim ixikni aqsa, uning yenioja kirimən. Mən uning aqalmaydu degüqi munu ixlarni dəydu: bilən, umu Mən bilən billə qızalınıdu. **21** Ojəlibə **8** — Sening əməlliringni bilimən. Sening қiloquqını bolsa, Mənmə ojəlibə kılıp, Atamning bir'az küqüng bololoq səz-kalamimoja itaət təhtidə uning bilən birgə olturoqınıimdək, unimu қilojining wə namimdin tenip kətmiginin üqün, təhtimdə Mən bilən birgə olturuxka tuyəssər aldingda heqkim yapalmaydiqan bir ixikni eqip klimən. **22** Kuliki barlar Rohning jamaətlərgə koydum. **9** Mana, Xəytanning sinagogidikilərdin, degənlirini anglisun!»

Yəhədiy əməs turup əzlirini Yəhədiy dəp atiwaloqan yaloqanlırları bolsa xundak akiwətkə қaldurımənki, ularnı kılıp sening ayıopingoja bax uridiqan wə Mening seni səygənlilikimni bilidiqan klimən. **10** Sən Mening səwr-takət yolumdiki səz-kalamimni saklap əməl kılıxing üqün bu dunyadiki insanları sinaxka pütküll yər yüzigə qüxicidən wabalıq sinakning wakıtsaiti kəlgəndə seni uningdiň saklap koşqadə kəlimən. **11** Mən pat arida kelimən. Təjingni heqkimning tartıwalmaslıqı üqün, eziungdə bar bololojanni qing tutkın. **12** Ojəlibə қiloquqını bolsa, Hudayimning ibadəthanisoja tüwrük klimənki, u u yərdin əsla qıkmaydu. Mən uning üstiga Hudayimning namini, Hudayimning xəhəririning namini, yəni ərxtin — Hudanining yenidin qüxicidən yengi Yerusalemning namini wə Mening yengi namimni yazımən. **13** Kuliki barlar Rohning jamaətlərgə degənlirini anglisun!» **14** — Laodikiyadiki jamaətning əlqisigə mundak

4 Andin mən қariwidim, mana, asmando bir ixik eqiklik turatti. Mən tunji ketim anglojən kanay awazioja ohxap ketidiojan awaz manga: «Bu yakka qıq, sanga bulardin keyin yüz berixi mukərrər bololoq ixlarnı kərsitəy» dedi **2** wə dərhal mən Rohning ilkidə boldum; mana, ərxətə bir təht, təhttə bir zat olturatti. **3** Təhttə olturoquning kiyapiti yexil қaxtax wə kizil kwartska ohxayıtti. Təhtning qərisini zumrəttək bir həsən-hüsən orap turatti. **4** Təhtning atrapida yənə yigirmə tət təht bar idi. Təhtlərdə ak kiyimlər bilən kiyingən, baxlırioja altun taj tağaloqan yigirmə tət aksakal olturatti. **5** Təhttin qakmaklar qekip, türlik awazlar wə güldürməmilar anglinip turatti. Təhtning aldida yalkunlap turoqan yəttə məx'əl kəyüp turatti; bular Hudanining yəttə Rohı idi. **6** Təhtning aldi huddi hrustaldək parkırap turidiqan, stüzük əynək dengizdək

idi. Təhtning otturisida wə təhtning qərisidə, həyat məhluk wə yigirmə tət aksakal kozining aldi wə kəyni kezlər bilən tolojan tət həyat ayiojoja yikildi; ularning hərbirining qiltarı wə məhluk turatti. 7 Birinqi məhluk xiroqa, ikkinqi huxbuq bilən tolojan altun qiniliri bar idi (bu məhluk bukioja ohxaytti. Üqinqi məhlukning huxbuq mukəddəs bəndiləرنing dualiri idi). 9 yəzi adəmning qirayioja ohxaytti. Tətinqi ular yengi bir küy eytixti: — «Oram yazmini məhluk pərvaz kiliwatkan bürkütə ohxaytti. elixka, Wə peqətlərni eqixkə layiksən; Qünki 8 Tət həyat məhlukning hərbirining altidin boozuqları Wə hər əbilidin, hər tildin, ənənəti bar idi; ularning pütün bədinining Hər milləttin, hər əldin bolovan insanların qərişi hətta iq təripimə kəzərlər bilən tolojanidi; Əz əkening bədili bilən setiwellip, Hudaşa ular keqə-kündüz tohitmay: — «Mukəddəs, mənsup kilding. 10 Ularnı Hudayımız üçün bir mukəddəs, mukəddəstur, Bar bolovan, hazırlı padixaşlılıqqa uyuxturup, Kəhənlər kilding. ular bar həm kəlgüsidi Boloquqı, Həmmigə Kadir yər yüzidə həküm süridü». 11 Andin kərdüm wə mana, təhtning, həyat məhluklarning wə aksakallarning ətrapida nuroqunlıqan pərixtılerning awazını anglidim. ularning sani tümən ming-tümən ming, milyon-milyon idi. 12 Ular yüksəri awaz bilən: — «Boozuqları qoza kudrat, dələt, danalıq, kük-kuwət, hərmət, xan-xərəp Wə mədhəyiğə layiktr» deyixətti.

(aiōn g165) 10 yigirmə tət aksakal təhttə olturoquning ayiojoja yikılıp əbədil'əbəd həyat Boloquqını uluqlap, Uningoja hərmət-xəwkət wə təxəkkür izhər kılıojinida, (aiōn g165) 11 «Sən, i Pərvərdigarımız wə Hudayımız, Xan-xərəp, hərmət-xəhrət wə kudratka layiktrsən. Qünki Əzüng həmmmini yaratting, ularning həmmisi iradəng bilən məwjud idı wə yaritildi!»

5 Andin təhttə olturoquqining ong kolida iq wə tax təripigə hət pütülgən wə yəttə məhür bilən peqətləngən bir oram yazmini kərdüm. 2 Yukarı awaz bilən: «Oram yazmini

eqip, peqətlərni yexixkə kim layiktr?» dəp towliojan kawul bir pərixtinimu kərdüm. 3 Lekin nə ərxtə nə yər yüzidə nə yər astida oram yazmini aqalaydiojan yaki iqığa kəriyalaydiojan həqkim qıkmidi. 4 Oram yazmini eqixkə yaki iqığa karaxkə layık birərsi tepilməlaqə, kattik yioqliwettim. 5 Andin aksakallardin biri manga:

— Yioqlimal! Kara, Yəhuda əbilisidin bolovan xir — Dawutning yiltizi Boloquqı əqəlibə kıldı; xunga oram yazmini wə uning yəttə peqitini eqixkə U kadir, — dedi. 6 Andin əkarisam, təht ketix wə insanlarnı əzara kirojinqlilikka selix bilən tət həyat məhlukning arılıkda, aksakallar həkəkəti berildi. Uningoja yənə qong bir kiliq otturisida bir Koza ərə turatti. U yengila berildi. 5 Koza üçinqi peqətni aqkanda, üçinqi boozuqlarındək kılatti; Uning yəttə münggüzi həyat məhlukning: «Kəl!» deyinini anglidim. wə yəttə kəzi bolup, bu kezlər Hudanıng Mən kərdümki, mana bir kara at kəldi. Atka pütük yər yuzigə əwətkən yəttə Rohi idi. 7 mingüqinən kolida bir taraza bar idi. 6 Tət Koza berip, təhttə olturquqining ong kolidin həyat məhlukning arisidin: — «Bir tawaq oram yazmini aldı. 8 Yazmini aloğanda, tət buçday bir dinarius puloja, Üq tawaq arpa bir

13 Andin mən ərx, yər yüz, yər asti wə dengizdiki hərbir məhluk wə ularning iqidə bar bolovanlarning həmmisining: — «Təhttə Olturoquqıja wə Kozoja Mədhəyiə, hərmət, xan-xərəp wə həkəkət-kudrat əbədil'əbədgiqə mənsup boləy!» deyinini anglidim. (aiōn g165) 14 Tət həyat məhluk «Amin!» dəp jawab kəyturatti, aksakallar yergə yikılıp səjdə kılatti.

6 Andin Koza yəttə peqətninə birini aqkanda, mən əkarap turdum. Tət həyat məhluktin birinin güldürməmidək awaz bilən: «Kəl!» deyinini anglidim. 2 Kərdümki, mana bir ak at kəldi! Atka mingüqinən kolida bir ok-ya bar idi; uningoja bir taj berildi. U əqəlibə kiloquqi süpitidə zəpər kəqux üçün jənggə atləndi. 3 Koza üçinqi peqətni aqkanda, üçinqi həyat məhlukning: «Kəl!» deyinini anglidim. 4 Yənə bir at otturioja qıktı, uning ranggi kipkızıl idi. Atka mingüqiqə yər yüzidiki tinqlikni elip əqəlibə kəndən atıldı. 5 Koza üçinqi peqətni aqkanda, üçinqi boozuqlarındək kılatti; Uning yəttə müngküzi həyat məhlukning: «Kəl!» deyinini anglidim. 6 Tət Koza berip, təhttə olturquqining ong kolidin həyat məhlukning arisidin: — «Bir tawaq oram yazmini aldı. 8 Yazmini aloğanda, tət buçday bir dinarius puloja, Üq tawaq arpa bir

dinarius puloja setilidu. Əmma zəytun yeoqıqa həm dəl-dərəhlərgə urulmaslıkı üçün yər wə xarabka zərər yətküzmigin!» — degəndək yüzining tət təripidin qıkıldığın xamalni bir awazni anglidim. **7** Koza tətinqi peqətni tizginləp turatti. **2** Mən hayat Hudanıng aqkanda, tətinqi hayat məhlukning: «Kəll!» məhürünü aloğan, kün qıkixtin ketürülüwətənən degən awazini anglidim. **8** Kərdümki, mana baxka bir pərixtini kərdüm. U ətəkkətək awaz bir tatirang atni kərdüm. Atka mingüqining bilən kuruqluk wə dengizlərni wəyran kılıx ismi «Əlüm» idi. Uning kəynidin təhətsara həkükqi berilgən axu tət pərixtigə: **3** «Biz əgixip keliwatatti. Ularqa yər yüzining təttin Hudanıng əkul-hizmətkarlirlərinə pexanisigə biriğə həkümranlıq kılıp, kılıq, aqarqılıq, waba məhür basquqə, kuruqluk, dengiz wə dəl-wə yər yüzidiki yirtkəqə haywanlar arkılık dərəhlərni wəyran kilmangalar!» dəp towldı. **4** adəmni oltırux həkükqi berildi. (**Hadəs g86**) **9** Koza Mən məhürləngənlərinən sanını anglidim — bəxinqi peqətni aqkanda, Hudanıng səz-kalamı Israillarning hərkəysi kəbililiridin bir yüz kırıq üçün wə izqıl guvahlıq bərgənləki wajidin tət ming kixi, yəni: — **5** Yəhuda kəbilisidin on əltürüləngənlərinən janlırını kurbangahning ikki ming kixi, Rubən kəbilisidin on ikki ming tegidə kərdüm. **10** Ular ətəkkətək awaz bilən nida kixi, Gad kəbilisidin on ikki ming kixi, **6** Axır selixip: — Əy həkimmutlək Igimiz, mukəddəs kəbilisidin on ikki ming kixi, Naftali kəbilisidin wə həkikiy Boloquqi! Sən qaçanqıqə yər on ikki ming kixi, Manassəh kəbilisidin on yüzidə turuwatənlərni sorak kılmay, ulardin ikki ming kixi, **7** Ximeon kəbilisidin on ikki kənimizning intikamını almaysan? — deyixətti. ming kixi, Lawiy kəbilisidin on ikki ming kixi, **11** Ularning hərbirigə bardin ak ton berildi. Issakar kəbilisidin on ikki ming kixi, **8** Zəbulun Ularqa, əzüngələri ohxax əltürülidiqən əkul- kəbilisidin on ikki ming kixi, Yusüp kəbilisidin buradərliringələr həm kərindaxliringələr on ikki ming kixi, Binyamin kəbilisidin on sani toxquqə azojinə wakıt aram elixingələr ikki ming kixi məhürləngənidi. **9** Bu ixlardın kerak, dəp eytildi. **12** Andin mən Koza keyin kərdümki, mana hər əl, hər kəbilə, hər altinqi peqətni aqkinida kərdümki, mana milləttin boləğan, hər hil tillarda səzlixicidən dəhəxətlik bir yər təwrəx yüz bərdi, kuyax san-sanaksız zor bir top halayıq təhtinən wə bəəyni kara yungdin tokuloğan bəzdək kəpəkə Kozining aldida turatti; ularning həmmisigə ak rənggə, tolun ay bolsa kənning rənggigə ton kiydürülgən bolup, kollırıda horma xahlıri kirdi. **13** Ənjür dərihiining ətəkkətək boranda tutkanidi. **10** Ular yukarı awaz bilər: — «Nijat silkinixidin ənjür oqorılırı yərgə təküləndək, təhttə olturoquqi Hudayimizoja wə Kozioja asmandiki yultuzlarmu yər yüzigə təküldi. **14** mənsup boləjə!» dəp warkirixattı. **11** Barlık Asman huddi oram yazmining tərülənidək pərixtılər təhtinən, akşakallarning wə tət hayat əqayib boldi, hərbir taoj wə aral ornidin məhlukning ətrəpiqə olaxşanidi. Ular təhtinən yətkəldi; **15** həmdə dunyadiki padixahlar, aldida yikilip, Hudaşa səjdə kılıp mundak mötiwərlər, sərdarlar, baylar, küqlüklər, kullar deyixətti: — **12** «Amin! Həmd-mədhıyə, xan-wə hərlərning həmmisi əngkürlərgə wə xərəp, Danalıq wə təxəkkür, Hərmət wə küq-taoqların kamarlırıqə yoxurundi. **16** Ular əkdət Hudayimizoja əbadıl-əbadğıqə mənsup taoqları wə kəram taxlarqa mundak dəp boləjə, amin!» (**a10n g165**) **13** Əmdi akşakallardın jar saldı: — «Üstimizgə qübüngələr! Bizni biri məndin: — Bu ak ton kiydürülgən kixilər kim təhtə Olturoquqinən siyasi idin həm Kozining bolidu, kəyərdin kəldi? — dəp soridi. **14** — Təksir, oqəzipidin yoxurungalar wə saklangalar! **17** Qünki bu əzlirigə məlumdur, — dedim. U manga: — Ələrning dəhəxətlik oqəzəp künə kəldi, əmdi kim Bular dəhəxətlik azab-okubətni bexidin ətküzungələr. Ular tonlurunu Kozining kənida yuyup ap'ak kiloğan. **15** Xunga ular Hudanıng təhtinən aldida turup, ibadəthanisida keqə-kündüz Uning hizmitidə bolidu; təhtə Olturoquqi bolsa ularning üstigə qədirini sayıwən kıldı. **16** Ular

7 Uningdin keyin mən kərdümki, tət pərixtə yər yüzining tət bulungida turatti. Ular hərkəndək xamalning kuruqluk, dengiz

yənə həq aq kalmaydu, həq ussimaydu, ularoqa yorukluk yokaldi, keqining üqtin biridimu nə aptap, nə pizojirim issik həq urmaydu. 17 Xundak boldi. 18 Yənə kerdümki, asmanning Qünki ularni tahtning otturisidiki Koza bakıdu otturisida uqup ketiwatkan bir bürkütning wə hayatı süyi bulaklırişa elip baridu; wə ətəkkə awaz bilən: — «Kanayni qelixkə təmxəlgən Huda ularning hərbir kəz yexini sürtidu, — əhaljan üq pərixtining kanay awazlıri anglangs dedi.

8 Koza yəttinqi peqətni aqkanda, ərxtə yerim

saatqə jimmjilik həküm sürdi. 2 Andin Hudanıng aldida turidioqan yəttə pərixtini kerdüm. 3 Altun huxbuydan tutkən yənə bir pərixtə kelip, huxbuygahning aldida turdi. Barlıq mukəddəs bəndilərning duaları bilən birlikta tahtning aliddiki altun huxbuygah üstidə [Hudaoja] atap sunuxkə uningoşa kep huxbuy berildi. 4 Wə huxbuyning tütünləri mukəddəs bəndilərning iqidin yər yüzigə qekətkə yaqdı. 5 Ularoqa yər duaları bilən billə pərixtining kəlidin Hudanıng yüzdikə qayanlardək qekix küqi berilgənidi. 6 Andin pərixtə huxbuydanni 7 Birinqi pərixtə kaniyini yətküzidioqan azab adəmni qayan qakkandikidək qaldı; xuning bilən məldür wə ot kan arilax azab idi. 8 Ikkinqi pərixtə kaniyini qaldı; Baxlırida bolsa altun tajka ohxayıqan bir nərsə xuning bilən goyaki lawuldap kəywüwatkan bolup, qirayi adəmningkigə ohxaytti. 9 Qaqları yoqan bir taqıdək əqayət zor [bir jisim] ayallarning qeqiqə, qixliri xırning qixıqə dengizə taxlandı. Dengizning üqtin biri ohxaytti. 10 Uarning kəkrikidiki sawuti təmür kanoşa aylandı 11 wə dengizdiki janıwarlarning sawutlaroşa ohxaytti; kənatlırininə awazı jənggə üqtin biri əldi; kemilərning üqtin biri wəyran atlanıqan nuroğun at-harwilarning awaziça boldi. 12 Üqinqi pərixtə kaniyini qaldı; xuning qong bir yultuz qüxti; u dəryalarning üqtin bolup kətkəqkə nuroğun adəm sudin əldi. 13 «way» etüp kətti. Mana, buningdin keyin Tətinqi pərixtə kaniyini qaldı; xuning bilən yənə ikki «way» kelidu. 14 Altinqi pərixtə kuyaxning üqtin biri, ayning üqtin biri wə kaniyini qaldı; mən Hudanıng aliddiki altun yultuzlarning üqtin biri uruldi. Nətijidə, kuyax, kurbangahning tət münggüzidin qıkqan bir ay wə yultuzlarning yoruklukining üqtin awazni anglidim, bu awaz kanayni tutkən altinqi biri ərəngələxəti, kündüzning üqtin biridə pərixtigə: — Qong Əfrət dəryasının yenida

9 Bəxinqi pərixtə kaniyini qaldı; mən asmandın yərgə qüxüp kətkən bir yultuzni kerdüm. Tegi yok həngə baridioqan əhudükning aqkuqı uningoşa berildi, (Abyssos g12) 2 U tegi yok həngən əhudükini aqtı. Əhudükən yooqan humdanning isidək tütün ərləp qıktı.

Həngən əhudükining tütündin kuyax wə kəknə sunuxkə uningoşa kep huxbuy berildi. 4 Wə karangoşuluq bastı. (Abyssos g12) 3 Tütünning

huxbuyning tütünləri mukəddəs bəndilərning iqidin yər yüzigə qekətkə yaqdı. 5 Ularoqa yər duaları bilən billə pərixtining kəlidin Hudanıng yüzdikə qayanlardək qekix küqi berilgənidi. 6 Andin pərixtə huxbuydanni 7 Birinqi pərixtə kaniyini yətküzidioqan azab adəmni qayan qakkandikidək qaldı; xuning bilən məldür wə ot kan arilax azab idi. 8 Xu künnlərdə, insanlar ölümni izdəydi,

pəyda bolup yər yüzigə taxlandı, zeminning lekin tapalmayıdu; ölümni seqinidü, lekin üqtin biri kəydürüldi, dəl-dərəhlərning üqtin ölüm ulardin kağıdu. 9 Qekətkilərning kiyapıti biri kəydürüldi wə pütkül yexil ot-qəplər huddi jənggə hazırlanoqan atlaroşa ohxaytti. kəydürüldi. 10 Ükinqi pərixtə kaniyini qaldı; Baxlırida bolsa altun tajka ohxayıqan bir nərsə xuning bilən goyaki lawuldap kəywüwatkan bolup, qirayi adəmningkigə ohxaytti. 11 Qaqları yoqan bir taqıdək əqayət zor [bir jisim] ayallarning qeqiqə, qixliri xırning qixıqə dengizə taxlandı. Dengizning üqtin biri ohxaytti. 12 Ülarning kəkrikidiki sawuti təmür kanoşa aylandı 13 wə dengizdiki janıwarlarning sawutlaroşa ohxaytti; kənatlırininə awazı jənggə üqtin biri əldi; kemilərning üqtin biri wəyran atlanıqan nuroğun at-harwilarning awaziça boldi. 14 Üqinqi pərixtə kaniyini qaldı; xuning qong bir yultuz qüxti; u dəryalarning üqtin bolup kətkəqkə nuroğun adəm sudin əldi. 15 «way» etüp kətti. Mana, buningdin keyin Tətinqi pərixtə kaniyini qaldı; xuning bilən yənə ikki «way» kelidu. 16 Altinqi pərixtə kuyaxning üqtin biri, ayning üqtin biri wə kaniyini qaldı; mən Hudanıng aliddiki altun yultuzlarning üqtin biri uruldi. Nətijidə, kuyax, kurbangahning tət münggüzidin qıkqan bir ay wə yultuzlarning yoruklukining üqtin awazni anglidim, bu awaz kanayni tutkən altinqi biri ərəngələxəti, kündüzning üqtin biridə pərixtigə: — Qong Əfrət dəryasının yenida

baqlaklık tət pərixtini boxat, dedi. **15** Dəl xu saət, kilip: — Wakit yənə kəynigə sürülməydu; (**a10**) xu kün, xu ay, xu yıl üçün hazırlap köyulən bu **g165** 7 bəlki yettinqi pərixtə kanay qelix aldida, tət pərixtə insanlarning üqtin birini halak kılıx yəni awazi anglinix aldidiki künlərdə, Hudanıng üçün baqlakṭın boxitildi. **16** Bularning atlıq Əz kül-hizmətkarları bolən pəyərəmbərlərgə ləxkərlər қoxunining sani ikki yüz milyon idi. hux həwirini yətküzginidək Uning siri Ularning sanining jakarlanoşanlığını anglidim. tүгəllinip, əməlgə axidu, — dedi. **8** Mən **17** Olayibanə kərünüxtə kezüməgə kərüngən asmandın anglojan awaz manga yənə səzləp: — at wə üstigə mingənlər mana mundak idı: Berip, dengiz həm kuruklukning üstidə turojan atlıklarning kəkrigidiki sawuti qoqdək kızıl, pərixtining қolidiki epiqlik oram yazmini aloqin, kək yakuttək kek wə güngürttək serik idı. dedi. **9** Mən berip, pərixtining kiqik oram Atlarning baxlırları xirning bexidək idi; ularning yazmini manga berixini soridim. U manga: — eojızlıridin ot, tüüt wə güngürt qıkip turatti. Buni elip yə! Axaqaziningni zərdab kılıdu, bırak **18** Bu üç baladin, yəni atlarning aqzidin qıkkən aqzing həsəldək tatlik bolidu, dedi. **10** Mən ot wə tüüt wə güngürttin insanlarning üqtin xuning bilən kiqik oram yazmini pərixtining biri əltürüldi. **19** Qünki atlarning küqi eojızlırida қolidin elip yedim; dərwəkə aqzimoja həsəldək wə kuyruklırida idi; ularning kuyruklırinin tatlık tetidi, lekin yegəndin keyin axaçaznim yılanlarqa ohxax bexi bolup, bular bilən adəmni zərdab boldı. **11** Xuning bilən manga: — Sən kəp zəhimləndürətti. **20** Kalojan insanlar, yəni millətlər, əllər wə hər hil tillarda səzlixicidənlar bu balayı' apatlardın əltürülməy kalojanlar wə padixahalar toqrisidiki wəhiy-bexarətlərni ez kollirining əməllirigə towa kılmidi, yəni yənə jakarlixing lazim, deyildi.

jinlarqa, kərəlməs, angliyalmas wə mangalmas altun, kümük, tuq wə yaqəq butlarqa qoqunuxtin waz kəqmidi. **21** Ular katillik, sehırgərlik, jinsiy buzuqluk wə oqrılıklarıqımı towa kılmidi.

10 Andin keyin, ərxtin qüxüwatkan yənə bir küqlük pərixtini kərdüm. U bir parqə bulut bilən yepinojan bolup, bexining üstidə bir həsən-hüsən bar idı. Qirayi kuyaxka, putliri ot tüwrükə ohxaytti; **2** kolida bir kiqik epiqlik oram yazma bar idı. U ong putini dengiz üstigə, sol putini kuruklukka koyup turup, **3** xirning hərkixigə ohxax kəttik awaz bilən warkırıdi. U warkırıqanda, yəttə güldürməma ez awazlırını anglitip səz kıldı. **4** Yəttə güldürməma səz kılqanda, degənlərini hatiriliwalmaqçı bolup turattim. Birək asmandın: — «Yəttə güldürməmining eytənlərini məhürləp, ularnı hatırılım» degən awazni anglidim. **5** Dengiz həm kuruklukning üstidə turojan, mən kərgən u pərixtə ong қolini asmanoja ketürüp, **6** asmanlar həm ularda bolənəlarning həmmisini, yər-zemindən həm uningda bolənəlarning həmmisini, dengiz həm uningda bolənəlarning həmmisini Yaratkuqi, yəni əbədil'əbədgıqə həyat Yaxioquqi bilən kəsəm

11 Manga əlqigüq həsidək bir komux berilip, mundak deyildi: «Barojin, Hudanıng ibadəthanisi, kurbangahı wə u yerdə ibadət kiliwatçanları əlqigin. **2** Lekin ibadəthanining taxkırığı hoylisini əlcimay koy, qünki u yər yat taipilərgə berildi, xuning bilən mukəddəs xəhər kırıq ikki ay dəpsəndə kılınidu. **3** Mən ikki guwahqimoja kudrat berimən, xuning bilən ular bəz kiyim kiyip, wəhiy-bexarətlərni bir ming ikki yüz atmix kün yətküzidü» **4** (bular yər-zemining Rəbbi aliddə turojan ikki tüp zəytun dərihi wə ikki qiraqdandur). **5** Birərsi ularnı zəhimləndürməkqi bolsa, eojızlıridin ot pürkülüp qıkip, düxmənlirini yəp tütitudu. Ələrni zəhimləndürməkqi bolənələr mana xundak əltürülidu. **6** Ular bexarət-wəhiyini yətküzən künlərdə yaməqur yaqdurməslikə asmannı etiwtex kudritığa igə; sularnı əcanoja aylandurux wə hərhil bala-waba bilən yər-zeminni halıqan wakitta urux kudritigimu igə. **7** Ularning guwahlıq wəzipisi ayaqlıxixi bilən, tegi yok, həngdin qıkidiojan diwə ular bilən elixidu wə ularnı yengip əltürüdü. (**Abyssos g12**) **8** Jəsətləri rohiy jəhəttin Sodom wə Misir dəp atılıciojan xu katta xəhərning oqol koqisida yatidu; xu yerdə ularning Rəbbim

krestləngənidi. **9** Hər milləttin, hər kəbilidin taj bar bir ayal idi. **2** U һamildar bolup, toloqak wə hər hil tilda səzlixdioqanlardın, hər əldin yəp tuşux azabida dad-pəryad kətirdi. **3** Andinoloqan adəmlər ularning jəsətlirigə üq yerim ərxtə yənə bir alamat kəründi — mana, yəttə kün tikilip karaydu wə jəsətlərning yərlikkə baxlıq, on münggülük, yəttə bexida yəttə taj koyuluxıqa yol koymayıdu. **10** Yer yüzidə baroloqan qong bir kızıl əjdihə turatti. **4** U turuwatkanlar ularning bu һalidin huxallinip, կuyruki bilən asmandiki yultuzlarning üqtin təbriklixip, bir-birigə hədiyələr əwətixidü; birini süpürüp, ularni yər yüzigə qəriwətti. qünki bu ikki pəyoqəmbər yər yüzidikilərni əjdihə tuşay dəp kalojan ayal yənggigən kiyaytti. **11** Lekin üq yerim kündin keyin, һaman uning balisini yalmış yutuwətməkqi Hudadin kəlgən həyatlıq nəpisi ikkiyləngə bolup uning aldida turdi. **5** Ayal bir bala, yəni kirdi, ular ornidin put tirəp turdi; ularoq pütün əllərni təmür һasisi bilən padiqidək karawatkanlarning üstigə qong bir korkunç bakidiojan bir oşul tuşdi. Bala bolsa Hudanıng qüxti. **12** Andin ular ikkəyləngə ərxtin kəlgən: wə Uning tahtining aldioja oqaqqıdə elip qikildi. — «Bu yakka qık!» degən yüksiri bir awazni **6** Ayal qəlgə kəfti; u yerdə uning 1260 kün anglıdi; xuning bilən ular düxmənlirining kəz bekilixi üçün uningoja Huda təripidin hazırlap aldida bir bulut iqidə asmanoja kətürüldi. **13** koyulojan bir jay bar idi. **7** Andin ərxtə jəng Dəl xu saət iqidə xiddətlik yər təwrəx yüz boldi. [Bax pərixtə] Mikail wə uning pərixtiləri bərdi, xəhərning ondin biri gumran bolup, yəttə əjdihə bilən jəng kılıqlı turdi; əjdihamu ezməng kixi һalak boldi. Kalojanlırları dəkkə-dükkgə pərixtiləri bilən ularoq etildi. **8** Lekin u üstünlük qəməp, ərxtiki Hudani uluoqlaxtı. **14** İkkinqi қazinalmıldı, uningoja wə pərixtirigə ərxtə «way» etüp kətti; mana, üqinqi «way» kelixkə az turuxka orun kalmıdı. **9** Xuning bilən zor kəldi. **15** Andin yəttinqi pərixtə kaniyini qaldı; əjdihə, yəni Iblis wə Xəytan dəp atalojan, pütün ərxtə yüksiri awazlar anglinip mundak deyildi: jahanni azduroquqi heliki ədədimyi yilan yər — «Dunyaning padixahlıki Pərvərdigarımız yüzüqə taxlandı. Uning pərixtilrimu uning Wə uning Məsihining padixahlıki boldı, U bilən təng taxlandı. **10** Andin mən ərxtə yüksiri əbədił-əbədgıqə həküm sürdü». (**añon 9165**) bir awazning mundak degənlikini anglidim: **16** Hudanıng aldida ezməng təhliridə olturoqan — «Kəldi Hudayimizning nijatlıki, կudriti, yigirmə tət akşakal yərgə yikiliq bax koyup, padixahlıki wə Uning Məsihining həkükqi! Qünki Hudaoja səjdə kiliq mundak deyixti: — **17** kerindaxlirimizning üstidin Hudayimizning «Xükürlər eytimiz sanga, I bar Bolouqi wə aldida keqə-kündüz xikayət kiliq turoqan xikayət baroloqan Həmmigə Kadir Pərvərdigar kılıquqi ərxtin taxliwetildi; **11** kerindaxlar Huda, Qünki uluoq կudritingni կolungoja uning üstidin Կozining əeni wə ularning elip, Həkümüngni yürgütüxkə baxlıding. **18** guwahlıq səzi bilən ojalib kəldi; Ular hətta əllər oqəzəpləngənidi, əmdi Sening oqəziping əlümni kəziga ilmay ezməng jenini əziz kərmidi. yetip kəldi! Əlgənlərni sorak kiliq, Kul- **12** Xuning üçün, xadlininqlar, əy ərxlər wə hizmətkarliringoloqan pəyoqəmbərlərni, ularda turuwatkanlar! Lekin һalinglaroja way, Mukəddəs bəndilərni, Təwən yaki katta bolsun əy yər wə dengizlər! Qünki Iblis üstünglaroja namingdin korkkənlərni in'amiqə igə kiliq, Yər qüxti; Wakting az kalojanlığını bilgəq, Ələzəp-yüzünü һalak kilojanları һalak kiliq wakti kəldi!. **13** Əjdihə əzinin yər **19** Andin Hudanıng ərxtiki ibadəthanisi eqildi yüzüqə taxlanqanlığını kərüp, oşul balını wə uning əhdə sanduqı ibadəthanida kəründi; tuşqan ayalni կooqlaxkə baxlıdi. **14** Ayalning qakmaklar, türlik awazlar, güldürmənilər, yər yilanning yüzidin daldilinixi, qeldə ezi [üqün təwrəx wə dəlxətlik məldür boldi.

12 U qəqəda, ərxtə ajayıp bir karamət pəyda boldi — u կuyaxni yepinqaklıqan, putlirining astida ay, bexida on ikki yultuzluk

həzirlanojan] makanoja berip bir məzgil, ikki məzgil wə yerim məzgil bekilsün dəp xu yərgə uqup ketixi üçün, uningoja yoqan bir bürkütning ikki կanitı berildi. **15** Andin yilan ayalning arkısidin aqzı bilən dəryadək

su pürküp, uni səl bilən ekitip yokatmakçı uningda turuwatqanlarnı ejəllik yarisi sakayoşan boldi. **16** Lekin zemin ayaloşa yardım kılıp, awwallıki diwigə qoqunduridu. **13** U zor möjizilik aqzını eqip, ejdiha aqzidin pürküp qıkarotan alamətlərni kərsitətti, hətta kixilrning kəz dəryani yutuwətti. **17** Buning bilən ejdihaning aldida asmandın yər yüzigə ot yaqdurattı. ayaloşa kattık oqəzipi kelip, uning қalojan nəslı, **14** U awwallıki diwigə wakalitan kərsitixkə yəni Hudanıng əmrlirigə əməl kılıp, Əysanıng höküklənduruloğan alamətlər bilən yər yüzidə guwahlığını tutkan pərzəntlili bilən jeng kılqılı turuwatqanlarnı azdurup, ularoşa «kılıq bilən kətti; u dengiz sahili üstidə turattı. yarılınojan, lekin tırık қalojan» deyən awwallıki

13 Andin, dengizdin on münggülük, yətə baxlıq bir diwining qıkıwatkanlığını kerdüm. Uning hərbir münggüzidə birdin taj bar idi, hərbir bexida kupurluk namlıri yeziklik idi. **2** Mən kərgən bu diwə yilpizoqa ohxaytti, putliri eyikning putliriçə, aqzi bolsa xırning aqzıçə ohxaytti. Əjdihə uningoja ezdürəti, təhti wə zor hökükünü bərdi. **3** Diwining baxlıridin biri əjəllik yarılanoğandək turatti. Lekin, bu əjəllik yara sakayısanıdi. Pütküllü dunya diwigə həyranuğəs bolup uningoja [əgəxti]. **4** Əjdihə diwigə [səltənətlik] hökük bərgəqkə ular əjdihəçə qoşunuuxtı. Ular yənə diwigimə qoşunuş: — Diwining təngdixi barmu?

Uning bilən kimmu elixalisun? — dedi. 5
Diwigə təkəbburluk wə kupurluk kılıdiqan eoñiz berildi; uningoja kırık ikki ay ix kəriükə hökük berildi. 6 U Hudaşa kupurluk kılɔjılı — Uning namiqə wə Uning dərgahıqə, xundakla ərxni makan kılɔjanlar oja kupurluk kılɔjılı aqzını aqtı. 7 Uning mukəddəs bəndilərgə ƙarxi jəng kılıp, ularning üstidin oqalib kelixigə yol koyuldu; hər kəbilə, hər millət, hər hillə tilda səzlixidiqan əllərgə həkümranlıq kılıx hökükü uningoja berildi. 8 Yər yüzidikilərning həmmisi — aləm apiridə bolqandan buyan boozuzlinip bolqan Kozining hayatıq dəptirigə nami yezilməqanlar bolsa, uningoja səjdə kılıdu. 9 Kuliki barlar, buni anglisun! 10 ««Tutkun bolidu» dəp bekitilgənlər qoqum tutkun bolidu, «kiliqlinidu» dəp bekitilgənlər qoqum kiliqlinip əlidü». Muqəddəs bəndilirining səwri-taklığı wə etikədi mana xu ixlarda məlum bolidu. 11 Mən yərdin qıkiwatlı yənə bir diwini kerdüm. Uning koziningkidək kiqik ikki münggüzi bar idi, lekin awazi əjdihənaningkidək qıktı. 12 U awwallı diwigə wakalıtən uning pütün hökükini yürgüzüp, yər yüzini wə

yarılanoğan, lekin tırık kaloğan» degən awwalkı diwigə atap bir but-həykəl yasap tiklxəni tapılıdi. **15** Diwining but-həykiligə nəpəs kirgüzüp, uningoşa uni səzliyəleydiqən kılıx wə uningoşa qoşunmioğanlarning həmmisini əltürgüzüx kudriti berildi. **16** U təwən wə katta, bay wə kamboşal, hər wə küllarning həmmisini ong koli yaki pexanisigə taməqə basturuxka məjburlidi. **17** U yənə bu taməqə, yəni diwining nami yaki uning namidiki rəkəm besiləşənlərdin baxka həqkim bir nərsə setiwalalmaydu yaki satalmaydu, dəp bekitti. **18** Mana bu yerdə həkmət bar. Əkil-parasiti barlıki kixılər diwining rəkİMİNİ həseslap bakşun; qünki bu rəkəm bir adəmning rəkimi bolidu. Uning rəkimi 666dur.

14 Andin mən kerdümki, mana, Қоза
Zion teoji üstidə turatti. Uning yenida
pexanisigə Өз nami wə Atisining nami yezilojan
bir yüz kırık tət ming kixi bar idi. **2** Asmandin
huddi [xarkırap ekiwatkan] nuroqun sularning
awazidək wə qattik güldürmamining awazidək
bir awazni anglidim. Mən angliojan awaz
yənə qiltarqılar qiltarlarnı qalojan awazqa
ohxaytti; **3** heliki kixılər təhtning, tət həyat
mahlukning wə aksakallarning alidda yengi bir
küyni eytihti. Bu küyni [gunahlırinining] bədili
təlinip bu dunyadin azad kılinojan kixılərdin
bir yüz kırık tət mingdin baxxa həqkim
eğinəlməyitti. **4** Ular ayallar təripidin gunahata
buloqanmiojan, qünki ular pak adəmlərdur.
Қоза nəgə barsa, ularmu Uningoja əgixip xu
yərgə baridu. Ular bədəl bilən insanlar arisidin
Hudaqə wə Қozioqa həsulning tunji mewisidək
bolux üçün setiwelinojan. **5** Ular əyibsiz
bolup, aqzidin həq yalojan söz qıkmayıdu. **6**
Andin mən asmanning otturisida uqup yürgən
baxxa bir pərixtini kerdüm. Uningoja yər
yüzidə turuwatkanlarqa, yəni hərbir əl, kəbilə,
hər hil tilda səzlixidiojanlar, hər millətlərgə

elip yətküzüxi üqün mənggülük hux həwər yüzigə saldı wə yərdiki üzüm telining mewilirini tapxuruldu. (aiōnios g166) 7 U yüksiri awaz bilən: yiojip, Hudanıng kəhrininq qong xarab kəlqikigə — Hudadin қorkunglar, Uni uluoqlanglar! taxlıdi. 20 Xəhərning sirtidiki xarab kəlqikidiki Qünki Uning sot kılıx saiti yetip kəldi; üzümlər dəssilip, xərbətləri kan bolup, atning asmanni, zeminni, dengizni wə su bulaklarını tizginigə qıkıdıcıjan egizliktə üq yüz qakırim Yaratkuqioja səjdə kilinglar! — dəyitti. 8 yıraklıkkə aktı.

Uning kəynidin ikkinqi pərixtə kelip mundak dedi: «Qulidi! Katta xəhər Babil oqlidi, u eż zina-buzuklukining səwdalıq xarabını pütkül əllərgə iqtüzgən». 9 Aldinkı ikki pərixtining kəynidin yənə bir pərixtə, yəni üçinqi pərixtə yüksiri awaz bilən mundak dedi: — «Kimdikim diwigə wə uning but-həykiligə qoqunsa, uning tamojsisini pexanisigə yaki қolioja қobul kilsa, 10 Hudanıng kəhrininq əbjəx kılınmiojan sap xarabını Uning oqəzipi bilən tolojan kədəhtə iqidu. U mukəddəs pərixtılerning wə Kozining aldida ot wə günggürttə kiynilidu. 11 Ularning kiynilixliridin qıkkan is-tütəklər əbədil'əbəd purkjarap turidu; diwigə wə uning but-həykiligə qoqunoqanlar yaki uning namining tamojsisini қobul kılqanlar oja keqə-kündüz aramlıq bolmayıdu». (aiōn g165) 12 Mükəddəs bəndilirining səwri-taklığı wə etikadi mana xu ixlarda məlum bolidu. 13 Mən yənə asmando mundak bir awazni anglidim: — «Bu sezni yaz: «Buningdin keyin Rəbdə wapat bolup əlgənlər bəhtliktur! — Durus, dəydu Roh, — ular hazır eż ixlidirin tohitap aram alalaydu. Qünki kılqan əməlliri ularoja əgixip kelidu». 14 Mən kərdümki, mana bir parqə ak bulut, bulutning üstidə bexioja altun taj kiygən, қolida ətkür bir orojak tutkan İnsan-oqlıqə oxhaydiojan birsi olturatti. 15 İbadəthanidin baxxa bir pərixtə qikip, bulutning üstidə Olturoquqioja yüksiri awaz bilən: — Oroyıkingni sal wə oruxka baxla! Qünki orma wakti kəldi, yər yüzidiki ziraətlər pixip yetildi, dedi. 16 Bulut üstidə Olturoquqı orojikini yər yüzigə saldı wə yər yüzidiki ziraətlər oruldu. 17 Ərxtə bolqan ibadəthanidin yənə bir pərixtə qikti. Uningu ətkür bir orojikı bar idi. 18 Arķidinla, otni baxkurdiojan yənə bir pərixtə կurbangahṭin qikip, ətkür orojak tutkan pərixtığa yüksiri awaz bilən: — Ətkür orojıkingni selip, yər yüzidiki üzüm telining sapaklarını yiojıwal, qünki üzümləri pixip yetildi, dedi. 19 Buning bilən pərixtə orojikini yər

15 Asmando zor həm karamətlik yənə bir alamətni, yəni ahirki yəttə balayı'apətni tutup turojan yəttə pərixtini kerdüm (ahirki balayı'apət deyilixtiki səwəb, Hudanıng oqəzipi bular bilən ahrılxıdu). 2 Mən yənə ot arilax əynək dengizidək bir kərünüxni həm əynək dengizning üstidə turojan, diwə wə uning but-həykili wə namining rəkimi üstidin ojalib kəlgənlərni kerdüm. Ularning kollırıda Huda bərgən qiltarlar bolup, 3 ular Hudanıng külhizmətkari bolqan Musanıng küçini həm Kozining küçini eytixatti: — «Uluq wə karamət Sening kılqanlıring, I Həmmigə Kadir Pərwərdigar Huda, Yolliring adil wə həktur, I pütkül əllərning Padixahı! 4 I Pərwərdigar, kim Səndin қorkmaydiojan, Nämningni uluoqlımaydiojan bolalisun? Qünki birdinbir mukəddəs Əzüngdursən; Barlıq əllər aldingoja kelidu, Sanga səjdə kılıdu; Qünki həkəcaniy kılqanlıring axkarə boldı». 5 Bu ixlardın keyin, mən kərdümki, mana ərxtiki ibadəthana, yəni həküm-guwahlıq qediri eqildi! 6 Yəttə balayı'apətni eż ilkida tutkan yəttə pərixtə pakız, parkjarap turidiojan libas kiygən, kəksigə altun kəmər baqlıqan haldə ibadəthanidin qikti. 7 Tət həyat məhlukning biri yəttə pərixtığa əbədil'əbəd yaxaydiojan Hudanıng kəhri bilən tolojan yəttə altun qinini bərdi. (aiōn g165) 8 İbadəthana Hudanıng xanxəripi wə կudritidin tütün bilən liq toldı. Yəttə pərixtining yəttə balayı'apiti ayaqlaxmioquqə, həqkim ibadəthanoja kirəlmidi.

16 Xuningdin keyin, ibadəthanidin ketürulgən yüksiri bir awazning yəttə pərixtığa: «Beringlar, Hudanıng kəhri tolojan yəttə qinini yər yüzigə tekünglar!» degənlikini anglidim. 2 Birinqisi berip qenidikini yər-orojıkingni selip, yər yüzidiki üzüm telining zeminoja təkti. Buning bilən diwining sapaklarını yiojıwal, qünki üzümləri pixip yetildi, tamojsisi besilojan wə uning but-həykiligə — dedi.

qoқуноjanlarda birhil yirginqlik həm azablik Xuan qakmaklар qekildi, türlik awazlar wə qaka-jaharət pəyda boldi. 3 İkkinqisi qinidikini güldürmamilar anglandi wə dəhxətlik bir dengizə tekti; dengiz süyi elükning kenoqa yər təwrəx yüz bərdi; insanlar yər yüzidə ohxax kanoqa aylandı wə iqidiki pütün janlıklar apiridə bolqandan beri bunqılık dəhxətlik yər əldi. 4 Üçinqisi qinidikini dərya wə bulaklarning təwrəx həq bolup bakmiojanidi. 19 Katta xəhər sulirioqa tekti; ularning süymu kanoqa üqkə belündi; hərkəysi əllərdiki xəhərlərmə aylandı. 5 Andin mən sularning pərixtisining oqulitildi. Xuning bilən katta xəhər Babil mundak degənləkini anglidim: — «Muxundak Hudanıng yadioqa keqip uning əxəddiy kəhərlik həkümərni qıqırıxingda adil bolqansən, I xarabı bilən toloqan kədəh uningoja berildi. hazır bar Bolqoqı, bar bolqan Mükəddəs 20 Barlıq arallar əzini qaqrurup oqayıb boldi, Bolqoqı! 6 Muxu adamlar mukəddəs bəndilər taqlarmu yok boldi; 21 İnsanlarning üstigə wə pəyojəmbərlərning kenini təkkənlikli hərbir danisi bir talant eçirlikta kelidiqan wəjidin, Sən ularoqa ieqkili kən bərding. Ular məldür asmandın yaqdı. Məldür apiti xundak xuningoja layikтур». 7 Andin kurbangahning dəhxətlik boldiki, adamlar apətning dəstidin jawabən: — «Xundak, i Həmmigə Kadir Hudani kupurluk kılıp əroqaxtı.

Pərvərdigar Huda, Həkümərliring hək wə adildur» — degənləkini anglidim. 8 Tətingqisi qinidikini kuyaxning üstigə tekti; buning bilən kuyaxkə insanlarnı ot bilən ərtigili kudrat berildi. 9 Xuning bilən insanlar dəhxətlik kizikə ərtəldi; birək ular həq towa kilmidi wə bu balayı'apətlərning Igisi bolqan Hudani uluqlaxning ornoja Unıng namını əroqaxtı. 10 Bəixinqisi qinidikini diwining təhtigə tekti; diwining padixahlıkını karangoşuluq bastı, kixilər azabtin tillirini qixləxti 11 wə aqriqazabi wə qaka-jarahətlirining dəstidin ərxtiki Hudani kupurluk kılıp əroqixip, kilmixlirioqa həq towa kilixmidi. 12 Altinqisi qinidikini uluoq Əfrat dəryasiqa tekti; xu haman künqikixtin kelidiqan padixahlıarning yolını hazırlanxə dəryanıng süyi küridi. 13 Andin mən əjdihənanı, diwining wə sahta pəyojəmbərning eojizliridin qıqqan pakioqa ohxaydiqan üç napak rohni kərdüm. 14 Bular möjizilik alamətlərni kərsitidiqan jinlarning rohları bolup, pütkül yər yüzidiki padixahlarnı Həmmigə Kadir Hudanıng dəhxətlik künidiki jənggə jəm kiliqxə ularning yenioja qikip ketiwatatti 15 («manə, Mən oqridək kelimən! Yalingaq mangmaslik, nomusı kərunməslikı üçün, kiyimlərini qing saklap, səgək turoqanlar bəhtliktur!»). 16 Əmdi [napak rohlar] [padixahlarnı] ibranıyqə «Hərmageddon» deyildi qan yərgə jəm kıldı. 17 Yəttinqisi qinidikini həwaoja tekti; ərxtiki ibadəthanidin, təhittin yüksiri bir awaz kətürülüp: «Ix tamam boldi!» deyildi. 18

17 Yəttə qinisi bar yəttə pərixtining biri kelip, manga səzləp: — Bu yərgə kəl, nuroqun sular üstidə olturoqan qong pahxə ayalning tartidiqan jazasını sanga kərsitip əoyay. 2 Yər yüzidiki padixahlar uning bilən buzukluk etküzdi, yər yüzidikilər uning buzuklukining xarabidin məst boluxti, — dedi. 3 Xuning bilən u pərixtə meni Roħning ilkidiki haləttə bir qəlgə elip bardi. U yərdə yəttə baxlık, on münggüzlük, pütün əzayını kupurluk namları kaplıqan bir toq kizıl diwining üstidə olturoqan bir ayalni kərdüm. 4 Ayal səsün wə toq kizıl kiyim kiyən bolup, altın, kimmətlik yakut wə mərwayitlar bilən pərdəzlanıqanı. Kəlida yirginqlik nomussızlıklar wə ez buzuklukining nijasətləri bilən toloqan bir altun kədəh bar idi. 5 Pexanisigə bir sir — «Katta Babil, pahxılərning wə dunyadiki pütkül yirginqlik nomussızlıklärning anisi» degən nam püttüklük idi. 6 Mən ayalning mukəddəs bəndilərning keni wə əysaqa guvahlıq bərgüqilərning keni bilən məst bolqanlığını kərdüm. Uni kərüp tolimu təəjjüp kılıp intayın həyran əaldim. 7 Pərixtə manga mundaq dedi: — «Nemigə həyran əalding? Ayalning wə uni kətürüp turoqan yəttə baxlık, on münggüzlük diwining sirini sanga eytip berəy. 8 Sən kərgən diwə bir zamanlarda bar idi, hazır yok; uzun etməy tegi yok həngdin qikip, halakətə karap mangidu. Yər yüzidə turuwaṭkanlar — dunya apiridə bolqandan buyan isimləri həyatlıq dəptirigə pütləmigən

kixilər diwini kerüp intayın həyran қalidu. Qünki u bir zamanlarda bar idi, hazır yok, lekin yənə pəyda bolidu. (Abyssos g12) 9 Mana buni «I Mening həlkim, uning gunahlıriqə xerik qüxinixkə lazımñolojan həkmət: — yəttə bax bolmaslıqınglar üçün, Həm uning bexiçə bolsa u ayal olturojan yəttə taçqə, xundakla qüxicidiojan balayı'apətlərgə uqrımaslıqınglar yəttə padixaħka wəkillik қılıdu. 10 Bularning üçün, uning iqidin qıkıngılar! 5 Qünki uning bəxi yikilojan, bırsı bar, yənə biri tehi kalmidi. gunahlıri pələkkə yətküdək dəwilinip kətkən, U kəlgəndə pəkət azla wakıt turalaydu. 11 Burun Huda uning həkkaniyətsizliklirini esigə aldi. 6 barolojan, əmdi hazır yokolojan diwining U baxxılaroja yandurojinidək uning kılqinini əzi səkkizinqi padixaħdur, xundakla u həm əzигə yandurunglar; Uning kilmixlirioja yəttisidin biri bolup ħalakətka қarap mangidu. muwapiq ikki həssə koxlap käyturunglar; 12 Sən kərgən on münggüz on padixaħdur. U [baxxılaroja] əbjəx kılıp bərgən kədahṭə Ularning padixaħlıkları tehi yok, əmdi ularoja uningoja ikki həssə կoyuk əbjəx kilinglar. 7 diwə bilən billə bir saatlik padixaħlıq һökük U əzini қanqılık uluqlojan bolsa, Қanqılık beriliđu. 13 Bu padixaħħalar bir oy, bir niyəttə əyx-ixrəttə yaxlojan bolsa, Uningoja xunqılık bolup eż կudriti wə һöküklerini diwigə berixidu. kiyinılıx wə dərd beringlar; U kenglidə: «Mən 14 Diwə wə padixaħħalar birlrixip Қozıoja қarxi tul əməs, bəlkı təhtə olturojan hanixmən; jəng қılıdu. Қoza ularning üstidin օjalib kelidu, Mən dərd-ələmni əsla kərməymən» degini qünki U rəblərning Rəbbi, padixaħħalarning tüþeylidin, 8 Bu wajidin bir kün iqidila uningoja Padixaħħidur. Uning bilən birgə turojanlar qüxicidiojan balayı'apətlər, Yəni əlüm, dərd-ələm bolsa qaķirilojan, tallanojan wə Uningoja sadık wə aqarqılık kelidu, U ot bilən kəydürülidu; bololojanlardur». 15 Pərixtə manga yənə: — Pahixə Qünki uni sorak kılqoqi Pərwərdigar Huda ayal üstidə olturojan, sən kərgən sular bolsa կudratlikturl!. 9 Uning bilən buzuqluk kılqojan millətlər, ezara toplaxkan nuroqun kixilər, əllər wə uning bilən əyx-ixrəttə yaxlojan yər wə hər hil tillarda səzlixidiojan kixilərdur. 16 Sən yüzidiki padixaħħalar uni ərtigən otning is-kərgən on münggüz wə diwə bu paħixə ayaldın tütəklərini kərgəndə, uning halıoja қarap yiojan-nəprətlinidu, uni talan-taraj kılıp yalingaqlap zar kətürüxidu. 10 Ular uning tartıwatqan koyidu, uning gəxini yəp, əzini otta kəydüridu. azabidin korkup, yırakta turup dəyduki: — 17 Qünki Huda Өz səz-kalamları əmləgə axķuqə, «Way isit, way isit, i katta xəhər! Alı Babil, axu [on padixaħħuning] kəngligə Өz iradisini ijra küqlük xəhər! Qünki bir saat iqidila jazaying kılıp, bir қararda tohtixip padixaħlıq һökükünü bexingoja qüxti!» 11 Yər yüzidiki sodigərlərəmə diwigə berix niyitini saldı. 18 Sən kərgən ayal uning üstidə yioqa-zar kiliçidu. Qünki əmdi yər yüzidiki padixaħħalar üstidin həkümranlıq ularning kemidiki yük-mallirini, 12 yəni altunkümüx, kimmətlik yakutlar, ünqə-mərwayit, nəpis libas rəht, səsün rəht, yipək, tok kizıl rənglik gəzməl, hərhil huxbuy turunj yaqaqlar, pil qixi buyumlari, əng esil yaqaq, tuq, təmür wə mərmərlərin ixlangən hilmuhil buyumlar, 13 xuningdək kowzakdarqın, tetitkular, huxbuy, murmakkı, məstiki, xarab, zəytun meyi, ak un, buojuday, kala, koy, at, hərwa wə insanlarning tənliri wə janlıri degən mallirini setiwalidiojan kixi yoktur. 14 [I Babil], jening məstana bololojan esil mewilər səndin kətti, Barlıq həxəmətlik wə həywətlik mal-dunyaliring səndin yokaldi. Ular bularnı əmdi hərgiz tapalmaydu!) 15 Bu mallarnı setip beylojan sodigərlər bolsa

18 U ixlardın keyin mən qong һöküklik yənə bir pərixtining asmandın qüxüwatqanlığını kərdüm. Yər yəzi uning julalilikidin yorup kətti. 2 Pərixtə yukiri awaz bilən mundak warkiridi: — «Qulidi! Katta xəhər Babil oqlidi! Əmdi u jinlarning məkanı, hərbir napak rohłarning solakhanisi, Hərbir məkruh, wə yirginqlik kuxlarning solak-qanggisi boldi! 3 Qünki barlıq, əllər uning zina-buzuqlukining səwdalıq xarabidin iqixti; Yər yüzidiki barlıq padixaħħalar uning bilən buzuqluk etküzüxti, Yər yüzidiki sodigərlər

uning əyx-ixritining əlwəkqılıkidan beyixti». 4 Asmandın yənə bir awazni anglidim: — yənə pəyda bolidu. (Abyssos g12) 9 Mana buni «I Mening həlkim, uning gunahlıriqə xerik qüxinixkə lazımñolojan həkmət: — yəttə bax bolmaslıqınglar üçün, Həm uning bexiçə bolsa u ayal olturojan yəttə taçqə, xundakla qüxicidiojan balayı'apətlərgə uqrımaslıqınglar yəttə padixaħka wəkillik қılıdu. 10 Bularning üçün, uning iqidin qıkıngılar! 5 Qünki uning bəxi yikilojan, bırsı bar, yənə biri tehi kalmidi. gunahlıri pələkkə yətküdək dəwilinip kətkən, U kəlgəndə pəkət azla wakıt turalaydu. 11 Burun Huda uning həkkaniyətsizliklirini esigə aldi. 6 barolojan, əmdi hazır yokolojan diwining U baxxılaroja yandurojinidək uning kılqinini əzi səkkizinqi padixaħħdur, xundakla u həm əzигə yandurunglar; Uning kilmixlirioja yəttisidin biri bolup ħalakətka қarap mangidu. muwapiq ikki həssə koxlap käyturunglar; 12 Sən kərgən on münggüz on padixaħħdur. U [baxxılaroja] əbjəx kılıp bərgən kədahṭə Ularning padixaħlıkları tehi yok, əmdi ularoja uningoja ikki həssə կoyuk əbjəx kilinglar. 7 diwə bilən billə bir saatlik padixaħħlıq һökük U əzini қanqılık uluqlojan bolsa, Қanqılık beriliđu. 13 Bu padixaħħalar bir oy, bir niyəttə əyx-ixrəttə yaxlojan bolsa, Uningoja xunqılık bolup eż կudriti wə һöküklerini diwigə berixidu. kiyinılıx wə dərd beringlar; U kenglidə: «Mən 14 Diwə wə padixaħħalar birlrixip Қozıoja қarxi tul əməs, bəlkı təhtə olturojan hanixmən; jəng қılıdu. Қoza ularning üstidin օjalib kelidu, Mən dərd-ələmni əsla kərməymən» degini qünki U rəblərning Rəbbi, padixaħħalarning tüþeylidin, 8 Bu wajidin bir kün iqidila uningoja Padixaħħidur. Uning bilən birgə turojanlar qüxicidiojan balayı'apətlər, Yəni əlüm, dərd-ələm bolsa qaķirilojan, tallanojan wə Uningoja sadık wə aqarqılık kelidu, U ot bilən kəydürülidu; bololojanlardur». 15 Pərixtə manga yənə: — Pahixə Qünki uni sorak kılqoqi Pərwərdigar Huda ayal üstidə olturojan, sən kərgən sular bolsa կudratlikturl!. 9 Uning bilən buzuqluk kılqojan millətlər, ezara toplaxkan nuroqun kixilər, əllər wə uning bilən əyx-ixrəttə yaxlojan yər wə hər hil tillarda səzlixidiojan kixilərdur. 16 Sən yüzidiki padixaħħalar uni ərtigən otning is-kərgən on münggüz wə diwə bu paħixə ayaldın tütəklərini kərgəndə, uning halıoja қarap yiojan-nəprətlinidu, uni talan-taraj kılıp yalingaqlap zar kətürüxidu. 10 Ular uning tartıwatqan koyidu, uning gəxini yəp, əzini otta kəydüridu. azabidin korkup, yırakta turup dəyduki: — 17 Qünki Huda Өz səz-kalamları əmləgə axķuqə, «Way isit, way isit, i katta xəhər! Alı Babil, axu [on padixaħħuning] kəngligə Өz iradisini ijra küqlük xəhər! Qünki bir saat iqidila jazaying kılıp, bir қararda tohtixip padixaħħlıq һökükünü bexingoja qüxti!» 11 Yər yüzidiki sodigərlərəmə diwigə berix niyitini saldı. 18 Sən kərgən ayal uning üstidə yioqa-zar kiliçidu. Qünki əmdi yər yüzidiki padixaħħalar üstidin həkümranlıq ularning kemidiki yük-mallirini, 12 yəni altunkümüx, kimmətlik yakutlar, ünqə-mərwayit, nəpis libas rəht, səsün rəht, yipək, tok kizıl rənglik gəzməl, hərhil huxbuy turunj yaqaqlar, pil qixi buyumlari, əng esil yaqaq, tuq, təmür wə mərmərlərin ixlangən hilmuhil buyumlar, 13 xuningdək kowzakdarqın, tetitkular, huxbuy, murmakkı, məstiki, xarab, zəytun meyi, ak un, buojuday, kala, koy, at, hərwa wə insanlarning tənliri wə janlıri degən mallirini setiwalidiojan kixi yoktur. 14 [I Babil], jening məstana bololojan esil mewilər səndin kətti, Barlıq həxəmətlik wə həywətlik mal-dunyaliring səndin yokaldi. Ular bularnı əmdi hərgiz tapalmaydu!) 15 Bu mallarnı setip beylojan sodigərlər

xəhərning tartıwatqan azabidin körkup, yırakta pahixining üstidin həküm qıkırıp, Əz əl tutup uning üstidə yioja-zar kılıxip deyixiduki: hizmətkarlırinin kənining intikamını uningdin — **16** «Way isit, way isit, i katta xəhər! Nəpis aldi, — deyixətti. **3** Ular ikkinqi ketim: — libas rəhtlərgə, səsün wə tok kızıl rənglik «Həmdusanal» deyixti. Uningdin qıkqan is-gəzmallaroja orılıp, Altun, kimmətlik yakutlar tütəklər əbədil'əbədgıqə purkiraydu! (*aion g165*) **4** wə ünqə-mərwayitlar bilən bezəlgənsən! **17** Yigirmə tət akşakal wə tət həyat məhluk yərgə Bir saat iqidila xunqə katta baylıklar wəyran yikilip: — «Amin! Həmdusanal» dəp, təhittə boldil! Barlık kemə hojayinliri, kemidiki barlık olturojan Hudaşa səjdə kılıxti. **5** Andin təhittin yoluqları, kəmiqilər wə dengizə tayinip jan kətürülgən bir awaz mundak dedi: — «Əy uning bəkidiqənlərinə həmmisi yırakta turup, **18** barlık kul-hizmətkarları, Uningdin kərkidiqən Uni ərtigən otning is-tütəklərini kərəp: — Bu kattilar bolsun, təwənlər bolsun, Həmminglər katta xəhərgə kəysi xəhər təng keləlisun? Hudayimizni mədhiyiləngərlə!» **6** Andin zor bir — dəp pəryad kətürüxti. **19** Ular baxlırioja top adəmlərning awaziqə, nuroqun sularning topa qeqip, pəryad kətürüxp, yioja-zar xarkırixioja, kəttik güldürməmilərlər kılıxip: — Way isit, way isit, u katta xəhər! güldürlixigə ohxax bir awazning mundak U arkılıq, uning dəlitidin, dengizda kemisi degənlilikini anglidim: — «Həmdusana! Həmmigə barlar beyiqənəndi! Bir saat iqidila wəyran boldi Kədir Pərvərdigar Hudayımız səltənət kıldı! **7** bu xəhər! — deyixidu. **20** — «Uning bəxiqə Xadlinaylı, təntənə kılıaylı wə uni mədhiyiləp kəlgənlərdin xadlininqələr, əy ərx, əy mukəddəs uluoqlaylı! Qünki Kozining toy-mərikə küni bəndilər, rosullar wə pəyojəmbərlər! Qünki yetip kəldi, Kız əzini təyyar kıldı!» **8** Kızıqə Huda silərning dəwəyinglərdikə həkümni uning kiyix üçün pakiz, parkırap turidiojan nəpis üstidin qıçarqan!». **21** Andin, küqlük bir pərixtə libas berildi (nəpis libas bolsa mukəddəs tügmən texiqə ohxax yoojan bir taxni kətürüp, bəndilərning həkkənili əməlliridur). **9** Andin, dengizə taxlap mundak dedi: — «Mana xundak [pərixtə] manga: — Munu səzlərni hatırılıwlə: xiddət bilən, Katta xəhər Babil əqulitilidu, — «Kozining toy ziyapitigə qakırıloqanlar U kaytidin kərənməydu! **22** Qiltarqıllarning, bəhtliktur!» — dedi. U manga yənə: — Bular sazqıllarning, Nəyqilər wə sunayqıllarning awazı Hudanıng həkikiyə səzləridur, — dedi. **10** Mən senində kəytidin hərgiz anglanmaydu, Hərhil uningoja səjdə kılıqli ayioqioja yikildim. Lekin hünərni kılıdiqən hünərwən senində kəytidin u: — Hərgiz undak kılma! Mənmu Hudanıng sən hərgiz tepilməydu, Tügmənningmu awazı wə əysa qəfa guwahlıq bərgüqi kerindaxlıring senində kəytidin hərgiz anglanmaydu; **23** Hətta bilən ohxax kul-hizmətkarmən. Hudaşla qiraqning yorukı senində kəytidin hərgiz ibadət kıl! Qünki wəhəiy-bexarətninq roh-yorumaydu, Toy boluwatqan yigit-kızıning awazı mahiyiti bolsa əysa həkkidə guwahlıq berixtur, senində kəytidin hərgiz anglanmaydu; Qünki — dedi. **11** Andin kərdümki, asman eqildi wə senində sodigərliring yər yüzidiki ərbablar bolup mana, bir ak at turatti; üstigə mingüqining qikti, Barlık əllər senində sehир-əpsunliringə bolsa nami «Sadık» wə «Həkikiy» bolup, U aldandi; **24** Pəyojəmbərlərning, mukəddəs həkkəniliylik bilən həküm qıkırıdu wə jəng bəndilərning [təkültən qənləri], Xundakla yər kılıdu. **12** Uning kəzərləri ot yalkunioja ohxayıtti, yüzidə barlık kırqın bolqanlarning qənlərimu bəxida nuroqun təji bolup, tenidə Əzidin baxka uningda tepildi».

19 Bu ixlardın keyin, ərxtə zor bir top adamlərning warkıraxlıridək bir awazni anglidim. Ular: — — Həmdusana! Nijat, xan-xərəp wə kudrat Hudayimizə mənsuptur! **2** Qünki Uning həkümürləri hək wə adildur; U yər yüzini əz buzukluk bilən buzoqan qong

heqkim bilmədiqən bir nam pütüklük idi. **13** U uqisioja qanoja miləngən bir ton kiygənidi, Uning nami «Hudanıng Kalamı» dəp atılıdu. **14** Uning kəynidin əgixip keliwatqan ərxtiki əxunlar bolsa, ak atlara mingən, ap'ak, pak nəpis kanap libas bilən kiydürülgənidi. **15** Uning aqzidin etkür bir kiliq qıkıp turatti; U buning bilən barlık əllərni uridu; U ularni təmür

kaltək bilən padıqidək bakıdu; U Həmmigə tirilip, Məsih bilən birlikə ming yil həküm Kədir Hudanıng dəhəxtlik oşzipining «xarab sürdi **5** (elgənlərning kəlojanlıri ming yil kəlqiki»ning qəyligüqisidur. **16** Uning tonı toxmioquşa tırılməydi). Bu dəsləpki tırılıx idi. wə yotisi üstiga «Padixahlarning Padixahı wə **6** Dəsləpki tırılıxın nesiwə bolojanlar bəhtlik rəblərning Rəbbi» degən nam yezilojanidi. wə mukəddəstür; ikkinqi əlümning bularnı **17** Andin mən kuyaxning iqida turojan bir ilkigə elix hökükü yoktur. Ular Hudanıng wə pərixtini kərdüm. U asmannıng otturısında Məsihning kahınlıri bolidu wə Uning bilən uquwatkan barlıq küxləroqa yüksəri awaz birlikə ming yil həküm süridu. **7** Ming yil bilən: —Kelinglər, Hudanıng katta ziyanitigə toxkanda, Xəytan zindandin boxitilip, **8** yər yiojilinglər! **18** Padixahlarning, sərdarlarning yüzining tət bulungidiki əllərni, yəni Gog wə wə palwanlarning, atlarning wə ularoqa Magogni azdurux wə ularni jəng kılıxka bir mingənlərning, xundakla barlıq ət igilirining, yərgə toplaxka qıkıldı. Toplanqanlarning sani kullarning həm hərlərning, kattılarning həm dengiz sahilidiki kumdək sanaksız bolidu. **9** təwənlərning gəxlini yənglər! — dedi. **19** Ular yər yüzidiki kəng tüzlənglikkə qıkıp, Xuning bilən mən diwə, yər yüzidiki padixahlar mukəddəs bəndilərning bargahını, yəni Huda wə ularning koxunlınını atka Mingüqi səyidioqan xəhərni muhəsirigə alıdu. Lekin həm Uning koxunu bilən jəng kılıx üçün asmandın ot yeçıp, ularni yutuwetidu. **10** Ularnı azdurojan İblis bolsa diwə bilən sahta pəyojəmbər keyüwatkan ot wə güngürt kəligə taxlinip, u yərda keqə-kündüz əbədil'əbədgıqə kiyinildi. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** Uningdin keyin, qong bir ak taht wə uningda Olturoquqını kərdüm. Asman bilən zemin Uning yüzidin əzini qaqrurup, ular turojan jay hərgiz tepilməydi. **12** Mən yənə katta bolsun, yaki təwən bolsun, əlgənlərning həmmisining bularning gəxi bilən yəp toyundi.

20 Uningdin keyin, kəlida tegi yok həngning aqkuqi wə yoqan zənjir tutkan bir pərixtining asmandın qüxüwatkanlığını kərdüm. (Abyssos g12) **2** Pərixtə ejdihanı, yəni İblis yaki Xəytan deyilidioqan heliki kədimiy yilanni tutup, ming yillik zənjirləp koydi. **3** Uning ming yil toxkuqə əllərni azdurmaslıq üçün, uni tegi yok həngə taxlap həngning aqızını etip peqətlivətti. Bu wakıtlardın keyin, u waktinqə koyup berilixi mukərrər. (Abyssos g12) **4** Andin mən tahtlərni wə ularda olturojanları kərdüm. Əlar ola həküm kılıx hökükü berilgənidi. Mən yənə, əysəqə bərgən guvahlılı wəjidiñ wə Hudanıng səz-kalami wəjidiñ kallisi elinojanlarning janlırinim kərdüm. Əlar diwigə wə uning but-həykiligə qoqunmioqan, uning tamojişı pexanisigə wə kolioja urulmiojanlar idi. Əlar ərxtin qüxüwatkanlıknı kərdüm. **3** Ərxtin

5 (elgənlərning kəlojanlıri ming yil kəlqiki»ning qəyligüqisidur. **16** Uning tonı toxmioquşa tırılməydi). Bu dəsləpki tırılıx idi. wə yotisi üstiga «Padixahlarning Padixahı wə **6** Dəsləpki tırılıxın nesiwə bolojanlar bəhtlik rəblərning Rəbbi» degən nam yezilojanidi. wə mukəddəstür; ikkinqi əlümning bularnı **17** Andin mən kuyaxning iqida turojan bir ilkigə elix hökükü yoktur. Ular Hudanıng wə pərixtini kərdüm. U asmannıng otturısında Məsihning kahınlıri bolidu wə Uning bilən uquwatkan barlıq küxləroqa yüksəri awaz birlikə ming yil həküm süridu. **7** Ming yil bilən: —Kelinglər, Hudanıng katta ziyanitigə toxkanda, Xəytan zindandin boxitilip, **8** yər yiojilinglər! **18** Padixahlarning, sərdarlarning yüzining tət bulungidiki əllərni, yəni Gog wə wə palwanlarning, atlarning wə ularoqa Magogni azdurux wə ularni jəng kılıxka bir mingənlərning, xundakla barlıq ət igilirining, yərgə toplaxka qıkıldı. Toplanqanlarning sani kullarning həm hərlərning, kattılarning həm dengiz sahilidiki kumdək sanaksız bolidu. **9** təwənlərning gəxlini yənglər! — dedi. **19** Ular yər yüzidiki kəng tüzlənglikkə qıkıp, Xuning bilən mən diwə, yər yüzidiki padixahlar mukəddəs bəndilərning bargahını, yəni Huda wə ularning koxunlınını atka Mingüqi səyidioqan xəhərni muhəsirigə alıdu. Lekin həm Uning koxunu bilən jəng kılıx üçün asmandın ot yeçıp, ularni yutuwetidu. **10** Ularnı azdurojan İblis bolsa diwə bilən sahta pəyojəmbər keyüwatkan ot wə güngürt kəligə taxlinip, u yərda keqə-kündüz əbədil'əbədgıqə kiyinildi. (aiōn g165, Limnē Pyr g3041 g4442) **11** Uningdin keyin, qong bir ak taht wə uningda Olturoquqını kərdüm. Asman bilən zemin Uning yüzidin əzini qaqrurup, ular turojan jay hərgiz tepilməydi. **12** Mən yənə katta bolsun, yaki təwən bolsun, əlgənlərning həmmisining təhtining aldida turojanlığını kərdüm. Kitablar eqildi; andin yənə bir kitab — «Həyatlı dəptiri» dəp atalojan kitab eqildi. Əlgənlərgə kitablarda hatırılangını boyiqə eż əməliyitigə karap həküm kılındı. **13** Dengiz əzidə əlgənlərni tapxurup bərdi, əlüm wə təhtisaramu ezliridiki əlgənlərni tapxurup berixti. Hərkimning üstigə eż əməliyitigə karap həküm kılındı. (Hadəs g86) **14** Andin əlüm wə təhtisara ot kəligə taxlandı. Mana ikkinqi əlüm — ot kəlidur. (Hadəs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) **15** Kimning isminin «Həyatlı dəptiri»də yezilmiojanlı baykalsa, ot kəligə taxlandı. (Limnē Pyr g3041 g4442)

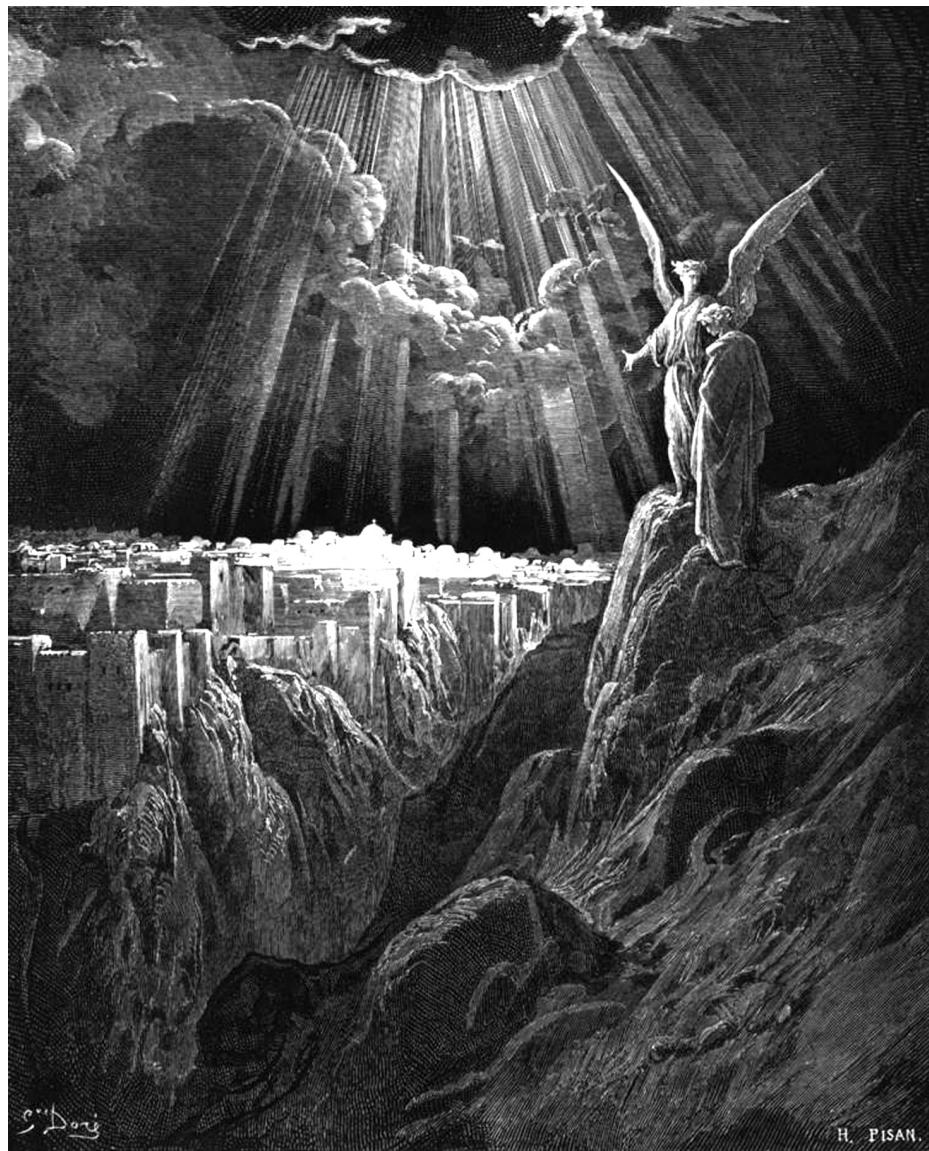
21 Andin, yengi asman wə yengi zeminni kərdüm; qunki burunki asman wə zemin etüp kətkənidir, dengizmu məwjut bolmadi. **2** Mukəddəs xəhərning, yəni Hudadin qıkkən, huddi eż yigitigə toy pərdəzərini kılıp hazırlanıqan kızdır yengi Yerusalemning

yukiri kətürülgən bir awazning mundak altun komux əlqigüq hasa bar idi. **16** Xəhər tət degənlilikini anglidim: «Mana, Hudanıng makanı qasa bolup, uzunlukı bilən kəngqliki ohxax idi. insanlarning arisididur; U ular bilən billə Pərixtə xəhərni hasa bilən əlqidı — on ikki ming makanlixip turidu, ular Uning həlkə bolidu. stadiyon kəldi (uzunlukı, kəngqliki wə egizqliki Huda Əzimu ular bilən billə turup, ularning təngdürü). **17** U sepilnimə əlqidı. Sepilning Hudasi bolidu. **4** U ularning kezliridiki hər tamqə [kəlinlik] insanların əlqəm birlikə boyiqə, yaxni sürtidu; əmdi əlüm əsla bolmayıdu, nə yəni xu pərixtining əlqimi boyiqə bir yüz kırık matəm, nə yioqa-zar, nə kəyəq-ələm bolmayıdu, tət jeynək kəldi. **18** Sepilning kəruluxi bolsa yexil qünki burunkı ixlar etüp kətti». **5** Təhtə yakuttin, xəhər əynəktək süzük sap altundın Olturoquçı: — Mana, həmməni yengi kılımən! — bina kılınojanıdi. **19** Xəhər sepilining ulları hərhil dedi. U manga yənə: Bularni hatiriliwal! Qünki kimmətlək yakutlar bilən bezəlgənidi. Birinqi ul bu sözər həkikiyi wə ixənqliktur, — dedi. **6** U tax yexil yakut, ikkinqisi kək yakut, üçinqisi yənə manga mundak dedi: — «Ix tamam boldi! hekik, tətinqisi zumrət, **20** bəixinqisi kəzil həkik, Mən «Alfa» wə «Omega»dur mən, Mükəddimə altınqisi kəzil kaxtax, yəttinqisi serik, kwarts, wə Hatimə Əzümdurmən. Ussıjan hərkiməgə səkkizinqisi sus yexil yakut, tokkuzinqisi topaz, həyatlıq süyining bulikidin həksiz berimən. **7** Oninqisi yexil kwarts, on birinqisi səsün yakut Qəlibə kələqəti hərkim bularoja mirashorluk wə on ikkinqisi piroza idi. **21** On ikki dərwaza on kəlidü; Mən uning Hudasi bolimən, umu ikki mərwayit idi, demək dərwaziların hərbəri Mening oqlum bolidu. **8** Lekin körkənqəqəklər, etikədsizlər, yirginqliklər, katillar, buzukluk kələqəqəklər, sehırgərlər, butpərəslər wə barlik yaloqanqılar ola bolsa, ularning kisməti ot bilən güngürt yenip turuwatkan keldur — bu bolsa ikkinqisi olımıdur». (*Linnə Pyr g3041 g4442*) **9** Ahırkı yəttə balayı'apət bilən tolajan Hudanıng xan-xəripi uni yorutkanıdi, uning yəttə qinini tutkən yəttə pərixtidin biri kelip, qirioji bolsa Kozidur. **24** Əllər xəhərdiki manga səzləp: — Kəll! Sanga Kozining jorisi yoruklukta yürüdü; yər yüzidiki padixahlar bolidiqan kızni kərsitip koyay, — dedi. **10** xanu-xəwkitini uning iqigə elip kelidü. **25** Andin u meni Rohning ilkidə bolajan həlda Uning dərwaziları kündüzə hərgiz takalmaydı yoojan wə egiz bir taəqə elip koydi. U (əməliyəttə u yərdə keqə zadi bolmayıdu). **26** yərdin manga Hudadin qıkkən mukəddəs Hərkəysi əllərinə xanu-xəwkiti wə hərmət-xəhər Yerusalemning ərxtin qüxüwatkanlığını izziti uning iqigə elip kelinidü. **27** Hərkəndək kərsətti. **11** Uningda Hudanıng xan-xəripi bar haram nərsə wə hərkəndək yirginqlik ixlarnı idi, uning julası intayın kimmətlək gəhərninq, kələqəti yaki yaloqanqılık kələqəti uningoja yexil yakuttək yaltırıqan hrustalning julasiqə kirəlməydi; pəkət nami Kozining həyatlıq ohxayıtti. **12** Uning qong həm egiz sepili bar idi; dəptiridə yezilojanlarla kirəlyüdü.

sepilning on ikki dərwazisi bolup, dərwazılarda on ikki pərixtə turatti. Hərbir dərwazining üstüne Israillarning on ikki kəbilisidin birininq ismi yezilojanıdi. **13** Məxrək təripidə üq dərwaza, ximal təripidə üq dərwaza, jənub təripidə üq dərwaza wə məqrip təripidə üq dərwaza bar idi. **14** Xəhərning sepilining on ikki ul texi bolup, ularning üstüne on ikki isim, yəni Kozining rosuluning isimləri pütüklüktür. **15** Manga söz kələqən pərixtining əkolida xəhərni, uning dərwaziları wə uning sepilini əlqəydiqan

22 Andin [pərixtə] manga hrustaldək parkırak həyatlıq süyi ekiwatkan dəryani kərsətti. Dərya Hudanıng wə Kozining tahtidin qıkkən bolup, **2** xəhərning oqlu yolinə otturisida ekiwatkanıdi. Dəryanıng bu təripidə wə u təripidimə on ikki hil mewə beridiqan, hər ayda mewiləydiqan həyatlıq dərihi bar idi; dərəhning yopurmaklıri əllərinə xipasi üçün idi. **3** Lənət degən əmdi bolmayıdu; Hudanıng wə Kozining təhti xəhərning iqidə bolup,

Uning қul-hizmatkarliri Uning hizmat-ibaditidə bu sezlərgə birnemini қoxsa, Huda uningə qəbul idid. **4** Ular Uning jamalini kəridü; Uning bu kitabta yeziləqan balayı apətlərni қoxidur. nami ularning pexanlırigə pütüklük bolidur. **5** **19** Kimdikim bu bexarətlik kitabning sezləridin U yerdə əsla keqə bolmayıdu, nə qıraq nuriqə, birər səzni elip taxlisa, Hudamu uningdin nə կույաx nuriqə mohtaj bolmayıdu. Qünki bu kitabta yeziləqan həyatlık dərihidin wə Pərvərdigar Huda ularning üstidə yoridu, mukəddəs xəhərdin bolidəqan nesiwişini elip ular əbədil'əbədgəqə həküm süridü. (*aioñ g165*) taxlaydu. **20** — Mana, bularoqə agah-guwağ! **6** Pərixtə manga: — Bu sezlər həkikiy wə Bərgüqı bolsa mundak dəydu: — «Xundak, pat ixənqliktür; pəyoğəmbərlərin rohlırining Rəb yekində kelimən!» — «Amin! Kəl, ya Rəb Əysə!» Hudasi yekin kəlgüsidiə yüz berixi mukərrər **21** Rəb Əysə Məsihning mehîr-xəpkıti barlıq boləqan ixlarnı Əz қul-hizmatkarlıqo kərsətitx mukəddəs bəndilər bilən billə bolqay, amin! üqün, pərixtisini əwətti, — dedi. **7** («Mana, pat yekində kelimən! Bu kitabtiki bexarətninq sezlərini tutkuqı kixi bəhtliktür!») **8** Bularni anglioqı wə kərgüqı mən Yuhannamən. Bu ixlarnı anglioqinimda wə kərginimdə, bularni manga kərsətkən pərixtigə səjdə kılıqılı ayiojı aldioqə yikildim. **9** Lekin u manga: — Hərgiz undak kılma! Mənmu Hudanıng sən wə kərindaxliring boləqan pəyoğəmbərlər bilən ohxax қul-hizmatkarımən. Hudaoqıla ibadət kıl! — dedi. **10** U manga yənə: — Bu kitabtiki bexarətninq sezlərini peqətlime; qünki bularning wakti yekin kəldi. **11** Kəbihlik kılıqı qıxi kəbihlikni kiliwərsun; pəskəx kixi bolsa pəskəxlikdə turiwərsun; həkənaniy kixi bolsa həkənaniylikini yürgüzüwərsun; pak-mukəddəs kixi bolsa pak-mukəddəsliktə turiwərsun, — dedi. **12** «Mana, pat yekində kelimən! Hərkimning əməliyitigə karap beridioqinimni Əzüm bilən billə elip kelimən. **13** Mən «Alfa» wə «Omega», Birinqi wə Ahirki, Muqəddimə wə Hatimə Əzümdurmən». **14** Həyatlık dərihining mewisidin nesip bolux wə dərwaziliridin xəhərgə kirixkə tuyassər bolux üqün tonlirini yuqanlar bəhtliklər! **15** Xəhərning sırtidikilər — itlar, sehircərlər, buzukluk kılıqıqlıqlar, katillar, butpərəslər, yaloqanqılıqka huxtar boləqanlar wə əməl kılıqıqlardur. **16** «Mənki Əysə jamaətlərni dəp silərgə bu ixlarning guwaqliğını yətküzüx üqün pərixtəmni əwəttim. Dawutning Yiltizi həm Nəslı, Parlak Tang Yultuzidurmən!» **17** Roh wə toyı bolidəqan kız: «Kəl!» dəydu. Anglioqı: «Kəl!» desun. Ussioqı hərkim kəlsun, halıqən hərkim həyatlık süyidin həksiz iqşun. **18** Mənki bu kitabtiki bexarətninq sezlərini anglioqanlaroqə guwaqlik berip agahlandurimənki: kimdikim

Muğaddəs xələrning, yəni Hudadin qıkkan, huddi əz yigitiqə toy pərdazlırını ķılıp
həzirlanoğan ķızdak yengi Yerusalemning ərxtin qüxüwatqanlıknı kərdüm. Ərxtin yüksəri
kötürülgən bir awazning mundağ deşənlilikini anglidim: «Mana, Hudaning makani
insanlarning arisididur; U ular bilən billə makanlixip turidu, ular Uning həlkə bolidu.
Huda Əzimu ular bilən billə turup, ularning Hudasi bolidu.»

Wəhbiy 21:2-3

Reader's Guide

Uyghur tili at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Uyghur tili at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Uyghur---Uyghur-Bible-Pinyin/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Lukा 8:31
Rimliklaroqa 10:7
Wəhiy 9:1
Wəhiy 9:2
Wəhiy 9:11
Wəhiy 11:7
Wəhiy 17:8
Wəhiy 20:1
Wəhiy 20:3

Rosullarning paaliyatlıri 3:21
Rosullarning paaliyatlıri 15:18
Rimliklaroqa 1:25
Rimliklaroqa 9:5
Rimliklaroqa 11:36
Rimliklaroqa 12:2
Rimliklaroqa 16:27
Korintliklaroqa 1 1:20
Korintliklaroqa 1 2:6
Korintliklaroqa 1 2:7
Korintliklaroqa 1 2:8
Korintliklaroqa 1 3:18
Korintliklaroqa 1 8:13
Korintliklaroqa 1 10:11
Korintliklaroqa 2 4:4
Korintliklaroqa 2 9:9
Korintliklaroqa 2 11:31
Galatiyaliklaroqa 1:4
Galatiyaliklaroqa 1:5
Əfəsusluklaroqa 1:21
Əfəsusluklaroqa 2:2
Əfəsusluklaroqa 2:7
Əfəsusluklaroqa 3:9
Əfəsusluklaroqa 3:11
Əfəsusluklaroqa 3:21
Əfəsusluklaroqa 6:12
Filippiliklaroqa 4:20
Kolossiliklərgə 1:26
Timotiyoqa 1 1:17
Timotiyoqa 1 6:17
Timotiyoqa 2 4:10
Timotiyoqa 2 4:18
Tituska 2:12
İbraniylarоqa 1:2
İbraniylarоqa 1:8
İbraniylarоqa 5:6
İbraniylarоqa 6:5
İbraniylarоqa 6:20
İbraniylarоqa 7:17
İbraniylarоqa 7:21
İbraniylarоqa 7:24
İbraniylarоqa 7:28
İbraniylarоqa 9:26
İbraniylarоqa 11:3
İbraniylarоqa 13:8
İbraniylarоqa 13:21
Petrus 1 1:23

Petrus 1 1:25
Petrus 1 4:11
Petrus 1 5:11
Petrus 2 3:18

Yuhanna 1 2:17
Yuhanna 2 1:2

Yəhuda 1:13
Yəhuda 1:25

Wəhiy 1:6
Wəhiy 1:18

Wəhiy 4:9
Wəhiy 4:10

Wəhiy 5:13
Wəhiy 7:12

Wəhiy 10:6
Wəhiy 11:15

Wəhiy 14:11
Wəhiy 15:7

Wəhiy 19:3
Wəhiy 20:10

Wəhiy 22:5

aīdios

Rimliklaroqa 1:20
Yəhuda 1:6

aiōn

Matta 12:32
Matta 13:22
Matta 13:39
Matta 13:40
Matta 13:49
Matta 21:19
Matta 24:3
Matta 28:20
Markus 3:29
Markus 4:19
Markus 10:30
Markus 11:14
Lukा 1:33
Lukা 1:55
Lukা 1:70
Lukা 16:8
Lukা 18:30
Lukা 20:34
Lukা 20:35
Yuhanna 4:14
Yuhanna 6:51
Yuhanna 6:58
Yuhanna 8:35
Yuhanna 8:51
Yuhanna 8:52
Yuhanna 9:32
Yuhanna 10:28
Yuhanna 11:26
Yuhanna 12:34
Yuhanna 13:8
Yuhanna 14:16

aiōnios

Matta 18:8
Matta 19:16
Matta 19:29
Matta 25:41
Matta 25:46
Markus 3:29
Markus 10:17
Markus 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yuhanna 3:15
Yuhanna 3:16
Yuhanna 3:36
Yuhanna 4:14
Yuhanna 4:36
Yuhanna 5:24
Yuhanna 5:39
Yuhanna 6:27
Yuhanna 6:40
Yuhanna 6:47
Yuhanna 6:54
Yuhanna 6:68

- Yuḥanna 10:28
 Yuḥanna 12:25
 Yuḥanna 12:50
 Yuḥanna 17:2
 Yuḥanna 17:3
 Rosullarning paaliyatliri 13:46
 Rosullarning paaliyatliri 13:48
 Rimliklaroqa 2:7
 Rimliklaroqa 5:21
 Rimliklaroqa 6:22
 Rimliklaroqa 6:23
 Rimliklaroqa 16:25
 Rimliklaroqa 16:26
 Korintliklaroqa 2 4:17
 Korintliklaroqa 2 4:18
 Korintliklaroqa 2 5:1
 Galatiyaliklaroqa 6:8
 Tesalonikaliklaroqa 2 1:9
 Tesalonikaliklaroqa 2 2:16
 Timotiyqa 1 1:16
 Timotiyqa 1 6:12
 Timotiyqa 1 6:16
 Timotiyqa 2 1:9
 Timotiyqa 2 2:10
 Tituska 1:2
 Tituska 3:7
 Filemonqa 1:15
 Ibraniylaroqa 5:9
 Ibraniylaroqa 6:2
 Ibraniylaroqa 9:12
 Ibraniylaroqa 9:14
 Ibraniylaroqa 9:15
 Ibraniylaroqa 13:20
 Petrus 1 5:10
 Petrus 2 1:11
 Yuḥanna 1 1:2
 Yuḥanna 1 2:25
 Yuḥanna 1 3:15
 Yuḥanna 1 5:11
 Yuḥanna 1 5:13
 Yuḥanna 1 5:20
 Yəħuda 1:7
 Yəħuda 1:21
 Wəhiy 14:6
- Markus 9:45
 Markus 9:47
 Lukā 12:5
 Yaküp 3:6
- Hadēs**
 Matta 11:23
 Matta 16:18
 Lukā 10:15
 Lukā 16:23
 Rosullarning paaliyatliri 2:27
 Rosullarning paaliyatliri 2:31
 Korintliklaroqa 1 15:55
 Wəhiy 1:18
 Wəhiy 6:8
 Wəhiy 20:13
 Wəhiy 20:14
- Limnē Pyr**
 Wəhiy 19:20
 Wəhiy 20:10
 Wəhiy 20:14
 Wəhiy 20:15
 Wəhiy 21:8
- Sheol**
 Yaritilix 37:35
 Yaritilix 42:38
 Yaritilix 44:29
 Yaritilix 44:31
 Qəl-bayawandiki səpər 16:30
 Qəl-bayawandiki səpər 16:33
 Kənun xəṛhi 32:22
 Samu'il 1 2:6
 Samu'il 2 22:6
 Padixahlar 1 2:6
 Padixahlar 1 2:9
 Ayup 7:9
 Ayup 11:8
 Ayup 14:13
 Ayup 17:13
 Ayup 17:16
 Ayup 21:13
 Ayup 24:19
 Ayup 26:6
 Zəbur 6:5
 Zəbur 9:17
 Zəbur 16:10
 Zəbur 18:5
 Zəbur 30:3
 Zəbur 31:17
 Zəbur 49:14
 Zəbur 49:15
 Zəbur 55:15
 Zəbur 86:13
 Zəbur 88:3
 Zəbur 89:48
- Zəbur 116:3
 Zəbur 139:8
 Zəbur 141:7
 Pənd-nəsihətlər 1:12
 Pənd-nəsihətlər 5:5
 Pənd-nəsihətlər 7:27
 Pənd-nəsihətlər 9:18
 Pənd-nəsihətlər 15:11
 Pənd-nəsihətlər 15:24
 Pənd-nəsihətlər 23:14
 Pənd-nəsihətlər 27:20
 Pənd-nəsihətlər 30:16
 Həkmət toploquqi 9:10
 Küylərnинг күи 8:6
 Yəxaya 5:14
 Yəxaya 7:11
 Yəxaya 14:9
 Yəxaya 14:11
 Yəxaya 14:15
 Yəxaya 28:15
 Yəxaya 28:18
 Yəxaya 38:10
 Yəxaya 38:18
 Yəxaya 57:9
 Əzakiyal 31:15
 Əzakiyal 31:16
 Əzakiyal 31:17
 Əzakiyal 32:21
 Əzakiyal 32:27
 Həxiya 13:14
 Amos 9:2
 Yunus 2:2
 Həbakkuk 2:5
- Tartaroō**
 Petrus 2 2:4
- Questioned**
 Petrus 2 2:17
- eleēsē**
 Rimliklaroqa 11:32
- Geenna**
 Matta 5:22
 Matta 5:29
 Matta 5:30
 Matta 10:28
 Matta 18:9
 Matta 23:15
 Matta 23:33
 Markus 9:43

Mesopotamia

Haran

Mediterranean
Sea

Damascus

Babylon

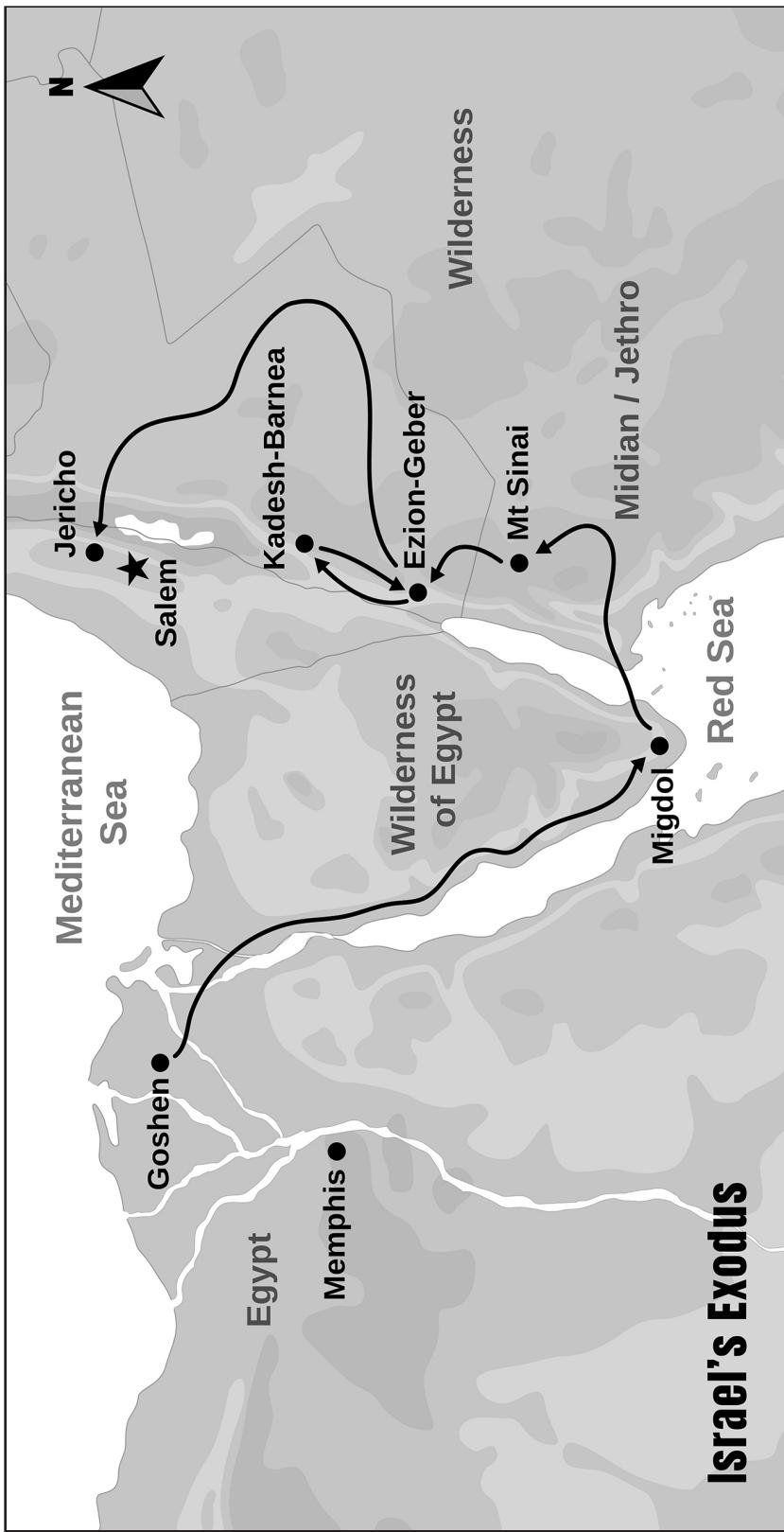
Salem

Egypt

Persian
Gulf

Abraham's Journey

Etkədi bolğaqka, Huda İbrahimim uningəzə miras süpüttidə bərməkçəi bolğan zəminəqə berixkə qəkiroğanda, u itəət kıldı; u կəyərgə baridioşanlığını bilməy turup yoloşa qıktı. - İbraniylarqa 11:8

Əməm Pirəvn həlkəni ketixə koyqandan keyin, Filistylərning zəminindəki yol yekin bolsunu, Huda ularnı xu yol bilən baxlımdı; qünki u: «həlkim jöngə uqrap kalsə, körküp puxayman kılıp, Misirətə yenip ketixi mumkin» dəp oylıqənidi. - Misirdən qırix 13:17

Israel's Exodus

Mediterranean Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★
Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

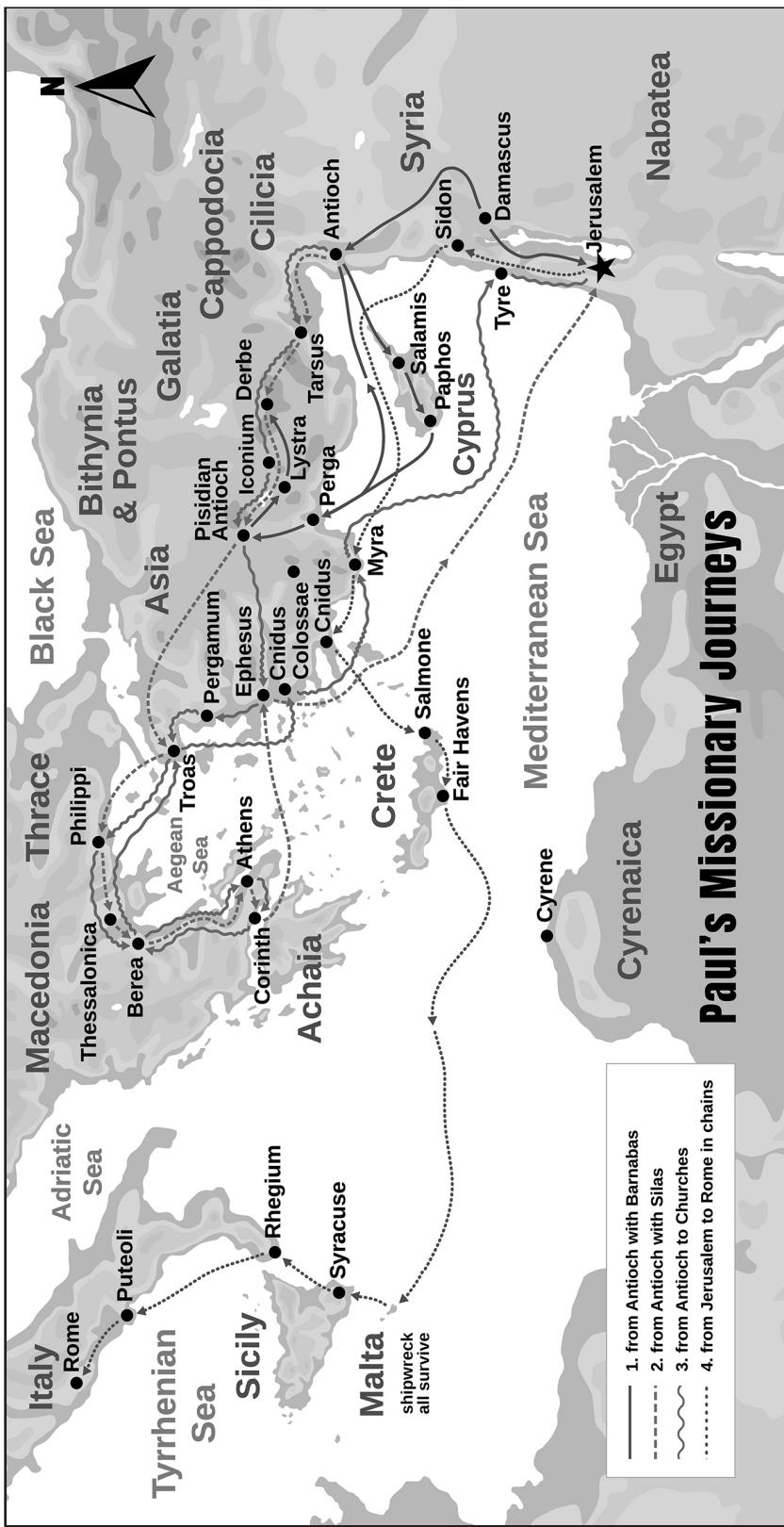
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Qünki İnsan oqlumu dərvəkə xu yolda keçqılık menin hızmitində bolsun deməy, bəlkı keçqılıkning hizmitidə bolay wəjenimmi pida kılıx badılığı nuroqun adamlarıni hərlükə qıkrayı dəp kəldi. - Markus 10:45

Paul's Missionary Journeys

Rosullukça tallap qakırılışan, Hudanıng hux həwirini jəkarlaşka ayırıp təyinlərən, Məslət Əysanın qılı bolqan mənki Pawlastın salamı! - Rimliklərə 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Uyghur tili at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Xuning üqün, berip pütkül əllərni [ezümgə] mahlis kılıp yetixtirüngərlər, xundakla ularnı Ata, Oopul wə Mulkəddəs Röhning namiqə təwə kılıp qəmildürüp, - Matta 28:19

